

Wielerohelden

van Klein-Brabant

Linda Caluwaerts

Jaarboek van de
Vereniging voor Heemkunde
in Klein-Brabant vzw.
56^e Jaargang - 2021

Foto's cover voor: *Profwedstrijden te Puurs anno 1956 (Collectie Louis Callaert) & Jan Adriaensens (Collectie Yvette Feys)*

Foto cover achter: *Alfons Ielegems, Hingene (Collectie Paul Ielegems)*

Titelbladfoto: *Iedereen wil mee op de foto (Collectie Rita De Winter)*

Redactie: Linda Caluwaerts

Ontwerp kaft: Cedric Verheyen, Drukkerij-Uitgeverij Baeté NV

Drukzetting en finale lay-out: Cedric Verheyen, Drukkerij-Uitgeverij Baeté NV

Druk: Drukkerij-Uitgeverij Baeté NV, Puurs

Verantwoordelijke uitgever: Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant vzw

Wettelijk depot: D/2022/8512/1

Voor elke in dit boek opgenomen afbeelding werd getracht de herkomst te vinden en deze te vermelden. Bij ontstentenis van de vermelding van de eigenaar van het copyright verzoeken de uitgevers de betrokkenen, met het oog op de overnamerechten, de Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant vzw te contacteren.

De verantwoordelijkheid voor de in dit boek opgenomen tekst berust uitsluitend bij de auteur. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, CD, DVD, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever én de auteur.

Inhoudstafel

Voorwoord	7
Deel I. Klein-Brabant in de ban van de koers	9
1. Geschiedenis van de fiets en van het wielrennen	9
1.1. De célerifère of vélocifère (ca. 1790 - Frankrijk)	9
1.2. Draisienne (1817 - Duitsland)	9
1.2.1. Karl Friedrich Christian Ludwig Freiherr Drais von Sauerbronn (Karl von Drais)	9
1.2.2. De wielerschool van Dennis Johnson in Engeland	10
1.2.3. Demonstraties met de loopfiets in onze streken	10
1.3. De heropbloei van de vélocipède vanaf 1860	11
1.3.1. Innovaties vóór 1860	12
1.3.2. De Michaudine of “boneshaker” (1861)	13
1.3.2.1. Michaux, de gebroeders Olivier en de eerste massaproductie in Frankrijk	13
1.3.2.2. Pierre Lallement	14
1.3.3. Op zoek naar een Nederlandse benaming voor de vélocipède	14
1.3.4. Fietstoerisme	15
1.3.5. De eerste wedstrijden in Parijs en elders in Frankrijk	15
1.4. De “hoge bi” en James Starley (1870)	16
1.5. Een revolutie in de ontwikkeling: luchtband, ventiel en fietsketting	17
1.5.1. De Rover Safety	17
1.5.2. Populariteit had ook gevolgen	17
1.5.2.1. Reglementering voor wielrijders	18
1.5.2.2. Belastingen en tol	19
1.5.2.3. Verbetering van de fietsinfrastructuur	20
1.5.3. En toen werd een rijwiel een fiets	20
2. Het ontstaan van de wielersport bij ons (1869-1900)	20
2.1. De eerste wielersportclubs en wedstrijden (1869-1882)	20
2.2. Verdere evolutie van de wielersport (1882-1900)	22
2.2.1. Wedstrijden op de weg	22
2.2.2. Wedstrijden van stad tot stad	22
2.2.3. Wedstrijden op velodrooms	22
2.2.4. Wielersfeesten	23
2.3. Wielertoerisme	24
2.4. Wereldtentoonstellingen en hun invloed op het wielergebeuren	24
2.5. De Belgische Wielersbond (1882)	25
2.5.1. Het ontstaan	25
2.5.2. De Belgische kampioenschappen	26
2.6. Professionalisering en commercialisering van de wielersport	26
2.7. Oprichting van de Union Cycliste Internationale (1900)	27
3. Een nieuwe eeuw, een nieuw tijdperk (1900-1918)	27
3.1. Over wielersportclubs, wielersfeesten en wedstrijden in Klein-Brabant	28
3.2. Ook grote wedstrijden doorkruisten Klein-Brabant	30
3.3. De Klein-Brabantse wielersport in de pers	30
3.4. En toen werd het oorlog	30

4. De wielersport tussen de twee wereldoorlogen (1918-1940)	31
4.1. De heropstart van het wielrennen na WO I	31
4.1.1. Wedstrijden op de weg	31
4.1.2. Wielerpistes	31
4.2. De belangrijkste Belgische renners van de jaren twintig	32
4.3. Het wielergebeuren tijdens de jaren dertig	32
4.3.1. Over renners en wedstrijden	32
4.3.2. Frans Bonduel	33
4.4. De Vlaamse Wielerbond	34
4.5. Het wielrennen in Klein-Brabant tussen 1919 en 1945	34
4.5.1. Renners uit Klein-Brabant	34
4.5.2. De organisatie van wedstrijden	37
4.5.2.1. Over cafébazen en straatkoersen	38
4.5.2.2. Velomakers en hun inzet voor het wielrennen in Klein-Brabant	39
4.5.2.3. Klein-Brabantse wielersclubs	42
4.5.2.4. De gemeente als organisator van wielervedstrijden	48
4.5.2.5. Wintervertier voor de supporters	48
5. De Tweede Wereldoorlog (1940-1945)	49
5.1. Gemobiliseerd	49
5.2. De Belgische Wielrijdersbond tijdens de Duitse bezetting	49
5.2.1. De categorieën	49
5.2.2. De structuur van de BWB	50
5.3. Tijdens de bezetting in Klein-Brabant	50
6. De periode na WO II (1945-1960)	52
6.1. Enkele nieuwigheden	52
6.2. Belangrijkste profrenners in België	52
6.3. Dames aan de start	53
6.3.1. Even terug in de tijd	53
6.3.2. Eindelijk erkenning...	54
6.4. De organisatie van wielervedstrijden	54
6.4.1. Profwedstrijden na WO II in Klein-Brabant	54
6.4.2. Koersen doorheen de regio	59
6.4.2.1. Drie Zustersteden	59
6.4.2.2. Omloop der IX Provinciën	60
6.4.2.3. Enkele andere wedstrijden	60
6.5. Van onderbeginning tot profrenner	61
6.5.1. Onderbeginningen en nieuwelingen	62
6.5.2. Liefhebbers	63
6.5.3. Onafhankelijken	63
6.5.3.1. De Leerschool van de Drie Zustersteden te Breendonk	64
6.5.3.2. Engelse renners te gast in Bornem	65
6.5.4. Overstap naar de profs	65
6.5.5. Wielersclubs voor de jeugdrenner	65
6.5.6. Sponsoring, ook in het jeugdwielrennen	66
6.5.7. Wielrennen niet altijd zonder gevaren	66
6.5.8. Enkele Klein-Brabantse jeugdrenners uit de jaren vijftig	67
6.6. Sportavonden	71
7. De gouden jaren van het wielrennen (1960-1990)	71
7.1. De Belgische profrenners	71
7.2. Klein-Brabantse renners in het profpeloton	72

7.2.1. De wielridolen van de jaren zestig	72
7.2.2. De Klein-Brabantse helpers van Eddy Merckx	74
7.2.3. De jaren zeventig en tachtig	75
7.3. Bornem, wielelhoofdstad van Klein-Brabant	76
7.3.1. Belgisch wegkampioenschap 1972 (25 juni)	76
7.3.2. Belgisch wegkampioenschap 1974 (23 juni)	77
7.3.3. Aankomst van een Tourrit in 1976 (28 juni)	78
7.3.4. Wereldkampioenschappen voor universitaires 1978 (4 en 5 september)	79
7.4. Koersen voor profs en onafhankelijken in Klein-Brabant tot ca.1980	79
7.5. Het einde en de herrijzenis van de Drie Zustersteden	86
7.6. Drie decennia jeugdwedstrijden in Klein-Brabant	86
7.6.1. Veiligheid tijdens jeugdwedstrijden	87
7.6.2. Van nieuweling tot liefhebber	87
7.6.3. Dameskoersen in Klein-Brabant	89
7.6.4. Provinciale kampioenschappen	89
7.6.5. In het veld en op de piste	91
7.6.6. Regelmatigheids criteriums	94
7.7. Wiel- en supportersclubs in Klein-Brabant	95
7.7.1. Samenwerkingsverbanden	97
7.7.2. De belangrijkste wielclubs in Klein-Brabant	98
7.8. En de kranten schreven...	99
7.9. Cyclo Sprint, connectie tussen renner en wielerbond	100
7.10. De belangrijkste Klein-Brabantse jeugdrenners en liefhebbers	100
7.10.1. De jaren zestig	101
7.10.2. De jaren zeventig	108
7.10.3. De jaren tachtig	112
8. Het einde van de twintigste eeuw (1990-2000)	119
8.1. Belangrijkste profrenners in België	119
8.2. Belangrijkste profrenners en profwedstrijden in Klein-Brabant	119
8.3. Rotan Spiessens, een Klein-Brabantse profploeg	120
8.4. De jeugdrenners van Klein-Brabant	121
8.4.1. Veranderingen in de categorieën bij de jeugd	121
8.4.2. Jeugdrenners en liefhebbers van de jaren negentig	121
8.5. Wielclubs en wielerploegen	125
8.5.1. Wielclub Klein-Brabant Rupelstreek (1991-1996)	125
8.5.2. De Klein-Brabantse wielerschool (1990)	127
8.5.3. Race Team Bikeland Bornem (1998)	128
8.6. Wedstrijden voor dames	128
8.6.1. Provinciaal kampioenschap te Hingene	128
8.6.2. De Ronde van België voor dames	129
8.7. Cyclocross	129
8.7.1. Klein-Brabantse cyclocrossers	129
8.7.2. Cyclocrossen in Klein-Brabant	130
8.8. De nevenbonden	132
9. Een nieuwe toekomst (2000 tot heden)	132
9.1. Enkele wedstrijden voor eliterenners in Klein-Brabant	132
9.1.1. Drie Zustersteden te Breendonk (2009-2012)	132
9.1.2. Klein-Brabant Classic te Ruisbroek (2006-2009)	133
9.1.3. Dernykoersen te Bornem (2007 tot heden)	133
9.1.4. Jaarmarktprijs te Bornem (tot 2004 en van 2017 tot heden)	133
9.1.5. GP Deco Elektro Erepreis Luxhuis (2020 tot heden)	133

9.1.6. Kermiscriterium te Kalfort (2021 tot heden)	134
9.2. Bornem als start- en aankomstplaats van profwedstrijden	134
9.2.1. Eneco Tour	134
9.2.2. Baloise Belgium Tour (Ronde van België)	135
9.3. Race Team Bikeland, een Belgische wielerploeg	136
9.4. Overzicht van de renners uit Klein-Brabant	136

Deel II. Belangrijkste renners uit Klein-Brabant **141**

Jan Adriaensens - Ruisbroek	141
Johan Buelens - Breendonk	151
Luc Caluwaerts - Oppuurs	154
Maurice Clautier - Kalfort	158
Francis De Greef - Ruisbroek	163
Fons De Wolf - Breendonk	166
Jan Dielis - Kalfort	174
Ludo Goossens - Breendonk	178
Ernest (Nest) Heyvaert - Malderen / Oppuurs	182
Frans Kerremans - Oppuurs / Sint-Amands	187
Eddy Pauwels - Bornem	190
Fernand Peersman - Sint-Amands	201
Louis Rolus - Bornem	208
Léopold (Pol) Roosemont - Oppuurs	212
Edmond Rottiers - Eikevliet / Steenhuffel / Sint-Amands	217
Karel Rottiers - Wintam	219
Kevin Seeldraeyers - Sint-Amands	223
Frans Spiessens - Ruisbroek	228
Karel Tersago - Kalfort	232
Martin Van den Bossche - Hingene	238
Arthur (Tuur) Van De Vijver - Breendonk / Mariekerke	246
Frank Van De Vijver - Bornem	249
Heidi Van De Vijver - Bornem	254
Paul Van De Vijver - Bornem	261
Jan Van Gompel - Breendonk	264
Jan (Amedé) Van Steen - Mariekerke	268
Benito Vergauwen - Bornem	272
Marcel Verhoeven - Liezele / Breendonk	275
Frans Vinck - Ruisbroek	279

Eindnoten	282
Bibliografie en Bronnen	286
Met dank aan	288

Voorwoord

L.S.

We beleven momenteel een periode waarin de belangstelling voor de fiets en het fietsen zowel in het woon/werkverkeer als in de recreatieve sfeer hoogtij viert. Het is dan ook niet vreemd dat onze vereniging haar belangstelling laat uitgaan naar de fiets en zijn gebruik, al valt dit onderwerp enigszins buiten wat wij als de 'klassieke' heemkundige belangstelling ervaren.

Toch mag ons dit niet verwonderen, want net zoals oude volksgebruiken – om dit maar te noemen – heeft de wielersport ook een heemkundig aspect en beleving. Kortom, alles wat in de gemeenschap leeft en beweegt moet kunnen rekenen op belangstelling vanuit de heemkunde.

Dit nieuwe jaarboek vloeide voort uit de pen van ons bestuurslid Linda Caluwaerts. Vloeide, schrijf ik, want de auteur neemt U met een vlotte pen mee in het verhaal van de wielersport in Klein-Brabant. Betreffende het thema weet ik dat dit boek van haar een meer dan normale inspanning heeft gevraagd, gezien de beperktheid of zelfs het niet-bestaan van archieven.

Desondanks is de wielrennerij in Klein-Brabant in al zijn aspecten voorwerp geweest van grondig eigen en nieuw onderzoek. Het boek is dan ook veel meer dan een willekeurige wielerslag. Het komt bovendien net op tijd, nu getuigen uit de beginperiode van de wielersport verdwijnen of al verdwenen zijn.

De auteur, die in Sint-Amands woonachtig is, studeerde in 1985 af in de afdeling Menswetenschappen van het Koninklijk Atheneum Boom, om in 1989 aan de Vrije Universiteit van Brussel te promoveren als licentiate Kunstgeschiedenis en Archeologie, Middeleeuwen en Moderne Tijd. Haar eindverhandeling titelde: "Onze-Lieuwe-Vrouw-ter Sneeuwwyk, een voorbeeld van de 19de-eeuwse urbanisatiekoorts in Brussel".

Na haar studietijd kwam haar geboortestreek in het vizier van haar onderzoek en pen met volgende publicaties: "Dertig jaar leven en wonen in de Buisstraat te Sint-Amands 1930-1960" (2014) en "Dorp in oorlog" (2015). Dit laatste in samenwerking met Chris Lauwers.

Ze kon haar deskundigheid ook nog kwijt in de medewerking aan onze jaarboeken en in bijdragen in de Mededelingen, met artikels als :

- Onze vergeten streekgenoten in Amerika (2017)
- Bisschop Jacobus Olivier Van de Velde. Van dorpsonderwijzer tot bisschop (2018)
- Nooit meer naar huis (2018)
- Bijdragen aan de jaarboeken 2016, 2017 en 2020.

Heemkunde heeft met mensen te maken, hun bezigheden, hun creaties, hun verhalen en gewoontes. Dit wetende is het niet moeilijk om het sportieve onderwerp van dit jaarboek te begrijpen en te waarderen.

Veel Leesgenot !

Luc Rochtus, voorzitter
Lente 2022

Deel I. Klein-Brabant in de ban van de koers

1. Geschiedenis van de fiets en van het wielrennen

Toen John Kemp Starley in 1885 de *Rover Safety* op de markt bracht, was er eindelijk een rijwiel vervaardigd dat bij het brede publiek geïntroduceerd kon worden.

Doorheen de hele negentiende eeuw zochten verschillende constructeurs naar een manier om het rijwiel te verbeteren en populairder te maken, maar deze modellen waren vaak onveilig en oncomfortabel in gebruik. Bovendien konden ze omwille van de hoge kostprijs enkel aangekocht worden door de meer gegoede klasse.

De geschiedenis van de fiets is niet zozeer een opeenvolging van telkens nieuwe, op zichzelf staande uitvindingen. Aangezien een nieuw type rijwiel meestal tot stand kwam door het verbeteren en aanpassen van een voorgaand model, zou men even goed kunnen spreken over de “evolutie” van de fiets.

Van zodra men dit nieuwe toestel had uitgevonden waarmee de mens zich zelfstandig met behulp van wielen kon verplaatsen, waren er gegadigden om hiermee een wedstrijdje te gaan houden. Daarom kan men stellen dat de geschiedenis van het wielrennen bijna even ver teruggaat in de tijd als de uitvinding van de fiets zelf.

1.1. De *célérifère* of *vélocifère* (ca. 1790 - Frankrijk)

Een aantal critici trekken dit in twijfel, maar in de meeste historische overzichten wordt de *célérifère* of *vélocifère* beschouwd als het prototype van de fiets. Dit toestel, bestaande uit een simpele houten balk die twee achter elkaar geplaatste wielen met elkaar verbindt, lijkt immers meer op een speeltuig dan op een vervoermiddel. Een kussen dat vastgebonden werd op de balk fungeerde als zadel.

Sommige bronnen vermelden dat de *célérifère* al ca. 1760 zou vervaardigd zijn in Duitsland door een zekere Michael Kessler. Anderen schrijven de uitvinding toe aan graaf Mede de Sivrac, omstreeks 1790, in Frankrijk.

Een krantenartikel, gedateerd 12 mei 1869, beschrijft een *célérifère* en hoe deze in het Parijse straatbeeld verscheen. De auteur heeft het hier weliswaar over een ijzeren staaf, terwijl dit type loopfiets volledig uit hout bestond. “*De hoofdstad stond verbaasd toen er op zekeren morgen een man in den Jardin des Plantes verscheen, gezeten op een ijzeren staaf, die op twee wielen rustte. Men lachte, en niet zonder reden: het werk was lomp en weinig geschikt om ingang te vinden. Van 1808 tot 1830 werden er veel brevetten voor snelloopers genomen, doch zonder uitslag.*”¹

1.2. Draisienne (1817 - Duitsland)

1.2.1. Karl Friedrich Christian Ludwig Freiherr Drais von Sauerbronn (Karl von Drais)

Op 12 augustus 1817 testte Karl von Drais zijn Laufmaschine of Draisienne uit. Hij reed vanuit het centrum van Mannheim naar de herberg Schwetzingen Relaishaus in Rheinau. De volledige rit, heen en terug, ging over een afstand van ongeveer 15 kilometer en nam iets langer dan een uur in beslag.

De Draisienne, een uit hout vervaardigde loopfiets, was zwaar, log en moeilijk te manoeuvreren. Het ging om een verbeterde versie van de *célérifère* met een echt zadel en, wat de *célérifère* miste, een besturingsmechanisme. Tijdens het rijden kon de bestuurder de armen laten rusten op een steun, die vlakbij het stuur op de dwarsbalk was gemonteerd. Men diende zich voort te bewegen door de voeten één voor één af te zetten tegen de grond. De Draisienne haalde ongeveer 15 kilometer per uur op een goed berijdbare weg, maar bergop raken was moeilijker omwille van het gewicht. Er zat dan vaak niets anders op dan af te stappen en te voet naar boven te gaan.

Op 17 februari 1818 bekwam von Drais een invoerpatent voor de Draisienne in Frankrijk. De aanvraag gebeurde door de Franse advocaat Louis-Joseph Dineur, die eveneens de benaming *vélocipède* introduceerde: “*Le sr. Dineur (Louis-Joseph), demeurant à Paris, quai de l’Horloge, n° 47, pour et au nom de M. le baron de Drais, domicilié à Mannheim, auquel il a été délivré le 17 février dernier, le certificat de sa demande d’un brevet d’importation de cinq ans, pour une machine appelée par lui vélocipède.*”² Het woord *vélocipède* is een

Wedstrijd met Draisienues in de Jardin du Luxembourg te Parijs (© Wikimedia Commons)

samenstelling van de Latijnse woorden *velox* (= snel) en *pes* (= voet), wat dus letterlijk snelvoeter betekent. Hoewel de term *vélocipède* reeds vanaf de eerste helft van de negentiende eeuw terug te vinden is in diverse bronnen, zou men deze later voornamelijk gaan gebruiken voor de modellen vanaf circa 1860.

Eveneens in 1818, op 5 april, adverteerde het *Journal de Paris* een wedstrijd met Draisienues in de Jardin du Luxembourg te Parijs: “*C'est aujourd'hui que les premières courses de Vélocipèdes ou Draisienues auront lieu au Jardin du Luxembourg.*”³ Een prent, uitgegeven in datzelfde jaar door L.F. Genty te Parijs, stelt een wedstrijd met Draisienues in de Jardin du Luxembourg voor.

1.2.2. De wielerschool van Dennis Johnson in Engeland

Dennis Johnson, een wagenmaker uit Londen, bracht enkele verbeteringen aan bij de Draisienne. Door enkele houten onderdelen door ijzer te vervangen, kon hij het geheel lichter maken. Johnson, die een werkplaats had op Long Acre 75 te Londen, gaf zijn loopfiets de naam *hobby-horse* of *dandy-horse*. Deze laatste benaming slaat op de

bevolkingscategorie die zich in deze periode een loopfiets kon aanschaffen: rijke jongelui.

In 1819 richtte Johnson een eerste fietsschool op in Londen, de Johnson's Pedestrian Hobby-horse Ridingschool. In twee filialen, gevestigd op The Strand en in Soho, konden geïnteresseerden fietsles krijgen van ervaren instructeurs. Niet lang daarna werden in Engeland de eerste wedstrijden gehouden, meestal slechts over korte afstanden.

Dat jaar maakte Johnson's zoon een Tour of England om de dandy-horse te promoten. Hierdoor kreeg dit rijwiel inderdaad enige bekendheid. Verder zou Johnson in 1819 ook een damesmodel met verlaagd frame hebben geconstrueerd.

1.2.3. Demonstraties met de loopfiets in onze streken

In 1819 zou een zekere Karr uit de Kattestraat (nu Villersstraat) in Brussel de Draisienne ingevoerd hebben in de Nederlanden. Enkel de meer goeuden konden zich een Draisienne aanschaffen. De kostprijs kwam toen immers ongeveer overeen met het maandloon van een geschoold arbeider.⁴ La Feuille d'Annonces uit Doornik van 23 april

1819 beschreef het vervoermiddel als volgt: “Deze machine is gemonteerd op twee lichte wielen die eenzelfde spoor volgen. Het voorwiel draait op een spil en het stuur dat er aan bevestigd is stelt de berijder in de gelegenheid de richting te kiezen die hem welgevallig is. Het achterwiel draait steeds in dezelfde richting mee. Schrijlings gezeten op een zadel dat op de rug van het paard is bevestigd, bevindt de berijder zich dus tussen de twee wielen, beide voeten op de grond, zodat hij kan voortschrijden alsof hij vooruitstapt, er zorg voor dragend de beweging langzaam aan te vangen.”

Net zoals in Duitsland en Frankrijk lokten demonstraties met de Draisienne ook bij ons veel kijklustigen. Diverse krantenartikels uit 1826 handelen over de 36-jarige Valentijn Krech, afkomstig van Assmannshausen aan de Rijn. Na zestien jaar militaire dienst, met veldtochten in Spanje en Frankrijk, besloot hij voortaan demonstraties te geven met snellopers. Om in zijn levensonderhoud te voorzien, rekende hij op de milde giften van het publiek. Aangeprezen als “den allersnelsten looper”, liet hij dat jaar zijn kunnen zien in Koblenz, Dusseldorf, Frankfurt, Maastricht, Leuven en Antwerpen.⁵ Vanuit Antwerpen verplaatste hij zich met een houten loopfiets in vijftig minuten naar Mortsel Oude God. De daaropvolgende dag maakte Krech een rit van de Mechelse Poort in Antwerpen naar Kontich en terug. Twee jaar later reed een zekere Achille Darras uit Frankrijk in veertig minuten dertig keer rond de Groenplaats te Antwerpen.⁶

Te Brussel demonstreerde Moritz Rummel in het najaar van 1827 zijn kunnen in het Koninklijk Park. Rummel was 18 jaar en afkomstig uit Darmstadt in Duitsland. Tijdens demonstraties in Frankrijk en Engeland kreeg de jongeman heel wat positieve reacties. Zo legde hij op de Champs de Mars te Parijs in zesenvertig minuten zes keer een parcours af met een lengte van “3 lieues et demie”. Op 17 september 1827 reed Rummel in de buurt van het Brusselse Vauxhalltheater⁷ zestien keer voorwaarts en vier keer achterwaarts over een bepaald circuit binnen de veertig minuten. Kijklustigen dienden toegangsgeld te betalen: 1 frank of 50 centiemen, al naar gelang de kwaliteit van de plaatsen. Zes dagen later, op 23 september, legde hij alweer een proef af door in vierenvijftig minuten twintig rondes vooruit en zes rondes achteruit te rijden. Deze keer dienden de toeschouwers slechts 50 of 25 cent te betalen. Uit de advertentie blijkt dat hij hoopte dat de koninklijke familie zijn demonstratie zou bijwonen. Begin oktober vertoefde Rummel nog steeds in Brussel. Op 2 oktober 1827 startte hij op het Koningsplein

om vervolgens in vijfendertig minuten tijd zes keer rond het park te “lopen”. Ondanks het slechte weer daagde een groot aantal kijklustigen op.⁸

Voor een talrijk opgekomen publiek, én in het bijzijn van de Belgische koninklijke familie, demonstreerde een zekere Guillaume Ferdinand op 30 september 1832 zijn kunnen in Brussel. Voor de prijs van 10 cent kon men deze man, leerling aan de École Royale Gymnastique de Vienne, de Allée Verte op en af zien rijden in twaalf minuten.⁹

Toch zagen enkelingen reeds de mogelijkheid om langere afstanden af te leggen met de Draisienne. Een zekere C. Grese uit Danzick (sic) kondigde in het najaar van 1827 aan dat hij op zeven dagen van Leipzig naar Sint-Petersburg zou “lopen”.¹⁰

Na een tijdje verdween de rage rond de Draisienne geleidelijk. Oorzaken waren onder andere een verminderde interesse en de mogelijke ongevallen die een berijder kon overkomen. Verder schreven sommige dokters allerlei kwalen toe aan het gebruik van de loopfiets.

1.3. De heropbloei van de vélocipède vanaf 1860

Toen de vélocipède in de jaren 1860, na enkele decennia van desinteresse, terug aan populariteit won, verscheen er in Het Handelsblad van Antwerpen een artikel over het ontstaan van de fiets. De schrijver keek vijftig jaar terug in de tijd en bekritiseerde tegelijkertijd de eigentijdse fietsgekte. “Er is geen nieuws onder de zon. Dit spreekwoord is oud en vindt zich nogmaals bewaarheid in het volgende. De vélocipède, welke op dit oogenblik het speeltuig is waarmede schier ieders ledigganger probeert om zich hals of beenen te breken was gekend over vijftig jaren! Het was, denkt men, eene uitvinding van een duitsch edelman, baron Karl von Drais, die het bezigde om zijne ambtelijke boodschappen te verrichten, als boschmeester van den groothertog van Baden. Langen tijd noemde men dit tuig “Drasina”, naar den naam van den uitvinder; en toen het in Engeland werd ingevoerd, koesterde men er de grootste verwachtingen van, zoo onder het opzicht van nuttigheid als van spoed. Den aard en eigenschappen van het tuig werden als volgt uiteengezet: 1° Dat men er mede op eenen goed onderhouden postweg, zoo gauw eenen heuvel kon mede beklimmen als een man gaan kon. 2° Op een plein, na eenen hevigen regen, zou men er zes tot zeven mijlen per uur mede afleggen. 3° Was de baan droog en vast, dan zou men er acht mijlen per uur mede doen. 4° Op eene helling

kon het een peerd bijhouden. Welnu, dit tuig was juist hetzelfde als de tegenwoordige vélocipède met een wiel achter en voren, ter uitzondering nochtans de voeten zet. Men zette zich schrijlings op eene lat, in de lengte, derwijze dat de voeten eventjes den grond raakten en men zich daardoor in beweging bracht. Het vorenwiel was derwijze ingericht dat het op eene spil draaide gestuurd door eenen gebogen hefboom die tot aan de handen reikte; de voorarmen rustten op een kussen van voren, en de twee handen hielden den hefboom strak vast, en zoo bleven rijder en rijtuig in evenwicht. Spoedig bevond men dat de vélocipède, welke in den beginne zulken ophef maakte, niet beantwoordde aan het gene men ervan verwachtte, en zij werden vergeten. Na vijftig jaren komt men er weder mede op. Hoe lang het spelletje duren zal, weten wij niet. In afwachting is de vélocipèdekoorts tamelijk aanstekelijk; Gent betaalt er zijnen tol aan. De mode is bij ons reeds goed te huis, en tegen tweeden Paaschdag wordt ons een belangwekkende prijsloop met snelvoeters op de Begijnenvest beloofd. Vele liefhebbers van Antwerpen en Brussel zijn reeds ingeschreven, en er zullen talrijke prijzen te winnen zijn.”¹¹

1.3.1. Innovaties vóór 1860

In de meeste historische overzichten wordt de Michaudine uit 1861 aanzien als een volgende stap in de evolutie van de fiets. Toch werden in de periode vóór 1860 al enkele pogingen gedaan om verbeteringen aan de loopfiets aan te brengen zodat deze beter berijdbaar en bestuurbaar zou worden. Meestal ging het slechts om één enkel verbeterd exemplaar dat door de constructeur zelf uitgetest en gebruikt werd. Het toestel kon dan wel de kranten halen omwille van zijn originaliteit, maar het verdween kort daarna terug in de vergetelheid. Sommige van deze vernieuwingen bleken handig in het gebruik en bleven alsnog behouden of werden enkele jaren later door iemand anders heruitgevonden. Spijtig genoeg verzuimden velen hun uitvinding te laten registreren, zodat het nu moeilijk te achterhalen is wanneer een bepaalde vernieuwing tot stand kwam en wie deze als eerste vervaardigde.

De eerste fiets met mechanische aandrijving zou omstreeks 1839 vervaardigd zijn door de Schotse smid Kirkpatrick Macmillan. Hij verbeterde de Draisienne door ter hoogte van het voorwiel pedalen te bevestigen, die via stangen verbonden waren met zwengels op de as van het achterwiel. Door de pedalen met de voeten horizontaal heen en weer te bewegen, kwam dan door middel van

hefboomwerking het achterwiel in beweging, wat een zware fysieke inspanning vergde. Met dit vervoermiddel reisde Macmillan in iets minder dan een uur van zijn geboortedorp Keir naar het ongeveer vijftientig kilometer verder gelegen Dumfries. In juni 1842 maakte hij een tweedaagse tocht van zo'n honderd kilometer naar Glasgow. Onderweg kreeg hij een boete van vijf shilling omdat hij een meisje omver reed. Macmillan vroeg voor zijn uitvinding echter geen patent aan en hij had trouwens ook geen enkele intentie om er geld aan te verdienen.

In dezelfde periode zou een zekere Alexandre Lefèbvre uit Saint-Denis bij Parijs een soortgelijk model ontworpen hebben. Toen hij in 1861 emigreerde naar de Verenigde Staten nam hij het rijwiel met zich mee. Dit bevindt zich momenteel in de collectie van een museum in San Jose in Californië en kan bijgevolg beschouwd worden als de oudste nog bestaande fiets.¹²

Net als in andere landen, verschenen ook in ons land diverse artikels in de voornamelijk Franstalige kranten over het uittesten van nieuwe types. Te Brussel werd in 1846 een nieuw soort vélocipède opgemerkt. Deze was bijna zo hoog als een paard en je kon er een grote snelheid mee halen. Door het bewegen van twee armen kon de berijder impuls geven en de machine besturen.¹³

Het Belgisch Staatsblad van 7 mei 1847 vermeldde een zekere Mr. Rongé die een patent verkreeg voor een rijwiel bestemd voor twee personen.¹⁴

Op 8 november 1858 stelde Mr. Salicis, voormalig luitenant bij de zeemacht en instructeur aan de polytechnische school te Brussel, zijn barotrope voor aan de Cercle de la Presse Scientifique. Het vergde weinig inspanningen om het toestel, dat het gewicht van de mens als drijfkracht gebruikte, met een vrij hoge snelheid te laten rijden.¹⁵

1.3.2. De Michaudine of “boneshaker” (1861)

1.3.2.1. Michaux, de gebroeders Olivier en de eerste massaproductie in Frankrijk

Algemeen wordt aangenomen dat Pierre Michaux en zijn zoon Ernest op het idee kwamen om trapassen en pedalen toe te voegen aan het voorwiel van de Draisienne. Zo zetten zij een behoorlijke stap vooruit in de evolutie van de fiets. Michaux was een smid en wagenmaker, afkomstig uit Bar-le-Duc in het Franse departement Meuse. Hij vestigde zich in Parijs en had een atelier in de Rue Montaigne, nabij de Champs-Élysées. In 1863 zou hij de uit Lyon afkomstige student René Olivier ontmoet hebben, die interesse toonde in zijn vélocipède. Naar alle waarschijnlijkheid leende René ook het nodige geld, zodat Michaux zijn uitvinding verder kon ontwikkelen en promoten.¹⁶ Hij zou eveneens enkele ideeën aangereikt hebben om de uitvinding te verbeteren, maar hiervoor zijn geen echte bewijzen terug te vinden. Wat wel vaststaat is dat de familie Olivier in 1864 zes vélocipèdes bestelde bij Michaux. Met twee hiervan maakten René en Aimé Olivier in augustus 1865 een meerdaagse fietstocht van Parijs naar Le Pontet bij Avignon.¹⁷

Michaux opende later een atelier in de Rue Goujon te Parijs en op 7 mei 1868 richtte hij, samen met de drie broers René, Aimé en Marius Olivier, de firma *Michaux et Cie.* op. Hier vervaardigde men voor de eerste keer vélocipèdes op semi-industriële wijze. De broers Olivier waren de grootste investeerders van deze firma, terwijl Michaux zich meer bezighield met de constructie van de rijwielen. De vélocipède van Michaux werd eerst een succes in Frankrijk en nadien steeg ook de populariteit in Engeland en de Verenigde Staten.

In april 1869 werd *Michaux et Cie.* ontbonden door onderlinge twisten. De Oliviers deden een doorstart als de *Compagnie Parisienne des Vélocipèdes* met Jean Baptist Fobert die Michaux verving. Deze firma organiseerde ook wedstrijden met als doel de vélocipède verder te promoten. Pierre Michaux daarentegen had weinig gevoel voor zaken doen. Pas in 1869 zou hij een patent aanvragen voor zijn pedivelle of pedaal als verbetering bij de vervaardiging van vélocipèdes.¹⁸

Het oorspronkelijke model van de Michaudine bestond volledig uit hout en was dus nog vrij zwaar. Bij latere versies verving men het houten frame door een ijzeren, waardoor het geheel een stuk lichter werd. Aan het voorwiel, dat iets groter was dan het achterwiel, zat een stang waaraan de pedalen

Ernest Michaux en zijn Michaudine in 1868 (© Wikimedia Commons)

bevestigd waren. Omdat men steeds moest blijven trappen om de fiets in beweging te houden, kon men geen hoge snelheden halen. Bovendien werd men snel moe en daarom bevestigde men vooraan op het stuur een beugel waarop de voeten gelegd konden worden wanneer het bergaf ging. Het zadel stond iets meer naar voren op een buis tussen het voor- en achterwiel. Verder was er een stuur met handvaten en een rem op het achterwiel. Dit soort vélocipède werd ook wel eens “boneshaker” genoemd. Hij was ideaal om te gebruiken op goed aangelegde wegen rond de steden, maar reed minder comfortabel op ongeplaveide plattelandsbaantjes.

In de loop der jaren werden nog verschillende verbeteringen aan het oorspronkelijke model gedaan, zoals een naaf met kogellagers, metalen spaken, rubberen banden, vrijwiel, spatborden en een versnellingshendel.

Michaudine in het museum Koers te Roeselare (Collectie auteur)

1.3.2.2. Pierre Lallement

Op de vierde International Cycling History Conference, die van 11 tot 16 oktober 1993 in Boston werd gehouden, probeerde plaatselijk historicus David V. Herlihy aan te tonen dat Pierre Lallement de eigenlijke uitvinder is van de pedaal.¹⁹

Lallement was afkomstig uit Pont-à-Mousson, een dorpje gelegen tussen Metz en Nancy. Hij was nog vrij jong toen hij in 1863 richting Parijs trok, waar hij aan de slag ging in het atelier van vader en zoon Michaux. Nog voor Lallement in Parijs arriveerde, zou hij al op het idee gekomen zijn om op de as van het voorwiel van een Draisienne een slinger met trappers te bevestigen. Bijgevolg zou hij de eigenlijke uitvinder van de Michaudine geweest zijn.

Twee jaar later, na een geschil met Pierre Michaux, emigreerde Lallement naar de Verenigde Staten. Hij vestigde zich in Ansonia, Connecticut. Daar probeerde hij nog enkele verbeteringen aan zijn vélocipède met pedalen aan te brengen, waarvoor hij op 20 november 1866 een patent verkreeg.²⁰ In de Verenigde Staten probeerde hij een fabriek te openen om zijn vélocipède op een wat grotere schaal te produceren, wat niet direct lukte. Daarom keerde hij in 1868 tijdelijk naar zijn geboorteland terug en richtte in Parijs een firma op die fietsen op maat vervaardigde. Lallement overleed in 1891 te Boston op 47-jarige leeftijd.

Wie uiteindelijk op het idee kwam om pedalen toe te voegen aan de vélocipède, Michaux of Lallement, kan spijtig genoeg niet meer achterhaald worden. Zelfs in 1869 kon men niet meer achterhalen wie eigenlijk op het idee was gekomen om pedalen aan het voorwiel van de fiets te bevestigen: *“Het is moeilijk te beslissen wie het eerst de vélocipèdes weer in de mode bracht. In Frankrijk heeft Lallement er patent voor; in Amerika betwist men hem echter den voorrang, en Smith, te New York, beweert dat de Fransche vélocipède eene Amerikaanse uitvinding is, naar Frankrijk overgebracht.”*²¹ In dit artikel worden vader en zoon Michaux zelfs niet vernoemd. Misschien moeten we besluiten dat deze stap in de evolutie van de fiets het resultaat was van een samenwerking tussen beiden, met steun van de broers Olivier.

Ondertussen werd de vélocipède steeds populairder, eerst in Frankrijk met Parijs als centrum en nadien over heel Europa en de Verenigde Staten. Overal rezen firma's uit de grond die de Michaux-fiets kopieerden en/of aanpasten om zo hun graantje mee te pikken van het succes. Tussen 1868 en 1870 werden

alleen al in Parijs 209 patenten uitgeschreven voor vernieuwingen en uitvindingen die verband hielden met de vélocipède, maar deze werd niet in grote aantallen geproduceerd.²² In deze periode ontstonden de eerste wielerverenigingen, die uitstapjes en wedstrijden organiseerden. De eerste tijdschriften, gespecialiseerd in wielrijden, kwamen op de markt. Men dacht na over een fietskledij, die bestond uit een smalle kniebroek en een mouwloos hemd, maar deze kwam nog niet algemeen in voege. In Frankrijk daalde de interesse voor de vélocipède bij het begin van de Frans-Pruisische oorlog in 1870.

1.3.3. Op zoek naar een Nederlandse benaming voor de vélocipède

Toen de vélocipède eind jaren 1860 ook bij ons steeds populairder werd, ging men op zoek naar een algemeen aanvaarde Nederlandse benaming. Op het Taal- en Letterkundig Congres, dat van 6 tot 8 september 1869 in Leuven plaatsvond, discussieerde een aantal letterkundigen over dit onderwerp. Wieler, trapwagen, snelwieler, vélocipède en Venloosch peerdje waren enkele ideeën. De volgende, vaak fantasierijke, voorstellen haalden het gelukkig niet: snellooper, snelvoeter, sneldraver, wieldraver, wielbeener, wielvoeter, wielkneukel, wieltrapper, draaiende kerlavijter, gezwinddraaijer, trapwage-naar, trip-trap, tweewieler, draaiende aardezoeker, tweewielige buikpelder, vliegende draaijer, wielman, straatschaverdeiner, kassei-sleper, wielwandelaar, handwiel, snelvoertuig, rap-sasa, trapradsnelvoetlooper en tweewielige halsbreker.²³

De Leidse professor Maarten De Vries vond het nuttig om zijn voorstel “wieler” in diverse Nederlandse dagbladen toe te lichten. Hij achtte dit woord, dat hem blijkbaar aangereikt werd door een Gents dagblad, aannemelijk omdat het “voorwerp” een kunstmatige samenstelling is van wielen. Bovendien zou het werkwoord “wielen”, in de zin van “draaien”, van oudsher in het Nederlands gebruikt worden. Het was een kort woord, waarbij men “wielen” als werkwoord kon gebruiken. Je kon met het woord “wieler” een onderscheid maken, enerzijds tussen de verschillende soorten, zoals tweewieler en driewieler, maar anderzijds ook naar het soort drijfkracht, zoals trapwieler, stootwieler of trekwieler.²⁴ Het voorstel van De Vries kende ondanks zijn perscampagne weinig succes. Dat van de letterkundige A. Buys uit Utrecht om de woorden “rijwiel”, “wielrijden” en “wielrijder” te gebruiken, oogstte daarentegen meer bijval.²⁵

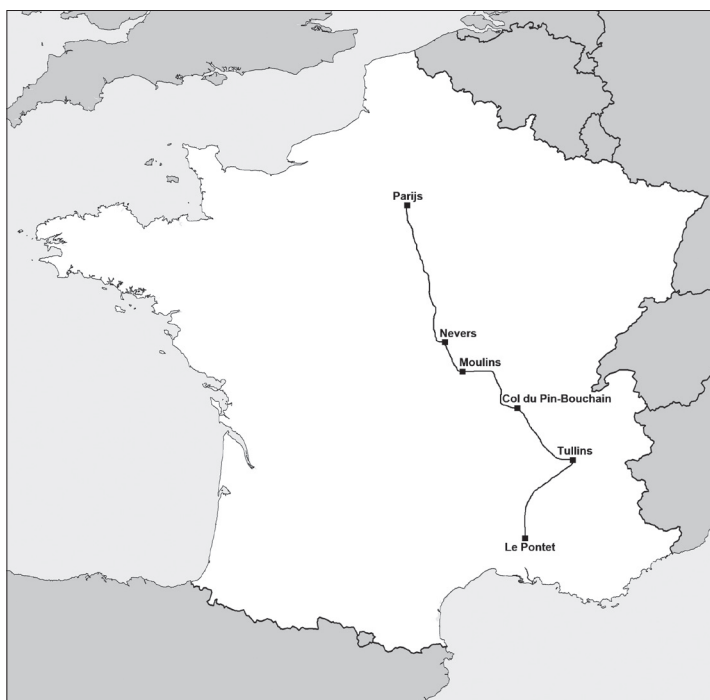
1.3.4. Fietstoerisme

René en Aimé Olivier maakten in augustus 1865 een toeristische fietstocht. Samen met een vriend, Georges de la Bouglise, reden zij van Parijs naar Le Pontet bij Avignon. Van Parijs tot Lyon volgden zij ongeveer het traject van de huidige R.N. 7, langs Nevers, Moulins en over de Col du Pin-Bouchain. Vervolgens maakten ze een ommetje langs Tullins om een bezoek te brengen aan Michel Perret, de oom van de broers Olivier. Na een tocht van 794 km, verdeeld over acht dagen, arriveerden zij uiteindelijk in Le Pontet.²⁶

Uit diverse krantenberichten blijkt dat men al snel de mogelijkheid ontdekte om per fiets een reis te maken en nieuwe horizons te verkennen. Vaak oogstten deze reizigers heel wat aanzien bij de inwoners van de steden waar ze voorbij kwamen. Het Handelsblad van Antwerpen bracht in juli 1869 een artikel uit een Russische krant dat handelde over een jonge Fransman, de Croix genaamd. Hij reed met een vélompède langs Wenen, Krakau, Lemberg (nu Lviv) en Zhytomyr naar Kiev. In Rusland vergaapte de plaatselijke bevolking zich aan de reiziger en zijn mysterieuze toestel, maar in de kleine dorpjes werd hij ook aanzien als de duivel of een tovenaer. Zo reed hij op 18 mei van Kresicliack naar Kiev, achternagezeten door de volksmenigte. Eigenlijk bleek de Croix zeer tevreden te zijn over de aandacht die hij kreeg. De krant vermeldde ook dat de Fransman de snelheid van een stoommachine haalde en zijn rijtuig met een bewonderenswaardige behendigheid bestuurde.²⁷

Op 22 september 1885 arriveerde de Engelsman Thomas Stevens in Tabriz (nu een stad in Iran). Hij was in mei vertrokken, reed heel Europa door en alvorens door te reizen naar Tabriz, verbleef hij zes weken in Istanboel. Vanuit Tabriz zou hij nog verder rijden naar Indië.²⁸ In 1889 ondernam diezelfde Stevens een tocht richting Afrika en stelde zich daarbij twee doelen: onderzoek verrichten over de slavenhandel en bovendien nog Stanley en Emin Pacha proberen op te sporen.²⁹

Vaak werden zulke fietstochten ook gemaakt om de vélompède, of een specifiek merk, te promoten bij het grote publiek. Op vrijdag 4 augustus 1869, vroeg in de morgen, vertrok een vélompédist van de firma *Newton, Wilson & Cie* in Londen. De volgende woensdag arriveerde hij zo'n vierhonderd mijl noordelijker in Edinburgh.³⁰

Tocht van de gebroeders Olivier naar Le Pontet (Ontwerp Dieter Rosiers)

1.3.5. De eerste wedstrijden in Parijs en elders in Frankrijk

De allereerste wedstrijd met vélompèdes zou doorgegaan zijn op 8 december 1867. Meer dan honderd renners kwamen die dag opdagen om een zeventien kilometer lang parcours af te leggen tussen de rotonde op de Champs-Élysées en Versailles.³¹

Op 31 mei 1868 werden vier wedstrijden gehouden in het Parc St. Cloud nabij Parijs.³² Voor de wedstrijden inspireerde men zich op paardenraces en daarom waren enkele renners zelfs gekleed als jockeys. Bij het vertrek dienden de renners zich op te stellen achter hun fiets. Pas nadat het vertreksein was gegeven, mochten zij op hun fiets springen en vertrekken. Voor de winnaars van deze vier wedstrijden, waarvan er drie ongeveer over duizend meter verreden werden, lagen respectievelijk één gouden, één zilveren en twee vermeille³³ medailles met een beeltenis van Napoleon III klaar. De gouden medaille ging naar Georges Polocini voor La Grande Course. Er is twijfel over wie met de zilveren medaille van de wedstrijd voor vélompèdes hoger dan één meter naar huis ging: Charles Bon of Léon Drouet. De Brit James Moore, zoon van een smid en bevriend met Ernest Michaux, won de wedstrijd voor vélompèdes van één meter. Net als Jules Durruthy, winnaar van de vijftig meter traagheidswedstrijd, ontving hij een vermeille medaille.³⁴

De eerste wegwedstrijd, tussen Parijs en Rouen, vond plaats op 7 november 1869. Deze wedstrijd,

ingericht door het tijdschrift *Le Vélocipède Illustré*, en mede gesponsord door de firma van Michaux, vertrok aan de Arc de Triomphe te Parijs en eindigde in het centrum van Rouen. Honderdtwintig sportievelingen stonden aan de startlijn, maar slechts een dertigtal reed de wedstrijd uit. Vele deelnemers ondervonden problemen omdat zij niet over de juiste fietskledij beschikten. Zij moesten eveneens zelf voor bevoorrading en materiaal zorgen. De twintigjarige Brit James Moore won de wedstrijd. Hij had, rustpauzes inbegrepen, ongeveer 10u45 nodig om de afstand van 123 kilometer af te leggen. Moore maakte gebruik van een *Suriray*-fiets van de firma *Tribout*, een vooruitstrevend model met kogellagers, een hoog voorwiel en volledig rubberen banden. Verder reed men op verschillende types van fietsen - bicycles, tricycles, quadricycles - maar eigenlijk liet het reglement alle op mankracht aangedreven machines toe.³⁵

Ter gelegenheid van de start van Parijs-Rouen vond in Le Pré Catelan, een park in het Bois de Boulogne, een vélocipèdefestival plaats. Eén jaar eerder, op 24 mei 1868, adverteerden enkele Franse kranten

dat er op deze plek een wedstrijd met vélocipèdes, ingericht door de *Veloce-Club de Paris*, zou plaatsvinden. Het stadsbestuur en de koersdirecteur, een zekere Eugène Paz, schonken de prijzen. Deze wedstrijd werd echter geannuleerd wegens een verbod om in de namiddag te fietsen in het Bois de Boulogne. Tot WO I was Le Pré Catelan *the place to be* voor wielervliefhebbers in Parijs.³⁶

Een zekere Eugène Meyer, afkomstig uit de Elzas, behaalde de tiende plaats in de wedstrijd Parijs-Rouen met een door hemzelf geconstrueerde vélocipède. Hij was degene die op 4 augustus 1869 een patent verkreeg voor een spanwiel met metalen spaken³⁷ waardoor zijn vélocipède beschouwd kan worden als de voorganger van de "hoge bi". Het voorwiel van dit model was groter dan dat van de andere vélocipèdes en bovendien woog het aanzienlijk minder door het gebruik van metaal in plaats van hout. In augustus 1870 reed James Moore het Midland Counties Championship te Wolverhampton met één van de vélocipèdes van Meyer.

1.4. De "hoge bi" en James Starley (1870)

James Starley, een producent van naaimachines uit Coventry, bracht enkele verbeteringen aan bij de vélocipède van Meyer. De pedalen zaten, net zoals bij de vélocipède, nog aan het voorwiel bevestigd waardoor trapas en wiel dezelfde rotatiesnelheid hadden. Maar bij zijn model was het voorwiel beduidend groter dan het achterwiel. Door dit grote voorwiel, met een gemiddelde diameter tussen 1m25 en 1m50, legde men per trapbeweging een grotere afstand af, waardoor de snelheid kon verhogen. De "high wheel bicycle" of "hoge bi" was geboren. In Engeland werd dit rijwiel ook "penny-farthing" genoemd, naar de toen gangbare grote (penny) en kleine (farthing) munt. Het zadel van dit rijwiel bevond zich bovenop het voorwiel.

Er waren echter heel wat nadelen aan het gebruik van de "hoge bi". Het op- en afstappen was al een probleem. Men zat vrij hoog op deze weinig stabiele fiets, waardoor men bij gevaar niet direct met de voeten aan de grond kon. Indien men te brusk remde of in een put reed, riskeerde men over het stuur geslingerd te worden. Aangezien men met dit type rijwiel toch vrij hoge snelheden kon halen, gebeurden er heel wat ongelukken.

Samen met zijn zakenpartner William Hunter, richtte Starley *The Coventry Machines Company* op. Later zouden nog tal van firma's in Engeland,

Emile De Beukelaer en zijn "hoge bi" (© Antwerp Bicycle Club)

Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten de “hoge bi” vervaardigen. Men schat dat er van dit type rijwiel ongeveer driehonderd verschillende merken bestonden.³⁸

1.5. Een revolutie in de ontwikkeling: luchtband, ventiel en fietsketting

1.5.1. De Rover Safety

John Kemp Starley, een neef van James, ging op 28-jarige leeftijd aan de slag bij de firma van zijn oom in Coventry en deed daar de nodige ervaring op in het vervaardigen van rijwielen. In 1877 richtte hij samen met een vriend zelf een firma op, namelijk de *Starley and Sutton Company*. Later, in 1890, zou dit bedrijf omgedoopt worden tot de *Rover Cycle Company*.

Deze firma probeerde een rijwiel te vervaardigen dat niet alleen gemakkelijk te besturen was, maar ook veiliger om mee te rijden. Uiteindelijk zou dit leiden tot de *Rover Safety*, een type dat best te vergelijken is met onze huidige fiets: twee even grote wielen, een driehoekig frame waaraan pedalen bevestigd waren en kettingaandrijving. De banden bestonden eerst nog volledig uit rubber. Nadat *Dunlop* de luchtband heruitgevonden had, kon er pas echt zonder schokken gereden worden.³⁹ De *Rover Safety* werd meteen populair bij het grote publiek en werd in grote massa geëxporteerd over heel Europa en de Verenigde Staten.

De eigenlijke uitvinder van de luchtband was de Schotse ingenieur Robert William Thomson, die hiervoor in 1845 een patent verkreeg. Het ging om een met lucht gevulde rubberen buis, omhuld door een holle lederen band voor karren en koetsen. Rubber was in deze periode nog vrij duur en bijgevolg niet bruikbaar voor massaproductie. De uitvinding raakte stilaan in de vergetelheid tot John Boyd Dunlop, een naar Belfast geëmigreerde Schot, de luchtband in 1888 herontdekte. Tot dan bestonden de banden van de *vélocipèdes* uit massief rubber. Door het gebruik van de luchtband kon men sneller en comfortabeler rijden. Luchtbanden raakten echter vaak lek en het was moeilijk om deze te repareren en terug van lucht te voorzien. Dit probleem raakte opgelost door toevoeging van het ventiel.

Enkele constructeurs uit Belfast namen de uitdaging aan en wilden de luchtband gebruiken bij hun rijwielen. Ze deden een beroep op enkele Britse renners om rijwielen met luchtbanden te demonstreren en te promoten, wat blijkbaar goed lukte.

John Kemp Starley op zijn Rover Safety (© Wikimedia Commons)

Vanaf 1890 werd de luchtband in productie gebracht door *The Pneumatic Tyre Company* uit Belfast, die later *Dunlop Company* zou heten. Nadien zou ook de firma *Michelin* in Clermont-Ferrand luchtbanden produceren.

In 1869 vond André Guilmet in Frankrijk al een rijwiel met kettingaandrijving uit. Aangezien deze niet optimaal functioneerde, werd er weinig of geen aandacht aan besteed. Ook de Engelse wielrenner Harry John Lawson maakte met zijn *Lawson Safety* gebruik van een fietsketting. Doordat voorwiel en achterwiel nog in grootte verschilden, trapte de fiets vrij zwaar. Pas bij de *Rover Safety*, voorzien van twee even grote wielen, kon de fietsketting zijn nut aantonen.

1.5.2. Populariteit had ook gevolgen

Naar het einde van de negentiende eeuw toe verscheen het rijwiel ook bij ons meer en meer in het straatbeeld. Tussen 1893 en 1900 steeg het aantal fietsen in ons land van 249 naar 1.589 per 10.000 inwoners. Voor de provincie Antwerpen ging het om een stijging van 31 naar 214.⁴⁰ Bij Faus op de Kunstlei te Antwerpen was de vraag naar Engelse *Trents* en *Stars* zo groot dat men de bestellingen amper kon bijhouden. Een fiets van het merk

Star kostte 350 fr., attributen als een bel, lantaarn, zak met sleutels en oliepot inbegrepen. Men kreeg tevens één jaar waarborg.⁴¹ De prijs van een rijwiel hing af van het merk en het type. Zo betaalde men bij E. Schwiebbe & Co in de Leopoldstraat te Antwerpen 250 fr. voor een *Claremont* en 475 fr. voor een *Waverley*. Eveneens te Antwerpen, bij Van Cauter in de Dambruggestraat, had men een “*baanmachien*” voor 175 fr. of 250 fr., een “*halfkoersmodel*” voor 220 fr. of 250 fr. en een “*damesmodel*” voor 250 fr. Daarbij waren één jaar waarborg en gratis “*verwisselstukken*” inbegrepen.⁴² Tijdens ontspannende fietstochten wilden wielierliefhebbers af en toe even uitrusten en iets consumeren. Daarom plaatsten veel koffiehuisen een “*stand*” voor hun deur waarin men het “*trapwiel*” kon plaatsen. Dit gebeurde tot ongenoegen van enkele politiecommissarissen, die vonden dat zo een rek het verkeer op de openbare weg zou hinderen. Men weerlegde dit door te stellen dat de opstelling toch geen hinder kon veroorzaken, want als men met een paard of een rijtuig voor een koffiehuis mocht stilhouden, waarom kon dat dan niet met een “*trapwiel*”?⁴³

Affiche voor het fietsmerk Waverley (© Letterenhuis Antwerpen)

Ondertussen werd het rijwiel niet enkel gebruikt op sportief of recreatief vlak. Het werd ook steeds vaker geschikt bevonden als vervoermiddel tijdens het werk. De administratie van de posterijen vroeg eind 1882 aan verschillende fietsfabrikanten om hen enkele modellen ter beschikking te stellen zodat ze konden uittesten of het mogelijk was om postbodes op deze manier de post te laten bezorgen.⁴⁴ Het gemeentebestuur van Brussel besloot in het najaar van 1891 elk politiebureau uit te rusten met een vélocipédist waardoor snel bevelen overgebracht konden worden. De officieren bij de politie zouden van dan af hun inspecties per vélocipède uitvoeren.

Zij kregen één maand de tijd om te leren rijden.⁴⁵ Op 17 februari 1897 kondigde Het Handelsblad van Antwerpen aan dat er bij het Belgisch leger zeven verschillende modellen van opvouwbare vélocipèdes waren toegekomen. Deze zouden uitgetest worden met als doel aan het regiment karabiniers twee compagnies cyclisten toe te voegen.⁴⁶

In de nationale kranten werd ruim aandacht besteed aan wielrijden in al zijn aspecten. Naast aankondigingen en verslagen van wielervedstrijden die nu ook tot in de kleinste dorpen georganiseerd werden, verschenen tal van artikels over ongevallen, diefstallen, rechtszaken en toeristische trips. Advertenties in de kranten probeerden belangstellenden te overhalen om naar, niet altijd risicoloze, spektakels te komen kijken van clowns en acrobaten die op zekere hoogte over een koord fietsten.

1.5.2.1. Reglementering voor wielrijders

Doordat het rijwiel, toen ook vaak trapwiel genoemd, steeds populairder werd, gebeurden er ook meer ongevallen, soms met dodelijke afloop. In augustus 1896 stelde *Gazet van Antwerpen* zelfs dat voor de “*rampen der velorijders*” best een aparte rubriek in de kranten kon gemaakt worden.⁴⁷ Veel van deze ongevallen waren vooral te wijten aan de onzekerheid en de onkunde waarmee men het voertuig bestuurde.

Wielrijders hinderden vaak voetgangers en andere weggebruikers en men voelde zich genooddaakt een reglement voor wielrijders op te stellen. Pas vanaf 25 november 1899 kwam een landelijk reglement in voege, maar in steden als Antwerpen, Mechelen en Brussel werd al veel vroeger opgetreden tegen onvoorzichtige vélocipédisten.

Een actiegroep voor het verbod op rijden met trapwieler in de Brusselse binnenstad overhandigde in november 1887 een petitie aan burgemeester Karel Buls omdat vélocipédisten daar immers al een groot aantal ongevallen veroorzaakt hadden. Het personeel van de telegraafdienst werd echter wel ontzien door dit verbod.⁴⁸

Deze plaatselijke reglementen bevatten enerzijds enkele voorschriften waaraan de wielrijder zich op de openbare weg diende te houden en anderzijds gaf men aan hoe een rijwiel moest uitgerust zijn.

In de zomer van 1897 wees Florimond Denis, burgemeester van Mechelen, de wielrijders erop dat zij nog steeds het gemeentereglement van 23 maart

1893 hoorden na te leven. Bij deze gelegenheid werden alle regels nog eens opgesomd. Zo was het ten strengste verboden om op de voetpaden te rijden. Op de vesten diende men op de speciaal voorbehouden rijstroken te blijven. Wielrijders waren verplicht steeds aan de rechterkant van de weg te rijden en de handen aan het stuur te houden. De rijwielen moesten voorzien zijn van een hoorn die men diende te gebruiken alvorens men een straat indraaide of een kruising naderde. Met deze hoorn verwittigde men ook een voetganger of een rijtuig dat in aantocht was. Bij het invallen van de duisternis moest op één meter hoogte een spiegellantaarn met doorzichtige ruiten op het rijwiel aangebracht worden. De snelheid van het rijwiel mocht de draf van een paard niet overtreffen en men diende langzaam te rijden in bochten, in smalle straten, op bruggen en op moeilijk berijdbare wegen. Het was tevens verboden om “*rondom rijtuigen, ruiters of voetgangers heen te loopen*”, bewegingen uit te voeren die de veiligheid in het gedrang zouden brengen of “*door regelmatige ingerichte stoeten heen te rijden*”. Men moest steeds één meter afstand houden van andere weggebruikers en men mocht met niet meer dan twee personen naast elkaar rijden. Tot slot volgde de verwittiging dat in geval van belemmering van de openbare weg, de politie gemachtigd was het wielrijden te schorsen.⁴⁹ Ook deelnemers aan wielwedstrijden konden gestraft worden voor roekeloos rijden. Tijdens een koers langs de Vaart te Merksem had een achttienjarige renner zich niet “*kenbaar*” gemaakt, waardoor hij een kind van twee jaar omver gereden had. De rechtbank verwees de jongeman voor twee maanden naar de gevangenis en gaf daarbij nog een boete van 50 frank.⁵⁰

1.5.2.2. Belastingen en tol

Vanaf 1 januari 1893 was iedere inwoner van de provincie Antwerpen, vanaf tien jaar, verplicht een belasting te betalen indien hij met een rijwiel de openbare weg op ging. Het eerste jaar bedroeg de taks tien frank, maar deze zou voor het jaar 1894 al opgetrokken worden naar vijftien frank. Voor rijwielen waarop meer dan één persoon kon plaatsnemen, betaalde men vanaf 1 januari 1896 zelfs dubbel tarief. De belastingen werden geïnd in de woonplaats van de belastingplichtige. Men kreeg in ruil een taksplaatje dat duidelijk zichtbaar aan het voorwiel moest bevestigd worden. Bij deze taksplaat hoorde een kwijtschrift met daarop het nummer van de plaat, de handtekening en de foto van de eigenaar. De provincie Antwerpen schrapte deze fietsbelasting pas op 1 januari 1987.⁵¹

Aangezien de taks op rijwielen een provinciale belasting was, had elke provincie zijn eigen taksplaten en reglementering. Dat ondervond een wielierliefhebber uit Antwerpen toen hij in het voorjaar van 1898 een boete kreeg op de Grote Markt te Brussel. Aan zijn rijwiel hing een taksplaat van de provincie Antwerpen in plaats van deze van de provincie Brabant. Bovendien was er wel een bel, conform met het reglement uit de provincie Antwerpen, op zijn stuur bevestigd, maar de bel die in het reglement van de provincie Brabant stond, was dan weer net iets anders. Uiteindelijk werd de man vrijgesproken omdat hij, als inwoner van de provincie Antwerpen, wel degelijk in orde was met de reglementen van zijn provincie. Het openbaar ministerie ging tegen de uitspraak in beroep en de man werd alsnog veroordeeld tot een boete van één frank omdat iedere Belg op de hoogte dient te zijn van de reglementen van de steden en dorpen die men doorkruiste.⁵²

In 1894 moest men zeventig centiemmen betalen om een rijwiel mee te nemen op de trein. Concessiehouders van bruggen en veerdiensten hadden nog geen rijwielen in hun tarieflijsten opgenomen, maar sommigen vroegen toch tolgelden. Dit werd soms betwist voor de rechtbanken.

In november 1894 deed de handelsrechtbank van Antwerpen een opmerkelijke uitspraak. Een wielrijder die over de Van Enschootbrug te Boom was gereden, diende, net als karren met vracht, elf centiemmen tol te betalen. De man in kwestie eiste dit bedrag, samen met een schadevergoeding van vijftig frank, terug van de concessiehouder. Hij vond dat zijn rijwiel niet vergeleken kon worden met een volgeladen kar, maar eerder met een pakket van minder dan vijftig kilo, waarvoor men geen tol hoefde te betalen. De tegenpartij pleitte echter dat een fiets wel degelijk als een kar beschouwd kon worden omdat deze de wielrijder draagt. In het reglement van de concessiehouder stond weliswaar nog niets vermeld over een tol voor rijwielen, maar om dit vervoermiddel op de trein mee te nemen, diende men ook zeventig centiemmen te betalen. Gelukkig voor de wielrijder ging de rechter mee in zijn verhaal zodat de tol met interest diende terugbetaald te worden.⁵³

Zo eiste ook een veerman eens tien centiemmen om een wielierliefhebber met zijn rijwiel over te zetten. De man liet een proces verbaal opmaken met als gevolg dat de veerman van de rechter de zeven centiemmen, die hij onterecht had aangerekend, moest terugbetalen en nog drie frank boete kreeg. De rechter paste hier art. 52 van de wet van 6 Frimaire jaar VII toe, waarin stond dat men geen andere tol

mocht eisen dan degene die in de tarieflijsten was vermeld.⁵⁴

1.5.2.3. Verbetering van de fietsinfrastructuur

Met het invoeren van een fietstaks verbond de provincie zich ertoe om een deel van de opbrengst te besteden aan betere faciliteiten voor wielrijders. Zeker toen de provincie besloot om de taks al na één jaar met vijf frank te verhogen, klaagde Het Handelsblad van Antwerpen in 1893 aan dat de provincie haar belofte niet hield om de wegen beter berijdbaar te maken. De provincie verdedigde zich door te stellen dat de taks daarvoor onvoldoende opbracht omdat heel wat wielervrienden de belasting hadden ontlopen.⁵⁵

Doordat steeds meer en meer mensen de wielersport beoefenden, klonk de vraag naar een betere fietsinfrastructuur steeds luider. Op 6 oktober 1895 hield de *Belgische traprijdersbond* een nationale betoging in Brussel, waarna aan de koning en de minister van nijverheid en openbare werken verzoekschriften overhandigd werden voor de verbetering van de grote nationale wegen.⁵⁶ Op 4 maart 1896 stuurde de schepen van openbare werken van Antwerpen, A. Goemare, een uitnodiging voor een vergadering over het aanleggen van berijdbare wegen voor rijwielen in Antwerpen. Deze zouden aangelegd worden, ofwel naast het voetpad langs beide zijden van de straat, ofwel in het midden van de straat.

Tot groot genoegen van de wielrijders zou in 1902 langs de baan Mechelen-Dendermonde, vanaf de Reyweg tot de provinciegrens, een rijwielweg aangelegd worden over een lengte van 9.100 meter. Dit pad werd van de straat afgeschermd door aanplantingen. Voor een rijwielpad langs de baan van Kalfort naar Ruisbroek was een verzoekschrift ingediend bij de provinciegouverneur op datum van 24 december 1900. Ook hieraan werd voldaan.⁵⁷

1.5.3. En toen werd een rijwiel een fiets

“Een fiets wat is dat? Raad eens, lezers! Met dien spotnaam wordt in Nederland het rijwiel, de vélocipède, betiteld”, schreef men eind 1895 in Het Laatste Nieuws.⁵⁸ Toch zou het woord “fiets” rond de eeuwwisseling ook hier bij ons meer en meer ingang vinden.

Waar het woord juist vandaan komt, blijkt spijtig genoeg niet te achterhalen. Hierover bestaan verschillende meningen.

Zo veronderstelt men dat het een verbastering is van het Franse vélocipède. Verder zou “vietse” in het Zuid-Limburgs dialect een synoniem zijn voor “zich snel voortbewegen”. Anderen denken dat de fiets vernoemd is naar een zekere E.C. Viets, een fietshandelaar uit Wageningen in Gelderland.⁵⁹

De Gentse hoogleraren Gunnar De Boel en Luc De Grauwe zijn nog een andere mening toegedaan. Volgens hen zou “fiets” verwijzen naar een vervangpaard of “vice-pferd”, in het Duits uitgesproken als “vietsepferrd”.⁶⁰

2. Het ontstaan van de wielersport bij ons (1869-1900)

Ongeveer een halve eeuw na de uitvinding van de Draisienne wijdde Het Handelsblad van Antwerpen een artikel aan de heropleving van de vélocipède. Men dacht toen dat het om een modetrend ging, die snel weer uit de belangstelling zou verdwijnen wanneer de beoefenaars een ander verzetje hadden gevonden.⁶¹ Zelfs na een korte periode van mindere interesse, in het midden van de jaren 1870, zou het rijwiel echter nooit meer uit het straatbeeld verdwijnen.

2.1. De eerste wielersportclubs en wedstrijden (1869-1882)

Naarmate het wielrennen in de tweede helft van de negentiende eeuw populairder werd, voelden de beoefenaars steeds meer de behoefte om zich te verenigen. Wielrennen was in deze periode vooral bedoeld als vermaak voor jongeren uit de bourgeoisie. De leden van de eerste wielersportclubs maakten gezamenlijke fietstochtjes en zorgden ervoor dat de echte sportievelingen zich af en toe met elkaar konden meten. Andere activiteiten bestonden bijvoorbeeld uit het organiseren van een ledenfeest en allerlei samenkomsten gedurende de wintermaanden.

In de winter 1867-1868 richtten wielersportliefhebbers in Parijs de *Vélocé-Club* op, waardoor deze als oudste wielersportclub ter wereld kan beschouwd worden. De *Gentse Velosport* zou de allereerste club op Belgische bodem geweest zijn, maar bij gebrek aan bewijzen is deze bewering moeilijk te staven.⁶² Op 1 juni 1869 hield de Brusselse *Vélocé Club* haar stichtingsvergadering in café De Groene Poort in de Naamsestraat. Deze zou kort daarna opsplitsen in drie afzonderlijke delen. Rond 1880 gingen ook in Antwerpen, Leuven, Bergen en Verviers wielersportclubs van start.

De onderlinge samenwerking tussen al deze plaatselijke verenigingen leidde in het najaar van 1882 tot de oprichting van de *Fédération Vélocipédique Belge*, die later zou uitgroeien tot de Belgische Wielrijdersbond.

De eerste wielervedstrijden in ons land werden omstreeks 1869 georganiseerd. Ze vonden plaats in Antwerpen, Brussel, Gent, Luik en Charleroi. Ook in mondaine badplaatsen en kuuroorden als Oostende en Spa nodigden grote lanen, pleinen en parken uit tot een wedstrijd. Advertenties in de toenmalige kranten kondigden het evenement ruim van tevoren aan en verschaften alle nodige informatie. Deze kranten publiceerden naderhand ook de uitslagen, meestal slechts met vermelding van de naam van de eerste drie, hun woonplaats en/of club. De wedstrijden werden niet enkel georganiseerd door de plaatselijke wielersclubs. Ook stadsbesturen en feestcomités konden, eventueel in samenwerking met een wielersclub van buiten de eigen stad, een wedstrijd inrichten ter gelegenheid van een kermis of andere festiviteit.

De eerste wedstrijden omvatten een namiddagvullend programma waarbij verschillende disciplines van het wielrennen werden beoefend: snelheidskoers, traagheidskoers, hindernissenkoers, koers voor tweewielers (bicycles), driewielers (tricycles) en vierwielers (quadricycles) over diverse, meestal korte, afstanden. Er waren ook wedstrijden met een leeftijdsgrens. Zo mochten dan bijvoorbeeld enkel kinderen tot een bepaalde leeftijd deelnemen.

Naast een bedrag in geld of een medaille kon men vooral prijzen in natura winnen: kunstobjecten, zilverwerk, serviesgoed en fietsbenodigdheden. Verder werden ook groepspremieën gegeven voor de grootste club, de best geklede club of de van het verst komende club.

Voor sommige wedstrijden liet men enkel renners van een bepaalde vereniging of uit een bepaalde regio toe, maar meestal bestond het deelnemersveld uit de leden van alle aanwezige clubs.

Wielervedstrijden waren in deze periode zeer populair en brachten veel volk op de been, in die mate zelfs dat de veiligheid van de toeschouwers soms niet gegarandeerd kon worden. Daarom diende men de nodige veiligheidsmaatregelen te treffen. Men spande touwen of men plaatste dranghekkens langsheen het parcours, omdat de toeschouwers zich anders op de rijbaan zouden kunnen begeven en zo de renners zouden hinderen.

Ter gelegenheid van de grote kermis van Brussel organiseerde het feestcomité van de benedenstad op 26 juli 1869 een wedstrijd voor *vélocipèdes* op de Antwerpsesteenweg. Eigenlijk had men dit evenement gepland op 18 juli, maar op die dag kon dit niet doorgaan omwille van veiligheidsredenen. De militairen, waarop de inrichters gerekend hadden om de orde te handhaven, waren die dag niet komen opdagen. De menigte begaf zich op het parcours en mengde zich tussen de renners. Hoewel er voor deze wedstrijd maar liefst 87 deelnemers uit Brussel, Gent, Luik, Rijsel en Parijs kwamen opdagen, zag men zich genoodzaakt de wedstrijd uit te stellen naar een latere datum omdat de veiligheid, zowel van toeschouwers als van renners, niet gewaarborgd kon worden.⁶³

Op 26 juli liet de organisatie dan langsheen de Antwerpsesteenweg dranghekkens plaatsen zodat nu alles in alle veiligheid kon doorgaan. Die dag stonden er zes wedstrijden op het programma. Het merendeel van de winnaars was lid van de pas opgerichte wielersclub van Brussel. Voor de snelheidswedstrijd over een afstand van 1.400 meter waren vijftientig deelnemers komen opdagen. Winnaar was een zekere mijnheer Etienne uit Brussel, die de afstand aflegde in 3 minuten en 14 seconden. Hij won 1.200 fr. en een vergulde medaille. De tweede prijs was 50 fr. en een zilveren medaille, gewonnen door mijnheer Johnson. Voor zijn eerste plaats bij de hindernissenkoers met twaalf obstakels over 1.400 meter ontving Johnson een bronzen kunstobject en een vergulde medaille, terwijl Etienne voor zijn tweede plaats 50 fr. en een zilveren medaille kreeg. Dezelfde prijzen werden eveneens uitgereikt voor de 50 meter traagheidskoers, respectievelijk aan de heren Tonnelier en Charles Albert. Na de amateurswedstrijd over een afstand van 1.480 meter stonden de heren Fusnot, Gerinroze en Vergote op het ereschavot. De eerste en de tweede kregen een bronzen kunstobject. De eerste prijs, een vergulde medaille, voor de wedstrijd met *vélocipèdes* met meer dan twee wielen ging naar de broers Devisser. Zij reden, net als de winnaars van de zilveren medaille, de broers Ramu, met een vierwielers. Tot slot was er nog de “*carrousel*”, waarbij Tonnelier en Johnson de eerste en tweede plaats behaalden.⁶⁴

De wedstrijd Veurne-Adinkerke-Veurne, die in de zomer van 1869 werd ingericht, was bij ons de eerste, tot nu toe gekende, wielervedstrijd tussen twee dorpen. Deze wedstrijd werd gereden op de openbare weg ter gelegenheid van de kermis van Veurne en ging over een afstand van ongeveer 10 kilometer naar Adinkerke en terug. Pascal Delheye, sporthistoricus en professor, vond tijdens opzoeken een

klein artikel over deze wedstrijd in de “*Politike Wegwyzer voor Treffelyke Lieden*” van 7 augustus 1869. Dit artikel vermeldde de winnaar, een zekere Justin Vandermeere, een schoenmaker uit Alveringem en beschreef hem als volgt: “... dat dat ne fameuse ryer is met zyn karre, en als ze te Brugge met de communalefeeste een concours van velocipeerden gaen geven, dat hy ook zal komen mededingen.” De eerste prijs voor deze “*Fêtes Vélocipédiques*” was een vergulde medaille. De onkostennota voor de aankoop van de medailles werd teruggevonden in de boekhouding van de stad Veurne.⁶⁵

2.2. Verdere evolutie van de wielersport (1882-1900)

2.2.1. Wedstrijden op de weg

Gedurende de jaren 1880 zetten de wielersportclubs hun werking verder. Terwijl het aantal verenigingen in de steden verveelvoudigde, raakte men tot in de allerkleinste dorpen gepassioneerd door de wielersport. Toen het rijwiel, de *Safety*, in het midden van de jaren 1880 een stuk goedkoper werd, konden ook arbeiders en landbouwers zich een exemplaar aanschaffen. Overal ontstonden plaatselijke clubs die, naar het voorbeeld van hun collega's in de steden, fietstochten en wielersportwedstrijden organiseerden. De prijzen bleven hetzelfde als voorheen. In de kranten adverteerde of versloeg men koersen te Hasselt, Boom, Herentals, Zwijndrecht, Mechelen, Borgerhout, Tervuren, Beerse en Merksplas. Ook in de regio Klein-Brabant werden de eerste wielersportclubs gesticht te Bornem, Sint-Amands en Puurs. Waren de afstanden die de renners aanvankelijk dienden af te leggen nog vrij kort, dan varieerden deze nu tussen 1.600 meter en 30 kilometer.

De oudste tot hiertoe gekende wegwedstrijd in Klein-Brabant was de “*snelkoers*” die op 19 juni 1898 doorging in Liezele, aan de Wolf. Waarschijnlijk bestond er nog geen wielersportclub in Liezele, aangezien de wedstrijd georganiseerd werd door de “*snelclub*” van Brussel. De omloop, zo'n 20 kilometer lang, ging door Liezele, Puurs en Kalfort. Inschrijven kon, mits 1 fr. inleg te betalen, bij Louis Verberck in Liezele-Dorp. Naast deze “*snelkoers*” stond er die dag ook nog “*ringsteken*” en “*eierkoers*” op het programma. De winnaar van laatstgenoemde spelen kreeg een zakhorloge van het merk *Remontoir* in Stanley-goud, degene die als tweede eindigde een zilveren en de derde een nikkelen. Degene die bij de “*snelkoers*” als eerste over de streep kwam, won een geldprijs.⁶⁶

2.2.2. Wedstrijden van stad tot stad

Wedstrijden tussen twee steden, waarvan het merendeel voor de eerste keer georganiseerd werd rond de eeuwwisseling, zouden later uitgroeien tot klassiekers die tot op heden nog steeds worden gereden. In tegenstelling tot de plaatselijke wedstrijden, legden de deelnemers hier wel degelijk lange afstanden af.

In België werd Luik-Bastenaken-Luik voor de eerste keer gereden op 29 mei 1892 door amateurs. De eerste winnaar was Léon Houa die deze wedstrijd trouwens ook in 1893 en 1894 op zijn palmares schreef. Toen Luik-Bastenaken-Luik in 1908 opnieuw werd georganiseerd, namen enkel nog beroepsrenners deel.

Ook andere wedstrijden gingen in deze periode voor de allereerste keer door, zoals Bordeaux-Parijs (1891), Parijs-Oostende (1891), Parijs-Brussel (1893), Parijs-Tours (1896), Roubaix-Oostende (1896) en Parijs-Roubaix (1896), net als Parijs-Luik, Parijs-Bergen en Brussel-Spa.

Dichter bij huis was er op 24 oktober 1891 de wedstrijd Brussel-Boom-Antwerpen-Herentals-Aarschot-Leuven-Brussel over een afstand van 160 kilometer. Een zestigtal deelnemers vertrok omstreeks half acht 's morgens in Brussel. De eerste renner, Oscar Van den Eynde, arriveerde in Antwerpen op de Zuiderlei omstreeks half tien na een afstand afgelegd te hebben van ongeveer 43 kilometer. Van den Eynde kwam eveneens als eerste aan de aankomst in Brussel om 16u17. Het verslag in de krant eindigde met de mededeling dat er geen zware ongevallen gebeurden tijdens de race. Enkel tussen Tisselt en Boom tuimelden drie deelnemers in de Vaart.⁶⁷

2.2.3. Wedstrijden op velodrooms

In het laatste decennium van de negentiende eeuw ontdekten de liefhebbers van de wielersport een nieuwe vorm van vermaak: de velodroom. De eerste wereldkampioenen in het wielrennen behaalden hun overwinning op de piste.

Reeds in 1886 werd te Antwerpen een wielersportpiste aangelegd, de zogenaamde “*Ossenbloedpiste*”. Ze was 266 meter lang en 6 meter breed. De naam van de piste verwees naar de kleur van de gestampte baksteen die de baan bedekte. De leden van de *Antwerp Bicycle Club* kregen de toestemming om deze piste aan te leggen op een braakliggend terrein op

het Zuid waar in 1885 de wereldtentoonstelling had gestaan. Ze bevond zich ongeveer op de plaats waar het huidige Museum voor Schone Kunsten staat en werd vooral gebruikt als oefenterrein van de Antwerpse wielclub.⁶⁸

Pas vanaf ca. 1890 werden in enkele andere steden ook wielbanen gebouwd. Deze waren in eerste instantie het speelterrein van de elite. Voor zowel de renners als het publiek was de wielerpiste een welgekomen tijdverdrijf. Pas later, wanneer arbeiders konden genieten van verbeterde werkomstandigheden zoals arbeidsduurvermindering, zondagrust en iets hogere lonen, spendeerden ook zij een deel van hun vrije tijd op de wielbaan.

Er bestonden zowel overdekte velodrooms als pistes in open lucht. Ook de bodembedekking kon variëren: hout, aarde, gemalen baksteen, cement of gewapend beton. Vooral sprint, scratch en handicap waren als wedstrijd zeer populair.⁶⁹

2.2.4. Wielerveesten

Een andere vorm van fietsvermaak waren de wielrijdersfeesten, die vaak door de Klein-Brabantse “veloclubs” georganiseerd werden ter gelegenheid van allerlei feestelijkheden in het dorp, zoals kermissen en jaarmarkten. Wedstrijden op de weg, die in de steden gereden werden, kwamen niet veel voor of waren slechts een onderdeelje van een volledig programma bestaande uit allerlei volksspelen. Aan deze wielrijdersfeesten konden ook clubs van buiten de gemeente deelnemen. Deze vorm van vermaak zou ook na de eeuwwisseling blijven voortbestaan.

Men programmeerde een reeks behendigheidsspelletjes die, gezeten op een fiets, dienden te worden uitgevoerd. Eierkoers, ringsteken, bakschieten en vogelpik stonden regelmatig op het programma. Daarnaast waren er de zogenaamde “kunstspelen”, met benamingen als Het rad van avontuur, Jacht op Lucifer, Guillotine en De ontdekking van de premiejagers. Een totaal andere vorm van competitie was de verkiezing van de mooiste versierde fiets of de best geklede deelnemer.

De inschrijvingen en de prijsuitreikingen gebeurden steeds in één of meerdere plaatselijke cafés. Je kon een bedrag in geld winnen, maar meestal verkreeg men een prijs in natura. De premies die men uitschreef, gingen naar de vereniging met de meeste deelnemers, naar die met het mooiste vaandel of naar de club die van het verst kwam. Om recht te hebben op één van bovengenoemde premies diende

Aankondiging voor wedstrijden op velodroom Zurenborg te Antwerpen (© Letterenhuis Antwerpen)

men dikwijls aan te tonen dat alle deelnemers afkomstig waren uit eenzelfde gemeente door middel van een door de burgemeester gelegitimeerde deelnemerslijst.

GEMEENTE ST-AMANDS.
Ter gelegenheid der Kermis
Groote Eierkoers voor Wielrijders
op Dinsdag 11 September 1894

1^e prijs 25 fr.; 2^e 17.50 fr.; 3^e 12.50 fr.; 4^e 7.50 fr.
Eene premie van 7.50 fr. zal toegekend worden aan het grootste getal wielrijders ten minste 10 bicycletten eener zelfde gemeente, mits getuigschrift van den Burgemeester dier gemeente.

Inschrijving aan de statie ter herberg «Het Brouwershuis», bij Joseph Laureys, van 2 tot 3 ure namiddag.
Om 3 ure vertrek der medekampers naar het plein «Kerkstraat», voorafgegaan door de Harmonie van Sint-Amands.

De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de ongevallen en worden derhalve verzocht alle mogelijke voorzorgen te nemen om ze voor te komen.
Alle geschillen zullen door het bestuur beslist worden.
Sint-Amands, 3 September 1894.
HET BESTUUR.

“Groote eierkoers voor wielrijders” te Sint-Amands in 1894 (Nieuwsblad van 't Kanton Puers, 9 september 1894)

Groote Wielrijdersfeesten

te Liezele, op Zondag 18 Juli 1897

A. Ringsteking. 3 prijzen zijnde 1^e remontoir in Stanley goud; 2^e remontoir in zilver; 3^e remontoir in nikkel.

B. Eierenkoers. Zelfde prijzen.

C. Snelkoers 20 km. 1^e prijs 20 fr.; 2^e 15 fr.; 3^e 10 fr. N.-B. De inleg voor elke koers is 1 fr.

D. Vlaggenprijskamp (zonder inleg). 1^e prijs eene vergulde medalie; 2^e prijs eene zilveren medalie.

Begin om 1 uur namiddag ZEER STIPT in het dorp.
Men zie verder de plakbrieven.

Ook te Liezele werden in de zomer van 1897 grote wielrijdersfeesten gehouden (Nieuwsblad van 't Kanton Puers, 18 juli 1897)

Ter gelegenheid van Sint-Amands kermis vond op dinsdag 11 september 1894 een "Groote eierkoers voor wielrijders" plaats. De winnaar ontving als prijs 25 fr., tweede en derde wonnen respectievelijk 17,50 fr. en 12,50 fr. De wielclub die door middel van een getuigschrift van hun burgemeester kon aantonen dat zij met het grootste aantal deelnemers aanwezig was, had recht op een premie van 7,50 fr. Inschrijvingen gebeurden de dag van de wedstrijd tussen 14u en 15u in Het Brouwershuis bij Jozef Laureys. Om 15u trokken de kampers, voorafgegaan door de harmonie van Sint-Amands, in stoet van het station richting Kerkstraat, waar de festiviteiten zouden plaatsvinden.⁷⁰

Op maandag 5 juni 1897, tweede kermisdag te Puurs, organiseerde de plaatselijke wielrijdersclub "Longchampfeesten". Voor de ringsteking en de eierkoers was 50 fr. aan prijzengeld voorzien. Inschrijven kon bij Henri Tersago in de Kerkstraat voor een inleg van 50 centiemen. De spelen kenden blijkbaar veel succes want de plaatselijke bevolking was in groten getale aanwezig op het spektakel. Leden van *De Puersche Wielrijders* namen aan de wedstrijden deel met versierde en bebloemde fietsen, waarvoor eveneens prijzen werden uitgedeeld. Baekelmans, Hup en Tersago staan vermeld als winnaars. In het verslag van de wedstrijd loofde het Nieuwsblad van 't Kanton Puers de heer Raport voor al het werk dat hij verzette om van *De Puersche Wielrijders* een bloeiende vereniging te maken.⁷¹

2.3. Wielertoerisme

Vele wielclubs organiseerden op regelmatige tijdstippen fietstochtjes voor hun leden. Uit advertenties in de kranten blijkt dat Klein-Brabant een geliefd doel was voor uitstapjes van de Antwerpse wielclubs. Zo maakte de *Antwerp Bicycle Club* op

zondag 8 augustus 1909 een fietstocht richting Bornem en Puurs.⁷²

Om het wielertoerisme te bevorderen, werd in maart 1895 de *Touring Club van België* opgericht. Indien nodig verdedigden ze eveneens de belangen van de wieltoerist, bijvoorbeeld voor de aanleg van degelijke fietspaden en het opstellen van een verkeersreglement. In 1898 bracht de club een eerste fietskaart op de markt.⁷³

Op 8 en 9 september 1895 organiseerde deze club al voor alle plaatselijke afdelingen een uitstap naar Nammen. Naast een officieel gedeelte met een conferentie, een stoet waarin alle aanwezigen opstapten en een ontvangst op het stadhuis werd nog voldoende aandacht besteed aan een bezoek aan stad en omgeving.⁷⁴

2.4. Wereldtentoonstellingen en hun invloed op het wielergebeuren

Van 1880 tot 1900 vonden er in België vier wereldtentoonstellingen plaats: te Antwerpen in 1885 en in 1894 en te Brussel in 1888 en in 1897.

Tijdens de wereldtentoonstelling te Antwerpen, die doorging van 2 mei tot 2 oktober 1885, stelden verschillende Antwerpse fietsmakers en verkopers de allernieuwste modellen tentoon. Wielierliefhebbers konden deze bewonderen in het lokaal van de *Antwerp Bicycle Club*, gelegen op de hoek van de Kunstlei (nu Frankrijklei) en de Maria-Theresialei. In deze periode kwam de *Rover Safety* op de markt, die omwille van gemakkelijk en veilig gebruik al snel aan terrein zou winnen tegenover de moeilijke berijdbare "hoge bi".⁷⁵

Ter gelegenheid van deze wereldtentoonstelling organiseerde de *Antwerp Bicycle Club* twee wielerevenementen. Beide wedstrijden gingen door in de buurt van het Warandepark (nu Koning Albertpark). Op zondag 7 juni werden er maar liefst zes wedstrijden voor "trapwielers" gehouden met als hoogtepunt het Belgisch kampioenschap over een afstand van ongeveer 1.000 meter.⁷⁶ Antwerpenaar Emile De Beukelaer was die dag de grote winnaar. Hij won in totaal drie wedstrijden: het Belgisch kampioenschap, de wedstrijd 1.600 meter voor seniors en het clubkampioenschap van de *Antwerp Bicycle Club*, eveneens over 1.600 meter. Verder waren er nog twee kleinere wedstrijden voor juniors over 1.600 en 6.600 meter. Bij het publiek viel de wedstrijd voor driewieler-tandems het meest in de smaak. Deze werd gewonnen door Ernest de Ligne,

lid van de *Véloce Club Bruxellois*. Pim Kiderlen uit het Nederlandse Delfshaven was de enige buitenlander die een ereplaats kon veroveren.

Zondag 23 augustus waren er de internationale wedstrijden voor “trapwielers” met deelname van renners uit België, Frankrijk, Nederland en Engeland. Net als op 7 juni kon men aan “de proeven” deelnemen met tweewielers, driewielers en driewieler-tandems.

De tweede wereldtentoonstelling te Antwerpen opende op 5 mei 1894. Men besteedde ook nu aandacht aan het wielrijden. Op de affiche van de feestelijkheden staat tweemaal een wedstrijd wielrijden vermeld, namelijk op 24 mei en op 1 juli.⁷⁷ Plaats van vertrek en aankomst van deze wedstrijden was de Kunstlei (nu Frankrijklei). Het parcours had een lengte van 7,5 kilometer en diende tien keer afgelegd te worden. Aan de wedstrijd op 1 juli namen Belgen, Fransen en Nederlanders deel. Aangezien de nieuwe wielersbaan op Zurenborg commercieel werd uitgebaat, gingen de 5.000 fr. aan subsidies vanwege het stadsbestuur volledig naar de organisatie van de wegwedstrijden.⁷⁸

Ter gelegenheid van deze wereldtentoonstelling was Antwerpen, na Chicago, de tweede stad die de wereldkampioenschappen van de *International Cycling Association* (ICA) mocht organiseren. De wedstrijden gingen door op 12 en 13 augustus 1894 in de velodroom van Zurenborg. De kranten kondigden aan dat enkel de beste renners van de aangesloten landen aan deze wedstrijden deelnamen. Op 12 augustus stonden twee wedstrijden op het programma. De sprint over een mijl (ca. 1.609 meter) werd gewonnen door de Duitser August Lehr. Jaap Eden uit Nederland won de wedstrijd van de 10 kilometer. De daaropvolgende dag stond de 100 kilometer “stayeren” op het programma, waarbij de Noor Wilhelm Henie als eerste eindigde.⁷⁹

Naast de wereldkampioenschappen organiseerde de ICA op 12, 13 en 15 augustus in Antwerpen ook een congres over wielrijden, het Congrès International de Sport, de Tourisme et d'Hygiène Vélocipédique, met deelnemers uit België, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Engeland en Schotland. Tijdens dit congres werden verschillende punten besproken met betrekking tot de wielersport, zoals het ijveren voor betere fietswegen, het vervangen van lokale en provinciale taksen door één nationale belasting en het invoeren van een rood achterlicht bij alle voertuigen, dus ook bij fietsen. Op de vrije dag, 14 augustus, trok een stoet van wielrijders door de straten van de binnenstad, een organisatie van de *Antwerp Bicycle*

Club met een 1.500-tal deelnemers. Na de stoet werden de deelnemers op het stadhuis ontvangen door de burgemeester. Tijdens de receptie werden er prijzen uitgereikt aan de deelnemende wielersclubs.

Op de wereldtentoonstelling te Brussel van 1897 werd de Grote Prijs van de Tentoonstelling gehouden. Deze wedstrijden vonden plaats in een velodroom in het park van Tervuren. Op de tentoonstelling was er een standje van de *Etoile Rouge Cycliste* van België. Zij hadden tot doel om hulp te verlenen aan gewonde wielrenners. Zij hoopten hulpzakjes op de markt te brengen met materiaal voor de eerste verzorging in afwachting van professionele hulp.⁸⁰

2.5. De Belgische Wielerbond (1882)

2.5.1. Het ontstaan

In 1882 waren in België zeven wielersclubs actief, waarvan enkele op eigen initiatief al wedstrijden inrichtten. Naar het voorbeeld van reeds bestaande wielerbonden in Nederland, Frankrijk en Engeland besloten ook de Belgische wielersclubs zich te verenigen. Onder het voorzitterschap van Jacques Wautier vergaderden dat najaar in Hotel Continental op het Brouckèreplein te Brussel afgevaardigden van zes wielersclubs, die samen een honderdvijftig leden vertegenwoordigden, met als doel een overkoepelende vereniging op te richten.⁸¹

Tijdens de vier uur durende vergadering werden statuten besproken, geamendeerd en met eenparigheid van stemmen goedgekeurd. Uiteindelijk ontstond de *Fédération Vélocipédique Belge* (FVB), in 1889 omgedoopt tot *Ligue Vélocipédique Belge* of Belgische Wielrijdersbond (BWB). Men koos die dag ook een eerste bestuursploeg, bestaande uit Jacques Wautier (voorzitter), Leon Claes (ondervoorzitter), Leon Procureur en Albert Mignot (secretarissen), Alfred Lynen (penningmeester) en Joseph Delin (feestcommissaris). Antwerpenaren Emile Van Migem en Albert Dineur werden benoemd tot commissarissen.

De nieuwe vereniging stelde zich als doel: “*Uitspraak vellen in alle belangrijke aangelegenheden die de wielersport aanbelangen, de toeristen alle gewenste inlichtingen omtrent de voorgenomen uitstappen bezorgen, alle maatregelen uitlokken die van aard kunnen zijn om in België de lust voor het beoefenen van het wielrijden aan te wakkeren en bij te dragen tot de vooruitgang van deze sport, verdediging voor de rechtbanken van de leden die in hun rechten zouden geschaad wor-*

den en inrichting van een jaarlijks kampioenschap.” Het bondsblad werd *La véloce Belge*.⁸²

Later zouden er provinciale geledingen gevormd worden, waarin de lokale wielclubs zich konden verenigen.

2.5.2. De Belgische kampioenschappen

Eén van de doelstellingen van de toenmalige BWB was het inrichten van een jaarlijks nationaal kampioenschap. De *Véloce Club* van Bergen organiseerde op 23 juni 1882 al een eerste, officieus, Belgisch kampioenschap over een afstand van drie kilometer. Winnaar werd toen Emile (Eole) Van Berendonck.

Op de zeedijk van het mondaine Oostende ging twee jaar later, op 7 september 1884, het eerste officiële Belgisch kampioenschap door. De Brusselse *Véloce Club* stond in voor de organisatie van het gebeuren. Emile Sweron, student aan de universiteit van Leuven, legde het tien kilometer lange parcours af in 22 minuten en 12 seconden en behaalde de eerste plaats. Emile De Beukelaer uit Antwerpen werd die dag tweede.

Tot 1893 zouden, bij gebrek aan een categorie van beroepsrenners, enkel amateurs deelnemen. Het eerste Belgisch kampioenschap voor profs in 1894 ging door in het Limburgse dorpje Smeermaas, waar Léon Houa als eerste eindigde.

Tussen 1882 en 1889 werd het kampioenschap van België nog op de “hoge bi” gereden. Dit leverde de volgende winnaars op: Emile Van Berendonck (1882 te Bergen), Emile Sweron (1884 te Oostende), Emile De Beukelaer (1885 en 1886 te Antwerpen), Ernest Goethals (1887 te Oostende) en Léon Lhoest (1888 te Luik en 1889 te Kortrijk). In 1890 zou Lhoest nogmaals winnen, maar dan met een *Safety*.

Meestal werd het kampioenschap in één bepaalde plaats gehouden, maar drie keer maakte men er een wedstrijd tussen twee plaatsen van: Bastenaken-Houffalize-Bastenaken in 1890 en Barvaux-Melreux in 1891 en 1892.

2.6. Professionalisering en commercialisering van de wielersport

Bekende Belgische wielrenners uit deze periode waren Emile De Beukelaer, Léon Lhoest, Robert Protin, Hubert Houben, Louis Grogna, Jean Broka, Charles Van den Broon, Jules Fischer, Lucien

Houvast, Léon Houa, Victor Stoth en Michel Borrisowsky. Zij waren voornamelijk afkomstig uit de meer gegoede klasse en konden zich het dure materiaal aanschaffen dat nodig was om deel te nemen aan wedstrijden. Uitzonderingen waren Justin Vandermeere, de schoenmaker uit Alveringem die Veurne-Adinkerke-Veurne won in 1869 en de metser André Henry uit Verviers, winnaar van Parijs-Brussel in 1893.

Aanvankelijk werd de wielersport enkel beoefend door amateurs. Men nam deel aan wedstrijden voor het plezier en een prijs was slechts een bijkomstigheid. Grote geldprijzen werden trouwens nauwelijks uitgereikt.

Toen het rijwiel tegen het einde van de negentiende eeuw plots betaalbaar werd en iedereen zich een exemplaar kon aanschaffen, verminderde juist de interesse van de vorige generatie renners in de wielersport. Een aantal onder hen koos voor een nieuw, nog sneller tijdverdrijf, de auto, en richtte in 1895 de *Automobilclub van België* op. Het wielerpeloton lag nu open voor volksjongens, arbeiders en landbouwers.

In 1894 werd in België de categorie van de beroepsrenners opgericht. Een beroepsrenner was iemand die zijn middelen van bestaan haalde uit het wielrennen, iemand die daarvoor een loon ontving. Het loon dat de beroepsrenner kreeg, werd aangevuld met een startpremie, prijzengeld en eventueel een onkostenvergoeding, iets wat organisatoren van wedstrijden maar al te graag betaalden wanneer één van de betere renners aan de start verscheen. Een renner als Cyrille Van Hauwaert zou in het begin van de twintigste eeuw per dag ongeveer evenveel verdienen als een werkmans gedurende een heel jaar.⁸³

De oprichting van een aparte categorie voor beroepsrenners betekende meteen het begin van de commercialisering van de wielersport. Rijwiefabrikanten en zelfs lokale handelaars namen renners in dienst om hun materiaal te promoten. In nationale en plaatselijke kranten verschenen talrijke advertenties die meedeelden met welk rijwielmerk of met welke banden een bepaald renner de wedstrijd won. De invoering van de merkenploegen in het peloton verwees het *old school* wielrennen van de negentiende eeuw voorgoed naar het verleden.

2.7. Oprichting van de Union Cycliste Internationale (1900)

Vóór 1900 was de *International Cycling Association* (ICA), opgericht in 1892, de instantie die de verschillende nationale wielerbonden overkoepelde. De ICA organiseerde de eerste wereldkampioenschappen, die uitsluitend op de piste werden verreden. Men betoonde echter geen interesse om het wielrennen als beroepssport te promoten. Verder had Frankrijk ook nog problemen met de dominerende rol van Groot-Brittannië in de organisatie. Daarom richtten de nationale wielerbonden van Frankrijk, België, Italië, Zwitserland en de Verenigde Staten op 14 april 1900 de *Union Cycliste Internationale* (UCI) op. Emile De Beukelaer vertegenwoordigde de Belgische Wielrijdersbond bij de oprichting van de UCI te Parijs. Hij werd de eerste voorzitter van deze organisatie en zou dit blijven tot aan zijn overlijden in 1922.

3. Een nieuwe eeuw, een nieuw tijdperk (1900-1918)

Kort na de eeuwwisseling kondigde zich een nieuwe generatie renners aan die het wielrennen in ons land naar een hoger niveau zouden tillen. Het merendeel van hen was afkomstig uit Oost- en West-Vlaanderen.

De belangrijkste Belgische renner uit deze periode is ongetwijfeld Cyrille Van Hauwaert, een landbouwer afkomstig uit Moorslede. Hij werd profrenner in 1907 en zou tot 1915 aanwezig blijven in het peloton. Gedurende zijn profcarrière reed Cyrille steeds voor een Franse ploeg en behaalde onder andere de volgende overwinningen: Milaan-San Remo (1908), Parijs-Roubaix (1908), Bordeaux-Parijs (1907 en 1909) en Parijs-Menen (1910). Op initiatief van *de Leeuw van Vlaanderen* kende Koolskamp Koerse of het kampioenschap van Vlaanderen zijn eerste editie in 1908. Van Hauwaert werd Belgisch kampioen in 1909. Datzelfde jaar won deze renner de eerste rit in de Ronde van Frankrijk en behaalde een vijfde plaats in het eindklassement. In 1910 eindigde hij één plaats hoger. Nog in 1909 zegevierde Van Hauwaert in twee etappes van de Ronde van België. Tijdens de Zesdaagse van Brussel, edities 1914 en 1915, boekte hij op het einde van zijn wielercarrière nog overwinningen in de ploegenkoers, respectievelijk met John Stol en Jozef Van Bever. Op 28 juni 1926 kwam Van Hauwaert naar Bornem op uitnodiging van Kamiel Messelis, broer van collega-profrenner Jules Messelis. Kamiel, die op dat ogenblik in Bornem woonde, was velomaker en organiseerde er verschillende wedstrijden. Van Hauwaert woonde er de Grote Prijs Messelis bij, die gewonnen werd door Petrus Stevens, alias *den Blak*, uit Mariekerke.

Cyrille Van Hauwaert in het Parc des Princes bij de aankomst van Bordeaux-Parijs in 1909 (© Wikimedia Commons)

Van 1 tot 18 juli 1903 organiseerde Henri Desgrange van het sportmagazine L'Auto de eerste Tour de France. Zestig deelnemers, waaronder vier Belgen, reden in zes etappes van Parijs naar Parijs. De allereerste Tourwinnaar was de Fransman Maurice Garin. Voor de eerste Belgische winnaar was het wachten tot 1912 met Rumbekenaar Odiel Defraeye. De twee daaropvolgende jaren voerde Brusselaar Philippe Thys het eindklassement aan. Gedurende WO I werd de Ronde van Frankrijk niet georganiseerd.

De Ronde van Vlaanderen, een organisatie van Sportwereld, werd voor het eerst in 1913 gereden. Deze rit, met start en aankomst te Gent, was 324 kilometer lang en werd gewonnen door Pol Deman van de *Automoto*-ploeg.

Ook in Italië gingen de eerste klassiekers van start, na Milaan-Turijn die al in 1876 plaatsvond. De Ronde van Lombardije startte in 1905 onder de benaming Milaan-Milaan en zou pas twee jaar later zijn huidige naam krijgen. Milaan-San Remo of *la Primavera* werd voor het eerst in 1906 gereden in twee etappes. En de Ronde van Italië, een initiatief van de *Gazetta dello Sport*, werd in 1909 georganiseerd als tegenhanger van een autorace die door een concurrerende krant werd ingericht.

3.1. Over wielersclubs, wielerveesten en wedstrijden in Klein-Brabant

In 1900 bestonden er meerdere wielerverenigingen in Klein-Brabant. Clubs uit Kalfort, Eikevliet, Hingene, Oppuurs, Puurs en Lippelo-Malderen plaatsten advertenties voor hun wielerveesten en wedstrijden in het plaatselijke Nieuwsblad van 't Kanton Puers. Het gaat hier enkel om advertenties, er werd geen verslag uitgebracht en bijgevolg zijn er ook geen winnaars bekend.

Naar alle waarschijnlijkheid bestonden er eveneens wielersclubs in Bornem, Sint-Amands, Breendonk en Ruisbroek, maar hiervan zijn vooralsnog nergens vermeldingen terug te vinden.

Op paasmaandag 16 april 1900 was er een "*Grote Prijskamp voor wielrijders*" met vogelpik en "*Het Rad van Avontuur*" bij *Maatschappij Nen Boer op 't Wiel* te Kalfort. Het prijzengeld, 50 fr., werd verdeeld onder de verschillende ereplaatsen. Inschrijven kon op de dag van de wedstrijd van 12u30 tot 13u30 bij Ch. Hoofd. Nadien volgde de prijsuitdeling in het lokaal van L. De Cat.⁸⁴ Een jaar later, op 14 april 1901, organiseerde deze club weer enkele wedstrijden. Deze keer werden de feestelijkheden opgeluisterd door de plaatselijke fanfare. "*Het Rad van Avontuur*", "*De Jacht op Lucifer*" en "*Guillotine*", geadverteerd als "*geene kunstspelen*", stonden die namiddag op het programma.⁸⁵

De *Maatschappij der Eikevlietsche Wielrijders* richtte op zondag 8 juli 1900 een wielrijdersfeest in ter gelegenheid van de inhuldiging van haar vaandel met een ringsteking en het rad van avontuur. Inschrijven kon bij F. De Mondt op de Brugwal en de uitreiking van de prijzen was bij L. Van den Eynde in De Nieuwe Zaal.⁸⁶ Nog bij deze club gingen er wielrijdersfeesten door op 7 en 8 juli 1907 met Sint-Donatuskermis. De eerste dag kon men deelnemen aan "*Het Rad van Avontuur*" en bakschieten. 's Maandags was er een "*rustende snelkoers vooruit*".⁸⁷

In Puurs werden in 1900 maar liefst twee wielerveesten gehouden. De *Puersche Wielrijders*, ook de *Vereenigde Wielrijders* genoemd, hadden als lokaal café In den Veloclub in de Kerkstraat bij Henri Tersago, waar de inschrijvingen plaatsvonden voor een inleg van 50 centiemen. Op 2 juli kon men deelnemen aan "*het Geheim van de boeren*" en "*het Rad van Avontuur*", terwijl op 18 september, ter gelegenheid van de grote kermis, een competitie kegelen en eierslagen doorging. De inleg voor de wedstrijden werd verdeeld onder de winnaars. Als troostprijs verlootte men twee kistjes sigaren onder de deel-

Groote Wielrijdersfeesten.
Hingene. — Op Zondag 9 September 1900 (octaaf der kermis), uitgeschreven door eenige wielrijders van Hingene. 50 fr. gewaarborgde prijzen. — 1° Ringsteking. 20 frs prijzen. — 2° Rad van Avontuur. 20 frs prijzen. — Eene kas van 100 goede sigaren aan de verstkommende maatschappij; dezelfde premie aan de maatschappij het grootst in getal. — Inleg voor elken prijskamp 50 cent. Inschrijving bij de kinderen Vivier, in «de Zwaan», van 1 tot 2 ure, uitreiking der prijzen in hetzelfde lokaal.

Wielrijdersfeesten.
Puurs-Calfort. — Groote wielrijdersfeesten op Zondag 14 April 1901, gegeven door de maatschappij «'Nen Boer op 't Wiel». 50 franken gewaarborgde prijzen.
1° Rad van Avontuur }
2° Jacht op Lucifer } geene kunstspelen.
3° De Guillotine }
Inleg voor alle spelen 0,75 fr. Inschrijving van 1 tot 2 ure stipt, bij Ch. Hoofd; uitreiking der prijzen bij L. De Cat. Het feest wordt opgeluisterd door de fanfaren van Calfort.

Aankondigingen voor wielerveesten te Hingene en te Kalfort (Nieuwsblad van 't Kanton Puers, 26 augustus 1900 en 24 maart 1901)

De Puersche Wielrijders in 1909 (Collectie Luc Schokkaert)

nemers die geen prijs hadden gewonnen.⁸⁸ Ringsteking, bakschieten en “Ontdekking van de premiejagers” stonden op eerste kermisdag, 30 juni 1907, op het programma van de wielrijdersfeesten van de *Vereenigde Wielrijders* uit Puurs.

In Hingene werden op 9 september 1900 door enkele wielierliefhebbers “*Groote Wielrijdersfeesten*” gehouden. Inschrijvingen en prijsuitreikingen gebeurden in De Zwaan, bij de kinderen Vivier. Deelnemers konden voor 50 fr. aan prijzen winnen, als volgt verdeeld: 20 fr. voor de ringsteking, 20 fr. voor “*het Rad van Avontuur*” en tot slot een kas goede sigaren. Er was eveneens een prijs voorzien voor de club die van het verst kwam.⁸⁹

Ter gelegenheid van de inhuldiging van haar vaandel vond bij de *Oppuers Vrienden Club* een “*buitengewoon wielrijdersfeest*” plaats op zondag 14 juli 1907. Die dag haalde men om 15u het vaandel af bij de voorzitter, waarna er een optocht volgde van de deelnemende wielierclubs door de straten van het dorp. Voor de inleg van 1 fr. per persoon kon men deelnemen aan het bakschieten en de vogelpik. De prijzen, voor een bedrag van 100 fr., werden als volgt verdeeld: een herinneringspenning en 15 fr. voor de club met het grootste aantal deelnemers, een herinneringspenning en 10 fr. voor de club die van het

verst kwam met minimum 15 personen en telkens 5 fr. voor alle clubs met minstens 8 deelnemers van buiten de gemeente. Voor deelname aan deze laatste drie competities diende men een deelnemerslijst af te leveren, vergezeld van een getuigschrift dat door een gemeentestempel en de handtekening van de burgemeester gelegitimeerd was. De uitreiking van de prijzen gebeurde in het lokaal Den Hert van Gerard Bellon.⁹⁰

In deze periode werden ook al enkele wegkoersen georganiseerd in Liezele en Lippelo. Verder was er nog de wedstrijd Ophem-Puers-Ophem, die voor heel wat opschudding zou zorgen in de streek.

Te Liezele aan de Wolf vond op 1 oktober 1911 een grote velokoers voor beginners plaats over een afstand van 30 kilometer. Eén jaar later was er ter gelegenheid van Liezele jaarmarkt op 7 oktober 1912 opnieuw een wedstrijd voor beginners. Het parcours van zo'n 30 kilometer leidde de jonge rennertjes drie keer van Liezele over Puurs, Kalfort, de Rijweg en de Wolf terug naar Liezele-Dorp. De eerste drie in het klassement ontvingen een geldprijs. De volgende zes wonnen allerlei fietsonderdelen.

Nog in 1912, op 25 augustus, organiseerde een pas opgerichte veloclub voor liefhebbers uit Lippelo en Malderen een koers voor beginnelingen. Vier maanden eerder, op zondag 21 april 1912, waren een aantal wielierliefhebbers uit Lippelo en Malderen samengekomen in het café van August Helsen op de Kruisheide met als doel een veloclub te stichten. Op de agenda stonden een bespreking van het reglement, de inschrijving van de leden en de verkiezing van een bestuur.

Deze eerste wielervedstrijden werden blijkbaar niet door iedereen gesmaakt. Tijdens de wedstrijd Ophem-Puers-Ophem, een “trapkoers voor snelwielers”, die doorging op zondag 4 augustus 1907, zorgden oproerkraaiers voor het nodige tumult. Op de baan tussen Liezele en Puurs werden blok-nageltjes op de weg gestrooid. Toen één van de deelnemers, een jongeman uit Diegem, zijn mededingers hiervoor probeerde te verwittigen, kreeg hij een slag met een knuppel van iemand uit het publiek. Het slachtoffer viel van zijn fiets en kwam op zijn schouder terecht. Dr. Basteyns diende hem de eerste zorgen toe, zodat hij later huiswaarts kon keren. De dader, een jongeman uit Puurs, werd opgepakt en voorgeleid voor verhoor.⁹¹

3.2. Ook grote wedstrijden doorkruisten Klein-Brabant

Via de Dendermondsesteenweg reden op 12 april 1903 de deelnemers van Parijs-Roubaix-Antwerpen door onze streek van Dendermonde richting Antwerpen. De laatste etappe van deze tweedaagse vertrok omstreeks 11u aan de Belgische grens in Risquons-Tout, nabij Moeskroen, en eindigde op de velodroom van Antwerpen-Zurenborg. Daar moesten de renners nog vijf ronden op de piste rijden. Dagwinnaar was Jules Sales uit Brussel. Hij deed 4 uur 28 minuten en 9 seconden over het traject. De Fransman Louis Trousselier won het eindklassement.

Op 22 juni 1913 hield de *Oceanclub* van Niel een wielervedstrijd met één grote omloop van om en bij de 60 kilometer. Deze wedstrijd, waaraan enkel de leden van de *Oceanclub* mochten deelnemen, startte in Niel. Via Schelle arriveerde men in Hemiksem, waar men de overzetboot moest nemen naar Bazel. Vandaar ging het langs Temse, Bornem, Hingene, Wintam, Eikevliet, Ruisbroek, Willebroek en Boom terug naar Niel. De aankomst vond aldaar plaats op de Boomse Steenweg.

3.3. De Klein-Brabantse wielersport in de pers

In 1912 richtte Leon Van Haute de krant *Sportwereld* op. In 1913, onder leiding van Karel van Wijnendaele, organiseerde deze krant de eerste Ronde van Vlaanderen. De krant verscheen in 1920 drie keer per week op maandag, woensdag en zaterdag en kostte 20 centiemen. Als verantwoordelijke voor Klein-Brabant, de Rupelstreek en het Vaartland gaf Nielenaar Emiel Reynaert, alias Miel Voet, in zijn column “*Uit de Rupelstreek*” al het nieuws over renners en wedstrijden in de streek. Door zijn goede verstandhouding met de plaatselijke renners en wielierclubs kon Reynaert rekenen op ieders steun. Plaatselijke wielierclubs konden een advertentie laten plaatsen om de door hen georganiseerde wedstrijd te promoten.

In het Nieuwsblad van ‘t Kanton Puurs lieten enkele wielierclubs uit Klein-Brabant hun wielrijdersfeesten adverteren. Ook fietshandelaars prezen hun koopwaar aan via een aankondiging in dit weekblad.

3.4. En toen werd het oorlog

Nadat de Duitsers in het najaar van 1914 het bestuur in België overgenomen hadden, bereikte het wielrennen een dieptepunt. Een groot aantal wielrenners kreeg een oproepingsbrief. Ze vochten vier jaar aan het front, werden krijgsgevangen genomen of sneuvelden. Tijdens WO I sneuvelden maar liefst 42 Belgische wielrenners, waarvan 8 uit de provincie Antwerpen.⁹² Het leger zette wielrenners vaak in voor het overbrengen van boodschappen naar het neutrale Nederland of voor spionage. Zo werd de winnaar van de eerste Ronde van Vlaanderen, Pol Deman, ingelijfd in het spionagenetwerk *Réseau Alice* van Louis de Bettignies. Vluchtelingen in Nederland en Groot-Brittannië bleven hun geliefde hobby wel uitoefenen.

In eerste instantie verboden de Duitsers het wielrennen, tot grote ontsteltenis van de Belgische bevolking. Men bleef ondanks het verbod wel in het geheim wedstrijden organiseren. Uiteindelijk mochten toch enkele wedstrijden doorgaan in de beslotenheid van de wielerpistes, waaronder deze van Antwerpen-Zurenborg, Boom en Hemiksem. Zo kon de derde editie van de Ronde van Vlaanderen op 22 augustus 1915 alsnog doorgaan, zij het dan op de piste. De Belgische kampioenschappen op de piste gingen tijdens de vier oorlogsjaren onverminderd verder, alle andere disciplines werden geschrapt. Wel verhoogde de

Duitse overheid de belastingen voor de uitbaters van de velodrooms. Hierdoor kwamen vele uitbaters in betalingsmoeilijkheden, waardoor ze dienden te sluiten of hun infrastructuur verkommerde.

Andere wedstrijden, zoals Parijs-Roubaix, het Kampioenschap van Vlaanderen, Luik-Bastenaken-Luik en de Ronde van Frankrijk, evenals de volgende edities van de Ronde van Vlaanderen, werden helemaal niet gereden tijdens de oorlogsjaren. Milaan-San Remo daarentegen ging enkel in 1916 niet door.

4. De wielersport tussen de twee wereldoorlogen (1918-1940)

4.1. De heropstart van het wielrennen na WO I

Na enkele jaren van inactiviteit ten gevolge van de Eerste Wereldoorlog kwam het wielrennen vanaf 1919 stilaan terug op gang. De Franse fabrikanten, die tot 1914 het merendeel van de wielersporen leidden, hadden na de oorlog onvoldoende middelen ter beschikking om zelf een team samen te stellen. Bijgevolg sloegen zij de handen in elkaar en richtten *La Sportive* op, onder leiding van sportdirecteur Alphonse Baugé.⁹³ Tussen 1919 en 1921 zou een groot deel van het profpeloton voor *La Sportive* rijden. Ook de drie Belgische naoorlogse tourwinnaars maakten deel uit van dit team. In 1922 startten *Alcyon*, *Automoto* en *Peugeot* terug met een eigen wielersporen, zodat *La Sportive* niet langer nodig was.

4.1.1. Wedstrijden op de weg

Tijdens het wielerseizoen 1919 gingen praktisch alle grote klassiekers terug van start, net als het Belgisch kampioenschap op de weg voor beroepsrenners. Veldrijden daarentegen kon pas vanaf 1921 weer doorgaan. In datzelfde jaar kende het wereldkampioenschap wielrennen op de weg een eerste editie. Verder richtte men ook enkele nieuwe wedstrijden in, zoals de Omloop der Slagvelden en de Drie Zustersteden.

Van 28 april tot 11 mei 1919 werd de Omloop der Slagvelden gereden. Deze rittenwedstrijd, bedoeld als eerbetoon aan de vele gesneuvelden, bestond uit zeven etappes met daartussen telkens een rustdag. De eerste editie was een organisatie van het Franse dagblad *Le Petit Journal*, dat alle renners een dagvergoeding uitbetaalde en zorgde voor een omvangrijke prijzenpot. De krant stond ook in voor de be-

voorrading en het vervoer van de bagage. Begin- en eindpunt van deze wedstrijd was Straatsburg. Het parcours, zo'n tweeduizend kilometer in totaal, liep door Frankrijk, België en Luxemburg, vaak over nauwelijks berijdbare wegen. In totaal schreven zich 138 deelnemers in, waarvan er uiteindelijk slechts 87 opdaagden. Ze kwamen voornamelijk uit de drie bovengenoemde landen, maar ook Ali Neffati uit Tunis nam deel aan de wedstrijd. De hele tijd had men te kampen met zeer barre weersomstandigheden. Van de twintig renners die uiteindelijk de eindmeet haalden, won de Belg Karel Deruyter het eindklassement.⁹⁴ De tweede editie, op 19 september 1920, toen georganiseerd door *L'Echo des Sports*, was herleid tot een eendagswedstrijd van ongeveer 180 kilometer in de buurt van Compiègne, met de Fransman Henri Pélissier als winnaar.

Op 16 augustus 1919 werd de eerste editie van de Drie Zustersteden gereden met als doel de banden tussen de drie grote Vlaamse steden nauwer aan te halen op sportief vlak.⁹⁵ Het dagblad *Sportwereld*, van Karel Van Wijnendaele, stond in voor de organisatie. Men vernoemde deze wedstrijd naar de trilogie "*De Drie Zustersteden*", een gedichtenbundel uit 1846 geschreven door Karel Ledeganck. De eerste keer namen slechts zevenentwintig renners deel. Zij legden een circa 240 kilometer lang traject af van Brugge over Antwerpen naar Gent. Alfons Spiessens, geboren te Boom maar op dat ogenblik wonende te Mechelen, was de eerste winnaar. Tot 1963 zou deze semi-klassieker voor beroepsrenners bijna jaarlijks de regio Klein-Brabant doorkruisen.

Op 4 augustus 1921 organiseerde de UCI te Kopenhagen voor de allereerste keer het wereldkampioenschap wielrennen op de weg. Enkel amateurs kregen de toelating om aan deze wedstrijd deel te nemen. De eerste Belgische wereldkampioen was Rik Hoevenaars, winnaar te Apeldoorn op 22 augustus 1925. Pas in 1927 kwamen ook beroepsrenners aan de start. Beide categorieën reden de wedstrijd samen, maar hadden een apart klassement. Vanaf dat jaar mocht de wereldkampioen eveneens de regenboogtrui aantrekken.

4.1.2. Wielerpistes

Gedurende de Eerste Wereldoorlog hadden de Duitsers, omwille van de vele protesten, toegestaan dat wedstrijden op de wielerpiste alsnog konden doorgaan. In ruil daarvoor hief men hoge belastingen, zodat menig velodroomeigenaar uit noodzaak de deuren moest sluiten. Een groot aantal wielerpis-

tes, die voor 1914 floreerden, raakten verkommerd en werden soms afgebroken. In het voorjaar van 1920 mocht Jos Apostel de tijdens WO I afgebroken velodroom van Boom heropbouwen.

4.2. De belangrijkste Belgische renners van de jaren twintig

Gedurende de jaren 1920 overheersten Belgische renners de klasseringen van de grote eendagswedstrijden. In Parijs-Roubaix kwam zeven keer een Belg als eerste over de eindmeet. Tot en met 1940 waren, met uitzondering van 1923, alle winnaars van de Ronde van Vlaanderen van Belgische nationaliteit. Dit was ook het geval voor Luik-Bastenaken-Luik, waarin enkel in 1930 de Duitser Hermann Buse het pleit won.

Monument voor Lucien Buysse op de Aubisque (Collectie auteur)

Na vier jaar inactiviteit, van 1915 tot 1918, zetten de Belgen hun zegereeks in de Ronde van Frankrijk gewoon verder. Firmin Lambot (1919 en 1922), Philippe Thys (1920), Léon Scieur (1921), Lucien Buysse (1926) en Maurice De Waele (1929) volgden Odiel Defraeye (1912) en Philippe Thys (1913 en 1914) op.

Antwerpenaar Georges Ronsse won in 1928 het tweede wereldkampioenschap op de weg voor profs, dat doorging in Boedapest. Ook het daaropvolgende jaar kwam Ronsse als eerste over de eindmeet te Zürich. In 1925 had hij reeds Luik-Bastenaken-Luik gewonnen en in 1927 schreef hij Parijs-Roubaix op zijn palmares. Als lid van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* was Georges clubgenoot van onder anderen Pol Roosemont en Louis Rolus.

In deze periode stonden renners als Jean Aerts en Jef Scherens aan het begin van hun profcarrière.

4.3. Het wielergebeuren tijdens de jaren dertig

4.3.1. Over renners en wedstrijden

Gent-Wevelgem, aanvankelijk een koers voor junioren, werd voor de allereerste keer gereden in 1934. Van 1936 tot 1939 traden de onafhankelijken aan. Zij reden tussen Gent en Kortrijk, gevolgd door nog enkele plaatselijke rondes. Pas na WO II werd dit een profkoers. De eerste Parijs-Nice ging van start in maart 1933. Deze eerste editie werd gewonnen door Alfons Schepers uit Neerlinter.

Vanaf 1930 werd in de Ronde van Frankrijk met landenploegen gereden in plaats van merkenploegen. Twee Belgen voerden het eindklassement aan in deze rittenwedstrijd: Romain Maes (1935) en Sylvère Maes (1936 en 1939). Daarna was het wachten op een Belgische zege tot Eddy Merckx in 1969 zijn eerste Ronde van Frankrijk won.

Een opmerkelijk spektakel vond plaats in 1937, toen de Belgische ploeg vroegtijdig de Ronde van Frankrijk verliet. Op het ogenblik dat de Belgische favoriet Sylvère Maes het klassement aanvoerde, vonden er enkele gebeurtenissen plaats die de toestand lichtjes zouden wijzigen in het voordeel van zijn Franse concurrent Roger Lapébie. Men besliste plotseling dat de tijdritten, een discipline waar de Belgische ploeg sterk in was, niet zouden doorgaan. Na de tiende etappe werden er te Nice zowaar twee gele truien uitgereikt. Maes kreeg onterecht een straftijd van vijftien seconden omdat één van zijn ploegmaats, Gustaaf Deloor, hem opwachtte toen hij voor een gesloten slagboom stond. De slagbomen waren dan wel gesloten, maar blijkbaar was er in de verste verte geen trein te bespeuren. Toen dan het Franse publiek, opgehitst door de nationale pers, tijdens de rit naar Bordeaux Maes en zijn ploegmakers uitschold en bekogelde met stenen, besloot de ploeg

om huiswaarts te keren. “*In den rit naar Bordeaux werden wij letterlijk overvallen door de toeschouwers, die geen ogenblik aarzelden om ons met stenen en andere voorwerpen te bekogelen, op gevaar af ons ernstige kwetsuren toe te brengen. En dan kwam daar nog die onverdiende straf van 15 seconden bij. Meer was er waarlijk niet nodig om al mijn makkers te bewegen niet verder te rijden en liever te verzaken aan een verdere deelname*”, aldus het relaas van Maes aan de Belgische pers. Antonin Magne erkende in zijn verslag over de Ronde voor het blad Paris-Soir dat de wedstrijd van 1937 al vanaf Marseille vervalst was in het nadeel van de Belgen.⁹⁶

Tijdens de jaren dertig werden er in België twee wereldkampioenschappen op de weg georganiseerd. Op 30 augustus 1930 behaalde voormalig wereldkampioen Georges Ronsse te Luik een derde plaats, na de Italianen Alfredo Binda en Learco Guerra. Jean Aerts won het pleit te Floreffé op 18 augustus 1935, terwijl zijn landgenoot Gustave Danneels als derde eindigde. Ook Karel Kaers (1934), Eloi Meulenberg (1937) en Marcel Kint (1938) werden in deze periode wereldkampioen. Omwille van de oorlogsomstandigheden hield men tussen 1939 en 1945 geen wereldkampioenschappen.

4.3.2. Frans Bonduel

Te Sint-Amands, en waarschijnlijk ook in de rest van Klein-Brabant, volgden in deze periode vele wielersfans de prestaties van een renner met wereldklasse uit het naburige Baasrode. In zijn thuisgemeente werd Frans Bonduel zeker op handen gedragen. Vele jaren later bekende hij in een interview voor een sportmagazine dat de leerlingen van het plaatselijk schooltje een “*Weesgegroet*” en een “*Onze Vader*” moesten bidden telkens wanneer hij aantrad in een belangrijke wedstrijd, dit om “*plat rijden*” te voorkomen. Bij een overwinning schonk Frans zijn palmen stevast aan het plaatselijke klooster. Ieder jaar, wanneer de processie in Baasrode uitging, werden deze meege dragen. “*Bij de groep van de heilige Bonduel*”, grapte de ex-renner toen.⁹⁷

Frans Bonduel werd te Baasrode geboren op 26 september 1907. Hij startte in 1923 zijn wielercarrière te Lebbeke bij de onderbeginningen en werd knap vijfde. Al snel volgde daarna een eerste overwinning te Wieze. In de jeugdcategoryën kwam de renner ongeveer zestig keer als eerste over de streep. Daarnaast behaalde hij nog een groot aantal ereplaatsen.

In 1927 reed Bonduel als onafhankelijke voor de *Acor*-ploeg en eindigde op een derde plaats in de

Frans Bonduel (Collectie auteur)

Ronde van België. Omwille van zijn prestaties kon hij het volgende seizoen aan de slag als prof. Eén jaar later, het was dan 1929, ondertekende Frans een contract bij *Dilecta-Wolber*, de ploeg waarvoor hij de rest van zijn wielercarrière zou rijden. In 1938 en 1939 sloot de renner uit Baasrode zich eveneens aan bij de Duitse ploeg *Presto*. Op deze manier kon hij deelnemen aan de Ronde van Duitsland, waarvan hij in 1938 de achtste etappe won en de tweede plaats in het eindklassement veroverde.

In zijn tweede profjaar werd Bonduel al geselecteerd voor de Ronde van Frankrijk en hij behaalde meteen een twaalfde plaats in het eindklassement van de editie 1929. Voor deze rittenwedstrijd werd hij in totaal vier keer geselecteerd, maar reed slechts driemaal mee. Kort voor de editie van 1931 kwam de renner zwaar ten val op de piste van Wandre, waardoor deelnemen dat jaar geen optie was. Zijn beste prestatie in de Ronde van Frankrijk was in 1932 met een zesde plaats in het eindklassement. Hij won dat jaar de zesde rit tussen Luchon en Perpignan. De volgende dag stond hij alweer op het podium te Montpellier. Zijn allereerste dagoverwinning in de Ronde dateert van 1930. Toen kwam Frans na de zeventiende etappe als eerste over de eindmeet in Belfort.

Nog in 1930 won Bonduel de Ronde van Vlaanderen, voor Aimé Dossche en Emile Joly. Hij nam deel aan de Ronde van Catalonië in 1936 en stond te Barcelona als tweede op het podium, naast eindwinnaar Mariano Canardo.

In wiewermiddens noemde men Frans Bonduel ook "Monsieur Paris-Bruxelles" omwille van zijn goede prestaties in die wedstrijd, die hij won in 1934 en 1939. Verder werd hij nog tweede in 1931, 1936, 1937 en 1943 en derde in 1935.

De wielrenner uit Baasrode trad aan in alle grote wedstrijden van het toenmalige profcircuit en behaalde een tachtigtal overwinningen en nog veel meer ereplaatsen. De lange wielercarrière van Bonduel eindigde in 1947. Na een zware verkoudheid, waardoor hij enkele weken in bed moest blijven, besloot hij voorgoed met wielrennen te stoppen. Hij overleed in zijn geboortedorp op 25 februari 1998. Als eerbetoon werd in Baasrode honderd jaar na zijn geboorte een straat naar hem vernoemd.

4.4. De Vlaamse Wielerbond

Naast de BWB werd in 1935 de Vlaamse Wielerbond (VWB) gesticht, met als doel de belangen van de Vlaamse wielrenners zo goed mogelijk te kunnen verdedigen en behartigen. Dat eerste jaar had deze bond, waarbij toen 96 renners aangesloten waren, acht koersen ingericht. Door de gestage groei waren er in 1939 al 692 aangesloten renners en 182 georganiseerde wedstrijden. Deze bond deed dan ook enorm veel moeite voor de ledenwerving. Tijdens infoavonden verschaften zij de nodige informatie en stelden de werking en de voorwaarden van de VWB voor aan geïnteresseerde renners. Zo een infoavond vond plaats op 25 maart 1940 bij Emiel Saerens in de Hoogstraat te Puurs, waar werking en voorwaarden van de VWB werden voorgesteld aan de aanwezigen.

4.5. Het wielrennen in Klein-Brabant tussen 1919 en 1945

4.5.1. Renners uit Klein-Brabant

Gedurende de jaren dertig konden de Klein-Brabantse wielierliefhebbers supporteren voor enkele streekgenoten, wiens namen vaak bovenaan in de eindklasseringen van belangrijke binnen- en buitenlandse wedstrijden prijkten. Dat deze renners toen een vrij hoog niveau haalden, bewijzen de tal-

Pol Roosemont en Karel Tersago vereeuwigd op chromo's van Cichorei de Beukelaar in 1935 (Collectie Harry Van Lent)

rijke overwinningen en ereplaatsen die zij wisten te veroveren tijdens diverse Belgische kampioenschappen.

Pol Roosemont uit Oppuurs begon in het midden van de jaren twintig aan zijn wielercarrière en won een aanzienlijk aantal wedstrijden in de jeugdcategoryën. In twee opeenvolgende jaren, 1932 en 1933, werd hij in het veldrijden, zowel op het Belgisch kampioenschap als op het kampioenschap van de provincie Antwerpen, telkens tweede. Op 5 mei 1932 kwam hij, na Marcel Houyoux, alweer als tweede over de eindmeet in Luik-Bastenaken-Luik.

In 1933 eindigde Frans Spiessens, geboren te Ruisbroek, op de tweede plaats op het Belgisch wegwedstrijden voor junioren te Anhée. Hij kwam toen maar 33 seconden te kort om Marcel Kint van de titel te houden. Eén jaar later veroverde Frans te Deinze de Belgische titel bij de onafhankelijken.

Eveneens bij de onafhankelijken werd Karel Tersago uit Kalfort tweede in het nationaal kampioenschap van 1935 dat toen, net als het jaar voordien, doorging te Deinze. Verder won de Kalfortenaar in 1937 de Omloop van de Vlaamse Gewesten en de Grand Prix de Wallonie.

Tijdens WO II gingen de Belgische kampioenschappen baanwielrennen gewoon door. Toenmalig Kalfortenaar Maurice Clautier werd in 1941 Belgisch kampioen achtervolging. Het volgende jaar veroverde hij in dezelfde discipline een derde plaats. Jan Dielis, eveneens uit Kalfort, zegevierde in 1941 bij de beginnelingen in het sprintnummer op de wielersbaan te Walem.

De broers Henri en Constant (Stanneke) Lauwers werden beiden geboren op de Dam te Sint-Amands. Tijdens hun kindertijd verhuisden zij naar de

Rupelstreek, maar konden toch steeds op een grote supportersschare uit hun geboortedorp blijven rekenen. Als jonge renners namen zij trouwens regelmatig deel aan wedstrijden in Klein-Brabant.

Ook aan renners als Louis Rolus (Bornem), Frans Van der Auwera (Ruisbroek), Frans Vinck (Ruisbroek) en Albert De Laet (Wintam), die tijdens hun wielercarrière zeer goede prestaties neerzetten, werd door de pers voldoende aandacht besteed.

Verder was er nog Albert Sercu, die op 26 januari 1918 te Bornem geboren werd. Zijn ouders hadden, op de vlucht voor het oorlogsgeweld in eigen streek, hier een tijdelijk onderdak gevonden. Na het einde van WO I keerden zij terug naar Roeselare. Albert zou als profrenner diverse overwinningen op zijn palmares schrijven en was, net als zijn zoon Patrick Sercu, een groot wielerkampioen.

Terwijl sportjournalisten vaak lange, gedetailleerde artikels aan bovengenoemde renners wijdden en hen meermaals met naam en toenaam vermeldden, werden de gegevens van vele andere streekrenners vaak onvolledig en zonder verdere informatie neergeschreven. Een volledige lijst samenstellen van alle Klein-Brabantse renners uit de periode 1920-1940 is bijgevolg zeer moeilijk. Aan de hand van wedstrijdverslagen, advertenties en klassementen konden alsnog enkele namen teruggevonden worden.

Zo weten we dat ene Pauwels uit Mariekerke een achttiende plaats behaalde in het eindklassement van de Ster der Beginnelingen 1920. In de vier ritten eindigde hij achtereenvolgens 19de, 32ste, 19de en 70ste.⁹⁸ Deze renner nam ook deel aan wedstrijden in eigen streek en wist daarbij verscheidene prijzen te bemachtigen. In Sportwereld van 5 juni 1931 vermeldde men dat een zekere Felix uit Bornem een beloftevol renner was, die al enkele goede uitslagen

Enkele Kalfortse wielrenners waaronder Karel Tersago en Jan Wauters omstreeks 1930 (Collectie Michel Tersago)

VELO KOERSEN.

Gemeente St-Amands. — Stad Aalst.

In beide koersen werd de 1^e prijs gewonnen door Jozef Rottiers, van Wintham.

Te Puers, behaalde hij den 3^e prijs, op Zondag 18 September, op **Velo Pardia**, gemaakt bij **FRANS PARIDAENS**.

Wielrijders, wilt gij eenen goeden, sterken, lich loopenden velo hebben, koopt hem in volle vertrouwen bij

Frans PARIDAENS.
velomaker, **PUERS.**

Advertentie voor fietsmerk Pardia in 1922
(Nieuwsblad van 't Kanton Puers, 22 januari 1922)

wist te behalen en Sint-Amandsenaar L. Van Achter stond genoteerd op de deelnemerslijst van de Grote Prijs voor beroepsrenners, gereden te Lier op 16 september 1933.

Enkele velomakers uit Klein-Brabant plaatsten advertenties in de lokale pers wanneer een renner met één van hun fietsen een prijs behaalde. Op deze manier trachtten zij de degelijkheid van de door hen verhandelde merken in de verf te zetten. Zo stond onder één van deze advertenties de mededeling: "Allen die een rijwiel nodig hebben, wenden zich in volle vertrouwen tot dit huis waar gij op het woord bediend wordt aan de voordeligste prijzen."⁹⁹ Puursenaar Frans Paridaens, constructeur van het fietsmerk *Pardia*, liet weten dat Jozef Rottiers uit Wintam in de vroege jaren twintig wedstrijden won te Sint-Amands, Aalst en Hulst. Op 18 september 1921 eindigde deze renner ook nog als eerste te Puurs.¹⁰⁰ Beginneling Jan Verhoeven uit Breendonk won op 1 mei 1922 te Liezele, aan De Wolf. Tijdens een wedstrijd voor beginnelingen in Puurs kwam Bornemenaar A. Permentier als eerste over de meet, terwijl plaatselijk renner Fr. Verheyden als derde arriveerde.¹⁰¹

In 1927 boekte Pol Roosemont, als jeugdrenner, veertien overwinningen met een *Fortania*, een fietsmerk dat bij Vermeiren in de Verbelenstraat te Puurs verkocht werd. De Oppuursenaar zou met deze fiets "Scherens eens met drie minuten voor-sprong geklopt hebben".¹⁰² In 1930 reed Roosemont nog steeds met een fiets van Vermeiren, maar dan van het merk *Securitas*.¹⁰³

Ook de grote fietsfabrikanten maakten op dezelfde manier promotie voor hun producten. In de zomer van 1921 betwistte Jan Mampaey uit Sint-Amands al zijn wedstrijden met "de beste Engelsche banden" van het merk *Max*. Het fietsmerk *Saphir* liet ge-

durende de hele zomer van 1925 een advertentie in Sportwereld plaatsen met daarin de vermelding dat Petrus Stevens uit Mariekerke op 5 juli 1925 een wedstrijd won te Bornem op een van hun fietsen. Louis Rolus werd, samen met enkele andere renners, in advertenties uit 1927 van de Mechelse fietsenfabrikant *Safe* vermeld als winnaar van een koers van meer dan honderd kilometer. In 1931 was Louis al overgestapt naar het profcircuit, maar reed nog steeds op een *Safe* en zijn dorpsgenoot Georges Rottiers won met hetzelfde merk zes koersen bij de beginnelingen.

Op basis van vermeldingen in allerlei publicaties werden, ongeacht de categorie, volgende namen van Klein-Brabantse streekrenners uit de jaren twintig en dertig teruggevonden. De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Albert De Laet
A. Permentier
August Rolus
Karel Rolus
Louis Rolus *
Jos Rottiers
Louis Van Daele
Jan Van San

Branst

Petrus Maerivoet

Breendonk

Boen
Fl. De Proft
Frans De Proft
J. De Proft
Kerremans
Albert Stevens
Jan Verhoeven

Hingene

Alfons Ielegems
Raes

Kalfort

Maurice Clautier *
Jan Dielis *
Jan Scheltens
Karel Tersago *

Frans Wauters
Jan Wauters

Liezele

Jan Tourné

Mariekerke

Pauwels
Petrus Stevens
Leon Van Laer
Jan (Amedé) Van Steen *

Oppuurs

Pol Roosemont *
Van Assche

Puurs

Jozef Rottiers
F. Verheyden

Ruisbroek

Edmond Apers
P. Brems
Jan De Laet
Frans Spiessens *
Frans Van der Auwera
Frans Vinck *

Sint-Amands

De Keersmaecker
Constant De Pauw
Octaaf De Witte
Jan Mampaey
Jan Peeters
A. Segers
E. Servaes
L. Van Achter
Ivo Van Gucht
Gustaaf Van Hoorick
Van Imme

Wintam

Rik De Boeck
Albert De Laet
Hugal
Jef Rottiers
Jules Spiessens
Van Nieuwenhove

Rik De Boeck, Wintam (Collectie Harry Van Lent)

4.5.2. De organisatie van wedstrijden

Werden in Klein-Brabant vóór 1914 slechts sporadisch echte wielervedstrijden georganiseerd, dan ging het aantal vanaf het begin van de jaren twintig pijlsnel de hoogte in. Kort na het einde van de oorlog waren een aantal liefhebbers druk bezig met plannen maken om het wielrennen in de streek een nieuwe boost te geven en het te laten opleven als nooit tevoren. Gedurende de jaren twintig en dertig werden wielervedstrijden voornamelijk ingericht door cafébazen, maar ook een aantal velomakers, wielervedclubs, wielervedliefhebbers en gemeentebesturen bezorgden de inwoners van Klein-Brabant maar al te graag een sportieve namiddag.

De plaatselijke jeugd nam veelvuldig deel aan de straatkoersen, waarbij zij vaak geen lidkaart van de Wielervedbond hoefden voor te leggen. Zo trokken twee vijftienjarige, niet nader genoemde kerels uit

Wintam in het voorjaar van 1919 naar een wedstrijd in Niel, waar beiden direct een ereplaats wisten te veroveren.¹⁰⁴

Wanneer een jongeman de nodige talenten had om het als wielrenner te maken, kon hij zich alsnog aansluiten bij de Belgische Wielerbond. Vanaf dat ogenblik had hij de mogelijkheid om deel te nemen aan wedstrijden die exclusief voorbehouden waren aan de leden van deze vereniging. Met wat geluk werd hij vervolgens opgenomen in een ploeg van een fietsenconstructeur. Afgevaardigden van deze firma's woonden jaarlijks tal van jeugdwedstrijden bij om voor hun ploeg de beste renners te selecteren. Hierdoor werd bij de meeste wedstrijden De Schaal der Constructeurs uitgereikt, voor de best presterende ploeg.

Eind jaren dertig merkte journalist Reynaert in Sportwereld op dat het jeugd wielrennen in Klein-Brabant en de Rupelstreek de slechte kant opging. In tegenstelling tot de degelijke resultaten die de vele profs uit deze twee regio's behaalden, waren de prestaties van de jonge renners maar povertjes. Bij de beginnelingen behaalden enkel Amedé Van Steen uit Mariekerke en Rik De Boeck uit Wintam geregeld mooie prijzen. De categorie van de juniors kende geen enkele vertegenwoordiger en bij de onafhankelijken was er alleen Albert De Laet. Reynaert concludeerde dat er in de toekomst best nog wat jongeren mochten bijkomen om de wielersport op hetzelfde niveau te houden als voorheen.¹⁰⁵

Maar blijkbaar was er nog een ander probleem waardoor beginnende rennertjes er vaak de brui aan gaven. Inrichters van de beginnelingenwedstrijden vergaten vaak een leeftijdsgrens te stellen. Bijgevolg verschenen ook juniores, onafhankelijken en zelfs beroepsrenners, die in hun eigen categorie niet aan de bak kwamen, aan de startlijn. In een artikel voor Gazet van Antwerpen uit 1936 klaagde de Ruisbroekse profrenner Frans Van der Auwera deze "wantoestanden" aan. De schuld lag volgens hem niet bij de renners, die op deze manier een graantje van het prijzengeld wilden meepikken, maar bij de organisatoren, die dit alles zomaar lieten gebeuren. De oudere mannen reden immers aan een vrij hoog tempo, tot wel veertig kilometer per uur, waardoor de jongens voor wie de wedstrijd eigenlijk bedoeld was niet konden volgen en opgaven of met grote achterstand binnenkwamen. Sommigen raakten hierdoor ontmoedigd en zegden de wielersport vaarwel.¹⁰⁶ Acht jaar eerder, op 1 juli 1928, werd de oud-onafhankelijke Van den Nieuwenhof uit Hoboken winnaar van een wedstrijd voor beginnelingen

te Puurs. Bornemnaar Karel Rolus, al sedert het begin van de jaren twintig aanwezig in het wielerpeloton, eindigde er als vierde.¹⁰⁷

Eind jaren dertig, juist wanneer de jonge streekrenners minder goede resultaten behaalden, verminderde ook het aantal wielervedstrijden in de streek. Terwijl er voor de koersen georganiseerd in het Antwerpse steeds meer dan honderd deelnemers kwamen opdagen, verschenen in Klein-Brabant telkens maar een dertigtal renners aan de startlijn. Hierdoor raakten vele organisatoren gedemotiveerd, waardoor ze besloten geen wedstrijden meer in te richten. De reeds eerder genoemde journalist bij Sportwereld Reynaert, die de wielersport in Klein-Brabant en de Rupelstreek een warm hart toedroeg, deed een oproep aan de renners om zeker eens in deze regio, die trouwens niet zo ver van Antwerpen gelegen was, te komen rijden. Doordat er hier minder deelnemers kwamen opdagen, konden dan immers ook gemakkelijker een prijs winnen.¹⁰⁸

4.5.2.1. Over cafébazen en straatkoersen

Ter gelegenheid van de plaatselijke kermis werd er te Wintam op de Nationale Feestdag 1919 een "schoone baankoers" gereden door onderbeginnelingen. Deze wedstrijd, over 45 kilometer en met 100 frank aan prijzen, vond plaats bij Frans Vertongen, aan de wip. Zes dagen later stonden de onderbeginnelingen terug in Wintam aan de startlijn voor een wedstrijd, gewonnen door Pauwels uit Mariekerke. Datzelfde jaar werden er ook in Sint-Amands en Breendonk al koersen gereden. Lode Willockx, kampioen van de Willebroekse wielersportclub *De Sprinters*, eindigde hier telkens als eerste.

Sedertdien vonden er in gans Klein-Brabant een overvloed aan jongerenwedstrijden plaats. Vaak kwam het initiatief van een cafébaas voor wie het interessant was om een koers te organiseren. Een druk bijgewoonde wedstrijd betekende immers extra inkomsten, zeker wanneer de toeschouwers zich, tussen de verschillende doortochten in, regelmatig naar de cafétoog begaven. Deze wedstrijden waren voornamelijk bestemd voor onderbeginnelingen, ook omschreven als knapen of jongelingen, en beginnelingen. Voor beide categorieën bestond blijkbaar geen officiële leeftijdsgrens, want die werd door de organisator zelf bepaald. Via advertenties in de kranten probeerde men voldoende deelnemers te ronselen. De uitslagen gaf men echter slechts sporadisch en onvolledig door. Tussen de wedstrijd en de uiteindelijke publicatie van de resultaten liet men

soms te veel tijd, waardoor het moeilijk wordt om nu nog het verband te kunnen leggen. Zo verscheen de uitslag van een wedstrijd op 3 juli 1921 te Puurs pas na 22 dagen in de krant.¹⁰⁹

4.5.2.2. Velomakers en hun inzet voor het wielrennen in Klein-Brabant

Kort na het einde van de Eerste Wereldoorlog was in praktisch elk Klein-Brabants dorp wel een velomaker actief. Enkelen brachten een eigen fietsmerk op de markt, terwijl het merendeel optrad als plaatselijk vertegenwoordiger voor bekende binnen- en buitenlandse fabrikanten. Via advertenties in het Nieuwsblad van 't Kanton Puurs prezen zij de plaatselijke bevolking hun goederen en diensten aan. Fietsen waren begin jaren twintig zeer populair. Bijgevolg hadden handelaars in deze periode regelmatig af te rekenen met inbraken, waarbij fietsen of fietsonderdelen ontvreemd werden.

Men kon bij de velomaker eveneens terecht voor de aankoop van tweedehands fietsen, allerlei herstellingen en het vernikkelen, lakken en solderen van metalen. Naast allerlei fietsonderdelen en -benodigdheden verkochten zij verder nog zaken als naaimachines, melkontromers, botervaten, dorsmolens, kinderwagens, thermometers en zelfs wasmachines.

Vaak zette de velomaker zich in voor het bevorderen van de wielersport in eigen dorp en streek. Ze sponsorden renners en wedstrijden of waren actief in de plaatselijke wielersclubs. Enkelen traden op als organisator of medeorganisator van een wielervedstrijd. In sommige gevallen baatten zij naast hun fietsenhandel ook een café uit, dat kon fungeren als lokaal van een plaatselijke wielersclub.

Frans Paridaens (Puurs)

Frans Paridaens vestigde zich in 1920 op de hoek van de Hoogstraat en de Palingstaat te Puurs. Sedert 1903 had hij in het door de oorlog zwaar geteisterde Liezele al een gekende fietsenzaak. Hier vervaardigde hij voor het eerst de *Pardia*-fiets, een merk waarmee men toen in "velokoersen" verscheidene eerste en tweede prijzen zou behaald hebben. De fietsen waren dan ook met de beste zorgen afgewerkt, waardoor ze sterk en "snellopend" waren.¹¹⁰ De nieuwe werkplaats te Puurs was modern ingericht en voorzien van allerlei technische snuffjes, zoals "elektrische drijfkracht". Daardoor kon ze, volgens Paridaens, tot één van de best ingerichte werkplaatsen van België gerekend worden.¹¹¹ Verscheidene jaren later schakelde Frans over naar auto's en werd

FRANS PARIDAENS van Liezele
maakt het publiek bekend dat zijne woonst overgebracht is te PUERS, hoek der Dorp- en Palingstraat, steenweg naar Liezele.
Van heden af zijn bij hem te verkrijgen alle velo-artikels, zooals: slijkgetuigen, guidons, poignees, tischen, damenkassen, netjes voor damenvelos, broekspelden, col, soupapen, alle grootten van moers- en vijskens, sleutels, bellen, kettingen enz.
Zelf vervaardigde nieuwe VELOS van goede hoedanigheid, men kan de stukken zelf kiezen en zien bewerken.
1ste kwaliteit nieuwe binnen- en buitenbanden.
Nieuwe Naaimachines, alsook occasies. Doet reparatie aan naaimachines, verkoopt naalden van alle merken.
Oliën voor velos, dorsmolens, ontroomers, moteurs enz.

Advertentie Frans Paridaens in 1920
(Nieuwsblad van 't Kanton Puurs, 21 maart 1920)

hij achtereenvolgens verdeler voor *Ford* en *General Motors*, met de merken *Chevrolet*, *Oakland*, *Cadillac*, *Buick* en *Oldsmobile*.

Paridaens adverteerde vaak in het Nieuwsblad van 't Kanton Puurs. Hij liet grote advertenties plaatsen waarin hij zijn zaak uitgebreid voorstelde. Daarnaast waren er de kleinere, op een krantenartikel gelijkende berichtjes. Deze vermeldden de naam, categorie en woonplaats van een renner die goed gepresteerd had op een *Pardia*-fiets. Met deze laatste advertenties garandeerde Frans de degelijkheid van zijn merk. Op 1 juli 1923 verleende Paridaens eveneens zijn medewerking aan de jaarlijkse baankoers voor beginners, gehouden te Puurs, bij Jan Flerackers van café Victoria in de Hoogstraat.

Karel Vermeiren (Puurs)

Karel Vermeiren was een directe concurrent van Paridaens en woonde, nabij de kerk, op de *Verkensmet* (nu Robert Verbelenstraat). Begin jaren twintig vervaardigde hij fietsen, diverse modellen, die hij aan de man bracht voor een bedrag tussen 375 en 475 frank. Als enige in Klein-Brabant verkocht deze fietshandelaar de Belgische merken *Bercley* en *Forta*. In een advertentie omschreef hij een fiets van *Forta* als "het beste baan en koersrijwiel, overal ter wereld gekend door wielersliefhebbers". Hij staafde deze bewering met de vermelding dat een renner op een fiets van bovengenoemd merk te Impde een baankoers gewonnen had met een voor-sprong van twee minuten op zijn achtervolgers.¹¹² Later breidde Vermeiren zijn gamma verder uit met de merken *Libertas*, *Reno*, *Fortania* en *Securitas*.

Cycle Vermeiren

Bericht aan de wielrijders.

Koopt u een beste rijwiel tot uw eigen voordeel. Velos te beginnen van 375 fr., 1 jaar waarborg, tot 475 fr., met 2 jaar waarborg. Alle modellen volgens keus, worden door mij zelf gemaakt.

Alsook de wereldberoemde FORTA, 550 fr. en BERCLEY 525 fr.

Ik gelast mij ook met alle reparatiën, lakken en nickelen.

**CH. VERMEIREN,
PUERS.**

*Advertentie Karel Vermeiren in 1923
(Nieuwsblad van 't Kanton Puers, 14 oktober 1923)*

De beloftevolle Oppuurse renner Pol Roosemont werd aan het begin van zijn wielercarrière gesponsord door Vermeiren. Hij schonk Pol fietsen van de merken *Bercley*, *Fortania* en *Securitas* en hoopte dat er door de prestaties van deze renner meer klanten de weg naar zijn zaak zouden vinden. Vermeiren steunde in de jaren dertig eveneens enkele lokale wedstrijden, georganiseerd door de *Puersche Sportvrienden*. Voor de wedstrijd voor onafhankelijken van 15 september 1929, die de naam De Grootte Prijs Reno meekreeg, schonk hij de overwinnaar een fiets van dit merk ter waarde

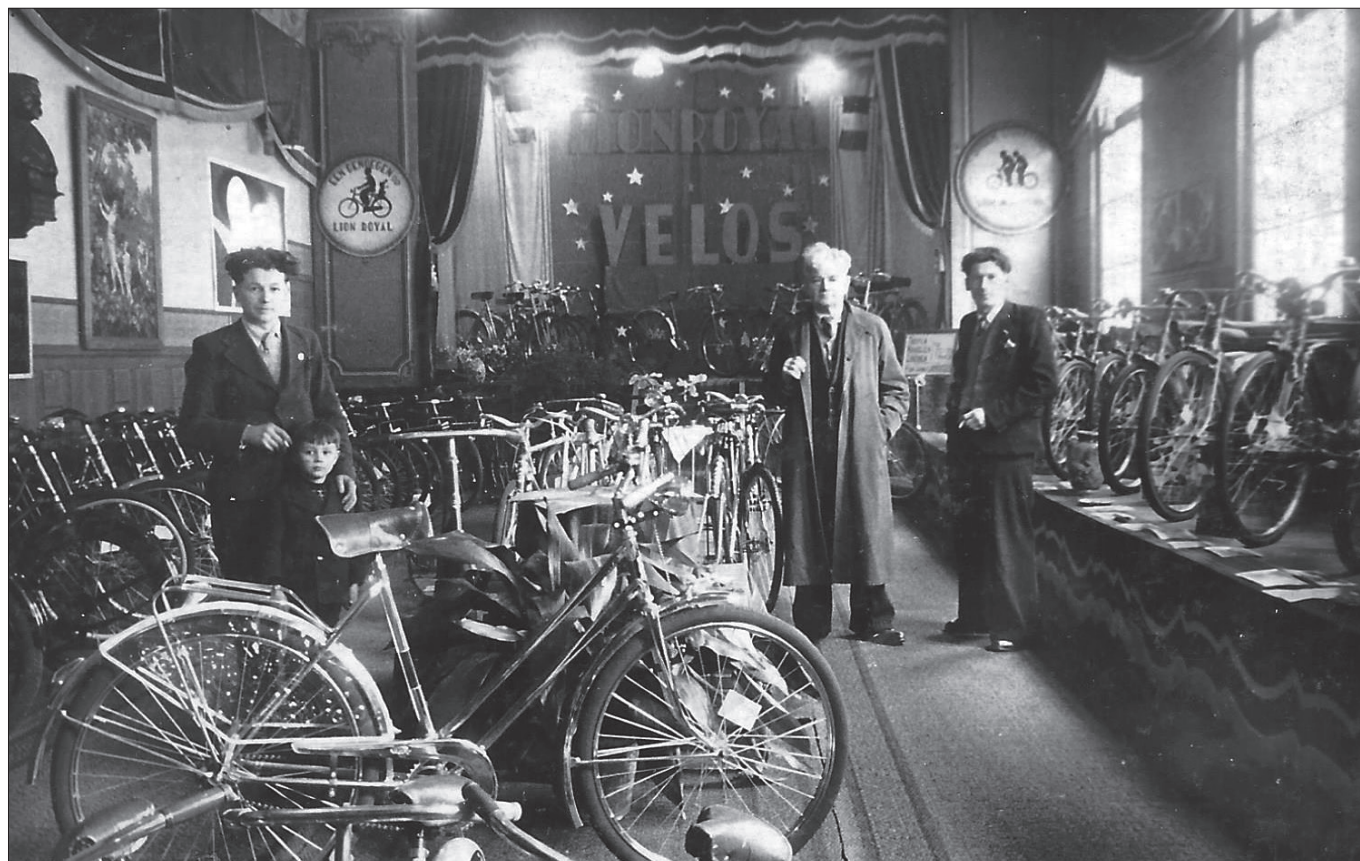
van 950 frank. Na een wedstrijd voor beginnelingen op 3 juli 1932 overhandigde hij de "*Trui Reno*", voor de best geplaatste renner van het kanton Puurs, aan Kalfortenaar Karel Tersago, die als vijfde stond genoteerd in het klassement.

Verder was er te Puurs velomaker Jan Walschap, die sedert 1920 zijn atelier had in de Statiestraat 462. Op 2 juli 1922 trad hij op als medeorganisator van een wielervedstrijd voor beginnelingen.¹¹³

Leon Mampaey (Sint-Amands)

Leon Mampaey, velomaker te Sint-Amands, werd geboren te Boom op 22 april 1883. Na zijn huwelijk met Isabella De Wachter uit Puurs, in 1903, woonde het echtpaar achtereenvolgens te Ruisbroek, Puurs en Bornem, om zich vanaf 1913 definitief in Sint-Amands te vestigen.

In de jaren twintig woonde het gezin Mampaey op de hoek van de Kerkhofdries en de Rollierstraat, waar vader Leon zijn atelier had. Op hetzelfde adres, Kerkhofdries 15, baatte hij ook het Café des Sports uit, het lokaal van veloclub *De Lustige Trappers*. Samen met deze club organiseerde Leon enkele wedstrijden voor beginnelingen, waaronder het kampioenschap der Scheldestreek in 1920. Nog in 1920, op 13 mei, schonk Mampaey een premie van 12,50

Leon Mampaey met zijn zonen Gerard en Rik in zaal De Leeuw te Sint-Amands (Collectie Tjen Mampaey)

frank aan de renner die tijdens de doortocht van de Ster der Beginnelingen als eerste het café Den Haan te Sint-Amands passeerde.¹¹⁴

Later verhuisde Mampaey naar de Statiestraat (nu Borgstraat), waar op 16 september 1923 de inschrijvingen plaatsvonden van een wielervedstrijd voor beginnelingen. Leon Mampaey organiseerde zelf, in samenwerking met het gemeentebestuur en het dagblad Sportwereld, de Groote Kermisprijs, een wedstrijd voor junioren op 14 september 1925.

De drie zonen van Leon zouden net als hun vader velomaker worden. Gerard en Rik bleven in Sint-Amands wonen, terwijl hun oudere broer, Petrus, in 1928 naar Wevelgem verhuisde. Leon overleed te Sint-Amands op 24 juni 1947 ten gevolge van een werkongeval in zijn atelier aan de Borgstraat.¹¹⁵

Samen met dorpsgenoten en collega-velomakers Frans Van de Moortel en Gustaaf Jacobs sponsorde Leon de wedstrijden van wielervereniging *Scheldeestroom* gedurende de jaren dertig.

Kamiel Messelis (Bornem)

Kamiel Messelis, geboren te Ledegem op 10 september 1891, was in de jaren twintig en dertig velomaker en uitbater van café Sport, gelegen langs de Sint-Amandsesteenweg (Kruisberg) te Bornem. Voor de oorlog nam hij als onafhankelijke deel aan een aantal koersen en won in 1911 Tourcoing-Armentières. Kamiel presteerde goed op de wielerpiste, maar was minder talentvol in wegwedstrijden. Een armbreuk in 1913 en het begin van WO I maakten een einde aan zijn korte wielercarrière.¹¹⁶

Zijn oudere broer, Jules Messelis, was vanaf 1907 profrenner en nam het volgende seizoen al deel aan de Ronde van Frankrijk. Hij won in de loop der jaren diverse grote wedstrijden en rittenkoersen. Beide broers waren al sinds hun jeugd bevriend met wielerkampioen Cyriel Van Hauwaert uit het nabijgelegen Moorslede. Het trio reed wedstrijden in België en Frankrijk, waarbij de broers Messelis vaak optraden als helpers voor Van Hauwaert.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de streek rond Roeselare zwaar getroffen door het oorlogsgeweld. Kamiel kwam als vluchteling in Bornem terecht en kreeg onderdak in een zaaltje op de eerste verdieping van de Broederschool. Toen de meeste vluchtelingen na de oorlog naar huis terugkeerden, bleef Messelis in Bornem wonen. Hij vond werk bij een boer (Jean) in de Barelstraat. Na zijn huwelijk kocht

hij een woning op de Kruisberg en werd velomaker.¹¹⁷ In zijn zaak verkocht Messelis onder andere het fietsenmerk *Lion des Flandres* van Cyriel Van Hauwaert, die ondertussen van West-Vlaanderen naar het Brusselse verhuisd was en daar een fietsenfabriek opstartte.¹¹⁸

Kamiel organiseerde gedurende de jaren twintig in Bornem een aantal wedstrijden en kon daarvoor telkens een beroep doen op de hulp van zijn ex-collega's uit West-Vlaanderen. Op 18 juni 1923 nodigde Messelis zijn vriend Cyriel Van Hauwaert uit om het startschot te geven van een wedstrijd voor beginnelingen. Tijdens de wedstrijd had Van Hauwaert de mogelijkheid om nieuw talent op te sporen, dat hij later kon inzetten in zijn wielerploeg. En voor de Groote Prijs van de Kruisberg, op 4 september 1927, verzekerde Messelis in een advertentie dat die dag "*alle oude gloriën aanwezig zouden zijn*".¹¹⁹

Op maandag 28 juni 1926 was er, in samenwerking met Sportwereld, de Groote Prijs Messelis, een wedstrijd voor junioren aangesloten bij de BWB. Deze koers, over een afstand van 85 kilometer, doorkruiste een aantal dorpen in Klein-Brabant: Bornem, Sint-Amands, Lippelo, Liezele-Wolf, Kalfort, Puurs en Hingene. Er was een bedrag van achthonderd frank aan prijzen voorzien. Naast enkele premies uitbetaald in geld, schonken de firma's A. Merckx en F. Van Straelen elk een zetel.

"*Het was Maandag namiddag, en geen kermis. En de straten langswaar de renners hun aantal ronden moesten afleggen wriemelden van volk, terwijl aan alle huizen de driekleur wapperde*", omschreef een reporter van Sportwereld de sfeer in Bornem. Tot grote spijt van menig Bornemnaar namen de plaatselijke renners Karel en Louis Rolus niet deel aan de wedstrijd. De jongste, Louis, had juist de overstap gemaakt naar de junioren en de broers vreesden een heftige "*concurrentiestrijd*", waardoor zij het besluit hadden genomen aan de kant te blijven. Jules Messelis was speciaal voor de gelegenheid uit West-Vlaanderen overgekomen, samen met zijn vriend Odiel Defraeye. Ook Cyriel Van Hauwaert tekende present. Al die wielerkampioenen oogstten natuurlijk veel bekijks en enkelingen durfden het zelfs aan om enkele woorden te wisselen met Van Hauwaert. Een vrouw, wiens zoon tijdens de wedstrijd betrokken was bij een valpartij, kwam bij de ex-renner haar beklag doen over de verwondingen aan de knie die haar zoon opgelopen had. "*Och, meeneere*", jammerde zij, "*d'er was zoo'n schelle van zijn been!*", waarop Van Hauwaert enkel kon repliceren dat de jongeman daarvan zeker niet zou doodgaan.

Petrus Stevens, alias *den Blak*, uit Mariekerke won de wedstrijd, die zonder al te veel noemenswaardige problemen was verlopen.¹²⁰

Tijdens het nakaarten besloten de aanwezige wielervedetten nog een keer samen aan te treden in het Criterium der Oude Gloriën, dat uiteindelijk op 22 augustus 1926 werd betwist tussen Brussel en Rumbeke. Leon Buysse kwam, net voor Jules Messelis en Arthur Claerhout, als eerste over de eindmeet op de wielervedetten van Odiel Defraeye te Rumbeke.

Ook velomakers Ed. Vissers (Breendonk), August Coeck (Oppuurs), De Mayer (Lizele), Isidoor Van Eeckhout (Kalfort), Pintens (Kalfort), Albert Thijs (Ruisbroek), Frans Van de Moortel (Mariekerke en Sint-Amands) en Gustaaf Jacobs (Sint-Amands) waren organisator of medeorganisator van koersen in hun dorp.

4.5.2.3. Klein-Brabantse wielerverenigingen

Twee welbekende Klein-Brabantse sportfanaten die zich in het verleden al verdienstelijk hadden gemaakt tijdens allerlei koersen in de streek, de heren Roelants en Mees, organiseerden op 17 mei 1926 de Omloop van Klein-Brabant, met Hingene als vertrek- en aankomstplaats. Aangezien het parcours praktisch alle dorpen van Klein-Brabant aandeed, kon de hele streek meegenieten van dit sportspektakel.

De inrichters hoopten die dag talrijke junioren, aangesloten bij de BWB, te mogen verwelkomen met een uitnodigende advertentie in Sportwereld: “*Toe-komende Maandag worden onze juniors te Hingene uitgenodigd, een dorp van Klein-Brabant, dat aan de renners een onthaal voorbehoudt, waaraan ze zich lang zullen gedenken. De gulhartigheid van de bewoners van de streek tusschen Schelde en Rupel is al te wijd en zijd gekend om er langer op te steunen.*”¹²¹ Uiteindelijk zou een inwoner van de streek, Petrus Stevens, die eerder dat jaar ook al de Groote Prijs Messelis te Bornem won, met de hoofdprijs naar Mariekerke terugkeren.

Bovengenoemde wedstrijd kende volgens de verslagen veel succes, maar toch was het gemakkelijker om met meerdere personen in clubverband wedstrijden te organiseren. Zo ontstonden in enkele Klein-Brabantse dorpen een aantal wielerverenigingen en supportersclubs die zich voornamelijk bezighielden met het ondersteunen van jonge renners en het inrichten van wedstrijden. Sommigen hadden ook nog een toeristenafdeling, die uitstappen maakte per fiets en wielerveesten bijwoonde.

Puurs

Tijdens de kermisdagen in juli en september organiseerde Jan Flerackers, waard van café Victoria in de Hoogstraat te Puurs, in de vroege jaren twintig wedstrijden voor onderbeginnelingen en beginnelingen. Deze wedstrijden, gereden “*op buitengewone schone baan*”, konden telkenmale rekenen op de nodige steun vanwege het gemeentebestuur. In de zomer van 1922 werd veloclub *De Moedige Renners* opgericht. Deze club, die haar lokaal had bij Flerackers, richtte tot 1924 met septemberkermis wedstrijden in voor beginnelingen.

Ook de volgende vier jaar werd deze wedstrijd nog verreden. De inschrijvingen gebeurden nog altijd bij Flerackers, maar de naam van een organiserende veloclub stond niet meer vermeld. Winnaar van de wedstrijd van 19 september 1926 was Oppuurse-naar Pol Roosemont, ex aequo met een zekere Van Overstraeten. Op 16 september 1928 ging de wedstrijd, gewonnen door Raymond Bombeek uit Wichelen, door onder de benaming Scaldisprijs.

Toch organiseerden *De Moedige Renners* op 19 augustus 1928 nog een wedstrijd in Kalfort in samenwerking met velomaker Isidoor Van Eeckhout, die zijn atelier had in de Schipstraat (Aspot) en cafébaas was van Het Lustig Wiel.

Daarna zouden de *Puersche Sportvrienden*, actief van 1929 tot 1933, de organisatie van wielervedstrijden in juli en september overnemen. In juli stonden de jongste categorieën aan de startlijn, terwijl in september beginnelingen, junioren, onafhankelijken of profs aantraden. De administratie voor elke wedstrijd vond plaats in café De Wachtzaal aan het Statieplein, bij weduwe De Wachter. Vertrek en aankomst waren voorzien voor café Albertum in de Hoogstraat.

Voorzitter Robert Janssens, beenhouwer van beroep, uit de Begijnhofstraat werd bijgestaan door René De Wachter (secretaris), Camiel De Mayer (hulpsecretaris), Tony Verbelen (penningmeester), Frans Aerts, Edmond Haderman, Jos Van Acoleyen en Hubert Mertens (commissarissen). Toen de voorzitter kort na Nieuwjaar 1931 om het leven kwam ten gevolge van een ongeval, nam Tony Verbelen deze functie over.

Net zoals vele andere dorpen en steden plande de gemeente Puurs in het najaar van 1930 feestelijkheden ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van België. Het feestprogramma bevatte ook twee wielervedstrijden, gecoördineerd door de *Puersche*

Sportvrienden. Op 21 september reden de junioren een wedstrijd over 100 kilometer. Door de barslechte weersomstandigheden waren die dag slechts twintig deelnemers komen opdagen. Winnaar werd Paul Mertens uit Lier, voor Constant Huys en Gust Rongé.

Op 28 september waren de onafhankelijken aan de beurt voor de Grote Prijs der Eeuwfeesten. Deze wedstrijd, waarbij men uitzonderlijk ook junioren toeliet, kreeg de nodige steun vanwege het gemeentebestuur en tal van sponsors zoals de brouwerijen *Scaldis* en *Moortgat*, de firma Verellen, fietsen *Reno* en *Top bronnen*. Naast zesduizend frank aan prijzen, konden de renners nog tal van premies weggapen, voor een bedrag dat varieerde tussen 25 en 50 frank. Het startsein werd gegeven door burgemeester Jos Peeters in Kalfortdorp, ter hoogte van de woning van velomaker Pintens. De renners dienden ongeveer 120 kilometer af te leggen. Men maakte eerst drie grote lussen vanuit Kalfort via Puurs naar Oppuurs, Sint-Amands, Lippelo, De Wolf, Rijweg, en Kalfort terug naar Puurs. Dan volgden nog acht plaatselijke ronden die enkel Puurs, Liezele, Liezele-Wolf, Rijweg en Kalfort aandeden. Winnaar werd een zekere Van Loock, die de hele rit aflegde in 3 uur 35 minuten.

Twee jaar later, op 20 september 1932, richtten de *Puersche Sportvrienden* in samenwerking met het gemeentebestuur een wedstrijd in voor beroepsrenners onder de benaming Grote Kermisprijs van Puurs. Die dag was het schitterend weer en de wedstrijd kende een enorme bijval. Over het ganse parcours, waarbij praktisch alle dorpen van Klein-Brabant aangedaan werden, stonden vele toeschouwers reikhalzend uit te kijken naar de 54 beroepsrenners die zo snel mogelijk de 125 kilometer probeerden af te leggen. Toen Constant Huys na 3 uur 29 minuten de Willem De Vochtstraat inreed, verdrong een mensenmassa zich rond de aankomstlijn. Streekrenners Frans Van der Auwera en Pol Roosemont arriveerden bij de eerste vijf.

Ondertussen ontstond op de Kleine Amer wielclub *Jong maar Moedig*. Zij hadden hun lokaal in Het Vriendenhof en wilden vooral gezamenlijk wielwedstrijden bijwonen. Deze club, met H.K. Van de Moortel als voorzitter, telde in oktober 1930 een veertigtal leden waaronder Jan Wauters, die op dat ogenblik goede resultaten behaalde in de jeugdcategoryën. Als actieve leden werden onder andere Gust Van Verre, Philips, Heymans, Claes en Segers genoemd. De club verleende vaak logistieke steun tijdens de wedstrijden van de *Puersche Sportvrienden*.

Wielclub *Puers Sportif*, met Maurice Peleman als voorzitter, was actief tussen 1933 en 1936 en organiseerde ieder jaar in september de Grote Prijs Muyshondt, een koers die bijzonder populair was bij jonge renners uit de streek. Toch zou enkel Kalfortenaar Maurice Clautier als enige streekrenner deze wedstrijd winnen. De eerste drie jaren namen junioren deel, het laatste jaar reden beginnelingen, aangesloten bij de BWB, deze race, die Brouwerij Muyshondt uit Wintam als belangrijkste sponsor had. De inschrijvingen vonden steevast de dag van de wedstrijd plaats in het lokaal van de club, café Den Oude Duc, in de Hoogstraat.

Bornem

Begin jaren twintig organiseerde oud-renner en velomaker Kamiel Messelis een aantal wedstrijden. In zijn café op de Kruisberg had wielclub *Voor Ons Vermaak* haar lokaal. Deze club, die in september 1920 al een 125-tal leden telde, was waarschijnlijk eveneens betrokken bij de organisatie van de wedstrijden die Messelis inrichtte.

Bornhem Sportif werd in 1929 gesticht als supportersclub voor renner Louis Rolus en had haar lokaal in café Sportwereld, uitgebaat door diens broer Karel. Datzelfde jaar, op 14 augustus, organiseerde deze club de Grote Prijs Louis Rolus voor junioren. Ondanks de regen, die met bakken uit de lucht viel, konden de organisatoren, zowel in Bornemcentrum als langsheen het ganse parcours, rekenen op een grote belangstelling. Rolus, die in de week voor de wedstrijd enkele dagen ziek te bed had gelegen, kwam in zijn eigen koers als vierde aan. Winnaar werd een zekere Van den Eynde uit Tremelo.

Gedurende de jaren dertig organiseerden de *Vereenigde Sportvrienden* in samenwerking met het gemeentebestuur de Grote Prijs van Bornem. Voor de eerste editie, op 21 juni 1932, kon voorzitter Etienne Cammaert rekenen op een enthousiaste bestuursploeg met onder anderen ondervoorzitter Albert Daelemans, secretaris Alex De Saegher, hulpsecretaris Louis Wuyts en penningmeester Alfons De Schrijver.

Deze wedstrijd voor beroepsrenners werd gereden op de dinsdag van de kermisweek. Er was voor 8.000 frank aan prijzen en premies samengebracht, waarvan de winnaar een bedrag van 1.750 frank uitbetaald kreeg. De twaalf andere geldprijzen varieerden tussen 1.250 en 100 frank. Om het geheel in goede banen te leiden, had het organiserend comité een reglement opgemaakt waaraan de deelnemers

zich dienden te houden. Enkel de officiële “voiture” en de pers mochten de wedstrijd volgen. “Gangmaking” en meerijden met auto’s of moto’s was dus ten strengste verboden. Bij bandbreuk dienden de renners zelf de herstellingen uit te voeren. Een ander rijwiel nemen, mocht enkel bij ernstige “machienbreuk”. Het was trouwens ook verboden om over gesloten slagbomen te klauteren. Voor dit vergrijp dreigden men zelfs met een proces verbaal.¹²²

Lang voor het startschot dromden toeschouwers in het centrum van Bornem samen om zeker niets van het gebeuren te missen. De inschrijvingen en het afhalen van de rugnummers vonden plaats in het Sporthuis, Boomstraat 78, bij Louis Wuyts. Van daaruit trokken een dertigtal renners in stoet naar de woning van Louis Rolus voor het vertrek. De wedstrijd omvatte eerst een plaatselijke ronde van ongeveer zeven kilometer. Dan volgden vier grote rondes, samen om en bij de honderd kilometer, langs Puurs, Kalfort, Liezele-Wolf, Lippelo, Sint-Amands, Mariekerke en terug naar Bornem-centrum via de Grote Heide en de Kloosterstraat. Vervolgens dienden de renners nog vijfmaal de plaatselijke ronde af te leggen. Langsheen het ganse parcours stonden honderden sportliefhebbers te supporteren voor hun idolen, die ze nu eens in levende lijve aan het werk konden zien. Streekrenners Pol Roosemont en Louis Rolus hadden veel supporters in Klein-Brabant, maar ook Petrus Verreycken (Niel), Constant Huys (Heffen) en Frans Bonduel (Baasrode) waren zeer populair in de streek.¹²³

Oppuursenaar Roosemont won het pleit, voor Constant Huys en Frans Bonduel. Plaatselijk renner Louis Rolus eindigde na bandbreuk pas als achtste.¹²⁴ Frans Van der Auwera uit Ruisbroek reed er zijn eerste wedstrijd bij de beroepsrenners en behaalde direct een negende plaats.

Ondanks het succes en de lovenswaardige artikels in diverse kranten ging de wedstrijd voor beroepsrenners het daaropvolgende jaar niet meer door. Een inrichter van wielervedstrijden uit Bazél had immers op de voorziene datum al een optie genomen voor een profkoers in zijn dorp. Twee wedstrijden voor profs op eenzelfde dag en op nog geen twintig kilometer van elkaar was niet mogelijk. Bijgevolg reden vijfendertig junioren op 20 juni 1933 de tweede Grote Prijs van Bornhem. Nielenaar Gust Rongé won de eindsprint van vijf andere renners, waaronder Karel Tersago en Frans Spiessens.

De derde Grote Prijs van Bornhem, deze keer voor beginnelingen, vond pas op 20 juni 1938 plaats. Aan de wedstrijd, gewonnen door een zekere

Goeman, werd door de pers bijna geen aandacht meer besteed. Organisator was deze keer de veloclub *Rap Zijn Wint*. Deze club, die haar lokaal had bij Maurice De Ridder in café Terminus (Nieuwstraat), sloot zich dat jaar aan bij de BWB. Daarvoor had men in oktober 1937 reeds een succesvolle sportavond ingericht, waarop renners als Kaers, Ronsse, Tersago en Clautier geïnterviewd werden door sportjournalist Reynaert. De interviews werden afgewisseld met zangnummers en goocheltrucs.

Sint-Amands

Veloclub *De Lustige Trappers*, die haar lokaal had bij velomaker Leon Mampaey op de Kerkhofdries, richtte al in september 1919 een wedstrijd voor beginnelingen in.

Op zondag 5 september 1920 organiseerde ze het Kampioenschap der Scheldestreek, een baankoers voor beginnelingen over een afstand van negentig kilometer. De club promootte de wedstrijd door aan te kondigen dat verscheidene fietsenfabrikanten aanwezig zouden zijn om jonge renners aan te werven en ze vervolgens van het nodige materiaal te voorzien. Expliciet genoemd werd Josse De Hoorne, constructeur van het fietsenmerk *Madelon*, die verzekerd had dat hij zou langskomen omdat hij een nieuwe rennersploeg wou samenstellen. Men vertrok aan het station te Sint-Amands voor twee grote rondes via Baasrode, Dendermonde en Grembergen naar de controlepost in Moerzeke. Dan ging het terug naar Grembergen, Dendermonde en Baasrode, om vervolgens via Lippelo, Willebroek (Rijweg), Kalfort, Puurs en Oppuurs terug in Sint-Amands te arriveren. De winnaar, Petrus Goossens uit het nabijgelegen Baasrode, kreeg van de organisatie een wollen “tricot” en een erepalm. Jan Mampaey, de lokale renner, eindigde op de negende plaats.

De eerstvolgende wedstrijd die te Sint-Amands onder de benaming Kampioenschap der Scheldestreek doorging, dateert van 25 juli 1926 en was een organisatie van wielervereniging *Scheldestroom*. In tegenstelling tot de uitgave van 1920 namen nu junioren, aangesloten bij de BWB, deel. De winnaar kreeg, naast een erepalm, een trui in de kleuren van de gemeente Sint-Amands overhandigd met daarop de tekst “*Kampioen Scheldestreek 1926*”.

Bornemenaar Louis Rolus werd op 15 september 1927 eerste tijdens dit kampioenschap, dat vanaf dan ook Grote Nijverheidsprijs genoemd werd. Even zag het er dat jaar naar uit dat de wedstrijd, ondanks alle voorbereidingen van de organiserende

club, niet zou doorgaan omdat er geen afgevaardigde van de Wielerbond was komen opdagen. Gelukkig vond men tijdig een oplossing voor dit probleem, zodat de renners alsnog konden starten.

De Groote Nijverheidsprijs werd in 1928 en 1929 georganiseerd in samenwerking met wielerclub *Sport Vermaakt* uit Antwerpen en vond plaats in de zomermaanden. Deze wedstrijd voor junioren bestond uit een rit in lijn vanuit Antwerpen naar Sint-Amands, gevolgd door enkele plaatselijke rondes.

Op 24 juni 1928 lag de aankomstlijn op de brede Kerkhofdries, die voor de gelegenheid volledig afgesloten werd. Wilden wielerliefhebbers de aankomst bijwonen, dan dienden zij daarvoor één frank inkomgeld te betalen. Harmonie *Sinte-Cecilia* speelde vrolijke wijsjes en zorgde voor een heuse kermis sfeer. Op het ogenblik dat de renners de Kerkhofdries opdraaiden en de sprint inzetten, werden zij begroet door luid applaus. Uiteindelijk zou Louis Peeters, onder luide toejuichingen van het publiek, met tweehonderd meter voorsprong de wedstrijd winnen. Streekrenners Pol Roosemont en Petrus Stevens eindigden respectievelijk vierde en zesde.

Het daaropvolgende jaar kende de wedstrijd nog meer succes. De Wielerbond liet het klassement immers meetellen voor het Criterium der Antwerpse Juniors, waardoor de beste renners uit de provincie Antwerpen present tekenden. Toch was het Oppuursenaar Pol Roosemont die de honneurs in ontvangst mocht nemen.

Van 1930 tot 1932 verkoos het bestuur van *Schelde-stroom* om de Groote Nijverheidsprijs als profkoers te laten doorgaan, waarbij de renners zowel geldprijzen als prijzen in natura konden verdienen. *Schelde-stroom* kreeg hiervoor de financiële steun van Bloemfabrieken Scheldemolens en de plaatselijke velomakers Leon Mampaey, Frans Van de Moortel en Gustaaf Jacobs.

De Nijverheidsprijs voor profs ging de eerste twee jaren door medio augustus en had daardoor concurrentie van de populaire Omloop van België. Laatstgenoemde wedstrijd, ook gekend als de Groote Prijs Renault, werd ieder jaar te Antwerpen gereden op 15 augustus. Om deze reden bood men bij *Schelde-stroom* aan dat de renners die aan beide wedstrijden deelnamen in tussentijd konden genieten van gratis onderdak en maaltijden te Sint-Amands. Men hoefde enkel secretaris Steemans even op de hoogte te brengen.

De volgende editie, in 1932, ging uiteindelijk door op de zaterdag van de kermis in september en werd op voorhand in advertenties omschreven als “*de sporthoogdag van Klein-Brabant, de wielergebeurtenis van het jaar*”.¹²⁵ En alweer konden de inrichters van een welslagen spreken. Al van in de vroege ochtend kwamen de renners in grote aantallen toe om de administratie voor de wedstrijd tijdig in orde te brengen. Uiteindelijk vertrokken 83 deelnemers aan café Sportpaleis in de Winkelstraat. Na ongeveer 140 kilometer reden zij, met Constant Huys voorop, over de eindmeet ter hoogte van zaal De Leeuw op de Dorpsplaats.

Na een jaartje rust organiseerde *Schelde-stroom* de volgende jaren opnieuw een Groote Nijverheidsprijs, maar dan voor junioren of beginnelingen. Met septemberkermis 1939 hoopte de bestuursploeg van *Schelde-stroom* de Groote Nijverheidsprijs voor beroepsrenners nieuw leven in te blazen. Deze plannen gingen echter niet door omwille van de mobilisatie.

Wielerclub *Schelde-stroom* was gedurende de jaren twintig en dertig veruit de belangrijkste wielerclub in Sint-Amands. Naast de Groote Nijverheidsprijs organiseerden zij nog talloze andere belangrijke wedstrijden, zoals de Groote Prijs Scheldemolens voor onafhankelijken in september 1928.

Aloïs Van Hoorick leidde de eerste bestuursploeg, die enkele enthousiaste en hardwerkende leden in haar gelederen had. In 1928, de club telde toen om en bij de vijftwintig leden, koos men café Bayard (Beiaard), bij Gerard Van den Hauwe, in de Winkelstraat als lokaal. Om aan de nodige gelden te komen voor de financiering van de wielerwedstrijden, hield de club worstelwedstrijden en sportavonden, telkens bijgewoond door een talrijk opgekomen publiek. Naast het jaarlijkse teerfeest ging ook een clubkampioenschap door, waarbij de leden het tegen elkaar opnamen.

Op 6 juni 1929 was er bij *Schelde-stroom* een groot wielerveest ter gelegenheid van de inhuldiging van het clubvaandel. Ondanks de prijzen die men voorzien had, kwam een groot deel van de ingeschreven clubs niet opdagen omwille van het slechte weer.

Als supportersclub ondersteunde *Schelde-stroom* enkele jonge renners. Ook Octaaf Van Hoorick, zoon van de voorzitter, startte als 14-jarige in de zomer van 1929 als wielrenner. Dankzij de vele raadgevingen van zijn vader en met als verzorger Aloïs Coeck, kon de jongen tijdens dat eerste seizoen al 11 prijzen binnenhalen.

Scheldestroom bezat eveneens een onderafdeling voor wielertoeristen. Zij maakten lange fietstochten of gingen, vergezeld van een eigen muziekkorps onder de deskundige leiding van Georges Oste, gezamenlijk naar wedstrijden of festiviteiten van andere wielersclubs. Ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van *De Lindekens* uit Hemiksem had de jarige club een wielersfestival gepland. Bij de prijsuitreiking na de optocht mocht *Scheldestroom* drie prijzen in ontvangst nemen, waaronder een eerste prijs voor het grootste aantal deelnemers en een vierde prijs voor het muziekkorps.¹²⁶

Op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog telde deze wielersclub, nu onder het voorzitterschap van Louis Bosteels, al een tachtigtal leden. De club had nog vele plannen, maar moest deze tijdelijk opbergen.

In de vroege jaren dertig ontstonden in Sint-Amands nog twee andere wielersclubs. Op initiatief van Alberic Callewaert en Aloïs Baetens kwamen in de herberg van weduwe De Schutter, beter bekend als *de Luut*, een aantal sportliefhebbers samen met als doel een wielersclub te stichten in de Keten. De eerste voorzitter van wielersclub *Armoede, Zucht naar Weelde* was Jean De Smedt, die later opgevolgd zou worden door zijn zoon Roger. Vanaf dat ogenblik was er elk jaar met Pinksteren wel een koers met Ketenkermis. De leden tuigden hun fietsen op met bloemen en slingers wanneer zij deelnamen aan stoeten en optochten die in de gemeente ter gelegenheid van één of andere festiviteit gehouden werden. Zo stapten zij, samen met wielersclub *Scheldestroom*, op 10 juli 1933 mee in een optocht ter gelegenheid van een door de gemeente georganiseerde Gulden-sporenviering.

In de Buisstraat, toen nog Baaistraat genoemd, ontstond eveneens een club die zich bezighield met het inrichten van wielerswedstrijden. Op 11 september 1929 was er al een wedstrijd voor beginnelingen, gesponsord door enkele firma's uit de gemeente. Er kwamen die dag een vijftigtal renners opdagen en men kon eveneens rekenen op een grote publieke belangstelling. Na het succes van deze editie, besloot men om jaarlijks wedstrijden voor beginnelingen en juniors te organiseren tijdens de kermisweek in september. Onder de bestuursleden en talrijke medewerkers bevonden zich voor het merendeel inwoners van bovengenoemde straat, namelijk voorzitter Hiel, Van Stappen, De Clercq, Ceurvelt, Windey, Hoofd, Vandersmissen, Van Grasdorff, Verheyden, Van Battel, Vermeiren en De Winter.

De wedstrijd van 13 september 1931, de Grote Kermisprijs voor juniors, ging door in samenwerking met wielersclub *Scheldestroom*. Beide clubs werkten voor de gelegenheid samen onder de naam *Vereenigde Sportvrienden*.

Twee jaar later zouden de *Buisstraatvrienden* de Grote Kermisprijs voor juniors autonoom inrichten. Voor de financiering kon men rekenen op enkele grote sponsors als *Biscuits Parein* en *Top bronnen*. Men hoopte dat veel renners zich vooraf zouden inschrijven en daarom werd besloten om 50 frank uit de prijzenpot te verloten onder degenen die zich op voorhand lieten inschrijven. Winnaar van de wedstrijd werd Frans Spiessens.

Breendonk

In de tweede helft van de jaren dertig organiseerde de veloclub *Vereenigde Vrienden* uit Breendonk enkele wedstrijden voor juniors. Drijvende krachten achter deze club, die onder bescherming stond van burgemeester Albert Moortgat, waren Louis De Velder en Kamiel Verlinden.¹²⁷

Tijdens de wedstrijd van bovengenoemde wielersclub, die doorging op 12 oktober 1936, verongelukte de 16-jarige Clement Crokot uit Willebroek. Nadat hij als nieuweling een aanzienlijk aantal prijzen behaalde, reed de jongeman, lid van de *Antwerp Wielers- en Supportersclub*, die dag één van zijn eerste koersen bij de juniors. In de derde ronde kwam hij ter hoogte van de gendarmerie te Puurs in volle achtervolging frontaal in botsing met een "autocamion". Hij belandde met zijn hoofd op de stoepwand en was op slag dood. De organisatoren legden de wedstrijd onmiddellijk stil. Elke deelnemer kreeg een bedrag van 75 frank uitgekeerd, terwijl de rest van de prijzenpot naar de familie van de verongelukte renner ging. De begrafenis van Clement, op 15 oktober, in de kerk van de H. Familie te Willebroek werd door een massa rouwenden bijgewoond. Enkele profrenners zoals Pol Roosemont, Constant Huys, Frans Vinck, Frans Van Ighem, Van Tichelen, Stan Lauwers en Frans Spiessens droegen de kist met het stoffelijk overschot naar de kerk. Talrijke wielersclubs, waaronder deze van Breendonk, waren op de plechtigheid aanwezig. Later zouden de leden van de *Vereenigde Vrienden* nog een liefdadigheidsfeest geven bij weduwe Verlinden in het Dorp, waarvan de opbrengst naar de ouders van de verongelukte renner ging.

Enkele maanden later, op 26 april 1937, richtten de *Vereenigde Vrienden* alweer een wedstrijd voor junioren in. Deze ging door onder de benaming Grote Kermisprijs of Grote Prijs Moortgat en gold als vijfde proef van het Criterium der Antwerpse Juniors. Winnaar werd Bomenaar Frans De Weerd. Sportbestuurder Albert Van der Moeren uit Hoboken loofde achteraf de inzet van de organisatoren betreffende wegafbakening en controles op het parcours. Nog maar zelden had hij zo'n puike beveiliging meegemaakt en hij hoopte in de toekomst nog meer met deze vereniging te kunnen samenwerken.¹²⁸

Mariekerke

In Mariekerke stonden de leden van wielclub *De Scheldezones* op 30 mei 1926 in voor de organisatie van de Grote Prijs Pier Stevens, een wedstrijd voor junioren over een honderdtal kilometer. De eerste prijs bestond uit een geldbedrag van 190 frank, een koerskader en een *Libertas*-trui. Het vertrek vond plaats bij weduwe Van Assche in de Ommegangstraat.

Winnaar werd Marcel Heselmans, die arriveerde voor lokale wielheld Petrus Stevens. Aangezien de eerste drie aangekomen renners allen de wedstrijd beslechtten op een *Saphir*-fiets, veroverde deze ploeg de Schaal van de Constructeurs. In de jaren dertig werd in talloze wedstrijdverslagen geen Mariekerkse wielclub meer genoemd.

Oppuurs

Uit de supportersclub van renner Pol Roosemont uit Oppuurs ontstond in augustus 1931 wielclub 't *Vliegende Wiel*. Het lokaal van deze club bevond zich recht tegenover de kerk, in het pas geopende café Sportwereld van de familie Roosemont.

Nog diezelfde maand, op 17 augustus, richtte deze nieuwe club al een wedstrijd in voor beginners. Negentien jonge rennertjes stonden vertrekkensklaar toen Pol Roosemont het startschot gaf. Pol zou elk jaar opnieuw aanwezig zijn bij de start van deze wedstrijd.

Toen Pol, als enige streekrenner, op zondag 27 maart 1932 aantrad in Parijs-Roubaix, reisden supporters en vrienden naar de aankomstplaats van deze wedstrijd op de wielbaan van Roubaix. Volgens sommige journalisten en wielerkenners maakte de renner uit Oppuurs dat jaar immers een goede

kans om te winnen.¹²⁹ Ondanks alle lovenswaardige artikels vooraf, zou Roosemont die dag pas op de negentiende plaats eindigen.

Ruisbroek

Veloclub *Rap Zijn Wint* uit Ruisbroek ontstond in de zomer van 1923 en fungeerde als supportersclub voor plaatselijk renner Edmond Apers. Op 19 april 1925 organiseerde men grote wielrijdersfeesten die doorgingen in de buurt van het clublokaal, café De Warande in de Hoogstraat.

Toenmalig voorzitter was onderwijzer Thiry, bijgestaan door ondervoorzitter H. Segers, secretaris L. Van Rossum en schatbewaarder Gust Segers. Naast enkele individuele prijzen, reikte men eveneens een aandenken uit aan de club die van het verst kwam en aan de club die de meeste deelnemers afvaardigde.

Pas in het voorjaar van 1930, op 27 april, huldigde men de clubvlag in, een plechtigheid waaraan tal van bevriende wielclubs deelnamen. "*Bij Meester Thiry is het groote bijval geweest met de vlaginhuldiging. Een massa volk woonde 't feest en festival bij. De Croteco's met hun hooge buizen, tegenstelling van de Sicambers uit Wetteren, hadden 't meeste beziens*", stond achteraf te lezen in het verslag van de feestelijkheden.¹³⁰ Ook de mannelijke leden van wielclub *Scheldestroom* uit Sint-Amands reden, vergezeld van hun vermaard muziekkorps, per fiets naar Ruisbroek, terwijl hun echtgenotes per autobus vervoerd werden. Voor hun aanwezigheid zouden zij naderhand een speciale bedanking krijgen vanwege de organiserende club.

De leden van *Rap Zijn Wint* woonden zelf ook wielersfeesten bij. Op 13 mei 1934 waren zij, samen met clubs uit Sint-Amands en Oppuurs, aanwezig op het wielersfeest ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van wielclub *De Lindekens* uit Hemiksem.

Rap Zijn Wint organiseerde verder enkele koersen, zoals de Grote Kermisprijs op 14 april 1929. Plaatselijk beginnend renner Frans Van der Auwera werd er eerste. Kort daarna, op 26 juni, richtte men alweer twee wedstrijden in voor jongelingen van 9 tot 12 en van 12 tot 15 jaar.

Verder was er in Ruisbroek nog supportersclub *Nooit Vermoeid*, die op 6 juni 1930, in samenwerking met *Sporting Club Luythaegen*, een wielersfeest inrichtte. Deze club had haar lokaal bij Pieter Hublin.

Een kantonale fietsclub

In de zomer van 1921 werd, onder het voorzitterschap van Emiel Augustynen uit Hingene, de kantonale fietsploeg *Vlaamsch en Vrij* opgericht. De stichtingsvergadering, waar het doel en de werking van de nieuwe vereniging werden voorgesteld, vond plaats op maandag 25 juli bij Emiel De Cat te Kalfort.¹³¹ Diezelfde dag ging men over tot de verkiezing van de bestuursploeg. In elke Klein-Brabantse gemeente had de wielclub een verantwoordelijke, die eventuele geïnteresseerden de nodige informatie kon verschaffen en de lidgelden in ontvangst nam: Frans Verhasselt (Bornem), Emiel De Cat (Kalfort), Henri Moeyersons (Breendonk), Frans Verbruggen (Eikevliet), Emiel Augustynen (Hingene), Hubert De Wit (Lizele), Jan Van Droogenbroeck (Lippelo), Henri Mees (Oppuurs), Gerard De Smedt (Sint-Amands), Alfons Hammenecker (Mariekerke), Edward Caluwaerts (Puurs), J. Ysewyn (Weert) en Arthur Verstraeten (Wintam).

Al vanaf de eerste dag besloot een vijftigtal liefhebbers lid te worden, om op geregelde tijdstippen fietstochtjes te maken in eigen streek. Zo maakte de club op zondag 31 augustus een eerste tocht vanuit Kalfort langs de oevers van de Vliet, de Rupel en de Schelde om nadien met z'n allen de rit af te sluiten op de kermis te Weert. Voor de volgende uitstap verzamelde men in Puurs, bij Edward Caluwaerts in het lokaal van *Vlaamsch en Vrij* (achter de kerk), waarna men langs Lizele, Breendonk, Lippelo, Sint-Amands en Mariekerke naar Oppuurs fietste. Naar alle waarschijnlijkheid stopte de werking van deze vereniging ergens midden de jaren 1920, aangezien vanaf dan geen activiteiten meer aangekondigd werden in het Nieuwsblad van 't Kanton Puers.

4.5.2.4. De gemeente als organisator van wielervedstrijden

Ter gelegenheid van de inhuldiging van het nieuwe gemeentehuis te Hingene had het gemeentebestuur aldaar op zondag 11 september 1938 grote feestelijkheden gepland. Deze startten al in de voormiddag, toen E.H. pastoor Janssens na de hoogmis de nieuwbouw inzegende. Om twee uur 's namiddags volgde dan, in het bijzijn van talrijke genodigden, de officiële inhuldiging van het gebouw.

Tezelfdertijd startte aan café d'Oude Poort de Groote Prijs van Hingene. Deze wedstrijd voor junioren over een afstand van ongeveer 110 kilometer, met 2.400 frank aan prijzen, was ingericht door de gemeente en maakte deel uit van de festiviteiten

rond de opening van het gemeentehuis. Een zekere Wies Van Raemdonck mocht die dag de bloemen in ontvangst nemen.

4.5.2.5. Wintervertier voor de supporters

Wanneer er in de wintermaanden geen wedstrijden op de weg gereden werden, probeerden renners hun conditie op peil te houden door aan te treden in het veld of op de wielbaan.

In dorpscafés en feestzalen organiseerde men regelmatig een koers op rollen. Men nodigde bekende en minder bekende wielervedetten uit om aan deze competitie deel te nemen. Op eenzelfde avond werden verschillende wedstrijden gereden, die varieerden qua afstand en discipline. In Sportwereld van 11 januari 1934 publiceerde men de uitslag van een koers op rollen te Sint-Amands, waarin Klein-Brabantse wielervedetten als Louis Rolus, August Rolus, Henri Lauwers en Petrus Maerivoet het tegen elkaar opnamen. Baasrodenaar Frans Bonduel en enkele plaatselijke jonge renners verschenen eveneens op het appel. De belangrijkste wedstrijd, de "uitdaging" over 1.000 meter tussen Louis Rolus en Henri Lauwers, werd gewonnen door eerstgenoemde. Enkele snelheidsnummers leverden de volgende winnaars op: Petrus Marievoet (500 meter), August Rolus (1.000 meter), Van Gucht (1.500 meter), Van Gucht (2.000 meter), August Rolus (2.500 meter), Louis Rolus (3.000 meter).¹³² Tijdens een recordpoging te Hingene legde Bornemnaar Louis Rolus de eerste reeks, vijfhonderd meter, af in zestien seconden. In de tweede reeks deed hij er slechts vijftien seconden 3/5 over. Een zekere Henri Aerts won het pleit tijdens een extra wedstrijdje.¹³³

Op zondag 1 maart 1936 namen alle bekende Klein-Brabantse renners het tegen elkaar op te Puurs. De verschillende afstanden en disciplines werden per categorie gereden. Opmerkelijk was dat het laatste nummer, de 250 meter "vliegend vertrek" voor alle categorieën, gewonnen werd door junior Maurice Clautier, die het haalde voor profs als Louis Rolus, Frans Spiesssens en Pol Rosemont. Met uitzondering van de 750 meter snelheid had deze jonge renner uit Kalfort ook alle wedstrijden in zijn eigen categorie gewonnen.¹³⁴

De Mariekerkse wielclub organiseerde, in samenwerking met de supportersclub van Susse Thomas uit Willebroek, op zondag 20 november 1938 een wedstrijd met de beroepsrenners M. Clautier (Ruisbroek), K. Tersago (Kalfort), P. Verreycken (Niel) en A. Fleurbay (Hoboken), met de onafhankelijken

A. Van Dijck (Kapelle-op-den-Bos), Coppens (Kapelle-op-den-Bos) en Frans Van Ighem (Tisselt) en met de junioren en nieuwelingen J. Van Steen (Mariekerke), H. De Boeck (Hingene), L. Verrezen (Willebroek) en Steenackers (Willebroek). De wedstrijd ging door in café De Roos bij weduwe Croes-Pauwels, het lokaal van de Mariekerkse wielclub.¹³⁵

Wanneer men een wielrenner tijdens buitenlandse rittenwedstrijden wilde volgen, was men in deze periode voornamelijk aangewezen op verslagen in de geschreven pers. Sportavonden, georganiseerd door kranten of plaatselijke wielclubs, boden wielersfans de gelegenheid om hun favoriete renners te ontmoeten of aan het werk te zien. Zo gaf toenmalig hoofdredacteur van Sportwereld Karel Van Wynendaale op 19 november 1928 te Bornem een sprekebeurt met lichtbeelden over de Ronde van Frankrijk. Op 6 februari 1939 ging in zaal Marie-Louise te Sint-Amands een sportavond door, georganiseerd door wielclub *Scheldeestroom*. Wieljournalist Achiel Van den Broeck ondervroeg toen ex-wereldkampioen Georges Ronsse over zijn wielerverleden. Daarna deelden Stan en Henri Lauwers, Gust Rongé en Amedé Van Steen hun ervaringen in een gesprek met plaatselijk Sportwereld-correspondent Reynaert. Alle sportmannen uit Sint-Amands, Mariekerke, Oppuurs, Baasrode, Puurs en Bornem werden uitgenodigd om aanwezig te zijn.

5. De Tweede Wereldoorlog (1940-1945)

5.1. Gemobiliseerd

Zoals zovelen, moesten ook een aantal renners uit Klein-Brabant en de Rupelstreek hun eenheid gaan vervoegen op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog. In september 1939 kregen beroepsrenners Karel Thijs, Mon De Lathouwer, Stan Lauwers, Louis Rolus, Petrus Verreycken, Jef Geets, Frans Spiessens, Frans Vinck, Karel Van Stichelen en Albert De Laet hun oproepingsbevel. Hetzelfde gebeurde voor onafhankelijke Ward De Bruyn en voor junioren Jos Delvau, Juul Verbeeck, Frans Van Hevel, Frans Huysmans, Louis Bruyndonckx, V. Borrey, Juul De Vos, Georges Vermeulen, Henri De Boeck, Benny Apostel en Frans Verreycken.¹³⁶

Ondanks de oorlogsdreiging en de mobilisatie bleven wielervedstrijden, zeker bij de jeugd, onverminderd doorgaan. Gemobiliseerde renners konden nog deelnemen indien ze een dag vrijaf namen. Op 15 oktober 1939 organiseerde de wielclub van

het Limburgse Rosmeer, in samenwerking met de plaatselijke legeroverheid, een wegwedstrijd voor alle renners onder de wapens. Alle categorieën, van nieuwelingen tot profs, mochten hier aan deelnemen. De wedstrijd, die zowel bij de renners als bij het publiek op grote belangstelling kon rekenen, werd verreden over een afstand van 75 kilometer. De inrichters hadden een totaalbedrag van 1.500 frank aan prijzen en premies voorzien. Winnaar werd profrenner Jan Staeren, zelf afkomstig uit Rosmeer.

In het voorjaar van 1940 verschenen in de nationale kranten nog een aantal advertenties en deelnemerslijsten voor geplande wedstrijden. Na de inval van het Duitse leger, op 10 mei, werden bij ons alle sportwedstrijden opgeschort of afgelast.

Eind juni 1940 maakte Het Volk enkele lijsten op van gesneuvelde, gewonde, vermiste en reeds teruggekeerde renners. Onder de gesneuvelden bevond zich ook ex-Bornemnaar Louis Rolus, die op 26 mei om het leven kwam te Gottem bij Deinze. De broers Constant en Henri Lauwers, beiden woonachtig te Niel, waren ondertussen veilig en wel thuis.¹³⁷

5.2. De Belgische Wielrijdersbond tijdens de Duitse bezetting

5.2.1. De categorieën

Begin 1941 voerde de BWB een wijziging door in de reglementen voor de opeenvolgende categorieën. Bij de jeugdreksen, ingedeeld in nieuwelingen (van 16 tot 18 jaar) en junioren (van 18 tot 21 jaar), waren de afstanden van de wedstrijden duidelijk gelimiteerd, respectievelijk tot zestig en tot honderdvijfentwintig kilometer.

Vanaf de leeftijd van 18 jaar kon men vanuit voornoemde categorieën overstappen naar de liefhebbers, bedoeld voor iedereen, van welke leeftijd ook, die louter als tijdverdrijf aan wielervedstrijden deelnam. Deze groep mocht eveneens wedstrijden voor junioren rijden indien men de leeftijd van 23 jaar niet overschreden had.

Men creëerde verder twee reksen voor profs, beroepsrenners A en B, die al naar gelang de wedstrijd zowel samen als afzonderlijk konden rijden. De beroepsrenners B, toegankelijk voor junioren en liefhebbers vanaf 18 jaar, kwamen in feite in de plaats van de onafhankelijken, een categorie die men nu afschafte. De beroepsrenners A, de zogenaamde senioren, hadden de leeftijd van 21 jaar bereikt en werden aangeduid door het sportcomité van de BWB.

Enkel zij hadden de mogelijkheid om deel te nemen aan internationale wedstrijden. Renners als Maurice Clautier, Constant Lauwers en Jan Van Steen behoorden tot deze laatste categorie.¹³⁸

5.2.2. De structuur van de BWB

De BWB bevond zich in 1940 al een tijdje in moeilijk vaarwater. Enerzijds was er het succes van de Vlaamse Wielerbond, waarbij almaar meer renners aansloten en die elk jaar een aanzienlijk aantal wedstrijden organiseerde. Maar ook de Franstalige hegemonie binnen het dagelijks bestuur van de BWB werd, vooral door de Antwerpse afdeling, regelmatig aangekaart. Uiteindelijk besliste men op zondag 18 februari 1942 om de Belgische Wielrijdersbond op te splitsen in twee afzonderlijke afdelingen: de Vlaamsche Wielereinie en de Union Cycliste Wallonne.

5.3. Tijdens de bezetting in Klein-Brabant

In tegenstelling tot WO I hadden de Duitsers tijdens deze bezetting geen probleem met de organisatie van koersen. Het wielrennen zorgde immers voor het nodige vertier bij de bevolking: brood en spelen zijn nu eenmaal nodig om een volk gelukkig te maken. Op 29 juni 1940 meldde men in *Het Volk* dat de aanvragen om tijdens het lopende seizoen nog een wedstrijd te organiseren stilaan binnenliepen.¹³⁹

Ook de renners zelf zagen een voordeel in het feit dat wedstrijden bleven doorgaan. Voor hen betekende het prijzengeld een extra bron van inkomsten. Wielrennen was tijdens de bezetting trouwens een dure sport geworden en men raakte hoe langer hoe moeilijker aan vervangingsmateriaal, dat dan nog eens minder kwaliteitsvol was. Ook het tekort aan goede voeding bleek een probleem, waardoor een aantal renners na een tijdje wegens zwakte niet meer aan de startlijn verscheen of een wedstrijd niet meer kon uitrijden.

De strijd om de Belgische trui mocht elk jaar, met uitzondering van 1944, blijven doorgaan. Enkele internationale wedstrijden, zoals het wereldkampioenschap en de Ronde van Frankrijk, werden in de oorlogsjaren echter niet betwist.

Op 21 juli 1940 hield men te Liezele-Wolf, bij Petrus Van Weert, nog een wedstrijd voor nieuwelingen. Deze werd gewonnen door Edm. Van Hurk uit Langerbrugge. Plaatselijk renner Jan Tourné, die pas in 1939 als beginneling gestart was, eindigde tweede.

De winnaar van de juniorkoers te Bornem op 15 augustus 1944 (Collectie Harry Van Lent)

Ook in oktober 1940 was er in Liezele een wedstrijd voor nieuwelingen, met een zekere G. Anthonis als winnaar. In de uitslag van deze wedstrijd komt Tourné echter niet voor. Hij was waarschijnlijk nog aan het recupereren van een ongeval begin oktober. Tijdens een wedstrijd in Lebbeke botste Tourné, die op dat ogenblik aan de leiding reed, tegen een fietser die uit tegengestelde richting kwam. Tourné was een tijdje bewusteloos en raakte gewond aan handen en aangezicht. Zijn fiets werd totaal vernield. Aangezien de andere fietser in fout bleek te zijn, schreef de politie een proces verbaal tegen deze laatste uit.¹⁴⁰ Bij de start van het wielerseizoen 1941 werd Jan Tourné clubkampioen bij de *Dijlespurters*. In het klassement van dit kampioenschap staan nog verscheidene andere namen van Klein-Brabantse renners genoteerd: Van Steen uit Mariekerke en Ielegems en Dielens, beiden uit Hingene.

Op 23 september 1941 werd het Belgisch interclubkampioenschap verreden. In deze wedstrijd, met start- en aankomstplaats te Laken, vormde Breen-donk het keerpunt. Tweeëntwintig clubs vaardigden hun beste renners af om aan deze wedstrijd deel te nemen, zoals Maurice Clautier voor *S.C. Luithagen*. Jan Dielis en Jan Van Steen verdedigden die dag de kleuren van de Mechelse *Dijlespurters*.

Ondanks de bezetting werden in Klein-Brabant een aantal grote wedstrijden ingericht. Eind augustus

Het publiek bij de juniorskoers te Bornem op 15 augustus 1944 (Collectie Harry Van Lent)

1943 reden de seniors een wedstrijd te Mariekerke, ingericht door de supportersclub van Jan Van Steen. De lokale held manifesteerde zich wel, maar moest uiteindelijk enkele collega's laten voorgaan. Frans Bonduel eindigde als eerste. Hij deed 3 uur 18 minuten over een afstand van ongeveer 120 kilometer.

De *Verenigde Sportvrienden* uit Bornem organiseerden op woensdag 6 oktober 1943 voor de eerste keer de Grote Prijs Maurice Clautier voor seniors. In de advertenties die de wedstrijd aankondigden, beloofde men 10.000 frank aan prijzen met daarnaast nog

eens 20.000 frank aan premies, bedragen die in deze periode als aanzienlijk beschouwd kunnen worden. Enkele van de premies bleken prijzen in natura te zijn. Een paar fietsschoenen, niet zo makkelijk verkrijgbaar tijdens de Duitse bezetting, waren zeer geëerd bij de deelnemende renners. Deze wedstrijd, met een omloop van om en bij de 120 kilometer over goed berijdbare wegen, werd gewonnen door Frans Hotag.¹⁴¹ Maurice Clautier arriveerde als derde, terwijl Jan Van Steen en Frans Bonduel respectievelijk op de zesde en tiende plaats eindigden.

Frans Hotag, winnaar van de Grote Prijs Maurice Clautier in 1943 (Collectie Harry Van Lent)

De tweede editie van de Grote Prijs Maurice Clautier ging door op 20 juni 1944. De afstand, de prijzenpot, de premies en zelfs de fietsschoenen bleven identiek, maar het aantal deelnemers steeg van 23 naar 42. Lode Poels behaalde deze keer de overwinning. De puike organisatie, de sfeer, het weer en de enthousiaste toeschouwers deden de journalist van *Gazet van Mechelen* mijmerend terugdenken aan de kermiskoersen van weleer.¹⁴²

Vlak na de oorlog, op 19 juni 1945, zou deze wedstrijd voor een derde keer ingericht worden. Nest Sterckx uit Heultje reed die dag als eerste van de 67 deelnemers over de eindmeet.

6. De periode na WO II (1945-1960)

6.1. Enkele nieuwigheden

In 1948 werd de Challenge Desgrange-Colombo in het leven geroepen. Winnaar van dit regelmatigheids criterium was de profrenner die door zijn plaats in de klassemten van negen wielerklassiekers het meeste aantal punten kon verzamelen.¹⁴³ In 1959 kreeg deze *challenge* een opvolger in de Super Prestige Pernod en vervolgens in de FICP Wereldranglijst, de UCI Wereldbeker en de huidige UCI Pro Tour. Briek Schotte was de eerste winnaar in 1948 en zeven jaar later, in 1955, volgde Stan Ockers. Fred De Bruyne mocht de trofee tussen 1956 en 1958 tot driemaal toe in ontvangst nemen. Naast een individueel klassement bestond er ook een landenklassement, dat afwisselend gewonnen werd door Italië, Frankrijk en België. Deze drie landen stonden in de na-oorlogse periode immers aan de top in het wielergebeuren.

Fausto Coppi, Gino Bartali en Fiorenzo Magni waren de Italiaanse wielervedettes. In Frankrijk regeerden Louison Bobet, Jacques Anquetil en André Darrigade. Verder wisten de Zwitser Ferdi Kübler, de Luxemburger Charly Gaul en de Spanjaard Federico Bahamontes zich te onderscheiden in de hoogste rangen van het profpeloton.

Fausto Coppi was niet alleen één van de grootste wielrenners aller tijden, hij introduceerde ook enkele belangrijke technische en tactische innovaties in de wielersport. Zo voerde hij onder andere het knechtensysteem in, waarbij een wielerploeg opgebouwd werd rond één of meerdere kopmannen. Jan Adriaensens en Nest Heyvaert ondertekenden in 1957 een contract bij het team *Coppi-Carpano*, dat toen voor het tweede opeenvolgende jaar mede sponsord werd door het fietsenmerk van de

Italiaanse kampioen. Toen Coppi op 2 januari 1960 overleed aan de gevolgen van malaria, deelde de internationale wielwereld in de rouw. Ter nagedachtenis van de renner werd op 13 januari een herdenkingsmis gehouden in de Gesu-kerk van Sint-Joost-ten-Node. Zowel Eddy Pauwels als Jan Adriaensens woonden deze plechtigheid bij.

Ook op het vlak van reclame en sponsoring waren enkele vernieuwingen merkbaar. Op 25 juli 1948 werd de slotrit van de Tour voor de allereerste keer rechtstreeks uitgezonden op de Franse televisie. Verscheidene firma's zagen hierin een mogelijkheid om hun producten bij een ruimer publiek te promoten. Voorheen sponsorden voornamelijk fabrikanten die fietsen en fietsbenodigdheden op de markt brachten, maar vanaf dat ogenblik investeerden ook andere bedrijven in de wielerploegen.

6.2. Belangrijkste profrenners in België

In België zetten enkele profrenners die voor de oorlog reeds furore maakten hun carrière gewoon verder. Briek Schotte had als onafhankelijke op 23 augustus 1939 de Tour de l'Ouest gewonnen. Deze rittenkoers werd na vijf etappes abrupt stopgezet in Lorient wegens de oorlogsdreiging en de mobilisatie van enkele Franse renners, volgers en officials. Die dag kwam Briek juist bovenaan in de algemene rangschikking te staan, zodat hij de gele leiderstrui

Briek Schotte (© Museum Koers te Roeselare)

mee naar huis bracht. Later, als beroepsrenner, wist Briek verscheidene grote klassiekers, rittenkoersen en kampioenschappen aan zijn palmares toe te voegen.

Marcel Kint behield zijn wereldtitel uit 1938 zeven jaar lang, aangezien deze wedstrijd tijdens de Tweede Wereldoorlog niet doorging. Op het eerstvolgende kampioenschap, te Zürich op 1 september 1946, behaalde hij nog een tweede plaats, na de Zwitser Hans Knecht.

Tussen 1948 en 1957 mochten Briek Schotte, Rik Van Steenberghe en Stan Ockers respectievelijk twee, drie en twee keer de regenboogtrui aantrekken. Toen het wereldkampioenschap op 18 september 1957 doorging te Waregem, stonden niet minder dan zes Belgen in de top tien. De vorige dag werd Louis Proost ook al wereldkampioen bij de liefhebbers.

Stan Ockers eindigde begin jaren vijftig verscheidene keren bij de eerste tien in het eindklassement van de Ronde van Frankrijk. Verder wist hij de groene trui van het puntenklassement te veroveren in 1955 en 1956.

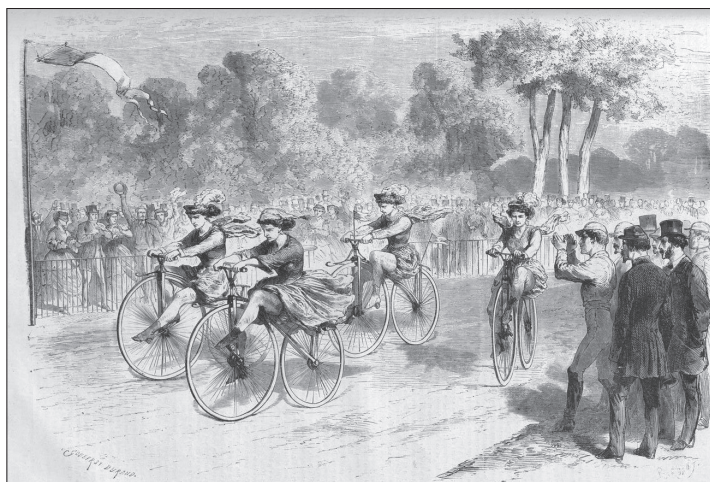
In laatstgenoemde editie van de Tour won de Belgische ploeg het landenklassement. Jan Adriaensens eindigde toen als eerste Belg op de derde plaats. De Ruisbroekenaar zou in totaal acht keer deelnemen aan deze rittenkoers en zes keer binnen de eerste tien eindigen.

Andere bekende Belgische renners uit deze periode waren onder anderen Raymond Impanis, Fred De Bruyne, Achiel Buysse, Albert Sercu, Jef Schils, Marcel Janssens, Germain De Rycke, Rik Van Looy, Jef Planckaert en Jos Hoevenaars.

6.3. Dames aan de start

6.3.1. Even terug in de tijd

Reeds van bij het prille begin van de wielersport werden er wedstrijden georganiseerd voor dames. *Le Monde Illustré* publiceerde op 21 november 1868 een prent die vier dames voorstelt tijdens een wielervedstrijd te Bordeaux.¹⁴⁴ Aan Parijs-Rouen, op 7 november 1869, namen zes dames deel. Slechts één van hen, een zekere Elisabeth Turner-Sarti, echtgenote van de Engelse wielrenner Rowley Turner, reed de wedstrijd uit en eindigde op de 29ste plaats.

Dames aan de start (Le Monde Illustré, 21 november 1868)

Het is niet ongewoon dat dames die familiebanden hadden met een renner, naar het voorbeeld van hun echtgenoot, broer of vader, zelf aan de start van wielervedstrijden verschenen. Hélène Dutrieu, geboren te Doornik in 1877 en later uitgeweken naar Rijsel, nam vanaf haar veertiende samen met haar broer Eugène al deel aan wedstrijden op de piste. Omwille van haar prestaties kreeg zij één jaar later een profcontract bij het Engelse *Simpson Lever Chain Racing Team*. Zij was een renster met klasse die verscheidene, voor dames nog officieuze, titels wist te veroveren op de wielervedstrijden. Later zou Hélène het wielrennen vaarwel zeggen en faam verwerven in de luchtvaart.

Het wielrennen voor dames was toen nog niet echt ingeburgerd bij de brede bevolking, laat staan dat het door iedereen geapprecieerd werd. Zelfs een wielervedstrijdjournalist beëindigde zijn artikel over een valpartij tijdens de *Prix d'Europe* 1896 op de wielervedstrijd baan te Brussel met de woorden: "Waren die dames aan de koffietafel blijven zitten, dat zou alweer niet gebeurd zijn."¹⁴⁵

Tot het einde van de jaren 1950 richtten sommige organisatoren ook bij ons wedstrijden in voor dames, maar dit gebeurde nooit onder auspiciën van de Wielervedstrijdbond. Het aantal wedstrijden die de dames per seizoen konden betwisten, was aanzienlijk kleiner dan dit van hun mannelijke collega's. In de wielervedstrijd kranten van diverse kranten publiceerde men verslagen en uitslagen van dameskoersen gewoon tussen deze van de jeugdcategoryën. En er waren nog meer obstakels. Zo lukte het de Hombeekse Victoire Van Nuffel niet in België een vergunning te verkrijgen om aan te treden in wedstrijden. Daarom ging zij richting Frankrijk voor een internationale vergunning en zou bijgevolg de meeste wedstrijden in het buitenland betwisten.

In april 1957 schreef Ons Klein-Brabant over Reynhilde Vergauwen uit de Nieuwe Kouterstraat te Bornem, die vanaf dat seizoen zou deelnemen aan wielervedstrijden. Men vermeldde dat zij op dat ogenblik reeds trainingstochten maakte met Yvonne Reynders en Irma Borghmans. Zij zou naar verluidt voor het eerst aantreden tijdens dameskoersen te Leest en te Sint-Katelijne-Waver.¹⁴⁶ Hoewel Ons Klein-Brabant in deze periode al gedetailleerd verslag uitbracht over de wedstrijden van de mannen, werd er aan de uitslagen van Reynhilde helemaal geen aandacht besteed. Enkel toen zij op 22 juli 1957 tijdens de huldiging van Eddy Pauwels en Benito Vergauwen beide renners als eerste mocht feliciteren voor hun prestatie tijdens de Ronde van Oost-Duitsland, werd zij nog een keertje vernoemd in een krantenartikel.

6.3.2. Eindelijk erkenning...

Vanaf 1957 wou de BWB, naar het voorbeeld van enkele andere landen, het wielrennen voor dames een officieel statuut geven en op haar lentecongres besprak de UCI de mogelijkheden om het wereldkampioenschap te erkennen. Beide organisaties hoopten immers dat het publiek positiever zou staan ten opzichte van dameswedstrijden wanneer deze een meer officieel karakter zouden krijgen.

Dit stootte evenwel op hevig protest vanwege een bepaalde katholieke sportvereniging die enkele sporttakken, waaronder wielrennen, niets voor vrouwen vond. Sommige kranten sloten zich bij deze mening aan. Tijdens het eerste erkende wereldkampioenschap, dat op 30 augustus 1958 doorging te Reims, deden verscheidene Belgische dames het zeker niet slecht. De pers had hiervoor echter zeer weinig belangstelling.

Uiteindelijk zouden vanaf het wielerseizoen 1959 een twintigtal officiële wedstrijden voor dames plaatsvinden. Hierbij hoorde ook het Belgisch kampioenschap op de weg, dat op 28 juni doorging in het stadspark te Antwerpen. Dit werd gewonnen door Victoire Van Nuffel, die tijdens de drie voorgaande officiële edities eveneens eerste werd. Enkele dagen voordien, op 16 juni, veroverde zij ook al de Belgische titel in het nationaal snelheidskampioenschap op de piste.

Nog in 1959 werden Victoire Van Nuffel en Yvonne Reynders opgenomen in de *Libertas*-ploeg van de broers Spagnaerts uit Niel. Andere bekende vrouwelijke wielrensters waren onder anderen Rosa Sels, Liliane Cleiren en Nadia Germonpre.

6.4. De organisatie van wielervedstrijden

In de zomer van 1944 herstartten een aantal wielersupportersclubs uit de streek al hun werking, terwijl andere geduldig het volgende seizoen afwachten. Men richtte een wedstrijd in ter gelegenheid van een festiviteit in het dorp of ten voordele van een plaatselijke renner, die door de club moreel en financieel ondersteund werd.

Net als in de jaren dertig werden een aantal koersen ingericht door één of meerdere herbergiers. Kort na de Tweede Wereldoorlog slaagde de lokale herbergiersbond van Kalfort erin om gedurende enkele jaren een profwedstrijd in te richten. Wielersclub *Herleving* uit Bornem ontstond eind jaren vijftig nadat verscheidene herbergiers van de Sint-Amandsesteenweg samen regelmatig wedstrijden organiseerden. Om alle medewerkers een deel van de inkomsten te gunnen vonden start, aankomst en prijsuitreiking telkens aan een ander café plaats.

Met het oog op de onderlinge samenwerking en om elkaar steun te verlenen bij de organisatie van wielervedstrijden, richtten enkele clubs uit de streek de Klein-Brabantse *Sportverbodering* op. De eerste bestuursploeg in november 1954 bestond uit Robert Van der Plas (voorzitter), Jules Van Puyvelde (ondervoorzitter), Frans Ivens (secretaris), Jos Vergauwen (penningmeester) en Joannes Huys (communicatie). Volgende clubs maakten in eerste instantie deel uit van deze overkoepelende organisatie: *Oranjevrienden* (Breendonk), *Verenigde Sportvrienden* (Breendonk), *Willen is Kunnen* (Puurs), *Sportkring* (Oppuurs), *Verenigde Sportvrienden* (Bornem) en *Scheldestroom* (Sint-Amands). Het feilloze verloop van enkele prof- en liefhebberswedstrijden bewees dat deze samenwerking wel degelijk zijn nut had. Men stelde ook een gezamenlijke koerskalender op om zoveel mogelijk gelijklopende data te vermijden. Verder hoopte men om, door als een blok naar nationale vergaderingen te trekken, daar meer invloed te kunnen uitoefenen. De deelnemende clubs bleven wel hun eigen bestuur en hun eigenheid bewaren.

6.4.1. Profwedstrijden na WO II in Klein-Brabant

Grote Prijs te Wintam

Organisator: SC Jef Rottiers
Winnaar: Ernest Sterckx (1945)

Ter gelegenheid van de kermis te Wintam organiseerde men in de zomer van 1945, op 26 juni, een

profwedstrijd. Het geheel werd dankzij de hulp van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* in goede banen geleid. Enkele krantenadvertenties kondigden het heroptreden aan van beroepsrenner Jan Van Steen, die niet lang daarvoor, na een verplicht verblijf, uit Duitsland weergekeerd was. Uiteindelijk zou de wedstrijd zonder de Mariekerkenaar doorgaan. Ernest Sterckx won de koers in de sprint van de Nederlander Theo Middelkamp.

Diezelfde dag ging er te Wintam eveneens een koers voor junioren door, waarbij Antwerpenaar Jos Waem als eerste eindigde. Vier dagen eerder kwamen, eveneens te Wintam, slechts twaalf junioren opdagen en werd Georges De Beukelaer uit Sint-Lenaarts winnaar.

Grote Bevrijdingsprijs te Kalfort

Organisator: Herbergiersbond Kalfort
Winnaars: *onbekend* (1945), Karel De Baere (1946), Emiel Roegiers (1947), Miel Van der Vreken (1948)

Kort na de Tweede Wereldoorlog richtte de herbergiersbond van Kalfort, ter gelegenheid van de jaarmarkt, de Grote Bevrijdingsprijs in. Om dit evenement tot een goed einde te brengen, werden zij gesteund door de *Antwerp Wieler- en Supportersclub*. De eerste editie, waarover geen verdere informatie teruggevonden werd, zou reeds in 1945 verreden zijn.

De wedstrijd ging van start na de veeprijskampen en omvatte meerdere kleine rondes doorheen Kalfort, Puurs en Liezele. Inschrijvingen vonden plaats bij Prosper Cloostermans, waard van De Handboog, in de Schipstraat. Na de wedstrijd werden de prijzen en premies, telkens voor een totaalbedrag van ruim 20.000 frank, verdeeld in café De Blok bij Van Bogaert.

De inwoners van Kalfort keken in 1946 vooral uit naar de prestaties van hun dorpsgenoot Jan Dielis, maar ook ex-Kalfortenaar Maurice Clautier en Mariekerkenaar Jan Van Steen konden op de nodige steun rekenen van de jaarmarktganers.

Bij de laatste editie van de Grote Bevrijdingsprijs, die in 1948 doorging op 6 september, kwamen er slechts 31 renners opdagen. Vanaf 1949 organiseerde men te Kalfort een liefhebberskoers, met Marcel Verhoeven uit Liezele als eerste winnaar. De volgende wedstrijd voor beroepsrenners te Kalfort zou pas in 1960 gehouden worden.

Grote Prijs Jan Dielis te Puurs

Organisator: SC Jan Dielisvrienden
Winnaars: Jan Dielis (1944), Raymond De Smedt (1945), Bernard Francken (1946)

De Grote Prijs Jan Dielis werd drie opeenvolgende jaren georganiseerd door de supportersclub van de Kalfortse renner. Aan het hoofd van de *Jan Dielisvrienden*, in feite een onderafdeling van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub*, stond voorzitter Raymond De Geyter.

De eerste editie, voor junioren, ging reeds door op 9 juli 1944. De omloop bedroeg 110 kilometer en men voorzag een prijzenpot van 3.500 frank, met daar bovenop nog 500 frank aan premies. Op het uur van vertrek verschenen 26 renners aan de startlijn in de Eeuwfeeststraat te Puurs. Jan Dielis won zijn eigen wedstrijd, voor Raymond De Smedt en Georges Bril.

Op 12 augustus 1945 was er de tweede Grote Prijs. Aangezien de gastheer juist de overstap gemaakt had naar de onafhankelijken, werden renners van deze categorie uitgenodigd om deel te nemen. De inschrijvingen gebeurden in café Sportpaleis in de Eeuwfeeststraat. Vervolgens ging men van daaruit stoetsgewijs naar de Heilig Hartplaats, waar de officiële start gegeven werd. Deze keer eindigde Dielis pas vierde. Zijn oefenmakker Raymond De Smedt uit het naburige Kapelle-op-den-Bos arriveerde als eerste, juist voor Raymond Impanis. Beide renners waren, net als Dielis, pas overgekomen vanuit de junioren.

Tijdens de derde Grote Prijs maakte Dielis zijn debuut als profrenner. Op 7 juli 1946 stonden 34 deelnemers aan de startlijn, ter hoogte van café Rust Wat van Louis Borghijs op de Kalfortsebaan. Tussen deze renners bevonden zich onder anderen Jans vroegere buurman Maurice Clautier en streekrenners als Rik De Boeck en Jan Van Steen. Men diende 140 kilometer oftewel vijftien ronden langs Puurs, Liezele, Liezele-Wolf en Kalfort af te leggen. De aankomst was voorzien ter hoogte van café Albertum in het centrum van Puurs. Geen enkele van de streekrenners verscheen op het erepodium, aangezien allen met de nodige pech hadden af te rekenen. Dielis, Clautier en Van Steen vielen plat, terwijl Rik De Boeck tegen een stilstaande moto reed en viel. Uiteindelijk keerde Antwerpenaar Bernard Francken met de bloemen huiswaarts. Maurice Clautier eindigde als vijfde.

Grote Nijverheidsprijs te Sint-Amands

Organisator: Scheldestroom
Winnaar: Frans Pauwels (1946)

Ter gelegenheid van het twintigjarig jubileum van de Sint-Amandse wielclub ging op 31 augustus 1946, voor de eerste keer na de oorlog, de Grote Nijverheidsprijs van start. Met een prijzenpot van 15.000 frank, bijeengebracht door de lokale caféhouders, handelaars en enkele brouwerijen, hoopte men een groot aantal deelnemers te mogen verwelkomen. Uiteindelijk zouden 49 renners vertrekken. Alhoewel de omloop vrij zwaar bleek te zijn, waren er per ronde slechts twintig kilometer aan kasseistroken opgenomen. De rest ging over "lichtlopende" banen.

Jan Van Steen was van bij het begin van deze wedstrijd steeds terug te vinden in de voorste gelederen, maar door een kettingdefect zou hij pas als negende eindigen. Ook Jan Dielis werd geplaagd door technische problemen en behaalde alsnog een dertiende plaats.

De volgende jaren vonden er te Sint-Amands enkel jeugdwedstrijden plaats. Pas in 1956 zou wielclub *Scheldestroom* met de Omloop van Klein-Brabant alweer een wedstrijd voor beroepsrenners organiseren.

Grote Prijs / Jaarmarktprijs te Bornem

Organisator: Verenigde Sportvrienden
Winnaars: Theo Middelkamp (1945), Stan Ockers (1946), André Pieters (1947), Jan Storms (1953), Henk Faanhof (1954), Emiel Van Cauter (1955), André Vlayen (1956), Rik Luyten (1957)

In navolging van de Grote Prijs Maurice Clautier, die van 1943 tot 1945 verreden werd, organiseerde wielclub *Verenigde Sportvrienden* uit Bornem ter gelegenheid van de oktoberkermis 1945 voor de tweede keer dat jaar een wedstrijd voor beroepsrenners. De Jaarmarktprijs van Bornem was een excellente afsluiter van het wegseizoen in Klein-Brabant en men hoopte dat een aantal bekende profrenners langs de inschrijvingstafel zouden passeren.

In 1947 verplaatste men de wedstrijd van oktober naar juni. Jos Vergauwen en zijn ploeg hadden alles tot in de puntjes voorbereid en aan prijzengeld was er zeker geen tekort. Op 17 juni 1947 schreven zich niet minder dan 91 renners in, toen bleek dat men een "kleinigheid" vergeten was... de rugnummers. Uiteindelijk kwam iemand op het idee om lapjes baalkatoen te knippen en de nummers daar met inkt op te schrijven, zodat de wedstrijd, weliswaar ingekort en met een uur vertraging, alsnog kon doorgaan. Dit incident zal er waarschijnlijk niet de oorzaak van geweest zijn dat de *Verenigde Sportvrienden* een tijdje geen profkoersen meer organiseerden.

De eerste Grote Jaarmarktprijs, gewonnen door de Nederlander Theo Middelkamp in 1945 (Collectie Harry Van Lent)

Nederlander Theo Middelkamp (Collectie Harry Van Lent)

Naar het voorbeeld van het Ruisbroekse *Sportcomiteit*, dat met de Grote Prijs Jan Adriaensens enorm veel succes oogstte, besloten de *Verenigde Sportvrienden* op 6 oktober 1953 terug een wedstrijd voor beroepsrenners te houden. De club vond een partner in het Bornemse koffiemark *Lea*. Manager Alois Borms schonk 10.000 frank financiële steun aan de wielersportclub. Deze som werd door andere firma's nog aangevuld tot een totaalbedrag van 40.000 frank.

De inrichters oogstten kritiek vanwege de renners omdat enkele stukken slecht berijdbare weg in het parcours opgenomen waren. Daarom zorgde men ervoor dat bij de tweede editie, in juni 1954, de 175 kilometer lange omloop volledig over vlakke, nieuw aangelegde betonbanen liep. En toch eindigde de wedstrijd met een incidentrijke valpartij op enkele honderden meters voor de aankomstlijn: "Van aan de eindmeet gezien was het 'n vreselijk toneel: onder angstwekkende kreten van de talrijke toeschouwers sloegen renners hals over kop, anderen schoven over de grond dat het vuur uit de kalseiden spetterde! Het mag een wonder geheten worden dat nog zovele renners de eindmeet bereikten. De gekwetsten waren zelfs minder in aantal dan eerst gevreesd."¹⁴⁷ Uiteindelijk zou de Nederlander Henk Faanhof, die voor de gelegenheid met verscheidene landgenoten naar Bornem was afgezakt, de wedstrijd winnen.

Toen wilerlegende Stan Ockers op 1 oktober 1956 overleed ten gevolge van een val op de piste in het Antwerpse Sportpaleis, was heel wilerminnend Vlaanderen geschokt en in diepe rouw. De wedstrijd voor beroepsrenners, die op dinsdag 2 oktober 1956 in Bornem zou doorgaan, werd uitgesteld naar de daaropvolgende zaterdag. Men startte die dag met een eerbetoon aan de overleden wilerkampioen.

Stan Ockers winnaar van de tweede editie van de Grote Jaar-marktprijs te Bornem in 1946 (Collectie Harry Van Lent)

Juist tien jaar voordien, op 10 oktober 1946 om precies te zijn, won Stan Ockers de tweede Grote Jaarmarktprijs van Bornem. De zaterdag voor zijn tragische val zou hij nog geïnformeerd hebben naar de wedstrijd van 2 oktober en men veronderstelde dat hij van plan was om in Bornem aanwezig te zijn.¹⁴⁸

Grote Prijs Jan Adriaensens te Ruisbroek

Organisator: Sportcomiteit Ruisbroek
Winnaars: Jos Hendrickx (1952), Maurits Mollin (1953), Jos Verhaert (1955), Leo Buyst (1956), Rik Van Steenberghe (1957), Jan Adriaensens (1958), Petrus Oellibrandt (1960)

Het *Sportcomiteit* Ruisbroek onstond begin jaren vijftig nadat inrichters van plaatselijke wedstrijden gingen samenwerken met autonome wielervliefhebbers voor de organisatie van koersen in de gemeente Ruisbroek. Het grote succes van dit samenwerkingsverband was een voorbeeld voor enkele Klein-Brabantse wielersclubs, die op hun beurt terug wed-

Jan Adriaensens en Rik De Boeck (Collectie Harry Van Lent)

strijden voor de hoogste categorie gingen organiseren. Pas nadat Adriaensens in augustus 1952 overstapte naar de profs, werd de Grote Prijs die zijn naam droeg een wedstrijd voor beroepsrenners. Voordien reden liefhebbers en onafhankelijken telkens één editie. Vanaf 1953 ging deze koers door in de maand juni, in de periode rond Ruisbroek-kermis.

Zo kort voor de veertigste Ronde van Frankrijk, die op 3 juli 1953 in Straatsburg van start ging, namen maar weinig Tourrenners het risico om die dag aan te treden. Zelfs lokale held Jan Adriaensens zou, tot groot ongenoegen van zijn supporters, de wedstrijd niet helemaal uitrijden. Men besloot dus om deze koers in het vervolg iets vroeger te programmeren. Die eerste keer vonden de inschrijvingen plaats in de herberg van Rik De Boeck. Vervolgens trok men gezamenlijk naar Marcel Verhoeven op de Rijweg voor het officiële vertreksein. De aankomstlijn lag dan weer in de Hoogstraat, ter hoogte van de firma R. Van Beneden.

Gastheer Adriaensens had in zijn eigen koers vaak af te rekenen met pech en pas in 1958 won hij voor eigen publiek.

Het *Sportcomiteit* van Ruisbroek organiseerde verder tot twee keer toe een na-Tourcriterium in de maand juli, waarvoor telkens een aantal Tourvedetten naar Ruisbroek afzakten. Deze werden gewonnen door Rik Van Steenberghe (1957) en Rik Van Looy (1960).

Grote Prijs Sportkring te Oppuurs

Organisator: Sportkring Oppuurs
Winnaars: Nest Heyvaert (1955), Nest Heyvaert (1956), Jos Bosmans (1957), Eddy Pauwels (1958), Jan Van Gompel (1959), Eddy Pauwels (1961), Rik Scharlaeckens (1962)

Deze wedstrijd voor beroepsrenners, waaraan eveneens onafhankelijken mochten deelnemen, vond voor de allereerste keer plaats ter gelegenheid van de juniekermis in 1955 onder de benaming Grote Prijs Nest Heyvaert. Vanaf de volgende editie zou men dit evenement naar augustus verplaatsen. Heyvaert, afkomstig uit Malderen, had zich na zijn huwelijk in de zomer van 1953 te Oppuurs gevestigd. Daar vond men dat deze profrenner best als gastheer mocht optreden voor een koers die zijn naam droeg. De organisatie lag in handen van de Oppuurse *Sportkring*, onder het voorzitterschap van Van Cauwenbergh, en in samenwerking met de Klein-Brabantse *Sportverbodering*. Start en aan-

komst vonden plaats ter hoogte van café De Wachtsaal, bij Albert Rosemont, aan het station.

In augustus 1956 kreeg de wedstrijd de naam Grote Prijs Paracal. Deze firma van haarverzorgingsproducten schonk, naast de gebruikelijke prijzen, tal van premies, wat deelnemen natuurlijk heel aantrekkelijk maakte voor menig renner. Bijgevolg konden de organisatoren ieder jaar rekenen op een groot aantal deelnemers. Pas vanaf de vierde editie, in 1958, kwam de benaming Grote Prijs van Sportkring Oppuurs in voege. Door de samenwerking van de drie Oppuurse wielersclubs, *Sportkring*, *Statievrienden* en *Lustige Vrienden*, werd het mogelijk dat men in 1961, naast de wedstrijd voor beroepsrenners, nog twee koersen voor nieuwelingen inrichtte gedurende de kermisweek.

Heel vaak wonnen streekrenners hier het pleit. Al valt de overwinning van Eddy Pauwels in het Expojaar 1958 te betwisten. Pauwels, die één jaar eerder in Oppuurs zijn eerste koers reed in Klein-Brabant als onafhankelijke, raasde praktisch gelijk met ploegmaat Jos Vloeberghs over de eindmeet. De Klein-Brabantse toeschouwers kozen resoluut voor de Bornemnaar: *“Gans Bornem, te Oppuurs aanwezig, riep, schreeuwde, tierde: ‘Eddy Pauwels wint! Eddy Pauwels wint! Eddy Pauwels!’ Mogelijk dat Rik De Boeck, oud-renner en aankomstrechtter, deze uitspraak van de massa volledig en openhartig deelde. Of dat hij zich liet beïnvloeden door de enthousiaste krenten van de talrijke, zeer geestdriftige Pauwels-isten. Zeker is dat hij, seffens na de sprint-met-drie-voorde-zege, kordaat arm en wijsvinger strekte en naar de rechterkant van de smalle straatweg wees. Waarmede hij bedoelde dat de renner die daar gesprint had als winnaar over de witte kalklijn was gegaan. Die renner was Eddy Pauwels...”*¹⁴⁹ Vloeberghs, die zich in eerste instantie heel verongelijkt voelde, vocht de beslissing van de plaatselijke BWB-leden uiteindelijk niet aan, zodat Eddy de overwinning aan zijn palmares kon toevoegen.

6.4.2. Koersen doorheen de regio

De Provinciale Baan tussen Dendermonde en Willebroek werd vaak opgenomen in het parcours van belangrijke wedstrijden. Op deze manier konden de Klein-Brabantse sportliefhebbers, in een periode waarin televisie nog vrij zeldzaam was, mee genieten van het wielerspektakel, dat hen vaak enkele gedenkwaardige momenten bezorgde. Wanneer het om een belangrijke koers ging, of wanneer enkele streekrenners deelnamen, stond het voorzienne uur van de doortocht vermeld in de lokale kran-

ten. Af en toe maakten de renners zelfs een ommetje doorheen de streek, waarbij in de betrokken dorpen een heuse kermisfeer losbarstte.

6.4.2.1. Drie Zustersteden

De Drie Zustersteden, ook wel de Bevrijdingsprijs genoemd, ging elk jaar door omstreeks 15 augustus. Deze profwedstrijd lokte een massa Klein-Brabantse wielersporters richting Provinciale Baan wanneer de renners van Dendermonde richting Willebroek reden.

Vanaf 1952 werd het parcours herbekeken en sindsdien doorkruisten de renners praktisch heel Klein-Brabant. Voor deze verandering tekende Breendonks velomaker Joannes (*Waisj*) Huys, lid van wielersclub *Oranjevrienden*. Op de Provinciale Baan, ter hoogte van het Rozenhof, draaiden de renners nu af richting Sint-Amands. Vervolgens reden ze door de dorpskommen van Sint-Amands, Mariekerke, Bornem, Hingene, Puurs, Kalfort en Ruisbroek naar Willebroek.

Omdat men voorspelde dat 15 augustus 1952 een wielersportdag voor de streek zou worden, zorgde men dat de renners talrijke premies konden verdienen wanneer ze zich een weg door de verschillende dorpen baanden. Wielersclub *Scheldestroom* uit Sint-Amands voorzag, in samenwerking met twee limonadefabrieken en enkele herbergiers, maar liefst 1.450 frank aan premies. Deze werden uitgereikt ter hoogte van Den Haan (400 frank), het Rozenhof (250 frank), de Plaza (500 frank) en café Lunapark in de Verhaerenstraat (300 frank). In Bornem was 500 frank te verdienen. Het gemeentebestuur schonk 250 frank aan de eerste renner die De Roos, het lokaal van wielersclub *Verenigde Sportvrienden*, in de Boomstraat passeerde, terwijl de tweede 150 frank kreeg van eigenaar Jos Vergauwen. Verder diende er nog gespart te worden voor 100 frank ter hoogte van patisserie Van Dender in de Stationsstraat. Wielersclub *Willen is Kunnen* uit Hingene reikte eveneens 500 frank uit: aan de limonadefabriek van ere-voorzitter Victor Van Praet in de Van Haelenstraat (150 frank), ter hoogte van café's Nova en Het Wit Paard in de Van Kerckhovenstraat (200 frank) en bij café Scaldis op Klein-Mechelen (150 frank). In Puurs konden de renners een totaalbedrag van 800 frank verdienen, telkens 100 frank ter hoogte van herbergen Slachthuis, De Kroon, Albertum, Vierklaver, Ouden Duc, Sport en Welkom en 200 frank aan cinema Churchill. In Kalfort deelde wielersclub *Kalfortse Sportvrienden* dan weer 200 frank uit aan het café van

Van Eeckhout in het dorp. En tot slot was er nog 200 frank te winnen ter hoogte van de herberg van Rik De Boeck in Ruisbroek. Dit bedrag werd geschonken door de supportersclub van Jan Adriaensens, die daar haar lokaal had.

Het werd inderdaad een hoogdag, niet enkel voor de wielierliefhebbers, maar ook voor kersvers profrenner Jan Adriaensens. Hij reed een schitterende wedstrijd, kaapte de premie weg van zijn eigen supportersclub en werd uiteindelijk tweede. Minder geluk had zijn ploegmaat Marcel Verhoeven. De renner uit Liezele won de premie aan Den Haan en reed door Sint-Amands in het leidende groepje, tot zijn ketting brak ter hoogte van het kapelletje langs de Weertstraat in Mariekerke. Hij werd opgevangen door ex-profrenner Jan Van Steen, die daar toevallig stond toe te kijken naar de wedstrijd waaraan hij enkele jaren daarvoor zelf nog deelnam.

Ook de daaropvolgende jaren voorzag men, zij het dan in mindere mate, telkens nog de nodige premies wanneer de Drie Zustersteden door Klein-Brabant trok. In 1954 wijzigde men alweer het parcours, door vanuit Kalfort richting Breendonk te rijden. Toen kon men ook premies verdienen ter hoogte van D'Hand, bij Nest Verhoeven, in het Dorp, bij Willem Huygens en bij Jean Moeyersons, en op de Rijweg bij Van Delm.

6.4.2.2. Omloop der IX Provinciën

Op 26 juni 1954 organiseerde WAC Hoboken de Omloop der IX Provinciën of de Ronde van België voor liefhebbers, waaraan eveneens enkele buitenlandse ploegen deelnamen. Initiatiefnemers van dit gebeuren waren toenmalige bestuursleden Frans Theugels en Jos Fabri. Die eerste editie startte met vijftien ploegen van telkens vijf renners en bestond uit zeven ritten, met daartussen één rustdag. De eerste rit, van Hoboken naar Kortrijk, ging dwars door Klein-Brabant zodat men in Breendonk, Kalfort, Puurs, Hingene, Bornem, Branst, Mariekerke en Sint-Amands kon meegenieten van dit evenement.

Na het succes van de eerste editie zou de Omloop der IX Provinciën nog acht keer georganiseerd worden. Meerdere malen deed een Klein-Brabantse gemeente dienst als etappeplaats, waar de plaatselijke wielierclubs het geheel in goede banen leidden. Slechts één enkele keer, in 1955, viel die eer te beurt aan Puurs. Omdat men op zoek was naar gastgezinnen om de renners voor twee nachten onderdak te verschaffen, plaatste men in Ons Klein-Brabant van 2 april 1955 een oproep aan alle sportliefhebbers

van de streek. De renners arriveerden immers op 2 mei in Puurs en trokken pas na een rustdag weer verder.¹⁵⁰ Na de oprichting van WAC Sport en Steun te Bornem, in feite een onderafdeling van WAC Hoboken, verzorgden zij tijdens de edities van 1956 tot 1958 en die van 1960 de aankomst en start van een rit ter hoogte van hun lokaal, café Sportif van Albert Van Achter. Aangezien de rustdag meerdere keren in Bornem doorging, verbleven de renners hier eveneens voor twee opeenvolgende nachten.

Tijdens de editie van 1957 nam een lokale ploeg uit Bornem aan deze wedstrijd deel. *Naaimachines Heidel*, van velomaker Leon Vermeiren uit de Boomstraat, had Ludo De Bruyne (Mechelen) als kopman en bestond verder uit Benito Vergauwen (Bornem), Henri Schaerlaeckens (Blaasveld), Gilbert Maes (Sint-Niklaas) en een zekere Van de Wijngaert.

In het jaar 1962 ging de laatste Omloop der IX Provinciën door omdat het organisatie-team van WAC Hoboken te kampen kreeg met financiële en organisatorische problemen.

6.4.2.3. Enkele andere wedstrijden

Op 21 april 1954 reden de deelnemers aan de Driedaagse van Antwerpen in de derde rit via Dendermonde over Sint-Amands, Oppuurs, Puurs en Breendonk richting Antwerpen. Deze rit in lijn, over een afstand van ongeveer 170 kilometer, had Antwerpen als vertrek- en eindpunt. Speciaal voor de gelegenheid had wielierclub *Scheldestroom* een premie van 500 frank voorzien, welke uitgekeerd zou worden aan de renner die als eerste hun lokaal Plaza te Sint-Amands passeerde. Deze premie werd uiteindelijk gewonnen door de Fransman Noël Lajoie. Toen gingen de slagbomen aan het station omlaag, zodat onder anderen Rik Van Steenberghe, Stan Ockers, Rik Van Looy en Briek Schotte verplicht werden om daar enkele minuten halt te houden. Dit tot groot jolijt van de toeschouwers, die zo hun wielierhelden eens van heel dichtbij konden bekijken.

De profrenners die deelnamen aan de eerste Trofee der Zuiderkempen, tussen Niel en Booischot, maakten op 20 augustus 1955 eerst een ritje doorheen een deel van Klein-Brabant, waarna ze via Boom richting Kempen reden. De wedstrijd startte te Niel in de Antwerpsestraat en al snel arriveerde men in Ruisbroek. Van daaruit ging het langs Kalfort, Puurs, Oppuurs, Sint-Amands, Lippelo en Breendonk terug naar Boom. Zo vroeg in deze wed-

strijd, over een afstand van maar liefst 244 kilometer, gebeurde er echter nog niets noemenswaardigs. Breendonkenaar Jan Van Gompel was die dag de enige streekrenner in het peloton.

Het parcours van de Scheldeprijs van Schoten, op 31 juli 1956, ging door Kalfort en hierdoor zou het verloop van de wedstrijd een onvoorziene wending krijgen. Bij het binnenrijden van dit dorp waren zeven vluchters voorop. Een onstuimig paard kwam nogal wild galopperend aandraven, net op het ogenblik dat de renners voorbij zijn weide reden. Dit maakte Armand Delaet uit Zwijndrecht dusdanig hard aan het schrikken dat hij van zijn lijn afweek en ineen haakte met Jan Callaerts. Beiden sleurden daarbij nog een derde renner, Noël Foré, mee in hun val. Niemand van dit trio zou de wedstrijd, die uiteindelijk gewonnen werd door Rik Van Looy, nog verderzetten.

Eén van de topevenementen van het decennium was ongetwijfeld de doortocht van de Ronde van Frankrijk, in de zomer van 1958. Ter gelegenheid van Expo '58 startte deze rittenkoers op donderdag 26 juni in Brussel. De doortocht van de Tourkaravaan tijdens de eerste rit, van Brussel via Mechelen naar Gent langs de Provinciale Baan, zorgde voor een enorme volkstoeloop. In de Klein-Brabantse dorpen viel het dagelijkse leven voor even stil, want iedereen wilde getuige zijn van deze unieke gebeurtenis.

Hoewel de nationale televisie die dag enkele rechtstreekse beelden van de wedstrijd uitzond, waren ook wiewerliefhebbers uit Antwerpen, de Kempen en het Land van Waas alsnog naar de streek afgezakt. Dit zorgde in de omgeving van het Fort van Breendonk voor een gigantische verkeersopstopping, want velen waren op zoek naar een parkeerplaats. En toen arriveerden de eerste publiciteitswagens: *“Boeren hadden het veldwerk links laten liggen, postmannen, bedienden van belastingen verlieten hun dwangmaningen, notarissen en advocaten ontvluchtten hun studies onder een of ander voorwendsel, bedienden en werklieden, al dan niet in werkkledij, scharden zich langs de anders zo verlaten wegenis, vrouwen uit alle lagen der samenleving gaven hun commentaren ten beste omtrent de voorbijglijdende reklaamwagens, over Yvette Horner, de uitverkoren harmonicaïste en ‘zoendemonstrante’. Kinderen hurkten overal tussen de benen der grote mensen. Alles was afgestemd op de Belgen... en de Ronde van Frankrijk.”*¹⁵¹ Vervolgens diende het massaal opgekomen publiek nog even te wachten op de renners. Vooral in Ruisbroek keek men reikhalzend uit naar hun plaatselijke held, Jan Adriaensens. Hij zou zijn supporters niet

teleurstellen, daar helemaal vooraan in de leidende groep: *“De apotheose kwam dan gans onverwacht - niettegenstaande de stijgende spanning naarmate de minuten voor de uurrooster verliepen - wanneer de renners in hoogsteigen persoon enkele minuten voor tijd hun veelkleurige maillots, hun glimmende biceps en hun nog van stof gevrijwaarde aangezichten in de bocht van de weg vertoonden. Het ging alles zo vlug en zo massaal dat de meeste kijkers zich nog niet realiseerden waar hun idool (n.v.d.r. Jan Adriaensens) in het pak verscholen zat, wanneer de achterblijvende groepjes met Zuid-Midden aan de staart reeds voorbijgestevend waren.”*¹⁵² Eens de massa toeschouwers hun fietsen, brommers en auto's teruggevonden hadden en huiswaarts gekeerd waren, genoot men in Klein-Brabant nog na van deze wiewerhoogdag.

6.5. Van onderbeginning tot profrenner

Toen Jan Dielis en Rik De Boeck eind jaren veertig het rennersleven vaarwel zegden, bleef Mariekerkenaar Jan Van Steen de enige profrenner in Klein-Brabant. Het was dan nog even wachten op de nieuwe lichting, die ondertussen reeds haar opwachting maakte in de jeugdcategorieën. Uit allerlei artikels en klassementen kan men opmaken dat in Klein-Brabant, zo kort na WO II en gedurende de hele jaren vijftig, een aantal competente jonge renners hun debuut maakten.

Martin Van den Bossche nationaal kampioen bij de nieuwelingen in 1959 (Collectie Danny Polfliet)

Op 12 juli 1959 won Martin Van den Bossche als nieuweling het nationaal kampioenschap in het Limburgse Helchteren. Toen al voorspelde men een schitterende wielercarrière voor de jonge renner uit Hingene.

Tijdens een liefhebberscriterium te Bornem, op 10 augustus 1957, wist lokaal renner Eddy Pauwels voor meer dan 2.000 frank aan premies te winnen door tijdens de tiende ronde van de rest weg te vluchten. Hij legde de resterende ronden in een sneltempo af en begon na zijn dertigste passage aan de aankomstlijn enkele tegenstrevers te dubbelen. Uiteindelijk zou hij met twee minuten veertig seconden voorsprong op zijn achtervolgers arriveren. Benito Vergauwen eindigde als vijfde, Ben Rousseau als achtste en Maurice Caluwaerts als negende.

6.5.1. Onderbeginnelingen en nieuwelingen

Een renner startte zijn wielercarrière meestal als niet-aangesloten beginneling of onderbeginneling. Tijdens de wedstrijden, waarvoor men geen vergunning van de Wielerbond hoefde voor te leggen, kon men de nodige ervaring opdoen en achterhalen of het wielrennen wel degelijk het ideale tijdverdrijf was. Koersen voor niet-aangesloten renners werden voornamelijk gehouden tijdens de plaatselijke kermis, die toen nog tot in de kleinste wijken van de dorpen plaatsvonden.

Louis Schellekens won een wedstrijd op de Larendries te Sint-Amands als niet-aangesloten renner (Collectie Rita De Winter)

Ook voor deze categorie werden er allerlei kampioenschappen ingericht. Zo vond te Bornem op 15 augustus 1951 het kampioenschap van Klein-Brabant plaats voor jongeren onder de achttien. Dit werd glansrijk gewonnen door Louis Rosemont uit Oppuurs. In laatstgenoemde gemeente was er op 7 augustus 1955 het nationaal kampioenschap voor jongeren tot achttien jaar. De omloop bedroeg 68 kilometer, met start en aankomst in de Statiestraat. Men voorzag, naast 2.000 frank aan prijzengeld, een trui en een palm voor de winnaar en bekertjes voor de eerste vijf plaatsen.

Iedereen kon zich in principe inschrijven, ongeacht zijn leeftijd. Om te vermijden dat oudere, bijgevolg meer ervaren, renners kwamen opdagen, stelden de organisatoren meestal een maximumleeftijd in. Men vroeg om zich bij de inschrijving te legitimeren door middel van de identiteitskaart of het trouwboekje van de ouders.

Want zonder vermelding van een leeftijdsgrens kon het inderdaad wel eens mislopen. Op 1 mei 1950 organiseerde men een wedstrijd voor niet-aangesloten renners op de Kleine Amer te Kalfort. Daar er geen maximumleeftijd opgegeven werd, schreven enkele meer geoefende renners zich in en veroverden, ten nadele van de jongeren, de belangrijkste ereplaatsen. Eén van de slachtoffers was Robert Van Gucht uit Hingene, die zich tevreden moest stellen met een vierde plaats. Zijn supporters lieten dit euvel echter niet aan hun hart komen en zij vierden de volgende dag pro forma de overwinning van hun favoriete renner.

Wanneer een jongeman voldoende ervaring opgedaan had en het nodige talent bezat, kon hij een vergunning aanvragen bij de Wielerbond als nieuweling. Tot de nieuwelingencategorie behoorden in deze periode jongens van 15 tot 19 jaar. Wedstrijden vonden plaats volgens de regels én met toelating van de Wielerbond. Eén van deze regels was bijvoorbeeld dat nieuwelingen tot 17 jaar enkel in het weekend en op feestdagen mochten rijden. Deze koersen waren trouwens ook enkel bestemd voor BWB-leden. Indien renners die deel uitmaakten van een andere "corporatie" zich toch zouden aandienen, moest de inrichtende club hen weigeren, zo benadrukte men in het eerste nummer van *Cyclo Sprint*, jaargang 1959.¹⁵³ Om te vermijden dat ze deze, toch onpopulaire, maatregel moesten toepassen, vermeldden de organisatoren in hun advertenties telkens uitdrukkelijk dat hun koers een BWB-wedstrijd was. Tien jaar eerder echter, toen de *Buisstraatvrienden* op 10 september 1949 te Sint-Amands een wedstrijd voor BWB-nieuweligen inrichtten, verschenen er

Jozef Lejon uit Sint-Amands rijdt op kop (Collectie Martine Lejon)

enkele niet-aangesloten jeugdrenners uit Klein-Brabant aan de inschrijvingstafel. Deze werden tegen alle regels in toch toegelaten, waardoor een reporter van Ons Klein-Brabant gelaten opmerkte: “Woensdag was het alles dooreen in de Buisstraat, door een verbod van de BWB, waaraan de inrichters zich ten andere niet stoorden.”¹⁵⁴

Enkele wielerploegen namen, naast profrenners, ook onafhankelijken in dienst. De renners die tot deze categorie behoorden, hadden hun eigen wedstrijden, maar reden soms, mits toelating, samen met de profs. Het was dus perfect mogelijk dat een onafhankelijke als eerste eindigde in een prof-

6.5.2. Liefhebbers

Eens negentien geworden, maakte men een overstap naar de liefhebbers. De categorie van de juniors bestond in de jaren vijftig niet. Pas vanaf 1965 werd deze terug ingevoerd voor 17- en 18-jarigen.¹⁵⁵

6.5.3. Onafhankelijken

Als overgangsfase tussen de liefhebbers en de beroepsrenners was er van 1911 tot 1965 de categorie van de onafhankelijken of indés (*indépendants*). Toen de onafhankelijken in 1966 ophielden te bestaan, moesten de renners kiezen tussen een overstap maken naar de profs of een terugkeer naar de liefhebbers. Zo werd Bornemnaar Paul Van De Vijver, na enkele maanden als onafhankelijke goed gepresteerd te hebben, terug even liefhebber tot hij in de zomer van 1967 een profcontract aangeboden kreeg.

Benito Vergauwen wint een liefhebberskoers op de Larendries te Sint-Amands (Collectie Rita De Winter)

Enkele Antwerpse indés uit de jaren vijftig (Collectie Rudy De Cock)

wedstrijd. Dit gebeurde te Oppuurs op 24 augustus 1958, waar de deelnemende beroepsrenners in drie onafhankelijken, namelijk Eddy Pauwels, Jos Vloeberghs en Alfons Heremans, hun meerderen moesten erkennen.

Pas toen enkele Klein-Brabantse liefhebbers de overstap naar de onafhankelijken maakten, kregen inrichters van wedstrijden meer aandacht voor deze categorie. Gedurende de jaren vijftig vonden in Klein-Brabant slechts een tiental wedstrijden voor onafhankelijken plaats: drie te Breendonk, twee te Bornem en te Ruisbroek en slechts één te Sint-Amands, Lippelo en Puurs. Het aantal deelnemers varieerde er tussen zestien en eenenzestig ingeschreven renners.

Aan de Ronde van België voor onafhankelijken in 1952 nam een groot aantal streekrenners deel, namelijk Jan Adriaensens, Jan Van Gompel, Fiel De Pauw en Marcel Leroy. Daarbij hoorden verder nog Nest Heyvaert en Edmond Rottiers uit Malderen, die zich niet lang daarna in de streek zouden vestigen.

6.5.3.1. De Leerschool van de Drie Zustersteden te Breendonk

De Leerschool van de Drie Zustersteden, een organisatie van Breendonkenaar Joannes (*Waisj*) Huys

en WSC *Oranjevrienden*, was tussen 1952 en 1955 een jaarlijks terugkerende wedstrijd voor onafhankelijken. Tijdens de eerste drie jaar bestond het parcours uit een grote ronde in de wijde omgeving van Breendonk, gevolgd door enkele kleine lokale rondes. De vierde Leerschool kreeg de naam Tervuren-Breendonk en bestond eigenlijk uit drie delen: een rit van Tervuren naar Breendonk, een grote ronde en enkele lokale rondes. Jos Wijns (1952), Roger Braem (1953), Alfons Smets (1954) en Roger Batslé (1955) waren de opeenvolgende winnaars bij de onafhankelijken.

Enkele streekrenners namen deel aan deze wedstrijd, maar een overwinning was hen niet gegund. Tijdens de eerste editie, op 28 september 1952, was het vooral lokaal renner Fiel De Pauw die zich wist te onderscheiden door geruime tijd voorop te rijden. Hij moest echter, net als zijn dorpsgenoot Jan Van Gompel, de strijd staken in de achtste ronde wegens een valpartij. Op 24 augustus 1953 zag Nest Heyvaert, nadat hij tijdens de finale nog tweehonderd meter afgescheiden voorop had gereden, de zege aan zich voorbijgaan omwille van bandbreuk. Hij zou pas negende worden. Jan Van Gompel, ploegmaat van Nest bij het *Libertas*-team, eindigde die dag als zestiende. Deze laatste reed op 12 juli 1954 gedurende twee rondes aan de leiding, werd alsnog ingehaald en kwam uiteindelijk in een spurt met veertien als negende over de eindmeet.

De daarop volgende jaren werd deze koers door profrenners gereden onder de benaming Tervuren-Breendonk en Niel-Breendonk.

6.5.3.2. Engelse renners te gast in Bornem

Bij de aanvang van het wielerseizoen 1957 verbleven twee Engelse renners te Bornem, met als doel deel te nemen aan wielervedstrijden voor onafhankelijken. Zij verbleven bij dagbladhandelaar Vergauwen in de Nieuwe Kouterstraat te Bornem. Tony Hewson, geboren op 26 januari 1934 te Sheffield, werd in 1951 Brits juniorekampioen op de weg en behaalde later nog verscheidene ereplaatsen in diverse Engelse rittenwedstrijden. Hij was in het gezelschap van John Andrews uit Ramsgate, die ook al een zeker palmares kon voorleggen. Het verblijf te Bornem bleek echter maar van korte duur te zijn, als we Hewson mogen geloven. Voor een Amerikaans wielertijdschrift verklaarde hij achteraf dat John Andrews en hijzelf hun jobs in Engeland opgaven en, in een poging om succesrijke renners te worden, naar het vasteland trokken. In Groot-Brittannië werden in deze periode slechts sporadisch wedstrijden voor onafhankelijken ingericht en het vinden van de nodige sponsorgelden viel daar eveneens niet mee. Dus trokken beide jongemannen in februari 1957 naar de Franse Côte d'Azur om er te trainen en deel te nemen aan wedstrijden. Hewson wist daar twee derde plaatsen te behalen, waaronder in een etappe van de Tour du Var. Dan reisden ze door naar België, maar gingen in mei reeds terug naar Engeland door gebrek aan geld.¹⁵⁶

6.5.4. Overstap naar de profs

Nadat een renner voldoende gepresteerd had bij de onafhankelijken, kon hij van start gaan als beroepsrenner. Heel uitzonderlijk kreeg een renner de toelating van de Nationale Sportcommissie om van de liefhebbers direct over te stappen naar de profs.

In augustus 1952 werd Jan Andriaensens uit Ruisbroek beroepsrenner, gevolgd door Jan Van Gompel in 1955 en Eddy Pauwels in 1958. Door hun huwelijk kwamen Nest Heyvaert en Edmond Rottiers in Klein-Brabant wonen en in de zomer van 1957 verhuisde profrenner Martin Van den Broeck vanuit Lebbeke naar Sint-Amands, waar hij café Rustoord (*Mennek*) uitbaatte.

Renners van 19 tot 45 jaar die de wielersport op niet-professioneel vlak wensten uit te oefenen, hadden de mogelijkheid om toe te treden tot de

corporatieven of ambachten. In Klein-Brabant richtte men jaarlijks verscheidene wedstrijden in voor deze categorie en telkens kon men achteraf een aantal namen van streekrenners in de klasseringen terugvinden. Op 3 augustus 1952 vond in Hingene het nationaal kampioenschap voor ambachten plaats. Een zekere Leemans uit Beveren mocht zich vanaf dat ogenblik voor een jaar kampioen van België noemen. In 1954, op 4 juli, werd te Puurs het kampioenschap van de provincie Antwerpen voor ambachten georganiseerd. De Nederlander Marijn Van den Beemt won de wedstrijd, maar Hingenaar Alfons Ielegems verkreeg de titel van provinciaal kampioen.

6.5.5. Wielersclubs voor de jeugdrenner

In het verleden sloten Klein-Brabantse wielrenners zich voornamelijk aan bij een grote Antwerpse wielersclub. Later startten dichterbij huis enkele nieuwe clubs, die zich trouwens vrij intensief met ledenwerving bezighielden. Zij konden bijgevolg rekenen op een groot aantal renners uit de streek tussen Rupel en Schelde.

De Mechelse *Dijlespurters* en *WAC Hoboken* ontstonden reeds voor WO II en zelfs toen hadden Frans Spiessens, Karel Tersago en Jan Dielis al een lidkaart. Eerstgenoemde maakte in de na-oorlogse periode zelfs deel uit van de bestuursploeg. De lichaams oefeningen voor leden, die jaarlijks tijdens de winterperiode door de club georganiseerd werden, gebeurden op zijn initiatief en onder zijn leiding. Later volgden de *Rupelspurters*, *Steeds Vooraan Kontich* en *Willebroek Bicycle Club*. Al deze verenigingen hadden onderafdelingen in Klein-Brabant, die elk jaar opnieuw tal van wedstrijden voor jonge renners inrichtten. Vanuit de lokalen van deze onderafdelingen werden verder nog clubkampioenschappen en oefenwedstrijden verreden.

Aangezien de *Antwerp Wielers- en Supportersclub* eind jaren veertig hielp bij de organisatie van enkele wedstrijden in Wintam en Kalfort, is het waarschijnlijk dat ook in deze dorpen nog onderafdelingen van bovengenoemde club aanwezig waren. Verder startte *Willen is Kunnen* uit Hingene kort na de oorlog als onderafdeling van de *Antwerp Bicycle Club*. Nadat plaatselijk renner Raymond Van Gucht voor een andere club koos, probeerde men te Hingene in eerste instantie een autonome werking op te starten. Toen Martin Van den Bossche en Richard Caluwaerts zich eind jaren vijftig bij *Willen is Kunnen* aansloten, had de bestuursploeg al een tijdje besloten om toe te treden tot de Mechelse *Dijlespurters*.

De onderafdeling Breendonk van de *Dijlespurters*, met onder anderen Jan Van Gompel en Marcel Verhoeven, werd in 1951 opgericht en had café D'Hand als lokaal. *Willen is Kunnen* van de Larendries te Sint-Amands behoorde eveneens tot de *Dijlespurters*.

Toen Eddy Pauwels eind jaren vijftig als beginnend renner de nodige prijzen wist te behalen, richtte men te Bornem op 1 oktober 1959 een supportersclub op die zich bij *WAC Hoboken* aansloot. *WAC Sport en Steun*, met als voorzitter Henri De Rijcke, had zijn lokaal bij Albert Van Achter. Zelfs enkele decennia later zouden nog verscheidene Bornemse wielrenners lid worden van deze Hobokense club.

6.5.6. Sponsoring, ook in het jeugdwielrennen

Sedert 1959 konden wielclubs een overeenkomst afsluiten met een firma (een fietsenfabrikant, een fabrikant van fietsonderdelen of een sportvennoot) die hen financiële steun verleende ten voordele van de leden. Deze toelage diende men te gebruiken om materiaal en verplaatsingskosten te vergoeden van nieuwelingen, liefhebbers, corporatieliefhebbers en onafhankelijken. De aangesloten renners mochten geen andere publiciteit dragen dan deze die vermeld werd in de overeenkomst. Een individuele renner die niet aangesloten was bij een club moest een witte trui zonder publiciteit dragen. Overeenkomstig artikel 235 van het reglement van de Belgische Wielrijdersbond mocht een firma twee clubs financieren, op voorwaarde dat deze elk gevestigd waren in een andere provincie. Een gesponsorde club diende wel vijftig frank per renner, met een maximum van vijfhonderd frank, door te storten aan de BWB.

6.5.7. Wielrennen niet altijd zonder gevaren

Vanaf de jaren vijftig konden van langsom meer gezinnen zich een auto aanschaffen, waardoor het verkeer veel drukker en gevaarlijker werd. Tijdens wielervedstrijden en trainingsritten gebeurden zo steeds meer ongevallen, waarbij vaak jonge renners betrokken raakten. Gelukkig kon het merendeel van deze slachtoffers reeds na enkele weken recuperatie zijn hobby hervatten, maar soms betekende een ongeval wel het einde van de wielercarrière en af en toe liep het ook fataal af.

Tijdens een wielervedstrijd in augustus 1949 in Temse werd nieuweling Jos Van Hemelrijk uit Mariakerke, samen met nog enkele andere renners, aangereden door een dronken autobestuurder.¹⁵⁷

Ergens in het voorjaar van 1953 raakte beroepsrenner Edmond Rottiers gekwetst aan arm, been en aangezicht tijdens een wedstrijd te Machelen door met hoge snelheid tegen een openstaande autodeur te rijden.

In Cyclo Sprint verschenen regelmatig overlidensberichten van jonge wielrenners die het leven lieten na een aanrijding met een auto. Op 14 mei 1958 kwam de negentienjarige liefhebber Ludo De Bruyne uit Mechelen om het leven. Hij was samen met een vriend op training toen hij in Terhagen aangereeden werd door een lichte vrachtwagen. Men voerde Ludo in allerijl naar het ziekenhuis van Boom, waar hij kort nadien overleed. Deze jongeman, sedert 1955 lid van de *Dijlespurters*, nam in Klein-Brabant vaak deel aan wielervedstrijden en behaalde er enkele schitterende overwinningen. Eén jaar voor zijn tragisch ongeval won De Bruyne nog glansrijk de Ronde van België voor liefhebbers en werd hij derde in de Omloop der IX Provinciën. De begrafenis van deze jonge renner vond plaats te Boom op 19 mei. Om Ludo te herdenken reed men jaarlijks de Schaal Ludo De Bruyne, die in de jaren tachtig van de wielerkalender verdween. Men blies deze wedstrijd vanaf 2008, dus vijftig jaar na het ongeval, nieuw leven in onder de naam Herdenkingsprijs Ludo De Bruyne.

Niet enkel het drukker wordende autoverkeer vormde een gevaar voor wielrenners. De slechte staat van het wegdek, dat vaak nog uit kasseien bestond, en de erbarmelijke staat van fietspaden veroorzaakten eveneens de nodige problemen.

Tijdens een koers te Bornem op 15 juli 1951 gebeurde een totaal ander soort ongeval. Een renner in volle achtervolging reed in de Kloosterstraat tegen een achttienjarig meisje. De vleugelvijs van zijn achterwiel kwam in de kuit van het slachtoffer terecht en veroorzaakte een diepe snijwonde.

Nog in Bornem kwamen op 24 augustus 1958 vijf renners tijdens een wedstrijd voor onafhankelijken ten val doordat een motorfiets half op de weg geparkeerd stond. Een van de renners, Willy D'Hont uit Lokeren, had deze niet opgemerkt en reed er frontaal tegenaan. De jongeman werd over de motorfiets gekatapulteerd, terwijl zijn fiets op straat belandde en daar nog eens vier renners wegveegde. Deze laatste vier hielden er gelukkig slechts enkele schaafwonden aan over. D'Hont zelf werd naar de kliniek gevoerd, maar ook hij kon na de nodige verzorging huiswaarts keren.

6.5.8. Enkele Klein-Brabantse jeugdrenners uit de jaren vijftig

De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Frans Brusselmans
Jan Caluwaerts
Henri Eeraerts
Jules Jansegers
Jan Moens
Eddy Pauwels *
Karel Pauwels
Victor Peeters
Gaston Permentier
Walter Piessens
Robert Rolus
Ben Rousseau
Alfons Stevens
Hubert Van De Vijver
Benito Vergauwen *

Walter Piessens, Bornem (Collectie Marc de Paradé)

In 1949 nam Walter Piessens uit Bornem op veertienjarige leeftijd voor de eerste keer deel aan

koersen voor onderbeginnelingen. Hoewel hij deze op een gewone "heren-toeristenvelo" betwistte, behaalde hij dat eerste jaar al twee overwinningen.

De jonge renner presteerde ook de volgende jaren, als nieuweling, zeer goed en won tal van wedstrijden. Er ging bijna geen week voorbij of Piessens eindigde in de prijzen. Misschien lag dit wel aan de goede zorgen van zijn soigneur Petrus de Paradé. Geen wonder dat sommige wielercomentatoren hem toen de meest beloftevolle renner uit Klein-Brabant noemden. Hij was ook nog als liefhebber actief, naast zijn job als elektricien.

Breendonk

Gustaaf De Bondt
Theophiel De Pauw
Staf Duymelinckx
Arthur Hermans
Frans Kerremans
Albert Spiessens
Jan Van Gompel *
Jos Van Schel
Achiël Van Zaelen
Emiel Verhoeven
Louis Verhoeven

Normaal duurde het enkele jaren eer een renner alle categorieën doorlopen had en eventueel kon toetreden tot de beroepsrenners. Dat het ook heel wat sneller kon, bewees Theophiel (Fiel) De Pauw, die samen met zijn ouders op de Hoogheide te Breendonk woonde. Hij werd te Londerzeel geboren op 14 september 1933 en was de enige zoon van Remi De Pauw en Josephine Van Esbroeck. Nog net geen achttien, reed hij in de zomer van 1951 enkele wedstrijden als niet-aangesloten renner. Begin 1952 vroeg Fiel een vergunning aan als nieuweling bij de BWB. De resultaten bleven niet uit en wielersjournalisten omschreven hem als een zeer regelmatig renner. Omwille van zijn prestaties vervoegde de renner eind mei de liefhebbers. Tijdens de eerste wedstrijd te Temse moest hij de strijd staken wegens bandbreuk, maar de volgende dag in Merchtem werd de Breendonkenaar al tweede. Met drie overwinningen, zes tweede en drie derde prijzen op eenentwintig wedstrijden, mocht De Pauw in juli al overstappen naar de onafhankelijken en eindigde tijdens zijn eerste koers, te Aalst, meteen als vijfde. Kort daarna wist hij zich in de kijker te rijden tijdens de Ronde van België voor onafhankelijken. "Theo De Pauw habitueert zich goed in het nieuwe gezelschap en dwingt er ontzag af bij de tegenstrevers, die hem reeds als een te duchten

Theophiel De Pauw, Breendonk (Collectie Etienne Van Borm)

tegenstander beginnen te kennen”, aldus Gazet van Antwerpen toen.¹⁵⁸

Het daaropvolgende jaar verging het Fiel echter veel minder goed. Begin 1953 startte hij, net als zoveel andere streekrenners, bij de onafhankelijken van het *Libertas*-team. Hij reed niet zo veel wedstrijden, maar won midden mei nog een keer te Wortegem-Petegem. Kort daarna werd aan zijn supporters meegedeeld dat De Pauw een tijdje niet meer aan de start zou verschijnen vanwege een zware verkoudheid die maar niet wilde overgaan. Later diende de renner zelfs het bed te houden met hoge koortsaanvallen. De diagnose van de dokter was paratyphus, een levensbedreigende ziekte, waarschijnlijk opgelopen door het drinken van vervuild water tijdens een wielervedstrijd. Nog steeds in levensgevaar, met almaar weerkerende koortsaanvallen, werd Fiel eind juli uiteindelijk naar het ziekenhuis in Boom gevoerd omdat men hem daar beter kon verzorgen dan thuis. Om de onfortuinlijke renner te steunen, zette men een hulpactie op het getouw die ongeveer 3.500 frank opbracht. Pas in februari 1954 verscheen een berichtje in Gazet van Antwerpen dat de eens zo beloftevolle renner na een lange en ernstige ziekte het ziekenhuis van Boom mocht verlaten.¹⁵⁹ Nog totaal verzwakt, stopte De Pauw voorgoed met wielrennen. Jammer genoeg zou hij nooit beroepsrenner worden.

Eikevliet

Jos Van Straeten

Hingene

Frans Buytaert
Richard Caluwaerts
Alfons Ielegems
René Smet
Gaston Suys
Roger Van Caeteren
Karel Van den Bossche
Martin Van den Bossche *
Raymond Van Gucht
Robert Van Gucht
Frans Vermeiren

Liezele

Alfred Piessens
Jos Piessens
Marcel Verhoeven *

Lippelo

Frans De Boeck
Marcel Leroy
Flor Talboom
Jos Verlinden

Marcel Leroy, Lippelo (Collectie Rudy De Cock)

Marcel Leroy werd te Lippelo geboren op 11 oktober 1929. *De Wezel*, want zo kende men hem in zijn geboortedorp, reed zijn eerste koers op achttienjarige leeftijd als lid van de Mechelse *Dijlespurters*. Zowel bij de nieuwelingen als bij de liefhebbers won hij weinig wedstrijden, maar praktisch elke week keerde hij huiswaarts met een prijs. Door menig wielersjournalist werd hij bijgevolg omschreven als een zeer regelmatig renner.

Zijn supportersclub, de *Marcel Leroyvrienden*, had haar lokaal bij Winckelmans en telde een veertigtal leden. Drijvende krachten achter deze vereniging waren voorzitter Philemon Winckelmans, ondervoorzitter Louis Van Opstal en Albert Peeters. Gedurende enkele jaren organiseerden zij de Grote Prijs Marcel Leroy.

In juni 1951 werd de Lippelonaar onafhankelijke en maakte vanaf dan, samen met onder anderen Marcel Verhoeven en Jan Adriaensens, deel uit van het *Libertas*-team uit Niel. Niet lang daarna nam hij deel aan de Ronde van België, waar hij zich inzette in dienst van Verhoeven. Kort daarna wonnen de *Dijlespurters*, met een ploeg bestaande uit Marcel Leroy, Marcel Verhoeven, Kemper Janssens en Robert Vercammen, voor de allereerste keer in hun bestaan de Schaal Sels.

Leroy zou nog verscheidene jaren als onafhankelijke in het wielerpeloton aanwezig zijn. Kort na zijn huwelijk verhuisde hij naar de Rijweg. In de jaren zeventig keerde hij terug naar zijn geboortedorp en baatte daar café Onder den Toren uit. Hij overleed in 2004.

Mariekerke

Aloïs Croket
Petrus De Pauw
Jos Van Hemelrijk
Jan (Amedé) Van Steen *

Oppuurs

Roger Aerts
Filemon De Wit

Louis Rosemont, Oppuurs (Collectie Ingrid Rosemont)

Ernest Heyvaert *
Louis Roosemont
Karel Van Assche

Louis Roosemont uit Oppuurs trad in 1948 in de voetsporen van zijn nonkel Pol. *De kleine Roosemont* kon goed demarreren, vond men in Oppuurs, en nadat hij zijn tactiek en techniek wat had bijgeschaafd, zou hij de prestaties van Pol uit de jaren dertig zeker kunnen evenaren. Zijn mooiste overwinning was ongetwijfeld het kampioenschap van Klein-Brabant voor jongeren onder de achttien jaar, dat te Bornem doorging op 15 augustus 1951.

Puurs

Livinus Bogaerts
Gustaaf Borghijs
Henri Jacobs
Frans Merckx
Jan Van der Biezen
Leonard Van der Biezen
Marcel Van Schoor

Ruisbroek

Jan Adriaensens *
Frans Aerts
Edmond Apers
Denis Borms
Gustaaf Cools
Albert De Boeck
Frans Flies
Marcel Rochtus
Jan Siebens
Frans Thys
Frans Van der Wilt
Paul Vervliet

Sint-Amands

Maurice Caluwaerts
Gaston De Clerck
Jan De Cock
Frans De Laet
Frans De Vos
Alfons Ivens
Jozef Lejon
Edmond Rottiers *
Henri Verheyden

Jozef Lejon, Sint-Amands (Collectie Martine Lejon)

“Een kleine waar wat insteekt lijkt ons Jefke Lejon uit Sint-Amands”, schreef men in het voorjaar van 1949 in *Gazet van Antwerpen*.¹⁶⁰ Jozef Aloïs Lejon, afkomstig van de Larendries te Sint-Amands, eindigde vanaf zijn allereerste seizoen vrijwel elke week binnen de eerste tien en keerde regelmatig met een bloementuil huiswaarts. Vanaf mei 1952 tot 1955 reed Lejon bij de liefhebbers en behaalde ook in deze categorie nog verscheidene prijzen.

Gaston De Clerck, Sint-Amands (Collectie Gaston De Clerck)

Jan De Cock, Sint-Amands (Collectie Rudy De Cock)

Weert

Kamiel Pijl
Emiel Verbiest

6.6. Sportavonden

Eens het wielerseizoen voorbij was en de verslagen over wielervedstrijden plaats maakten voor deze van voetbalwedstrijden en biljartkampioenschappen, verschenen ook de advertenties voor sportavonden in de kranten. Hiervan kon men er in de jaren veertig in ieder dorp jaarlijks wel één of meerdere bijwonen. Zo kort na de oorlog waren deze avonden immers een bron van vertier. Vanaf 1950, en zeker nadat de televisie ook bij ons zijn intrede had gedaan, ging het aantal pijlsnel naar beneden.

Deze avonden, waarbij verscheidene sporten aan bod kwamen, bestonden uit een avondvullend programma met onder andere een filmvertoning over een belangrijke wedstrijd, een spreekbeurt en enkele vraaggesprekken met sportlui. Ter afwisseling en om voor het nodige animo te zorgen, stonden cabaret- en sketchnummers op het programma, alsook enkele koersen op rollen, waarbij een aantal streekrenners het tegen elkaar opnamen.

Aangezien zulke advertenties vaak geen organisatoren vermeldden, kan men vermoeden dat herbergiers de sportavonden organiseerden. Maar ook plaatselijke wielersclubs hoopten op deze manier een extra duit voor de clubkas te verdienen of er een bepaalde renner mee te ondersteunen. Zo was er op

12 februari 1950 in zaal De Leeuw te Sint-Amands een sportavond ten voordele van liefhebber Jan De Cock.

In augustus 1955 adverteerde wielersclub *Scheldestroom* uit Sint-Amands voor een “nog nooit geziene” filmvertoning in zaal Plaza. Deze had de Ronde van Frankrijk, die kort daarvoor verreden was, als onderwerp.

Nog in Sint-Amands probeerde wielersclub *Willen is Kunnen* in februari en maart 1959 op een totaal andere manier de nodige gelden in te zamelen. Zij richtten, met medewerking van *Gazet van Antwerpen*, een heemkundige quiz in tijdens dewelke de deelnemers ondervraagd werden over geschiedkundige, folkloristische en economische onderwerpen betreffende Klein-Brabant. Tussen de vragenrondes door voorzag men het nodige entertainment door het optreden van een showorkest, enkele zangers en stand-up comedians. Quizmaster was niemand minder dan Eddy Smets, terwijl onderwijzers Gerard De Smedt, Richard Van Steen en August Maes in de jury zetelden. De finale ging tussen Louis Callaert en Paul Servaes en het was eerstgenoemde die de eerste prijs, een eetkamer, in ontvangst mocht nemen.

7. De gouden jaren van het wielrennen (1960-1990)

7.1. De Belgische profrenners

Renners als Rik Van Looy, Jef Planckaert, Arthur Decabooter, Gilbert Desmet en Jos Hovenaars domineerden in de vroege jaren zestig nog steeds het Belgische wielerspeloton. Rik Van Looy zegevierde op de wereldkampioenschappen van 1960 en 1961, waar hij onder anderen André Darrigade, Raymond Poulidor en Charly Gaul versloeg. In 1963 werd Benoni Beheyte totaal onverwacht wereldkampioen te Ronse, nadat hij datzelfde seizoen ook al Gent-Wevelgem won. Dat juist hij Van Looy van zijn derde wereldtitel hield, werd hem nadien zwaar aangerekend.

Twee jaar later, in 1965, ondertekende de twintigjarige Eddy Merckx een profcontract. Hij muntte al uit in de jeugdcategoryën en zou later uitgroeien tot de beste Belgische wielrenner aller tijden. Toen hij in 1978 stopte, had hij meer dan 500 overwinningen op zijn palmares. In dezelfde periode begonnen ook Ward Sels, Guido Reybrouck, Herman Van Springel, Walter Godefroot en Willy Planckaert aan hun profcarrière. Lucien Van Impe, Roger De

*Eddy Merckx te gast in Sint-Amands in 1975
(Collectie Rita De Winter)*

Vlaeminck en Jean-Pierre (Jempi) Monseré zouden pas op het einde van de jaren zestig toetreden tot het profpeloton.

Monseré werd prof in september 1969. Het volgende seizoen behaalde hij te Yvoir, na Merckx en Van Springel, een derde plaats op het Belgisch kampioenschap. Die zomer won de Roeselarenaar het wereldkampioenschap te Leicester. Hij verongelukte op 15 maart 1971 in zijn regenboogtrui tijdens een kermiskoers te Retie.

Bij de dames boekten onder anderen Rosa Sels, Yvonne Reynders, Marie-Rose Gaillard, Nicole Van den Broeck, Mariette Laenen en Maria Herrijgers talrijke successen. Drie van deze rensters zorgden ervoor dat de wereldtitel op de weg vijf keer naar België ging.

In de eerste helft van de jaren zeventig vervoegden Walter Planckaert, Freddy Maertens, Willy Teirlinck, Jean-Luc Vandenbroucke, Michel Pollentier en Johan De Muynck de Belgische beroepsrenners. Het merendeel onder hen zou tot diep in de jaren tachtig nog aantreden in de hoogste categorie.

Frank Hoste, Marc Sergeant, Eddy Planckaert, Claude Criquelion en Eric Vanderaerden stonden in de jaren tachtig op het podium bij de Belgische kampioenschappen met een eerste, tweede of derde prijs. Patrick Sercu, Etienne De Wilde en Ferdi Van den Haute wonnen een aantal prijzen in diverse disciplines op wielerpistes tijdens kampioenschappen en zesdaagsen.

Gedurende drie decennia werd tijdens wereldkampioenschappen de wegrit bij de mannen tien keer gewonnen door een Belg. Elk jaar opnieuw nam men deel aan de Ronde van Frankrijk. Eddy Merckx behaalde maar liefst 34 etappezeges en won daar bovenop nog vijfmaal de gele, driemaal de groene en driemaal de combinatietrui. Lucien Van Impe was de enige Belg die na Eddy Merckx de Tour zou winnen.

De groene trui van het puntenklassement ging niet minder dan zestien keer naar een Belgische deelnemer: Rik Van Looy (1963), Willy Planckaert (1966), Eddy Merckx (1969, 1971 en 1972), Walter Godefroot (1970), Herman Van Springel (1973), Patrick Sercu (1974), Rik Van Linden (1975), Freddy Maertens (1976, 1978 en 1981), Rudy Pevenage (1980), Frank Hoste (1984), Eric Vanderaerden (1986) en Eddy Planckaert (1988). En in 1985 hing de rode trui van tussensprints, die enkel van 1983 tot 1989 uitgedeeld werd, om de schouders van Jozef Lieckens.

In de Vuelta behaalden Frans Van Mulder (1960), Ferdinand Bracke (1971), Eddy Merckx (1973) en Freddy Maertens (1977) de eerste plaats in het eindklassement. Tussen 1968 en 1974 won, alweer, Eddy Merckx vijf keer de Giro. Daarna volgden nog Michel Pollentier en Johan De Muynck, respectievelijk in 1977 en 1979.

7.2. Klein-Brabantse renners in het profpeloton

7.2.1. De wielerveden van de jaren zestig

Hoewel men nog tot 1969 moest wachten eer Eddy Merckx de eindoverwinning in de Ronde van Frankrijk zou weggapen, speelden zijn landgenoten het hele decennium door een belangrijke rol in deze rittenkoers. Zij behaalden talrijke dagoverwinningen en reden meermaals in het geel. Drie renners uit Klein-Brabant leverden gedurende de jaren zestig eveneens hun bijdrage.

Jan Adriaensens wordt gefeliciteerd door Tourbaas Goddet (Collectie Yvette Feys)

Jan Adriaensens en Eddy Pauwels waren ook nu nog vaak aanwezig in de voorste gelederen van het wielerpeloton. Zij triomfeerden in de grote rittenwedstrijden, waarin ze het opnamen tegen grootheden zoals Jacques Anquetil, Charly Gaul, André Darrigade en Federico Bahamontes.

Jan Adriaensens stopte vrij abrupt met wielrennen na het seizoen 1961. Men besliste toen dat de Ronde van Frankrijk vanaf het jaar daarop zou gereden worden met merkenploegen in plaats van met landenploegen. Jan, die met de Belgische ploeg maar liefst aan acht edities van de Tour had deelgenomen, wou het absoluut niet opnemen tegen zijn vroegere ploegmaats, die dan tot een ander team zouden behoren dan hijzelf.

De ouders van Eddy Pauwels omringd door een schare enthousiaste supporters (Collectie Harry Van Lent)

Eddy Pauwels had in het voorjaar van 1966, tijdens de Vuelta, zijn doelstelling om zich nog eens te profileren in de bergen niet gehaald. Toen hield ook hij het wielrennen voor bekeken. Hij zou bijgevolg nooit voor een achtste keer deelnemen aan de Tour.

Ondertussen zorgde Martin Van den Bossche wel voor opvolging. Na schitterende resultaten behaald te hebben als nieuweling, liefhebber en onafhankelijke, debuteerde de Hingenaar in augustus 1963 bij de beroepsrenners en hield de daaropvolgende jaren menig Klein-Brabants wielierliefhebber tijdens grote wedstrijden aan het televisiescherm gekluisterd.

Vooraf de gemeente Breendonk was in deze periode goed vertegenwoordigd in het profpeloton. Jan Van Gompel, als beroepsrenner actief sedert de jaren vijftig, stond bekend als zeer regelmatig renner. Zowel hij als zijn jongere dorpsgenoten Louis Verhoeven, Ludo Goossens en Frans Van Ranst veroverden talloze overwinningen en ereplaatsen. Allen zouden zij tijdens dit decennium hun wielercarrière beëindigen, omwille van hun leeftijd of een carrièreswitch.

In Bornem stopte Benito Vergauwen als onafhankelijke tijdens het voorjaar van 1960 definitief met wielrennen. Hij vond in de jonge Paul Van De Vijver een waardig opvolger. Paul, die in 1966 en 1967 beroepsrenner was, zou in de

jaren tachtig de wielermicrobe doorgeven aan zijn kinderen Heidi, Andy en Davy.

7.2.2. De Klein-Brabantse helpers van Eddy Merckx

Merckx, al in de jaren zestig heer en meester in het profpeloton, bleef tot 1978 het wielergebeuren domineren. Gedurende zijn succesvolle wielercarrière won hij, naast tal van andere rittenkoersen, klassiekers en eendagswedstrijden, vijf keer de Ronde van Frankrijk, vijf keer de Giro en één keer de Vuelta. Verder werd *de Kannibaal* drie keer wereldkampioen, één keer Belgisch kampioen en verbrak hij het werelduurrecord.

Drie Klein-Brabanders hielpen, in dienst van de grootste wielrenner ooit, diens successen te verwezenlijken. In 1968 trad Martin Van den Bossche, samen met Eddy Merckx en Guido Reybrouck, toe tot *Faema*, een ploeg die dat jaar voornamelijk bestond uit Italiaanse renners, onder leiding van Vittorio Adorni. De renner uit Hingene bleek voor Merckx een grote hulp te zijn in het hooggebergte. *Faema* kwam in 1969 onder leiding van Guillaume (Lomme) Driessens en telde vanaf dat ogenblik meer Belgische renners in zijn gelederen. Ondanks de talrijke successen van Merckx, zou de ploeg nog slechts één jaar doorgaan als *Faemino-Faema*.

Paul Van De Vijver en zijn supporters (Collectie Willy De Clercq)

Mariekerkenaar Arthur Van De Vijver, afkomstig uit Breendonk, ondertekende in 1970 een contract bij *Faemino-Faema* en werd bijgevolg voor één jaar ploegmaat van Eddy Merckx. Martin Van den Bossche had ondertussen gekozen voor een andere Italiaanse ploeg, *Molteni*.

Na het seizoen 1971 hield *Faemino-Faema* op te bestaan. Lomme Driessens, Eddy Merckx en de meeste Belgische renners vonden onderdak bij *Molteni*. Van De Vijver koos er evenwel voor om over te stappen naar *Goldor*.

Bij *Molteni* ontmoette Merckx zijn oude ploegmaat Van den Bossche terug, tot deze laatste in 1973 vertrok naar *Jolly Ceramica*. En weer stond er een Klein-Brabander klaar, in de persoon van Karel Rottiers uit Hingene. *Molteni* stopte in 1976 en veel renners, waaronder Merckx en Rottiers, gingen over naar *Fiat*. Toen deze sponsor het eind 1977 eveneens voor bekeken hield, versterkte Karel Rottiers de Belgische ploeg *Zoppas*. Merckx zou met de Omloop van het Waasland op 19 maart 1978 echter zijn laatste wedstrijd rijden.

7.2.3. De jaren zeventig en tachtig

Naast Martin Van den Bossche, Karel Rottiers en Arthur Van De Vijver waren in de jaren zeventig verder nog twee renners uit Sint-Amands actief bij de beroepsrenners, namelijk Frans Kerremans en Fernand Peersman.

Karel Rottiers en Tuur Van De Vijver zouden nog tot 1979 profrenner blijven. Een jaar daarvoor ondertekende Fons De Wolf uit Breendonk voor de eerste keer een profcontract. Heel het volgende decennium bleef hij, deel uitmakend van diverse ploegen, profrenner. In de vroege jaren tachtig was hij zelfs voor een tijdje de enige Klein-Brabantse vertegenwoordiger in het profpeloton.

Pas in de tweede helft van de jaren tachtig ondertekenden meerdere Klein-Brabanders een profcontract, al was dat vaak slechts voor één enkel seizoen. Luc Caluwaerts vervoegde in 1987 de Spaanse ploeg *Dormilon*, terwijl Francis Jansegers in 1989 voor *Mini Flat-Isoglass* van Roger Swerts en Briek Schotte ging rijden.

In 1986 vervoegde Bornemenaar Frank Van De Vijver de rangen van het *Lotto*-team, dat toen onder de deskundige leiding stond van Walter Godefroot en Patrick Lefevere. Later zou Jean-Luc Vandenbroucke toetreden, eerst als assistent-

ploegleider en vervolgens als ploegleider. Dat eerste jaar won Frank onder andere het Kampioenschap van Vlaanderen te Koolskamp. Gedurende vier jaar zou Van De Vijver deelnemen aan diverse rittenkoersen, waarin hij zich regelmatig in de kijker wist te rijden.

Chris Vandyck, Kalfort (Collectie Els Heyvaert)

Chris Vandyck, sedert zijn huwelijk in 1988 woonachtig te Kalfort, ondertekende voor het seizoen 1989 een contract met *Boccaccio Life-Deschacht*. Het volgende jaar koos hij voor *Westwood*. In de jeugdcategoryën en bij de liefhebbers had deze renner, zowel op de piste als op de weg, talrijke wedstrijden gewonnen. Op 26 juli 1987 werd hij Belgisch kampioen baanwielrennen in de puntenkoers. Hij werd eveneens drie opeenvolgende jaren geselecteerd voor het wereldkampioenschap op de piste.

Ook Ferdi Dierickx (Buggenhout), Greg Moens (Willebroek) en Pascal Van der Vorst (Willebroek), die in de jeugdcategoryën menige wedstrijd in Klein-Brabant beslechtten, gingen de profranggen verwoegen.

7.3. Bornem, wielershoofdstad van Klein-Brabant

Op initiatief van toenmalig burgemeester Jozef Van Eetvelt was Bornem in de jaren zeventig gastgemeente voor enkele belangrijke wielermanifestaties. In eenzelfde decennium werden in deze gemeente twee nationale wegkampioenschappen voor profs, de aankomst van een rit in de Tour en het wereldkampioenschap voor universitair ingericht.

Zeer belangrijk was de intense samenwerking tussen het gemeentebestuur, de Bornemse wielersclubs, hulp- en veiligheidsdiensten, sponsors en, niet te vergeten, de talloze vrijwilligers.

Om het geheel in goede banen te leiden, richtte men de *Verenigde Wielersclubs* op. Naast de burgemeester, die fungeerde als voorzitter, zetelden enkele afgevaardigden van de wielersclubs en de sponsors in het dagelijks bestuur. Daarnaast was er nog het secretariaat, waar enkele vrijwilligers zich reeds lang van tevoren inzetten voor het welslagen van elk evenement.

Naast deze vier grote wielerswedstrijden organiseerden de *Verenigde Wielersclubs* onder andere nog een profwedstrijd (1975), een na-Tourcriterium

(18 augustus 1978) en het kampioenschap voor herbergiers uit Klein-Brabant en Willebroek (22 juni 1979). Ook in de jaren tachtig organiseerden zij nog tweemaal een wedstrijd voor profrenners, onder de benaming Grote Prijs Martin Van den Bossche.

7.3.1. Belgisch wegkampioenschap 1972 (25 juni)

Op 30 november 1971 verwelkomde burgemeester Van Eetvelt een aantal afgevaardigden van de Belgische Wielersbond en de pers op het gemeentehuis van Bornem. Enkele dagen daarvoor was voor een bedrag van 3.001.001 frank het nationaal wegkampioenschap voor beroepsrenners 1972 toegewezen aan Bornem. Na een korte briefing ging men over tot de verkenning van het parcours. Onder het motto "*Het moeten niet altijd bergen en cols zijn*", viel bij de BWB-leiding vooral de drie kilometer lange kasseistrook van Luipegem in de smaak. Men dacht dat op deze plek wel eens de beslissing zou kunnen vallen over welke renner op 25 juni 1972 het hoogste schavotje van het erepodium mocht betreden. Ook Rik Van Looy, die enkele dagen later het parcours kwam inspecteren, verklaarde achteraf dat deze omloop een Belgisch kampioenschap waardig was.

De Verenigde Wielersclubs, Bornem (Collectie Willy De Clercq)

Vanaf de startlijn aan het Cardijnplein dienden de renners twintig ronden van ongeveer dertien kilometer af te leggen. Het parcours liep langs de Stationsstraat, Molenveldweg, Puursesteenweg, Breevenstraat, Absveldstraat, Sint-Amandsesteenweg, Branstsedreef, Luipegem, Kloosterstraat en, via de Boomstraat, terug naar het Cardijnplein. Na de laatste ronde ging het nog even verder door de Statiestraat en Molenveldweg richting aankomstlijn op Doregem. Het plaatselijk comité had de aankomst liever op de Puursesteenweg gezien, maar bij de BWB vond men Doregem meer geschikt omdat de renners daar een 428 meter lange, rechte baan hadden om een eventuele sprint aan te trekken. Meest gevreesd was het gedeelte door Luipegem, goed voor in totaal zestig kilometer aan kasseien, die bij regenweer uiterst glad zouden komen te liggen. Sommige journalisten vergeleken daarom dit kampioenschap met de helleklassieker Parijs-Roubaix. De *Hel van Luipegem* werd bij deze een begrip in wiewermiddens.¹⁶¹

In de weken en dagen die het kampioenschap voorafgingen, werden steeds meer renners in Bornem gesignaleerd, die alleen of in groep het parcours verkenden. Iedereen had wel een lijstje met favorieten die men graag op het podium zou zien: Eddy Merckx, Roger De Vlaeminck, Herman Van Springel of Walter Godefroot. Maar in Klein-Brabant keek men vooral uit naar Frans Kerremans, Tuur Van De Vijver en niet in het minst Martin Van den Bossche. *“Een pronostiek voorop zetten doe ik nu deze keer eens lekker niet. Zondag omstreeks 18 u. zal ik aanwezig zijn bij de viering van de kampioen op het gemeentehuis. Pas op, ik zeg wel aanwezig zijn. Met of zonder de driekleurige trui, er aanwezig zijn is voor mij het voornaamste”*, was het antwoord van laatstgenoemde toen men hem de vraag stelde wie als eerste over de eindmeet zou rijden.¹⁶² Martin zou uiteindelijk niet aan de start kunnen verschijnen wegens een valpartij in een eerdere wedstrijd.

De dag van het kampioenschap was het schitterend weer. Ruim driehonderd vrijwilligers bevolkten de vijftig controleposten, die de ruim 35.000 toeschouwers toegang tot het parcours verleenden. Een ticket om de wedstrijd van nabij te volgen, kostte 100 of 250 frank.

Het was niet de kasseibaan van Luipegem, maar wel de hitte waardoor slechts 27 renners de aankomstlijn haalden. Walter Godefroot won het kampioenschap in de sprint, voor Eddy Merckx. Tuur Van De Vijver was de beste Klein-Brabander en eindigde op de 22ste plaats.

Aan de bevolking werd gevraagd hun huizen te bevelgen om de renners, genodigden en toeschouwers welkom te heten. De Bornemse scholen organiseerden een tekenwedstrijd met het wegkampioenschap als onderwerp. Winnares Katrien, dochter van dokter Augustinus, mocht op zondagavond haar tekening overhandigen aan de winnaar tijdens de huldiging op het gemeentehuis.¹⁶³

7.3.2. Belgisch wegkampioenschap 1974 (23 juni)

Twee jaar later diende de gemeente 3.900.000 frank neer te tellen om het kampioenschap voor een tweede keer naar Bornem te mogen halen. Net als in 1972 sloegen gemeente, wielclubs en sponsors de handen in elkaar om de organisatie tot een goed einde te brengen. Enkele grote bedrijven met vestigingen in Bornem en plaatselijke handelaars sponsorden dit wielergebeuren. Afsproken werd dat eventuele winst verdeeld zou worden onder de vier wielclubs.¹⁶⁴

Affiche Belgisch kampioenschap in 1974
(Collectie Bert Van Gucht)

De omloop kwam ongeveer overeen met deze van 1972. Enkel de zo beruchte *Hel van Luipegem* bestond niet meer, want de kasseien van toen waren

intussen vervangen door een laag stevig beton. Men startte op het Cardijnplein om via de Stationsstraat en de Molenveldweg op de Puursesteenweg uit te komen. Vandaar ging het langs de Breevenstraat en de Barelstraat, voorbij het fort, naar de Boskant. Ter hoogte van het toenmalige café Rupsentros staken de renners de Sint-Amanssteenweg over naar de Branstsedreef. Via de kerk van Branst ging het vervolgens over Luipegem, Kloosterstraat, Grootheide, Vierarmen, Sint-Amanssteenweg en Boomstraat terug naar het Cardijnplein. Men diende deze omloop, zo'n 13,4 kilometer lang, twintig keer af te leggen. De aankomstlijn bevond zich deze keer op de Puursesteenweg, ter hoogte van de terreinen van voetbalclub *Klein-Brabant*.

Het kampioenschap werd op vraag van de organisatoren niet rechtstreeks op televisie uitgezonden. Vele wielersfans kwamen naar Bornem om dit wielerveest bij te wonen. Die zondag werd de omloop al vanaf zes uur 's morgens voor het publiek afgesloten. Toegangskaarten kostten 150 frank. Leden van de Belgische Wielerbond kregen hierop vijftig frank korting. De speciale familiekaarten kenden een enorm succes en zouden in totaal zo'n 400.000 frank opbrengen.

Eddy Merckx en Walter Godefroot waren deze keer de grote afwezigen, maar ook Hingenaar Martin Van den Bossche diende forfait te geven wegens een heelkundige ingreep.

Het startschot was nog maar pas gegeven toen tien renners, waaronder Sint-Amansenaar Fernand Peersman, het hazenpad kozen. Niettegenstaande deze renners op zeker moment tot vijf minuten konden uitlopen, werden ze na acht ronden terug ingehaald. Na nog enkele vruchteloze pogingen van diverse renners, gelukte het Johan De Muynck en Ludo Van Staeyen alsnog van het peloton weg te rijden bij het ingaan van de laatste ronde. Later voegde de 32-jarige Roger Swerts zich bij de twee vluchtters en hij was het die als eerste over de aankomstlijn reed, gevolgd door Van Staeyen en De Muynck. Frans Kerremans was de eerste Klein-Brabantse renner op de 18de plaats, terwijl Tuur Van De Vijver als 24ste binnenkwam. Edmond Rottiers en Fernand Peersman dienden, ondanks alle inspanningen, de wedstrijd voortijdig te staken.

7.3.3. Aankomst van een Tourrit in 1976 (28 juni)

Gestart als weddenschap tussen de gemeente Bornem enerzijds en wielersclubs en sponsors anderzijds, lukte het de initiatiefnemers om in

de zomer van 1976 voor een derde wielerveest te zorgen. Tweemaal kort na elkaar een Belgisch kampioenschap voor profs mogen organiseren, werd al een hele prestatie genoemd, maar daarnaast nog de aankomst van een Tourrit toegewezen krijgen, vond men een heus bravourestuk.

Na persoonlijk telefonisch contact opgenomen te hebben met Jacques Goddet, nodigde laatstgenoemde de burgemeester van Bornem uit in Brussel voor een gesprek. De man was gecharmeerd door de jonge burgemeester en voor 2.000.000 frank en met wat lef kreeg Bornem een aankomst van een rit in de Ronde toegewezen.

Toen in het najaar van 1975 bekend raakte dat op 28 juni 1976 de vierde rit van de Ronde van Frankrijk te Bornem zou aankomen, stonden de wielersclubs en de vele vrijwilligers klaar om dit evenement eveneens tot een goed einde te brengen. Naast de Bornemnaars genoten ook de inwoners van Sint-Amans, Mariekerke en Branst van het Tourgebeuren, want het parcours ging dwars door deze dorpen.

Om zoveel mogelijk inwoners bij het gebeuren te betrekken, zorgde de gemeente Bornem voor een aantal randactiviteiten, die zowel bij jong als bij oud enorm in de smaak vielen. In samenwerking met de plaatselijke middenstanders en de Franse ambassade ging er vanaf vrijdag 18 juni een Franse week door, waar cultuur, toerisme en gastronomie van onze zuiderburen in de kijker stonden. De Bornemse verenigingen waren tijdens deze week aanwezig met allerlei vermakelijkheden zoals wandelconcerten, ballonvluchten, optredens van volksdansgroepen, turndemonstraties, danssessies, volksspelen en een wielervedstrijd voor herbergiers. Deze laatste werd gewonnen door oud-profrenner Frans Kerremans, die op dat ogenblik café De Leeuw te Sint-Amans uitbaatte. Voor de lagere schoolkinderen schreef de gemeente een tekenwedstrijd uit, die enorm veel succes oogstte bij het jonge volkje. Alle ingezonden tekeningen werden tentoongesteld in het pas geopende cultureel centrum Ter Dilft. Dertien wielertoeristen van de Bornemse *Rayonsclub*, onder de deskundige leiding van wegkapitein en voormalig profrenner Eddy Pauwels, reden de dag voor de Tourrit hetzelfde 258 kilometer lange parcours tussen Le Touquet en Bornem.

De aankomst van een Tourrit, die samenviel met de kermisweek, vergde ook de nodige coördinatie. Verwacht werd dat vele toeschouwers naar Bornem zouden komen om het wielerveest bij te wonen. Voor hen voorzag men parkings, waar iedereen zijn

wagen in alle veiligheid kon achterlaten. Maar de Bornemse politie diende eveneens een plek te zoeken waar de ruim achthonderd voertuigen die bij de Tourkaravaan hoorden, gestald konden worden.¹⁶⁵ De rijkswacht stuurde honderdvijftig extra manschappen naar Bornem om het politiekorps, onder leiding van commissaris Quintelier, bij te staan.

Ook voor het autoverkeer in de omgeving diende er wat geregeld te worden. De ganse omloop tussen de Dendermondsesteenweg in Buggenhout en Baasrode tot Bornem werd volledig afgesloten vanaf 11 uur. Het inkomgeld voor het plaatselijk parcours te Bornem bedroeg 120 frank, terwijl men voor een plaatsje op de tribune 150 frank diende neer te tellen. De busverbinding tussen Boom en Bornem bleef doorgaan, maar het traject Dendermonde-Sint-Amands-Bornem werd volledig stopgezet.

Van de voorafgaande ritten won Freddy Maertens zowel de proloog als de eerste en derde etappe. Hij zou Bornem in het geel binnenrijden en hiermee werd stiekem gehoopt op een Belgische ritzege.

Het was gloeiend heet die dag, de thermometer wees op sommige plaatsen ruim 30° aan en de herbergiers deden gouden zaken. In afwachting dat de Tourrenners omstreeks 15u40 in Bornem zouden arriveren, moest een wedstrijd voor liefhebbers de talrijk opgekomen kijklustigen het wachten verlichten. Toen de publiciteitswagens Bornem binnenreden en met gulle hand allerlei gadgets uitstrooiden, liet de omroeper van dienst weten dat twee renners, de Nederlander Hennie Kuiper en de Zwitser Eric Löder, zo'n 25 seconden voor het peloton reden. *“In de kromme straten van St-Amands en Mariekerke konden de twee waaghalzen hun voorsprong behouden. Zouden zij slagen, werd er aan de aankomstlijn aanvankelijk de vraag gesteld? De helikopter toerde intussen boven de Puursesteenweg. De renners konden niet ver meer af zijn. In de verte enkele wagens van de bereden politie. Vlak daarachter het tweetal. Geen Belgische zege. Dat stond vast. Geweldig oorverdovend lawaai aan de aankomstlijn. Niemand op de tribune kreeg kans om een blik op de renners te werpen. Volledig tegen de koord aan duwend, versloeg Kuiper zijn metgezel Löder voor de bloemen. Een verslagen peloton volgde kort nadien. Geen hysterische mensen aan de aankomstlijn. Een flink eskadron mensen van de rijkswacht sloten als het ware de ruimte af waarin de renners bleven voor het bestijgen van het podium. Zelfs Monsieur Jacques Goddet moest even terzijde. Hoe durven ze toch, zal hij gedacht hebben. Dat kan alleen in België moet hij wel gemompeld hebben.”*¹⁶⁶ Deze wielersdag

eindigde met een groots volksfeest op het kerkplein. Tijdens dat feest hadden de gezamenlijke Bornemse fanfares enkele muziekstukken ten gehore gebracht. Jacques Goddet vond dit samenspel zo prachtig dat hij hen prompt uitnodigde voor een optreden bij de aankomst van de renners te Parijs. Bijgevolg trokken drie autobussen vol Bornemse muzikanten op 18 juli richting de Franse hoofdstad om de Champs-Elysées op en af te marcheren en, in afwachting van de renners, de toeschouwers te entertainen met hun muziek.

7.3.4. Wereldkampioenschappen voor universiteiten 1978 (4 en 5 september)

Op 4 en 5 september 1978 was België het gastland voor de allereerste internationale universitaire wereldkampioenschappen. Het pistegedeelte vond plaats in het Antwerpse Sportpaleis, terwijl het weggedeelte, bestaande uit een ploegentijdrit en een rit in lijn, verreden werd te Bornem.

De renners, 54 in totaal, kwamen uit acht verschillende landen. Naast een aantal Belgen, namen ook Nederlanders, Italianen, Engelsen, Mexicanen, Russen, Japanners en Chinezen deel aan de wedstrijden.

Op 4 september won de Russische ploeg de ploegentijdrit over 75 kilometer. De volgende dag werd de Nederlander Theo de Rooij wereldkampioen na de rit in lijn over een afstand van 120 kilometer.

7.4. Koersen voor profs en onafhankelijken in Klein-Brabant tot ca.1980

Naast de vele wedstrijden voor de jeugdcategoryën en amateurs, organiseerden de Klein-Brabantse wielersclubs een aantal koersen voor profrenners ter gelegenheid van de plaatselijke kermis of de aanwezigheid van een profrenner in het dorp. Klein-Brabant telde in de periode 1950 tot 1980 een groot aantal beroepsrenners. De streekrenners zelf namen maar al te graag deel aan die wedstrijden en brachten vaak nog enkele ploegmaats met zich mee. De omlopen van deze kermiskoersen omvatten meestal één of twee grote lussen doorheen de hele streek, gevolgd door verscheidene kleinere, plaatselijke rondes. Begin jaren tachtig werden bij *Willen is Kunnen* uit Sint-Amands en de *Verenigde Sportvrienden* uit Bornem de - voorlopig - laatste profwedstrijden verreden.

De bestuursleden van al die wielersclubs verzetten het ganse jaar door bergen werk, zodat de dag van de wedstrijd alles vlekkeloos zou verlopen. "Niemand zal nog ontkennen dat Klein-Brabant een van de gewesten uit het Vlaamse land is welke het meest is verhangen aan de wielersport en dat alle inrichtingen welke in dat gewest plaats hebben steeds als een meevaller mogen opgeschreven worden. Dat komt in de eerste plaats door de werkelijk sportieve inborst welke de Klein-Brabanders bezitten en welke hen tevens aanzet om steeds een helpende hand toe te reiken waar het om gaat een wielarinrichting uit de grond te stampen", merkte een reporter reeds op in de jaren vijftig.¹⁶⁷

Indien men bekende profrenners of ploegen die veel toeschouwers op de been brachten, wilde aantrekken, diende men allerlei initiatieven op het getouw te zetten om het gebeuren te financieren. Verder was de extra steun van het gemeentebestuur en allerlei sponsors, waaronder lokale handelaars en bedrijven, essentieel. Te Bornem ontving een wielersclub in 1962 voor 10.000 frank aan gemeentesubsidies wanneer zij een wedstrijd voor beroepsrenners organiseerde. Exact hetzelfde bedrag kregen de wielersclubs van Sint-Amands in 1970, dit in tegenstelling tot een liefhebberskoers, waarvoor men slechts 1.800 frank aan steun verwierf.

Grote Prijs / Grote Prijs Eddy Pauwels te Bornem

Organisator: Verenigde Sportvrienden / WAC Sport en Steun / Verenigde Wielersclubs

Eddy Pauwels, winnaar te Bornem in 1961
(Collectie Harry Van Lent)

Winnaars: Eddy Pauwels (1961), Frans Aerenhouts (1962), Jos Wouters (1963), Julien Stevens (1964), Michel Jacquemin (1965), Eric De Munster (1966), Hugo Hellemans (1967), Eddy Merckx (1968), Georges Claes (1969), Jean-Pierre Monseré (1970), Georges Claes (1971), Ludo Van der Linden (1973), Hennie Kuiper (1975)

Veel belangstelling voor een profkoers in de jaren zestig (Collectie Harry Van Lent)

Hennie Kuiper, winnaar te Bornem in 1975 (Collectie Willy De Clercq)

Op 19 juni 1961 werd ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de *Verenigde Sportvrienden* uit Bornem de traditie van de jaarlijkse profwedstrijden nieuw leven ingeblazen. Tot grote vreugde van de inrichters, en bij uitbreiding van heel wielerminnend Bornem, kwam Eddy Pauwels die dag als eerste over de eindmeet.

Vanaf 1962 stond wielierclub *WAC Sport en Steun* in voor de organisatie, onder de benaming Grote Prijs Eddy Pauwels. De edities van 1962 en 1963 vonden eveneens plaats in de maand juni. De drie volgende jaren organiseerde men de wedstrijd met de kermis in oktober. En vanaf 1967 liet men de wedstrijd telkens doorgaan in juli.

Wereldkampioen Eddy Merckx kwam op 16 juli 1968 naar Bornem. Hij werd die dag twee keer in de bloemen gezet: eerst tijdens een huldiging net voor het vertrek van de wedstrijd en vervolgens nadat hij met ruim één minuut voorsprong op het peloton als eerste toekwam.

De meest gedenkwaardige winnaar was Jean-Pierre Monseré, op 14 juli 1970. Door de slechte weersomstandigheden, het regende pijpenstelen, gaven de meeste renners op. Daarom zagen ook maar heel weinig wielierliefhebbers de toekomstige wereldkampioen als winnaar over de eindmeet rijden. Tweede werd Sint-Amansenaar Frans Kerremans, op slechts 43 seconden van de winnaar.

Zowel in 1972 als in 1974, de jaren waarin de gemeente Bornem het Belgische wegwedstrijd organiseerde, werd deze wedstrijd niet verreden. Voor de edities van 1973 en 1975 stonden de *Verenigde Wielierclubs* van Bornem in voor de organisatie. Op voorspraak van Hingenaar Martin Van den Bossche was praktisch de hele *Molteni*-ploeg aanwezig tijdens de editie van 1973. Kopman Eddy Merckx nam niet deel, maar één van zijn ploegmakers, Ludo Van der Linden, won de wedstrijd. Martin Van den Bossche eindigde op de tiende plaats, terwijl Frans Kerremans dertiende werd.

Toen Hennie Kuiper op 7 oktober 1975 de wedstrijd won, vermoedde niemand dat de Nederlander zo'n acht maanden later nogmaals de bloemen te Bornem in ontvangst zou mogen nemen na zijn overwinning in een Tourrit.

Grote Prijs Martin Van den Bossche te Bornem

Organisator: Verenigde Wielierclubs
Winnaars: Staf Van Roosbroeck (1980), Leo Van Thielen (1981)

De eerste keer kwamen 52 renners aan de start. Eregast Fons De Wolf arriveerde als tweede, na Staf Van Roosbroeck. Het volgende jaar schreven zich 75 renners in.

Omloop van Klein-Brabant te Sint-Amands

Organisator: Scheldestroom

Winnaars: Pierre Gosselin (1955), Frans Van Looveren (1956), Jef Planckaert (1957), Robert De Pauw (1958), Frans Aerenhouts (1959), Emiel Verheyden (1960), Constant Goossens (1961), Louis Proost (1962), Jos Hoevenaars (1963), Martin Van den Bossche (1964), Gerben Karstens (1965), Herman Van Springel (1966), Bart Zoet (1967), Pasquale De Luca (1968)

In 1953 en 1954 organiseerde wielierclub *Scheldestroom* al een Omloop van Klein-Brabant voor liefhebbers en in 1955 voor indés. Pas vanaf 1956 kwamen, samen met de onafhankelijken, ook de beroepsrenners aan de beurt, telkens op de maandag van de kermisweek in september. Dit zou zo blijven tot de editie van 1964, want toen werd de wedstrijd verplaatst naar woensdag.

Jan Van Gompel, Benito Vergauwen, Jan Adriaensens, Eddy Pauwels, Nest Heyvaert, Martin Van den Bossche, Louis Verhoeven en Paul Van De Vijver kwamen allen één of meerdere keren hun kans wagen te Sint-Amands. Toch zou Martin Van den Bossche als enige streekrenner met een overwinning huiswaarts keren. Die dag, op 16 september 1964, nam ook Rik Van Steenbergen deel, maar de oud-wereldkampioen werd al vrij snel uitgeschakeld door pech. Eddy Pauwels en Martin Van den Bossche zorgden voor het nodige animo in de wedstrijd. Uiteindelijk zou laatstgenoemde als

Pasquale De Luca won in 1968 de laatste Omloop van Klein-Brabant (Collectie Marleen Maes)

eerste aankomen. Hij legde de 150 kilometer af in 4 uur en 2 minuten.

Op 12 september 1960 was het snikheet. Ondanks het warme weer kwamen alsnog 54 deelnemers opdagen. Tijdens de eerste grote ronde doorheen Klein-Brabant konden zes renners, onder wie Eddy Pauwels en Nest Heyvaert, zich afscheiden van het peloton. Ter hoogte van Ruisbroek werden zij echter de verkeerde kant uitgestuurd. Toen zij dit opmerkten, konden ze nog net helemaal achteraan een sterk uitgerekt peloton aansluiten. De in Klein-Brabant onbekende Emiel Verheyden, die net voor Jan Adriaensens over de eindmeet reed, won de wedstrijd. Pauwels werd alsnog achtste, terwijl Heyvaert zich met een 21ste plaats tevreden moest stellen.

Door de jaren heen leverde de Omloop van Klein-Brabant enkele buitenlandse winnaars op, zoals Gerben Karstens en Bart Zoet. Aan de laatste editie, in 1968, die gewonnen werd door de Italiaan Pasquale De Luca, namen twintig Nederlanders, twee Italianen en één Pool deel.

Na veertien edities zou deze wedstrijd niet meer verreden worden. Al van bij de eerste editie schreef een wieljournalist kritisch over de scherpe bocht, vlak voor de aankomstlijn in de Winkelstraat, waar de renners wiel aan wiel doorheen scheurden tijdens de spurt: *“We hebben al veel koersen zien aankomen vlak na een bocht, een zachte bocht natuurlijk maar gisteren hadden de inrichters het toch wat ver gezocht. Op de eerste plaats was de laatste bocht vrij scherp, ten tweede hing het spandoek slechts enkele meter verder.”*¹⁶⁸ In 1967 of 1968 vaardigde men een Koninklijk Besluit uit dat handelde over het aantal benodigde meter rechte baan voor de aankomst bij een profwedstrijd.

Vanaf 1969 vonden er in Sint-Amands ingrijpende wegeniswerken plaats, waardoor alle wedstrijden van *Scheldestroom* en *Willen is Kunnen* niet konden doorgaan. Na 1971 koos wielierclub *Scheldestroom* tijdens de kermisdagen in september eerder voor een liefhebberswedstrijd op woensdag.

Grote Prijs der Scheldeboorden te Sint-Amands

Organisator: Willen is Kunnen

Winnaars: Roger Rosiers (1974), Frans Mintjens (1975), Ludo Peeters (1976), Etienne Van der Helst (1977), Staf Van Roosbroeck (1978), Frans Van Looy (1979), Johnny De Nul (1980), Walter Schoonjans (1981)

Profrenners spurten voor de overwinning op de Larendries te Sint-Amands (Collectie Rita De Winter)

Sedert haar ontstaan in 1948 richtte wielclub *Willen is Kunnen* elk jaar met Larendrieskermis enkele koersen in voor nieuwelingen, junioren en liefhebbers. Vanaf 1974 besloot men met de Grote Prijs der Scheldeboorden ook de profrenners te ontvangen, een traditie die tot 1981 zou behouden blijven. In 1974 en 1975 werd de wedstrijd eind mei verreden. Later plande men deze in het begin van die maand, waardoor ze praktisch samenviel met de jeugdwedstrijden. Tijdens de laatste edities reden de nieuwelingen hun wedstrijd terwijl de profs hun grote ronde aflegden, om daarna op hun beurt de wedstrijd af te sluiten met een reeks kleinere toertjes doorheen het centrum van Sint-Amands.

Normaal gezien namen tussen de vijftig en tachtig renners deel aan deze wedstrijd, met uitschieters in 1976 en 1979. Toen verschenen respectievelijk 115 en 113 renners aan de startlijn.

Telkenmale konden de organisatoren rekenen op de aanwezigheid van enkele bekende profrenners zoals Freddy Maertens, Michel Pollentier, Frans Van Looy, Ludo Delcroix, Willy en Walter Planckaert, Patrick Lefevere, Walter Godefroot, Hennie Kuiper, Willy Teirlinck, Roger De Vlaeminck en nog zoveel anderen. Op 24 mei 1975 verscheen zelfs Eddy Merckx, samen met enkele leden van het *Molteni*-team, aan de start. De toenmalige wereldkampioen en zijn ploegmaats, waaronder ook Karel Rottiers, oogstten natuurlijk veel belangstelling bij het aanwezige publiek. *Molteni*-renner Frans Mintjens uit Westmalle kon die dag trouwens met de zegepalm huiswaarts keren.

Roger Swerts werd negende op de Larendries te Sint-Amands in 1975 (Collectie Rita De Winter)

Gedurende twee opeenvolgende jaren, 1979 en 1980, zorgden enkele renners uit de befaamde *TI-Raleigh*-ploeg van Peter Post, zoals Bert Oosterbosch, Cees Priem, Jan Raas en Frank Hoste, voor het nodige vertier op de Larendries.

Grote Prijs te Puurs

Organisator: Willen is Kunnen
Winnaars: Willy Schroeders (1956), Gilbert Van de Wiele (1957), Piet De Jongh (1958), Willy Vannitsen

Profwedstrijden te Puurs anno 1958 (Collectie Louis Callaert)

(1959), Rik Schaerlaeckens (1960), Etienne Vercauteren (1961), Gilbert Saelens (1962), Gilbert Maes (1963), Jan Van Gompel (1964), Gilbert Maes (1965), Rik Van Looy (1966), Martin Van den Bossche (1967), Martin Van den Bossche (1968), Eddy Peelman (1969), Eddy Verstraeten (1970)

Wielierclub *Willen is Kunnen* uit Puurs stak in 1953 van wal met een wielervedstrijd voor liefhebbers. De volgende twee jaren organiseerde de club een wedstrijd voor onafhankelijken. Willy Truye, toenmalig Belgisch kampioen in deze categorie, kwam in september 1954 als eerste over de eindmeet en in 1955 won Tuur Decabooter. Naar het voorbeeld van verscheidene andere wielierclubs uit de streek, pakte men in 1956 na een tiental jaren weer uit met een profkoers, onder de benaming Vierde Grote Prijs van Puurs. De club werd toen geruggensteund door de Klein-Brabantse *Sportverbroedering*, de supportersclub *Excelsior*, het gemeentebestuur en talloze handelaars zoals het *Meubelpaleis*, brouwerij *Geniets* en schoenenfabrikant *Argos*. Via *Gazet van Antwerpen*, die ook haar medewerking verleende, werd een oproep gedaan aan alle streekrenners om zeker deel te nemen aan deze kermiskoers.

De eerste profkoers ging door op zaterdag 15 september 1956. Voor de start huldigde men de Ruisbroekse renner Jan Adriaensens op het gemeentehuis voor zijn geleverde prestaties dat seizoen. Vervolgens gaf burgemeester Loncin het startschot ter hoogte van het Vishuis in de Statiestraat. De aankomst van deze eerste editie vond plaats voor café De Kroon. Andere start- en aankomstplaatsen

waren in de buurt van P. Matthijs in de Statiestraat en café Oude Duc, van de familie Van Breedam, in de Hoogstraat. Jerome Van Breedam was immers één van de eerste medewerkers en gewaardeerd bestuurslid van de wielierclub. Door zijn overlijden in 1962 verliet de Grote Jubileumprijs een beetje in mineur, maar dankzij de talloze medewerkers die het werk van Jerome verder zetten, werd ook deze editie een succes.

De organisatoren moesten echter tot 1964 wachten voordat een streekrenner de zegebloemen in ontvangst mocht nemen. Breendonkenaar Jan Van Gompel wist toen op anderhalve kilometer voor de eindmeet te ontsnappen, waardoor hij met een vijftigtal meter voorsprong als eerste eindigde.

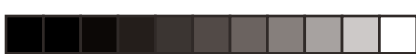
Rik Van Looy ondertekende in 1966 als laatste het inschrijvingsblad, maar reed als eerste over de eindmeet. Hingenaar Martin Van den Bossche behaalde toen een derde plaats. De twee volgende edities was het telkens hij die in zijn buurgemeente de ereronde mocht rijden.

Vanaf 1971 maakten de beroepsrenners plaats voor internationale liefhebbers. Het jaar daarop werd de Grote Prijs van Puurs, die vaak te kampen had met slechte weersomstandigheden, niet meer verreden.

Grote Prijs te Kalfort

Organisator: Kalfortse Sportvrienden
Winnaar: Etienne Vercauteren (1960)

Na een jarenlange onderbreking pakten de *Kalfortse Sportvrienden* nog eens uit met een profkoers, waarvan vertrek en aankomst plaatsvonden in de Dorpsstraat. Hoofdsponsor van deze wedstrijd was de firma *Bell Radio en TV*, die naast het *Meubelpaleis* van Puurs en de brouwerijen *Moortgat*, *Geniets* en *De Koninck* voor de nodige geldelijke inbreng zorgden. Ook het gemeentebestuur, *Oud Huis Den Hollander* en zoveel andere plaatselijke handelaars sponsorden de wedstrijd.

Ondanks het gure herfstweer kwamen op 3 september 1960 alsnog voldoende renners naar Kalfort om deel te nemen aan, wat later zou blijken, een zeer incidentrijke wedstrijd. Enkele medewerkers bleken niet op de hoogte te zijn van het parcours. Tijdens de eerste en enige grote omloop stuurde men in de buurt van Sint-Amands het hele peloton de verkeerde richting uit. De Rotterdammer Theo Sijthoff, die voorop reed met een voorsprong van 250 meter en de juiste weg bleef volgen, liep hierdoor plots acht minuten uit op de rest. De koersleiders dachten het probleem op te lossen door de renners ter hoogte van de aankomstlijn te laten stoppen en Sijthoff dan met een voorsprong van 250 meter terug te laten vertrekken. Na het terechte protest van de Nederlander mocht hij toch vier minuten voor de andere renners vertrekken. Hij zou uiteindelijk nog ingehaald worden tijdens een van de kleinere ronden.

Terwijl winnaar Etienne Vercauteren de bloemen in ontvangst nam, gebeurde er een massale valpartij van renners die net over de streep reden en nogal bruusk afremden op het natte en spekgladde wegdek: *“Maar sensatie, zelfs animo, brachten de over de natte, glimmende, gladde, ronde keien op-hun-buik-schuivende atleten alleszins.”*¹⁶⁹

Grote Prijs Scheldevrienden te Mariekerke

Organisator: Scheldevrienden
Winnaars: Alfons De Bal (1972), Herman Vrijders (1973), Bastiaan Hordijk (1974)

Tijdens de eerste editie, die slechts enkele weken voor het Belgisch wegkampioenschap te Bornem doorging, konden de profrenners de *Hel van Luipegem* al een keertje uittesten. Het parcours van deze wedstrijd volgde immers gedeeltelijk dat van het kampioenschap en daarom konden de organisatoren die eerste keer al rekenen op 79 renners. De lokale favorieten stonden natuurlijk aan de start, maar een opmerkelijk aantal noorderburen, waaronder Gerben Karstens, kwamen telkens

richting Mariekerke om hun kans te wagen. De eerste twee jaren ging de overwinning naar Alfons De Bal en Herman Vrijders, maar in 1974 won de Nederlander Bastiaan Hordijk in de sprint.

Leerschool van de Drie Zustersteden te Breendonk

Organisator: Oranjevrienden
Winnaars: Roger Baens (1956), Arthur Decabooter (1957), Fons Hermans (1958), Rik Luyten (1959), Hilaire Couvreur (1960), Leon Vandaele (1962), Etienne Vercauteren (1963), Jos Mathy (1964), Leon Lenaerts (1965), Jos van der Vleuten (1966), Jean-Baptiste Claes (1967)

De Leerschool van de Drie Zustersteden, ook wel de Kleine Drie Zustersteden genoemd, evolueerde in het midden van de jaren vijftig naar een profkoers, onder de benaming Tervuren-Breendonk en Niel-Breendonk. Later werd dit een plaatselijke wedstrijd, waarbij de renners eerst een grote ronde dienden af te leggen, gevolgd door verscheidene lokale ronden.

Grote Prijs Jan Teugels / Grote Prijs Duvel te Breendonk

Organisator: Sint-Sebastiaansvrienden
Winnaars: Auguste Badts (1972), Marc De Block (1973), Norbert Dedeckere (1974), Jan Teugels (1975), Freddy De Schacht (1976), Jan Teugels (1977), Jan Teugels (1978), Erik De Vlaeminck (1979), Wil Brouwers (1981), Roger De Vlaeminck (1982), Rudy De Bie (1983), Ivan Messelis (1985), Alex Moonen (1986), Ivan Messelis (1988), Danny De Bie (1989), Pascal Van Riet (1990)

Op 26 december 1966 organiseerde wielclub *Rap Zijn Wint* al een cyclocross in Breendonk. Dit was een van de vele initiatieven die enkele Klein-Brabantse wielclubs ondernamen om de cyclocross populairder te maken in de streek. Deze wedstrijd startte in de Jan Hammeneckerstraat en omvatte twaalf ronden. Kalmthoutenaar Flory Ongenaë, die al van in de eerste ronde aan de leiding reed, werd die dag de winnaar.¹⁷⁰

Toen de Breendonkse veldrijder Jan Teugels in de jaren zeventig heel goed presteerde, organiseerde zijn supportersclub, de *Sint-Sebastiaansvrienden*, ieder jaar een cyclocross voor A-rijders. Zelfs nadat Teugels enige tijd later naar Kapelle-op-den-Bos verhuisde, bleven de supporters hem trouw. Hoewel vaak bekende renners aan deze wedstrijd deelnamen, betoonden de nationale

kranten aanvankelijk zeer weinig interesse. Naast de publicatie van het eindklassement, wijdde men telkens slechts enkele lijnen aan het verloop van de wedstrijd. Enkel in 1977, toen op 16 oktober het provinciaal kampioenschap van Antwerpen werd verreden, plaatste men op voorhand een artikel. Teugels, die toen al niet meer in Breendonk woonde, zegevierde die dag, maar kon dus geen aanspraak meer maken op de provinciale titel. Rik Arnouts, vijfde in het klassement, mocht de trui van provinciaal kampioen aantrekken.

Op 13 februari 1988 vond hier de finale van de veldrittrofee Gazet van Antwerpen plaats. Voor deze gelegenheid had men een prijzenpot van maar liefst 75.000 frank voorzien. Ivan Messelis won de wedstrijd, terwijl Rudy De Bie, die als tweede arriveerde, deze begeerde trofee in de wacht sleepte.

In 1990 werd de Grote Prijs Jan Teugels omgedoopt tot Grote Prijs Duvel. Diezelfde dag reden de veldrijders categorie C hun Ereprijs La William. Dat jaar telde deze wedstrijd eveneens mee voor het regelmatigheids criterium van Gazet van Antwerpen, waardoor enkele grote namen in het veldrijden naar Breendonk afzakten.

7.5. Het einde en de herrijzenis van de Drie Zustersteden

Tijdens de Drie Zustersteden reden de profrenners sedert enkele jaren doorheen heel Klein-Brabant, via Sint-Amands, Mariekerke, Bornem, Oppuurs, Puurs, Liezele en Breendonk. Deze wedstrijd ging tot 1958 steevast door op 15 augustus en had Antwerpen als start- en aankomstplaats. In 1959 werd echter het wereldkampioenschap wielrennen op 16 augustus in het Nederlandse Zandvoort gehouden en daarom vroeg men de inrichters van de Drie Zustersteden om een andere datum te prikken. Zij bleven echter vasthouden aan Hemelvaartdag, waardoor men bij de BWB besloot om de Drie Zustersteden dat jaar niet te laten doorgaan.

In Antwerpen was men niet gelukkig toen de editie van 1961 alsnog naar een andere datum verplaatst werd en de aankomst plaatsvond op de Bisschoppenhoflaan te Deurne. Sedert 1919 kwamen de renners, na hun lange tocht door Vlaanderen, immers telkenmale aan op de Oude Vaartplaats te Antwerpen. Als tegenreactie richtte men op 15 augustus 1962 de eerste Grote Antwerpse Pijl in, die een stevige concurrentie betekende voor de Drie Zustersteden. Toen men in 1964 de wedstrijd Parijs-Luxemburg op dezelfde dag als de

Drie Zustersteden plaatste, kon men niet anders dan de Drie Zustersteden van de wielerkalender halen.

In afwachting van de doortocht van de Drie Zustersteden omstreeks 17u10, organiseerde men te Breendonk op 7 augustus 1960 een criterium voor nieuwelingen. Dit bestond uit drie verschillende reeksen. Richard Caluwaerts uit Hingene arriveerde achtereenvolgens als derde, vijfde en vierde en werd daardoor derde in het eindklassement. Zijn neef, Jan Caluwaerts uit Bornem, eindigde als elfde en Denis Borms uit Ruisbroek als achtste.

Op initiatief van Breendonkenaar Jef Huys besloot men op 7 mei 1988 de Drie Zustersteden nieuw leven in te blazen. Aangezien deze 37ste editie gereden werd door merkenploegen en op de internationale wielerkalender geafficheerd stond, startten de organisatoren, wielierclub *De Spurters* uit Willebroek, een intensieve zoektocht naar sponsorgelden. Op vraag van enkele van die sponsors startten de renners op de Rooseveltplaats te Antwerpen om, na een grote omloop van ongeveer 235 kilometer, aan te komen in Willebroek. De wedstrijd zou in deze vorm slechts drie jaar plaatsvinden. In afwachting van het ogenblik dat de profs te Willebroek arriveerden, vond er ieder jaar nog een afwachtingswedstrijd plaats voor nieuwelingen.

7.6. Drie decennia jeugdwedstrijden in Klein-Brabant

In de jaren zestig, zeventig en tachtig richtten de Klein-Brabantse wiel- en supportersclubs een recordaantal jeugdwedstrijden in. Enkele jonge renners, die later een succesrijke profcarrière zouden uitbouwen, kwamen tijdens hun jeugd richting Klein-Brabant om deel te nemen aan de vele koersen en keerden nadien huiswaarts met de zegebloemen. Herman Van Springel werd op 8 juli 1962 winnaar te Bornem-Boskant. Voordat Jean-Pierre Monseré in 1970 als prof de Grote Prijs van Bornem won, stond hij al tweemaal te Branst op het erepodium, als junior op 27 juli 1965 en als liefhebber op 23 juli 1969. Toenmalig Belgisch liefhebberskampioen Freddy Maertens arriveerde in april 1972 maar liefst twee keer in één week als eerste. Op 3 april behaalde de West-Vlaming een spurtzege te Sint-Amands. Vijf dagen later kwam hij te Hingene toe met 36 seconden voorsprong op José De Cauwer. Junior Daniel Willems zegevierde op 23 juli 1975 te Branst en Eddy Planckaert op 2 juli 1977 te Wintam. In de jaren tachtig stonden de namen van onder anderen Carlo Bomans, Ludo Dierckxsens en Erwin Vervecken helemaal

bovenaan in de klassementen van de Klein-Brabantse jeugdkoersen.

7.6.1. Veiligheid tijdens jeugdwedstrijden

Net zoals in de jaren vijftig gebeurden nog steeds veel ongevallen, waarbij vooral jonge renners betrokken waren. Het seizoen 1965 werd voor België afgesloten met meer dan honderd ongevallen tijdens wedstrijden voor de jeugd en het werd stilaan duidelijk dat dit probleem dringend verholpen diende te worden. De meeste van deze ongevallen gebeurden tijdens de kleinere wedstrijden, waarvoor soms geen vergunning nodig was en waarvan de organisatie niet altijd optimaal bleek te zijn. Men besloot bijgevolg dat tijdens deze koersen meer toezicht gehouden diende te worden. Andere voorstellen, die niet weerhouden werden, hielden in dat jonge renners enkel op een beveiligde en gesloten omloop zouden mogen rijden of dat de minimumleeftijd opgetrokken zou worden. Vanuit de BWB drong men er verder op aan dat alle renners een degelijke verzekering zouden afsluiten die de kosten bij een ongeval grotendeels zou dekken.¹⁷¹

Pas vanaf het seizoen 1966 werden alle wielrenners zowel op de weg als op de piste verplicht een valhelm te dragen. Indien een renner zonder helm aan de startlijn verscheen, mocht hij niet van start gaan. Voor een overtreding tijdens de wedstrijd zelf nam men de renner uit competitie en legde hem daarnaast nog een boete van 100 frank op.

Eveneens in Klein-Brabant gebeurden nog steeds meerdere ongevallen tijdens wielervedstrijden en

trainingstochten. Op 23 april 1961 reed Remy Verelst uit Deurne tijdens een nieuwelingenwedstrijd te Kalfort tegen een geparkeerde wagen. Hij werd met een open beenbreuk naar de kliniek van Willebroek gevoerd.

Bij een liefhebberswedstrijd te Branst op 23 juli 1963 reed Alfons De Wilde uit Temse in volle spurt tegen een geparkeerde bierwagen en nam nog enkele andere renners mee in zijn val. Bornemnaar Paul Van De Vijver schoof met fiets en al onder de bierwagen, maar kwam er gelukkig met enkele schaafwonden vanaf en eindigde alsnog achttiende.

En ook nu weer werden soms toeschouwers het slachtoffer. Op 7 juni 1970 was er een wielervedstrijd voor liefhebbers in Oppuurs. Tijdens deze koers werd in de Heidestraat te Sint-Amands een toeschouwer aangereken door een renner. De renner in kwestie, een zekere Van Ransbeeck uit Antwerpen, had slechts enkele schrammen en een gebroken fiets. Het andere slachtoffer daarentegen liep verwondingen op aan het hoofd en had kneuzingen over het hele lichaam. Bevond de toeschouwer zich op de weg of reed de renner te dicht tegen de straatkant? Wie in de fout ging, werd niet vermeld in het desbetreffende artikel.

7.6.2. Van nieuweling tot liefhebber

Jeugdcategorieën

Midden jaren zestig werden de leeftijden van de verschillende categorieën in het wielrennen drastisch veranderd. Toen men in 1965 besliste

Wedstrijd voor jonge renners te Weert in 1961 (Collectie Frida De Velder)

Koers voor juniors te Branst (Collectie VHKB)

om de categorie van de juniors terug in te voeren, zouden jongens van vijftien en zestien jaar voortaan tot de nieuwelingen behoren. Tot en met 1964 was men nieuweling tussen zestien en achttien jaar.

achttienjarigen. Het eerste nationaal kampioenschap voor juniors na 1946 vond op 18 juli 1965 plaats te Herentals. Weertenaar Pierre Robberecht werd daar meteen derde.

Na de nieuwelingen kwamen de juniors, een categorie die openstond voor zeventien- en

Liefhebbers of amateurs

Eens negentien geworden, maakte men de overstap naar de internationale liefhebbers. Dertig jaar later, in 1996, werd deze categorie opgesplitst in beloften, voor 19- tot 22-jarigen, en eliterenners zonder contract, vanaf 23 jaar.

Patrick Evenepoel wint bij de liefhebbers te Oppuurs (Collectie Paul Winckelmans)

Sedert de jaren vijftig verschenen steeds meer Nederlanders aan de startlijn tijdens wedstrijden voor internationale liefhebbers. Maar al te vaak kaapten zij, ten nadele van de vele streekrenners, de overwinning weg. En ook andere nationaliteiten waagden hun kans. Op 23 mei 1980 organiseerde de wielclub van de Sint-Amandse Keten een avondcriterium voor internationale liefhebbers. Groot was de verbazing toen die avond plots zes Russische renners aan de inschrijvingstafel stonden.¹⁷² Tot deze groep behoorde Vladimir Kaminski, die samen met drie teamgenoten in 1976 op de Olympische Spelen te Montreal goud won in de honderd kilometer ploegentijdrit. Pavel Lazarev eindigde in Sint-Amands als eerste, vlak voor Sergei Pribyl. Ook de vierde, achtste en zestiende plaats werden ingenomen door Russen. Deze ploeg nam nadien nog deel aan de Triptyque Ardennais en aan eendagswedstrijden te Lennik en te Nevele.

Toen de categorie van de onafhankelijken in 1966 ophield te bestaan, werden de renners die verkozen op een niet-professionele manier aan wedstrijden deel te nemen aan de liefhebbers toegevoegd. Zo trad Bornemnaar Paul Van De Vijver in mei 1965 toe tot de onafhankelijken. Begin 1966 koos hij ervoor om terug te keren naar de liefhebbers en behaalde nog een vijftiental overwinningen vooraleer hij in augustus alsnog profrenner werd.

7.6.3. Dameskoersen in Klein-Brabant

De categorieën in het dameswielrennen verschilden enigszins van die van hun mannelijke collega's. Bij de jeugd werd men opgedeeld in dames-kadetten (15 en 16 jaar) en dames-nieuwelingen (17 en 18 jaar). Vanaf eind jaren tachtig zouden deze hernoemd worden in dames-nieuwelingen en dames-juniores. Vanaf de leeftijd van 19 jaar kon men toetreden tot de dames-internationalen.

In 1974 en 1975 ging er tijdens de juniekermis bij *De Lustige Vrienden* in Oppuurs, naast een koers

Els Heyvaert, Kalfort (Collectie Els Heyvaert)

voor nieuwelingen bij de jongens, ook een wedstrijd voor dames-nieuwelingen door en telkens wist de Nederlandse Patsy van Oosten er te winnen. Eind september, eveneens in 1974 en 1975, waren de dames-nieuwelingen nog te gast bij wielclub *Schelde vrienden* uit Mariekerke. De editie van 1975 werd gewonnen door Mariette Laenen.

Van 1981 tot 1985 organiseerde wielclub *Kalfortse Sportvrienden* regelmatig wedstrijden voor dames. Els Heyvaert, dochter van Jan Heyvaert die café De Vis in Kalfortdorp openhield, was gedurende deze jaren actief in het wielrennen. Meestal richtte men telkens twee wedstrijden in, één voor dames-kadetten en één voor dames-nieuwelingen. Enkel op 1 augustus 1985 kwamen in Kalfort dames-internationalen aan de start.

Met Heidi Van De Vijver en later met Veerle en Ilse Robberecht kwam vervolgens wielclub *Herleving* uit Bornem aan de beurt, eerst met wedstrijden voor dames-kadetten en dames-nieuwelingen en nadien voor dames-internationalen. Ook *De Lustige Vrienden* uit Oppuurs en *Het Eikse Wiel* uit Eikevliet richtten in 1988 en 1989 koersen voor dames-internationalen in.

7.6.4. Provinciale kampioenschappen

Verscheidene Klein-Brabantse wielclubs, zoals *Schelde vrienden* uit Mariekerke, *Hul Sportif* uit Wintam en *Het Eikse Wiel* uit Eikevliet, organiseerden een of meerdere provinciale kampioenschappen die telkens voor een grote volkstoeloop zorgden. Renners uit de hele provincie streden die dag met slechts één doel: het veroveren van de provinciale trui. Ter gelegenheid van haar gouden jubileum kwam op 27 juni 1976 het provinciaal kampioenschap voor liefhebbers naar wielclub *Schelde stroom* uit Sint-Amands.

Op 1 juni 1975 werd Fons De Wolf, één week nadat hij ondanks alle geleverde inspanningen tijdens het nationaal kampioenschap te Mettet niet had kunnen zegevieren, in eigen streek provinciaal kampioen bij de juniiores. Dit zorgde voor een grote euforie bij de Breendonkenaren, die massaal naar Wintam waren afgezakt om hun Fons aan te moedigen. Fons won deze wedstrijd in de spurt tegen Ronny De Cnodder en Ludwig Wijnants. Naast De Wolf namen trouwens nog streekrenners deel: Louis Croket, Edwin Roskam, Ronald Van den Heuvel, Walter Peeters en Patrick Flies. Walter Peeters eindigde als zevende binnen de eerste tien.

Op 2 november 1987 bood *Het Eikse Wiel* uit Eikevliet een bedrag van 275.684 frank om het provinciaal clubkampioenschap voor junioren in 1988 te mogen organiseren. Mariekerke miste de boot aangezien men hiervoor slechts 235.000 frank wou neertellen. Voor de provinciale kampioenschappen van andere categorieën haalden zowel Eikevliet als Mariekerke hun slag niet thuis. Wuustwezel betaalde 292.566 frank voor de nieuwelingen en Ranst 240.007 frank voor de liefhebbers, wat meer was dan Eikevliet (respectievelijk 276.999 frank en 206.765 frank) en Mariekerke (respectievelijk 263.750 frank en 175.189 frank) daarvoor wilden bieden.¹⁷³

Volgende provinciale kampioenschappen vonden in deze periode in Klein-Brabant plaats.

Nieuweligen

Datum: 25/05/1975
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Freddy De Feyter (Brecht)

Datum: 29/04/1990
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Hendrik Van Dyck (Herentals)

Junioren

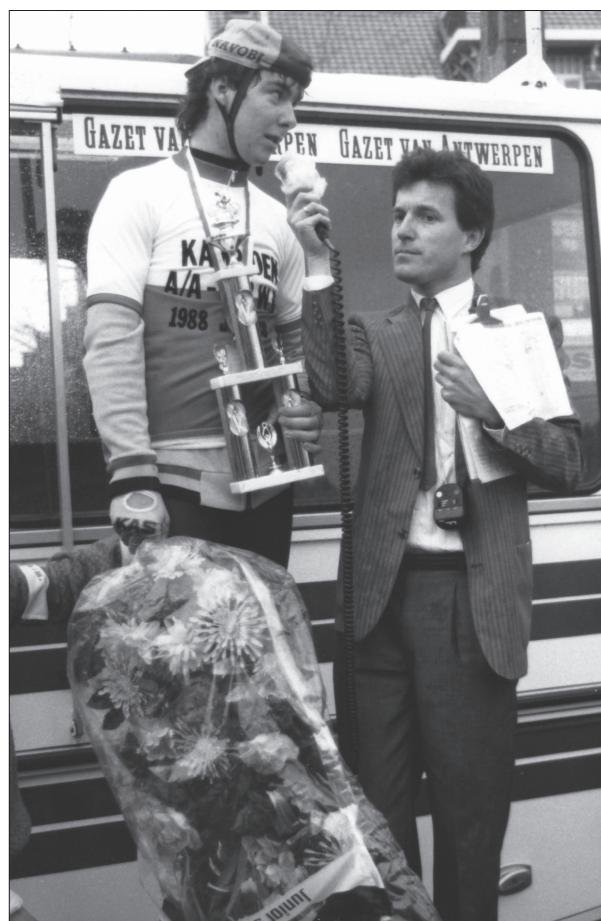
Datum: 20/05/1973
 Plaats: Bornem
 Organisator: Verenigde Wielerclubs
 Winnaar: Willy Vonckx (Booischoot)

Datum: 01/06/1975
 Plaats: Wintam
 Organisator: Hul Sportif
 Winnaar: Fons De Wolf (Breendonk)

Datum: 30/05/1976
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Ludo Engelen (Herentals)

Datum: 03/05/1987
 Plaats: Eikevliet
 Organisator: Het Eikse Wiel
 Winnaar: Patrick Van Roosbroeck (Duffel)

Datum: 01/05/1988
 Plaats: Eikevliet
 Organisator: Het Eikse Wiel
 Winnaar: Frank Stoop (Retie)

*Frank Stoop op het podium in 1988
 (Collectie Willy De Clercq)*

Liefhebbers

Datum: 19/05/1974
 Plaats: Wintam
 Organisator: Hul Sportif
 Winnaar: Ludo Peeters (Brecht)

Datum: 27/06/1976
 Plaats: Sint-Amands
 Organisator: Scheldestroom
 Winnaar: Roger De Beukelaer (Antwerpen)

Datum: 20/04/1979
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Charles Jochums (Sint-Lenaarts)

Datum: 15/06/1986
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Peter Roes (Herentals)

Datum: 09/05/1987
 Plaats: Mariekerke
 Organisator: Scheldevrienden
 Winnaar: Benny Heylen (Hulshout)

Datum: 06/05/1989
Plaats: Mariekerke
Organisator: Scheldevrienden
Winnaar: Jan Van Doninck (Herentals)

Cyclocross A-categorie

Datum: 16/10/1977
Plaats: Breendonk
Organisator: Sint-Sebastiaansvrienden
Winnaar: Rik Arnouts (Gestel)

De Klein-Brabantse renners hadden, ook als het kampioenschap in eigen streek gehouden werd, niet altijd succes. Op 9 mei 1987 hoopte men dat één van de streekrenners te Mariekerke het pleit zou winnen. Klein-Brabant telde immers verscheidene kanshebbers op de titel, zoals Francis Jansegers, Eric Goossens, Patrick Van de Voorde, Patrick Van Buggenhout, Luc Caluwaerts, Chris Blommaert en Eddy Verhoeven. Uiteindelijk zou Benny Heylen uit Hulshout het pleit winnen. Eén week voordien, tijdens het provinciaal kampioenschap voor junioren te Eikevliet, was Danny Verelst de enige streekrenner die in de top tien eindigde, op de zevende plaats.

Alex Robberecht provinciaal kampioen in 1972
(Collectie Alex Robberecht)

Wie op een provinciaal kampioenschap als eerste eindigde, werd niet zomaar kampioen. Dat werd de eerste renner uit de betreffende provincie. Zo won veldrijder Jan Teugels op 16 oktober 1977 zijn koers te Breendonk. Aangezien hij toen al in Kapelle-op-den-Bos woonde, maakte hij bijgevolg geen aanspraak op de titel.

Enkele renners uit Klein-Brabant werden elders provinciaal kampioen. Zo won cyclocrosser Jan Teugels op 14 oktober 1972 het provinciaal kampioenschap veldrijden te Berlaar en veroverde Alex Robberecht in datzelfde jaar de provinciale titel bij de liefhebbers te Merksplas.

7.6.5. In het veld en op de piste

Het veldrijden zat begin jaren zestig in de lift. Naarmate de jaren vorderden, raakten de cyclocrosskalenders almaar voller, zodat de beoefenaars iedere week een keuze konden maken aan welke wedstrijd ze zouden deelnemen. Vooral in het Mechelse maakte deze wintersport bij uitstek furore, wat waarschijnlijk te danken was aan de aanwezigheid van enkele goede lokale veldrijders. Verder kende deze discipline een opbloei doordat ze een internationaal karakter kreeg, waardoor ook buitenlandse vedetten, die veel succes oogstten bij het publiek, mochten aantreden.

ZONDAG 2 JANUARI 1966, te 14.30 uur
CYCLO-CROSS WEDSTRIJD TE HINGENE
1e GROTE PRIJS PETRUS BLOMMAERTS
voor nieuwelingen-juniors-liefhebbers en corporatieven
Alle formaliteiten in café « Welkom », De Baerde-
maeckerstr. 2, lokaal van de wielclub « Vliegend Wiel »

Aankondiging van een cyclocross te Hingene op 2 januari 1966
(Ons Klein-Brabant, 25 december 1965)

Waren het aanvankelijk wegrenners die in de winter aan de cyclocrossen deelnamen, dan zouden nu steeds meer gespecialiseerde veldrijders van start gaan. Wegrenners vonden tijdens de winterstop ook hun vertier op de piste of namen enkele weken effectieve rust. Sommigen vreesden zelfs dat ze ziek zouden worden, waardoor een deel van het volgende wegseizoen verloren zou gaan.

In Klein-Brabant was Petrus Blommaert uit Hingene vanaf 1963 actief als veldrijder en hij werd toen beschouwd als de beste cyclocrosser van de streek. Zijn dorpsgenoot Leonard Caluwaerts zou

Pierre Robberecht, Bornem (Collectie Pierre Robberecht)

zich vanaf het winterseizoen 1966-1967 meer gaan toeleggen op deze discipline en één jaar later volgde Weertenaar Pierre Robberecht.

Vanaf het seizoen 1968 besloot men om twee Belgische kampioenschappen veldrijden te houden: één uitsluitend voor beroepsrenners en één voor de lagere categorieën. Beide kampioenschappen gingen gezamenlijk door op éénzelfde parcours. De kampioen van de lagere categorieën mocht zijn driekleurige trui enkel dragen tijdens veldritten uitsluitend bedoeld voor liefhebbers, junioren, nieuwelingen en corporatieven.

Te Bornem organiseerde wielclub *WAC Sport en Steun*, in samenwerking met het gemeentebestuur, telkens rond de jaarwisseling een cyclocross voor renners aangesloten bij de BWB en de UCI. In 1960 ging deze door in de buurt van het fort en voor de eerste keer werd de Bornemse club bijgestaan door de Hombeekse *Sportvrienden*. Later namen de plaatselijke *KAJ* en de *VKAJ*, de verenigingen voor dewelke de financiële winst bestemd was, deze werkzaamheden over. De volgende jaren zou de wedstrijd doorgaan in en om het Breeven. De achtereenvolgende winnaars waren Karel Van Houtte (1959), Rik Willems (1960), Albert Van Damme (1961 en 1962), Jos Mattheusen (1963), Germain De Keyzer (1965), René De Clerck (1966), Jan Harings (1966) en Leon Scheirs (1967). Eind december 1963 organiseerde men te Ruisbroek

eenmalig een cyclocross voor nieuwelingen, liefhebbers en corporatieven.

Vanaf januari 1966 richtte wielclub *Het Vliegend Wiel* uit Hingene de Grote Prijs Petrus Blommaert in voor nieuwelingen, junioren, liefhebbers en cycloportieven. “*Te Hingene werd het een echte slijkboel waarin Flor Ongenaë zich de sterkste toonde. Het werd een afmattende wedstrijd, waarin van de deelnemers heel wat werd geëist, zodat we graag hulde brengen aan allen, die de koers uitreden*”, was het korte verslag over deze wedstrijd.¹⁷⁴ In 1966 en 1967 zou men in deze gemeente zelfs tweemaal per jaar een cyclocross organiseren. Gastheer Blommaert won de twee edities van het winterseizoen 1966-1967. Eind 1967 zegevierde Norbert Dedeckere uit Stene, terwijl Blommaert op de vijfde plaats eindigde. Tijdens de winter 1966-1967 waren er, naast Bornem en Hingene, ook nog veldritten te Wintam en te Breendonk.

Enkele jaren later richtte men te Sint-Amands en te Mariekerke enkele cyclocrossen in. Op een ijskoude 20 december 1969 stonden 45 deelnemers, onder wie ook streekrenners Petrus Blommaert, Pierre Robberecht, Alex Robberecht en Frans Kerremans, aan het vertrek van de Schelde-Cyclocross te Mariekerke. Julien Vanden Haesevelde uit Etikhove werd eerste. Petrus Blommaert eindigde derde, als eerste streekrenner. Eerstgenoemde kon één jaar later zijn overwinning te Mariekerke hernieuwen.

Op 12 december 1970 organiseerde men te Sint-Amands de Cross der Scheldeboorden. Deze wedstrijd, waarvoor 44 deelnemers kwamen opdagen, zou al een eerdere editie gekend hebben. Winnaar in 1970 werd Freddy Nijs. Norbert Dedeckere, die tijdens de winter van 1971 in de "winning mood" verkeerde, kwam het volgende jaar als eerste afgescheiden toe met ruim twintig seconden voorsprong op zijn achtervolgers.

Begin jaren zeventig trad Breendonkenaar Jan Teugels in het strijdperk als cyclocrosser. Hij zette het veldrijden in Klein-Brabant definitief op de kaart door enkele belangrijke wedstrijden te winnen. Zijn supportersclub, *Sint-Sebastiaansvrienden*, organiseerde vanaf 1972 jaarlijks de Grote Prijs Jan Teugels voor A-renners in Breendonk.

Bij wielclub *Kalfort-Dries* uit Kalfort en bij de *Windklievers* uit Puurs vonden, net als bij de *Sint-Sebastiaansvrienden* uit Breendonk, gedurende de jaren tachtig wedstrijden voor andere categorieën plaats.

Zoals gewoonlijk kwamen tijdens het winterseizoen ook enkele renners uit Klein-Brabant in actie op de wielersbaan. Ze namen deel aan verschillende disciplines en wisten telkens enkele prijzen te behalen.

Alex Robberecht uit Weert neemt de binnenbaan op de piste
(Collectie Alex Robberecht)

Renners op de wielersbaan met uiterst links Ernie Roskam uit Ruisbroek (Collectie Edwin Roskam)

Deze wedstrijden hadden ook veel bijval bij het publiek. Vaak werden er groepsreizen naar de Zesdaagse te Antwerpen georganiseerd. Zo legde autobusmaatschappij *Alfons* uit Malderen op 29 februari 1960 een bus in vanuit Bornem, Sint-Amands en de Ouden Briel. Inschrijven kon te Bornem bij Jan Selleslagh in de Nieuwe Kouterstraat 17 en te Sint-Amands bij velomaker Jan Van Achter in de Winkelstraat, bij Maria Gevers op de Kerkhofdries en in het lokaal van *WSC Willen is Kunnen* op de Larendries.

7.6.6. Regelmatigheids criteriums

Doorheen de jaren organiseerden de streekkranten enkele regelmatigheids criteriums voor de renners uit Klein-Brabant, het Vaartland en de Rupelstreek. Op deze manier probeerde men het wielrennen voor renners en inrichters van wedstrijden in eigen streek te stimuleren. Ook de supporters hadden een voordeel, want zij konden hun favoriete renner bijna wekelijks aan het werk zien in eigen streek.

Het regelmatigheids criterium Ons Klein-Brabant

In 1977 lanceerde Ons Klein-Brabant, in samenwerking met enkele Klein-Brabantse sponsors, het regelmatigheids criterium Ons Klein-Brabant. Per wedstrijd konden de renners, aan de hand van het officiële klassement van de BWB, een aantal punten verdienen. Wie op het einde van het seizoen de meeste punten verzamelde, werd winnaar. Indien een renner tijdens het lopende seizoen overstapte naar een hogere categorie, mocht hij de reeds behaalde punten gewoon overhevelen. Men voorzag een totaalbedrag van 62.000 frank aan prijzengeld, als volgt verdeeld: 32.000 frank voor de eerste elf liefhebbers, 19.500 frank voor de eerste acht juniors en 10.500 frank voor de eerste acht nieuwelingen.

De editie van 1977 werd bij de nieuwelingen gewonnen door Rudy Cleemput. Walter Verstrepen en Frank Suys bekleedden respectievelijk de tweede en derde plaats. Bij de juniors eindigde Miel Willockx van de Kleine Amer als eerste, voor Luc Claus en Erik Cooremans. En Alex Robberecht stond, met slechts enkele punten voorsprong op zijn broer Pierre, op de eerste plaats bij de liefhebbers.

Per georganiseerde wedstrijd ontvingen de deelnemende clubs een premie van 1.000 frank. Ze konden tevens gebruik maken van een radiowagen en kregen een aantal gratis affiches ter beschikking.

In 1977 ontvingen *Sport en Steun* (Bornem), *Willen is Kunnen* (Hingene), *Het Vliegend Wiel* (Oppuurs), *Hul Sportif* (Wintam), *Armoede Zucht naar Weelde* (Sint-Amands), *Het Eikse Wiel* (Eikevliet), *Doregem* (Bornem), *Herleving* (Bornem), *Scheldevrienden* (Mariekerke), *Gulden Spoor* (Puurs), *WSC Walter Peeters* (Ruisbroek), *WC Jos Vergauwen* (Bornem), *WC Keymolen* (Branst), *Verbroedering* (Branst) en *Heiken* (Breendonk) deze premie.

In navolging van voornoemd criterium organiseerde *Gazet van Antwerpen*, in samenwerking met *Speed Shop* uit Willebroek, in 1978 een volgend criterium met meer wedstrijden en een hoger bedrag aan prijzengeld. Alle jeugdrenners uit Klein-Brabant, het Vaartland en de Rupelstreek mochten deelnemen. *Gazet van Antwerpen* was de hoofdsponsor en beloofde wekelijks de wedstrijden te verslaan en de klasseringen te publiceren.

Het Gouden Wiel

Eveneens in 1977 richtte Klein-Brabant Vaartland, in samenwerking met *Ilwa Keukens* uit Ruisbroek, het regelmatigheids criterium Het Gouden Wiel in voor nieuwelingen, juniors en liefhebbers. Men stelde affiches en spandoeken ter beschikking als promotiemiddel. Tijdens de wedstrijd zelf voorzag men een radiowagen, maar belangrijker was de redactionele steun die de krant wekelijks verleende in de vorm van aankondigingen en gedetailleerde artikels over het wedstrijdverloop.

Alle wedstrijden die in Klein-Brabant gehouden werden, kwamen in aanmerking voor het criterium. Men verwachtte wel dat de inrichters zelf contact zouden opnemen met de krant om hun wedstrijd te laten meetellen. Al naar gelang de plaats die ze in het klassement van een wedstrijd behaalden, kregen de eerste vijftien renners een aantal punten toebedeeld. Elke renner die de wedstrijd uitreed, kreeg twee punten, terwijl er verder nog extra punten voorzien werden voor de winnaars van bepaalde premies. Op het einde van het seizoen werd een eindrangschikking opgemaakt, waaraan per categorie een bedrag van 10.000 frank, met daarnaast nog enkele prijzen in natura, vasthing. Tijdens de prijsuitreiking op 10 december 1977 in zaal Rubens te Kalfort mochten nieuweling Rudy Cleemput, junior Robert Claus en liefhebber Leo Huysmans de eerste prijs ontvangen.

Rudy Cleemput uit Sint-Amands kreeg een nieuwe fiets cadeau (Collectie Paul Winckelmans)

7.7. Wiel- en supportersclubs in Klein-Brabant

Vanaf de jaren zestig domineerden talrijke clubs het wielergebeuren in Klein-Brabant. Het merendeel beperkte zich tot het inrichten van enkele koersen per jaar, terwijl andere daarbij nog één of meerdere renners onder hun hoede hadden.

Naast de wielclubs organiseerden ook de supportersclubs van individuele renners enkele wedstrijden, maar hun voornaamste taak bestond erin hun favoriete *coureur* te steunen. De leden van de supportersclub vergezelden hun renner geregeld naar een wielwedstrijd om hem ter plaatse aan te moedigen. Even belangrijk was de financiële steun, waardoor degelijk materiaal aangeschaft kon

Luc Borms uit Sint-Amands met zijn gloednieuwe koersfiets (Collectie Brigitte Daelemans)

Supportersclub Gildenhuis met Marc Heymans en Chris Blommaert (Collectie VHKB)

BORNEM - Zaal «VICTORY» - Station

ZATERDAG 19 DECEMBER, te 20 uur

Sport- & Dansavond

van bijzondere klasse, met opbrengst voor de renners

JOHNNY en KAREL ROTTIERS uit Wintam

met de medewerking van alle jonge streekrenners en gekende vedetten uit het ganse land

F. PEERSMAN, PIERRE en ALEX ROBBERECHT, ERNIE ROSKAM en anderen

De gebroeders **ROTTIERS** zelf, samen met de koning der juniors **STAF HERMANS** uit Wezemaal en keizer **FREDDY MAERTENS** uit Lombaardzijde

Frans KERREMANS, de jonge prof en toekomstige vedette

Frans VERBEECK, revelatie van het seizoen met 22 overwinningen

Herman VAN SPRINGEL, de vermaarde hardrijder, winnaar van Bordeaux-Parijs en de Landenprijs

Martin VAN DEN BOSSCHE, de wielercrack waarover gans sportminnend Klein-Brabant fier gaat.

Bergkoning in de Ronde van Italië Vierde in de Ronde van Frankrijk 1970

➔ Bij deze gelegenheid zal **MARTIN VAN DEN BOSSCHE** worden gehuldigd, samen met zijn Italiaanse echtgenote.

Interviews door radioreporter **JAN WAUTERS**

TOT SLOT VAN DEZE AVOND

Dansfeest met orkest

« **THE STARFIGHTERS** »

Aankondiging Sport- en Dansavond te Bornem op 19 december 1970 (Ons Klein-Brabant, 12 december 1970)

worden, zoals een spiksplinternieuwe koersfiets bij het begin van het wielerseizoen.

Een wielervedstrijd inrichten en daarnaast ook nog een renner de nodige ondersteuning bieden, was vrij prijzig en kon niet alleen gefinancierd worden via de ledenbijdragen. Bijgevolg diende men nog extra gelden in te zamelen om de clubkas te spijzen. Men plande velerlei activiteiten, zoals tritsingen, tombola's, quizen, eetfestijnen, spelletjesavonden en bals. De prijzen die men bij tritsingen en tombola's kon winnen, waren zeer gevarieerd. De meest bizarre prijs was ontegensprekelijk de piano die men in de winter 1963-1964 wegschonk bij de Kalfortse wielersclub *Sport en Nering*.

Op 19 december 1972 vond in zaal Victory te Bornem een sport- en dansavond plaats ten voordele van Johny en Karel Rottiers. Enkele jonge wielrenners uit Klein-Brabant, zoals Fernand Peersman, Pierre en Alex Robberecht, Ernie Roskam en de broers Rottiers zelf, verleenden maar al te graag hun medewerking voor het sportgedeelte. Ook Staf Hermans uit Wezemaal, de juniorkoning 1972, tekende aanwezig, samen met Freddy Maertens, Frans Kerremans, Frans Verbeek, Herman Van Springel en Martin Van den Bossche. Ze werden geïnterviewd door radioreporter Jan Wauters. Dan volgde nog een huldiging van Martin Van den Bossche. De avond werd afgesloten met een groots dansfeest onder leiding van het orkest *The Starfighters*.

Wielierclub *Willen is Kunnen* uit Sint-Amands bedacht in 1979 een originele manier om wat geld in te zamelen. Op 9 maart brachten zij het populaire televisieprogramma *Rad van Fortuin*, geleid door toenmalig tv-presentator Mike Verdrengh, naar hun dorp. Deze avond kende ook bij niet-wielierliefhebbers enorm veel succes.

7.7.1. Samenwerkingsverbanden

Vele, vaak kleine, wielierclubs erkenden de voordelen van onderlinge samenwerking. Men kon niet alleen rekenen op hulp bij het inrichten van wielervedstrijden, maar het was ook makkelijker om de data van diverse wedstrijden in overeenstemming te brengen. Door zich als grotere eenheid te presenteren, hoopte men op meer inspraak bij de provinciale en nationale wielierinstanties.

Onder impuls van Marcel Van den Heuvel uit Boom werd in de zomer van 1970 het *Verbond Rupelstreek-Klein-Brabant* gesticht. Senator Stan De Clercq (erevoorzitter), Marcel Van den Heuvel (verbondsvoorzitter), Raymond Bongaerts (ondervoorzitter), Alfons Van der Seypen (secretaris en penningmeester), Isidoor Cappaert (technische begeleiding) en Gust Van der Linden (verslaggever) vormden, samen met bestuursleden Lucien Baetens, Fr. Corthals, Jean Nauwelaerts, Alfons Rottiers,

Alfons Saerens, Victor Strieleman, Constant Van de Ven en Eddy Wielandts het dagelijks bestuur.

Alle wielierclubs, actief in Klein-Brabant, de Rupelstreek of het Vaartland, kregen de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij deze overkoepelende vereniging. Elke aangesloten club mocht een vertegenwoordiger afvaardigen naar de bestuursvergaderingen. Voor de regio Klein-Brabant waren dit Edward Rochtus (*Sportverbroedering Branst*), Jos Vergauwen (*Verenigde Sportvrienden Bornem*), Henri De Clercq (*Herleving Bornem*), Raymond Bongaerts (*Sport en Steun Bornem*), Jozef Hooft (*Sportverbroedering Wintam*), Adhemar Spiessens (*Willen is Kunnen Hingene*), François Aerts (*Hul Sportif Wintam*), Frans Van Hemelrijk (*Scheldevrienden Mariekerke*), Frans Michiels (*Het Vliegend Wiel Oppuurs*), Alfons Saerens (*Kalfort-Dries Kalfort*), André Van Hoeck (*Willen is Kunnen Puurs*), Karel Paridaens (*Sportverbroedering Sint-Amands*), Aloïs Daelemans (*Scheldevrienden Weert*) en Albert Moortgat (*Oranjevrienden Breendonk*).¹⁷⁵

Blijkbaar werd deze samenwerking na een tijdje stopgezet, want in 1988 deed Hans Marnef, secretaris bij *Het Eikse Wiel*, een oproep voor de stichting van de *Klein-Brabantse Wielierunie* waarin zesentwintig wielierclubs uit Klein-Brabant en het Vaartland actief zouden zijn. Hij was van plan een regionale onderafdeling van de BWB te vormen en

WAC Sport en Steun uit Bornem in 1983 (Collectie Eddy Van Ranst)

op deze manier meer inspraak te verwerven. “Ik wil de wielersport in Klein-Brabant brengen waar ze hoort en dat is dus vrij hoog. Het komt er hier niet op aan één grote club te maken, maar vooral de samenwerking te bevorderen en sterk te staan met z’n allen”, aldus de initiatiefnemer.¹⁷⁶

En Marnef voegde de daad bij het woord. Toen de Eikevlietse wielersportclub dat voorjaar het provinciaal kampioenschap voor junioren organiseerde, vroegen zij ondersteuning van andere wielersportclubs uit de streek. *Willen is Kunnen* (Puurs), *Danny Verelstvrienden* (Ruisbroek), *Herleving* (Bornem), *Windknievers* (Eikse Amer), *Hul Sportif* (Wintam), *Kalfortse Sportvrienden* (Kalfort), *Sint-Sebastiaansvrienden* (Breendonk), *Willen is Kunnen* (Hingene), *Sport en Steun* (Bornem), *Molensteenvrienden* (Tisselt) en *De Spurters* (Tisselt) zegden toe om die dag hun steentje bij te dragen.

Wielersportclub Herleving uit Bornem werd ontvangen op het Landhuis (Collectie Willy De Clercq)

7.7.2. De belangrijkste wielersportclubs in Klein-Brabant

Bornem

Verenigde Sportvrienden
WAC Sport en Steun
Herleving
Supportersclub Gildehuis

Branst

Sportverbroedering

Breendonk

Rap Zijn Wint
D'Hand
Sint-Sebastiaansvrienden
Vijfhoek

Eikevliet

Het Eikse Wiel

Hingene

Willen is Kunnen
Het Vliegend Wiel

Kalfort

Kalfort-Dries
Kalfortse Sportvrienden
Sport en Nering

Mariekerke

Scheldevrienden
Heikantvrienden

Oppuurs

Sportkring Oppuurs
Het Vliegend Wiel
De Lustige Vrienden

Puurs

Statievrienden
Willen is Kunnen
Windknievers

Ruisbroek

Sportcomiteit Ruisbroek
De Jonge Beloften
Sterk maar Moedig

Sint-Amands

Scheldestroom
Armoede Zucht naar Weelde
Willen is Kunnen
Sportverbroedering
Buisstraatvrienden
Recht voor Allen

Weert

Scheldevrienden

Wintam

Hand in Hand
Luxora / Hul Sportif

7.8. En de kranten schreven...

Om de wekelijkse uitslagen van hun favoriete renner na te kijken, konden de Klein-Brabantse wielersfans nog steeds terecht bij de nationale kranten. Via een wekelijkse rubriek in Gazet van Antwerpen bracht reporter Jos Maes uit Sint-Amands vanaf 1960 gedetailleerde informatie over de prestaties van de renners uit Klein-Brabant en de Rupelstreek, zodat de wielersfans steeds op de hoogte bleven van het wel en wee van hun favoriete renner.

In navolging van Het Nieuwsblad van 't Kanton Puers, dat in de meidagen van 1940 nogal abrupt stopte met verschijnen, werd door Jules Ivens uit Sint-Amands vanaf 11 september 1948 het weekblad *Ons Klein-Brabant* uitgegeven. Al bestond dit krantje in eerste instantie slechts uit vier pagina's, er werd alsnog voldoende aandacht besteed aan het sportnieuws uit de regio. De krantenredactie formuleerde het begin 1950 als volgt: "*Vanaf komend nummer zullen deze lezers ook meer nieuws vernemen over koersen, en voornamelijk over de*

Wielersclub Willen is Kunnen uit de Larendries te Sint-Amands (Collectie Rita De Winter)

*verrichtingen hunner favorieten.*¹⁷⁷ In de rubriek “Wielrijden” werden de wedstrijden in Klein-Brabant vrij summier besproken en men vergat in het enthousiasme over de eigen streekrenners al wel eens de winnaar die van elders kwam te vermelden. Ons Klein-Brabant publiceerde wekelijks de uitslagen van de plaatselijke renners, eventueel gevolgd door een kort wedstrijdverslag.

Op 3 januari 1975 verscheen de eerste editie van Klein-Brabant Vaartland, uitgegeven door *Baeté* uit Puurs. Net als Ons Klein-Brabant bracht dit nieuwe streekblad wekelijks een enorme portie wielernieuws. Ons Klein-Brabant kreeg juist dan een vernieuwde lay-out waarin nog meer aandacht besteed werd aan het wielergebeuren in de streek, met uitgebreide interviews, fotoreportages en wedstrijdverslagen. Ook hier verblijdde Jos Maes, die naast verslaggever eveneens BWB-afgevaardigde was, in de jaren tachtig de wielierliefhebbers wekelijks met ellenlange verslagen over recente koersen. Daarnaast stelde hij bij ieder seizoensbegin het hele Klein-Brabantse wielerpeloton voor aan de lezers en keek hij af en toe terug in het verleden door allerlei anekdotes en weetjes over oud-renners en lang verreden koersen te vermelden.

Begin jaren tachtig startte men in Klein-Brabant met de Klein-Brabantse Video- en Televisiemaatschappij, kortweg Viteve. Het nieuwskanaal stelde wekelijks een videokrant samen met de belangrijkste nieuwsfeiten uit de streek, die te bekijken was bij de plaatselijke horeca. Ook zij versloegen talrijke wielerevenementen.

7.9. Cyclo Sprint, connectie tussen renner en wielerbond

Gedurende verscheidene decennia kregen de renners het tijdschrift Cyclo Sprint, een uitgave van de Belgische Wielerbond, in de brievenbus. Hierin konden ze alle nuttige inlichtingen terugvinden over hun favoriete sport.

Het allereerste nummer van dit tweetalige magazine verscheen in juni 1955. Naast het nieuws over wielrenners, wielersportclubs en wedstrijden, kwamen ook motorsport, cyclobal en wielertoerisme uitgebreid aan bod. Een jaarabonnement kostte toen 60 frank voor twaalf tijdschriften, of 7,50 frank voor een los nummer.

Vanaf 1966 werd Cyclo Sprint een weekblad. De abonnementsprijs voor het seizoen 1966 werd vastgesteld op 150 frank. Men richtte zich nu

meer op de wielersport, de renners, de clubs en de wedstrijden. Elke week drukte men een kalender af van alle wielervedstrijden die in de nabije toekomst gehouden werden. Ook deelnemerslijsten, wedstrijdreglementen, straffen en schorsingen, goedgekeurde wedstrijdresultaten voor liefhebbers, dames en beroepsrenners waren wekelijks terug te vinden in het tijdschrift. Vanaf januari 1968 publiceerde men ieder jaar een adressenlijst van alle aangesloten renners. Om de banden met andere leden, de wielertoeristen, niet te verliezen, voegde men om de andere week een extra rubriek toe. Men kreeg de gelegenheid om advertenties te plaatsen, waarvan de prijs varieerde tussen 225 frank en 2.000 frank, respectievelijk voor 1/16 bladzijde tot een volledige bladzijde. Afhankelijk van het aantal keren dat een advertentie mocht verschijnen, kon er een prijsvermindering bekomen worden.

7.10. De belangrijkste Klein-Brabantse jeugdrenners en liefhebbers

Zelfs de beste profrenners uit Klein-Brabant startten hun wielercarrière bij de jeugdcategoryën. Maar niet iedereen had het geluk of de mogelijkheid om een succesvolle profcarrière uit te bouwen, zelfs niet wanneer hij week na week zegevierde als nieuweling, junior of liefhebber.

Vooral in de jaren tachtig bezat deze streek, samen met de Rupelstreek en het Vaartland, een overaanbod aan jonge renners. In 1982 schreef journalist Jos Maes dat Klein-Brabant, wat jong wielertalent betrof, goed bevolkt was qua aantal en qua kwaliteit.¹⁷⁸

Klein-Brabant had verscheidene talentrijke jonge renners, die allen hun plaats opeisten in het wielerpeloton. Johny Rottiers (Tertre 1968, nieuwelingen), Karel Rottiers (Ruddervoorde 1969, nieuwelingen), Fons De Wolf (Momignies 1978, liefhebbers) en Heidi Van De Vijver (Izenberge 1988, dames-juniores) werden allen Belgisch kampioen. Ann De Greef (Lembeek 1982, dames-juniores), Chris Vandyck (Halanzy 1984, juniores) en Frank Van De Vijver (Roosdaal 1985, liefhebbers) behaalden een tweede plaats, terwijl Pierre Robberecht (Herentals 1965, juniores) als derde over de eindmeet reed in een Belgisch kampioenschap. In 1982 won Rudy Cleemput te Ekeren nog het Belgisch kampioenschap voor studenten.

7.10.1. De jaren zestig

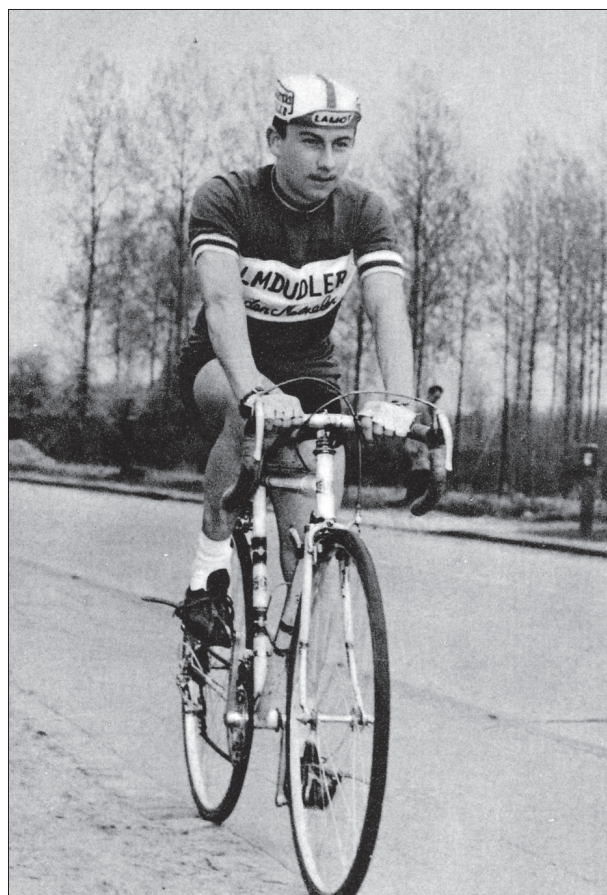
De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Jan Caluwaerts
Tony De Jonghe
Jean-Pierre Heymans
Johnny Heymans
Marcel Heymans
Karel Peeters
Victor Peeters
Ben Rousseau
François Spiessens
Petrus Stevens
Paul Van De Vijver *
Roger Van Laer
Cyriel Waumans

Branst

Emiel Christiaens

Cyriel Waumans, Bornem (Collectie Willy De Clercq)

Breendonk

Staf De Bondt
Frans Kerremans
Arthur Van De Vijver *
Louis Verhoeven

Louis Verhoeven uit Breendonk startte in 1957 als nieuweling bij de *Dijlespurters*. Café D'Hand op de Dendermondsesteenweg werd in deze periode uitgebaat door zijn vader, Nest, en was toen al verscheidene jaren het supporterslokaal van onder anderen Jan Van Gompel.

Tijdens zijn eerste seizoen als nieuweling behaalde Verhoeven vier overwinningen: te Schelle, te Kalfort, te Temse en te Sint-Amands. Verder eindigde hij vaak binnen de top tien. De Breendonkenaar nam dikwijls deel aan koersen in Klein-Brabant, maar met de *Dijlespurters* betwistte hij eveneens enkele interclubs. Zo streed hij op 13 september te Turnhout, samen met drie andere nieuwelingen, mee om de titel in het interclubkampioenschap van de provincie Antwerpen bij de nieuwelingen. Zijn ploeg wist hier een tweede plaats te bemachtigen. Verhoeven reed zijn laatste wedstrijd bij de nieuwelingen op 25 mei 1959 te Zele. De week daarna werd hij al derde tijdens een liefhebberskoers te Temse.

Karel Peeters, Bornem (Collectie Willy De Clercq)

Louis Verhoeven, Breendonk (Collectie Louis Verhoeven)

Het seizoen 1960 startte met een lange inactiviteit wegens ziekte. Het was al mei toen de renner terug aan de start van wielervedstrijden verscheen. In juni reed Louis in Luxemburg een schitterende Omloop der XII Kantons. Hij won de eerste etappe met ruim een minuut voorsprong op zijn achtervolgers. De tweede dag eindigde hij pas zesde, omdat hij die dag in dienst reed van zijn ploegmaat Hugo Hellemans. Na in de slotrit nog een tiende plaats bemachtigd te hebben, eindigde Verhoeven uiteindelijk als tweede in het eindklassement. Dit seizoen werd afgesloten met nog eens drie overwinningen.

Wegens zijn militaire dienstplicht kon Louis in 1961 amper deelnemen aan wielervedstrijden. Om de nodige conditie op te bouwen, nam hij voor de aanvang van het wieljaar 1962 deel aan de jaarlijkse lichaams oefeningen en oefenwedstrijden van de *Dijlespurters*. Eén van deze oefenritten, met een omloop van zo'n veertig kilometer in en rond Breendonk, ging door op 28 januari 1962 en vertrok aan het café van zijn vader. Deze winterse oefeningen brachten blijkbaar op, want gedurende het ganse seizoen reed Verhoeven regelmatig in de prijzen.

De jongeman nam enkel deel aan wedstrijden als pure vrijetijdsbesteding. Als dagbladverkoper verdeelde

hij dagelijks per fiets de kranten bij honderden gezinnen en daarom was het voor hem moeilijk om deel te nemen aan rittenkoersen en wedstrijden in het buitenland. Je kon immers niet altijd rekenen op een vervanger voor de krantenronde tijdens afwezigheid. Desondanks won Verhoeven alsnog verscheidene prijzen, zowel in wedstrijden voor onafhankelijken als in profwedstrijden. Mits hij voor elke wedstrijd afzonderlijk de toestemming kreeg, kon een renner uit de categorie der onafhankelijken immers aantreden bij de beroepsrenners.

Voor de seizoenen 1966 en 1967 had Louis een contract als profrenner ondertekend. Op 12 april 1967 nam hij, samen met onder anderen Martin Van den Bossche, met de *Dijlespurters* nog deel aan het provinciaal clubkampioenschap. In juli 1967 besloot de Breendonkenaar evenwel, na wat gezondheidsproblemen, om te stoppen als wielrenner. Vanaf januari 1968 nam hij café D'Hand over van zijn vader.

Hingene

Petrus Blommaert
Leonard Caluwaerts
Richard Caluwaerts
Frans Cuyt
Urbain Michiels

Richard Caluwaerts, Hingene (Collectie Richard Caluwaerts)

In de Victor De Witstraat te Hingene woonde Richard Caluwaerts. Hij startte in 1957 op vijftienjarige leeftijd bij de onderbeginnelingen. Eén jaar later vroeg hij zijn vergunning aan als nieuweling bij de BWB en werd lid van de Mechelse *Dijlespurters*. Tijdens zijn wielercarrière won de Hingenaar heel wat mooie prijzen, maar behaalde slechts enkele overwinningen. Zijn succesjaar was 1962, waarin hij een veertigtal keer binnen de eerste

tien eindigde. Dat jaar won hij nog wedstrijden te Bornem, Boom en Aartselaar. De jongere broer van Richard, Leonard, volgde het voorbeeld van zijn broer en werd nieuweling in 1962. Hij zou zich later, net als zijn dorpsgenoot Petrus Blommaert, voornamelijk toeleggen op het veldrijden.

Petrus Blommaert nam aanvankelijk deel aan wegwedstrijden, maar koos uiteindelijk voor het veldrijden. Niet veel later kreeg de Hingense renner een supportersclub, *Het Vliegend Wiel*, met BWB-afgevaardigde Rik De Boeck als erevoorzitter. Begin 1966 werd een eerste veldrit georganiseerd onder de benaming Grote Prijs Petrus Blommaert. Bij de tweede en derde editie, beide verreden tijdens de winterperiode 1966-1967, werd Blommaert tot tweemaal toe winnaar van zijn eigen wedstrijd.

Kalfort

Wilfried De Cock
Frank Verlinden

Wilfried De Cock begon in 1962 te koersen als niet-aangesloten renner. Op 9 september richtten zijn supporters de eerste Grote Prijs Wilfried De Cock in, waarin hij als achtste eindigde. Het volgende seizoen, in 1963, sloot hij zich als nieuweling aan bij de BWB. De Kalfortenaar bleek een zeer regelmatig renner te zijn, won af en toe een wedstrijd en reed vrij vaak een prijs. In augustus 1964 stapte De Cock over naar de liefhebbers. Hij debuteerde in een wedstrijd te Breendonk en behaalde er de zevende plaats. Nadien werd hij nog enkele keren clubkampioen bij *WAC Hoboken*. Wilfried stopte in juni 1967 met koersen.

Lippelo

Jos Bogaerts
François De Buyzer

Mariekerke

Karel Maes

Oppuurs

Edward De Cock
Frans Kerremans *

Wilfried De Cock, Kalfort (Collectie Louis Callaert)

Ruisbroek

Gust Adriaensens
Edmond Apers
Ernie Blommaert
Denis Borms
Frans Flies
Jan Lauwereyns
Eddy Peeters
Roger Peeters
Danny Roskam
Ernie Roskam
A. Van Dijck

In Ruisbroek waren de broers Danny en Arnold (Ernie) Roskam actief in het wielrennen. Hun supportersclub *De Jonge Beloften*, een onderafdeling van de Mechelse *Dijlespurters*, had haar lokaal in het gelijknamige café in de toenmalige Nieuwstraat, nu Sint-Katharinastraat.

Danny, de oudste, reed vanaf 1964 op de piste te Walem samen met Johny en Karel Rottiers. Tijdens de kampioenschappen 1964, die daar begin juli doorgingen, eindigde hij als tweede in de vijfde categorie, na Milo Cools. Ook op de weg won deze renner verscheidene prijzen. Begin 1965 werd hij verder nog clubkampioen nieuwelingen bij de *Dijlespurters*. Gedurende het winterseizoen nam Danny ook deel aan de medaillekoersen in het Sportpaleis te Antwerpen. Samen met zijn collega's bij de *Dijlespurters* Frans Kerremans, Hubert Verbeeck en Marcel Van Drom won de Ruisbroekenaar op 25 juli 1969 het nationaal

Danny en Ernie Roskam (Collectie Roskam)

kampioenschap ploegenachtervolging op de wielersbaan te Rocourt.

Broer Ernie, die vanaf 1965 aan wedstrijden deelnam, wist zich eveneens meermaals te onderscheiden. In de jaren zeventig leverde hij nog enkele schitterende prestaties. Op 7 april 1971 werd hij samen met Erik Van Lent, Rudi Rijpens en Jan Bertrains Belgisch kampioen ploegentijdrit te Deerlijk. In juni van datzelfde jaar won hij nog de derde etappe van de Franse rittenkoers Trois jours de Hénin-Liétard.

Sint-Amands

Frans De Wit
Theo Ivens
Eddy Kerremans
Frans Kerremans *
Fernand Peersman *
Harry Smets
Aimé Van Keer

Weert

Alex Robberecht
Pierre Robberecht
Emiel Verbiest

Op 4 maart 1961 schreef liefhebber Emiel Verbiest uit Weert geschiedenis door totaal onverwacht de wedstrijd Gent-Gent te winnen. Het was die dag ideaal koersweer en de 109 liefhebbers legden de honderdtwintig kilometer in sneltempo af. Verscheidene renners waagden een vluchtpoging, maar werden steeds opnieuw bijgehaald. Toen het peloton de aankomstlijn in het Gentse Zuidpark naderde, was iedereen het erover eens dat de wedstrijd zou eindigen met een massasprint. Tot Verbiest zich opeens wist los te rukken en als een pijl naar voren schoot richting aankomst. *“Met een daverend exploit plaatste Emiel Verbiest, voor de meeste sportliefhebbers een volledig onbekende figuur, de kroon op het werk, door op een schitterende manier de omloop van Het Volk in de wacht te slepen, en zich meteen in de belangstelling te plaatsen”*, blokletterde Gazet van Mechelen enkele dagen later.¹⁷⁹ Eén van de favorieten, Benoni Beheyts, moest zich die dag tevreden stellen met een derde plaats. De Weertenaar startte zijn wielercarrière in 1957 als onderbeginneling. Later zou hij zich aansluiten bij WAC Hoboken en een vergunning aanvragen als nieuweling bij de BWB. Met Gent-Gent won Emiel zijn allereerste wedstrijd en werd geroemd om de *“eenvoud”* waarmee hij zijn overwinning vierde: *“Kalm en bezadigd, als iemand die iets heel gewoon achter de rug heeft, stond hij de mensen te woord. Hij lachte niet eens uitbundig, zwierde nog veel minder met armen of bloementuil, alleen bleef hij de eenvoudige stille Verbiest, zoals ze hem te Weert allen kennen.”*¹⁸⁰

Nog geen twee maanden later ging op 29 april de rittenkoers Breendonk-Hoboken-Breda-Breendonk van start. Deze wedstrijd voor internationale liefhebbers verliep in drie etappes van om en bij de honderd kilometer. Door een keer als tweede en twee keer als vierde te eindigen, bracht Emiel Verbiest op 1 mei 1961 de palm van de eindoverwinnaar naar Weert.

Eveneens in Weert vervaardigde velomaker Gustaaf Robberecht begin jaren zestig een koersfiets voor zijn jongste zoon Alex.

Alex bleek veel talent te hebben, want op het einde van het seizoen 1959 publiceerde Ons Klein-Brabant al een zeer lovend artikelje: *“Een veelbelovend renner. Dit is voorzeker de bijna elfjarige Alex Robberecht, zoon van Staf, wonende Molenstraat 5.*

Pierre en Alex Robberecht, Weert (Collectie Pierre Robberecht)

*De jonge snaak nam tot hiertoe aan drie koersen deel en behaalde over drie weken de 2e te Bornem, een week later een schitterende eerste om nu zondag voor eigen supporters te Weert weer prachtig 2e te eindigen, dit op 24 renners. Naar we vernemen ontvangt het veelbelovend rennerke veel steun van burgemeester Bruggeman en de ganse bevolking die terecht hoopt dat Weert binnen enkele jaren een renner met faam zal krijgen.*¹⁸¹

Samen met zijn oudere broer Pierre bracht Alex een deel van zijn vrije tijd door op de wielerpiste te Walem. Ondanks hun jeugdige leeftijd behaalden ze daar enkele goede resultaten. In september 1962 won Alex Robberecht op deze piste het kampioenschap van België voor jongens tot veertien jaar. Maar ook op de weg behaalden beide broers schitterende resultaten in wedstrijden voor niet bij een club aangesloten rennertjes.

Pierre sloot zich in 1963 als nieuweling aan bij WAC Hoboken, terwijl zijn jongere broer één jaar later tot die club toetrad. Hun supportersclub *Berg Op*, met als lokaal 't Paradijs van Gaston Albrecht, alias *De Zwarte*, in de Driesstraat, zorgde niet enkel voor de financiële en morele ondersteuning van de renners, maar organiseerde eveneens een aantal wedstrijden.

Renners Jan Nauwelaers, Achiel Van Doorne en Willy Brems samen met velomaker Frans Vermeiren, Wintam (Collectie Jan Nauwelaers)

Terwijl Alex ook in de jaren zeventig zou blijven koersen, stopte Pierre in 1968 voorlopig met wielrennen op de weg en zou hij pas in 1974 terug starten. Hij bleef nog wel actief in het veldrijden.

Wintam

François Aerts
Willy Brems
Jan Nauwelaers
Jozef Paredaens
Johny Rottiers
Karel Rottiers *
Karel Spiessens
Achiel Van Doorne
Frans Van Geel
Jos Vergult
René Walraevens

In de zomer van 1963, juist op de dag dat Benoni Beheyts wereldkampioen werd, nam ex-renner Jef Rottiers uit Wintam zijn oudste zoon voor de eerste keer mee naar de wielerpiste van Walem. Johny leerde snel bij en na enige tijd reed hij tijdens wedstrijdjes per leeftijdscategorie regelmatig als eerste over de eindmeet.

De eigenaar van de wielerpiste organiseerde ieder jaar een kampioenschap voor niet-aangesloten jonge

Johny en Karel Rottiers, Wintam (Collectie VHKB)

rennertjes. Dat werd in 1965 en 1966 gewonnen door Johny. Ook zijn één jaar jongere broer Karel, die hem na een poosje vergezelde, wist zich vaak te onderscheiden.

Ondertussen richtten enkele supporters wielclub *Hand in Hand* op. Dankzij de prestaties van beide broers gingen de lidkaarten vlotjes van de hand. Als

lokaal koos men in eerste instantie voor café Scala. Nadat vader Jef zelf café Sportwereld in de Frans De Laetstraat opende, verhuisde de wielclub naar dit adres.

Op 16-jarige leeftijd, in 1967, vroeg Johny een vergunning aan bij de BWB. Hij sloot zich tevens aan bij de *Dijlespurters* uit Mechelen. Deze wielploeg hield ieder jaar bij het begin van het seizoen haar clubkampioenschap en hoewel hij in die wedstrijd pas achttiende werd, mocht Rottiers zich voor een jaar clubkampioen bij de nieuwelingen noemen. Naast tal van ereprijzen, volgden dat eerste jaar ook een tiental overwinningen.

Omwille van deze schitterende resultaten werd hij geselecteerd voor het Belgisch nieuwelingen-kampioenschap, dat doorging op 9 juli te Helchteren. Hij werd spijtig genoeg uitgeschakeld als kanshebber toen een andere renner tegen zijn achterwiel reed, waardoor hij verder moest met een slepend achterwiel.

Johny had in het voorjaar van 1968 al vier bloementuilen naar Wintam gebracht toen hij op 7 juli in het Henegouwse dorpje Tertre voor het tweede opeenvolgende jaar aantrad tijdens het Belgisch kampioenschap voor nieuwelingen. Het was die dag

Huldiging Johny Rottiers te Wintam (Collectie Carla Aerts)

schitterend weer en 104 jonge renners zouden in zes ronden ongeveer vijfenvijftig kilometer afleggen met slechts één doel: het winnen van de nationale titel. Van bij het begin van de wedstrijd werden al diverse demarrages ondernomen, maar pas in de vierde ronde wisten enkele renners, waaronder Johnny, zich definitief af te scheiden van het peloton. Tijdens de spurt met elf wist hij van de anderen te ontsnappen en werd hij met een honderdtal meter voorsprong Belgisch nieuwelingenkampioen. Bij de eerste vijf in het klassement waren er, naast de Wintamnaar, nog drie renners uit de provincie Antwerpen, namelijk Erik Van Lent, Joseph Six en Robert Bours. Norbert Boerewaart uit Dendermonde, die op dat ogenblik kampioen van Oost-Vlaanderen was, kwam als tweede over de eindmeet. 's Avonds werd er al duchtig gevierd in het café van vader Jef, want negen jaar na Martin Van den Bossche had de gemeente Hingene terug een Belgisch kampioen. Niemand vermoedde toen dat Johnny één jaar later de kampioenstrui zou doorgeven aan zijn broer Karel.

Op 21 juli, de dag nadat Johnny met drie minuten voorsprong een koers voor eigen volk won, werd hij te Hingene gehuldigd voor zijn nationale titel. Onder begeleiding van de plaatselijke fanfare *Sint-Margaretha* werden hij en zijn familie in een open wagen door de bevlagde straten van Wintam, Eikevliet en Hingene gevoerd. Daarna volgde de officiële ontvangst door burgemeester Van Kerckhoven in het gemeentehuis van Hingene. Na de openingsrede van de burgemeester volgden nog toespraken van vertegenwoordigers van de *Dijlespurters* Mechelen en de Koninklijke Belgische Wielerbond. Adhemar Spiessens en Frans Vermeiren loofden de renner in naam van wielersclub *Willen is Kunnen* uit Hingene en wielersclub *Hand in Hand* uit Wintam.

De rest van het seizoen 1968 reed Johnny nog verscheidene prijzen. Zo kwam hij op 28 augustus, na zijn broer Karel, als tweede over de eindmeet tijdens een wedstrijd te Boom. Beide broers hadden zich uit een groepje vluchters kunnen losmaken en arriveerden met een veertigtal seconden voorsprong op hun achtervolgers.

Niet lang daarna ontstond wielersclub *Luxora*, ter ondersteuning van de broers Rottiers en François Aerts. De BWB zou echter geen vergunning verschaffen aan deze club omdat *Luxora* de naam was van de steenfabriek van erevoorzitter Willy Landuyt uit Terhagen. Bijgevolg herdoopte men de club tot *Hul Sportif*, waardoor erkenning alsnog mogelijk werd. De club had twee doelstellingen:

de renners die zij onder haar hoede had de nodige ondersteuning bieden en wielervedstrijden organiseren. Bij het begin van het seizoen 1969 ontvingen de renners een gloednieuwe fiets vanwege hun supportersclub.

Johnny had intussen de overstap naar de juniors gemaakt. Ook in deze categorie blonk hij uit en eindigde praktisch elke wedstrijd binnen de eerste tien. Verder mocht hij zeventien keer als eerste over de eindmeet rijden. Begin februari 1970 begon hij aan zijn legerdienst, wat resulteerde in slechts één enkele overwinning. In april 1971 kon hij afzwaaien en zich weer volop aan het wielrennen wijden. Door de weinige trainingsmogelijkheden tijdens zijn legerdienst moesten er heel wat inspanningen gebeuren om terug de nodige conditie op te bouwen. Johnny reed verder nog enkele jaren bij de liefhebbers, maar stopte in 1973 definitief met wielrennen.

François Aerts, Wintam (Collectie François Aerts)

7.10.2. De jaren zeventig

De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Chris Blommaert
Alex Robberecht
Pierre Robberecht
Frank Van De Vijver *
Danny Vergauwen

Breendonk

Karel Cools
Ludo De Wachter
Dominique De Wolf
Fons De Wolf *
Jos De Wolf
Danny Flies
Patrick Flies
Yvan Flies
Freddy Moeyersons
Jan Teugels
Eddy Verhoeven

Fons en Jos De Wolf, Breendonk (Collectie Dominique De Wolf)

Hingene

Hugo De Cock
Frank Suys

Johan Hofmans, Kalfort (Collectie Johan Hofmans)

Kalfort

Paul De Greef
Johan Hofmans
Mark Hofmans
Willy Peeters

Lippelo

Jos Bogaerts
Hugo Mombaerts

Mariekerke

Ivo Pauwels
Jean-Pierre Saeys
Arthur Van De Vijver *
Eddy Van San
Isi Van San

Oppuurs

Luc Caluwaerts *
Ludo Heyvaert
André Kerremans

Johan Vergult, Puurs (Collectie Paul Winckelmans)

Puurs

Albert Cloostermans
Alfons Cools
Yvan Pacchiotti
Patrick Seghers
Mark Suyckens
Johan Vergult

Ruisbroek

Bruno Adriaensens
Rudy Brusselmans
Jan Lauwereyns
Luk Mees
Jan Peeters
Walter Peeters
Edwin Roskam
Ernie Roskam
Ronny Van den Heuvel
Ronald Vissers

Jan Lauwereyns kreeg op jonge leeftijd interesse in het wielrennen doordat hij met de supportersclub van Danny en Ernie Roskam regelmatig wedstrijden bijwoonde. De broers Roskam hadden toen hun clublokaal in café De Jonge Beloften te Ruisbroek, dat uitgebaat werd door de ouders van Jan.

Walter Peeters, Ruisbroek (Collectie Paul Winckelmans)

Gedurende zijn hele wielercarrière nam de renner vaak deel aan de wedstrijden in eigen streek. Toch reed hij ook heel graag op een heuvelachtige omloop in de toenmalige provincie Brabant. Als eerstejaars nieuweling, in 1969, behaalde Lauwereyns al verscheidene prijzen, waaronder twee overwinningen, te Beersel en te Rekkem.

Jan Lauwereyns, Ruisbroek (Collectie Jan Lauwereyns)

Jan Lauwereyns aan de start van een wedstrijd in West-Duitsland in 1975 (Collectie Jan Lauwereyns)

Edwin Roskam, Ruisbroek (Collectie Edwin Roskam)

Alvorens hij in de zomer van 1970 de overstap naar de junioren maakte, kwamen daar nog eens drie eerste plaatsen bij. In de zomer van 1971 won Jan het regelmatigheids criterium De Gouden Spaak. Lauwereyns werd liefhebber in 1972. Omwille van zijn regelmaat selecteerde zijn club de *Dijlespurters* hem op gezette tijden voor rittenkoersen en belangrijke eendagswedstrijden. Samen met Florimond Van Hooydonck, Erik Van Lent en Rudi Rijpens won Jan op 31 juli 1974 het nationaal interclubkampioenschap te Sint-Pieters-Leeuw.

Tijdens zijn legerdienst in Duitsland, die inging in 1973, nam de Ruisbroekenaar daar af en toe deel aan wedstrijden. Zo werd hij op 22 april 1973 vijfde in het Internationaal Landentreffen, Rund um Duisburg, een liefhebberswedstrijd met 135 deelnemers uit België, Nederland en Duitsland. België eindigde dat jaar trouwens op de eerste plaats in het landenklassement. Hoewel hij ondertussen al was afgezwaaid, zou hij twee jaar later, op 30 maart 1975 om precies te zijn, deze wedstrijd een tweede keer rijden. Hij eindigde toen als eerste, waarbij hij Helmut Ritterfeld versloeg, die als tweede finishte. In mei 1974 nam Jan deel aan een wedstrijd in het Duitse Bensberg. Hier moest hij echter zijn meerdere erkennen in drie Duitse renners, Didi Thureau, Kurt Dülpers en Günther Schumacher, en in zijn eigen landgenoten Heesters en Callebaut.

Uiteindelijk zou Lauwereyns in het voorjaar van 1975 de Mechelse *Dijlespurters* verlaten voor wielclub *Noord-West Brabant*, waarbij nog enkele Klein-Brabantse renners aangesloten waren. Jan stopte vrij abrupt met wielrennen wegens familiale

omstandigheden, in het voorjaar van 1980. Niet lang daarvoor werd hij, na Patrick Versluys, nog tweede in Gent-Gent.

Nog te Ruisbroek debuteerde in 1972 Edwin Roskam, in navolging van zijn oudere broers Danny en Ernie. Het jaar nadien behaalde hij zes overwinningen, waaronder ook het kampioenschap bij de nieuwelingen van zijn club *Noord-West Brabant*. Hij zou de volgende jaren eveneens nog verscheidene prijzen en wedstrijden winnen.

Sint-Amands

Luc Borms
 Rudy Cleemput
 Frans Kerremans *
 Danny Laureys
 Amedé Maes
 Fernand Peersman *
 Raymond Rottiers
 Ludwig Van Buggenhout

Rudy Cleemput uit Sint-Amands startte in 1976 als nieuweling. Het daaropvolgende jaar behaalde hij vijf overwinningen en werd tevens nieuwelingenkampioen bij de *Rupelspurters*.

Aangezien de renner bij de jeugdcategorieën vrij goed presteerde, volgde al vrij snel de oprichting van een supportersclub in café 't Duifken, bij Frans Van Schoor op het Heiken. Vanuit dit clublokaal planden de Boomse *Rupelspurters* tijdens de winter jaarlijks een oefenrit om hun leden op het nieuwe

Ludwig Van Buggenhout, Sint-Amands (Collectie VHKB)

Luc Borms, Sint-Amands (Collectie Brigitte Daelemans)

wielerseizoen voor te bereiden. Deze supportersclub, onder voorzitterschap van Jozef Maes, bestond onder andere uit enkele afgevaardigden van de drie toenmalige Sint-Amandse wielerclubs. Om hun favoriete renner de nodige steun te bieden, werd regelmatig een nieuwe fiets geschonken.

In augustus 1982 werd de toen 22-jarige Rudy te Ekeren-Donk Belgisch kampioen bij de liefhebbers-studenten, een overwinning die door zijn supportersclub gevierd werd met een dansavond in zaal Plaza. Eens afgestudeerd als industrieel

ingenieur verhuisde Rudy naar het Brusselse, maar hij bleef tot het einde van de jaren tachtig trouw deelnemen aan de wedstrijden in Klein-Brabant.

Weert

Erik Cooremans

Wintam

François Aerts
Louis Croket
Mark De Reu
Johny Rottiers
Karel Rottiers *
Jos Vergult

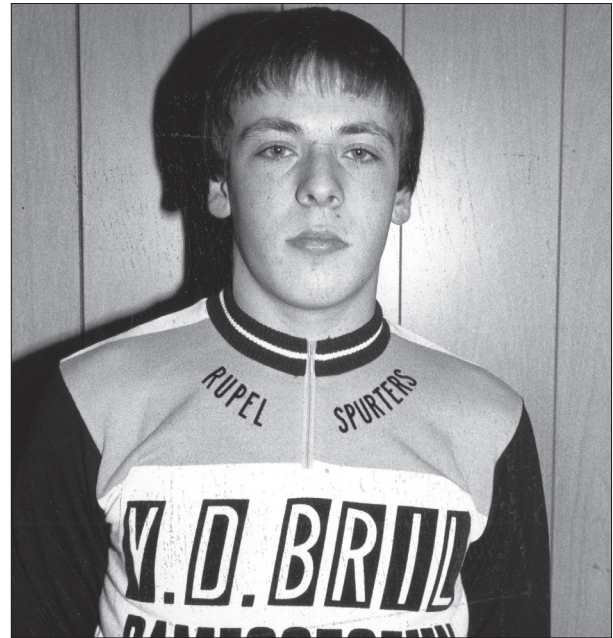

Rudy Cleemput, Sint-Amands (Collectie Rudy Cleemput)

Marc Heymans, Bornem (Collectie Marc Heymans)

Guy Van Steen, Bornem (Collectie Harry Van Lent)

7.10.3. De jaren tachtig

De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Chris Blommaert
Luk Blommaert

Nino Bodart
Alain Ceurvelts
Patrick Coppens
Jef De Bruyn
Raf De Clercq
Jean-Pierre Heymans
Marc Heymans
Patrick Heymans
Sonja Heymans
Jurgen Jansegers
Ronny Lemmens

Chris Blommaert, Bornem (Collectie Paul Winckelmans)

Ronny Lemmens, Bornem (Collectie Paul Winckelmans)

Mark Talboom, Bornem (Collectie VHKB)

Patrick Heymans, Bornem (Collectie Willy De Clercq)

Alex Robberecht
 Gino Robberecht
 Ilse Robberecht
 Veerle Robberecht
 Mark Saey
 Yvan Schilders
 Mark Talboom
 Paul Van Campenhout
 Andy Van De Vijver
 Davy Van De Vijver
 Frank Van De Vijver *
 Heidi Van De Vijver *
 Guy Van Steen
 Danny Vergauwen

Branst

Erik Cooremans
 Frans Rochtus

Breendonk

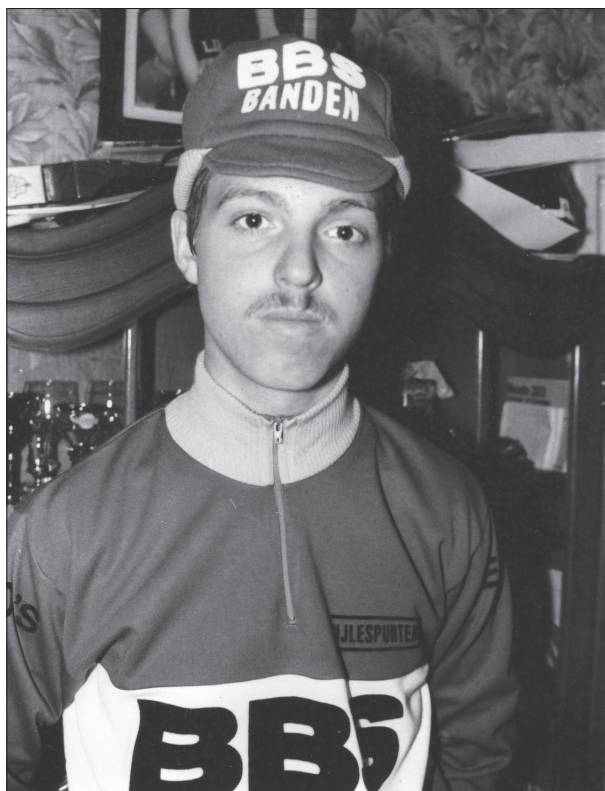
Patrick Adriaensens
 Marc Beuckelaers
 Rudy Bogaerts
 Johan Buelens *
 Karel Cools
 Arthur De Bondt
 Joeri De Decker
 Henri De Weerd
 Jan De Wolf
 Danny Flies
 Gunther Flies

Yvan Flies
 Karel Heymans
 Francis Jansegers
 Rudy Kersebeeck
 Erik Moeyersons
 Johan Moeyersons
 Kurt Poels
 Jan Teugels
 Werner Van den Eede
 Willy Van Dijck
 David Van Hemelrijck
 Eddy Verhoeven

Erik Moeyersons, Breendonk (Collectie VHKB)

Eddy Verhoeven, Breendonk (Collectie VHKB)

Verbeke. Reeds op 18 juli 1980 richtten zij aan hun lokaal De Nieuwe Sportwereld, dat uitgebaat werd door de ouders van Francis, een eerste wedstrijd in voor nieuwelingen. Deze Breendonkenaar behaalde, zowel in de jeugdreeksen als bij de liefhebbers, een groot aantal overwinningen. Als liefhebber beëindigde Francis het seizoen 1986 met zeventien overwinningen. Bovendien wist hij op 90 wedstrijden 35 keer binnen de top vijf aan te komen. Dat jaar werd voormalig profrenner Jan Van Gompel zijn sportbestuurder. Twee jaar later, in 1988, presteerde Jansegers nog beter. Met maar liefst 23 eerste prijzen kroonde hij zichzelf tot zegekoning van Klein-Brabant. Nationaal belandde hij, na Marc Sprangers, op de tweede plaats.

Hij was ook graag gezien bij zijn collega-renners. Zo won Francis eind 1985 bij zijn club, de *Rupelspurters* uit Boom, de sporttrofee voor de meest verdienstelijke renner, een verkiezing waarvoor de aangesloten renners zelf hun stem dienden uit te brengen.

Na enkele jaren voetbal bij *O.B. Breendonk* maakte Francis Jansegers in 1980 zijn debuut als nieuweling. Hij kon direct rekenen op een enthousiaste supportersclub, geleid door voorzitter Jacky Janssens, ondervoorzitter Emiel Kerremans en secretaris Rita

Hingene

Robby Brys
Hugo De Cock
Mark De Cock
Peter Michiels
Frank Suys
Johan Van Kerckhoven

Francis Jansegers, Breendonk (Collectie Willy De Clercq)

Hugo De Cock, Hingene (Collectie VHKB)

Frank Suys, Hingene (Collectie VHKB)

Benno Wauters, Hingene (Collectie Willy De Clercq)

Benno Wauters
Patrick Wauters

Benno Wauters uit Hingene debuteerde als nieuweling in augustus 1982. Daarvoor had hij enkele jaren gevoetbald bij *Excelsior Puurs*. Na een fietsvakantie met zijn jeugdvereniging had hij het gevoel dat wielrennen wel eens iets voor hem zou kunnen zijn en hij voegde meteen de daad bij het woord. Vrij snel bleek dat de zoon van radiojournalist Jan Wauters inderdaad bijzondere kwaliteiten had als renner. Benno was trouwens niet het eerste familielid dat de wielersport beoefende. Zijn grootvader en grootoom behaalden in de jaren twintig meer dan behoorlijke resultaten.

Die eerste maanden van 1982 arriveerde Wauters al zeven keer binnen de top tien. Later kon hij ieder jaar meerdere overwinningen aan zijn palmares toevoegen. In zijn topjaar, 1985, behaalde hij maar liefst 33 overwinningen en werd bijgevolg zegekoning bij de junioren. In 1987 stopte Benno vrij abrupt met wielrennen wegens gezondheidsproblemen.

Kalfort

Eric Coppen
Ann De Greef

Liezele

Luc Bogaerts
Patrick Flies

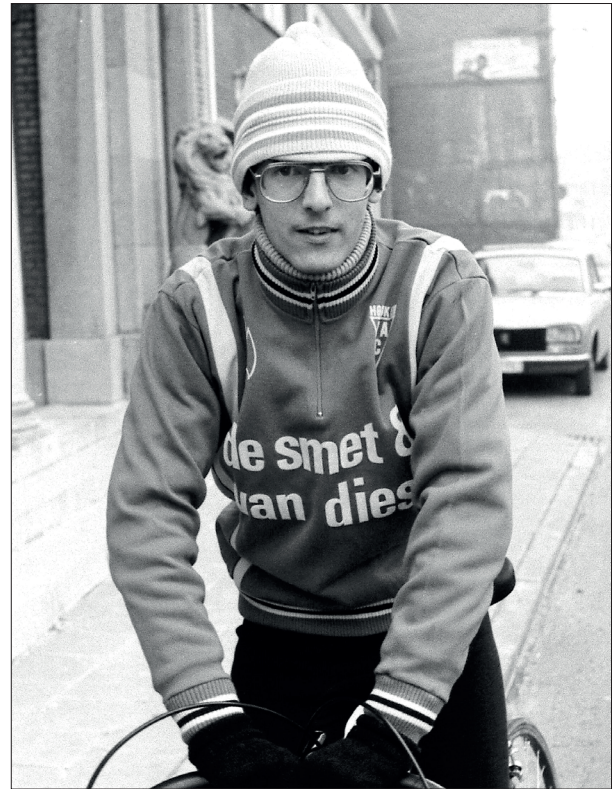

Luc Bogaerts, Liezele (Collectie Paul Winckelmans)

David Van Buggenhout, Lippelo (Collectie Paul Winckelmans)

Gino Steenssens, Oppuurs (Collectie Paul Winckelmans)

Gunther Peeters
Mark Tierens

Lippelo

Jean-Pierre Pacchiotti
David Van Buggenhout

Mariekerke

Ivo Pauwels
Brian Van De Vreken
Isi Van San
Dirk Verbeeck

Oppuurs

Luc Caluwaerts *
Patrick De Thaey
Rudi De Thaey
Eric Goossens
Rudy Heyvaert
Alfons Paridaens
Gino Steenssens
Achiel Van der Plas
Patrick Van De Voorde
Johan Willaerts

Eric Goossens uit Oppuurs zat in het vierde jaar Latijn-Wiskunde toen hij in 1982 besloot om wielrenner te worden. Zijn oom was in die periode een fervent supporter van de Breendonkse profrenner Fons De Wolf en hij nam zijn neefje geregeld mee naar wedstrijden. Verder was Eric, na enkele seizoenen voetballen bij FC Mariekerke, het sporten in teamverband ietwat beu en wielrennen bleek bijgevolg een goed alternatief. Goossens behaalde zijn eerste overwinning in 1982 in Ten Ede, een gehucht van Wetteren.

Eric Goossens, Oppuurs (Collectie Paul Winckelmans)

Vanaf het seizoen 1983 kon Eric rekenen op een enthousiaste supportersclub, die haar lokaal had in café Sportwereld te Oppuurs, bij Louis Schelfhout. In 1983 behaalde de renner zeven overwinningen waaronder drie in eigen streek: te Mariekerke, Sint-Amands en Bornem. Het Belgisch kampioenschap voor nieuwelingen ging dat jaar door te Aye bij zeer warm weer. De Oppuursenaar werd die dag achtste en arriveerde vlak na Edwig Van Hooydonck. Door zijn club, *SV Kontich*, werd hij in dat seizoen geselecteerd voor deelname aan het provinciaal interclubkampioenschap.

Als junior kwam Goossens maar liefst 25 maal als eerste over de eindmeet. In 1984 werd hij clubkampioen bij de junioren van *SV Kontich*. Het seizoen 1985 was een topjaar met in totaal achttien overwinningen, waaronder het kampioenschap van Vlaams-Brabant en het Kampioenschap van Vlaanderen.

Vanaf 1986 zou Eric nog vier jaar bij de liefhebbers rijden. Een aanpassingsjaar, pech, legerdienst en studies industrieel ingenieur zorgden voor weinig overwinningen in deze categorie.

Puurs

Alfons Cools
 Jurgen De Cock
 Michel Hals
 Rik Hofmans
 Luc Peeters
 Petrus Peleman
 Geert Steenackers
 Johan Vergult
 Benny Wijns

Ruisbroek

Bart Borms
 Koen Borms
 Rudy Brusselmans
 Ludwig Cooremans
 Paul De Greef
 Pierre De Raeymaecker
 Kurt D'Hont
 Francis Mees
 Luc Mees
 Walter Peeters
 Guido Robberechts
 Andy Roskam
 Yvan Roskam
 Danny Verelst

Danny Laureys, Sint-Amands (Collectie Paul Winckelmans)

Paul Vervliet
 Guido Visser

Sint-Amands

Freddy Borms
 Luc Borms
 Theo Cammaert
 Rudy Cleemput
 David Croket
 Jean De Cock

Ronny Van Damme, Sint-Amands (Collectie Ronny Van Damme)

Luc Borms, Sint-Amands (Collectie Brigitte Daelemans)

Patrick Van Buggenhout, Sint-Amands (Collectie Patrick Van Buggenhout)

Johan De Saegher
 Geert Joos
 Danny Laureys
 Geert Van Buggenhout
 Ludwig Van Buggenhout
 Patrick Van Buggenhout
 Ronny Van Damme
 Johan Van Praet
 Bart Van Ransbeeck
 Danny Verhulst
 Walter Verstrepen
 Luc Wauters
 Halil Yuruk

Alvorens wielrenner te worden, speelde Sint-Amandsenaar Luc Borms jarenlang voetbal bij SK Sint-Amands. Hij sloot zich in eerste instantie aan bij een wielclub uit Jette, maar werd vanaf 1980 lid van SV Kontich. Zijn supportersclub, met André Thomas als voorzitter en oud-renner Frans Kerremans als ondervoorzitter, telde een dertigtal leden en had haar eerste lokaal bij Rita, in de Winkelstraat. Vanaf 1981 koos men voor café Plaza, eveneens in de Winkelstraat.

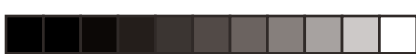
Doorheen zijn ganse wielercarrière behaalde Luc meerdere overwinningen, prijzen en trofeeën. Hij nam vaak deel aan wedstrijden in eigen streek.

Nog in Sint-Amands besloot Patrick Van Buggenhout, na enkele jaren de kleuren van de plaatselijke voetbalclub SK Sint-Amands verdedigd te hebben, in de zomer van 1982 als wielrenner aan de slag te gaan. In zijn eerste jaar als nieuweling kwam hij in 1983 zes keer als eerste over de eindmeet.

Door zijn zestien overwinningen in de eerste helft van het volgende seizoen kreeg Van Buggenhout de toelating om vroegtijdig de categorie van de junioren te vervoegen. Een korte aanpassingsperiode volgde in het najaar van 1984, maar daarna boekte de renner uit Sint-Amands bij de junioren 22 overwinningen voor 1985 en 1986. Naast deze overwinningen behaalde hij tal van ereplaatsen, waaronder een achtste plaats in de Ronde van Vlaanderen voor junioren in 1985. Omwille van deze goede resultaten, mocht hij op 6 april 1986 deelnemen aan een selectiewedstrijd voor het wereldkampioenschap junioren in Casablanca (Marokko). Patrick had die dag spijtig genoeg af te rekenen met de nodige pech, zodat hij uiteindelijk niet kon aantreden.

Vanaf 1987 reed Van Buggenhout bij de liefhebbers, een categorie die later tot eliterenners zonder contract omgedoopt zou worden. Bij deze categorie triomfeerde hij meer dan tachtig keer. Het seizoen 1989 was een topjaar voor Patrick, waarin hij niet minder dan 21 bloementuilen meebracht naar Sint-

Amands. Spijtig genoeg kwam Patrick vaak te kort in de spurt, bij zijn meeste overwinningen arriveerde hij meters voor de anderen. Door de aanhoudende reeks overwinningen ontfutselde een journalist de volgende uitspraak bij een collega-renner: “*Wie Van Buggenhout 100 meter durft te geven, ziet hem nooit meer terug. Verschrikkelijk welke molen die kan draaien.*”¹⁸² Francis Jansegers uit Breendonk, die drie opeenvolgende jaren tot zegekoning van de provincie Antwerpen werd gekroond, moest nu plaats ruimen voor Patrick Van Buggenhout uit Sint-Amands. Bij zijn toenmalige club *SV Kontich* viel hij dat jaar eveneens in de prijzen met een eerste plaats in het regelmatigheids criterium.

Weert

Erik Cooremans

Wintam

Erik Buytaert
Chris Coeckelberg
Mark De Reu
Mark Frans
Gunter Nauwelaers

Mark De Reu, Wintam (Collectie Paul Winckelmans)

8. Het einde van de twintigste eeuw (1990-2000)

8.1. Belangrijkste profrenners in België

Renners als Edwig Van Hooydonck, Wilfried Peeters, Johan Museeuw, Johan Capiot, Johan Buyneel en Carlo Bomans startten hun carrière in de tweede helft van de jaren tachtig, maar behaalden ook het volgende decennium nog verscheidene ereplaatsen. Begin jaren negentig werden onder anderen Wilfried Nelissen, Tom Steels, Ludo Dierckxsens, Peter Van Petegem, Mario Aerts en Axel Merckx beroepsrenner. Claude Criquiellion, die sedert 1979 tot het profpeloton behoorde, stopte in 1991 als wielrenner. Het jaar voordien won hij nog de nationale titel op de weg, werd hij achtste in de Ronde van Vlaanderen en zesde in de Ronde van Lombardije.

Op het wereldkampioenschap 1990 in Japan eindigden twee Belgen, Rudy Dhaenens en Dirk De Wolf, als eerste en tweede. Zes jaar later werd Dhaenens opgevolgd door Johan Museeuw, die mocht zegevieren tijdens het wereldkampioenschap in Lugano.

In de jaren negentig namen jaarlijks tussen 9 en 27 Belgische renners deel aan de Ronde van Frankrijk. Het grootste aantal etappezeges, zeven in totaal, ging naar Tom Steels. In 1994, 1996 en 1997 werd geen enkele Belgische ritoverwinning genoteerd.

8.2. Belangrijkste profrenners en profwedstrijden in Klein-Brabant

Na een jarenlange carrière als profrenner stopte Fons De Wolf eind 1990 definitief met wielrennen. Een massaal bijgewoond huldebetoon in zaal Centrum te Breendonk, in januari 1991, bevestigde hoe populair deze renner was en hoe de Breendonkenaren nog steeds onder de indruk waren van zijn geleverde prestaties. Ook Chris Vandyck uit Kalfort hield het datzelfde jaar als beroepsrenner voor bekeken.

Danny Verelst uit Ruisbroek was van 1993 tot 1996 actief bij de profs. Als junior won hij in 1987 de Omloop der Vlaamse Gewesten. Bij de liefhebbers eindigde hij in 1991 als eerste in Gent-Ieper en als tweede in de Schaal Egide Schoeters. Zijn belangrijkste overwinning bij de beroepsrenners was de Schaal Sels in 1994.

Toen Verelst in 1993 bij *La William-Duvel* een contract als profrenner ondertekende, vond

Michel Cornilisse wint de eerste Grote Prijs Danny Verelst in 1993 (Collectie VHKB)

het bestuur van zijn supportersclub, de *Danny Verelstvrienden*, dit het uitgelezen moment om in Ruisbroek nog eens een wedstrijd voor deze categorie te organiseren. Het was immers al van de jaren zestig, toen Jan Adriaensens nog vaak het peloton aanvoerde, geleden dat in hun dorp beroepsrenners aan de startlijn waren verschenen. Het inrichtend comité bestond uit Paul Aerts, François Ceurstemont, August De Hertogh, François Goossens, Ivo Lambrechts, Guido Van Campenhout, Raymond Van Gucht, Denis Verelst en Alfons Verlinden.

De Grote Prijs Danny Verelst, voordien een wedstrijd voor liefhebbers, was dat jaar al aan haar veertiende editie toe. Van de profkoers, die onder dezelfde benaming doorging, werden tussen 1993 en 1996 vier edities gehouden. Start en aankomst vonden stevast plaats ter hoogte van café De Jonge Beloften in de Sint-Katharinastraat. Oud-Tourrenner Jan Adriaensens mocht deze wedstrijd ieder jaar opnieuw op gang schieten. De respectievelijke winnaars waren Michel Cornilisse (1993), Jan Bogaert (1994), Peter Spaenhoven (1995) en Bart Leyzen (1996).

Met Heidi Van De Vijver had Klein-Brabant, en in het bijzonder Bornem, een renster met topklasse. In haar wielercarrière moest zij het vaak opnemen tegen succesrijke dames als Jeannie Longo en Leontien

van Moorsel, maar toch wist zij alsnog meerdere klassiekers, rittenkoersen en kampioenschappen, zowel nationaal als internationaal, aan haar palmares toe te voegen.

8.3. Rotan Spiessens, een Klein-Brabantse profploeg

Louis De Backer, in Klein-Brabant beter gekend als *Louis Hotdog*, was tijdens het wielerseizoen 1994 druk in de weer met het oprichten van een gloednieuwe profploeg. Hij vond een hoofdsponsor in *Rotan Spiessens* uit Bornem. Samen met nog enkele andere firma's zorgden zij voor een totaalbedrag van ongeveer 10 miljoen frank aan kapitaal.

Als sportdirecteur werd Jozef De Wachter aangeworven. Deze man was al een poosje aanwezig in het profpeloton en fungeerde voordien als assistent-ploegleider bij *Trident-Schick*. Hij zou echter al in april van het eerste werkingsjaar afhaken en zijn functie doorgeven aan assistent-ploegleider Luc Schuddinck. Louis De Backer nam de taak van manager op zich. Men wilde vooral aantreden in kermiskoersen en enkele kleinere rittenwedstrijden.

De nieuwe wielerploeg werd op 7 februari 1995 aan de pers voorgesteld in restaurant Symfonie te Bornem. Tot de ploeg behoorden onder anderen

Danny Daelman, Christoph De Backer, Rik Claeys, Giovanni Cornette, Jeanot Deriemaeker, Danny Dierckx, Patrick Fontaine en Koen Van Hullebusch, vervolledigd met de Nieuw-Zeelander Brendan Hart, de Australiër Sebastian Rudkin, de Deen Søren Petersen, de Zwitser Karl Kälin en de Polen Jacek Mickiewicz en Andrzej Sypytkowski. Deze laatste won op 25 juni 1995 het Pools nationaal kampioenschap. De Zwitser Kälin zorgde al vroeg op het seizoen voor een overwinning in de Giro del Lago Maggiore.

8.4. De jeugdrenners van Klein-Brabant

8.4.1. Veranderingen in de categorieën bij de jeugd

Terwijl nieuwelingen en junioren onveranderd bleven, werd in 1996 de liefhebberscategorie opgesplitst in beloften, voor 19- tot 22-jarigen, en eliterenners zonder contract, voor renners vanaf 23 jaar. In de lijst van medaillewinnaars in de nationale kampioenschappen bij de beloften zijn streekrenners Lars Croket (zilver in 2005) en Bjorn Coomans (brons in 2007) terug te vinden.

De benaming van de beroepsrennerscategorie werd in 1996 eveneens gewijzigd in eliterenners met contract, naar analogie met eliterenners zonder contract. In 2020 werd Dries De Bondt, geboren

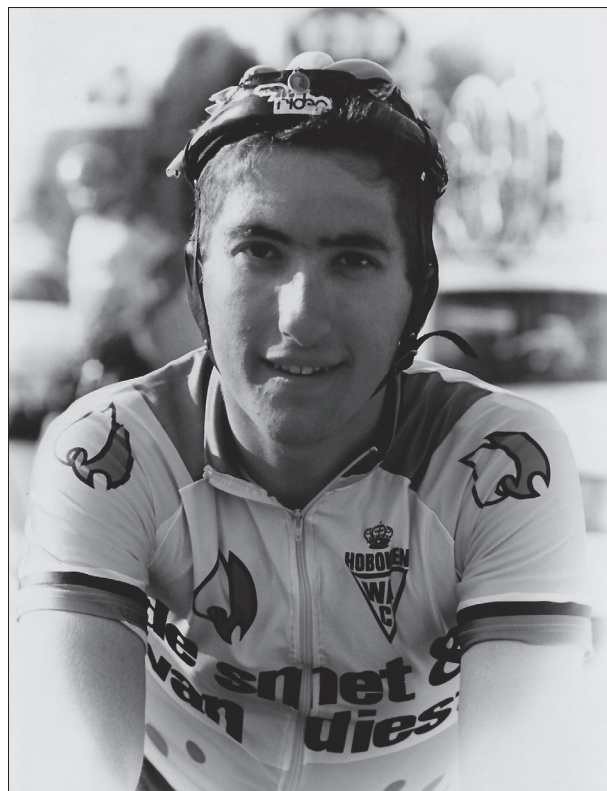
te Bornem, Belgisch kampioen als eliterenner met contract. Vier jaar eerder werd hij dit al een keertje bij de eliterenners zonder contract.

8.4.2. Jeugdrenners en liefhebbers van de jaren negentig

De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Frank Booghmans
Paul Borms
Philip De Keersmaecker
Vincent Guinee
Wouter Litjens
Kurt Peeters
Gino Robberecht
Ilse Robberecht
Willem Rosiers
Mario Rotthier
Mark Saey
Daniël Standaert
Benny Van Buynder
Wim Van den Bossche
Andy Van De Vijver
Davy Van De Vijver
Heidi Van De Vijver

Gino Robberecht, Bornem (Collectie Gino Robberecht)

Davy en Andy Van De Vijver, Bornem (Collectie Davy Van De Vijver)

Frans Van Gompel
Herman Van Lent

Breendonk

Patrick Adriaensens
Johan Buelens *
Stijn Dedecker
Bart Delplanque
Danny Flies
Gunther Flies
Francis Jansegers
Steven Lemmens
Raf Smolders
David Van Hemelrijck
Thierry Verbeeck
Eddy Verhoeven
Yves Verlinden

Hingene

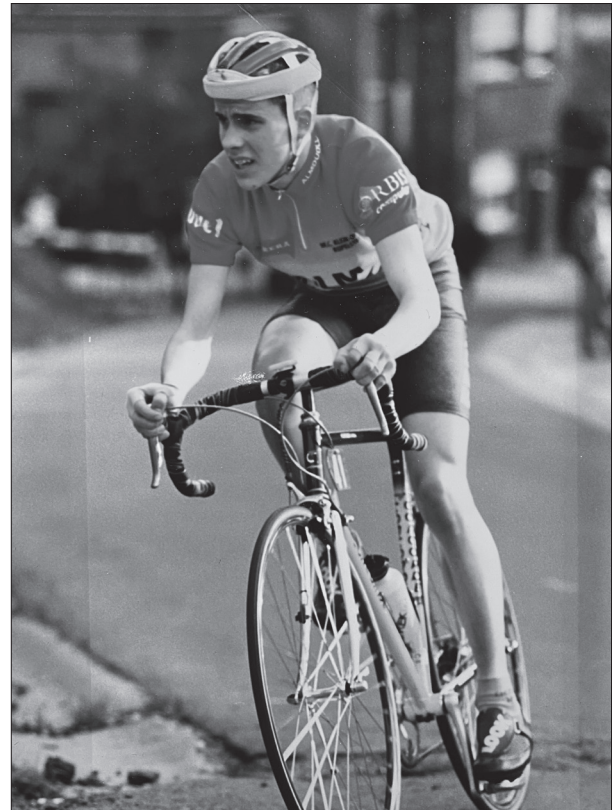
Patrick Brijs
Robby Brijs
Filip Daelemans
Gianni Riemslagh
Veerle Robberecht
Wim Robberecht
Michael Sandler
Bert Seps
Frank Suys
Jeroen Suys
Roeland Suys
Dave Verlinden

Kalfort

Jos Hoskens
Joeri Pacchiotti
Wendy Sloots
Tom Teck
Chris Vandyck
Marc Willemsen

Liezele

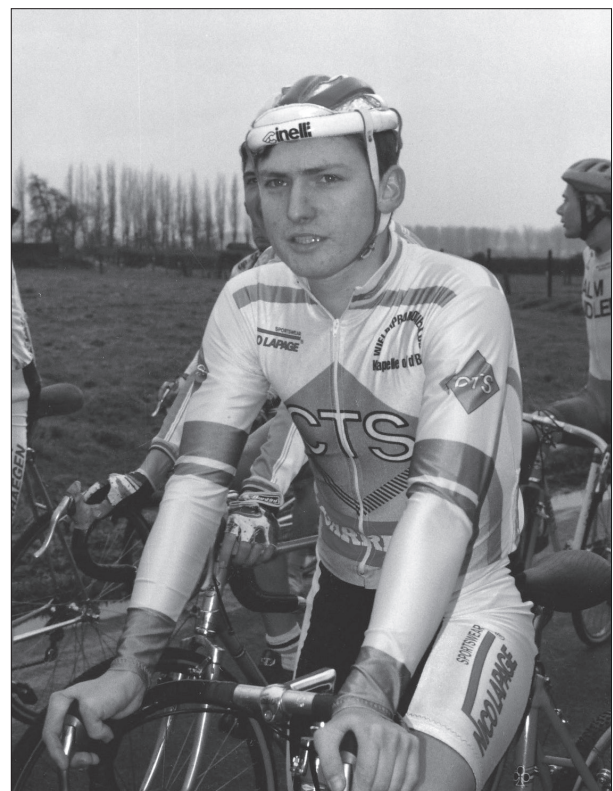
Luc Bogaerts
Jochen De Wachter
Gilbert Van Der Meulen
Lee Van Der Meulen
Bart Vleminckx

Jochen De Wachter, Liezele (Collectie Jochen De Wachter)

Lippelo

Marc Schellemans
David Van Buggenhout

Kris De Block, Mariekerke (Collectie Ilse Robberecht)

Ilse Robberecht, Mariekerke (Collectie Ilse Robberecht)

Mariekerke

Chris Blommaert
Kris De Block
Sven Kerremans
Ilse Robberecht
René Sinoy

Oppuurs

Eric Goossens
Gino Steenssens
Patrick Van de Voorde

Puurs

Jurgen De Cock
Mark De Hertogh
Rik Hofmans
Willy Kerremans
Ivan Liessens
Greg Moens
Bart Scholten
Steven Thomas

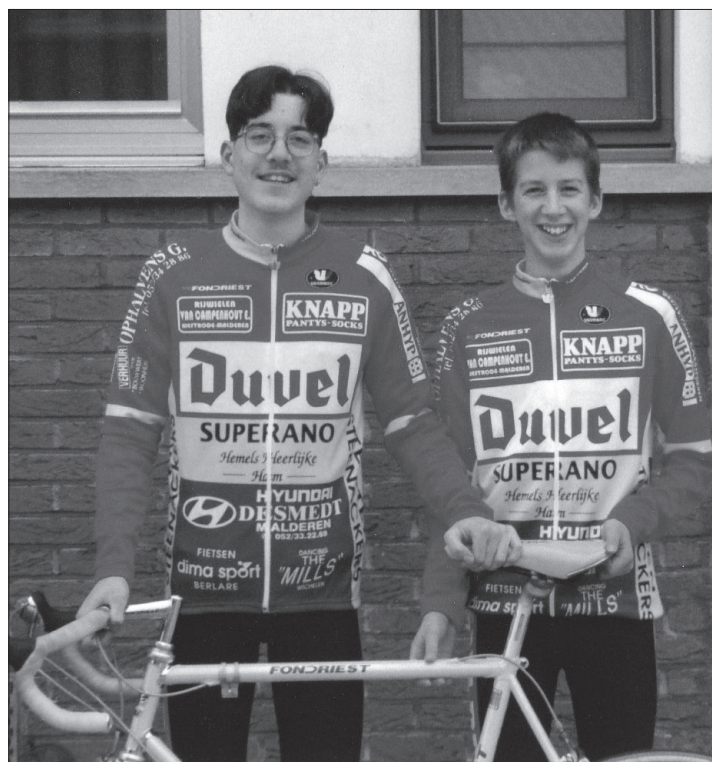
Ruisbroek

Bart Borms
Koen Borms

Pierre De Raeymaecker
Kurt D'Hont
Jurgen Moens
Gunther Peeters
Noël Pintens
Andy Roskam
Nico Verbruggen
Danny Verelst
Wim Vermeeren
Benny Wijns

Sint-Amands

Luc Borms
Rudy Cleemput
Danny Croket
Bart De Bruecker
Nico Goedons
Geert Joos
David Meys
Joeri Pauwels
Sven Pauwels
Sven Saerens
Geert Van Buggenhout
Patrick Van Buggenhout
Francis Van De Vijver
Stephan Van Spitael
Walter Verstrepen
Luc Wauters

Sven en Joeri Pauwels, Sint-Amands (Collectie Mieke Van Cauwenbergh)

Luc Wauters, Sint-Amands (Collectie Rita De Winter)

Wintam

Patrick Coppens
Geert Delaey
Gunter Nauwelaers
Jurgen Nauwelaers

Gunter Nauwelaers, Wintam (Collectie VHKB)

Wielierclub Klein-Brabant Rupelstreek (Collectie VHKB)

8.5. Wielierclubs en wielerploegen

Nadat het aantal wielervedstrijden in Klein-Brabant sterk verminderde, hielden ook enkele wielierclubs, die soms al decennialang bestonden, het voor bekeken. *De Lustige Vrienden* van Oppuurs-Nijven stopten hun werking in 1990. *Willen is Kunnen* uit Sint-Amands, een club die ieder jaar verscheidene wedstrijden organiseerde op de Larendries, hield begin jaren negentig op te bestaan toen ze zonder lokaal kwam te zitten. Enkel *Scheldestroom* bleef in laatstgenoemde gemeente nog over, tot het bestuur enkele jaren later besloot geen wedstrijden meer in te richten.

Om koersen te organiseren in dorpen waar wielierclubs verdwenen, sprongen anderen ter hulp. Voor de organisatie van de Grote Prijs Breendonk-Vijfhoek op 13 juni 1993 tekende wielierclub *Kalfort-Dries*.

Maar er waren ook enkele lichtpuntjes. Op initiatief van Sven Calus, in samenwerking met *Herleving* uit Bornem, werden er op 13 maart 1999 na tien jaar terug twee wielervedstrijden gereden te Branst. Deze wedstrijden, voor nieuwelingen en junioren, waren de seizoensopener van het wielerseizoen 1999. Vooral de renners van het pas opgerichte *Race Team Bikeland* uit Bornem oogstten veel succes.

Eind december 1999 vierde wielierclub *Kalfort-Dries* haar 40-jarig bestaan. Hierbij hoorde ook een huldiging van Alfons Saerens, die samen met onder anderen Marcel Van Riet, Marcel De Smedt en Frans Merckx de club oprichtte. In de schoot van deze club ontstond de *Kalfortse Signaalgeversbond*, die in heel Klein-Brabant en omstreken de wielervedstrijden in goede banen leidde.

8.5.1. Wielierclub Klein-Brabant Rupelstreek (1991-1996)

Op 9 februari 1991 werd wielierclub *Klein-Brabant Rupelstreek* boven de doopvont gehouden. Tijdens de persvoorstelling in feestzaal Scheldeland te Hingene mocht voorzitter Dirk Van Meulder een vijftigtal renners en een grote, enthousiaste bestuursploeg aan de genodigden introduceren. Het nieuwe team, eigenlijk een doorstart van de Boomse *Rupelspurters*, had *Brouwerij Moortgat* als hoofdsponsor. Men streefde naar een nauwe samenwerking met lokale organisatoren van wielervedstrijden, naar een betere begeleiding van de renners op medisch en tactisch vlak en naar een grote sportieve en publicitaire uitstraling van de nieuwe club. Verder hoopte men op een hechte band tussen renners, ouders, bestuur en supporters.

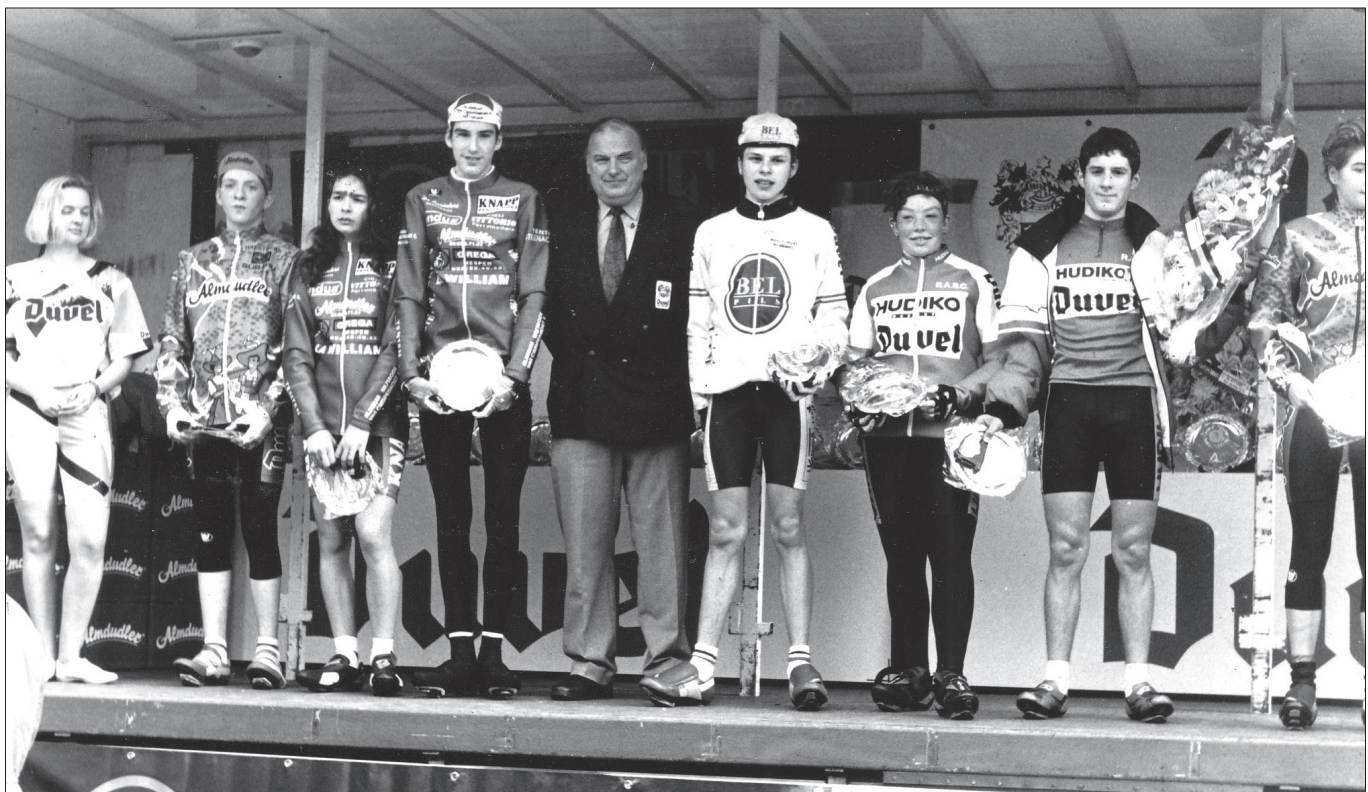

Eerste clubkampioenschap te Bornem (Collectie VHKB)

Niet lang daarna pakte de gloednieuwe wielclub uit met haar eerste clubkampioenschap, dat doorging ter hoogte van café Het Wiel in Bornem. Dit leverde de volgende winnaars op: Kurt Onclin (profs en algemeen clubkampioen), Bert Dockx (liefhebbers), David Van Hemelrijck (juniores), Koen Van Gansen (cyclosportieven), Didier Hens (nieuwelingen) en

Pascale Timmermans (dames). Vanaf 1995 zouden de clubkampioenschappen, gezamenlijk met die van de *Royal Antwerp Bicycle Club*, wielclub *Noord-West Brabant* en *De Sprinters* uit Malderen, doorgaan bij hoofdsponsor *Brouwerij Moortgat* te Breendonk.

Gezamenlijke clubkampioenschappen te Breendonk (Collectie VHKB)

Tijdens haar eerste werkjaar nam *Klein-Brabant Rupelstreek* al meerdere keren deel aan interclub- en internationale wedstrijden, zoals de klassieker Rund um den Flughafen te Keulen, waar deelnemers uit twaalf verschillende landen aan de startlijn verschenen. De Klein-Brabanders eindigden er tweede in het ploegenklassement. Later op het jaar stuurde de wielersclub een delegatie naar Canada om daar enkele wedstrijden te gaan betwisten.

Bij het begin van het wielerseizoen 1992 telde *Klein-Brabant Rupelstreek* al vierenzestig leden, waaronder ook verscheidene dames, zoals Vanja Vonckx, Krista Claes, Sabine Snyers, Lydia Vandebosch, Pascale Timmermans en Bornems eigen Heidi Van De Vijver. Het was dus zeker niet ongewoon dat deze wielersclub van 9 tot 12 juli 1992 instond voor de organisatie van de eerste Ronde van België voor dames.

Voor de tweede editie van deze wedstrijd verleende wielersclub *Klein-Brabant Rupelstreek* geen medewerking meer, maar de club ijverde verder voor de uitbouw van een damesteam op semi-professioneel niveau. Heidi Van De Vijver stapte uit de club omdat ze vanaf het seizoen 1993 in een professioneel team aan de slag kon.

Kevin Selleslagh kreeg een wieleropleiding aan de Klein-Brabantse wielerschool (Collectie VHKB)

8.5.2. De Klein-Brabantse wielerschool (1990)

Omdat men merkte dat de interesse van de jeugd voor de wielersport al een tijdje aan het tanen was, hoopte men hen met de oprichting van de Klein-Brabantse wielerschool in 1990 terug te kunnen engageren.

Jongens- en meisjes-aspiranten konden vanaf de leeftijd van zeven jaar genieten van een degelijke wieleropleiding. Iedere woensdagnamiddag hield men trainingsritten te Hingene, maar om aan wedstrijden te kunnen deelnemen, diende men zich aan te sluiten bij *De Koepelboys* uit het Nederlandse Oudenbosch. De resultaten die de jonge rennertjes in Nederland behaalden, werden praktisch iedere week meegedeeld via kleine advertenties in *Ons Klein-Brabant*.

Op 14 april 1990 reden deze jonge rennertjes hun eerste clubkampioenschap te Etten-Leur. Joeri Pacchiotti, Filip Daelemans en Kurt Peeters mochten die dag het podium betreden als overwinnaars in hun categorie.

Leerlingen aan de Klein-Brabantse wielerschool waren onder anderen Patrick Rens, Kristof Van

den Broeck, Kurt Peeters, Joeri Pacchiotti, Bert Seps, Leslie Corthals, Jeroen Suys, Kevin Selleslagh, Steven Lemmens, Nicky Sluyts, Dries Pintens, Johan Mannaert en Glen Fruytier.

De leerlingen van de Klein-Brabantse wielerschool kenden een topseizoen in 1995 met zes overwinningen en negentien podiumplaatsen. De zevenjarige Jeroen Suys uit Hingene sloot dit seizoen af met drie overwinningen op acht wedstrijden. Verder werd hij driemaal derde en tweemaal vierde. Joeri Pacchiotti uit Kalfort, twaalf jaar, zegevierde tijdens het seizoen 1995 twee keer. Johan Mannaert uit Grembergen behaalde op de piste te Hulshout de zesde overwinning van de wielerschool. Een derde streekrenner, Steven Lemmens uit Breendonk, moest zich tevreden stellen met enkele ereplaatsen.

De leden van de Klein-Brabantse wielerschool hadden eind 1991, in samenwerking met de *Dijlespurters* uit Mechelen, te Elewijt een tweede wielerschool opgericht voor renners vanaf veertien jaar.

Kristel Werckx won verscheidene wedstrijden in Klein-Brabant (Collectie VHKB)

8.5.3. Race Team Bikeland Bornem (1998)

Oud-renner Willem Thomas werd in 1999 voorzitter van *Race Team Bikeland* uit Bornem. Na zijn carrière als wielrenner opende Thomas in 1983 een fietswinkel in de Stationsstraat te Puurs. Later, in 1998, verhuisde deze zaak, onder de benaming *Bikeland*, naar een ruimere locatie langs de Puursesteenweg te Bornem.

Deze kleine wielclub had zich eind 1998 aangesloten bij de BWB en telde toen zeven junioren en zes nieuwelingen. Naast de voorzitter zorgden Theo Nauwelaerts (*Sweet Paradise*) en Dieter Van Walle (*Blue Bros*) voor de nodige sponsorgelden. Tot de ploegleiding behoorden verder nog François De Cock, Mark De Cock, Danny Verelst, Kurt Bal en Karel Van den Bremt.

In 1999 behaalden de nieuwelingen achttien overwinningen en een vijfde plaats in het ploegenklassement van de Beker van België. De junioren beëindigden dat seizoen met vijf overwinningen, waaronder Luik-La Gleize, de Curitas Classic te Diegem en de Omloop der Vlaamse Gewesten. Zij werden tevens derde in de Beker van België. Begin 21ste eeuw zou deze club uitgroeien tot een heus wielerteam met enkele bekende namen in haar gelederen.

8.6. Wedstrijden voor dames

Was Kalfort, met Els Heyvaert, in de jaren tachtig op dat gebied nog koploper, dan zouden Bornem, Eikevliet en Wintam in de jaren negentig jaarlijks één of meerdere wielervedstrijden voor dames-internationalen inrichten.

Naast Heidi Van De Vijver wisten nog twee Bornemse dames zich in de jeugdcategoryen regelmatig in de kijker te rijden. Veerle en Ilse Robberecht, dochters van Pierre, zussen van Wim en nichtjes van Alex, reden vanaf het midden van de jaren tachtig hun eerste wedstrijden nadat ze beiden een opleiding genoten hadden aan de wielerscholen van Boom en Herentals.

8.6.1. Provinciaal kampioenschap te Hingene

Op 15 juli 1990 organiseerde wielclub *Willen is Kunnen* uit Hingene het provinciaal kampioenschap voor dames-nieuwelingen en dames-junioren. Hoewel zij als tweede over de eindmeet reed, werd Ilse Robberecht die dag provinciaal kampioene bij de dames-nieuwelingen. Haar zus Veerle werd die dag dertiende bij de dames-junioren.

*Ilse Robberecht, provinciaal kampioene 1990
(Collectie Ilse Robberecht)*

8.6.2. De Ronde van België voor dames

De eerste Ronde van België voor dames, een organisatie van wielclub *Klein-Brabant Rupelstreek* met deelnemers uit acht verschillende landen, ging door van 9 tot 12 juli 1992. Aanleiding om deze rittenkoers te organiseren was waarschijnlijk plaatselijk renster Heidi Van De Vijver, die toen zowel nationaal als internationaal aan de top van het dameswielrennen stond. Naast Heidi had wielclub *Klein-Brabant Rupelstreek* nog enkele andere toprensters in haar gelederen.

Voorzitter Van Meulder kreeg de hulp van toenmalig bondscoach Kristel Herremans om het geheel in goede banen te leiden. De wedstrijd bestond uit twee tijdritten en vier ritten in lijn. De laatste dag waren de dames te gast in Bornem voor een tijdrift van 12 kilometer, gevolgd door een rit in lijn van 83 kilometer. Het feest barstte pas goed los toen Heidi Van De Vijver als eindoverwinnaar in haar eigen gemeente het podium beklom.

Door het succes van de eerste editie werd de Ronde van België het volgende jaar opnieuw ingericht. Wielclub *Klein-Brabant Rupelstreek* trok zich echter terug uit de organisatie, die nu volledig in handen kwam van de bondscoach. Van De Vijver, winnares in 1992, kon na een val tijdens een wedstrijd te Hannover haar titel spijtig genoeg niet

verdedigen. Voor Bornem restte enkel een rit met start en aankomst te Bornem, die gewonnen werd door Belgisch kampioene Godelieve Janssens. Vanaf 1994 werd deze wedstrijd niet meer gereden.

8.7. Cyclocross

8.7.1. Klein-Brabantse cyclocrossers

Elk jaar opnieuw hielden enkele Klein-Brabantse renners in de winter hun conditie op peil door deel te nemen aan veldritten voor de B- en C-categorie.

Johan Buelens uit Breendonk was voornamelijk wegrenner, maar onderscheidde zich ook in de cyclocross. Hij won onder andere de cyclocross te Diegem op 30 december 1990 en de Druivencross te Overijse op 19 december 1993.

Op 1 januari 1991 ging het provinciaal kampioenschap van Brabant door te Londerzeel. Hoewel ze niet woonachtig waren in bovengenoemde provincie, namen Danny Flies en Eric Goossens deel aan de wedstrijd voor de B-categorie (liefhebbers), terwijl Wim Robberecht en Jurgen Nauwelaers in de C-categorie (juniores) meereden.

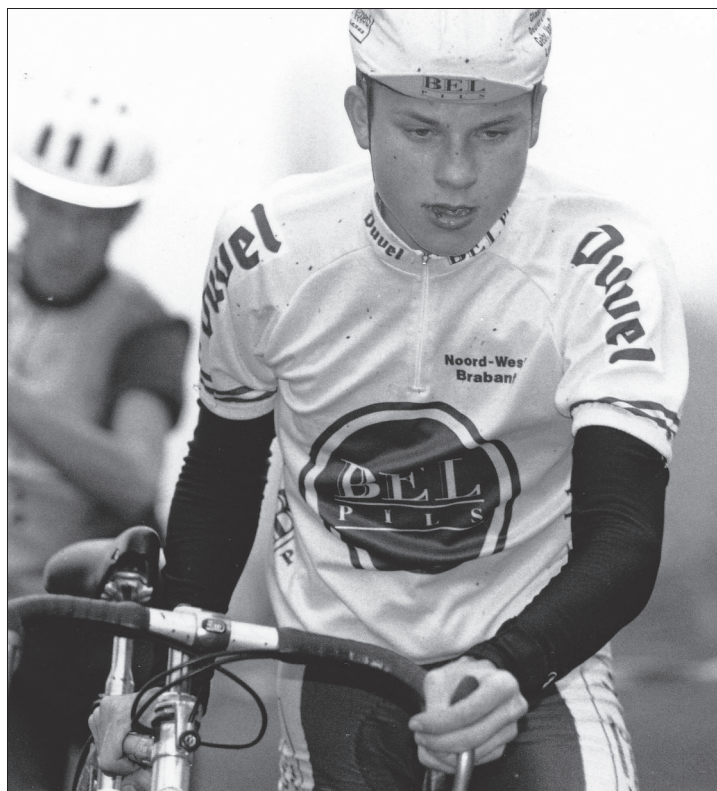
Jurgen Moens en Kris De Block bekwaamden zich eerst in het veldrijden en zouden pas later ook wegwedstrijden rijden. De Block, die voor zijn huwelijk te Londerzeel woonde, werd tweemaal provinciaal kampioen van Brabant, bij de juniors in 1991 en bij de liefhebbers in 1993. Op 7 januari 1996 werd hij tweede in de Koppenbergcross.

Jurgen Moens uit Ruisbroek startte op vrij jonge leeftijd met veldrijden. Vader Willy, die jarenlang bij de Vlaamse Wielersfederatie (VWF) actief was in deze discipline en daar verscheidene nationale titels in de wacht sleepte, nam zijn zoontje regelmatig mee naar wedstrijden. Men stond hem toe om samen met de *grote mensen* te rijden en na een tijdje begon de jongen die crossen zelfs te winnen.

Eens vijftien, sloot Jurgen zich als nieuweling aan bij de BWB en bij wielclub *Noord-West Brabant*. Hij behaalde mooie resultaten en won jaarlijks verscheidene wedstrijden. De eerste jaren ging zijn voorkeur steeds uit naar het veldrijden. Ieder jaar nam Moens wel deel aan een aantal wegwedstrijden, maar hij zag deze meer als voorbereiding op de cyclocrossen van de volgende winter.

Het veldritseizoen 1995-1996 werd het topjaar voor de Ruisbroekenaar met maar liefst achttien

Jurgen Moens, Ruisbroek (Collectie Jurgen Moens)

overwinningen, waarvan drie op de weg. Daarnaast werd hij nog elf keer tweede en vier keer derde.

Als tweedejaars junior koos hij begin 1997 resoluut voor wedstrijden op de weg. Ondanks enkele fysieke ongemakken, behaalde hij dat eerste seizoen toch al vier overwinningen.

Vanaf 1998 kreeg Jurgen, als eerstejaars belofte bij het *Poortland*-team van Patrick Verschueren, de mogelijkheid om zich gedurende twee jaren volledig in te zetten voor het wielrennen. Bij deze semi-professionele ploeg kreeg hij een gedegen opleiding en alle medische en technische begeleiding die hij nodig had om het in de wielersport te maken. Naast kermiskoersen nam hij dat jaar deel aan enkele nationale en internationale klassiekers en rittenwedstrijden voor amateurs en beroepsrenners.

Toen *Poortland* voor de aanvang van het seizoen 1999 plotseling ontbonden werd, kon Moens terecht bij DCM. Na een val tijdens de wedstrijd Brussel-Opwijk was hij een tijdje out, maar kon na de nodige herstelperiode terug aantreden. Uiteindelijk koos de renner uit Ruisbroek om door te gaan als eliterenner zonder contract. Later legde hij zich toe op mountainbiken en cyclocross bij de VWF. Bij deze organisatie won hij in 2003 nog het wereldkampioenschap, dat toen doorging in Londerzeel.

8.7.2. Cyclocrossen in Klein-Brabant

Breendonk

De cyclocross voor A-renners, die op 17 februari 1990 te Breendonk doorging onder de naam Tweede Grote Prijs Duvel, was de laatste klassementsrit voor de trofee Gazet Van Antwerpen. Jef Huys, eveneens organisator van de Drie Zustersteden, stelde een werkgroep samen om het geheel in goede banen te leiden. Verder kreeg men bijstand van wielersclubs *D'Hand*, *Vijfhoek*, *Kalfort-Dries* en *De Spurters* én van de supportersclubs van Francis Jansegers en Patrick Adriaensens. Zoals bij de voorgaande editie in 1989, kwamen enkele bekende veldrijders richting Breendonk. Ivan Messelis, Paul De Brauwer en Rudy Thielemans verschenen samen met Danny, Eddy en Rudy De Bie aan de startlijn. Uiteindelijk zou Pascal Van Riet uit Merchtem zegevieren.

Voor renners van de C-categorie was er de Ereprijs La William, die gewonnen werd door Peter Willemsens. Wim Robberecht uit Bornem reed die dag zijn eerste cyclocross en bekwam meteen een zeventiende plaats.

De Derde Grote Prijs Duvel, voorzien voor 16 februari 1991, werd afgelast omwille van slechte weersomstandigheden.

Hingene

In 1990 organiseerde de Hingense wielersclub *Het Vliegend Wiel* twee cyclocrossen voor A-renners. Spijtig genoeg kwamen er telkens weinig renners opdagen. Paul De Brauwer won de editie van 25 februari. Voor deze van 4 november kwamen streekrenners als Danny Flies, Gunther Flies en Johan Buelens aan de start. Nadat de editie van 17 februari 1991 werd afgelast wegens het barre winterweer, hielden de inrichters het voor bekeken.

Lippelo

Eind 1998 gingen in Lippelo BVM-wereldkampioenschappen cyclocross en mountainbike door, een organisatie van de *Lippelose Wielervrienden*. Honderdtwintig kandidaten kwamen opdagen en volgende drie deelnemers haalden het podium: Jozef Clemmen, René Mertens en Eddy Vijverman.

Cyclocross te Lippelo (Collectie VHKB)

Puurs

Op de Eikse Amer te Puurs organiseerde plaatselijke wielervereniging de *Windknievers* ieder jaar een cyclocross voor B-, C- en D-renners. Aangezien deze veldrit meetelde voor het regelmatigheids criterium De Moedige Veldrijder, zaktelkens een groot aantal deelnemers af naar de Eikse Amer. De laatste cyclocross ging door op 13 november 2010. In de loop van het daaropvolgende jaar sloot café Den Dam zijn deuren en de organisatoren vonden niet direct een andere locatie om hun wedstrijd in te richten.

Op 4 november 2000 konden deelnemers van de C- en D-categorieën uit de provincie Antwerpen strijden om de titel van provinciaal kampioen. Dit leverde de volgende winnaars op: Geert Wellens (C-junioren), Tom Van den Bosch (C-nieuwelingen), Franky Van Tongelen (D-masters) en Danny Bervoets (D-cyclosportheven).

Jurgen Moens tijdens een veldrit op de Eikse Amer (Collectie Jurgen Moens)

Het podium na een cyclocross op de Eikse Amer (Collectie VHKB)

8.8. De nevenbonden

Op plaatsen in Klein-Brabant waar vroeger steevast een BWB-wedstrijd gehouden werd, richtte de Vlaamse Wielerbond in de jaren negentig enkele koersen in.

Eén van de belangrijkste wedstrijden van deze vereniging was de jaarlijkse Politiekoers in Sint-Amands, georganiseerd in samenwerking met de plaatselijke ordediensten. De opbrengst ging ieder jaar naar het brandweerkorps van Sint-Amands.

De eerste keer, op 15 april 1995, verschenen te Sint-Amands 34 deelnemers aan de startlijn voor het kampioenschap van Vlaanderen voor ordediensten van de Belgische Politiesportbond. Winnaar werd Mark Boelen, een rijkswachter. Bij de veteranen won Georges Bommens van de gerechtelijke politie.

Deze wedstrijd, al was het toen geen kampioenschap voor ordediensten meer, groeide uit tot een jaarlijks gebeuren dat meerdere edities kende en waaraan ook diverse Klein-Brabantse oud-wielrenners deelnamen. In 1999 was het aantal renners gestegen tot 260, met onder anderen Frank Suys, Bert Seps en Emiel Verbiest. Deze laatste won toen de wedstrijd in de F-categorie.

9. Een nieuwe toekomst (2000 tot heden)

9.1. Enkele wedstrijden voor eliterenners in Klein-Brabant

9.1.1. Drie Zustersteden te Breendonk (2009-2012)

Winnaars: Gediminas Bagdonas (2009), Timothy Stevens (2010), Timothy Stevens (2011), Daniel McLay (2012)

De organisatie van de Drie Zustersteden, van bij het ontstaan een wedstrijd voor profrenners, was sedert 1988 in handen van wielclub *De Spurters* uit Willebroek. Bij gebrek aan voldoende sponsorgelden werd de editie van 4 mei 1991 afgelast. Men besloot om deze koers vanaf het volgende seizoen als interclubwedstrijd voor beloften en eliterenners zonder contract te laten doorgaan.

Toen de wedstrijd omwille van wegeniswerken in 2009 niet kon plaatsvinden in Willebroek, werd uitgeweken naar Breendonk. De organisatie bleek daar zo vlot te verlopen, dat dit dorp ook

de volgende jaren als start- en aankomstplaats behouden bleef. De zestigste en laatste editie van de Drie Zustersteden ging door in 2012.

Om de toeschouwers van het nodige vertier te voorzien, richtte men te Breendonk ieder jaar een jeugdwedstrijd in, terwijl de deelnemers aan de Drie Zustersteden hun eerste grote wedstrijdronde afwerkten. Net als de Drie Zustersteden zelf, waar de Litouwer Gediminas Bagdonas en de Brit Daniel McLay een keer als eerste over de eindmeet reden, kregen deze afwachtingswedstrijden soms ook een internationaal tintje. In 2009 won de Zuid-Afrikaan Jayde Julius en in 2012 was de Nederlander Jan Maas aan de beurt. Wesley Foque uit Heffen (2010) en Din Van den Driessche uit Balen (2011) vervulden de erelijst.

9.1.2. Klein-Brabant Classic te Ruisbroek (2006-2009)

Winnaars: Gert Dockx / Thomas Ongena (2006), Wouter Wippert / Frank van Kuijck (2007), Gerry Druyts / Luigi Meersman (2008), Stef Van Zummeren / Danny Verelst (2009)

Wielierclub *De Jonge Beloften* uit Ruisbroek hoopte met deze tweedaagse interclubwedstrijd voor junioren, beloften en eliterenners zonder contract het wielrennen in eigen gemeente te bevorderen.

Voor de juniorkoersen op zaterdag kwamen ieder jaar meer dan honderd deelnemers opdagen. Ook de wedstrijd op zondag voor beloften en eliterenners zonder contract, die trouwens meetelde voor de beker van België, kende enorm veel succes. Meestal werd één grote omloop doorheen de streek gereden, gevolgd door een aantal kleinere ronden in het centrum van Ruisbroek.

Eind 2009 besliste het bestuur van de wielierclub vrij onverwacht haar werking stop te zetten, waardoor de Klein-Brabant Classic van de wielierkalender verdween.

9.1.3. Dernykoersen te Bornem (2007 tot heden)

Winnaars: Edwin Smeulders (2007), Wim Beirnaert (2008), Frank Vandenbroucke (2009), Bjorn Coomans (2010), Björn Leukemans (2011), Niels Vandyck (2012), Jelle Donders (2014), Niels Vandyck (2016), Tom Vermeiren (2017), Gilke Croket (2018)

Vanaf juni 2007 organiseerde de Bornemse wielierclub *WAC Sport en Steun* bijna jaarlijks een wedstrijd achter derny's voor beloften en eliterenners zonder contract. Deze wedstrijd ging telkens door op een vrijdagavond in het centrum van Bornem. Twee groepen van telkens tien renners reden eerst een halve finale, waarna de eerste vijf van elke groep het tegen elkaar opnamen in de finale. Voor de overige deelnemers was er de kleine finale. Tussen de verschillende wedstrijden door werd er voor de nodige animatie gezorgd.

De beloften en eliterenners uit de streek waren elke keer goed vertegenwoordigd. Lars Croket, Kris De Block, Nico Verbruggen, Steven Thomas, Bjorn en Jens Meersmans, Bjorn Coomans, Jelle Donders, Niels Vandyck en Tom Vermeiren stonden één of meerdere keren aan het vertrek. Enkel de laatste vier slaagden erin een wedstrijd te winnen.

Ter gelegenheid van het tienjarig jubileum werden in 2018 de dames-eliterensters uitgenodigd. Jolien D'hoore diende zich te verontschuldigen, maar Lotte Kopecky verscheen die dag wel aan de startlijn. Toch zou Gilke Croket uit Bornem deze wedstrijd aan haar palmares toevoegen.

9.1.4. Jaarmarktprijs te Bornem (tot 2004 en van 2017 tot heden)

Winnaars: Guy Smet (2001), Chris Deckers (2002), Wouter Weylandt (2003), Jelle van Groezen (2004), Nick van der Meer (2017), Pieter Jacobs (2018), Peter Merx (2019), Alex Colman (2020), Bodi del Grosso (2021)

De Jaarmarktprijs was decennialang een jaarlijkse traditie waarmee de kermisweek in oktober te Bornem afgesloten werd. Dertien jaar na de voorlopig laatste editie in 2004 werd, onder impuls van Robert Glorieux, Wim Verheyden en Hans Van Geel, deze wedstrijd nieuw leven ingeblazen. Samen richtten zij wielierclub *Het Bornems Wiel* op om het geheel in goede banen te leiden. Sedert 2017 volgden tot op heden nog vier edities.

9.1.5. GP Deco Elektro Erepijs Luxhuis (2020 tot heden)

Winnaars: Marith Vanhove (2020), Nathalie Bex (2021)

In 2019 stichtten August Permentier, Tim Lauwers, Kathleen De Maeyer, Sacha Sijmons en enkele anderen een gloednieuwe wielierclub, *Cycling Klein-*

De wedstrijd van 12 september 2021 (Collectie auteur)

Brabant. Op 13 september 2020 organiseerden zij, in samenwerking met het gemeentebestuur van Bornem, een eerste wedstrijd voor dames-elite.

Men koos bewust voor dames-elite om op deze manier het vrouwenwielrennen bij het grote publiek beter bekend te maken. Eén jaar later, op 12 september 2021, ging de tweede editie door. Naast deelnemers uit België, tekenden ook rensters uit Canada, Nieuw-Zeeland, Groot-Brittannië en Denemarken present.

9.1.6. Kermiscriterium te Kalfort (2021 tot heden)

Jarenlang richtte wielclub *Kalfort-Dries* ter gelegenheid van Kalfort-kermis enkele wedstrijden in. Toen deze club ontbonden werd, bood *Cycling Klein-Brabant* een helpende hand bij de organisatie van twee wielercriteriums op 1 september 2021. Plaatselijk renner Bjorn Coomans won de wedstrijd bij de beloften en eliterenners zonder contract, terwijl Marja Perinovic mocht zegevieren bij de dames.

9.2. Bornem als start- en aankomstplaats van profwedstrijden

9.2.1. Eneco Tour

Op 22 augustus 2006 ging te Bornem de zesde rit, tussen Bornem en Sint-Truiden, in de Eneco Tour van start. Die dag was het schitterend weer en een massa volk verdrong zich in de Achterweidestraat om de rennersbussen op te wachten. Het meeste succes had de bus van het *Quick Step*-team, met daarin Tom Boonen. De renners vertrokken dan richting Kerkplein, waar ze het controleblad moesten ondertekenen. Daar praatte lokaal *speaker* Willy De Clercq het geheel aan elkaar. Ter afwisseling interviewde hij Eddy Pauwels, Martin Van den Bossche en Heidi Van De Vijver over hun wielerverleden. Burgemeester Van Eetvelt schoot de wedstrijd vervolgens op gang. Na een rit van ruim 213 kilometer reed de Duitser David Kopp als eerste over de eindmeet in Sint-Truiden, in zijn kielzog gevolgd door Marco Zanotti, Philippe Gilbert en Wouter Weylandt.

In 2016 was Bornem nog een keer de startplaats van een etappe in de Eneco Tour. Meer dan tienduizend wielersfans waren op 25 september in Bornem aanwezig om de start van de slotrit, tussen Bornem en Geraardsbergen, bij te wonen. Tijdens de

Peter Sagan, één van de favorieten in 2016 (Collectie auteur)

Greg Van Avermaet wordt geïnterviewd door de aanwezige pers (Collectie auteur)

ploegvoorstelling op het Kerkplein kreeg olympisch kampioen Greg Van Avermaet een geschenk vanwege de gemeente voor zijn dochtertje. Niet hij, maar Edvald Boasson Hagen zou deze rit winnen.

9.2.2. Baloise Belgium Tour (Ronde van België)

Op 12 augustus 1986 had Bornem al een keer de proloog van de Ronde van België, want zo heette de Baloise Belgium Tour toen, mogen organiseren. Die etappe, een tijdrit over een afstand van 5 kilometer, werd toen gewonnen door Ferdi Van den Haute. De volgende dag vertrokken de renners in Bornem richting Oudenaarde, waar Eddy Planckaert mocht zegevieren.

Voor de proloog van de Baloise Belgium Tour editie 2015, op woensdag 27 mei, waren méér dan de vijfduizend verwachte toeschouwers van heinde en ver naar Bornem afgezakt. De avond voordien was er al grote belangstelling geweest voor de ploegvoorstelling. Op de dag van de wedstrijd stonden in de Achterweidestraat talrijke wielervrienden van 's morgens vroeg de rennersbussen op te wachten, in de hoop een glimp van hun favoriete renner op te vangen, of beter nog, een handtekening te bemachtigen. Een aantal bekende renners van *Etixx-Quick Step*, *Lotto Soudal* en *BMC* trokken de meeste aandacht, maar

Tijdrit te Bornem op 25 mei 2018 (Collectie auteur)

André Greipel heeft er zijn tijdrit al opzitten (Collectie auteur)

de Oostenrijker Matthias Brändle van *IAM Cycling* zou die dag het pleit winnen.

De Baloise Belgium Tour kwam nog een keer naar Bornem. Op 25 mei 2018 zag men Christophe Laporte winnen in een tijdrit over een afstand van 10,6 kilometer doorheen het centrum van Bornem.

9.3. Race Team Bikeland, een Belgische wielerploeg

Race Team Bikeland, opgericht in 1999, bestond tijdens het seizoen 2000 uit elf junioren, waarmee men aan verscheidene interclubwedstrijden deelnam.

In 2001 was deze ploeg uitgegroeid tot een volwaardig wielerteam, bestaande uit dertien junioren en tien beloften. Deze renners werden begeleid door een uitgebreide staf. Naast voorzitter Willem Thomas en secretaris Conny Van Poecke, bestond de ploeg medewerkers uit een persverantwoordelijke, een verzorger en per categorie twee sportdirecteurs. Enkele sponsors voorzagen een bedrag van 6,6 miljoen frank om de ploeg draaiende te houden. In eerste instantie werd deze club nog uitgebreid met een aantal mountainbikers, maar later bleven enkel de beloften over. Onder anderen Wouter Weylandt, Francis De Greef en Maxime Monfort behoorden een of meerdere seizoenen tot *Race Team Bikeland*.

Begin 2004 raakte de ploeg in de problemen omdat een hoofdsponsor zich plotseling moest terugtrekken. Enkele renners namen toen het initiatief om zelf een aantal sponsors bij elkaar te zoeken. Op het einde van dat seizoen was *Bikeland* één van de acht teams die bij de Belgische Wielerbond een erkenning aanvroegen als nationaal continentaal team.

Het volgende jaar, in 2005, zou men verdergaan onder de benaming *Young riders Cycling project*. Ex-profrenner Willy Teirlinck werd aangetrokken als sportdirecteur. Naast kopman Darius Strole, bestond de ploeg uit Anthony Van den Berghe, Jonas en Stijn Dedecker, Steven Thomas, Bjorn Coomans, Gianni Riemslogh, Stijn Bastens, Nicolas Coosemans en Kristof De Zutter. Later zou de ploeg nogmaals omgedoopt worden tot *Pictoflex-Bikeland*.

9.4. Overzicht van de renners uit Klein-Brabant

De carrière van de renners met een * achter de naam wordt beschreven in het deel **Belangrijkste renners uit Klein-Brabant**.

Bornem

Jannis Bal
Mark Borms
Hans Cooremans
Gilke Croket
Lars Croket
Jonas De Keersmaecker
Jelle Donders
Gino Robberecht
Wim Robberecht
Steven Thomas
Steven Van Assche
Benny Van Buynder
Wim Van de Moortel
Heidi Van De Vijver *
Ken Van Reeth
David Verlinden
Tom Vermeiren

Breendonk

Jonas Dedecker
Stijn Dedecker
Domien Geerts
Yves Verlinden

Hingene

Yenzo Coppens
Tommy De Cock
Bjorn Meersmans
Jens Meersmans
Kurt Peeters
Gianni Riemslagh
Roeland Suys
Dave Verlinden
Laure Werner

Kalfort

Niels Vandyck

In 2001 reed Niels Vandyck uit Kalfort, als lid van de Malderse wielclub *De Sprinters*, zijn eerste wedstrijden bij de aspiranten. Toen hij enkele seizoenen later, in 2005, overstapte naar de nieuwelingen, sloot hij zich aan bij het *Thompson Cycling Team* en behaalde meerdere overwinningen en ereplaatsen. Bij de junioren won hij op 2 april 2007 het provinciaal kampioenschap tijdrijden. Nadien werd hij geselecteerd door het nationale junioresteam en nam met deze ploeg deel aan verscheidene buitenlandse wedstrijden.

Niels behoorde van 2009 tot 2012 tot het team *Jong Vlaanderen*, een kweekvijver van jong wielertalent, waarmee hij verscheidene eendagswedstrijden en rittenkoersen betwistte. Een van de hoogtepunten, in mei 2012, was zijn overwinning in de vierde rit, de koninginnenrit, in de Ronde van de Isard. In de eindrangschikking van deze rittenkoers eindigde hij als derde en in het puntenklassement als zesde. Dat jaar won Niels ook de derykoers te Bornem.

In 2013 werd de Kalfortenaar voor twee seizoenen profrenner bij *Veranda's Willems*. Na de Ronde van Normandië, in maart 2013, stond hij als achtste geklasseerd in het bergklassement. Van 11 tot 14 juli trok Niels met zijn ploeg richting Roemenië voor deelname aan de Ronde van Sibiu. In de eerste twee etappes van deze wedstrijd eindigde hij binnen de top tien, hij werd achtste in de eindrangschikking, negende in het puntenklassement en tiende in het bergklassement.

Vanaf 2015 werd Niels terug eliterenner zonder contract bij het team van Serge Baguet. Zijn regelmaat tijdens deze rittenkoers leverde hem de overwinning op in de Arden Challenge. In augustus zette hij zijn handtekening onder een contract met *Cibel-Cebon*, een ploeg onder leiding van Gaspard Van Peteghem. In juni 2016 won Vandyck met de

Niels Vandyck, Kalfort (Collectie Bram Van Lent)

derykoers te Bornem zijn eerste wedstrijd van het seizoen. Daarna volgden nog overwinningen te Aspelare en te Molenbeek-Wersbeek. Verder werd hij tweede, vlak na zijn ploegmaat Kevin De Jonghe, in de tweede rit van de Ronde van Luik.

Vanaf 2017 reed Niels bij *Thielemans-De Hauwere*. Gedurende dat seizoen reed hij zes eerste prijzen en behaalde meerdere plaatsen binnen de top tien.

Het jaar 2018 werd een succesjaar, waarin hij niet minder dan negen overwinningen aan zijn palmares kon toevoegen. Verder reed hij in veertig wedstrijden binnen de eerste vijf over de eindmeet. In de Arden Challenge kwam Vandyck, net als in 2017, op de achtste plaats in het eindklassement terecht. In laatstgenoemd jaar had hij wel de laatste rit van deze wedstrijd gewonnen. In 2019 behaalde hij slechts één enkele overwinning en sloot een door gezondheidsproblemen geplaagd seizoen vervroegd af.

Voor Niels was zijn deelname aan de Ronde van Burkina Faso, van 29 oktober tot 7 november 2021, een onvergetelijke ervaring. Hij werd er tevens winnaar van de derde rit.

Liezele

Laura Willaert

Lippelo

Silke Janssens
Wouter Pollet

Mariekerke

Kris De Block
Fabio Sinoy
René Sinoy

Fabio Sinoy uit Mariekerke voetbalde verscheidene jaren vooraleer hij op 16-jarige leeftijd een wielervergunning aanvroeg. Hij startte in 2012 als junior bij *Wielerteam Waasland* en behaalde het volgende seizoen overwinningen te Sinaai en te Herzele.

Fabio Sinoy, Mariekerke (Collectie Pierre Maes)

In 2014 eindigde hij in zijn eerste jaar bij de beloften al enkele keren binnen de eerste tien, terwijl het seizoen 2015 afgesloten werd met een schitterende overwinning in Kieldrecht.

Na heel wat blessureleed en materiaalpech in het voorjaar van 2016, won Fabio op 26 juni een wedstrijd in Asse-Relegem na een demarrage in de slotkilometers. Verder volgden dat jaar nog enkele goede resultaten, maar voor een volgende overwinning was het wachten tot 8 oktober. Met een honderdtal meter voorsprong op het peloton won Fabio opnieuw in Kieldrecht.

Tijdens de seizoenen 2016 en 2017 presteerde de Mariekerkenaar eveneens goed in enkele rittenwedstrijden. Hij bekwam een achtste plaats in het eindklassement en een derde plaats in het jongerenklassement van de Ronde van Luik, die doorging van 18 tot 22 juli 2016. Diezelfde zomer was Fabio eveneens in Frankrijk actief. In de Tour du Pays Roannais, in de buurt van Lyon, werd hij zevende in de eindstand en vijfde in het jongerenklassement. Vooral tijdens de tweede en derde etappe kon hij daar zijn klimtalent tonen.

Op 1 juni 2017 werd Sinoy achtste in de Omloop Het Nieuwsblad en op 18 juni behaalde hij een overwinning in Romsée-Stavelot-Romsée. Daarna volgden onder andere nog een twaalfde plaats in de Ronde van Namen en een achtste plaats in de Tour du Beaujolais.

In 2018 maakte Fabio een overstap naar de eliterenners zonder contract. Tijdens de Triptyque Ardennais eindigde hij derde in de derde rit en werd meteen derde in het eindklassement.

Op 22 augustus 2021 werd te Bertem het Belgisch kampioenschap op de weg voor eliterenners zonder contract gehouden. Fabio kwam er als negende over de eindmeet.

Oppuurs

Brent Masure
Gerben Peersman
Gino Steenssens

Puurs

Kenny Maes
Greg Moens
Noel Pintens

Luc Rooms
Kevin Van der Plas
Emma Van Pelt
Caroline Van Peteghem

Ruisbroek

Bjorn Coomans
Francis De Greef *
Tim De Greef
Kurt D'Hont
Jurgen Moens
Andy Roskam
Hanneke Van Gucht
Sten Van Gucht
David Van Hemelrijk
Nico Verbruggen
Danny Verelst
Wim Vermeeren

Bjorn Coomans, afkomstig uit Ruisbroek, begon vanaf zijn veertiende te koersen. Bij de jeugd behaalde hij zestien overwinningen. Van 2004 tot 2011 reed hij op hoog niveau bij enkele continentale ploegen.

Tot zijn belangrijkste prestaties als belofte behoren, naast enkele overwinningen in rittenkoersen, in 2006 een derde plaats in de Drie Zustersteden en in 2007 een overwinning in de Omloop der Vlaamse Gewesten, een derde plaats op het provinciaal kampioenschap van Antwerpen en een derde plaats in het Belgisch kampioenschap.

In de jaren 2008 en 2009 was Bjorn profrenner, achtereenvolgens bij *Landbouwkrediet* en bij *Palmans-Cras*. In deze categorie behaalde hij in 2009 een vierde plaats tijdens Nokere Koerse.

Na nog enkele jaren als eliterenner zonder contract, stapte Coomans in 2014 over naar de amateurs-master. In deze klasse is hij tot op heden actief. Ondertussen kreeg de renner, die momenteel in Kalfort woont, al opvolging van zijn zoontjes Stig en Stan.

Sint-Amands

Nico Goedons
Geert Joos
Sven Pauwels
Sven Saerens
Kevin Seeldraeyers *

Bjorn Coomans, Ruisbroek (Collectie Bjorn Coomans)

Weert

Benjamin Paridaens

Deel II. Belangrijkste renners uit Klein-Brabant

Jan Adriaensens Ruisbroek

° *Willebroek*, 06/06/1932
+ *Rumst*, 02/10/2018

Jan Adriaensens (Collectie Yvette Feys)

Clubs

Antwerp Wieler- en Supportersclub / Sporting Club Luithagen / Antwerp Bicycle Club

Jeugdcategorieën (1949-1951)

Onderbeginnelingen (1949)
Nieuwelings (1949-1950)
Liefhebbers (1950-1951)

Onafhankelijken (1951-1952)

Profrenner (1952-1961)

Libertas (1952-1953)
Rochet-Dunlop (1953-1954)
L'Express-Continental (1954)
Terrot-Hutchinson (1955)
Libertas-Girardengo-Huret (1955)
Mercier-BP-Hutchinson (1956)

Carpano-Coppi (1957)
Carpano (1958)
Peugeot-BP-Dunlop (1959)
Philco (1960)
Groene Leeuw-SAS-Sinalco (1961)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

01/04/1951 - 6de eindklassement Ronde van West-Vlaanderen
04/06/1951 - 1ste in 3de rit Ronde van België
07/06/1951 - 7de in 5de rit Ronde van België (tijdrit)

Onafhankelijken

10/04/1952 - 2de in 7de rit Route de France
12/04/1952 - 2de in 9de rit Route de France
18/05/1952 - 3de eindklassement Route de France
14/07/1952 - 7de BK op de weg - Hoi
29/07/1952 - 8ste in 4de rit Ronde van België
31/07/1952 - 2de in 7de rit Ronde van België

Prof's

15/08/1952 - 2de Drie Zustersteden
14/09/1952 - 6de Grote Prijs van België
08/05/1953 - 7de in 2de rit Circuit des Six Provinces
10/05/1953 - 8ste in 4de rit Circuit des Six Provinces
12/05/1953 - 3de in 6de rit Circuit des Six Provinces
13/05/1953 - 4de in 7de rit Circuit des Six Provinces
13/05/1953 - 1ste voorlopig klassement Circuit des Six Provinces
14/05/1953 - 6de in 8ste rit Circuit des Six Provinces
14/05/1953 - 1ste eindklassement Circuit des Six Provinces
20/06/1954 - 3de Omloop van Midden-België
13/08/1954 - 2de in 6de rit Ronde van Zwitserland
06/09/1954 - 4de in 3de rit Ronde van Catalonië
08/09/1954 - 2de in 5de rit Ronde van Catalonië
15/04/1955 - 5de in 2de rit Ronde van Marokko
16/04/1955 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Marokko
17/04/1955 - 7de in 4de rit Ronde van Marokko

17/04/1955 - 3de voorlopig klassement Ronde van Marokko
18/04/1955 - 2de voorlopig klassement Ronde van Marokko
23/04/1955 - 2de in 9de rit, B, Ronde van Marokko
24/04/1955 - 1ste eindklassement Ronde van Marokko
30/04/1955 - 5de Waalse Pijl
01/05/1955 - 5de Luik-Bastenaken-Luik
05/06/1955 - 2de Schelde-Leie-Durme
18/04/1956 - 2de in 3de rit, B, Driedaagse van Antwerpen
10/05/1956 - 1ste in 1ste rit Vierdaagse van Duinkerke
10/05/1956 - 1ste voorlopig klassement Vierdaagse van Duinkerke
11/05/1956 - 1ste voorlopig klassement Vierdaagse van Duinkerke
12/05/1956 - 4de in 3de rit Vierdaagse van Duinkerke
12/05/1956 - 1ste voorlopig klassement Vierdaagse van Duinkerke
13/05/1956 - 1ste in 4de rit Vierdaagse van Duinkerke
13/05/1956 - 1ste eindklassement Vierdaagse van Duinkerke
12/07/1956 - 8ste in 8ste rit Ronde van Frankrijk
15/07/1956 - 4de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
16/07/1956 - 2de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
17/07/1956 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
18/07/1956 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
19/07/1956 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
23/07/1956 - 4de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
24/07/1956 - 4de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
25/07/1956 - 4de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
26/07/1956 - 2de in 20ste rit Ronde van Frankrijk
26/07/1956 - 3de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
27/07/1956 - 3de voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
28/07/1956 - 3de eindklassement Ronde van Frankrijk
14/03/1957 - 1ste in 3de rit Parijs-Nice
22/04/1957 - 3de Parijs-Brussel
26/04/1957 - 10de in 1ste rit Vuelta

02/05/1957 - 1ste in 7de rit Vuelta
03/05/1957 - 4de in 8ste rit Vuelta
03/05/1957 - 4de voorlopig klassement Vuelta
05/05/1957 - 4de voorlopig klassement Vuelta
09/05/1957 - 4de in 13de rit Vuelta (tijdrit)
12/05/1957 - 7de eindklassement Vuelta
10/07/1957 - 9de in 13de rit Ronde van Frankrijk
15/07/1957 - 10de in 17de rit Ronde van Frankrijk
16/07/1957 - 6de in 18de rit Ronde van Frankrijk
21/07/1957 - 9de eindklassement Ronde van Frankrijk
01/08/1957 - 3de Tour du Tessin - Zwitserland
15/08/1957 - 6de Drie Zustersteden
22/04/1958 - 10de Nokere Koerse
22/05/1958 - 4de in 5de rit Ronde van Italië
06/06/1958 - 7de in 18de rit Ronde van Italië
15/06/1958 - 1ste eindklassement Omloop van het Westen
03/07/1958 - 8ste in 8ste rit Ronde van Frankrijk
14/07/1958 - 4de in 19de rit Ronde van Frankrijk
15/07/1958 - 5de in 20ste rit Ronde van Frankrijk
16/07/1958 - 2de in 21ste rit Ronde van Frankrijk
18/07/1958 - 3de in 23ste rit Ronde van Frankrijk
19/07/1958 - 4de eindklassement Ronde van Frankrijk
01/08/1958 - 1ste Tour du Tessin - Zwitserland
16/04/1959 - 3de in 1ste rit Ronde van Eibar
24/04/1959 - 6de in 1ste rit, B, Ronde van Spanje
07/06/1959 - 5de Omloop van Midden-België
14/06/1959 - 3de eindklassement Omloop van het Westen
21/09/1959 - 2de BK op de weg
01/07/1959 - 7de in 7de rit Ronde van Frankrijk
02/07/1959 - 7de in 8ste rit Ronde van Frankrijk
08/07/1959 - 5de in 13de rit Ronde van Frankrijk
17/07/1959 - 6de in 22ste rit Ronde van Frankrijk
18/07/1959 - 7de eindklassement Ronde van Frankrijk
23/05/1960 - 9de in 5de rit Ronde van Italië
26/06/1960 - 8ste in 1ste rit, A, Ronde van Frankrijk
01/07/1960 - 3de in 6de rit Ronde van Frankrijk

01/07/1960 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
02/07/1960 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
03/07/1960 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
04/07/1960 - 1ste voorlopig klassement Ronde van Frankrijk
06/07/1960 - 8ste in 11de rit Ronde van Frankrijk
12/07/1960 - 9de in 16de rit Ronde van Frankrijk
17/07/1960 - 3de eindklassement Ronde van Frankrijk
22/05/1961 - 1ste Haspengouwse Pijl
16/07/1961 - 10de eindklassement Ronde van Frankrijk

Belangrijkste lokale prestaties

Onderbeginnelingen

27/06/1949 - 6de Ruisbroek
21/07/1949 - 1ste Ruisbroek

Nieuwelingen

10/09/1949 - 3de Sint-Amands
14/09/1949 - 2de Sint-Amands
10/04/1950 - 4de Sint-Amands
30/04/1950 - 6de Lippelo

Liefhebbers

26/06/1950 - 8ste Liezele
02/09/1950 - 8ste Kalfort
25/09/1950 - 6de Mariekerke
09/04/1951 - 8ste Liezele
02/07/1951 - 10de Breendonk-Rijweg

Onafhankelijken

19/08/1951 - 4de Ruisbroek
30/08/1951 - 5de Lippelo

Profs

24/07/1957 - 9de Ruisbroek
18/06/1959 - 1ste Ruisbroek
26/07/1960 - 10de Ruisbroek

Uitmundende resultaten

Acht keer deelnemen aan de Ronde van Frankrijk en zes keer daarvan binnen de top tien eindigen. Misschien had *Sterke Jan* Adriaensens de Tour wel eens gewonnen indien alles meegezet had en indien men een keertje voor hem gewerkt zou hebben, zoals hij dat deed voor zijn ploegmakers.

Jan Adriaensens startte zijn wielercarrière als niet-aangesloten renner in het seizoen 1949 en behaalde op korte tijd drieëntwintig prijzen, waarvan zeven eerste plaatsen. Omwille van deze resultaten vroeg

hij in augustus van datzelfde jaar zijn licentie aan en stapte over naar de nieuwelingen van de BWB. Hij werd eveneens lid van de *Antwerp Wielers- en Supportersclub*, die in deze periode onder leiding stond van oud-renner August Rongé uit Niel. Voor het einde van het seizoen behaalde hij nogmaals twee overwinningen.

Samen met zijn streekgenoten Aloïs Croket (Mariekerke) en Walter Piessens (Bornem) werd Jan eind 1949 aanzien als één van de meest beloftevolle nieuwelingen in Klein-Brabant. Aangespoord door de prestaties van hun dorpsgenoot, startten datzelfde seizoen Albert De Boeck, Marcel Rochtus, Henri Van der Wilt en Frans Flies uit Ruisbroek met wielrennen.¹⁸³ Het merendeel van deze jonge renners was op 9 januari 1950 aanwezig op een sportavond in zaal Vlaamse Leeuw te Willebroek, waar ze deelnamen aan een koers op rollen.

In de zomer van 1950 stapte Jan over naar een hogere categorie. Naast vier zeges bij de nieuwelingen, zou hij datzelfde seizoen, als liefhebber, ook nog enkele overwinningen binnenhalen, onder andere te Beveren-Waas, Lokeren, Hombeek, Berlare en Boom. In Ruisbroek vonden de fans van het eerste uur deze overstap het excellente moment om een supportersclub op te richten voor hun favoriete renner. Zij kwamen op 15 juni voor de eerste keer samen in het café van oud-renner Rik De Boeck. *De Vrienden van Adriaensens* had Alfons Van den Zegel als voorzitter, die bijgestaan werd door Gerard Apers (ondervoorzitter), Albert Raes (penningmeester) en A. Stevens (bestuurslid). Rik De Boeck trad op als raadgever, instructeur, beschermheer en chauffeur van de renner. Deze club zou op haar hoogtepunt een honderdtal leden verenigen, die voor elke gewonnen koers twee frank en voor elke tweede prijs één frank uitbetaalden.

Begin april 1951 veroverde Adriaensens de zesde plaats in het eindklassement van de Ronde van West-Vlaanderen. Op 20 mei had hij tijdens een koers te Hingene ongeveer één minuut voorsprong op het peloton toen een overlopende kat onder zijn voorwiel terecht kwam. Jan deed een zware val en werd bewusteloos en gewond aan hoofd, armen en benen naar het ziekenhuis van Boom gevoerd. Bij nader onderzoek bleek hij een hersenschudding te hebben, maar mocht diezelfde avond nog huiswaarts keren.

In juni startte Adriaensens in de Ronde van België voor liefhebbers. Hij won de derde rit tussen Velaine en Sint-Genesius-Rode en werd zevende in de tijdrit te Koksijde op dag vijf. Uiteindelijk eindigde

de Ruisbroekenaar als twaalfde in het algemeen klassement.

Niet lang daarna werd Jan, die tot dan zijn kost verdiende als bakkersgast te Antwerpen, onafhankelijke of indé in dienst van *Libertas*. Hij reed zijn eerste wedstrijd op 24 juni te Zoutleeuw, maar moest onverwijd opgeven wegens bandbreuk. Van 28 juli tot 5 augustus volgde alweer een Ronde van België, maar dan voor de onafhankelijken, met een twintigste plaats als eindresultaat.

Jan bleef ook in eigen regio aan wedstrijden deelnemen. Tijdens zijn eigen Grote Prijs werd hij vierde en enkele weken later behaalde hij een vijfde plaats te Lippelo. Voordat het seizoen ten einde liep, mocht hij nog tweemaal de overwinningsbloemen naar Ruisbroek brengen. In een overzicht van het wieljaar 1951 omschreef een journalist het debuut van de Ruisbroekenaar als onafhankelijke op de volgende manier: *“Jan Adriaensens vergde meer tijd om definitief op het voorplan te komen. Dit geschiedde op het moment dat velen reeds uitgereden vertoefden en de macht van de klepper uit Sauvegarde nog sterk genoeg was om lelijke bressen te slaan in de gelederen der tegenstanders. Men herinnere zich maar de opvallende wijze waarop hij zijn twee overwinningen smeedde.”*¹⁸⁴

Door een schitterende Ronde van Vlaanderen voor onafhankelijken te rijden, toonde Jan dat hij al van bij het begin van het seizoen 1952 in topvorm verkeerde. Misschien werd hij daarom geselecteerd om, samen met streekgenoot Marcel Verhoeven en nog zes andere indés, van 4 tot 8 mei deel te nemen aan de kleine Ronde van Frankrijk, de Route de France. Deze rittenkoers, die dat jaar aan haar tweede editie toe was, startte in Caen, ging door de Pyreneeën en het Centraal Massief om te eindigen in Aurillac. Jan, één van de meest regelmatige renners in het peloton, bevestigde hier het vermoeden dat rittenkoersen hem bijzonder goed lagen. Hij veroverde ereplaats na ereplaats en eindigde tenslotte als derde op een kleine vijf minuten achter eindwinnaar Moise-André Bernard. Toen de renner weer thuis kwam, volgde een spontane huldiging vanwege zijn dorpsgenoten. Vele Ruisbroekenaars hadden een vlag uit hun venster gehangen en stonden dicht opeengepakt langs de straten, zodat de auto met Jan maar stapsgewijs naar de ouderlijke woning van de renner kon vorderen.

Enkele dagen later volgde in het supporterslokaal een officiële huldiging in het bijzijn van burgemeester, schepenen en enkele gemeenteraadsleden. Naast de leden van de supportersclub waren ook enkele

afgevaardigden van *Sporting Club Luithagen*, de toenmalige club van de renner, aanwezig. Jan kreeg bij zijn intrede een daverend applaus, waarna de voorzitter van de supportersclub als eerste het woord nam. Ook de burgemeester gaf een speech, met daarin de passage: *“Klein van gestalte hebt ge grote daden verricht op het sportveld van de eer van uw land en van uw gemeente. Janneman, we gaan fier op U en hopen dat ge steeds op de ingeslagen weg zult voortgaan.”* Dan volgde nog de uitdeling van enkele geschenken. Zijn supportersclub schonk twee lederen valiezen, die tijdens de komende Ronde van Frankrijk wel eens van pas konden komen.¹⁸⁵ In het najaar werd Jan door de provinciale afdeling van de BWB nogmaals gevierd voor zijn prestatie in de Route de France.

Iedereen verwachtte dat Adriaensens na al die inspanningen een zekere recuperatietijd nodig had, maar al snel volgden enkele overwinningen en een zevende plaats op het Belgisch kampioenschap te Hoi. Dan was er nog een dertiende plaats in het eindklassement van de Ronde van België, waarin Jan op 1 augustus een schitterende tijdrit reed en daar als tweede eindigde, na Jean Brankart. Diezelfde zomer kreeg hij een profcontract aangeboden en debuteerde op woensdag 12 augustus 1952 bij de Franse ploeg *Rochet-Dunlop*.

Als prof ook internationaal op het voorplan

De editie 1952 van de Drie Zustersteden werd op 15 augustus gereden. Toen het peloton door Klein-Brabant reed, demarreerde Jan verscheidene keren, kon uiteindelijk samen met Gerard Buyl van de kopgroep wegluchten en pakte de premie die in Ruisbroek ter hoogte van zijn supporterslokaal uitgelooft werd. *“Nadat de luidspreeker in koers overal op de doortocht had verkondigd dat... Adriaensens bij de koplopers was, verkeerde gans Klein-Brabant in de grootste spanning. Te Ruisbroek werd het evenwel een uitbarsting van de grootste geestdrift. Achter Kalfort naderde de Luishoek en daar rook Jan de lucht van zijn dorp. Nog 200 meter en hij wist zijn ouders, familie en honderden dorpsgenoten aan het lokaal De Boeck, waar Rik zelf sinds minuten geen pint meer kon bestellen van pure zenuwachtigheid. Adri wist dat een paar kwade bochten en lichtjes bergop de premielijn vooropgingen. En als bedreven koereur waagde Jan hier de sprong, bij zoverre dat hij met 25 m voorsprong de premie won.”*¹⁸⁶ Pas tijdens de slotkilometers in Antwerpen moest Jan, met de eindmeet in zicht, in Buyl zijn meerdere erkennen.

Op 14 september eindigde Adriaensens nog zesde in de Grote Prijs van België. Winnaar van deze tijdrit

Tijdens het Circuit des Six Provinces (Collectie Yvette Feys)

werd zijn streekgenoot Nest Heyvaert. Op 1 oktober 1952 diende Jan de Belgische strijdkrachten in Evere te vervoegen. Een tijdje later kreeg hij daar het gezelschap van Nest Heyvaert. Door zijn militaire dienstplicht waren de resultaten bij het begin van het seizoen 1953 iets minder dan verwacht.

Dat voorjaar mocht Jan aantreden in het Circuit des Six Provinces, een Franse rittenkoers die plaatsvond van 7 tot 14 mei. Het werd de eerste internationale rittenkoers die hij won en speciaal voor de fans op het thuisfront publiceerde Ons Klein-Brabant op 23 mei een gedetailleerd verslag van deze wedstrijd.¹⁸⁷

Terug thuis, ontvingen burgemeester Jules De Schepper en het voltallige gemeentebestuur de familie Adriaensens op het gemeentehuis. In zijn toespraak vermeldde de burgervader dat hij fier was om iemand als Jan onder zijn inwoners te hebben en hoopte dat hij voor vele jonge Ruisbroekenaren een voorbeeld zou zijn. Vervolgens overhandigde De Schepper een prachtige beker vanwege het gemeentebestuur. Rik De Boeck schonk eveneens een aandenken vanwege de supportersclub. Na al deze officiële geplogenheden voerde Rik de renner en zijn ouders in een open auto terug naar huis. Ondertussen hadden alle burens hun woningen bevestigd ter ere van Jan Adriaensens. Later die dag trok hij in het gezelschap van zijn ouders naar de kerk van de Sint-Carolusparochie. Tijdens een plechtigheid legde hij zijn gele trui neer bij het beeld

van Onze-Lieve-Vrouw. De feestelijkheden werden voortgezet in de plaatselijke parochiezaal. Alle wilercommentatoren waren het erover eens dat Adriaensens dit jaar voor het eerst zou geselecteerd worden voor de Ronde van Frankrijk.

Toen de Ruisbroekenaar eind juni het nieuws ontving dat hij inderdaad op 3 juli 1953 in Straatsburg mocht starten, begonnen de voorbereidingen. Ons Klein-Brabant maakte alvast een lijstje op van de bagage die Jan zou meenemen naar zijn eerste Tour: vijftientig paar witte sokken, zeven koersbroeken, twaalf handdoeken, drie paar koershandschoenen, drie paar koersschoenen, een reserve "guidon", een reserve zadel en vijftien tuben van het merk Pirelli.¹⁸⁸ Ook de supporters keken natuurlijk uit naar deze gebeurtenis. Kort voor de Ronde van Frankrijk van start zou gaan, organiseerde het *Sportcomité* van Ruisbroek op 29 juni nog een profwedstrijd. De derde Grote Prijs Jan Adriaensens werd gewonnen door Mark Mollin. Tot grote ontsteltenis van zijn supporters stopte Jan tijdens de negende ronde. Waarschijnlijk wilde hij geen onnodig risico lopen om op de valreep alsnog zijn eerste Tour te moeten missen. En ook al werd Adriaensens die eerste Tour slechts 45ste in het eindklassement, toch besloten zijn supporters om, onder leiding van Rik De Boeck, op 26 juli met een autobus naar Parijs te reizen om hun favoriete renner op gepaste wijze te verwelkomen.

Begin 1954 vervulde Jan nog altijd zijn dienstplicht, maar hij trainde, indien mogelijk, al volop voor het komende seizoen. Toen de tijd van afzwaaien eindelijk aangebroken was, kwam het bericht dat hij nog 21 dagen na zijn klas moest blijven om enkele verlofdagen in te halen die hij als renner opnam tijdens zijn dienstperiode.

Ondertussen had Adriaensens zich aangesloten bij *L'Express-Continental*, het geel-zwarte team van de Antwerpse broers Van Ballaert, en leverde al snel enkele goede resultaten. Tijdens het nationaal wegkampioenschap te Heusden, op 27 juni, reed Jan zich in de kijker, maar moest na 195 kilometer opgeven wegens technische problemen aan het versnellingsapparaat. De week daarna nam hij deel aan de Ronde van Noord-Frankrijk en werd twaalfde in het eindklassement. Tijdens de rit tussen Hesdin en Cambrai reed hij in een solovlucht ruim honderd kilometer voorop, maar werd alsnog ingehaald op vijftien kilometer voor de eindmeet.

Jan werd dat jaar niet geselecteerd voor de Ronde van Frankrijk. In plaats daarvan mocht hij van 7 tot 14 augustus deelnemen aan de Ronde van Zwitserland. Hij arriveerde, op twee ritten na, steeds binnen de eerste tien en eindigde daardoor, als beste Belg, elfde in het eindklassement en zevende in de bergprijs. Zijn beste prestatie was een tweede plaats in de voorlaatste etappe, van Bern naar Freiburg.

In het najaar volgde nog de Ronde van Catalonië, maar Adriaensens diende, ondanks de goede resultaten van de eerste week, alsnog op te geven. Zijn Belgische ploegmakers waren ondertussen

al lang terug thuis en Jan kon onmogelijk helemaal in zijn eentje optornen tegen de andere grote landenploegen.

“*Jan Adriaensens is er weer!*”, blokletterde *Gazet van Antwerpen* in reuzengrote letters, bovenaan het verslag over de laatste ritten in de Ronde van Marokko 1955.¹⁸⁹ Volgens journalist Marcel Van Bergen won Jan, die op dag drie al een keertje de leiderstrui mocht aantrekken, niet alleen het eindklassement, maar ook zelfvertrouwen. De renner kon zich namelijk, volgens de journalist, eindelijk boven de teleurstelling zetten die de Tour van 1953 hem had gebracht. Jan had immers ook zijn kopman bij *Terrot*, François Mahé, moeten overtreffen. Deze laatste had verscheidene dagen op de eerste plaats in het klassement gestaan en werd gesteund door alle andere ploegmakers. Al werd Jan in dit geval ook een beetje geholpen door het lot. Mahé had immers in de tijdrit een grote achterstand opgelopen door technische problemen, zodat de Ruisbroekenaar voor hem eindigde. Wat Van Bergen niet vermeldde, is hoe Jan, die toen geen Frans kon, zich uit de slag diende te trekken tussen mensen van wie hij de taal amper begreep.

Op het thuisfront in Ruisbroek vond men deze zege alweer een reden tot feesten. Toen de renner samen met zijn familie, na een huldebetoon op het gemeentehuis, in een open wagen door de straten gevoerd werd, stonden zijn dorpsgenoten hem langs de kant van de weg toe te juichen. De plaatselijke KWB-afdeling zou op latere datum nog een eerbetoon brengen.

Ondertussen won Adriaensens alweer enkele prijzen: zevende in Nokere, vijfde in de Waalse Pijl en nogmaals vijfde in Luik-Bastenaken-Luik. Jan verliet *Terrot* voor *Libertas* en werd, gezien zijn prestaties tot hiertoe, aangeduid om deel te nemen aan de Ronde van Frankrijk. Hij reed een zeer goede ronde in dienst van zijn kopmannen. De pers schreef met lovende woorden over de Ruisbroekenaar, die uiteindelijk 28ste zou worden in het eindklassement. Het beste etapperesultaat was een negende plaats op 11 juli te Colmar.

Na de Tour volgden, zoals gebruikelijk, verscheidene na-Tourcriteriums en kermiskoersen. En dan was er nog de wielerpiste. Eind september nam de renner bijvoorbeeld deel aan de Trofee der Wegrenners en aan een afvallingskoers ter gelegenheid van de heropening van het Antwerpse Sportpaleis. Op 8 en 9 oktober werd te Rome, ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het Italiaanse Sportcomiteit, het Criterium der Katholieke Actie verreden. Deze

Eindoverwinning in de Ronde van Marokko
(Collectie Yvette Feys)

wedstrijd bestond uit een wegkoers op de omloop te Frascati, een ploegentijdrit van tien kilometer en een wedstrijd van twintig kilometer achter motoren. Door twee elfde plaatsen in beide wegritten en een vijfde plaats in de ploegentijdrit, eindigde Jan uiteindelijk als negende.

Bij het seizoensbegin 1956 werd Adriaensens aangeworven door het Franse merk *Mercier* en kreeg hij onder anderen Fred De Bruyne als ploegmaat. Eind januari nodigde sportbestuurder Antonin Magne zijn Belgische renners uit tijdens het Autosalon te Brussel voor een kennismakingsgesprek. Met De Bruyne trok de Ruisbroekenaar in februari naar de Franse Pyreneeën om er het komende wegseizoen voor te bereiden. Het duurde echter nog even alvorens Jan de nodige conditie opgebouwd had om tijdens belangrijke wedstrijden te kunnen presteren.

Eind april won hij de Ronde van Brabant en hij stond al vanaf dag één als eerste geklasseerd in de Vierdaagse van Duinkerke: *“Jan Adriaensens heeft zich in deze harde Vierdaagse van Duinkerke buitengewoon stevig gedragen, zich van de eerste dag al in de vuurlijn bewogen en dank aan een nauwgezette oplettendheid eindelijk een beloning ontvangen voor zijn lange zwoegen.”*¹⁹⁰

Een maand later werd hij aangeduid om deel te nemen aan de Ronde van Frankrijk. Ter voorbereiding van deze rittenkoers reed Jan nog enkele wedstrijden, waaronder de Dauphiné Libéré. Op 26 juni vond in Ruisbroek de vijfde Grote Prijs Jan Adriaensens plaats. Leo Buyst won deze koers, terwijl de gastheer als twaalfde over de eindmeet bolde. Het had allemaal zo goed geleken en de supporters langs de kant van de weg zagen hun lokale held al met de zegepalm, maar Jan werd op het allerlaatste moment nog bijgehaald.

Knalprestaties in de Tour

Op 5 juli ging de Tour van start. Die eerste dag reden de renners tussen Reims en Luik, waar Jan als tiende eindigde. *“Ik ben weggesprongen op ongeveer 25 km van de aankomst. Maar ik had tegenslag, mijn verzet was te klein en heel het einde was lichtjes bergaf, anders zou ik nog meer van mijn achterstand goed gemaakt hebben”*, vertelde hij achteraf aan een journalist van het Nieuws van de Dag.¹⁹¹ De volgende dagen ging het eventjes wat minder en werd er vooral gereden in dienst van zijn ploegmaats. Tot Jan op 11 juli, na de rit Lorient-Angers, plotseling terug op de tiende plaats in het klassement belandde. Naarmate de wedstrijd vorderde, werd hij alsmaar beter. Na een rit richting Bagnères-de-Luchon mocht de

De Belgische Tourploeg 1956 poseert voor de kathedraal van Reims (Collectie Yvette Feys)

Jan Adriaenssens-Lied

TAVI BAKKER

De "Tour de France" ging weer van start,
Waarin de Jan weer knecht zou spelen
Maar hij reed dit jaar zo hard
En overblufte er zovelen.
Hij nam van eerst af aan zijn kans -
Wat kon hij beter doen ? -
En met meer hulp en met meer chance,
Was hij nu ronde - kampioen !

REFREIN

Onze Jan, onze Jan, onze Jan,
Alleman spreekt ervan,
Onze Jan, onze Jan, onze Jan,
Is een man, die koersen kan !
Alle dagen reed hij prijs,
Bijna de eerste te Parijs.
Onze Jan, onze Jan, onze Jan,
Is een man, die koersen kan !

En hier in Ruisbroek-Sauvegaar',
Waar wij de Jan in 't harte dragen,
Staan wij thans met bloemen klaar,
Om hem ne keer ook te behagen.
Wij brengen hulde aan zijn moed,
Zijn durf, zijn grote kracht !
En roepen: "Jan, het ga u goed,
Op uwe weg naar roem en macht" !

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN.

Lied ter ere van Jan (Collectie Yvette Feys)

Ruisbroekenaar uiteindelijk drie dagen lang de gele trui aantrekken.

Toen men thuis het heugelijke nieuws vernam, stroomden de straten vol. Vlaggen en gele truien verschenen in het straatbeeld. Onder het motto "Onze Jan in 't geel, dus ook alle lemme in de wei in het geel" kregen sommige Ruisbroekse schapen plotseling dit kleurtje aangemeten.¹⁹² In het supporterslokaal heerste een feeststemming. Cafébaas Rik had ook een gele trui aangetrokken en deelde in allerijl supporterspetjes uit. Hij nam het initiatief om op 28 juli met een overvolle bus naar Parijs te rijden en Jan daar te verwelkomen. Maar ook in de rest van Klein-Brabant leefden de wielierliefhebbers mee met de prestaties van hun streekgenoot: "Nog nooit heeft onze streek zo intens de verrichtingen der reuzen van de weg meegeleefd als nu in deze spannende als zonderlinge ronde

waarin de grote favorieten alle het gelag moeten betalen. Het waarlijk ophefmakend presteren van Jan Adriaenssens is natuurlijk de oorzaak dat geen enkel Klein-Brabander onbewogen blijft met het verloop en tevens de heimelijke hoop koestert dat 'onze Jan' nog met een knalprestatie de kroon op het werk zal stellen."¹⁹³

Toen de wedstrijd in Parijs eindigde, had Jan al drie dagen op de derde plaats in het algemeen klassement gestaan, na Roger Walkowiak en Gilbert Bauvin. "Walkowiak won de ronde. Ik kreeg geen kans. Walkowiak was een Fransman. Hij kreeg de steun van de Franse nationale ploeg en van alle regionale ploegen", vertelde Jan jaren later aan een reporter van Ons Klein-Brabant.¹⁹⁴ In Ruisbroek, en vooral dan in het supporterscafé van de renner, maakte men zich op om deze derde plaats uitbundig te vieren.

De dag van de officiële huldiging, 5 augustus, was heel Ruisbroek in feeststemming. Aan praktisch alle woningen hingen de vlaggen uit en de inwoners hadden foto's van hun Tourvedette voor de ramen geplaatst. Uit heel Klein-Brabant en een deel van de Rupelstreek kwamen sportliefhebbers naar Ruisbroek afgezakt om mee te delen in de feestvreugde: "Wanneer de stoet in de Hoogstraat vertrok met ruim 1500 deelnemers uit Ruisbroek en Kalfort, hadden zich duizenden langsheen de straten geschaard in dubbele rijen om de crack uit de Ronde van dichtbij te kunnen zien en toe te juichen. Vooraan stapte de muziekmaatschappij uit Kalfort, terwijl de drie muziekkampioenschappen (sic) van Ruisbroek zelve het verdere gedeelte van de optocht kleur bijzetten met opgewekte marsmuziek."¹⁹⁵ Jan en zijn familie werden thuis afgehaald en in een open wagen doorheen de straten van Ruisbroek richting gemeentehuis gevoerd. Na de receptie trok de stoet verder door de gemeente met een korte stop bij het monument van de gesneuvelden voor een eerbetoon. Vervolgens ging het naar de gemeentelijke jongensschool waar een feestzitting met enkele toespraken en de overhandiging van geschenken gehouden werd.

De rest van de zomer reed Adriaenssens nog na-Tourcriteriums te Rocourt, Amiens, Sint-Lambrechts-Woluwe, Hoei, Selles en Lokeren. De beste prestatie leverde hij te Londerzeel, waar hij, voor Impanis, als eerste arriveerde. Vooraleer de profkoers van de Puurse wielclub *Willen is Kunnen* op 15 september van start ging, werd de Ruisbroekenaar ontvangen op het gemeentehuis, waar toenmalig burgemeester Loncin hem een geschenk overhandigde voor zijn schitterende

prestatie in de Tour. Op het einde van de maand volgde nog een hulding vanwege de Antwerpse BWB-afdeling.

Met het oog op het wielerseizoen 1957 maakte Adriaensens de overstap van *Mercier* naar *Coppi-Carpano*, een ploeg opgebouwd rond de figuur van Fausto Coppi, met Fred De Bruyne, Desiré Keteleers, Aimé Van Avermaet en Oppuursenaar Nest Heyvaert als ploegmaats. Om de wintermaanden te overbruggen, werkte Jan een tijdje als autovoerder bij de firma van een vriend. Samen met Fred De Bruyne oefende hij, om zijn conditie te behouden, achter derny's. Later zouden beide renners, net als vorige winter, op oefenstage vertrekken naar de Franse Pyreneeën.

Met al een ritzege in Parijs-Nice en een derde plaats in Parijs-Brussel op zak, trok Jan met de Belgische ploeg in mei richting Vuelta. Daardoor moest hij, tot grote ontsteltenis van de organisatoren, forfait geven voor de Vierdaagse van Duinkerke. In Spanje wist hij nog een overwinning te behalen. In de zevende rit, een omloop van ongeveer 200 kilometer met Madrid als start- en aankomstplaats, was Adriaensens iedereen te snel af. Tijdens deze rittenkoers werd hij verder nog tweemaal vierde. Uiteindelijk zou hij zevende en eerste Belg worden in een eindklassement, waarvan de ereplaatsen gedomineerd werden door Spanjaarden en Italianen.

Met Jan Adriaensens en Fred De Bruyne als kopmannen, vertrok de 44ste Ronde van Frankrijk op 27 juni te Nantes. Als negende geklasseerd bij aankomst te Parijs op 21 juli, toonde Jan zich best tevreden met dit resultaat. Zijn belevenissen en prestaties in de Tour 1957 konden door zijn streekgenoten gevolgd worden in Ons Klein-Brabant. In een speciale rubriek "*Met Jan Adriaensens in de Ronde van Frankrijk*" werd een gedetailleerde historiek bijgehouden. Eens teruggekeerd uit Frankrijk gingen, zoals gewoonlijk, de na-Tourcriteriums van start. Ook in de thuisbasis van Adriaensens richtte het plaatselijke *Sportcomiteit* een criterium in waaraan enkele ronderenners deelnamen. Winnaar Van Steenberghe legde de honderd kilometer af in 2 uur 27 minuten. De lokale vedette eindigde als negende.

Alvorens het seizoen 1957 definitief afgesloten werd, volgde nog de Tour du Tessin, de Driedaagse van Antwerpen, de Schaal Sels, de interclubkampioenschappen van de provincie Antwerpen, de Ronde van Emilia en Parijs-Tours, waar de Ruisbroekse wielerkampioen alsnog enkele prijzen wist te behalen. De grootste prijs echter

won Jan op 23 november, toen hij te Wevelgem in het huwelijk trad met Yvette Feys. Het jonge paar vestigde zich na hun huwelijk te Ruisbroek.

Begin 1958 trok Jan, samen met zijn kersverse echtgenote, naar Massat in de Franse Pyreneeën. Naast trainingsritten over diverse cols, bleef er nog voldoende tijd over voor ontspanning, samen met Fred De Bruyne en zijn echtgenote. Tussendoor vervoegde de renner even zijn ploegmaats van *Carpano* aan de Franse Riviera voor deelname aan de wedstrijd Nice-Genua.

Na een vierde en zevende plaats in twee etappes van de Giro 1958, eindigde Jan elfde in het eindklassement van deze rittenkoers. Ondertussen moest alweer gestart worden met zich voor te bereiden op de Tour, die deze keer, ter gelegenheid van Expo '58, op 26 juni in Brussel van start zou gaan. Tijdens de eerste rit richting Gent reed de Tourkaravaan door een stukje Klein-Brabant. Dit wielersfeer zorgde voor heel wat euforie bij de plaatselijke bevolking en waarschijnlijk hadden velen er naar uitgekeken om hun streekgenoot aan het werk te zien. In Klein-Brabant hoopte men natuurlijk dat Adriaensens de verwachtingen, die men in hem stelde, zou inlossen, een mogelijkheid die ook bevestigd werd door verscheidene kranten: "*Al onze streekgenoten hopen ten zeerste dat Sterke Jan de hoopvolle verwachtingen mag inlossen waar hij nu door verschillende bladen bij de allergrootste kanshebbers op de eindzege wordt gerekend. Het Laatste Nieuws geeft hem zelfs de grootste kans en heeft Adri als favoriet gekozen. In ieder geval heel wat anders dan de knechtenrol welke men hem over 14 dagen meende te doen vervullen. Aan Jan met de pedalen om te bewijzen dat hij ons en ieders vertrouwen waardig is. Indien hij gezond mag blijven en van tegenslagen gevrijwaard, twijfelen we niet aan ophefmakende daden van de Sauvegardenaar.*"¹⁹⁶

Na een vierde plaats in de tijdrit op dag acht, kon Jan zich pas tonen wanneer de Tour door de Alpen reed. Tussen Carpentras en Gap ontsnapte hij, samen met Nencini, Geminiani en Anquetil, op het juiste moment en eindigde als vierde. Plotsklaps steeg hij ook naar de vijfde plaats in het klassement. De volgende dag, in Besançon, arriveerde hij als vijfde. Tijdens de 21ste etappe op 16 juli, van Besançon naar Aix-les-Bains, een rit met drie zware beklimmingen, kregen de renners te maken met barslechte weersomstandigheden. Men moest niet enkel de koude trotseren, maar ook slag leveren tegen mist, regen en sneeuw. Jan zou later vertellen dat zijn handen zo koud aanvoelden dat remmen onmogelijk was. Dus stopte hij maar af met zijn

voeten, zodat zijn schoenzolen tijdens deze ene rit helemaal doorgesleten waren. Maar toch kwam Jan Adriaensens uit Ruisbroek in Klein-Brabant als tweede, na Charly Gaul, over de eindmeet gebold. Hij steeg nog in het algemeen klassement naar plaats vier en wist deze kwalificatie te behouden tot Parijs. Dat jaar werd hij verder nog vijfde in het bergklassement.

Na een eindzege in de Tour du Tessin, maakten de inwoners van Ruisbroek zich op voor een volgend eerbetoon aan hun renner. Vanwege de gemeente werd een wimpel overhandigd met de tekst: “*Aan Jan Adriaensens, de 1ste Belg in de Ronde van Frankrijk 1958, vanwege het gemeentebestuur van Ruisbroek Sauvexgarde.*” Verder volgde nog de ondertekening van het Gulden Boek, een receptie en een groot volksfeest.

Na een korte rustperiode keerde Adriaensens terug naar Frankrijk om daar enkele wedstrijden, waarvoor hij nog onder contract lag, te betwisten. In het najaar besloten Adriaensens en De Bruyne om *Carpano* te verlaten voor *Elvé-Peugeot*. De wielerspers beschouwde dit team als één van de belangrijkste in België, waarvoor kosten nog moeite gespaard werden met renners als Jan Adriaensens, Fred De Bruyne, Raymond Impanis en Rik Van Steenberghe.

In januari 1959 ontmoetten de Belgische renners van *Peugeot* sportbestuurders Gaston Piaud en Robert Naye. Tijdens deze samenkomst lichtte men het werkschema voor het komende seizoen toe. Na de vergadering volgde naar jaarlijkse gewoonte een trainingskamp te Massat, in de Franse Pyreneeën.

De Grote Prijs van Eibar, een rittenkoers in het noorden van Spanje die doorging van 16 tot 19 april, werd als voorbereiding op de Vuelta gereden. Jan vertrok op 24 april naar de Ronde van Spanje als kopman van de *Peugeot*-ploeg. De eerste dag, tijdens een rit in lijn, arriveerde hij als zesde, terwijl de *Peugeots* dezelfde dag tweede werden in de ploegentijdrit. Jan gaf op na een valpartij in Barcelona. Tijdens de rit van 2 mei kwam hij aldaar zwaar ten val in het Montjuïc-park en werd afgevoerd met ernstige verwondingen.

Dan volgde de Dauphiné Libéré op 1 juni, maar na enkele ritten gaf de renner uit Ruisbroek op, omdat hij nog steeds niet helemaal hersteld was van de val in de Vuelta. Hijzelf begon te twifelen over zijn deelname aan de Ronde van Frankrijk. Maar na een vijfde plaats in de Omloop van Midden-België, een derde plaats in de Omloop van het Westen en

een tweede plaats in het nationaal kampioenschap, kon Adriaensens met gerust gemoed naar Frankrijk vertrekken. Tussendoor won hij trouwens nog zijn eigen Grote Prijs te Ruisbroek op 18 juni.

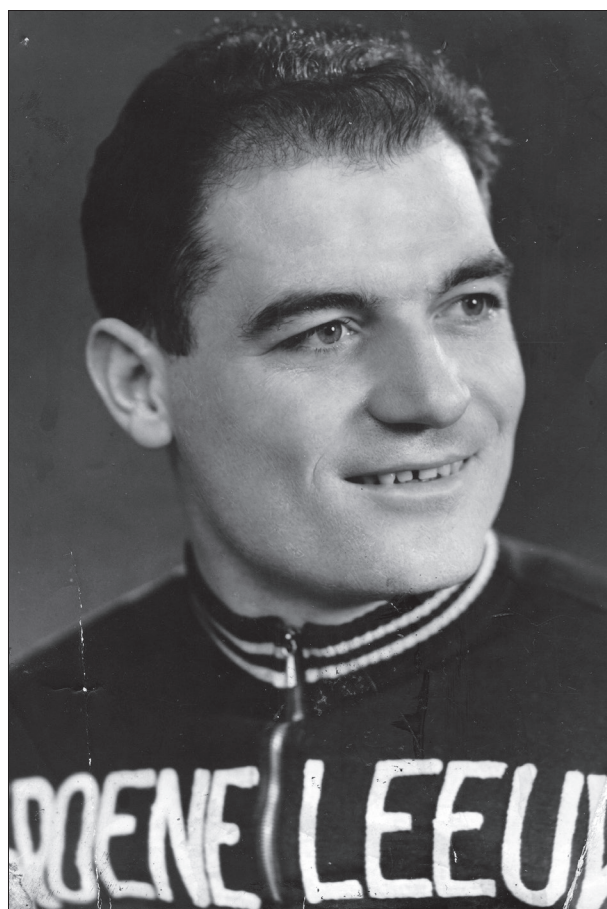
Jan Adriaensens en Eddy Pauwels, die dit jaar zijn eerste Tour reed, werden na de Ronde van Frankrijk te Ruisbroek en te Bornem gehuldigd voor hun goede resultaat. De ganse Belgische ploeg leverde in 1959 trouwens een prachtprestatie en won daardoor ook het ploegenklassement. Kort na zijn terugkomst won Jan nog met gemak de Grote Prijs van Willebroek. Op het einde van het seizoen ondertekende hij, samen met enkele andere Belgische profrenners, een contract bij de Italiaanse ploeg *Philco* met ex-winnaar van de Ronde van Vlaanderen Fiorenzo Magni als sportbestuurder.

Het jaar 1960 startte met droevig nieuws vanuit Italië. Fausto Coppi overleed op 2 januari ten gevolge van malaria, nadat hij eind 1959 een wedstrijd in Opper-Volta betwist had. Jan, die Fausto goed kende, was aanwezig tijdens de herdenkingsmis die ter ere van de wielerkampioen te Brussel gehouden werd.

Op 29 mei startte Jan in de Ronde van Italië met de intentie deze te winnen. Door zijn regelmatigheid was hij tijdens de eerste dagen stelselmatig opgeschoven naar de bovenste regionen van het klassement. Een foutieve beslissing van zijn sportbestuurder, ten voordele van zijn ploegmaat Guido Carlesi, zorgde ervoor dat Jan zijn gunstige plaats in het klassement kwijtraakte. De volgende dag ging Adriaensens vrij snel na het vertrek in de aanval. Hij wou zijn ploegleider immers het bewijs leveren van zijn eigen kunnen. Toen hij uiteindelijk nog werd bijgehaald, besloot Adriaensens om het de volgende dagen wat kalmer aan te doen en in alle rust zijn volgende Tour voor te bereiden. Desondanks eindigde hij op 9 juni alsnog twaalfde in de eindrangschikking van de Ronde van Italië, een resultaat waarover de supporters zeker niet teleurgesteld waren.

Net zoals het voorgaande jaar, ging de Ronde van Frankrijk 1960 van start met zowel Adriaensens als Pauwels onder de deelnemers. De Ruisbroekenaar vertrok dit jaar trouwens als kopman van de Belgische ploeg. Jan eindigde deze keer derde in de einduitslag en de inwoners van Ruisbroek mochten op 20 augustus alweer hun wielerkampioen vieren voor zijn prestaties in de Tour. Hij werd eveneens in de bloemetjes gezet voor het geleverde werk, in dienst van kopman Rik Van Looy, tijdens het wereldkampioenschap in Oost-Duitsland.

Het laatste seizoen... (Collectie Yvette Feys)

Deze keer bedacht men een stoet, waarin muziekmaatschappijen, duivenbond, turnkring en gepensioneerden mee opstapten. Ook de leden van de plaatselijke wielclub *Rap Zijn Wint* en de supportersclubs van Adriaensens, Borms en Apers waren natuurlijk van de partij. Met een korte tussenstop aan het monument der gesneuvelden, werden Jan en zijn echtgenote in een open wagen naar het gemeentehuis gereden. Burgemeester Jules De Schepper sprak een hommage uit en schonk een vulpen ter herinnering. Naderhand was er een feestzitting in zaal Prado, gevolgd door een volksbal.

Het laatste seizoen

Voor 1961 werd Jan aangeworven door de ploeg *Groene Leeuw* van Berten De Kimpe. Men startte het jaar alweer met een trainingsperiode te Massat. Tussen het gezelschap vertoefde ook Bornemnaar Eddy Pauwels, die zich helemaal op zijn eentje klaarmaakte voor het wegseizoen.

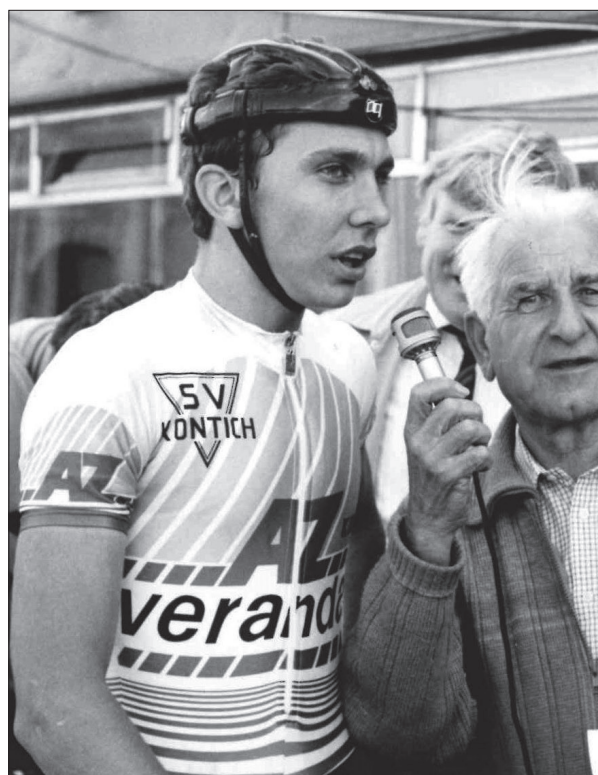
Als voorbereiding op de Tour 1961, nam Jan eind april deel aan de Ronde van Spanje. Een maand later volgde de Haspengouwse Pijl te Cras-Avernas, waar Adriaensens, juist voor Eddy Pauwels, als

eerste eindigde. Beide Klein-Brabanders hadden, samen met de Nederlander Jef Lahaye, de aanval ingezet na 42 kilometer en hadden op een bepaald moment zelfs vijf minuten twintig voorsprong. Met de eindstreep in zicht, demarreerde Jan en won deze wedstrijd met vijftig meter voorsprong op zijn twee medevluchters.

De Tour startte op 25 juni in Rouen. Toen de wedstrijd 22 dagen later te Parijs eindigde, stond Jan op de tiende plaats in het klassement. Zijn streekgenoot Eddy Pauwels, met wie hij in Frankrijk ook de kamer deelde, werd negende. Laatstgenoemde kon dit jaar wel twee ritten aan zijn palmares toevoegen. Deze Tour werd voor Jan de laatste. Het hing al een tijdje in de lucht, maar begin 1962 hakte Jan, na rijp beraad, de knoop definitief door. Hij stopte met wielrennen en startte een drankenhandel in zijn geboortedorp Ruisbroek.

Johan Buelens Breendonk

° 1969

Johan Buelens (Collectie Johan Buelens)

Clubs

Steeds Vooraan Kontich / Wielerpromotieclub
Kappelle-op-den-Bos / 't Stoelmakerke

Jeugdcategorieën (1984-1988)

Nieuwelingen (1984-1986)

Juniors (1986-1988)

Liefhebbers (1988-2001)

Belangrijkste prestaties

Juniors

12/04/1987 - 1ste jongerenklassement Ronde van de Noorderkempen

06/07/1987 - 1ste Sint-Martinusprijs - Kontich

Liefhebbers

30/12/1990 - 1ste cyclocross B - Diegem

21/03/1993 - 1ste GP Ostfenster - Manternach Luxemburg

21/05/1993 - 1ste in 1ste rit Flèche du Sud

14/06/1993 - 1ste in proloog Ronde van Lleida

25/08/1993 - 3de Drie Zustersteden - Willebroek

31/08/1993 - 3de Schaal Sels - Merksem

04/09/1993 - 2de in 2de rit Ronde van Oost-Vlaanderen

19/12/1993 - 1ste Druivencross - Overijse

26/12/1993 - 2de cyclocross B - Diegem

15/01/1994 - 3de cyclocross B - Westouter

21/04/1996 - 4de Zellik-Galmaarden

20/05/1996 - 10de eindstand Triptyque Ardennais

11/05/1997 - 1ste in 4de rit Flèche du Sud

09/08/1997 - 3de in 3de rit Ronde van de provincie Antwerpen

10/08/1997 - 10de eindstand Ronde van de provincie Antwerpen

23/08/1997 - 5de BK elite zonder contract - Tielt

04/05/1998 - 1ste PK Antwerpen

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

20/08/1985 - 3de Oppuurs

06/10/1985 - 3de Breendonk

Juniors

15/08/1986 - 6de Kalfort

24/08/1986 - 5de Kalfort

26/04/1987 - 1ste Ruisbroek

09/05/1987 - 4de Breendonk

17/05/1987 - 2de Breendonk

21/07/1987 - 2de Branst

23/08/1987 - 2de Kalfort

27/08/1987 - 3de Kalfort

27/09/1987 - 6de Puurs

19/03/1988 - 8ste Breendonk

15/05/1988 - 1ste Breendonk

Liefhebbers / Elite zonder contract

12/06/1988 - 8ste Breendonk

24/07/1988 - 7de Breendonk

11/09/1988 - 7de Breendonk

05/07/1989 - 3de Breendonk

26/08/1989 - 1ste Kalfort

25/05/1990 - 1ste Oppuurs

14/07/1990 - 5de Breendonk

29/09/1990 - 7de Puurs (cyclocross B)

01/05/1991 - 5de Sint-Amands

03/07/1991 - 6de Breendonk

24/08/1991 - 1ste Kalfort

25/08/1991 - 1ste Lippelo

29/08/1991 - 1ste Kalfort

14/06/1992 - 3de Breendonk

01/07/1992 - 1ste Breendonk

13/08/1992 - 1ste Oppuurs

22/08/1992 - 3de Kalfort

26/08/1992 - 3de Kalfort

07/07/1993 - 3de Breendonk

06/07/1994 - 4de Breendonk

24/08/1997 - 3de Kalfort

30/05/1998 - 3de Ruisbroek

20/06/1998 - 6de Ruisbroek

16/07/1998 - 8ste Eikevliet

15/07/1999 - 10de Eikevliet

03/09/1999 - 4de Kalfort

06/07/2001 - 8ste Breendonk

Jonge jaren

De vijftienjarige Johan Buelens startte met wielrennen in de zomer van 1984. Hij sloot zich aan bij *SV Kontich* en leverde al meteen degelijke prestaties. Toch moest hij nog tot het voorjaar van 1985 wachten op zijn eerste overwinning. Gesteund door zijn persoonlijke verzorger, ex-beroepsrenner Ludo Van Ranst, won de Breendonkenaar bij de jeugd meerdere koersen en bemachtigde daarnaast nog tal van ereplaatsen.

Tijdens de Ronde van de Noorderkempen wist Johan in april 1987 de witte trui te veroveren. Deze jongerentrofee werd uitgereikt aan de best geklasseerde eerstejaars junior in deze driedaagse rittenwedstrijd. Enkele maanden later won hij geel tijdens de tweedaagse Sint-Martinusprijs te Kontich. Nog in 1987, op het einde van het seizoen, werd deze beloftevolle renner juniorkampioen bij zijn club, *SV Kontich*.

Begin juni 1988 maakte Buelens de overstap naar de amateurs. Al snel volgde een eerste overwinning te Scherpenheuvel, een bewijs dat hij zeker klaar was om aan te treden in deze categorie. Enkele maanden legerdienst in Duitsland resulteerden

Johan Buelens na een van zijn overwinningen (Collectie Johan Buelens)

echter in minder goede prestaties op wielervlak, maar desondanks kon hij alsnog enkele koersen winnen. In de winter nam Johan ieder jaar deel aan verscheidene veldritten voor de B-categorie en eindigde ook in deze discipline vaak bovenaan in het klassement.

Toch geen prof

Een echt topjaar voor de renner uit Breendonk werd 1992. Op het einde van dit seizoen werd hij met achttien overwinningen zegekoning bij de amateurs van de provincie Antwerpen en prijkte hij op de derde plaats in het nationaal klassement. De mogelijkheid bestond dat Johan vanaf het seizoen 1993 zou toetreden tot het profpeloton, maar dit ging uiteindelijk niet door. Bijgevolg bleef Johan bij de amateurs rijden, terwijl hij naast het wielrennen nog een fulltime job in ploegendienst uitoefende.

Ondertussen koos Buelens in 1992 voor een andere club. Met de *Wielerpromotieclub* van Kapelle-op-den-Bos nam hij in 1993 deel aan enkele internationale rittenkoersen, zoals de Flèche du Sud in het Groothertogdom Luxemburg, waarvan hij op 21 mei de eerste rit won. Van 14 tot 19 juni

vertoefde hij in Spanje voor de Ronde van Lleida. Bij de proloog kwam hij als eerste over de eindmeet en belandde uiteindelijk op de 22ste plaats in het eindklassement, met 17 minuten en 15 seconden achterstand op winnaar Sergei Suleimanov. Dichter bij huis, te Willebroek, vertrok hij als kopman in de Drie Zustersteden. Winnaar werd Peter Van Hoof, maar Johan behaalde toch een mooie derde plaats. Na een dertiental overwinningen op de weg, volgde in december nog een eerste prijs met de Druivencross te Overijse.

Ook in de daaropvolgende jaren nam Johan deel aan verscheidene buitenlandse rittenkoersen. Zo startte hij in het najaar van 1995 als gastrenner bij de *Dijlespurters* in de Challenge Mercedes-Benz Tour van Oostenrijk en eindigde er 23ste in het eindklassement. Voor diezelfde club nam hij in mei 1997 nogmaals deel aan de Flèche du Sud en won de vierde etappe, een rit van ongeveer 145 kilometer tussen Dudelange en Esch-sur-Alzette. Op 10 september 1997 veroverde de Breendonkenaar een tiende plaats in het eindklassement van de Ronde van de provincie Antwerpen, nadat hij in de derde rit, te Kapelle-op-den-Bos, als derde eindigde.

In mei 1998 werd Johan te Wuustwezel kampioen van de provincie Antwerpen nadat hij op 500 meter van de eindstreep onverwacht ontsnapte uit de kopgroep. In deze periode schitterde de Breendonkenaar eveneens in enkele wedstrijden achter derny's.

Toen hij in 2001 een punt achter het wielrennen zette, kon Johan terugblikken op een lange en welgevulde carrière waarop hij behoorlijk fier mag zijn. De mooiste herinneringen heeft de ex-renner aan de Schaal Sels (1993), Zellik-Galmaarden (1996) en de Triptyque Ardennais (1996), waar hij respectievelijk als derde, vierde en tiende arriveerde. Ook zijn overwinningen in een interclubwedstrijd te Momignies en in de Grote Prijs Ostfenster (1993), alsook een derde plaats in de Grote Prijs Joseph Bruyère te Hotton zijn het vermelden waard.

Luc Caluwaerts Oppuurs

° 1963

Luc Caluwaerts (Collectie Paul Winkelmans)

Clubs

Steeds Vooraan Kontich

Jeugdcategoryeën (1979-1982)

Nieuwelingen (1979-1980)

Juniors (1980-1982)

Liefhebbers (1982-1986)

Profrenner (1987)

Belangrijkste prestaties

Juniors

08/05/1982 - 5de Antwerps

junioreskampioenschap - Geel

11/07/1982 - 1ste Sint-Martinusprijs - Kontich

Liefhebbers

28/06/1984 - 4de in 4de rit, B, Ronde van België

01/07/1984 - 7de eindklassement Ronde van België

05/08/1984 - 1ste in 2de rit Ronde van de Kempen

08/09/1984 - 3de in 3de rit Ronde van Brabant

04/05/1985 - 6de Omloop der Vlaamse Gewesten

02/06/1985 - 2de in 3de rit Triptyque Ardennais

13/07/1985 - 8ste PK Antwerpen

03/08/1985 - 3de in 1ste rit Ronde van de Kempen

06/08/1985 - 3de in 4de rit Ronde van de Kempen

10/08/1985 - 5de in 7de rit Ronde van de Kempen

11/08/1985 - 3de eindklassement Ronde van de Kempen

08/09/1985 - 3de in 3de rit Ronde van Brabant

11/04/1986 - 10de in 3de rit Circuit Franco-Belge

12/04/1986 - 8ste in 5de rit Circuit Franco-Belge

13/04/1986 - 8ste in 6de rit Circuit Franco-Belge

25/06/1986 - 1ste in 3de rit Ronde van België

25/06/1986 - 3de voorlopig klassement Ronde van België

02/08/1986 - 6de in 1ste rit Ronde van de Kempen

05/08/1986 - 2de in 4de rit Ronde van de Kempen

08/08/1986 - 3de in 6de rit Ronde van de Kempen

10/08/1986 - 1ste eindklassement Ronde van de Kempen

Profs

20/02/1987 - 8ste in 5de rit Ronde van Valencia

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

26/05/1980 - 3de Kalfort
30/05/1980 - 10de Bornem
14/06/1980 - 5de Bornem
21/07/1980 - 2de Oppuurs
19/08/1980 - 7de Oppuurs

Juniors

04/04/1981 - 8ste Kalfort
01/05/1981 - 4de Sint-Amands
10/05/1981 - 10de Mariekerke
23/05/1981 - 4de Breendonk
01/06/1981 - 4de Oppuurs
06/06/1981 - 1ste Sint-Amands
07/06/1981 - 4de Oppuurs
08/06/1981 - 1ste Kalfort
14/06/1981 - 2de Liezele
27/06/1981 - 3de Sint-Amands
17/07/1981 - 5de Bornem
23/07/1981 - 9de Branst
08/08/1981 - 5de Oppuurs
15/08/1981 - 6de Kalfort
23/08/1981 - 5de Kalfort
27/08/1981 - 4de Kalfort
11/10/1981 - 3de Breendonk
21/03/1982 - 5de Sint-Amands
03/04/1982 - 2de Oppuurs
10/04/1982 - 2de Sint-Amands

15/05/1982 - 1ste Mariekerke
29/05/1982 - 1ste Sint-Amands
05/06/1982 - 6de Oppuurs
03/07/1982 - 6de Puurs
17/08/1982 - 3de Oppuurs
28/08/1982 - 1ste Bornem
29/08/1982 - 1ste Kalfort
04/09/1982 - 2de Hingene

Liefhebbers

04/04/1983 - 6de Sint-Amands
07/05/1983 - 10de Mariekerke
14/05/1983 - 1ste Mariekerke
21/05/1983 - 6de Sint-Amands
22/05/1983 - 6de Sint-Amands
04/07/1983 - 4de Puurs
17/07/1983 - 3de Puurs
27/07/1983 - 4de Branst
27/08/1983 - 7de Kalfort
02/10/1983 - 5de Liezele
29/04/1984 - 5de Oppuurs
07/06/1984 - 7de Sint-Amands
12/07/1984 - 7de Eikevliet
24/07/1984 - 3de Branst
05/05/1985 - 3de Sint-Amands
29/06/1985 - 5de Puurs
23/07/1985 - 9de Branst
06/09/1985 - 3de Liezele
21/06/1985 - 6de Mariekerke

Luc Caluwaerts omringd door zijn trouwe supporters (Collectie Paul Winckelmans)

10/10/1985 - 6de Bornem
11/07/1986 - 2de Eikevliet
13/07/1986 - 2de Eikevliet
17/08/1986 - 1ste Oppuurs
21/08/1986 - 2de Oppuurs
27/08/1986 - 7de Kalfort
05/10/1986 - 10de Liezele

In het spoor van zijn vader

Het was zijn vader Maurits die Luc kon overtuigen om voor het wielrennen te kiezen, want eigenlijk was hijzelf liever voetballer geworden. Naar een goede instructeur en mecanicien hoefde de renner alvast niet lang te zoeken. Maurits, die in de jaren vijftig zelf enkele jaren wielrenner was, had ooit een opleiding voor velomaker gevolgd en kon, indien nodig, zelf aan de fiets van zijn zoon sleutelen. Telkens wanneer Luc tijdens zijn wielercarrière een nieuwe fiets kreeg van zijn supportersclub, stak zijn vader die steevast zelf in elkaar.

Op 18 maart 1979 reed de toen vijftienjarige renner zijn eerste wedstrijd te Kemzeke. Dat eerste jaar maakte hij nog geen kans op een overwinning. Door een sleutelbeenbreuk, ten gevolge van een zware val tijdens een koers in Hombeek, stond Luc al na enkele maanden op non-actief.

Toch dachten enkele Oppuursenaren al aan het oprichten van een wiel- en supportersclub, die op haar hoogtepunt meer dan honderd leden zou tellen. Wielclub *De Lustige Vrienden*, gesticht op 22 juni 1979, had haar lokaal bij Fons Boey op het Nijven. Voorzitter Emiel Van Evercoren en zijn bestuursploeg zorgden vanaf dat ogenblik jaarlijks voor de feilloze organisatie van een aantal wielervedstrijden in Oppuurs.

Tijdens het seizoen 1980 beloonde Luc zijn supporters met vier overwinningen, negen tweede en vijftien derde plaatsen. Als junior reed hij een dertigtal keer als eerste over de eindmeet. Omwille van de 21 overwinningen die hij gedurende het hele seizoen 1982 bij elkaar fietste, werden Luc en zijn familie in september ontvangen op het gemeentehuis van Sint-Amands. Hij was eveneens een zeer regelmatig renner. Dat bewezen zijn eerste plaatsen en zijn hoge scores in de jaarlijkse regelmatigheids criteriums van zijn club, *Steeds Vooraan Kontich*.

Tijdens zijn legerdienst, die van start ging in juni 1982, bleef Caluwaerts naar behoren presteren. Juist dat jaar won hij de Sint-Martinusprijs van Kontich, een tweedaagse wedstrijd voor junioren, die doorging op 10 en 11 juni. Door zijn club, tevens inrichter van deze wedstrijd, werd hij vooraf

Luc met zijn ouders en zussen (Collectie VHKB)

geselecteerd als kopman en wegkapitein. Men zag in hem toen een potentiële winnaar want hij had dat seizoen immers al dertien overwinningen behaald. Tijdens de editie 1981 van de Sint-Martinusprijs maakte Luc ook al kans op de eerste prijs, maar verloor toen kostbare seconden door in de tijdrit een verkeerde weg te nemen. In september volgde de overstap naar de liefhebbers en Luc had bijgevolg nog enkele weken de tijd om zich in te rijden tegen het volgende wielerseizoen. Hij werd dertiende tijdens de kermiskoers van *Willen is Kunnen* te Sint-Amands. Enkele weken later, na een wedstrijd in Mariekerke op 25 september, moest hij noodgedwongen zijn seizoen vervroegd afsluiten na een valpartij.

Elk jaar opnieuw, tijdens de wintermaanden, werd de conditie op peil gehouden door onder andere aan te treden in enkele veldritten. In januari 1985 nam hij, als liefhebber, deel aan een veldrit voor A-renners te Breendonk en behaalde daar een zesde plaats.

Rittenkoersen doorheen de jaren

Als liefhebber werd deze renner door zijn club vaak geselecteerd voor interclubwedstrijden en rittenkoersen.

Eén van deze rittenkoersen was de Ronde van België voor liefhebbers. In 1984 werd hij zevende in het eindklassement en won verder nog de jongerenprijs, terwijl Ferdi Dierickx uit Buggenhout de eindoverwinning opeiste. Zijn beste prestatie in deze ronde was een vierde plaats in de wegrit tussen Kluisbergen en Kalken op de vierde dag. Eind augustus werd Luc door zijn club geselecteerd om deel te nemen aan de Schaal Sels te Merksem en verraste daar menig wielerkenner door als veertiende te eindigen. Dankzij al deze goede resultaten, vroeg wielersclub *Noord-West Brabant* hem als gastrenner voor de Ronde van Brabant, waarin hij veertiende werd. Gedurende het seizoen 1984 zou de Oppuursenaar in diverse koersen nog vijf overwinningen behalen.

Ook in 1986 zou Caluwaerts deelnemen aan de Ronde van België. Vader Maurits tekende toen eveneens present als mecanicien van de Antwerpse ploeg. In de eerste rit, Brussel-Kelmis, werd Luc achtste. Hij veroverde de eerste plaats in de derde rit tussen Zonhoven en Bonheiden, waardoor hij plotseling derde werd in het voorlopig klassement. Nog voldoende kans makend op de eindoverwinning, diende hij de volgende dag jammer genoeg uit de wedstrijd te stappen wegens technische problemen.

Aan het werk in eigen streek (Collectie Luc Caluwaerts)

Gedurende drie opeenvolgende jaren nam Luc, samen met enkele andere renners van *SV Kontich*, deel aan de Ronde van de Kempen. Hij trad voor de allereerste keer aan in 1984 en won de tweede rit, een omloop van 125 kilometer in de omgeving van Retie. Hierdoor kwam hij op de eerste plaats van het jongerenklassement terecht, maar diende de volgende dag deze plek al af te staan aan Wilfried Peeters. Die eerste keer zou Luc uiteindelijk negentiende worden.

In 1985 eindigde hij als derde en mocht, omwille van dit goede resultaat, aantreden in de Ronde van de Pyreneeën, als gastrenner van een wielersclub uit Merelbeke. Met zijn derde deelname, in 1986, volgde uiteindelijk de eindoverwinning, naast een vijfde plaats in het puntenklassement. *“Alleen al om mijn conditie te verbeteren, zou ik deelnemen aan de ronde. Vorig jaar reed ik geweldig na de Ronde van de Kempen, vooral omdat er steeds zo hard gereden wordt. Of ik dit jaar mijn koers afstem op een andere renner? Nee hoor, ik rij altijd rechttoe rechtaan. Dat is nog altijd de beste remedie om niet bedrogen uit te komen. Trouwens in zulke rittenwedstrijd is dat onbegonnen werk omdat het ploegenspel van doorslaggevende aard is. Zeker als men in de finale komt”*, vertrouwde Luc een journalist toe op de

vooravond van deze editie, waarin hij verder nog een tweede en een derde plaats behaalde, respectievelijk in de vierde en zesde etappe.¹⁹⁷ Voor zijn eindoverwinning werd Luc in september gehuldigd bij Gazet van Antwerpen, in aanwezigheid van Louis De Laet, provinciaal voorzitter van de BWB en Marcel Van Wesenbeeck, afgevaardigde-generaal BWB-Antwerpen.

Daarnaast blonk hij nog uit in enkele andere rittenkoersen, zoals in de derde etappe van de Triptyque Ardennais 1985, een rit van 154 kilometer tussen Aubel en Soumagne. Die dag eindigde hij op de tweede plaats. Tijdens de eerste rit werd hij elfde en hij zou negende eindigen in het eindklassement.

Tussen 16 en 22 juli 1985 mocht Luc met de Belgische ploeg deelnemen aan de Ronde van Biskaje. Voor deze rittenkoers moest hij in eigen streek uit de vijfdaagse van *Het Eikse Wiel* stappen, waarin hij al twee keer als tweede was geëindigd.

Want ook in eigen streek bleef de Oppuursenaar actief. Zo won hij kort na de Ronde van Biskaje een kermiskoers in zijn eigen dorp. Enkele dagen later, tijdens een tweede wedstrijd voor liefhebbers, moest hij die eer laten aan de Nederlander Anjo van Loon.

Luc behaalde nog tal van andere prijzen in eendagskoersen, zoals een zesde plaats in de Omloop der Vlaamse Gewesten (1985), een achtste plaats in het provinciaal kampioenschap van Antwerpen (1985), een tweede plaats in de trofee Jong Maar Moedig te Oetingen (1985) en een tweede plaats in de Vlaamse Pijl te Harelbeke (1986).

Een profjaar...

Begin 1987 ontving Luc vanwege *SV Kontich* de fair-playprijs 1986. De club verloor met Luc een gewaardeerd liefhebber, want ondertussen tekende de Oppuursenaar immers een profcontract bij de Spaanse ploeg *Dormillon*. Dit team, onder leiding van Maximino Perez Montero en Ludo Loos, bestond voornamelijk uit Spaanse renners, aangevuld met enkele buitenlanders. Men nam vooral deel aan kleinere Spaanse rittenkoersen, zoals de Ronde van Valencia, de Catalaanse Week en de Ronde van Andalusië. Vanaf het seizoen 1988 verliet de Oppuursenaar de ploeg *Dormillon*, vond een vaste job en betwistte terug wedstrijden bij de liefhebbers.

Maurice Clautier Kalfort

° *Truro (GB)*, 08/07/1918

+ *Borsbeek*, 23/03/1999

Maurice Clautier (Collectie Harry Van Lent)

Clubs

Antwerp Wieler- en Supportersclub / Guidon Boitsfortois / Cureghem Sportif / SC Luithagen

Jeugdcategoryën (1930-1937)

Onderbeginnelingen (1930-1934)

Nieuwelingen (1934-1935)

Juniores (1935-1937)

Onafhankelijken (1937)

Profrenner (1937-1950)

Afzonderlijk (1937)

Alcyon-Dunlop (1937-1943)

Afzonderlijk (1944)

Thompson Cycles (1945-1946)

Afzonderlijk (1947-1948)

Alcyon-Dunlop (1949)

Afzonderlijk (1950)

Belangrijkste prestaties

Onderbeginnelingen

23/04/1932 - 2de BK onder 14 jaar -
Antwerpen

Beginnelingen

24/11/1935 - 1ste medaillekoersen
Wintervedroom Antwerpen
22/12/1935 - 2de medaillekoersen
Wintervedroom Antwerpen

Juniors

11/08/1936 - 1ste in 4de rit Ronde van België
13/08/1936 - 7de in 5de rit Ronde van België
06/09/1936 - 8ste Trofee der Juniors -
Brasschaat
02/05/1937 - 1ste in 1ste rit Ster der Juniors

Onafhankelijken

19/06/1937 - 5de in 3de rit Ronde van België
21/06/1937 - 1ste in 5de rit Ronde van België
21/06/1937 - 4de voorlopig klassement Ronde
van België
22/06/1937 - 1ste in 6de rit Ronde van België
22/06/1937 - 1ste voorlopig klassement Ronde
van België
24/06/1937 - 1ste voorlopig klassement Ronde
van België
25/06/1937 - 2de in 8ste rit Ronde van België
25/06/1937 - 1ste voorlopig klassement Ronde
van België
26/06/1937 - 7de in 9de rit Ronde van België
26/06/1937 - 1ste voorlopig klassement Ronde
van België
27/06/1937 - 1ste eindklassement Ronde van
België

Profs

21/08/1937 - 4de in 1ste rit Circuit de l'Ouest
21/08/1937 - 4de voorlopig klassement Circuit
de l'Ouest
22/08/1937 - 1ste in 2de rit Circuit de l'Ouest
22/08/1937 - 1ste voorlopig klassement Circuit
de l'Ouest
23/08/1937 - 1ste in 3de rit Circuit de l'Ouest
23/08/1937 - 1ste voorlopig klassement Circuit
de l'Ouest
26/08/1937 - 7de in 5de rit Circuit de l'Ouest
27/08/1937 - 1ste in 6de rit Circuit de l'Ouest
27/08/1937 - 3de voorlopig klassement Circuit
de l'Ouest
28/08/1937 - 2de in 7de rit Circuit de l'Ouest
28/08/1937 - 3de voorlopig klassement Circuit
de l'Ouest
20/11/1937 - 3de Trofee der baanrenners
Wintervedroom Brussel
28/04/1939 - 7de in 1ste rit Ronde van Italië
14/05/1939 - 5de Luik-Bastenaken-Luik
27/05/1939 - 3de in 3de rit Ronde van België

29/05/1939 - 2de in 5de rit Ronde van België

29/05/1939 - 3de eindklassement Ronde van
België

01/07/1939 - 4de Internationaal Criterium
Stad Antwerpen

16/07/1939 - 2de eindklassement Omloop van
het Zuiden

09/03/1940 - 2de BK omnium

15/06/1941 - 1ste BK achtervolging

26/08/1941 - 1ste Schaal Sels - Merksem

03/05/1942 - 1ste BK baan achtervolging

18/07/1942 - 1ste Trofee van Vlaanderen

17/10/1942 - 1ste clubkampioenschap SC
Luithagen

29/08/1943 - 3de Prix des Nations - Parijs

29/04/1945 - 2de BK halve fond

14/04/1946 - 10de Ronde van Vlaanderen

15/05/1946 - 1ste in 1ste rit Ronde van België

02/06/1946 - 10de BK op de weg

11/07/1948 - 3de BK halve fond

29/06/1950 - 3de BK halve fond

Belangrijkste lokale prestaties

Onderbeginnelingen

29/06/1930 - 2de Ruisbroek

02/10/1930 - 1ste Ruisbroek

24/06/1931 - 1ste Puurs

08/07/1931 - 1ste Ruisbroek

09/05/1932 - 1ste Puurs

10/05/1932 - 1ste Ruisbroek

16/05/1932 - 1ste Ruisbroek

26/06/1932 - 1ste Ruisbroek

12/07/1932 - 1ste Ruisbroek

18/07/1932 - 1ste Kalfort

27/06/1933 - 1ste Ruisbroek

20/08/1933 - 1ste Puurs

16/04/1934 - 1ste Hingene

28/05/1934 - 1ste Puurs

02/07/1934 - 1ste Puurs

03/07/1934 - 1ste Ruisbroek

Nieuweligen

13/09/1934 - 1ste Sint-Amands

20/09/1934 - 1ste Puurs

13/04/1935 - 1ste Hingene

05/05/1935 - 1ste Breendonk

Juniors

11/08/1935 - 4de Sint-Amands

14/09/1935 - 1ste Puurs

26/04/1937 - 6de Breendonk

Profs

06/10/1943 - 3de Bornem

07/07/1946 - 2de Puurs

De kampioen onder de schoolknapen

Maurice Clautier werd tijdens de Eerste Wereldoorlog geboren te Truro in het Engelse graafschap Cornwall. Vader Hector Louis Clautier, steenhouwer van beroep, was afkomstig van Soignies, terwijl moeder Joanna Stephania Delphina Verhavert te Puurs geboren werd op 25 september 1885. Het jonge paar leerde elkaar kennen als vluchteling in Engeland en ze huwden te Plymouth op 18 april 1916. Na de oorlog keerden zij terug naar België en vestigden zich in de Moerplas te Kalfort. Tijdens zijn kinderjaren volgde Maurice daar les aan het dorpsschooltje.

Al vanaf zijn twaalfde nam Clautier deel aan wielervedstrijden voor onderbeginnelingen. De kranten publiceerden zijn eerste resultaten in het voorjaar van 1930 en zeer snel werd duidelijk dat de jongen uitzonderlijke kwaliteiten bezat. Meester Cortebeek, die op dat ogenblik zijn leerkracht was, vroeg elke week naar de prestaties van de jonge renner. Deze laatste gaf daarop steeds hetzelfde antwoord: “*Den ieste miester!*” Maurice reed die eerste wedstrijden met een gewone fiets, maar omwille van zijn goede prestaties kreeg hij van zijn vader een echte koersfiets van het merk *Van Hauwaert* cadeau. Velomaker Thys, plaatselijk verdeler van bovengenoemd fietsenmerk, alsook oud-renner Mon Apers uit Ruisbroek zagen dat de jongen de nodige talenten bezat om het als renner te maken en namen hem maar al te graag onder hun hoede. Aan belangstelling vanwege de pers had Clautier nooit gebrek. Al van bij het prille begin schreven wielersjournalisten met lovende woorden over de Kalfortenaar. Zo omschreef een journalist van Het Laatste Nieuws hem eind 1931 als “*de kampioen van de schoolknapen*”.¹⁹⁸ Maar wie had verwacht dat deze jongeman zou uitgroeien tot een all-roundrenner die zowel op de weg, op de piste als in het veld constant zijn meesterschap toonde? De supportersclub van Maurice Clautier had haar lokaal *bij den Dore* (Isidoor Van Eeckhout). In het café-annex-fietsenwinkel stonden altijd palmen, bekers en foto's voor het venster.

Als onderbeginneling won Maurice een honderdtal wedstrijden. Hij reed voornamelijk in de provincie Antwerpen, maar ook in Brabant en Oost-Vlaanderen toonde hij dikwijls zijn kunnen. In mei 1933 won hij het kampioenschap van Brabant, dat doorging in Ternat. “*Clautier is stil en zwijgzaam van karakter, doch begaafd met een buitengewoon sierlijken tred, een flinke spurt en een verbazend uithoudingsvermogen. Gewis kan hij het als renner ver brengen en dan zullen zijn talrijke supporters nog*

veel vreugde beleven”, schreef een journalist van Het Laatste Nieuws op het einde van dit seizoen.¹⁹⁹

De Kalfortenaar zette begin 1933 zijn *Van Hauwaert*-fiets voor een tijdje aan de kant. Samen met enkele andere nieuwelingen, juniors, onafhankelijken en profs werd hij immers aangeworven door het fietsenmerk *Depas*. Later in zijn wielercarrière zou hij terug het merk *Van Hauwaert* vertegenwoordigen. Ondertussen was hij ook lid geworden van de *Antwerp Wielers- en Supportersclub*, waarvan men in de gemeente Puurs een onderafdeling oprichtte.

Lidmaatschap van de BWB

In de zomer van 1934 sloot Clautier zich als nieuweling aan bij de BWB. Hij debuteerde op 28 juli te Borgerhout en won zijn eerste wedstrijd op 5 augustus. Uitzonderlijk nam hij op 4 oktober zelfs deel aan een wedstrijd voor juniors in het West-Vlaamse Woumen, waar hij iedereen in de sprint te vlug af was en als eerste de eindmeet overschreed.

De renner behaalde in 1935 dertien overwinningen bij de nieuwelingen vooraleer hij op 8 juli de overstap maakte naar de juniors. In deze categorie volgde al direct een eerste plaats te Vrasene, nadat hij op enkele kilometers van de eindmeet al zijn tegenstanders verraste, wegvluchtte en met twee minuten voorsprong als eerste eindigde. En ook in zijn tweede wedstrijd, te Westmalle, werd hij de winnaar. Daarna volgden nog vijf eerste prijzen. In november waagde Clautier zich voor de eerste keer op de piste van het Sportpaleis te Antwerpen tijdens de medaillekoersen voor jongeren van zestien tot achttien jaar. Net als op de weg toonde hij zich ook hier heer en meester.

Tot grote ontzetting van zijn Kalfortse supporters schreef de wielerspers regelmatig over Maurice als inwoner van Londerzeel. Deze laatste woonde echter nog altijd in café Sportwereld in de Moerplas te Kalfort. Zijn persoonlijke trainer, Mon Apers, vestigde zich ondertussen wel degelijk in Londerzeel en had daar samen met zijn broer een busbedrijf opgestart. Clautier zelf was aangesloten bij een Brabantse wielersclub, *Guidon Boitsfortois* uit Bosvoorde, en nam deel aan het Brabantse regelmatigheids criterium, waardoor de verwarring begrijpelijk is.

Een artikel in Gazet van Antwerpen uit maart 1936 omschreef de Kalfortenaar als een beloftevol renner en een toekomstig kampioen: “*De stijl van Clautier en de manier waarop hij zijn koersen loopt,*

en wint, mogen heel zeker van het beste gehalte genoemd worden.”²⁰⁰ Dat voorjaar presteerde hij net iets minder dan gewoonlijk, maar eens het zomerseizoen aangebroken, behaalde Maurice nog verscheidene eerste prijzen. Tijdens de derde editie van de Ronde van België voor junioren verschalkte hij in de rit van 11 augustus iedereen in de sprint, waardoor hij meteen van de elfde op de vijfde plaats in het klassement terechtkwam. De volgende dag werd Clautier zevende en was dus nog steeds in de running voor de eindoverwinning. Door een stuurbreuk in de voorlaatste rit was hij echter genoodzaakt om de wedstrijd vroegtijdig te verlaten, aangezien het wedstrijdreglement verbood om van fiets te wisselen. Dit voorval werd echter snel vergeten. Enkele dagen later won Maurice al een wedstrijd te Koekelberg met twee minuten vijftien seconden voorsprong op de tweede.

Eind augustus nam hij voor het team *Guidon Boitsfortois* deel aan de Schaal Sels te Merksem en hoewel hij daar als junior een zeer verdienstelijke wedstrijd reed, verloor hij zijn kans op een ereplaats door een platte band. Enkele dagen later, op 6 september, eindigde hij wel achtste in de Trofee der Junioren te Brasschaat.

Op 13 december organiseerde de supportersclub van Maurice Clautier een sportavond in zaal Plaza te Willebroek. Enkele beroepsrenners uit de regio zoals Spiessens, Tersago, Roosemont, Rolus, Vinck en De Borger verleenden maar al te graag hun medewerking aan de wedstrijden op rollen. Ook enkele collega-junioren tekenden present. Deze sportavond werd ingezet door een voordracht van Cyriel Van Hauwaert over zijn wielercarrière. Ook ballonvaarder Ernest De Muyter, winnaar van de Gordon-Benettschaal, kwam over zijn wedervaren vertellen.

Junior, indé en profrenner in één jaar tijd

Het volgende seizoen zou Maurice enkele prijzen rijden bij de junioren, triomferen in de Ronde van België bij de onafhankelijken en schitteren als een volleerd profrenner in het Circuit de l'Ouest. Het jaar 1937 werd ingezet met een overwinning in de Grote Paasprijs van Sportwereld op 28 maart, een wedstrijd van ongeveer 130 kilometer van Brussel naar Hekelgem. Op 2 mei wist hij een eerste plaats te veroveren in de eerste rit van de Ster der Juniors, maar moest de dag daarna jammer genoeg opgeven wegens technische problemen.

Vanaf 12 mei trad de Kalfortenaar tijdens een koers te Schaffen voor het eerst aan als onafhankelijke. Hij hoefde niet lang te wachten op een eerste overwinning en een tijdje later, op 6 juni, werd hij bovendien nog kampioen van Brabant.

Toen de Ronde van België op 17 juni van start ging, had niemand gedacht dat Maurice de revelatie van deze rittenkoers zou worden. Door een eerste plaats in de vijfde etappe, 175 kilometer tussen Morlanwelz en Paliseul, kwam hij plots op de vierde plaats in het voorlopig klassement terecht. De volgende dag stond er een tijdrif van 136 kilometer op het programma. Na strijd geleverd te hebben met Frans Simaer won Maurice het pleit. Hij kon de rustdag te Neufchâteau ingaan als klassementsleider. Die eerste plaats wist hij tot de laatste dag te behouden en werd bijgevolg eindoverwinnaar. Te Londerzeel, te Puurs en bij zijn toenmalige club, *Cureghem Sportif*, volgden de huldigingen elkaar in sneltempo op. De plaatselijke harmonie van Eikevliet deed eveneens haar duit in het zakje door de jonge renner thuis te vergasten op een serenade. Begin augustus huldigde het gemeentebestuur van Londerzeel nogmaals de renner en toenmalig burgemeester De Keersmaecker schonk hem, in naam van de ganse bevolking, een echte baanfiets.

Op 8 augustus won Clautier als onafhankelijke nog de Grote Prijs van Willebroek en één week later debuteerde hij bij de profs tijdens een kermiskoers te Hombeek. In die eerste profwedstrijd arriveerde de Kalfortenaar als vijfde, één plaats na Oppuursenaar Pol Roosemont. Later die maand volgde het Circuit de l'Ouest op uitnodiging van de Franse ploeg *Alcyon*. Clautier won maar liefst drie etappes en eindigde slechts één keer net buiten de eerste twintig. Verder stond hij gedurende twee dagen helemaal bovenaan het voorlopig klassement. Ondanks deze topprestatie gaf de Kalfortenaar op in de achtste en laatste etappe. Dorpsgenoot Karel Tersago, die voor dezelfde ploeg reed, werd knap vierde in het eindklassement. Omwille van deze goede resultaten werd Maurice in september definitief aangeworven door *Alcyon*.

Die winter debuteerde Clautier op 30 oktober als beroepsrenner op de piste van de velodroom te Brussel tijdens een omniumkoers en won in twee disciplines. Midden december moest hij op doktersbevel stoppen met baankoersen. Juist toen kreeg de renner het bericht dat hij vanaf 15 februari 1938 gedurende zeventien maanden zijn legerdienst diende te vervullen in de kazerne van Etterbeek. Ondanks het feit dat Maurice in deze omstandigheden minder kon trainen en bijgevolg

wat minder goede prestaties leverde, stond hij op het einde van het seizoen nog derde, ex aequo met Hardiquet, in het regelmatigheids criterium van Sportwereld en Rijwielen Van Hauwaert.

In 1939 werd Maurice geselecteerd om deel te nemen aan de Ronde van Italië, die doorging van 23 april tot 18 mei. Hij behaalde een zevende plaats in de eerste rit, maar de volgende dag verloor hij heel wat tijd omwille van een kapot versnellingsapparaat. Na een val tijdens de derde etappe besloot Clautier om te stoppen en naar huis terug te keren. In mei won hij 6.800 frank aan prijzen in de Ronde van België, waarin hij vooral tijdens de derde en de vijfde rit goed presteerde en uiteindelijk derde werd in het eindklassement.

Een ander hoogtepunt in 1939 was zijn deelname aan de Ronde van het Zuiden. Hij verbaasde toen menig wielervriend door tijdens de rit van Toulouse naar Perpignan met twee minuten voorsprong de top van de 1.915 meter hoge Col de Puymorens te bereiken en uiteindelijk als vijfde over de eindmeet te rijden. De volgende dag won hij de tweede rit. Clautier zou uiteindelijk tweede worden in het eindklassement.

Dit seizoen kreeg Maurice enkele zware straffen vanwege de wielverbod, waardoor hij een tweede en een zesde prijs moest afgeven. In de wedstrijd Brussel-Hozémont, waar hij als tweede arriveerde, aanvaardde hij een wiel van iemand anders en overtrad daardoor het wedstrijdreglement. De zesde plaats in een andere wedstrijd verloor hij nadat hij hulp kreeg van een volgwagen.

Met de mobilisatie van september 1939 werd Clautier, net als zoveel andere renners, opgeroepen om zijn eenheid te vervoegen. Desondanks bleef hij die winter aan het werk op de wielervelden van Antwerpen, Gent en Brussel. Daar leverde hij, bij gelegenheid met zijn ploegmaat Nest Thyssen, talloze schitterende prestaties. Op 14 april 1940 werd in het Brusselse Sportpaleis een groot sportfeest gehouden. Als voorprogramma van de aankomst van de renners die deelnamen aan de Omloop der Vlaamse Gewesten, richtte men enkele baanwedstrijden in waarvan Clautier er twee won: de Kalfortenaar kende geen meerdere in een wedstrijd achter kleine motoren en nadien versloeg hij nog Jozef Somers in een achtervolgingswedstrijd.

Op de wielerveen tijdens de oorlog

Na de oorlogsprikelen van mei 1940 keerden de meeste gemobiliseerde wielrenners terug huiswaarts en, in de hoop nog iets te maken van het lopende seizoen, hervatten zij de trainingen. Maurice verbleef echter nog lange tijd in het zuiden van Frankrijk waar hij op vrijwillige basis hulp bood aan Belgische oorlogsvluchtelingen en hij zou pas in september naar België terugkeren. Samen met Achiël Bruneel won hij op 6 oktober een omniumwedstrijd in het Sportpaleis van Antwerpen en toonde kort daarna zijn meesterschap in de achtervolging te Brussel. Eind november behaalde hij niet minder dan zes overwinningen in één week.

Vanaf 1941 ging de Kalfortenaar zich steeds meer toeleggen op het baanwielrennen en won talloze prijzen in diverse disciplines. In juni werd hij Belgisch kampioen achtervolging en op het einde van datzelfde jaar debuteerde Maurice als stayer in het Sportpaleis van Antwerpen. Tijdens die eerste wedstrijd achter zware motoren wist hij direct een derde plaats te bemachtigen. Later zou hij uitgroeien tot een van de beste stayers in België. In andere baanwedstrijden vond hij een vaste ploegmaat in François Cools, waarmee hij praktisch alle ploegomniums won.

Op de weg en in het veld

Toch reed Clautier in 1941 nog enkele wegwedstrijden en eindigde als eerste in de criteriums te Schaarbeek, Kapelle-op-den-Bos en Sint-Niklaas. Met zijn toenmalige club, *Sporting Club Luithagen*, nam hij verder nog deel aan de Schaal Sels, die eind augustus in Merksem verreden werd, en arriveerde er als eerste.

In 1943 organiseerden de *Verenigde Sportvrienden* van Bornem de Grote Prijs Maurice Clautier ter gelegenheid van de jaarmarkt. Drieëntwintig senioren verschenen aan de startlijn. Frans Hotag uit Stabroek werd de winnaar en Maurice eindigde als derde. Op 20 juni 1944 vond de tweede editie plaats, die Lode Poels als winnaar opleverde en de derde maal, op 19 juni 1945, werd Nest Sterckx winnaar.

Clautier nam deel aan de eerste drie edities van de Jaarmarktprijs te Niel (cyclocross) en zou deze telkens winnen. In 1943 huwde hij de dochter van ex-profrenner Albert De Belder en verhuisde naar Niel. Zijn schoonvader was profrenner van 1919 tot 1923 en eindigde onder andere als derde in de Drie Zustersteden editie 1920.

Na de oorlog

Na de oorlog hernam Clautier gedeeltelijk zijn activiteit op de weg en behaalde nog verscheidene overwinningen in kleinere wedstrijden. Twee tiende plaatsen, in de Ronde van Vlaanderen en in het Belgisch kampioenschap 1946, deden vermoeden dat hij klaar was om terug aan te treden in het wielerpeloton. Op 15 mei won hij glansrijk de eerste rit van de dertigste Ronde van België. Bij aankomst in Antwerpen klopte Maurice maar liefst acht renners in een chaotische spurt tussen de volgauto's. De tweede rit reed hij echter niet meer uit.

Toch spendeerde hij nog steeds het grootste deel van zijn tijd op de wielbanen. In de winter vertoefde Clautier vaak in de sportpaleizen van Antwerpen, Brussel en Gent, terwijl er tijdens de zomermaanden toen nog voldoende open pistes waren waar hij zich met andere renners kon meten. Op 25 januari 1947 verbrak de renner op één dag vier records, namelijk dat van de vijf, tien, vijftien en twintig kilometer achter handelsmotoren. Tijdens de laatste drie jaren als profrenner werd Clautier telkens derde op het Belgisch stayerskampioenschap. Eind 1950 zette deze succesvolle renner een punt achter zijn ruim twintigjarige wielercarrière. Hij verhuisde van Niel naar Borsbeek, waar hij in maart 1999 overleed.

Francis De Greef (© Wanty-Groupe Gobert)

Francis De Greef Ruisbroek

° 1985

Clubs

De Sprinters Malderen / Race Team Bikeland Bornem

Jeugdcategorieën (2000-2004)

Nieuwelingen (2000-2001)

Juniors (2002-2003)

Beloften (2004)

Elite zonder contract (2005-2007)

Bodysol-Win for Life-Jong Vlaanderen (2005-2006)

Davitamon-Win for Life-Jong Vlaanderen (2007)

Profrenner (2008-2015)

Silence-Lotto (2008-2009)

Omega Pharma-Lotto (2010-2011)

Lotto-Belisol (2012-2013)

Wanty-Groupe Gobert (2014-2015)

Belangrijkste prestaties

Juniors

22/06/2003 - 8ste Ronde van Wallonië

02/07/2003 - 2de PK tijdrijden - Tielen

12/09/2004 - 10de eindklassement Triptyque des Barrages

Beloften

24/04/2005 - 6de Ronde van Vlaanderen

07/06/2005 - 8ste in 2de rit, A, Ronde van Lleida

08/06/2005 - 2de in 3de rit Ronde van Lleida

09/06/2005 - 7de in 4de rit Ronde van Lleida

11/06/2005 - 6de eindklassement Ronde van Lleida

19/06/2005 - 1ste Ardeense Pijl

28/08/2005 - 3de BK tijdrijden - Halle

Elite zonder contract

18/06/2006 - 5de Ardeense Pijl

23/07/2006 - 3de in 5de rit Ronde van Luik

23/07/2006 - 3de eindklassement Ronde van Luik

20/08/2006 - 6de BK - Charleroi

29/08/2006 - 10de in 1ste rit Giro della Valle d'Aosta

30/08/2006 - 7de in 2de rit Giro della Valle d'Aosta

02/09/2006 - 2de in 5de rit Giro della Valle d'Aosta

03/09/2006 - 5de eindklassement Giro della Valle d'Aosta
 03/09/2006 - 9de puntenklassement Giro della Valle d'Aosta
 03/09/2006 - 3de bergklassement Giro della Valle d'Aosta
 08/04/2007 - 2de in 2de rit, A, Triptyque des Monts et Châteaux
 09/04/2007 - 4de eindklassement Triptyque des Monts et Châteaux
 01/05/2007 - 6de eindklassement Giro delle Regioni
 13/05/2007 - 1ste Circuit de Wallonie
 26/05/2007 - 2de in 3de rit Ronde de l'Isard
 27/05/2007 - 5de in 4de rit Ronde de l'Isard
 27/05/2007 - 2de eindklassement Ronde de l'Isard
 04/06/2007 - 7de in 1ste rit Ronde van Lleida
 06/06/2007 - 1ste in 3de rit Ronde van Lleida
 09/06/2007 - 1ste eindklassement Ronde van Lleida
 28/06/2007 - 1ste PK tijdrijden - Malle
 15/08/2007 - 1ste BK tijdrijden - Maldegem
 26/09/2007 - 10de WK tijdrijden - Stuttgart

Profs

08/03/2009 - 8ste eindklassement Driedaagse West-Vlaanderen
 12/05/2010 - 7de in 4de rit Giro
 07/05/2011 - 3de in 1ste rit Giro
 13/06/2011 - 10de in 3de rit Ronde van Zwitserland
 20/08/2011 - 8ste in 1ste rit Vuelta
 23/05/2015 - 7de in 4de rit Ronde van Noorwegen

Belangrijkste lokale prestaties

Juniors

21/04/2002 - 3de Hingene
 23/08/2002 - 2de Kalfort
 05/09/2004 - 1ste Puurs

Ingelijfd bij Jong Vlaanderen

Francis De Greef uit Ruisbroek reed zijn eerste wedstrijden in 2000 als lid van wielersclub *De Sprinters* uit Malderen. In 2001 beëindigde hij zijn tweede jaar bij de nieuwelingen met overwinningen te Rumst en te Overijse. Het volgende seizoen maakte hij de overstap naar de juniors. Eén van zijn belangrijkste prestaties in deze categorie was een tweede plaats op het Belgisch kampioenschap tijdrijden te Tielen in juli 2003. Bij de juniors

behaalde hij in totaal veertien overwinningen, waarvan tien als tweedejaars in 2003.

Francis stapte in 2004 over naar de beloften. Tegelijkertijd verliet hij zijn club *De Sprinters* voor *Race Team Bikeland*. Naast de talrijke ereplaatsen die hij dit jaar behaalde, kon hij alsnog één overwinning aan zijn palmares toevoegen.

Vanaf 2005 vond Francis onderdak bij het amateurteam *Bodysol-Win for Life-Jong Vlaanderen*, waartoe onder anderen ook Jelle Vanendert, Jurgen Roelandts en Kenny De Ketele behoorden. Deze ploeg stelde zich tot doel om jonge renners een degelijke opleiding te bieden en hen te laten doorgroeien naar een ProTour-team. Op 19 juni won De Greef de Ardeense Pijl, maar daarnaast behaalde hij dat jaar nog schitterende resultaten, zoals een zesde plaats in de Ronde van Vlaanderen, een derde plaats tijdens het Belgisch kampioenschap tijdrijden te Halle en een zesde plaats in het eindklassement van de Ronde van Lleida.

Net zoals tijdens het voorbije seizoen maakte de renner uit Ruisbroek in 2006 nog steeds deel uit van het *Jong Vlaanderen*-team. Hij nam deel aan verscheidene rittenkoersen, onder andere aan de Driedaagse van West-Vlaanderen, de Ronde van Normandië en de Ronde van Lleida. Tijdens de Giro della Valle d'Aosta eindigde hij begin september als vijfde in het eindklassement, als negende in het puntenklassement en als derde in het bergklassement.

Tijdens het seizoen 2007 verkeerde de Ruisbroekenaar in topconditie. Hij zou het wegseizoen afsluiten met tien overwinningen en eindigde bovendien nog dertig keer binnen de top drie. Na zijn deelname aan de Triptyque des Monts et Châteaux en aan de Giro delle Regioni, in april, haalde De Greef net niet de top tien in Luik-Bastenaken-Luik. Daarentegen won hij op 13 mei te Fleurus, onder barslechte weersomstandigheden, met meer dan twee minuten voorsprong op zijn achtervolgers het Circuit de Wallonie. Verder eindigde hij in de Ronde de l'Isard op de tweede plaats in het eindklassement.

Kevin Pauwels en Sven Vandousselaere hadden respectievelijk de eerste en tweede rit van de Ronde van Lleida gewonnen, toen De Greef als eerste eindigde in de derde rit. Het team van *Jong Vlaanderen* werd tijdens het eerste deel van de vijfde dag ook nog eens winnaar van de ploegentijdrit. Francis stond op dat ogenblik op de eerste plaats in het voorlopig klassement en bleef deze positie tot het einde van de rittenkoers behouden.

Op 15 augustus werd De Greef Belgisch kampioen tijdrijden te Maldegem. Enkele dagen later eindigde hij als 18de in de wegrit. In september mocht hij mee naar het wereldkampioenschap voor beloften, zowel voor de wegrit als voor de tijdrit. In laatstgenoemde wedstrijd werd hij tiende, in de wegrit bleef het bij een 54ste plaats. Ondertussen had ex-renner Kurt D'Hont uit Ruisbroek niet stilgezeten. In zijn café, d'Oude Post, stichtte hij een supportersclub voor zijn dorpsgenoot. Aangezien men hoopte dat deze renner, die het volgende seizoen prof zou worden, nog heel wat in zijn mars had, verwachtte men een snelle aangroei van het ledenbestand.

Profrenner bij Lotto

In 2008 begon Francis aan zijn profcarrière. Zes jaar lang zou hij aangesloten blijven bij de Belgische *Lotto*-ploeg, eerst onder de naam *Silence-Lotto*, later hernoemd tot *Omega Pharma-Lotto* en *Lotto-Belisol*. Deze ploeg stond onder leiding van Marc Sergeant, die verscheidene assistent-ploegleiders ter beschikking had om hem bij te staan. De Belgen Greg Van Avermaet, Mario Aerts, Dries Devenyns, Jurgen Roelandts, Jurgen Van den Broeck en Johan Vansummeren waren dat eerste seizoen de ploegmaats van Francis, alsook de Australiërs Cadel Evans en Robbie McEwen. Bij *Lotto* nam De Greef voornamelijk deel aan eindagskoersen en kleinere binnen- en buitenlandse rittenwedstrijden. Hij nam verder enkele keren deel aan het Belgisch kampioenschap en werd in 2009 geselecteerd voor het wereldkampioenschap te Mendrisio.

Van 10 mei tot 1 juni 2008 debuteerde hij, net als zijn streekgenoot Kevin Seeldraeyers, in de Giro. Aanvankelijk had hij zichzelf als enige doel gesteld om deze rittenkoers uit te rijden. Maar het verliep allemaal beter dan verwacht. De Greef vertoefde vaak aan de zijde van zijn kopman Jurgen Van den Broeck en zette bovendien een prachtprestatie neer tijdens de koninginnenrit tussen Arabba en Passo Fedaja. Die dag reed hij als zestiende over de eindmeet. Uiteindelijk werd De Greef in zijn eerste Giro veertigste in het eindklassement en daarnaast nog eens zesde in het jongerenklassement. Francis zou nadien nog vijf opeenvolgende jaren aan deze rittenwedstrijd deelnemen en telkens rond de twintigste plaats eindigen.

In 2009, 2011 en 2013 reed Francis de Ronde van Spanje en stond respectievelijk op de 21ste, de 29ste en de 41ste plaats in de eindklassering. Afwisselend met de Vuelta werd in 2010 en 2012 deelgenomen aan de Tour, waar hij respectievelijk als 72ste en

Francis De Greef in volle actie (© www.sirotti.it/WGG)

als 102de in Parijs arriveerde. Het minste wat je kan zeggen, is dat Francis zelden opgaf en steeds doorzette tot het einde.

Naar Wanty

Wegens een crisis in de wielersponsoring dreigden eind 2013 een groot aantal profrenners zonder werk te vallen. Ook Francis, wiens contract na zes jaar niet meer verlengd werd, was één van de slachtoffers. Eind december wist hij nog steeds niet of hij het volgende seizoen wel zou kunnen aantreden als profrenner. Uiteindelijk bood de nieuwe wielerploeg *Wanty-Groupe Gobert* hem een profcontract aan voor het nieuwe seizoen, dat later ook voor het daaropvolgende seizoen verlengd werd.

Het seizoen 2014 was nog maar goed en wel begonnen toen Francis tijdens de Valence Drôme Classic ten val kwam en met een sleutelbeenbreuk een tijdje op rust gesteld werd. Hij geraakte gelukkig voldoende hersteld voor deelname aan de Ronde van Catalonië en de Ronde van de Loire.

Eind 2015 raakte bekend dat Francis van zijn ploeg geen contractverlenging meer kreeg. Bijgevolg besloot hij dan maar om een punt achter zijn profcarrière te zetten.

Fons De Wolf Breendonk

° 1956

Fons De Wolf (Collectie Dominique De Wolf)

Clubs

Noord-West Brabant

Jeugdcategoryën (1971-1978)

Nieuwelingen (1971-1973)

Juniors (1973-1975)

Liefhebbers (1975-1978)

Profrenner (1979-1990)

Lano-Boule d'Or-Colnago (1979-1980)

Vermeer-Thijs (1981-1982)

Bianchi-Piaggio (1983)

Europ Decor-Boule d'Or-Merckx (1984)

Fagor (1985)

Skala-Skil (1986)

ADR (1987-1989)

Tulip-IOC (1990)

Belangrijkste prestaties

Juniors

03/06/1974 - 7de EK juniors op de weg -
Warschau

28/07/1974 - 1ste Ronde van Vlaanderen

01/06/1975 - 1ste PK - Wintam

Liefhebbers

22/05/1976 - 3de Ronde van Vlaanderen

30/05/1976 - 8ste BK op de weg - Lembeek

27/06/1976 - 7de PK - Sint-Amands

12/07/1976 - 3de eindklassement GP van
Québec

26/07/1976 - 4de OS - Montréal

19/08/1976 - 1ste in 2de rit Ronde van Namen

20/08/1976 - 1ste in 3de rit Ronde van Namen

22/08/1976 - 1ste eindklassement Ronde van
Namen

05/03/1977 - 2de Omloop Het Volk

06/03/1977 - 1ste Brussel-Opwijk

20/03/1977 - 1ste Kattenkoers - Ieper

07/05/1977 - 10de Omloop der Vlaamse
Gewesten

21/05/1977 - 3de Ronde van Vlaanderen

09/07/1977 - 8ste Omloop van Henegouwen

13/07/1977 - 1ste Schaal Egide Schoeters

07/08/1977 - 3de in 2de rit, B, GP F. Faber -
Luxemburg

07/08/1977 - 8ste eindklassement GP Faber -
Luxemburg

12/08/1977 - 2de proloog Tour de l'Hainaut
Occ.

15/08/1977 - 1ste eindklassement Tour de
l'Hainaut Occ.

03/09/1977 - 5de WK - San Cristobal
Venezuela

04/06/1978 - 1ste Parijs-Roubaix

10/06/1978 - 2de Ardeense Pijl

08/07/1978 - 2de Omloop van Henegouwen

30/07/1978 - 1ste BK - Momignies

Prof's

12/03/1979 - 2de in 3de rit Tirreno-Adriatico

13/03/1979 - 7de in 4de rit Tirreno-Adriatico

14/03/1979 - 4de in 5de rit, A, Tirreno-
Adriatico

14/03/1979 - 3de in 5de rit, B, Tirreno-
Adriatico

14/03/1979 - 9de eindklassement Tirreno-
Adriatico

25/03/1979 - 7de Brabantse Pijl

28/03/1979 - 2de in 2de rit Driedaagse De
Panne

29/03/1979 - 4de eindklassement Driedaagse
De Panne

08/04/1979 - 9de Parijs-Roubaix

10/04/1979 - 5de Waalse Pijl

17/04/1979 - 8ste in 3de rit Ronde van België
18/04/1979 - 9de in 4de rit, A, Ronde van België
18/04/1979 - 6de in 4de rit, B, Ronde van België
19/04/1979 - 9de in 5de rit Ronde van België
19/04/1979 - 3de eindklassement Ronde van België
22/04/1979 - 8ste Luik-Bastenaken-Luik
24/04/1979 - 2de in 1ste rit Vuelta
26/04/1979 - 1ste in 3de rit Vuelta
28/04/1979 - 8ste in 4de rit Vuelta
30/04/1979 - 8ste in 6de rit Vuelta
01/05/1979 - 1ste in 7de rit Vuelta
02/05/1979 - 2de in 8ste rit, A, Vuelta
02/05/1979 - 3de in 8ste rit, B, Vuelta
03/05/1979 - 1ste in 9de rit Vuelta
04/05/1979 - 4de in 10de rit Vuelta
05/05/1979 - 6de in 11de rit Vuelta
06/06/1979 - 3de in 12de rit Vuelta
10/05/1979 - 1ste in 16de rit, B, Vuelta
13/05/1979 - 1ste in 19de rit Vuelta
13/05/1979 - 9de eindklassement Vuelta
13/05/1979 - 1ste puntenklassement Vuelta
24/06/1979 - 5de BK - Neder-over-Heembeek
31/07/1979 - 3de Scheldeprijs - Schoten
27/01/1980 - 3de proloog Ronde van Mallorca
28/01/1980 - 3de in 1ste rit Ronde van Mallorca
29/01/1980 - 5de in 2de rit Ronde van Mallorca
30/01/1980 - 4de in 3de rit Ronde van Mallorca
31/01/1980 - 10de in 4de rit Ronde van Mallorca
31/01/1980 - 3de eindklassement Ronde van Mallorca
27/03/1980 - 1ste in 3de rit Driedaagse De Panne
09/04/1980 - 1ste in 4de rit, A, Ronde van België
09/04/1980 - 7de in 4de rit, B, Ronde van België
10/04/1980 - 7de eindklassement Ronde van België
10/05/1980 - 2de in 4de rit, B, Vierdaagse Duinkerke
11/04/1980 - 3de in 5de rit, B, Vierdaagse Duinkerke
24/08/1980 - 3de Coppa Bernocchi
12/10/1980 - 6de Grote Landenprijs
07/03/1981 - 3de Omloop van de Grensstreek
12/03/1981 - 8ste in 1ste rit Parijs-Nice
14/03/1981 - 5de in 3de rit Parijs-Nice
16/03/1981 - 9de in 5de rit Parijs-Nice

17/03/1981 - 4de in 6de rit Parijs-Nice
18/03/1981 - 3de eindklassement Parijs-Nice
21/03/1981 - 1ste Milaan-San Remo
28/03/1981 - 3de E3-prijs - Harelbeke
02/04/1981 - 3de Amstel Gold Race
05/04/1981 - 7de Ronde van Vlaanderen
08/04/1981 - 3de Gent-Wevelgem
12/04/1981 - 10de Parijs-Roubaix
20/04/1981 - 5de in 1ste rit, A, Ronde van België
20/04/1981 - 3de in 1ste rit, B, Ronde van België
23/04/1981 - 1ste in 4de rit Ronde van België
24/04/1981 - 12de eindklassement Ronde van België
24/04/1981 - 1ste puntenklassement Ronde van België
02/05/1981 - 5de Kampioenschap van Zürich
13/06/1981 - 4de in 3de rit, A, Ronde van Zwitserland
16/06/1981 - 1ste in 6de rit Ronde van Zwitserland
18/06/1981 - 3de in 8ste rit Ronde van Zwitserland
21/06/1981 - 4de BK - Putte (Mechelen)
01/07/1981 - 7de in 6de rit Tour de France (tijdrit)
02/07/1981 - 7de in 7de rit Tour de France
08/07/1981 - 3de in 12de rit, A, Tour de France
09/07/1981 - 3de in 13de rit Tour de France
10/07/1981 - 8ste in 14de rit Tour de France
12/07/1981 - 4de in 16de rit Tour de France
14/07/1981 - 9de in 17de rit Tour de France
15/07/1981 - 3de in 18de rit Tour de France
19/07/1981 - 2de in 22ste rit Tour de France
19/07/1981 - 11de eindklassement Tour de France
19/07/1981 - 4de puntenklassement Tour de France
03/08/1981 - 6de in 1ste rit Ronde van West-Duitsland
04/08/1981 - 4de in 2de rit Ronde van West-Duitsland
05/08/1981 - 5de in 3de rit Ronde van West-Duitsland
06/08/1981 - 10de in 4de rit Ronde van West-Duitsland
07/08/1981 - 6de in 5de rit Ronde van West-Duitsland
08/08/1981 - 6de in 6de rit, A, Ronde van West-Duitsland
08/08/1981 - 3de in 6de rit, B, Ronde van West-Duitsland

08/08/1981 - 5de in eindklassement Ronde van West-Duitsland
10/08/1981 - 1ste PK - Kalmthout
30/08/1981 - 7de WK - Praag
27/09/1981 - 9de Grote Landenprijs
03/03/1982 - 1ste Sassari-Cagliari
06/03/1982 - 1ste Omloop Het Volk
07/03/1982 - 3de Ronde van Limburg
29/03/1982 - 1ste in 1ste rit, A, Driedaagse De Panne
29/03/1982 - 5de in 1ste rit, B, Driedaagse De Panne
07/04/1982 - 3de Gent-Wevelgem
11/04/1982 - 2de Luik-Bastenaken-Luik
15/04/1982 - 10de Waalse Pijl
01/05/1982 - 4de GP van Frankfurt
10/05/1982 - 1ste in 5de rit, A, Vierdaagse Duinkerke
10/05/1982 - 5de in 5de rit, B, Vierdaagse Duinkerke
10/05/1982 - 8ste eindklassement Vierdaagse Duinkerke
27/06/1982 - 3de BK - Tertre
15/08/1982 - 1ste in 2de rit GP Willem Tell
18/08/1982 - 1ste in 5de rit GP Willem Tell
21/08/1982 - 2de eindklassement GP Willem Tell
21/08/1982 - 2de puntenklassement GP Willem Tell
07/09/1982 - 1ste Acht van Brasschaat
10/10/1982 - 3de Parijs-Tours
26/02/1983 - 5de in 1ste rit Ronde van Sardinië
27/02/1983 - 5de in 2de rit Ronde van Sardinië
01/03/1983 - 7de in 4de rit Ronde van Sardinië
02/03/1983 - 4de in 5de rit Ronde van Sardinië
02/03/1983 - 3de eindklassement Ronde van Sardinië
02/03/1983 - 1ste puntenklassement Ronde van Sardinië
05/03/1983 - 1ste Omloop Het Volk
21/03/1983 - 1ste in 1ste rit Catalaanse Week
23/03/1983 - 5de in 3de rit, B, Catalaanse Week
27/03/1983 - 3de Brabantse Pijl
17/04/1983 - 8ste Luik-Bastenaken-Luik
24/04/1983 - 2de Ronde van Puglia
08/05/1983 - 1ste Ronde van Toscane
18/08/1983 - 1ste Ronde van Romagna
27/08/1983 - 1ste Coppa Agostoni
06/09/1983 - 2de Acht van Brasschaat
10/02/1984 - 1ste in 2de rit Ruta del Sol
21/02/1984 - 4de proloog Ronde van Valencia
09/05/1984 - 1ste in 1ste rit Ronde van Romandië

11/06/1984 - 3de Haspengouwse Pijl
16/06/1984 - 3de in 3de rit Ronde van Zwitserland
12/07/1984 - 1ste in 14de rit Tour de France
19/08/1984 - 1ste in 5de rit Ronde van Noorwegen
21/08/1984 - 4de Druivenkoers - Overijse
02/09/1984 - 8ste WK - Barcelona
21/02/1985 - 1ste in 2de rit Ronde van Valencia
02/05/1985 - 1ste in 9de rit Vuelta
16/09/1985 - 3de in 13de rit Ronde van de Toekomst
23/03/1986 - 10de Brabantse Pijl
06/04/1986 - 6de Ronde van Vlaanderen
22/06/1986 - 6de BK - Merchtem
20/02/1988 - 6de in 2de rit Ronde van Venezuela
21/02/1988 - 6de eindklassement Ronde van Venezuela
24/03/1988 - 2de Dwars door Vlaanderen
20/04/1988 - 7de Gent-Wevelgem
25/06/1989 - 3de BK - Waregem

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

16/04/1972 - 2de Oppuurs
21/05/1972 - 5de Sint-Amands
03/06/1972 - 10de Oppuurs
04/06/1972 - 9de Oppuurs
15/07/1972 - 7de Breendonk
26/07/1972 - 1ste Branst
22/08/1972 - 4de Oppuurs
16/09/1972 - 1ste Breendonk
22/04/1973 - 6de Oppuurs
19/05/1973 - 5de Breendonk
17/06/1973 - 4de Breendonk

Juniors

13/07/1974 - 1ste Wintam
07/09/1974 - 2de Breendonk
01/06/1975 - 1ste Wintam

Liefhebbers

27/06/1976 - 7de Sint-Amands
14/09/1977 - 10de Sint-Amands
13/09/1978 - 1ste Sint-Amands

Prof's

07/10/1980 - 2de Bornem

Jeugdig talent

Toen Eddy Merckx in 1978 stopte met wielrennen, zochten pers en wielreliefhebbers naar een renner

Een wedstrijd met zijn club Noord-West Brabant (Collectie Jan Lauwereyns)

die de leegte zou kunnen opvullen. Hun oog viel op de 22-jarige liefhebber uit Breendonk, winnaar van Parijs-Roubaix en van het Belgisch wegkampioenschap 1978.

De wielercarrière van Fons De Wolf startte in de zomer van 1971. Als jeugdrenner won hij, zowel bij de nieuwelingen als bij de junioren, enorm veel wedstrijden en, indien anderen toch eens sneller waren, eindigde hij stevast alsnog in de voorste gelederen. Tijdens zijn tweede jaar als junior, in 1974, werd hij tweede in het provinciaal kampioenschap te Vosselaar. Kort daarna, in juni, ging het richting Warschau om daar het Europees kampioenschap te betwisten. De Breendonkenaar eindigde er als eerste Belg op de zevende plaats, op slechts 28 seconden van de winnaar, de Rus Serge Szepakov. Op 28 juli werd hij eerste in de Ronde van Vlaanderen voor junioren. Door deze prestatie kreeg supportersclub *De Wolven*, gevestigd *Bij Bet* in Londerzeel Sint-Jozef, er in één klap een pak nieuwe leden bij. Als naam voor deze vereniging, onder voorzitterschap van Jan Hermans, koos men voor *De Wolven* omdat Fons niet de enige renner in de familie was. Ook zijn broers Jos, Dominique en, enkele jaren later, Jan beoefenden immers allen een tijdje de wielersport en werden door deze club gesteund.

Niettegenstaande Fons zich had voorgenomen om het wat kalmer aan te doen tijdens zijn laatste maanden als junior, volgden toch nog zeventien overwinningen in deze categorie. Op 2 juni 1975 werd hij provinciaal kampioen te Wintam. Dit zorgde voor grote vreugdeferelen bij zijn fans, die massaal naar Wintam afgezakt waren om hun favoriete renner aan te moedigen. Kort daarna debuteerde De Wolf bij de liefhebbers. Een eerste overwinning liet niet lang op zich wachten. Na zijn derde koers mocht hij immers al met de zegebloemen huiswaarts keren. Dat seizoen zouden er nog veertien eerste prijzen volgen. Het is dan ook niet te verwonderen dat de Breendonkenaar tot de voorselectie van de Olympische Spelen te Montreal behoorde.

Een olympisch jaar

Vanaf januari 1976 nam De Wolf te Nijvel deel aan de trainingen van de olympische wielploeg en aan een stage in Spanje. Om zeker te zijn mee naar Montreal te mogen afreizen, dienden de geselecteerden verder nog deel te nemen aan enkele wedstrijden, zoals de Omloop der Vlaamse Gewesten, de Ronde van Vlaanderen, de Ardense Pijl, Zottegem-Strippen, de Omloop van

Fons als overwinnaar van de Kattenkoers in 1977
(Collectie Dominique De Wolf)

Henegouwen en een ploegentijdrit in Oost-Berlijn. In het voorjaar eindigde de Breendonkenaar als derde in de Ronde van Vlaanderen voor liefhebbers en als zevende op het provinciaal kampioenschap te Sint-Amands.

Op 5 juli 1976 vertrok Fons samen met onder anderen Dirk Heirweg, Frank Hoste, Daniel Willems en Eddy Schepers richting Canada. Tijdens de wegrit, met aankomst op het circuit van Mont Royal, reed hij als een volwaardig kampioen. Maar wegens een onregelmatige spurt voor de tweede plaats door Klaus-Peter Thaler zou De Wolf uiteindelijk pas vierde worden. In Breendonk was men bijzonder fier op hun dorpsgenoot en iedereen deelde in de feestvreugde. Bij zijn terugkomst, op 28 juli, stond een hele schare supporters onder leiding van burgemeester Goossens hem op te wachten in het luchthavengebouw van Zaventem. Later

volgde nog een erbetoon met receptie door het gemeentebestuur en enkele verenigingen in zaal 't Centrum. Verder bracht ook de supportersclub een gepaste hulde aan hun kampioen.

Over het hele seizoen 1976 behaalde Fons niet minder dan 21 overwinningen. Deze schitterende resultaten waren, naast persoonlijke aanleg, voornamelijk te danken aan een doorgedreven training. Als liefhebber ging hij immers al meermaals trainen met beroepsrenners Tuur Van De Vijver en Herman Vrijders. Om zich volledig toe te leggen op het wielrennen en in de hoop ooit het profpeloton te vervoegen, had de renner ondertussen zijn job opgezegd.

Nog meer successen bij de liefhebbers

De Wolf reed zeer sterk bij aanvang van het seizoen 1977. Op 5 maart werd hij tweede in de Omloop Het Volk, gevolgd door een overwinning in Brussel-Opwijk. Later die maand won hij nog de Kattenkoers, Gent-Ieper. Eind mei volgde een derde plaats in de Ronde van Vlaanderen. Door deze resultaten en daarbij nog zeventien overwinningen tot dusver, nam Fons op 31 juli deel aan het nationaal kampioenschap te Bavikhove. Hier werd hij pas 22ste, maar dit stond een selectie voor het wereldkampioenschap te San Cristobal, Venezuela, in september zeker niet in de weg.

Tijdens dat wereldkampioenschap, op 5 september, reed Fons alweer een fantastische wedstrijd, waarbij hij menig wielerverslaggever wist te verbazen. Ruim tachtig kilometer reed hij voorop, eerst alleen, nadien samen met de Nederlander Bert Oosterbosch en de Venezolaan Nicolas Reidtler. De drie koplopers hadden ruim 1 minuut 30 voorsprong op hun achtervolgers, wanneer De Wolf alweer demarreerde en nog eens 28 seconden uitliep. Wegens technische problemen werd de Breendonkenaar alsnog ingelopen en moest hij zich tevreden stellen met een vijfde plaats.

In 1977 zou Fons uiteindelijk 33 overwinningen behalen. Enkel Johnny De Nul en Daniel Willems deden beter met respectievelijk 46 en 39 eerste plaatsen. Vierde werd Walter Schoonjans, die 21 keer als eerste over de eindmeet reed.

Voor de start van het seizoen 1978 trok Fons, samen met zijn eeuwige concurrent Daniel Willems, naar het zuiden van Frankrijk. Zij trainden er met de profs van het *Ijsboerke*-team. Beide renners zouden in de loop van het seizoen immers deel gaan

Eerste jaar als prof (Collectie Paul Winckelmans)

uitmaken van deze ploeg. Uiteindelijk werd beslist dat zij beiden tot het einde van het seizoen bij de liefhebbers dienden te rijden. Ook dit jaar behaalde de Breendonkenaar schitterende resultaten. Zo won hij in juni Parijs-Roubaix voor liefhebbers door 10 kilometer van de eindmeet weg te springen uit de leidersgroep. Verder werd hij in juli, in navolging van Daniel Willems, Belgisch kampioen te Momignies. Enkel het wereldkampioenschap, gehouden in Duitsland op de Nürburgring, was dat jaar een domper op de feestvreugde. Na lang voorop gereden te hebben, werd Fons op 10 kilometer voor de eindmeet alsnog ingehaald. Hij eindigde uiteindelijk als 33ste. Eind 1978 wees een jury van sportjournalisten Fons aan als de wilerrevelatie van dat jaar. Met 34 ritoverwinningen werd hij zegekoning bij de liefhebbers.

Direct kopman bij de profs

Voordat hij begin 1979 debuteerde als beroepsrenner op de weg, vertoefde De Wolf tijdens de winter in het Sportpaleis te Antwerpen, waar hij deelnam aan de Zesdaagse. Gezien zijn resultaten, bezat deze renner de nodige capaciteiten om het in het profcircuit te maken. Gedurende zijn eerste profjaar mocht hij daarom direct aantreden als

kopman bij *Lano-Boule d'Or-Colnago* van Lomme Driessens, met Julien Stevens als sportbestuurder. De Breendonkenaar diende nog wel tot 26 april, de derde rit in de Vuelta, te wachten alvorens hij zijn eerste overwinning kon vieren. Tijdens laatstgenoemde rittenkoers won hij nog vier ritten, eindigde tiende in het eindklassement en werd eerste in het puntenklassement. *“In Spanje heeft de Breendonkenaar zich werkelijk ontpopt tot de vedette, die men in de jongen zag, toen hij bij de aanvang van dit seizoen overstapte naar de profs. Erg knap in de tijdritten, bijna niet te verslaan in een lange spurt.”*²⁰¹ Zo versloeg hij klassementsleider Joop Zoetemelk in de individuele tijdrif te Valladolid met maar liefst 21 seconden. In de loop van 1979 won hij in zijn eerste profjaar nog wedstrijden te Erembodegem, Lennik, Dilsen, Hamme, Buggenhout, Malderen, Tienen, Sombrefte en Boom.

In 1980 vervoegde Roger De Vlaeminck het team *Boule d'Or-Colnago*. Met hem als ploegmaat nam De Wolf in januari deel aan het Intermerken Omnium in het Antwerpse Sportpaleis, waarbij ze een derde plaats behaalden. Ter voorbereiding van het nieuwe wilerseizoen namen de teamgenoten deel aan de Ronde van Mallorca. De Vlaeminck won deze kleine vijfdaagse rittenkoers, terwijl Fons op de derde plaats eindigde. De Breendonkenaar triomfeerde

Bij de ploeg Vermeer-Thijs (Collectie Dominique De Wolf)

in de slotetappe van de Driedaagse van De Panne, de vierde rit in de Ronde van België en in enkele kermiskoersen. Hij werd tweede in de eindstand van de Tirreno-Adriatico, in Gent-Wevelgem en in de Amstel Gold Race. Verder behaalde hij nog een zevende plaats in de Omloop Het Volk. Hij werd dat jaar beste Belg in de Superprestige en beëindigde zijn seizoen in oktober met winst in de Ronde van Lombardije en een zesde plaats in de Grote Landenprijs.

Een topsizoen

Na twee jaar *Boule d'Or* vertrok Fons naar een nieuwe ploeg, *Vermeer-Thijs*, waar hij samen met Michel Pollentier het kopmanschap zou waarnemen. De ploeg, geleid door Roger Swerts en Lucien Willekens, bestond uit negentien renners,

waaronder ook Roland Liboton, Frans Van Looy en Jos De Schoenmaecker. Kort na Nieuwjaar 1981, nog voor de eigenlijke ploegvoorstelling, ging men van start met groepstrainingen onder leiding van sportbestuurder Swerts. In februari nam Fons, in een ploeg met de Nederlander René Pijnen, deel aan de Zesdaagse van Antwerpen. Het duo won met een ronde voorsprong op de andere ploegen.²⁰²

In maart reed De Wolf een schitterende Parijs-Nice en werd daardoor derde in het eindklassement. Met deze rittenkoers in de benen was hij klaar voor de eerste grote voorjaarsklassieker, Milaan-San Remo. Iets voor de top van de Poggio liet hij de anderen achter zich en won glansrijk de wedstrijd, met elf seconden voorsprong op zijn ex-ploegmaat De Vlaeminck. *“Hij gleed als het ware weg van zijn belagers, in een toch zo rustige stijl, dat het nauwelijks te geloven was. Aanvankelijk zag het er naar uit dat het de zoveelste tot mislukken gedoemde poging was, maar de kloof bleef open en de afstand naar de eindmeet op de Via Roma werd steeds kleiner. Hoe dikwijls heeft Fons niet omgekeken? Twee keer, drie misschien? Toen hij echt achterdochtig om zich heen begon te gluren, stormde hij de Via Roma al op en was deze Milaan-San Remo de zijne!”*²⁰³

Tijdens de voorjaarsklassiekers eindigde Fons meestal binnen de eerste tien. Spectaculair was zijn vlucht in de vierde etappe van de Ronde van België, een rit van 132 kilometer tussen Lembeek en Bredene. In Dendermonde liet hij iedereen achter zich en reed alleen in sneltempo de nog resterende honderd kilometer naar de eindstreep in Bredene.

Het Kampioenschap van Zürich, de Ronde van Zwitserland en het nationaal kampioenschap op de weg vormden de aanloop naar het grote avontuur, de Ronde van Frankrijk, die op 25 juni 1981 startte in het zonnige Nice. Men verwachtte natuurlijk niet dat de Breendonkenaar direct op het hoogste schavotje zou staan bij de huldiging op de Champs-Élysées, maar hoopte dat hij zich zo nu en dan eens in de kijker zou rijden. Fons beëindigde zijn eerste Ronde van Frankrijk als vierde in het puntenklassement, als elfde in het eindklassement en met maar liefst negen aankomsten binnen de eerste tien.

In augustus reed De Wolf nog de Ronde van Duitsland en werd er vijfde in de eindstand. In eigen land kwam hij verscheidene keren als eerste over de eindmeet. Het seizoen eindigde met een zevende plaats op het wereldkampioenschap te Praag en een negende plaats in de Grote Landenprijs. Het jaar 1981 sloot Fons af bij zijn club *Noord-West Brabant*. Hier kreeg hij, als eregast op de jaarlijkse

prijsuitreiking, een huldebetoon voor de geleverde prestaties tijdens zijn topseizoen.

Een memorabele Luik-Bastenaken-Luik

Door een val tijdens een wedstrijd in San Sebastian kreeg Fons, vooraleer het seizoen 1982 goed en wel begonnen was, al enkele weken verplichte rust toebedeeld. Hij ging terug van start met enkele wedstrijden in Italië en won Sassari-Cagliari. Enkele dagen nadien, op 6 maart, zegevierde hij alweer in de Omloop Het Volk en de volgende dag werd hij nog derde in de Ronde van Limburg. In stilte hoopte men dat de Breendonkenaar voor de tweede keer op rij Milaan-San Remo zou winnen, maar door gezondheidsproblemen kon De Wolf deze wens jammer genoeg niet vervullen. Ook zijn deelname aan de Tirreno-Adriatico was geen succes. Een wedstrijd winnen bleek moeilijk, maar toch behaalde de Breendonkenaar dat voorjaar alsnog enkele mooie resultaten.

En dan was er nog die memorabele Luik-Bastenaken-Luik, met Pasen 1982. In zeer barre weersomstandigheden won de Italiaan Silvano Contini de wedstrijd, net voor Fons, die gedurende de hele koers het meeste werk leverde en zich daardoor totaal had uitgeput. Laatstgenoemde deelde na de wedstrijd de volgende beschouwing met de pers: *“Ik was de sterkste, Contini de slimste.”*²⁰⁴

In Italiaanse dienst

Ondanks teleurstellende resultaten in de Midi-Libre en de Tour, selecteerde men Fons voor het wereldkampioenschap, dat doorging op 5 september in Goodwood, Groot-Brittannië. Hij werd er uiteindelijk pas 43ste. Ondertussen had Felice Gimondi al meegedeeld dat de Breendonkenaar een contract ondertekend had bij de befaamde Italiaanse ploeg *Bianchi-Piaggio*, onder leiding van de Italiaanse ex-renner Giancarlo Ferretti. Fons werd zo ploegmaat van onder anderen Silvano Contini, die hem enkele maanden voordien verslagen had in Luik-Bastenaken-Luik. Fons won verder nog de Acht van Brasschaat en bekam een derde plaats in Parijs-Tours. Daarnaast stond hij op het seizoen einde met 128 punten als eerste genoteerd in het nationale regelmatigheidscriterium, de Trofee Boule d'Or-Clickteur.

De Wolf startte het seizoen 1983 met een derde plaats in het eindklassement van de Ronde van Sardinië. De aansluitende wedstrijd Sassari-Cagliari, die

Fons het jaar voordien nog won, werd nu aanzien als training in aanloop naar de openingsklassieker Omloop Het Volk, die voor het tweede jaar op rij gewonnen werd door de Breendonkenaar. Deze keer klopte hij zijn medevluchter Jan Raas in de spurt. *“Verrast omdat hij gewonnen heeft? Daarvoor heb ik hem toch aangenomen”,* zei sportbestuurder Giancarlo Ferretti. *“Verrast ben ik helemaal niet, wel tevreden. Fons is een winnaar. Hij kwam en zegevierde. Zo simpel is dat.”*²⁰⁵

Terug in eigen land

Door technische- en gezondheidsproblemen volgde, tot grote ontevredenheid van zijn sponsor, een lange periode waarin niets meer gewonnen werd. Na een eerste plaats in de Ronde van Toscane en een tweede plaats in de Ronde van Puglia, mocht de Breendonkenaar van start gaan in de Giro, de Ronde van Italië. Zijn deelname was echter geen succes en in overeenstemming met de ploegleiding besloot Fons *Bianchi* te verlaten. Op zoek naar een nieuwe ploeg, viel zijn keuze op *Europ Decor*, een nieuw samengestelde ploeg onder leiding van Ronald De Witte. Onder anderen Frank Hoste, Marc Sergeant en Gerrie Knetemann zouden het komende seizoen zijn ploegmaats worden. Door in het najaar van 1983 de Ronde van Romagna en de Coppa Agostoni te winnen, werd De Wolf de Belgische hoop voor het wereldkampioenschap in Altenrhein, waar hij uiteindelijk juist buiten de top tien arriveerde.

Het jaar 1984 startte met deelname aan de Ruta del Sol. Niettegenstaande de ploegleiding deze ritten koers eerder zag als een voorbereidingswedstrijd op het komende seizoen, kwam Fons in de tweede rit als eerste over de eindmeet. Het hele jaar door werd voornamelijk aangetreden in kleinere rittenkoersen zoals de Ronde van Romandië, de Ronde van Aragon en de Ronde van Zwitserland. Meestal wist de Breendonkenaar wel een of meerdere etappes te winnen. Op 9 mei oogstte hij veel succes in de Ronde van Romandië. Tijdens de rit tussen Meyrin en Vevey reed hij vanaf kilometer 75 voorop en had op een gegeven moment tot negen minuten voorsprong op zijn achtervolgers. Na die rit mocht hij voor één dag de groene leiderstrui aantrekken.

Tijdens de Tour 1984, op 12 juli, deed Fons deze stunt nog een keer over tussen Rodez en Domaine du Rouret in de Ardèche. Met nog 137 kilometer voor de boeg, ging hij alweer op de vlucht en had op een gegeven moment een voorsprong van ruim 23 minuten opgebouwd. Laurent Fignon finishte als tweede, op 17 minuten 40 na de Breendonkenaar.

Juist op die dag maakte *Europ Decor* bekend dat zij hun sponsoring het volgende seizoen zouden stopzetten en bijgevolg kon de ritwinnaar alweer op zoek naar een nieuwe ploeg. Na de Ronde van Frankrijk won De Wolf verder nog wedstrijden te Londerzeel en te Malderen. Hij zegevierde in de laatste etappe van de Ronde van Noorwegen en behaalde daar een zevende plaats in het eindklassement. Verder eindigde hij nog als achtste op het wereldkampioenschap te Barcelona.

Einde van een lange carrière

Wie dacht dat de renner na een minder succesrijk jaar 1985 uit het wielerpeloton zou verdwijnen, had het helemaal mis. Fons zou pas in 1991, na een carrière van maar liefst twintig jaar, de fiets voorgoed aan de haak hangen. Hij nam nog steeds deel aan tal van wedstrijden waarvan hij er nog verscheidene won.

Onder massale belangstelling van zijn talrijke supporters werd in Breendonk tijdens een huldebetoon nog een keer teruggekeken op de wielercarrière van hun kampioen. In zijn openingsrede blikte organisator Frank Smets terug op diens vele successen en weidde uit over wat dit betekend had voor een dorp als Breendonk. Later op de avond leidde sportjournalist Wouter Vandenhoute enkele gesprekken over de wielercarrière van Fons met zijn vroegere ploegmaats Pol Verschuere en Patrick Onnockx, met reporter Jan Wauters en met Breendonks ex-renner Jan Van Gompel.

Jan Dielis Kalfort

° *Bressoux*, 03/05/1923

+ *Puurs*, 03/06/1988

Clubs

Dijlespurters / Antwerp Wieler- en Supportersclub

Jeugdcategoryën (1939-1945)

Onderbeginnelingen (1939)

Nieuwelingen (1940-1941)

Juniore (1942-1945)

Onafhankelijken (1945-1947)

Profrenner (1947-1948)

Afzonderlijk (1947)

ADS (1948)

Jan Dielis (Collectie Michel Tersago)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

13/07/1941 - 1ste kampioenschap snelheid
VWB - Walem

14/02/1943 - 1ste jongerenprijs
winterkampioenschappen Sportpaleis
Brussel

Onafhankelijken

11/09/1945 - 3de Vlaams Kampioenschap -
Gits

10/06/1946 - 12de Ronde van Vlaanderen

Belangrijkste lokale prestaties

Beginnelingen

29/05/1939 - 5de Sint-Amands

21/07/1939 - 9de Wintam

30/07/1939 - 10de Mariekerke

Juniore

04/06/1944 - 1ste Hingene

09/07/1944 - 1ste Puurs

15/08/1944 - 4de Bornem

07/05/1945 - 1ste Bornem

13/05/1945 - 5de Hingene

Onafhankelijken

12/08/1945 - 4de Puurs

Familiebanden

Jan Dielis werd op 3 mei 1923 geboren in het Waalse Bressoux, een deelgemeente van Luik. Het ging het gezin Dielis-Siebens niet voor de wind. Vader Henri, geboren in 1891, was als militair gekazerneerd in het Luikse en overleed in 1927 ten gevolge van gezondheidsproblemen die hij opliep tijdens de Eerste Wereldoorlog. Moeder Irma Siebens, geboren in 1894, keerde met haar twee zonen, Clement en Jan, terug naar haar geboortedorp Kalfort. Zij was de dochter van kuiper Jan Baptist Siebens die in de Kapelstraat naast zijn atelier de herberg met *bollebaan* In Den Reep uitbaatte. Jan Baptist zou overlijden in de zomer van 1932. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog liet het ongeluk de familie niet los. De oudere broer van Jan, Clement, was één van de leidinggevende figuren van verzetsbeweging De Zwarte Hand en werd omwille van zijn verzetsdaden gefusilleerd te Lingen (Duitsland) op 7 augustus 1943. Pas in april 1946 stelde men de familie hiervan op de hoogte en voor Jan moet het wel een schok geweest zijn om zijn enige broer op deze manier te verliezen. Ook zijn oom Florent (*Reng*) Siebens werd opgepakt als lid van De Zwarte Hand, maar hij keerde na de oorlog vanuit de kampen terug naar Kalfort.

Jan had ook familiebanden met profrenner Karel Tersago uit de Coolhemstraat. Martha Siebens, de jongste zus van zijn moeder, huwde in de zomer van 1934 met Karels oudere broer Frits.

De buurjongen van Maurice Clautier

Toen Jan zijn eerste wedstrijden reed, was Tersago al gehuwd en verhuisd naar Roeselare. Een andere profrenner, Maurice Clautier, die toentertijd in Kalfort op de Moerplas woonde, ontfermde zich over de jonge renner en stond hem in het begin met raad en daad bij.

Jan startte zijn wielercarrière in 1939, op de vooravond van de Tweede Wereldoorlog, bij de nieuwelingen. Hij behaalde dat jaar al enkele prijzen, onder andere te Wintam, Mariekerke, Sint-Amands en Battel.

Vanaf 1940 sloot Dielis zich aan bij de Mechelse *Dijlespurters*. Tijdens de tweede oefenrit, ter voorbereiding van het nieuwe wegseizoen, werd de nieuweling knap zevende. Als jonge renner reed hij vaak op de wielerpiste te Walem en won daar enkele wedstrijden in zijn leeftijdscategorie, zoals in juli 1940 de wedstrijd 3 x 25 ronden voor jongeren

Pistekampioen in 1941 (Collectie Michel Tersago)

van 15 tot 18 jaar. In de drie reeksen eindigde hij die dag tweemaal als eerste en éénmaal als tweede. *“In de wedstrijden op eigen kracht, 3 x 7,350 km, muntte de 17-jarige Jan Dielis uit Puurs vooral uit. Zijn overmacht was opvallend. Deze knaap heeft hoedanigheden om wat te worden. Hij is taai en beschikt over een snijdend spurtje. Hij staat ginds onder de bescherming van Maurits Clautier, die in hem wel wat ziet. Mits volharding moet Dielis bekwaam zijn om in de wielersport vooruit te komen”*, luidde het commentaar in *Het Laatste Nieuws*.²⁰⁶ Ook na zijn successen op de wielersport bleef hij alsnog enkele wegwedstrijden rijden.

Onder de bescherming van zijn buurman Maurice Clautier, die in deze periode furore maakte op de piste, leerde hij stilaan de technieken van het baanwielrennen en nam deel aan disciplines als ploegenkoers, eigen kracht, achtervolging en

Met de zegepalm en omringd door de ganse familie (Collectie Michel Tersago)

snelheid. Eén van zijn grote rivalen was de latere wielerkampioen Rik Van Steenberghe.

Op zondag 6 juli 1941 werd Jan op de piste van Walem kampioen snelheid in de categorie van de beginnelingen. In de finale moest de Kalfortenaar het opnemen tegen een zekere Martin Van den Broeck. Zijn rivaal was sneller en reed na een tijdje aan de leiding. Uiteindelijk lukte het Dielis om gelijk te eindigen, waarop de wedstrijd opnieuw gereden diende te worden. Deze keer wist hij het pleit in zijn voordeel te beslechten en won hij met één lengte voorsprong.

Om in het winterseizoen 1941-1942 in conditie te blijven, schreef Jan zich in voor de wintersportdagen, ingericht door de Vlaamse Wielerbond. Maar liefst 32 renners betaalden het bedrag van tien frank inschrijvingskosten om regelmatig deel te nemen aan de sportoefeningen. Naast typische wielerdisciplines, zoals veldrijden, tijdrijden, afvallingskoers en een wegwedstrijd, stonden ook een loopwedstrijd, hoogspringen, "driesprong" en kogelstoten op het programma. De renner die na de twaalf proeven op de eerste plaats eindigde, won een koerskader, een trui en honderd frank aan prijzengeld. De winnende club ontving een prachtige schaal. Dielis won de twaalfde proef, een wegwedstrijd van 35 kilometer. Uiteindelijk werd hij vijfde in de algemene rangschikking. De prijsuitreiking vond plaats op 22 maart 1942 in

café De Gulden Kroon op de Sint-Jacobsmarkt te Antwerpen.

Zijn eigen Grote Prijs

Vanaf het seizoen 1943 reed Dielis, naast de gebruikelijke baanwedstrijden, steeds meer wegwedstrijden waardoor hij ook in deze discipline meerdere prijzen wist te behalen. In wielermiddens werd hij beschouwd als een van de beste junioren van het seizoen 1944. Ondertussen bezat de renner een vrij grote supportersschare en zij organiseerden op 9 juli 1944 voor de eerste keer de Grote Prijs Jan Dielis. De gastheer zou zijn wedstrijd winnen, voor Raymond Desmedt en Georges Bril. Die zomer was er voor Jan nog een overwinning te Wintam weggelegd in de Grote Prijs Krak-bieren. Deze wedstrijd ging over een afstand van circa honderd kilometer met als start- en aankomstplaats de E. De Jonghestraat, in de buurt van het café van Petrus Vernimmen. Verder won Jan nog koersen te Mortsel, Londerzeel, Temse en Sint-Pieters-Leeuw. Met zijn club, de *Antwerp Wielers- en Supportersclub*, nam hij op 31 augustus deel aan het Interclubkampioenschap van de Gouw Antwerpen, in een ploeg met Frans Cools, Frans Haerbos, Frans Van Iersel en Frans Verhaegen. Dat najaar 1944 koerste Jan op de piste in de Wintervelodroom te Brussel, waar hij de eerste prijs behaalde in een wedstrijd voor jongeren over een afstand van vijf kilometer.²⁰⁷

Jan startte het seizoen 1945 als junior en behaalde nog verschillende prijzen. Hij moest weliswaar wachten tot 7 mei vooraleer hij een wedstrijd won, te Bornem, in de spurt voor Raymond De Smedt en Raymond Impanis. Begin augustus promoveerde de Kalfortenaar naar de onafhankelijken. Twaalf dagen later werd hij vierde te Puurs in de Grote Prijs die zijn naam droeg en deze keer waren zowel De Smedt als Impanis, die net als hijzelf pas toegetreden waren tot de onafhankelijken, hem voor. Dielis zelf kon het weekend daarop zijn eerste overwinning in deze nieuwe categorie vieren en kort daarna volgde nog een tweede zege. Toen hij op het einde van het jaar de resultaten van een aantal renners oplistte, schreef een journalist van Het Nieuwsblad de volgende regels over Dielis: *“Janneke Dielis, trouwe oefenmaat van De Smedt, en de man van het na-seizoen, maakt van deze doode periode gebruik om versche en vernieuwde krachten op te doen. Janneke heeft reeds dikwijls bewezen een sterken beer te zijn, is buitengewoon vlug in de spurt en bezit een moed om bergen te verzetten. Hij heeft den pedaalslag van de groote bazen en renners van zijn slag zijn bekoorlijke menschen voor dezen die er meenen iets van te kennen. Janneke bezit al de vereischte eigenschappen van deze waarvan men zegt: geboren om te koersen. Indien hij vanwege de Puursche sportmannen degelijk geholpen wordt dan zijn we er stellig van overtuigd dat hij volledig zal doorbreken.”*²⁰⁸

In de winter werd Jan enkele keren uitgenodigd op sportgalas in de streek en was daar een graag geziene gast. Bij het begin van het seizoen 1946 kon hij niet dadelijk de vereiste conditie opbouwen om te presteren tijdens de eerste wedstrijden. Het zou pas beter worden vanaf de meimaand. Toch werd Jan op 10 juni alsnog twaalfde in de Ronde van Vlaanderen voor onafhankelijken. Op het einde van die maand reed de Kalfortenaar nog omniumwedstrijden op de wielersbaan van Rocourt bij Luik. En dan volgde de overstap naar de beroepsrenners. Begin juli maakte hij zijn debuut in de Grote Prijs Jan Dielis, die deze keer niet in Puurs, maar in Kalfort doorging. De aanpassingsperiode in de hoogste categorie leek minder vlot te verlopen dan verwacht. Tot het einde van dit seizoen haalde de renner, ondanks zijn inzet, wel een redelijk aantal prijzen, maar overwinningen bleven voorlopig uit.

Doorbraak bij de profs komt er niet

Begin 1947 vroeg iedereen zich af of Jan dit jaar zou kunnen doorbreken als prof. De renner startte kort na Nieuwjaar alvast vol goede moed met trainen. Hij keerde terug naar zijn eerste

Alvorens te kopen
Vergelijk de prijzen en de kwaliteit

Overgrote keuze van :

TOERISTENRIJWIELEN, janten en garde-boues dural
kompleet met licht 1700 F

BROMFIETSEN PUCH — HEINKEL — N. S. U
ROYAL NORD — SPARTA — SOCOVEL, enz.
tot 10 % vermindering

SCOOTERS HEINKEL en PUCH
Voordelige voorwaarden.

De wereldberoemde Engelse rijwielen **RALEIGH**,
met oliebadkas en dynamonaafverlichting.

Reklame van de maand:
KINDERSTOEL om achter op fiets te zetten,
luxe-model opvouwbaar
Vroeger : 160 F NU : 130 F

DIELIS JAN, PUURS
W. DE VOCHTSTR. 11 (statie) — Tel. 283

◆

Grote keus in
MOTOKLEDING en WATERDICHTe BROEKEN.

Advertentie voor de fietsenzaak van Jan Dielis
(Ons Klein-Brabant, 31 maart 1956)

club, de *Dijlespurters* van Mechelen, en won daar meteen het clubkampioenschap. Ondanks zijn deelname aan talrijke klassiekers, kermiskoersen en pistewedstrijden, lukte het niet om degelijk te presteren. Kort na de start van het wielerseizoen 1948 hing Jan zijn fiets definitief aan de haak. Tijdens de tweede rit in de Ronde van België, die dit jaar doorging van 19 tot 23 mei, kwam hij zwaar ten val. Ondanks de pijn zette hij in eerste instantie door, maar moest later, na een bandbreuk en een tweede valpartij, toch opgeven tijdens de laatste etappe.

Door een longziekte werd Jan genoodzaakt om voorgoed uit het wielerpeloton te verdwijnen. Later huwde hij Gaby Ceunen en het jonge paar startte een fietsenhandel in de Willem De Vochtstraat te Puurs, die later uitgebreid zou worden met een afdeling voor scooters en motorfietsen. In het midden van de jaren vijftig werd zijn zaak een autohandel en werd hij verdeler voor het merk *NSU*, dat later in *Audi* overging. De zaak werd in 1979 overgebracht van Puurs naar Klein-Mechelen (Bornem) in de

Lodderstraat. Ook na zijn wielercarrière zou Dielis de jonge renners uit de regio steeds ondersteunen en hen met het beoefenen van hun hobby met raad en daad bijstaan. Jan overleed op 3 juni 1988 en kreeg een laatste rustplaats op het kerkhof van Puurs, in de nabijheid van het graf van zijn broer Clement.

Ludo Goossens Breendonk

° *Breendonk*, 31/01/1945
+ *Reet*, 19/11/2020

Ludo Goossens (Collectie Frida De Velder)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1961-1966)

Nieuweligen (1961-1962)

Liefhebbers (1962-1966)

Profrenner (1966-1967)

Goldor-Main d'Or-L'Hirondelle (1966)

Goldor-Gerka (1967)

Romeo-Smiths (1967)

Belangrijkste prestaties

Nieuweligen

01/04/1962 - 1ste Nieuweligen criterium -
Gentbrugge

Liefhebbers

07/03/1964 - 5de Omloop der Vlaamse
Gewesten

21/03/1964 - 3de GP Jempy Kaiser -
Dommeldange

27/04/1964 - 4de in 3de rit Ronde van België

30/04/1964 - 6de in 5de rit Ronde van België

06/03/1966 - 2de Brussel-Opwijk

23/03/1966 - 3de Gent-Wevelgem

25/04/1966 - 8ste in 2de rit Ronde van België

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuweligen

21/07/1961 - 6de Ruisbroek

29/07/1961 - 4de Kalfort

05/08/1961 - 2de Kalfort

06/08/1961 - 1ste Weert

20/08/1961 - 3de Hingene

27/08/1961 - 5de Kalfort

02/09/1961 - 1ste Breendonk

24/09/1961 - 2de Wintam

28/01/1961 - 6de Breendonk

29/04/1962 - 5de Lippelo

06/05/1962 - 3de Ruisbroek

12/05/1962 - 2de Kalfort

19/05/1962 - 1ste Breendonk

23/06/1962 - 2de Mariekerke

24/06/1962 - 2de Sint-Amands

24/06/1962 - 1ste Tweedaagse Mariekerke-
Sint-Amands

30/06/1962 - 3de Breendonk

01/07/1962 - 1ste Bornem

22/07/1962 - 2de Breendonk

Liefhebbers

29/09/1962 - 10de Bornem

27/01/1963 - 1ste Breendonk

30/03/1963 - 1ste Breendonk

15/04/1963 - 1ste Kalfort

13/05/1963 - 1ste Breendonk

16/06/1963 - 7de Breendonk

07/07/1963 - 10de Bornem

15/08/1963 - 10de Breendonk

29/08/1963 - 7de Kalfort

30/03/1964 - 1ste Kalfort

10/05/1964 - 9de Breendonk

31/05/1964 - 1ste Breendonk

15/08/1964 - 1ste Breendonk

27/08/1964 - 3de Kalfort

29/08/1964 - 5de Kalfort

05/09/1964 - 1ste Breendonk

Winst in eigen dorp op 2 september 1961 (Collectie Frida De Velder)

Tijdens de openingsavond van de Zesdaagse werd hij op 6 november vierde in een wedstrijd voor liefhebbers. Na de jaarwisseling, op 15 januari, eindigde hij alweer als vierde in het spurtnummer van de medaillekoersen.

De openingswedstrijd van het seizoen 1963, Brussel-Opwijk, eindigde op een massaspurt met 56 renners, waarbij Goossens als vijftiende eindigde. Aan zijn eerste overwinningen van dat jaar gingen nog enkele klassiekers en de Ronde van Noord-Holland vooraf.

Van 27 april tot 5 mei volgde de Ronde van België voor liefhebbers. De eerste vijf dagen had de Breendonkenaar hard gestreden, maar was voor dit werk nooit beloond geweest met een overwinning of een ereplaats. Tijdens de zesde rit, van Oetingen naar De Panne, ging hij direct in de aanval. Ondanks een gesloten overweg wist de renner lange tijd een voorsprong van 1 minuut 20 op drie achtervolgers te behouden. Pas na zeventig kilometer werd hij door het achtervolgend groepje ingelopen. Nadat nogmaals twaalf renners zich hierbij hadden aangesloten, wist men een voorsprong van ongeveer zeven minuten op het peloton op te bouwen. Moegestreden zou Ludo die dag uiteindelijk moeten lossen en daardoor pas als 51ste arriveren. Niettegenstaande hij op 5 mei pas

op de 37ste plaats in het eindklassement stond, mocht hij toch huiswaarts keren als winnaar van het klassement der tussenspurten en met een vierde plaats in de bergprijs.

Gedurende het ganse seizoen 1963 behaalde Goossens, ondanks heel wat pech en gezondheidsproblemen, op 54 wedstrijden alsnog acht overwinningen en arriveerde maar liefst 24 maal bij de eerste tien.

Begin 1964 maakte Goossens als liefhebber deel uit van het *Libertas*-team met in totaal zeventien profs, vier onafhankelijken, veertien liefhebbers, vier cyclocrossers en vijf gangmakers. Nadat hij het clubkampioenschap bij de *Dijlespurters* had gewonnen, begon Ludo in maart aan zijn legerdienst. Aanvankelijk had deze dienstplicht weinig invloed op zijn prestaties als wielrenner. Op 7 maart wist hij een vijfde plaats te behalen tijdens de Omloop der Vlaamse Gewesten en daarna volgden al snel de eerste overwinningen van het seizoen. Diezelfde maand werd hij ook nog derde in de internationale Kaiserprijs te Dommeldange, Groothertogdom Luxemburg, waar zijn ploegmaat Paul Van De Vijver zegevierde.

Op 8 april 1964 werden de *Dijlespurters*, met Ludo Goossens en Paul Van De Vijver, tweede

in het interclubkampioenschap van de provincie Antwerpen. Samen met onder anderen Van De Vijver, nam de Breendonkenaar deel aan de Ronde van België voor liefhebbers, die in 1964 doorging van 25 april tot 3 mei. Tijdens de tweede etappe, met aankomst in zijn geboortedorp, eindigde Ludo als negentiende. De volgende dag, na de rit Breendonk-Merelbeke, reed hij als vierde over de eindmeet en kwam meteen op de derde plaats in het voorlopig klassement te staan. Later volgde nog een zesde plaats in de vijfde rit tussen De Panne en Overboelare. Uiteindelijk zou Goossens dertiende worden in het eindklassement, op 3 minuten 32 van winnaar Herman Van Springel.

Winst voor eigen volk

Eind juli werd de Breendonkenaar elfde in het kampioenschap van de provincie Antwerpen, nadat hij enkele dagen voordien wegens een valpartij had moeten opgeven in het Belgisch kampioenschap te Pulle. Nadat hij op 15 augustus voor de vijfde keer in zijn thuisbasis won, kreeg de renner lovende commentaren in de pers: *“Ludo Goossens won op overtuigende wijze de grote prijs Breendonks suksesmeubel te Breendonk zelve! Natuurlijk dat een overgrote massa Ludo letterlijk op de schouders droeg. Ludo gaf er tevens blijk van een goed spurtersdoorzicht door op het gepaste ogenblik de deur toe te doen voor Ratinckx die hem niet meer kon verontrusten! Het is nu de vijfde maal dat Ludo in eigen midden won en voor zijn talrijke supporters wordt het stilaan een gewoonte!”*²⁰⁹ Ondertussen had Ludo in Breendonk een eigen supportersclub, de *Ludisten*, die de renner moreel en financieel ondersteunden.

Kon Ludo ondanks zijn legerdienst in 1964 nog aan voldoende wedstrijden deelnemen, dan kreeg hij daar in 1965 evenwel amper de mogelijkheid toe.

Begin 1966 won Goossens de volledige reeks van zes oefenwedstrijden die de *Dijlespurters* voor hun leden organiseerden. Tijdens het clubkampioenschap behaalde hij een twaalfde plaats, nadat hij op enkele honderden meters voor de eindmeet nog ingelopen werd.

Dit nieuwe seizoen startte met een tweede plaats in Brussel-Opwijk en een derde plaats in Gent-Wevelgem. Vlak na de beklimming van de Kemmelberg ging Ludo, samen met enkele andere renners, achter twee vluchters aan en ze wisten deze vrij gemakkelijk bij te halen. Op ongeveer vijf kilometer voor de eindmeet waagde Roger Rosiers, die dag in uitstekende conditie, zijn kans. Hij

Als profrenner bij Romeo-Smiths (Collectie Frida De Velder)

sprong weg, direct gevolgd door Ludo Goossens en Leo Van Dam. Het werd uiteindelijk een eindsprint met drie, waarbij de Breendonkenaar het onderspit moest delven.

Eind april kwam hij nogmaals aan de start in de Ronde van België. In de rit naar Hoei, op dag drie, miste de renner een bocht tijdens een afdaling. Hij kwam ten val en raakte gewond in het aangezicht, waardoor hij die dag op de 70ste plaats belandde, wat resulteerde in een daling naar de 24ste plaats in het voorlopig klassement. Maar Goossens gaf niet op. De volgende dag verscheen hij zwaar gehavend aan de start. Juist op het ogenblik dat hij met enkele anderen aan de leiding reed, had hij af te rekenen met technische problemen, waardoor hij uiteindelijk pas drie minuten na de winnaar zou arriveren. Goossens bleef ondanks alle tegenslag volharden en eindigde op de 51ste plaats in het eindklassement.

Van 11 tot 17 mei nam Ludo, als kopman naast Fons Cools, met de *Dijlespurters* deel aan de Olympia Tour of de Ronde van Nederland voor liefhebbers. De deelnemende ploeg was eigenlijk een samenstelling van drie clubleden en drie gastrenners. Onder deze gastrenners bevond zich ook Pierre Robberecht uit Weert. De wedstrijd zelf bestond uit enkele vrij zware ritten van tussen de 160 en 180 kilometer, een ploegentijdrit van 18 kilometer en een bergcriterium van 50 kilometer.

Nog even naar de profs

Vanaf 27 mei 1966 maakte Ludo uiteindelijk de overstap naar de profs. Hij ondertekende

een contract bij *Goldor-Main d'Or* van Florent Vanvaerenbergh. Tot het einde van dat seizoen reed hij nog verscheidene wedstrijden en eindigde daarbij enkele keren binnen de top 20. Goossens bleef volharden en deed enorm zijn best om een eerste wedstrijd in de hoogste categorie te winnen. Na een wedstrijd te Malderen schreef een journalist van *Gazet van Antwerpen* de volgende regels over de renner uit Breendonk: "De solo van Ludo Goossens uit Breendonk bracht reeds kort na de start de mensen van Klein-Brabant in vuur en vlam. Hij trapte er in zijn eigen streek zo duchtig op los dat hij na twee van de negen ronden reeds 1 min. 15 voorsprong telde."²¹⁰

Ook voor het seizoen 1967 bleef Ludo als profrenner in eerste instantie aangesloten bij *Goldor-Gerka*. Nog tijdens het voorjaar koos hij voor een andere ploeg, *Romeo-Smiths*, waarvan ook Hingenaar Martin Van den Bossche deel uitmaakte. Niet lang daarna stopte Goossens definitief met wielrennen.

Ernest (Nest) Heyvaert Malderen / Oppuurs

° *Malderen, 27/03/1932*
+ *Vilvoorde, 20/07/2007*

Nest Heyvaert (Collectie Rita De Winter)

Clubs

VC Laken / VC Scheldestreek / Dijlespurters
Mechelen

Jeugdcategorieën (1948-1951)

Nieuwelingen (1948-1950)
Liefhebbers (1950-1951)

Onafhankelijken (1952-1953)

Van Hauwaert (1952)
Libertas (1953)

Profrenner (1953-1960)

Gitane-Hutchinson (1953)
Libertas-Huret (1954)
Gitane-Hutchinson (1954)
Libertas-Girardengo-Huret (1955)
Alpa (1955)
Libertas-Huret (1956)
Carpano-Coppi (1957)
Carpano (1958)
Libertas-Eura Drinks (1959)
Wiel's-Flandria (1960)

Belangrijkste prestaties

Onafhankelijken

15/08/1951 - 3de Ronde van Haspengouw
14/04/1952 - 2de Grote Lenteprijs - Hannuit
18/05/1952 - 9de in 1ste rit Loire-Océan
20/05/1952 - 4de in 3de rit Loire-Océan
21/05/1952 - 3de in 4de rit Loire-Océan
22/05/1952 - 7de in 5de rit Loire-Océan
22/05/1952 - 10de eindklassement Loire-Océan
01/06/1952 - 6de in 1ste rit Parijs-Saint-Etienne
05/06/1952 - 5de in 1ste rit Capbreton-Hossegor
07/06/1952 - 3de in 3de rit Capbreton-Hossegor
08/06/1952 - 2de in 4de rit Capbreton-Hossegor
27/07/1952 - 3de in 2de rit Ronde van België
29/09/1952 - 4de in 4de rit Ronde van België
02/08/1952 - 5de in 7de rit Ronde van België
03/08/1952 - 6de eindklassement Ronde van België
14/09/1952 - 1ste GP van België (tijdrit)
12/08/1953 - 5de in 6de rit, A, Ronde van België
15/08/1953 - 6de in 8ste rit Ronde van België
27/07/1954 - 8ste PK - Schoten

Prof's

16/04/1955 - 5de in 1ste rit Waregem-Eisden-Waregem
01/05/1955 - 6de Luik-Bastenaken-Luik
28/07/1956 - 5de Ronde van Limburg

12/03/1957 - 5de in 1ste rit Parijs-Nice
13/03/1957 - 9de in 2de rit Parijs-Nice
16/03/1957 - 9de in 5de rit, B, Parijs-Nice
17/03/1957 - 7de eindklassement Parijs-Nice
23/03/1957 - 4de Gent-Wevelgem
05/05/1957 - 7de Luik-Bastenaken-Luik
30/07/1957 - 5de PK - Schoten
01/09/1957 - 7de Bevrijdingsprijs - Antwerpen
22/03/1958 - 1ste in 1ste rit Dwars door België
23/03/1958 - 10de in 2de rit Dwars door België
23/03/1958 - 3de eindklassement Dwars door België
22/04/1958 - 6de Nokere Koerse
15/03/1959 - 6de Elfstedenronde
26/05/1960 - 5de in 4de rit, B, Ronde van België

Belangrijkste lokale prestaties

Beginnelingen/Nieuwelingen

15/09/1948 - 8ste Sint-Amunds
04/10/1948 - 6de Liezele
25/04/1949 - 2de Wintam
30/05/1949 - 4de Lippelo
27/09/1949 - 9de Puurs
29/09/1949 - 2de Mariekerke
03/10/1949 - 4de Bornem
04/10/1949 - 5de Bornem

Liefhebbers

25/03/1951 - 5de Sint-Amunds
19/06/1951 - 6de Bornem
23/06/1951 - 8ste Mariekerke
08/09/1951 - 10de Sint-Amunds

Profs

13/06/1955 - 1ste Oppuurs
20/08/1956 - 1ste Oppuurs
09/02/1957 - 3de Oefenkoers Dijlespurters - Breendonk
24/07/1957 - 4de Ruisbroek
22/08/1957 - 6de Oppuurs
15/09/1957 - 6de Puurs
26/07/1960 - 10de Ruisbroek

Een korte biografie

Nest Heyvaert groeide op in Malderen, in de wijk Lemmeken. Hij werkte al enkele jaren in een schoenfabriek te Steenhuffel toen zijn collega's en oversten besloten om samen te leggen en hem een koersfiets cadeau te geven. Het initiatief kwam van zijn collega, een zekere Paridaens uit Sint-Amunds, die elke dag met de jongeman een eindje meefietste van en naar het werk. De man

zag in hem een potentiële wielerkampioen en wist dat Heyvaert, gezien de financiële toestand thuis, zich geen koersfiets kon veroorloven. Zijn vader Edmond Frans Heyvaert was immers overleden op 9 maart 1932, dus kort voor zijn geboorte, en zo bleef moeder Emma Isabella Van Muylders alleen achter met vijf kinderen. Zij zou enkele jaren later hertrouwen. Uit dit tweede huwelijk kwamen nog twee kinderen voort.

Aan de slag als renner

Met zijn spiksplinternieuwe koersfiets ging Nest op zestienjarige leeftijd, bij het begin van het seizoen 1948, aan de slag als niet-aangesloten renner. Hij won enkele prijzen en besloot zich na een tijdje aan te sluiten bij de BWB-nieuwelingen. Zijn eerste échte koers reed hij dat najaar in de Keten te Sint-Amunds. Bij de nieuwelingen eindigde hij vijf keer als eerste. Van de ongeveer zeventig nieuwelingenwedstrijden waaraan hij deelnam, stond Nest eenenvijftig keer bij de eerste tien geklasseerd.

Op 14 mei 1950 maakte Heyvaert zijn debuut bij de liefhebbers. In deze categorie werd hij zesmaal eerste, driemaal tweede en vijfmaal derde, alvorens op 6 augustus 1951 een overstap naar de onafhankelijken te maken. Een eerste overwinning, te Welle bij Aalst, volgde al na enkele dagen. Toen hij nog een derde plaats in de Ronde van Haspengouw behaalde, vonden enkele wielersjournalisten hem een van de meest beloftevolle renners bij de onafhankelijken.

Een veelbelovend jaar

Het succesjaar 1952 startte op 14 april met een tweede plaats in de Grote Lenteprijs te Hannuit. Nest werd geselecteerd als invaller voor de Belgische ploeg in de Route de France, de Ronde van Frankrijk voor onafhankelijken, maar aangezien geen enkele renner uitviel, moest hij spijtig genoeg thuisblijven. Oud-renner Raymond Louviot, van het fietsenmerk *La Gitane*, vroeg Heyvaert met zijn ploeg aan te treden in de wedstrijd Loire-Océan. Deze vijfdaagse rittenkoers ging door van 18 tot 22 mei, met start en aankomst te Nantes. Hij leverde hier een schitterende prestatie en werd tiende in het eindklassement.

Dankzij die tiende plaats mocht hij nogmaals voor *La Gitane* rijden in de wedstrijd Parijs-Saint-Etienne. Dit avontuur liep minder goed af. Na de eerste rit eindigde Heyvaert nog ex aequo zesde, maar tijdens de tweede dag had hij tot driemaal

toe af te rekenen met bandbreuk. Aangezien hij slechts twee reservebanden bij zich had, diende Nest daardoor op te geven. Voor bovengenoemde ploeg mocht hij zijn kunnen nogmaals tonen in de rittenkoers Capbreton-Hossegor. Hij eindigde slechts vijftiende in het eindklassement, omwille van een tegenvallende tweede rit. In de overige ritten haalde hij een beter resultaat, namelijk vijfde in de eerste rit, derde in de derde rit en tweede in de vierde rit.

Eveneens in juni nam de renner deel aan de wedstrijd Brussel-Luik. Van bij het begin reed hij mee vooraan en kon uiteindelijk ontsnappen in de omgeving van Hodimont. Zijn solovlucht duurde tot enkele kilometers voor de eindmeet. Nadat Heyvaert, met ruim een minuut voorsprong op de rest, de verkeerde weg insloeg, moest hij zich die dag tevreden stellen met een zeventiende plaats.

Kort daarna volgde de Ronde van België voor onafhankelijken. Naast Heyvaert namen eveneens Edmond Rottiers, Jan Adriaensens en Marcel Leroy deel aan de wedstrijd. *Libertas* won het ploegenklassement, terwijl Nest zelf als zesde eindigde. Zijn prestatie in de koninginnenrit, die over enkele cols en hellingen tussen Visé en Remouchamps ging, werd door sommige wieljournalisten beschouwd als een van de hoogtepunten in deze rittenkoers.

Met de beste profrenners en onafhankelijken nam Nest op 14 september 1952 deel aan de Grote Prijs van België, een honderd kilometer lange rit tegen het uurwerk. Hier bevestigde hij zijn topvorm nogmaals door de rit Ath-Pipaix, met een tijd van 2 uur 29 minuten en 13 seconden, te winnen voor Maurice Neyt en Ray Impanis. Nest beëindigde zijn beste seizoen op de wielbaan, waar hij nogmaals een aantal prijzen wist te bemachtigen. Op 1 december stapte hij voor het eerst door de poorten van een kazerne in Brussel. Zijn legerdienst ging van start op dezelfde plaats waar ook Jan Adriaensens en Jef Schils gekazerneerd waren.

Laatste seizoen als onafhankelijke

Tijdens zijn laatste seizoen als onafhankelijke nam Nest deel aan tal van wedstrijden, maar kwam vaak iets te kort om de overwinning binnen te halen. Hij behaalde weliswaar nog enkele prijzen, zoals een vierde plaats in Aalter-Brussel-Aalter, een achtste plaats in Torhout-Wetteren en een vijfde plaats in Luik-Charleroi-Luik. In mei werd Nest nog tweede in Waregem-Petegem door intense samenwerking

met zijn *Libertas*-ploegmaat en streekgenoot Fiel De Pauw. Beide renners wisten zich af te scheiden en tot 1 minuut 10 seconden voorsprong te behouden op de rest van het peloton. Tenslotte eindigde hij nog negentiende op het militair wegkampioenschap.

Tijdens zijn legerdienst huwde Heyvaert met Yvonne Joos uit Oppuurs. Het burgerlijk huwelijk vond aldaar plaats op 19 juni 1953. Yvonne Joos was de dochter van wijlen Pieter Frans Joos en Joanna Maria De Saegher. Samen met haar moeder baatte Yvonne café Nova uit op de hoek van de Kattestraat en de Meirstraat. Vanaf het ogenblik dat Nest zich bij zijn schoonfamilie vestigde, stichtte men te Oppuurs een supportersclub, die allerlei activiteiten op het getouw zette ten voordele van de renner.

Zo organiseerde men ten voordele van Nest Heyvaert en Louis Roosemont op 18 februari 1954 een sportavond in de zaal van de fanfare. Voor de toegangsprijs van 10 frank per persoon kon men die avond genieten van drie sportfilms. Afgewisseld met enkele sketches, volgden dan interviews met sportvedetten waaronder ronderenner Jan Adriaensens, Belgisch kampioen Jan De Valck en Miel Van Cauter. Deze laatste zou enkele maanden later wereldkampioen bij de liefhebbers worden.

Op 30 mei 1954 keerde de Oppuursenaar eindelijk terug naar het burgerleven. In een poging om zijn conditie van voor enkele jaren terug te evenaren, reed hij in eerste instantie verscheidene kermiskoersen. Hij werd onder andere zesde in de Omloop Nete- en Dijlestreek te Herent. Vervolgens behaalde hij een vijfde plaats in Temse en in Baasrode. In de Grote Scheldeprijs te Schoten, eveneens het provinciaal kampioenschap van Antwerpen, eindigde hij als achtste.

In het najaar van 1954 nam *Libertas* met een ploeg deel aan de eerste Ronde van Europa. Deze ging door van 21 september tot 3 oktober en zowel Heyvaert als Adriaensens werden hiervoor geselecteerd. Uiteindelijk besliste de leiding van *Terrot*, de ploeg waarvoor Adriaensens de internationale wedstrijden betwistte, dat de Ruisbroekenaar niet mocht deelnemen. Tot grote spijt van de *Libertas*-bazen gaf Heyvaert dan ook forfait, omdat hij het helemaal niet zag zitten om zonder Jan aan te treden in deze rittenkoers.

Samen met Jan Adriaensens en Fred De Bruyne bij Coppi-Carpano (Collectie Yvette Feys)

Bij de profs

Net zoals voorgaande jaren ging Nest, samen met Jan Adriaensens, kort na Nieuwjaar 1955 van start met het maken van lange trainingsritten. Door de barre weersomstandigheden dienden zij echter enkele keren hun trainingsschema te onderbreken. Beide renners namen ter voorbereiding op het nieuwe wielerseizoen eveneens deel aan de jaarlijkse oefenritten van de Mechelse *Dijlespurters*. Eind februari nodigde de familie Spagnaerts alle *Libertas*-renners uit in hun atelier aan de Antwerpsestraat te Niel. Hier kregen zij hun fietsen en hun materiaal voor het komende seizoen overhandigd.

Tijdens het voorjaar reed Nest zijn eerste wedstrijden als beroepsrenner. Op 1 mei ging Luik-Bastenaken-Luik van start, waar hij een zesde plaats wist te veroveren door samen met Adriaensens, Impanis en Ockers kilometerslang op kop te rijden. Uiteindelijk moesten Nest en Jan zich alsnog gewonnen geven, waardoor ze werden bijgehaald door enkele achtervolgende renners. *“Nesten was in deze harde koers mede met Jan en de andere ontsnapte kopstukken een der grondleggers van de einduitslag. Zoals men hem daar aan de slag zag, kwam duidelijk aan het licht dat de grote forme nakend is, en dat we van de bescheiden en sympathieke atleet van*

*Oppuurs dadelijk grote verrichtingen kunnen gaan verwachten. De prachtige zesde plaats die hij op de Waalse wegen veroverde, heeft hij met zwoegen en hard labeur verdiend. Wij wachten nu alleen maar op het orgelpunt”, aldus het verslag in Gazet van Mechelen.*²¹¹

Van 5 tot 8 mei 1955 mocht Heyvaert met *Alpa* naar de Ronde van Romandië, als ploegmaat van de Zwitserse renners Kobi Scherer en Fritz Siegenthaler. Na de vijf ritten werd hij pas vijfentwintigste in het eindklassement.

Door zijn prestaties in het voorjaar maakte Nest kans op een selectie voor de Ronde van Frankrijk, maar uiteindelijk koos de BWB voor Rik Van Steenberghe. Tot het einde van het seizoen nam Nest nog deel aan verscheidene wegwedstrijden, zowel klassiekers, rittenkoersen als kermiskoersen. Eind juli reed hij op de wielersbaan te Rocourt een afvallingskoers en een ploegenkoers over vijftig kilometer. In deze laatste werd hij, samen met zijn ploegmaat Raphael Glorieux, vierde. Die zomer organiseerde de *Oppuurse Sportkring* de eerste Grote Prijs Nest Heyvaert, die glansrijk gewonnen werd door de gastheer zelf.

In 1956 was Heyvaert nog steeds aangesloten bij *Libertas*, voor welke ploeg hij aantrad in verscheidene internationale wedstrijden. In het voorjaar kende de renner veel tegenslagen. Hij kon geen koers uitrijden zonder dat hij af te rekenen had met technische problemen. Uiteindelijk kwam er een kentering in de zomer met een negende plaats in de Omloop der Vlaamse Gewesten, een tiende plaats in de Omloop Dender-Leie-Schelde en een vijfde plaats in de Ronde van Limburg. Bovendien won hij voor het tweede jaar op rij de Grote Prijs Nest Heyvaert te Oppuurs en werd hij veertiende in de Grote Prijs Jan Adriaensens te Ruisbroek. Het seizoen werd bijgevolg afgesloten met slechts één enkele overwinning.

Samen met Ruisbroekenaar Jan Adriaensens trad Heyvaert in 1957 toe tot de *Coppi-Carpano*-formatie van Fausto Coppi. Beide renners reisden in februari af naar het noorden van Italië om zich voor te bereiden op het komende seizoen. Men reed eerst enkele kleinere criteriums om vervolgens aan de start te verschijnen van de wedstrijd Sassari-Cagliari. Tijdens deze wedstrijd, waarvan het parcours maar liefst 225 kilometer bedroeg, diende Heyvaert aan te tonen dat hij de rol van helper bij de ploeg waardig was. Zijn ploegmaat Fred De Bruyne werd eerste. Nest eindigde ex aequo negentiende, in een groep van achtentwintig renners.

In Parijs-Nice zat Nest, samen met zijn ploegmaat Dis Keteleer en nog enkele andere renners waaronder de Italiaan Nencini, tijdens de eerste rit mee in de juiste ontsnapping. De smalle straatjes van Bourges nodigden niet uit tot een sprint en de renners kwamen één voor één over de eindmeet gereden, met Heyvaert als vijfde. Heyvaert kwam in deze rittenkoers nog tweemaal als negende over de eindmeet en behaalde bij aankomst in Nice een zevende plaats in het eindklassement. Dat voorjaar werd hij nog vierde in Gent-Wevelgem en zevende in Luik-Bastenaken-Luik. Midden juni volgde dan de eerste en enige overwinning van 1957, te Zepperen. Op 30 juli werd Heyvaert nog vijfde in de Grote Scheldeprijs te Schoten.

Het jaar 1958 startte met een overwinning in het clubkampioenschap van zijn club *VC Scheldestreek*, in februari. Kort daarna vertrok Nest met zijn ploeg *Carpano* naar het zuiden om daar enkele wedstrijden te betwisten. Op 22 maart won hij de eerste etappe van Dwars door België. Ook de volgende dag maakte hij kans op een ereplaats. Tot zes kilometer voor de eindmeet reed Heyvaert met Rik Van Looy op kop, maar door de bijtende kou kreeg hij pijn aan de knie en moest Rik laten

gaan. De Oppuursenaar werd later nog bijgehaald door een achtervolgend groepje en arriveerde uiteindelijk als tiende. Heyvaert eindigde derde in het eindklassement, na Belgisch kampioen André Vlayen en Norbert Van Tieghem. Een maand later, op 22 april, werd Nest zesde in het Kampioenschap van Vlaanderen te Nokere.

In 1959 trad Heyvaert toe tot de *Dijlespurters* uit Mechelen. Samen met zijn streekgenoten Jan Van Gompel en Benito Vergauwen maakte hij eveneens deel uit van *Libertas-Vredestein*, waarmee hij op 15 maart een zesde plaats behaalde in de Elfstedenronde. *Libertas* had naast profrenners uit België en Nederland ook onafhankelijken en dames in haar gelederen.

Op 8 april stelde men bij Brouwerij Moortgat te Breendonk een nieuwe wielerploeg voor aan de pers. *Libertas-Euro-Moortgat*, met ex-profrenner Stan Lauwers als sportbestuurder, bestond uit profrenners en onafhankelijken, waaronder Nest Heyvaert en Jan Van Gompel. In een later stadium hoopte men ook liefhebbers en nieuwelingen te kunnen opnemen in deze nieuwe ploeg. Men wist die avond te vertellen dat men enkele renners zou afvaardigen naar Parijs-Roubaix, Parijs-Brussel, de Waalse Pijl en Luik-Bastenaken-Luik. Over eventuele deelname aan andere wedstrijden moest nog onderhandeld worden. Nest zou aan enkele van deze klassiekers deelnemen, maar won dat jaar zijn eerste wedstrijd pas in juli, te Haaltert.

Begin 1960 ondertekende Nest een contract bij *Wiel's-Flandria*. Hij reed nog verscheidene wedstrijden en wist op 26 mei te Ninove zelfs een overwinning aan zijn palmares toe te voegen. Verder behaalde hij in de Ronde van België een vijfde plaats in het tweede gedeelte van de vierde rit, een rit in lijn van Hannuit naar Brussel. Nest zou uiteindelijk stoppen met koersen wegens een blessure die niet optimaal genas. Ondertussen was hij een kolenhandel gestart en baatte hij ook café Nova uit, op de hoek van de Kattestraat te Oppuurs.

Frans Kerremans Oppuurs / Sint-Amands

° 1947

Frans Kerremans (Collectie Rita De Winter)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1963-1969)

Nieuwelingen (1963-1964)

Juniors (1964-1966)

Liefhebbers (1966-1969)

Profrenner (1969-1975)

Goldor-Hertekamp-Gerka (1969)

Hertekamp-Magniflex-Novy (1970-1971)

Novy-Dubble Bubble (1972)

Novy-Romy Pils-Total-Dubble Bubble (1973)

Möbel Märki-Bonanza (1973)

Robot-Office du Meuble Hannut (1974)

Carlos Cycles (1975)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

27/08/1964 - 9de PK Antwerpen

Juniors

23/01/1966 - 2de omnium piste - Antwerpen

06/02/1966 - 1ste omnium piste - Antwerpen

Liefhebbers

06/01/1968 - 7de BK ploegenkoers piste - Antwerpen

07/06/1968 - 9de in 1ste rit Ronde van Limburg

09/06/1968 - 9de in 3de rit Ronde van Limburg

22/08/1968 - 1ste in 2de rit Ronde van Namen

02/11/1968 - 1ste finale ploegenkoers piste jongeren - Gent

09/11/1968 - 2de finale ploegenkoers piste jongeren - Gent

16/03/1969 - 7de Kattenkoers (Gent-Ieper)

27/07/1969 - 3de BK - Nieuwerkerken

01/05/1969 - 3de in 5de rit Ronde van België

27/08/1969 - 3de in 1ste rit Ronde van Namen

28/08/1969 - 5de in 2de rit Ronde van Namen

29/08/1969 - 2de in 3de rit Ronde van Namen

31/08/1969 - 1ste eindklassement Ronde van Namen

31/08/1969 - 1ste bergklassement Ronde van Namen

Prof's

09/04/1970 - 6de in 3de rit, A, Ronde van België

28/07/1970 - 5de PK Antwerpen

02/08/1970 - 2de GP kanton Aargau - Zwitserland

31/03/1971 - 6de Gent-Wevelgem

04/04/1971 - 2de Ronde van Vlaanderen

04/05/1971 - 4de in 1ste rit Vierdaagse Duinkerke

16/05/1971 - 8ste Omloop Mandel-Leie-Schelde

31/05/1971 - 9de Omloop Oost-Vlaanderen

06/06/1971 - 10de Omloop van Midden-België

08/08/1971 - 9de GP kanton Aargau - Zwitserland

02/04/1972 - 3de in 2de rit Ronde van België

06/04/1972 - 6de in 5de rit, A, Ronde van België

21/05/1972 - 1ste Omloop Midden-Vlaanderen

16/06/1973 - 3de in 2de rit, A, Ronde van Zwitserland

03/03/1974 - 9de Ronde van Limburg

Belangrijkste lokale prestaties

Beginnelingen/Nieuwelingen

28/04/1963 - 3de Liezele

04/05/1963 - 1ste Kalfort

05/05/1963 - 1ste Kalfort

27/05/1963 - 4de Oppuurs

03/06/1963 - 1ste Weert
17/07/1963 - 3de Branst
03/08/1963 - 4de Sint-Amands
08/09/1963 - 4de Branst
07/06/1964 - 4de Oppuurs
28/06/1964 - 4de Bornem
12/07/1964 - 3de Puurs
19/07/1964 - 6de Bornem
09/08/1964 - 1ste Sint-Amands
15/08/1964 - 1ste Oppuurs
16/08/1964 - 9de Weert
23/08/1964 - 6de Breendonk
31/08/1964 - 1ste Lippelo
12/09/1964 - 5de Sint-Amands
13/09/1964 - 7de Bornem
19/09/1964 - 1ste Puurs

*Juniore*s

01/05/1965 - 1ste Sint-Amands
30/05/1965 - 10de Oppuurs
06/06/1965 - 6de Sint-Amands
22/08/1965 - 2de Oppuurs
29/08/1965 - 1ste Kalfort
05/09/1965 - 1ste Kalfort
11/09/1965 - 1ste Sint-Amands
12/09/1965 - 1ste Sint-Amands
25/09/1965 - 2de Mariekerke
11/04/1966 - 5de Sint-Amands
30/04/1966 - 8ste Sint-Amands
14/05/1966 - 8ste Hingene
19/05/1966 - 2de Bornem

Liefhebbers

23/07/1967 - 1ste Bornem
28/07/1967 - 3de Oppuurs
10/09/1967 - 9de Sint-Amands
16/09/1967 - 3de Puurs
11/05/1968 - 9de Hingene
26/05/1968 - 6de Oppuurs
29/06/1968 - 3de Puurs
20/07/1968 - 4de Branst
23/07/1968 - 2de Branst
08/09/1968 - 6de Sint-Amands
14/09/1968 - 9de Puurs
06/07/1969 - 7de Bornem
13/09/1969 - 2de Mariekerke

Profs

14/07/1970 - 2de Bornem
10/06/1972 - 9de Mariekerke

Op de weg en op de piste

Frans Kerremans reed in het voorjaar van 1963 zijn eerste wedstrijden voor niet-aangesloten renners. De resultaten waren meer dan behoorlijk en in zijn thuisgemeente Oppuurs hoopte men eindelijk de opvolger gevonden te hebben van Pol Roosemont en Nest Heyvaert.²¹² Door deze goede prestaties stapte Frans die zomer al over naar de nieuwelingen. In de jeugdcategoryen behaalde hij meerdere overwinningen en ereplaatsen. Bijna wekelijks reed hij binnen de prijzen en wist daarnaast telkens nog enkele premies weg te kapen.

Het gezin Kerremans-Daman zou in de loop van het jaar 1965 naar Sint-Amands verhuizen, waar ze café en feestzaal De Leeuw uitbaatten. De supportersclub van Frans, de *Kerremansvrienden*, hoefde bijgevolg niet lang te zoeken naar een lokaal.

Vanaf januari 1966 nam Kerremans geregeld deel aan meetings in het Antwerpse Sportpaleis en wist zich op de piste, net als op de weg, meermaals te onderscheiden. Op 6 februari werd hij eerste in de omniumfinale voor juniore achter dery's. Hij versloeg niet enkel de gedoodverfde winnaar Milo Cools, maar verbeterde in één klap het record op de Australische achtervolging over drie kilometer met een tijd van 3 minuten 46 seconden. De leden van zijn supportersclub hadden op 12 februari des te meer reden om te feesten tijdens het eerste bal ten voordele van de renner. Op vrijdag 18 februari legden de supporters een bus in naar het Antwerpse Sportpaleis om hun favoriete renner aan het werk te zien tijdens de finale van de medaillekoersen voor jongeren. Frans zou die dag op de vierde plaats eindigen. Aangezien de medaillekoersen plaatsvonden in het voorprogramma van de Zesdaagse, kon men eveneens het begin van deze wedstrijd bijwonen.

Bij het begin van het wegseizoen 1966 werd Frans voor de tweede keer clubkampioen bij de *Dijlespurters*. In het voorjaar debuteerde hij bij de liefhebbers met een twaalfde plaats te Hamme. Door studies, en later door zijn legerdienst, vielen de resultaten in eerste instantie misschien een beetje tegen. Dit zou echter snel veranderen eens er terug voldoende tijd overbleef om zich op een degelijke manier voor te bereiden op de komende wedstrijden.

Voor de *Dijlespurters* won Frans, samen met drie ploegmakers, begin 1968 de olympische ploegenachtervolging voor clubs. Dat jaar vertoefde hij vaak op de wielervebaan met zijn toenmalige

Winst op de Larendries te Sint-Amands (Collectie Rita De Winter)

ploegmaat Frans Van Geel uit Wintam. Op 6 januari werden de Klein-Brabanders zevende tijdens de ploegenkoers. Die zomer behaalden ze een vierde plaats in de kampioenschappen op de piste van Rocourt. In het najaar, op 2 november, wonnen Kerremans en Van Geel de finale van een ploegenkoers voor jongeren te Gent, maar tijdens de Zesdaagse van de Toekomst zouden zij pas als achtste eindigen.

Ook tijdens het wegseizoen nam de Sint-Amandsenaar deel aan interclubwedstrijden. Hoewel hij slechts als helper moest fungeren, eindigde hij achttiende in de Ronde van België. Verder behaalde hij een dertiende plaats in de Ronde van Limburg. En tijdens de Ronde van de provincie Namen won hij de tweede etappe, met aankomst te Namen. Frans zegevierde ook op 11 juli te Balen-Neet, een wedstrijd waaraan 201 renners deelnamen. Over het ganse seizoen 1968 zou hij zeven zegepalmen naar Sint-Amands brengen.

Een jaar vol successen

Het seizoen 1969 werd een jaar vol successen. Op de piste konden Frans Kerremans, Alfons Mondelaers, Jos Sneyers en Rudy Reypens de titel in de olympische ploegenachtervolging voor de

Dijlespurters hernieuwen, al hadden zij het deze keer, tegen *WAC Hoboken*, wel wat moeilijker dan vorig jaar.

Op de weg behaalde Kerremans een zevende plaats in de Kattenkoers, Gent-Ieper, en een derde plaats in het Belgisch kampioenschap te Nieuwerkerken bij Aalst. Tussen 27 en 31 augustus nam hij deel aan de Ronde van de provincie Namen en won er zowel het eindklassement als de bergprijs. Hierdoor werd hij door de *Dijlespurters* uitgenodigd om, samen met Marcel Omloop en Henri Cop, deel te nemen aan een rittenwedstrijd in Hongarije, wat resulteerde in een dertiende plaats.

Op 27 september debuteerde hij als beroepsrenner in de Grote Prijs van Puurs. Op een eerste overwinning moest Frans nog wachten tot het eerste weekend van oktober, tijdens de Jaarmarktprijs te Zele.

Net als in 1969, kon Frans in 1970 aan de slag bij de ploeg *Hertekamp-Magniflex-Novy* van sportdirecteur Florent Vanvaerenbergh. Vanuit de ploegleiding had men verwacht dat de renner vanaf het voorjaar aan enkele buitenlandse rittenkoersen zou deelnemen, maar hij moest hieraan verzaken wegens gezondheidsproblemen. In de Ronde van België eindigde hij als 22ste in het eindklassement.

Men hoopte dat vanaf nu alles beter zou gaan, maar in juni reed Frans tijdens een oefenrit tegen een vrachtwagen. Met verwondingen aan de knie en enkele inwendige kneuzingen diende hij het een tijdje rustig aan te doen. Na voldoende recuperatie nam Frans op 28 juli deel aan het provinciaal kampioenschap van Antwerpen en werd vijfde. Op 2 augustus behaalde hij nog een tweede plaats, na Erik De Vlaeminck, in de Grote Prijs van het kanton Aargau te Gippingen, Zwitserland. Voor de rest van het seizoen reed de renner uit Sint-Amands enkel kleinere profkoersen en wist alsnog een aantal ereplaatsen te behalen. Dit seizoen telde voor hem slechts één enkele overwinning, op 5 september te Destelbergen.

Na een goed baanseizoen in de winter 1970-1971 ging Frans het wegseizoen voorbereiden in Italië. Dit resulteerde in een zesde plaats in Gent-Wevelgem en amper enkele dagen later werd hij tweede in de Ronde van Vlaanderen. Daarna volgde het interclubkampioenschap te Deerlijk, waar hij met enkele ploegmakers van de *Dijlespurters* vijfde eindigde.

Tijdens het voorjaar en de zomer behaalde Kerremans nog talrijke ereplaatsen in diverse profwedstrijden. Nadat hij in de eerste dagen van augustus tijdens de Grote Prijs van het kanton Aargau negende werd, kwam Frans midden augustus ten val, met een sleutelbeenbreuk tot gevolg. De rest van het seizoen ging hierdoor verloren.

Stilaan uitbollen in eigen land

Vanaf 1972 startte hij bij *Novy-Dubble Bubble*, een gloednieuwe wielploeg met Luc Landuyt als sportdirecteur. Dit team bestond hoofdzakelijk uit Belgische renners, aangevuld met enkele Nederlanders. Tijdens de druk bijgewoonde ploegvoorstelling te Marke, midden januari, nam Kerremans het woord in naam van de renners en beloofde de ploegleiding, sponsors en sympathisanten aan meer dan de verwachte prestaties te voldoen.

Kort daarvoor had Frans zich alweer verdienstelijk gemaakt op de wielersbaan. Aangemoedigd door zijn supporters, startte hij het nieuwe jaar op 8 januari met een eerste plaats in een wedstrijd achter derny's. Hij nam eveneens deel aan het kampioenschap van België in deze discipline en aan de Zesdaagse van Antwerpen.

In de Ronde van België, die begin april doorging, eindigde Frans nog tweemaal binnen de top

tien. Zijn eerste overwinning van het seizoen kwam pas eind mei te Deinze, in de Omloop van Midden-Vlaanderen. Ook in 1973 en 1974 nam hij nog veelvuldig deel aan wedstrijden, wist nog voldoende ereplaatsen te rijden, maar behaalde geen overwinningen meer.

In 1975, zijn laatste seizoen als profrenner, kon Frans in laatste instantie nog aansluiten bij *Carlos Cycles*, een ploeg waarvan ex-profrenner Guido Reybrouck de leiding op zich nam. Ondertussen was Frans gehuwd en had hij de zaak van zijn ouders overgenomen. Dat jaar zou hij, voor hij de fiets definitief aan de haak hing, voornamelijk aantreden in kermiskoersen.

Eddy Pauwels Bornem

° *Bornem*, 02/05/1935

+ *Edegem*, 06/03/2017

Eddy Pauwels (Collectie Harry Van Lent)

Clubs

Wieler- en Atletiek Club (WAC) Hoboken

Jeugdcategoryën (1951-1957)

Nieuwelingen (1951-1953)

Liefhebbers (1953-1957)

Onafhankelijken (1957-1958)

Profrenner (1958-1966)

Libertas-Dr. Mann (1958)

Flandria-Dr. Mann (1959)

Dr. Mann-Dossche Sport (1960)

Dr. Mann (1961)

Wiel's-Groene Leeuw (1962)

Dr. Mann-Labo (1962)

Wiel's-Groene Leeuw (1963)

Margnat-Paloma-Dunlop (1964)

Wiel's-Groene Leeuw (1965)

Wiel's-Gancia-Groene Leeuw (1966)

Belangrijkste prestaties

Onafhankelijken

21/07/1957 - 1ste eindklassement DDR
Rundfahrt

30/03/1958 - 3de Ronde van Vlaanderen

30/03/1958 - 1ste bergklassement Ronde van
Vlaanderen

25/05/1958 - 1ste Omloop Mandel-Leie-
Schelde

08/06/1958 - 6de eindklassement Dauphiné
Libéré

27/07/1958 - 1ste Brussel-Remouchamps

28/07/1958 - 2de Grote Scheldeprijs - Schoten

Prof's

06/05/1959 - 1ste in 3de rit Ronde van België

03/07/1959 - 1ste voorlopig klassement Tour
de France

11/07/1959 - 1ste voorlopig klassement Tour
de France

11/07/1959 - 3de in 16de rit Tour de France

18/07/1959 - 11de eindklassement Tour de
France

06/06/1960 - 4de eindklassement Dauphiné
Libéré

20/06/1960 - 1ste eindklassement Driedaagse
van Antwerpen

17/07/1960 - 25ste eindklassement Tour de
France

25/07/1960 - 2de GP du Printemps - Hannut

22/05/1961 - 2de Haspengouwse Pijl

09/07/1961 - 1ste in 14de rit Tour de France

12/07/1961 - 1ste in 17de rit Tour de France

16/07/1961 - 9de eindklassement Tour de
France

29/04/1962 - 2de in 3de rit Vuelta

01/05/1962 - 3de in 5de rit Vuelta
(ploegentijdrit)

13/05/1962 - 9de eindklassement Vuelta

04/07/1962 - 1ste in 11de rit Tour de France

15/07/1962 - 10de eindklassement Tour de
France

19/05/1963 - 6de Rund um den Henninger
Turm - Frankfurt

08/06/1963 - 3de in 6de rit Dauphiné Libéré

17/06/1963 - 1ste bergklassement Ronde van
Luxemburg

23/06/1963 - 1ste in 1ste rit Tour de France

23/06/1963 - 1ste voorlopig klassement Tour
de France

24/06/1963 - 1ste voorlopig klassement Tour
de France

14/07/1963 - 13de eindklassement Tour de
France

08/05/1964 - 2de in 2de rit Ronde van
Romandië

22/05/1964 - 2de in 3de rit GP du Midi-Libre

14/07/1964 - 20ste eindklassement Tour de
France

00/08/1964 - 1ste GP Bernos-Beaulac Gironde

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

16/07/1950 - 1ste Branst

20/08/1950 - 8ste Oppuurs

06/05/1951 - 1ste Sint-Amands

17/06/1951 - 2de Bornem

23/06/1951 - 1ste Mariekerke-Ster

02/07/1951 - 2de Bornem

16/07/1951 - 10de Bornem

22/07/1951 - 6de Bornem

15/08/1951 - 6de Bornem

16/08/1951 - 7de Bornem

19/08/1951 - 1ste Oppuurs

02/09/1951 - 8ste Bornem

08/09/1951 - 4de Sint-Amands

12/09/1951 - 1ste Sint-Amands

15/09/1951 - 4de Puurs

13/04/1952 - 1ste Sint-Amands

20/04/1952 - 2de Bornem

26/05/1952 - 4de Puurs

21/07/1952 - 1ste Sint-Amands

15/08/1952 - 6de Breendonk

18/08/1952 - 3de Oppuurs

20/09/1952 - 3de Puurs

30/09/1952 - 3de Mariekerke

13/10/1952 - 5de Bornem

08/06/1953 - 1ste Oppuurs

Liefhebbers

12/07/1953 - 12de Bornem

03/05/1954 - 3de Sint-Amands
04/06/1956 - 3de Oppuurs
01/09/1956 - 4de Kalfort
03/09/1956 - 1ste Kalfort
10/08/1956 - 1ste Bornem
22/04/1957 - 3de Sint-Amands
12/05/1957 - 1ste Sint-Amands
29/06/1957 - 5de Ruisbroek
10/08/1957 - 1ste Bornem

Onafhankelijken

21/08/1958 - 1ste Oppuurs

Profs

25/08/1960 - 1ste Oppuurs
19/06/1961 - 1ste Bornem
18/06/1962 - 12de Bornem
09/09/1963 - 8ste Sint-Amands
14/09/1963 - 5de Puurs

Jeugdijaren

Het gezin van Edward Pauwels en Clementia Vleminckx woonde in de Nieuwstraat 90 te Bornem en telde vijf kinderen: Carola, Jan, Eddy, Karel en Marie-Louise. De tweede zoon, Eddy, werd geboren op 2 mei 1935. Al in 1948 nam de jongeman deel aan straatkoersen, die indertijd vaak onder de jeugd van Bornem gehouden werden. Hij won in 1950 zijn eerste wedstrijden als niet-aangeslotene en keek op naar de grote renners uit deze periode: Rik Van Steenbergen, Stan Ockers en Fausto Coppi. Toen zal hij niet gedacht hebben dat hij enkele jaren later met twee van hen nog zou moeten wedijveren in het profpeloton. Pauwels trad vanaf 1951 toe als nieuweling bij de BWB en behaalde dat seizoen in Klein-Brabant en omgeving meteen een zestal overwinningen en daarnaast nog talrijke ereplaatsen.

Op 8 juni 1953 finishte Eddy nog als eerste te Oppuurs bij de nieuwelingen, maar hij stapte kort daarna over naar de liefhebbers. Veel aanpassing was er blijkbaar niet nodig, want diezelfde maand nog werd hij in die hogere categorie vijfde te Sint-Gillis-Dendermonde en zesde te Lebbeke. En al snel volgde ook een eerste overwinning te Opstal.

Ondertussen trad Eddy toe tot de *Wielers- en Atletiek Club (WAC) Hoboken*, een club waarvan hij tot het eind van zijn wielercarrière lid zou blijven. Hij nam in 1954 deel aan het clubkampioenschap en de eerste Omloop der IX Provinciën. Laatstgenoemde wedstrijd, georganiseerd door *WAC Hoboken*, ging door van 26 juni tot 4 juli. Een ereplaats zat er niet in, maar toch wist hij zich gedurende deze rittenkoers

regelmatig in de kijker te rijden. Ook tijdens de Schaal Sels, op 31 augustus, en de Tweedaagse van Hoboken, van 18 tot 20 september, leverde de Bornemnaar de nodige inspanningen, maar succes bleef echter uit.

In 1955 volgde een achttien maanden durende legerdienst in Duitsland. Er kon dus minder getraind worden, waardoor overwinningen uitbleven.

Eddy vond werk bij Leon Vermeiren, die vooraan in de Boomstraat een fietsenhandel had. De velomaker leerde zijn helper fietsen in elkaar steken, een vaardigheid die hem later zeker nog van pas zou komen. Toen hij in 1954 tijdens een wedstrijd te Kalfort lek reed in de laatste ronde, plakte de renner zelf zijn band, wat 1 minuut en 15 seconden duurde. Daarna zette hij de achtervolging op de drie leiders in, stak hen voorbij en won uiteindelijk de wedstrijd.²¹³ Zijn baas was vrij soepel wat betreft werkuren en gaf, indien nodig, vrijaf om te trainen. Hij stond er wel op dat de verloren uren zouden ingehaald worden. De man vergezelde zijn *poulain* ook naar wedstrijden als mecanicien.

In Bornem voorzag men echter een succesvolle toekomst voor Pauwels en daarom richtte men op 1 oktober 1954 wielersclub *WAC Sport en Steun* op. Deze supportersclub had haar lokaal bij Albert Van Achter in café Sportif op de Sint-Amandsesteenweg en was in feite een onderafdeling van *WAC Hoboken*. De club zou in de loop der jaren eveneens zelf wielervedstrijden voor diverse categorieën inrichten. Ze beschikte over een enthousiaste supportersschare, die almaar groeide naarmate hun idool meer en meer successen boekte. Eind 1955 ging men zelfs vanuit Bornem met een volle bus richting Hoboken om daar de jaarlijkse kampioenviering bij te wonen. Het eerste bestuur bestond uit Leon Vermeiren (erevoorzitter), Edward Pauwels (voorzitter), Albert Van Achter (secretaris), Louis Van Drom (penningmeester), Ulric Boeyckens, François Pauwels, René Boeyckens en Jean Verheyden (allen commissarissen). Later zou Eddy ook bestuurslid worden van deze wielersclub.

De Ronde van de DDR

Van 5 tot 15 juli 1956 mocht Eddy, samen met Alfons Hermans, Willy Hanssen, Jan Palmans en Jos Vloeberghs, de clubkleuren van *WAC Hoboken* gaan verdedigen tijdens de DDR Rundfahrt, de Ronde van de DDR. Van de negentien deelnemende clubs was *WAC Hoboken* het enige uit het buitenland afkomstige team. Wielersjournalisten

loofden de tactiek van de renners, die door een goede onderlinge samenwerking de tweede plaats in het ploegenklassement wisten te bemachtigen. Uiteindelijk behaalde Eddy de 35ste plaats in het individueel klassement, terwijl zijn teamgenoot en kopman Alfons Hermans helemaal bovenaan eindigde.

In de zomer van 1957 werd Pauwels een tweede maal geselecteerd voor deze rittenkoers. Het team dat *WAC Hoboken* dat jaar naar Oost-Duitsland stuurde, telde slechts twee eigen leden: naast Eddy Pauwels stond ook Karel De Laet aan het vertrek. Gastrenners waren Frans Mariën (*Lierse BC*), Vic Torbeyns (*Antwerp Bicycle Club*) en Benito Vergauwen (*Antwerp Bicycle Club*). Met deze laatste renner namen dus twee Bornemnaars deel aan de wedstrijd. Door een vijftien kilometer lange vlucht met een Duitse renner in de derde rit, tussen Schwerin en Maagdenburg, kwam Eddy plotseling op de tweede plaats in het klassement terecht. Tijdens de vierde rit met aankomst in Gotha konden twaalf renners, waaronder Pauwels en twee van zijn ploegmakers, weggrijden van het peloton. Zij behielden de voorsprong tot de eindmeet en bijgevolg mocht de Bornemnaar met een drietal minuten voorsprong de gele leiderstrui aantrekken. Tijdens deze rit toonde Eddy al even zijn ontwakend klimtalent door als eerste alleen boven te komen na een steile klim van zeven kilometer. Met deze prestatie kroonde hij zichzelf ook tot bergkoning. Hij wist zowel de bergprijs als de leiderstrui te behouden tot in Berlijn en volgde hiermee zijn ploegmaat Hermans op, die het jaar voordien de eindwinst in de wacht had gesleept.

Voor dit prachtige resultaat werd Eddy in het najaar gehuldigd op de kampioenenavond van de Antwerpse afdeling van de Wielerbond. Maar in Bornem vierde men al op 22 juli de aankomst van hun kampioen. Ook zijn ploegmaat en dorpsgenoot Benito Vergauwen werd bij de feestelijkheden betrokken, om hem te bedanken voor de inspanningen in dienst van zijn kopman. Het tweetal werd afgehaald met de Ford Fairlane van de familie De Smet uit de Barelstraat en onder luide toejuichingen door de Bornemse straten gereden. Daarna ontving burgemeester Van Eetvelt beide renners op het Landhuis, dat toen nog in gebruik was als gemeentehuis. Tijdens deze receptie waren er ook toespraken van afgevaardigden van de BWB, *WAC Hoboken* en supportersclub *Sport en Steun*.

Eddy samen met Benito Vergauwen tijdens de Ronde van Oost-Duitsland (Collectie Benito Vergauwen)

De overstap naar de onafhankelijken

In de zomer van 1957 maakte Pauwels de overstap naar de onafhankelijken, een categorie in dewelke hij eind augustus al een eerste overwinning behaalde in een spurt met drie medevluchtters.

Tijdens het wielerseizoen 1957 werd *WAC Hoboken* gesponsord door de firma *Dr. Mann*. Eind 1957 sloot fietsenfabrikant *Libertas* uit Niel zich hierbij aan om een heuse profploeg uit te bouwen onder leiding van Frans Theugels en Jean Spagnaerts. De ploeg bestond uit een twintigtal renners, waaronder de profs Briek Schotte en Willy Lauwers. Eddy werd in deze ploeg opgenomen als onafhankelijke.²¹⁴

Op 30 maart 1958 finishte Pauwels als derde in de Ronde van Vlaanderen. In mei won hij de Omloop Mandel-Leie-Schelde, een wedstrijd van ongeveer 180 kilometer voor onafhankelijken in de omgeving van Meulebeke. Met een zesde plaats in het eindklassement van het Criterium du Dauphiné Libéré, dat doorging van 2 tot 8 juni 1958, toonde Pauwels dat er voor hem een carrière als ronderenner in het vooruitzicht lag. Deze prestatie was ook de toenmalige wielersjournalisten niet ontgaan en zij vermeldden de Bornemnaar in hun wedstrijdverslagen: *“Het is een alleszins puik eindresultaat voor de jonge Belg van Libertas-Dr. Mann die daarmee zijn beloften als liefhebber en onafhankelijke onderschreven heeft in de hoogste klasse en na dit examen zeker van nabij zal gevolgd worden omdat in hem een renner met werkelijke rondehoedanigheden schijnt te steken. Trouwens met*

Alweer winst (Collectie Harry Van Lent)

*Eddy Pauwels beleven we ook de enige voldoening in deze Dauphiné Libéré welke voor de Belgische jongeren nog te zwaar bleek en waar anderen hun huidig gebrek aan konditie, forme en ook wel eens wilskracht niet steeds konden verduiken.*²¹⁵ Later die maand volgde nog een tweede plaats en de bergprijs in Brussel-Luik en een tweede plaats in het Antwerps kampioenschap voor indés te Schoten. Verder won de renner die zomer nog diverse kleinere wedstrijden, waardoor hij zich zegekoning bij de onafhankelijken mocht noemen.

In augustus ondertekende Eddy een profcontract bij zijn eigen ploeg *Libertas-Dr. Mann*. Samen met enkele renners van *WAC Hoboken* zegevierde Eddy in de Schaal Sels en de Omloop van de IX Provinciën. Ze behaalden verder nog een tweede plaats in het interclubkampioenschap van de provincie Antwerpen. Op het einde van het wielerseizoen zou Eddy elf keer gewonnen hebben, waaronder ook een keer bij de profs.

Na de afsluiting van het wegseizoen nam hij eveneens deel aan enkele wedstrijden op de piste. In zijn hele carrière zou hij nochtans zelden deelnemen aan meetings op de wielervebaan. Tijdens een meeting in oktober 1956 op de Boomse velodroom won Eddy het criterium dat bestond uit de volgende disciplines: tijdrit (1 ronde), eigen

kracht (10 ronden) en twee puntenkoersen (beide 10 ronden). Hij zou dat seizoen echter afsluiten met een sleutelbeenbreuk, opgelopen op de baan tijdens een koppelrit voor liefhebbers.

Een profcarrière in het teken van de Tour

Door zijn uitzonderlijk klimtalent en doorzettingsvermogen bleek al snel dat Eddy het kon maken als ronderenner. Gedurende zijn hele carrière gebeurden alle voorbereidingen en wedstrijden in het voorjaar dan ook met het oog op deelname aan die ene rittenwedstrijd bij het begin van de zomer: de Ronde van Frankrijk.

Om zich terdege voor te bereiden op het nakend wielerseizoen vertrok Eddy telkens kort na Nieuwjaar richting zuiden. De eerste jaren verbleef hij stevast in de Ariège, in de Franse Pyreneeën. Het kleine bergdorpje Massat was een uitstekende uitvalsbasis voor lange trainingsritten in het hooggebergte. Vlakbij lag de 1.249 meter hoge Col de Port die in de lange geschiedenis van de Tour al meermaals beklommen werd. De Bornenaar trok alleen of in het gezelschap van zijn vriend en streekgenoot Jan Adriaensens en diens kompanen van team *Groene Leeuw* naar de Pyreneeën. Beide renners, die in deze periode samen onder Belgische vlag de Tour reden, maakten lange oefenritten,

onder andere richting Lourdes en Pau. Hierdoor leerde Pauwels de streek zeer goed kennen, iets wat hem later tijdens de wedstrijd zeker en vast ten goede kwam. De eerste drie jaren als prof, toen Pauwels deel uitmaakte van de ploeg *Dr. Mann*, sloot hij zich na zijn jaarlijks verblijf in Frankrijk nog aan bij het trainingskamp van dit team, dat onder andere trainde in Italië, in de buurt van het Gardameer.

In het voorjaar van 1959 mocht hij als neoprof deelnemen aan Parijs-Nice. Deze rittenwedstrijd werd enkel dat jaar verlengd tot Rome. Ploegleider Frans Theugels wou de jonge renner nog wat sparen en stond hem daarom niet toe om voluit te gaan in de bergen. Pauwels eindigde op de 28ste plaats in het eindklassement, maar liet zich toch al enkele keren opmerken tussen de groten. Tijdens één van de bergritten reed hij gezwind omhoog naast eindwinnaar Jean Graczyk en in de laatste rit naar Rome kwam hij als vierde over de eindmeet.

Tijdens de Ronde van België voor beroepsrenners wist Eddy de laatste twijfelende journalisten te overtuigen van zijn talent. Op 6 mei won hij de koninginnenrit van Bouillon naar Verviers en behaalde mede daardoor een vierde plaats in het eindklassement. *“In de voorbije Ronde van België bracht de Flandria-man (sic) alleen maar de*

*bevestiging van zijn mogelijkheden. In verscheidene rittenkoersen (bij de liefhebbers in de Omloop der 9 provincies reeds) ontpopte Eddy Pauwels zich als een gewiekst ronderenner maar vooral als een goed klimmer.”*²¹⁶

Op vraag van de organisator mocht Pauwels ook in 1959 naar het Criterium du Dauphiné Libéré, maar zijn deelname was minder succesrijk dan het jaar voordien. Menig journalist vroeg zich toen af of de jonge renner zich in het voorjaar niet al te veel geforceerd had en of hij nu nog wel zou kunnen presteren in de Ronde van Frankrijk.

Want juist omwille van zijn prestaties in het voorjaar werd de Bornemnaar geselecteerd voor zijn eerste Tour. Deze ging door van 25 juni tot 18 juli en had Mulhouse als startplaats. De Ronde van Frankrijk werd toen nog met landensploegen gereden. Jaren later zou Eddy in een interview verklaren dat de drie edities die hij met de nationale ploeg reed de beste waren op het vlak van organisatie en verzorging. De Belgische ploeg vond steevast onderdak in betere hotels dicht bij de aankomstlijn. Eens de merkenploegen hun intrede deden, moesten renners na aankomst soms tot twintig kilometer fietsen naar hun overnachtingplaats.²¹⁷

De derde etappe op 27 juni, een rit van ongeveer 217 kilometer tussen Namen en Roubaix, ging over de

Poseren met de ganse ploeg voor het vertrek naar de Tour (Collectie Yvette Feys)

Muur van Geraardsbergen. Duizenden toeschouwers waren er getuige van hoe Eddy Pauwels uit Bornem daar als eerste bovenkwam en een premie van 20.000 frank in de wacht sleepte. Ons Klein-Brabant becommentarieerde dit feit als volgt: *“Zaterdag hebben onze sporters in de T.V. met eigen ogen het schitterende wapenfeit van de nieuweling uit Bornem gezien. In de goede ontsnapping met 10 toonde Eddy zijn klimmersgaven... en zaterdag was gans Bornem - en ook het omliggende - gelukkig en fier om het exploit van de durver, waarvan nog veel verwacht wordt.”*²¹⁸

Ook Tourbaas Jacques Goddet schreef vol lof over zijn prestaties in deze rit. Hij belandde hierdoor op de eerste plaats, ex aequo met Louis Bergaud, in het bergklassement en won die dag ook de prijs van de strijdlust. Daarom noemde drievoudig Tourwinnaar Louison Bobet hem toen de beste klimmer van het peloton.

Tot grote verrassing van menig wielervriend veroverde de jonge renner uit Bornem op 3 juli 1959 totaal onverwacht voor één dag de gele trui. De negende rit, over een afstand van ongeveer 207 kilometer, ging van start in Bordeaux en eindigde op de wielersbaan van Bayonne. Bij aanvang van de etappe stond Eddy nog 4 minuten 23 seconden achter op de leider, Robert Cazala. Met een groep van drieëntwintig vluchters, waaronder zeven Belgen, arriveerde hij ruim voor de klassementsleider in Bayonne. De Fransman Marcel Queheille won uiteindelijk de wedstrijd, maar de Bornemse Eddy Pauwels mocht de gele trui aantrekken met een voorsprong van 1 minuut 26 op Cazala. Aan het thuisfront in Bornem ontstond na deze wedstrijd een spontane vreugde-uitbarsting. Elke Bornemnaar wou delen in het succes van hun Eddy. Talrijke vlaggen en gele truien verschenen in het dorpsbeeld, de jeugd organiseerde een optocht door de straten en de cafébazen deden gouden zaken. Vanaf dat ogenblik sloeg de Tourgekte toe in het dorp. Iedere dag werd er reikhalzend uitgekeken naar het sportvliegtuigje dat 's avonds de extra editie van Het Laatste Nieuws kwam droppen en dat nadien van huis tot huis bedeed werd.

Na de veertiende rit met aankomst in Saint-Etienne veroverde Pauwels, ten nadele van zijn ploegmaat Jos Hoevenaars, terug voor één dag het geel. Tijdens die eerste Tour zou Eddy vijf keer binnen de top tien van een etappe arriveren.

Na de Tour, op 25 juli, werd Eddy gehuldigd door de gemeente Bornem. Op zijn vraag betrof men hierbij ook Jan Adriaensens, als teken van dankbaarheid

voor de raadgevingen en de steun die de jonge renner van deze ancien had gekregen. Heel het dorp verkeerde in feeststemming toen beide vedetten thuis werden afgehaald aan de ouderlijke woning van Eddy in de Nieuwe Kouterstraat. Harmonies en sportverenigingen leidden de renners tussen de mensenmassa naar het gemeentehuis, waar beiden verwelkomd werden door burgemeester Van Lint en zijn schepencollege. Na het ondertekenen van het Gulden Boek en een kleine receptie ging het in stoet naar de Dulft, waar 's avonds een groot tuinfeest werd gehouden. Supporters overhandigden bloemen en geschenken aan hun favoriete renners en van het gemeentebestuur kreeg Eddy een nieuwe, knalgele auto. Na de nodige woorden van lof vanwege de BWB afdeling Antwerpen, werden Pauwels en Adriaensens door afgevaardigde Achiël Van den Broeck geïnterviewd over hun belevenissen tijdens de voorbije Ronde van Frankrijk.

Deze laatste had met verbazing toegekeken hoe Bornem zijn kampioen huldigde. Hij vergeleek het hele gebeuren met de huldiging van Odiel Defraeye toen deze als eerste Belg de Ronde van Frankrijk won of toen Jef Scherens zijn eerste wereldtitel in Rome behaalde: *“Burgemeester Van Lent (sic) hield een opwekkende rede en toen de stoet zich in beweging zette, gelek gans Bornem één vlaggewijk. De stoet zelf was kleurrijk en smaakvol. Opschriften versierden de gevels en uitroepen van sympathie weerklonken te allen kante. De paters van Bornem hadden juist Vlaamse Kermis en in open lucht zou daar op die terreinen de officieuze huldiging doorgaan. Het groeide uit tot iets groots. Tientallen en nog eens tientallen bloemenruikers en geschenken van alle aard werden aangeboden. Adri en Pauwels werden voor de micro gebracht en trokken zich op onberispelijke wijze uit de slag. En toen kwam de burgemeester voor de pinnen met dat ‘klein geschenkje’ waar hij reeds van gewaagd had op het gemeentehuis. Het was inderdaad miniem klein, dat cadeautje van Bornem! Het waren twee kleine sleuteltjes. Die twee sleuteltjes pasten echter toevallig op een flonkernieuwe auto, een limousine, die voor het podium stond.”*²¹⁹

Op het einde van het seizoen, na de laatste criteriums en kermiskoersen, werd Eddy nogmaals gehuldigd door de Antwerpse afdeling van de BWB en door zijn eigen club WAC Hoboken, waar hij ondertussen nog algemeen clubkampioen geworden was. Kort daarvoor was hij in het huwelijk getreden.

Ook in 1960 nam Eddy na de voorjaarsklassiekers deel aan het Criterium du Dauphiné Libéré, dat doorging van 31 mei tot 6 juni. De renner uit Bornem vond immers dat deze wedstrijd voor hem een zeer

goede voorbereiding was in het vooruitzicht van de Tour, alhoewel... Briek Schotte gelijk zou krijgen. De oud-renner beweerde immers dat het geen goed idee was om de Dauphiné te rijden wanneer je enige ambitie had om te presteren in de Tour. De Dauphiné was immers een zeer zware wedstrijd, tijdens dewelke renners zich al kapot reden. Renners die het goed deden in de Dauphiné, blonken niet uit in de Tour. Bijgevolg vond Schotte dat Pauwels hier nooit van start had mogen gaan.²²⁰ Eddy nam deel aan het Criterium du Dauphiné Libéré als kopman van de Belgische ploeg en eindigde vierde. Hij vond dat zijn conditie prima was en schreef dit toe aan zijn deelname aan deze wedstrijd. Later die maand, vlak voor het begin van de Tour, bewees hij dit nogmaals door een overwinning in de Driedaagse van Antwerpen. De Ronde van Frankrijk van 1960 werd echter de slechtste die Eddy ooit reed. Hij eindigde in Parijs pas op de 20ste plaats in het eindklassement, zonder één overwinning en zonder één dag in het geel.

Zijn beste Tour

Op 22 mei 1961 reed het Klein-Brabantse Tourduo Adriaensens-Pauwels zich al eens goed in de kijker tijdens de Haspengouwse Pijl. Beide renners ontsnapten, samen met de Nederlander Jef Lahaye, omstreeks kilometer 42. De drie vluchters bleven verder uitlopen en konden de voorsprong, die opliep tot vier minuten, behouden tot de eindmeet. Adriaensens won die dag, Pauwels werd tweede.

Iets meer dan een maand later, op 25 juni, ging in Rouen de Ronde van Frankrijk van start. Dat jaar won Eddy twee ritten en zijn inspanningen zouden hem uiteindelijk een negende plaats in het eindklassement opleveren.

Toen hij tijdens de derde etappe, tussen Roubaix en Charleroi, als eerste bovenkwam op de Muur van Geraardsbergen, werd Pauwels leider in het bergklassement. Hij bleef deze plaats behouden tot Grenoble, waar de Fransman Charly Gaul na de negende etappe de leiding in dat klassement overnam. De cols van de Chartreuse lagen hem niet, zo verklaarde Eddy later aan de pers.²²¹

De veertiende rit, op 9 juli, ging tussen Montpellier en Perpignan over een afstand van 179 kilometer. En ook die dag toonden beide Klein-Brabanders een prachtig voorbeeld van samenwerking. Jan Adriaensens was vroeg in de wedstrijd betrokken geraakt bij een valpartij. Eddy wachtte zijn kamergenoot op en bracht hem terug in het peloton.

TOURMAN EDDY PAUWELS WORDT HEDEN TE BORNEM GEHULDIGD

Om zijn schitterende prestatie in de Ronde van Frankrijk, waarin Eddy als eerste Belg op de schone 9e plaats eindigde, zal de strijdlustige renner heden te Bornem gehuldigd worden, met programma als volgt :

17 u.: afhaling aan huis, Dulfstraat 22. Met muziek langs Kloosterstraat, Boomstraat naar het gemeentehuis.

18 u.: Ontvangst op het gemeentehuis; daarna stoetsgewijze langs de Statiestraat, N. Kouterstraat, Puursesteenweg, Kapelstraat, Statiestraat, Boomstraat naar Gemeenteschool, alwaar ontvangst en huldiging door de club « Sport en Steun ».

20 u.: Openingsdans door de gevierde, met... Onnodig hier aan toe te voegen dat Bornem zaterdag feestelijk zal bevlagd zijn.

*Aankondiging van de huldiging te Bornem na de Tour van 1961
(Ons Klein-Brabant, 29 juli 1961)*

Toen de Bornemnaar, samen met enkele andere renners, op het juiste moment wist te ontsnappen, was het Jan die de achtervolgende Franse ploeg zoveel mogelijk probeerde af te stoppen. Eddy won die dag de rit, toen hij in de laatste bocht wegreed uit de kopgroep. Na zijn overwinning diende Eddy ook technisch ploegleider en oud-renner Georges Ronsse te bedanken. Ronsse kende het parcours in de buurt van Perpignan vrij goed en had Eddy de raad gegeven om juist voor een vrij gevaarlijke bocht weg te springen. "Ik kende de aankomst te Perpignan. Daarom heb ik aan Eddy gezegd de aanval in te zetten voor de laatste bocht, waarvan ik weet dat hij zeer gevaarlijk is. Ik had gelijk, want heel wat renners zijn daar gevallen. Bovendien heeft mijn man ook een uitstekende tactiek toegepast", aldus Ronsse.²²² Door deze prestatie, waarvoor hij die dag ook de titel van strijdvaardigste renner ontving, omschreef de Franse pers Pauwels als "de Buster Keaton van de Ronde".²²³

Drie dagen later stond Eddy alweer op het bovenste schavotje. De zeventiende rit van Bagnères-de-Luchon naar Pau ging over vijf cols: Peyresourde, Aspin, Tourmalet, Soulor en Aubisque. De Bornemnaar kende de streek als geen ander, want trainingsritten in het voorseizoen leidden hem vaak langs deze wegen. In tegenstelling tot de

voorbijde dagen was het juist die dag barslecht weer, maar Pauwels kwam met 25 seconden voorsprong boven op de Aubisque. Tijdens de afdaling werd hij ingehaald door Marcel Queheille en André Foucher. Het drietal reed samen richting Pau, maar uiteindelijk zou Pauwels alsnog als eerste finishen.

Ondertussen maakten de gemeente Bornem en supportersclub *WAC Sport en Steun* zich op om hun dorpsgenoot op gepaste wijze te huldigen. Deze huldiging vond plaats op 29 juli met een ontvangst op het gemeentehuis, gevolgd door een optocht naar de gemeenteschool op de Sint-Amandsesteenweg. Die avond vond daar nog een groot openluchtfest plaats. Lang kon Eddy echter niet blijven, aangezien hij de volgende dag deelnam aan het Belgisch kampioenschap, waar hij een tiende plaats zou behalen.

De Tour met merkenploegen

Vanaf het najaar van 1961 werd duidelijk dat de volgende Ronde van Frankrijk zou gereden worden met merkenploegen. Het bestuur van het *Dr. Mann*-team toonde echter geen interesse om een ploeg af te vaardigen naar Frankrijk. Eddy zou bijgevolg ongewild moeten wegblijven uit de Tour van 1962. Sportbestuurder Theugels, medeoprichter van deze toch succesrijke ploeg, was het niet eens met de beslissing van het bestuur en nam ontslag om zijn ongenoegen te tonen. Hij werd kort daarna vervangen door François Cools. Het team *Groene Leeuw* was daarentegen wel gemotiveerd om deel te nemen en had Eddy graag als gastrenner aangenomen, omwille van de prestaties die hij de voorbije jaren geleverd had. *Dr. Mann* wou Pauwels echter niet zomaar laten meegaan, dus zat er voor Eddy niets anders op dan effectief over te stappen naar die andere ploeg.

Vanaf april werd hij, met toelating van de Belgische Wielerbond, getransfereerd naar *Groene Leeuw* van Albert (Berten) De Kimpe en Georges De Keukelaere. Door deze transfer kon de Bornemnaar eveneens deelnemen aan de Vuelta. Als kopman van zijn ploeg werd hij negende in het eindklassement en eerste Belg. In de Dauphiné verging het Eddy heel wat minder goed. Hij werd ziek en moest onverrichter zake naar huis terugkeren.

De 49ste Ronde van Frankrijk begon op 24 juni, een dag waar de ploegleiding van *Groene Leeuw* lang naar uitgekeken had. Voor succes was het echter wachten tot 4 juli, toen Pauwels onder daverend applaus met een grote voorsprong de eindmeet in

Pau overschreed. 's Morgens bij het vertrek stond hij slechts vijfenveertigste geklasseerd, met meer dan een kwartier achterstand op de toenmalige leider, de Belg Willy Schroeders van *Faema*. Die dag kon hij, rekenend op zijn expertise, heel wat verloren tijd inhalen. Al vanaf kilometer 25 hadden Eddy Pauwels en de Fransman Marcel Rohrbach een voorsprong opgebouwd die tot zes minuten opliep. Ongeveer honderd kilometer verder liet Pauwels zijn medevluchter in de steek en reed alleen verder naar Pau. *“Tot hiertoe had nog niemand over mij gesproken. Maar ik koos mijn ogenblik. Ik wilde iets beginnen op het ogenblik dat de meesten dood zaten. Ik heb nu al genoeg ondervinding van de Tour om te weten dat hij lang duurt en er vele omwentelingen kunnen in gebeuren. Toch had ik niet verwacht dat ik aan de voet van de Pyreneeën zoveel achterstand zou opgelopen hebben. Maar het had ook zijn goede kant misschien. Als 45ste gerangschikt, op 16'51” van de leider, kon ik zonder al te veel geschadwd te worden in de aanval. De meesten geloofden immers niet meer in mij of achtten mijn aanval op het eerste gezicht niet al te gevaarlijk. ... Het parcours was trouwens in mijn kaart: zo een beetje op zijn Waalse Pijls maar dan nog lastiger natuurlijk. Ik klom tamelijk gemakkelijk en toen Rohrbach op het achterplan geraakte, was ik bijna zeker het in de laatste 20 km alleen te kunnen bolwerken. Ik wou vandaag iets groots verwezenlijken en ik geloof dat ik daar in geslaagd ben ook”*, aldus Eddy aan *Gazet van Antwerpen*.²²⁴ Na dit bravourestuk verkozen de aanwezige journalisten hem tot de meest strijdlustige renner van de dag, waarvoor de Bornemnaar een premie van 11.319 frank in ontvangst mocht nemen.²²⁵

En dit was slechts een begin. De volgende dag in een rit over de Tourmalet bevond Pauwels zich in de kopgroep en arriveerde uiteindelijk als vijfde in Saint-Gaudens. De Tourkaravaan trok verder richting Alpen, waar Eddy zijn klimtalent weer kon botvieren. Op 11 juli ging de rit van Juan-les-Pins naar Briançon over een afstand van maar liefst 241 kilometer. Het peloton diende daarbij enkele hoge Alpentoppen van boven de 2.000 meter te bedwingen. Vier valpartijen, enkele platte banden en uiteindelijk de spreekwoordelijke klop met de hamer kostten Eddy die dag de overwinning. Vlak voordat het peloton de Col de Restefond passeerde, ontsnapte Federico Bahamontes. Eddy was de enige die de achtervolging inzette en de Spanjaard net na de top voorbijreed. Vervolgens ging het helemaal alleen over de volgende beklimming, de Col de Vars. Ondanks alle pech had Eddy aan het begin van de klim naar de Izoard, een col buiten categorie omwille van zijn stijgingspercentage, nog meer dan

twee minuten voorsprong op zijn achtervolgers. Hij werd spijtig genoeg nog voor de top ingehaald. Na al die inspanningen en ontberingen zou Eddy die dag alsnog tiende worden, maar hij verkreeg op het einde van die Tour wel de titel van strijdvaardigste renner in het peloton.

De nationale kranten schreven vol lof over deze unieke prestatie: *“Precies tien jaar geleden, in 1952, waren wij er getuige van hoe de onsterfelijke, de onvergetelijke, de campionissimo Fausto Coppi, de Izoard beklom en de hele ronde achter zich liet. Het was een adelaar, heeft men gezegd, die in de ijle berglucht zijn vleugels uitsloeg en zijn woeste vlucht nam. Vandaag, in hetzelfde onwaarschijnlijke maanlandschap, zagen wij een gewoon kereltje van bij ons, een jongen uit Bornem, waar de sportjournalisten niet eens ernstig rekening mee gehouden hadden in hun pronostieken, op dezelfde plaats triomferen. En wij waren ontroerd”*, schreef de journalist van *Gazet van Antwerpen* in zijn verslag.²²⁶ Ook op het thuisfront werd Eddy gehuldigd omwille van deze uitzonderlijke prestatie. Wielclub *Herleving* organiseerde op 19 augustus te Bornem een huldiging in lokaal Volksmoed en op 10 november was het *WAC Hoboken* die Pauwels in de bloemetjes zette. Autofabrikant *Renault* uit Vilvoorde schonk de Bornemnaar een gloednieuwe, gele Renault 4 voor de strijdlust die hij in de afgelopen Ronde van Frankrijk zeker en vast had getoond. De supporters van Eddy waren euforisch en voor het nationaal kampioenschap, dat op 28 juli in Namen doorging, zette zijn club *WAC Sport en Steun* een autobus in om hun favoriete renner te gaan aanmoedigen. Eddy zou slechts 31ste eindigen, te wijten aan een knieblesure die hij had opgelopen tijdens een van de valpartijen op weg naar de Izoard.

Latere successen in de Tour

In de winter van 1962-1963 verhuisde het gezin Pauwels naar de Sint-Amandsesteenweg, waar hij en zijn echtgenote niet veel later een schoenenwinkel zouden openen. De winter van 1963 was zeer koud en guur en de aanhoudende barre weersomstandigheden maakten trainen onmogelijk. In februari trokken Eddy en enkele renners van zijn ploeg *Groene Leeuw* naar het zuiden om er deel te nemen aan de Ronde van Andalusië, gevolgd door een trainingskamp in Zuid-Frankrijk. Door een zware bronchitis stond Pauwels enkele weken op non-actief, zodat hij zich pas in april terdege kon beginnen voorbereiden op het grotere werk. De Tour van Midden-Oost Vlaanderen, Rund um der Henninger Turm, de Dauphiné en de Ronde

van Luxemburg waren bedoeld als voorbereidingen op de vijftigste Ronde van Frankrijk. Vooral tijdens de laatstgenoemde twee wedstrijden toonde Eddy dat zijn conditie weer optimaal was.

Honderddertig deelnemers, verdeeld over dertien verschillende merkenploegen, vertrokken op 23 juni in Nogent-sur-Marne voor de vijftigste Tour. De eerste rit, over vlakke wegen, eindigend in Epernay, werd onverwacht gewonnen door Eddy Pauwels. Met nog een dertigtal kilometer voor de boeg nam hij samen met nog drie andere renners, waaronder zijn eeuwige rivaal Bahamontes, de vlucht. De vier bleven hun voorsprong behouden en de rit werd in de spurt beslecht in het voordeel van Eddy. Bijgevolg veroverde hij niet enkel de gele leiderstrui, maar ook de groene puntentruï. Deze laatste zou hij de volgende dag al kwijtspelen aan Rik Van Looy, die deze tot het einde van de Tour wist te behouden. Pauwels zelf reed nog drie dagen in het geel, juist wanneer de Tourkaravaan België doorkruiste. Later zou hij beweren dat hij het behoud van de gele trui niet zo belangrijk vond. Hij had tijdens deze Tour zo snel aangevallen om van bij het begin op een goede plaats in het klassement te staan. Uiteindelijk zou hij, met slechts één overwinning, als dertiende te Parijs eindigen. De rest van het seizoen werd opgevuld met deelnames aan criteriums en kleinere koersen. Die fameuze zondag 23 juni, toen Pauwels in Epernay als eerste over de eindmeet kwam, werd in Bornem, en bij uitbreiding in heel Klein-Brabant, de Belgische driekleur en gele truien uit de ramen gehangen.

Overstap naar een buitenlandse ploeg

Na de Tour vertoefde Eddy vaak in Frankrijk, maar hij nam eveneens deel aan wedstrijden in eigen streek en werd nogmaals clubkampioen bij *WAC Hoboken*.

Niet lang daarna maakte de Franse ploeg *Margnat-Paloma-Dunlop* bekend dat Eddy, als enige Belg tussen voornamelijk Fransen en Spanjaarden, tijdens het wielerseizoen 1964 hun rangen zou komen versterken. Bijgevolg werd hij een ploegmaat van zijn rivaal in de bergen, Federico Bahamontes.

Vanaf half november startte Eddy terug met trainen om de nodige conditie op te bouwen naar het volgende seizoen: rijden op de weg, op rollen, achter een derny, maar ook joggen stond op zijn trainingsschema.

Ontvangst bij Margnat (Collectie Harry Van Lent)

Midden januari 1964 trok Eddy met zijn nieuwe ploegmaats naar het zonnige Mallorca. Op dat moment zag hij in de samenwerking met Bahamontes enkel voordelen. Beide klimmers zouden elkaar kunnen ondersteunen in de bergen en Eddy hoopte de volgende Tour bij de eerste vijf te eindigen. Na de trainingsstage volgden de voorjaarskoersen, maar het bleek echter niet mee te zitten voor de renner uit Bornem. De beoogde conditie bleef uit en toen kwam daarbij alweer een bronchitis. Met de Ronde van Romandië, de Midi-Libre en de Dauphiné Libéré kon Eddy eindelijk definitief van start gaan om zich voor te bereiden op de komende Tour. In de Ronde van Romandië werd Eddy vierde in de eindrangschikking en tijdens de Alpenritten van de Dauphiné behoorde hij tot de besten.

Daarna begon de Ronde van Frankrijk. Voor de ploeg moest dit de Ronde van Bahamontes worden en Pauwels werd gedegradeerd tot knecht van de Spanjaard. Dankzij zijn hulp eindigde Bahamontes op de derde plaats in Parijs en behaalde hij de titel van bergkoning. Eddy, die pas als twintigste eindigde, kreeg geen enkele kans om zijn eigen koers te rijden.

Teleurgesteld besloot hij zijn contract bij *Margnat* niet meer te verlengen. Bahamontes had ook zijn beloftes niet gehouden. Hij zou er immers voor

zorgen dat Eddy na de Tour voldoende wedstrijden in Spanje en Frankrijk zou rijden, maar liet niet meer van zich horen. Ook hier in eigen land kreeg Pauwels geen aanvragen meer om deel te nemen aan verschillende criteriums en reed bijgevolg voornamelijk enkele kermiskoersen. Toch won hij midden augustus nog de Grote Prijs van Bernos-Beaulac in de Franse Gironde.

Terug in eigen land

Gedurende de winter 1964-1965 werkte Eddy noodgedwongen een tijdje als vrachtwagenchauffeur bij fruithandelaar Edmond Rochtus uit Branst en startte na een korte rustperiode terug met trainen. Na zijn wedervaren bij de Franse ploeg, keerde hij terug naar *Groene Leeuw*, nu met Hingenaar Martin Van den Bossche als ploegmaat. Beide Klein-Brabanders werden onder andere geselecteerd voor enkele rittenwedstrijden zoals de Omloop van de Provence en het Criterium du Dauphiné Libéré. Voor Eddy waren deze wedstrijden vooral bedoeld als voorbereiding op de Ronde van Frankrijk. Deze startte dat jaar op 22 juni in Keulen, maar Eddy zou deze keer Parijs niet halen. Wegens een zware bronchitis moest hij, met nog maar drie etappes voor de boeg, opgeven tijdens de negentiende rit van Aix-les-Bains naar Lyon.

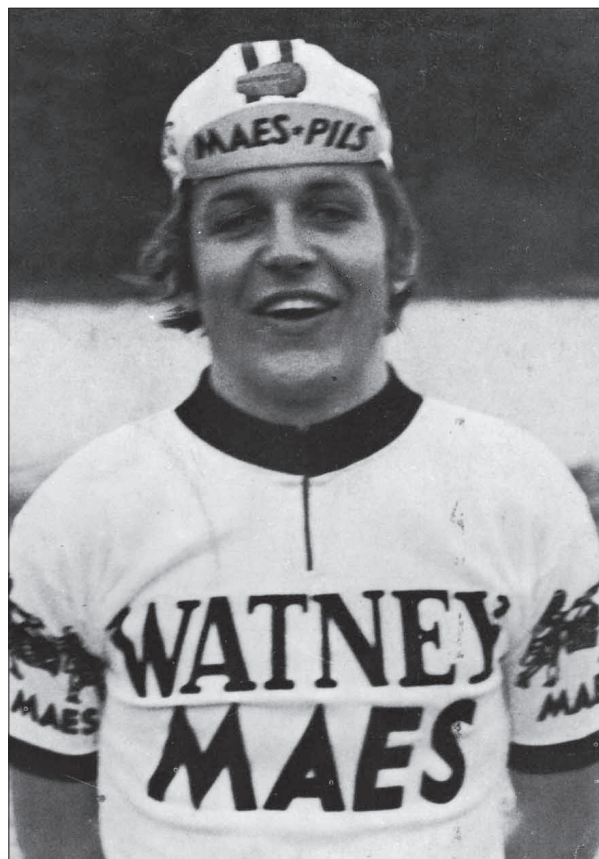
Ook voor het seizoen 1966 kon Eddy aan de slag blijven bij de ploeg van Berten De Kimpe. De ploeg telde negentien beroepsrenners en vier cyclocrossers, met onder anderen Benoni Behey, Walter Godefroot en Erik De Vlaeminck. Van zijn sportbestuurder kreeg hij de raad om zich enkel toe te leggen op het rondewerk. De renner uit Bornem hechtte veel belang aan zijn deelname aan de Vuelta, die vanaf 28 april doorging. Tijdens deze wedstrijd wilde Pauwels immers aantonen dat hij, ondanks zijn leeftijd, nog best in staat was om deel te nemen aan een grote rittenkoers en dat hij in juni voor de achtste keer kon starten in de Ronde van Frankrijk. Maar het lot besliste er anders over. Juist op zijn eenendertigste verjaardag stond de vijfde rit van om en bij de 180 kilometer, met start- en aankomstplaats in Madrid, op het programma. Het parcours ging door het gebergte ten noordoosten van de Spaanse hoofdstad en Eddy wou hier zijn klimtalent nog eens tonen. Ondanks alle inspanningen bleek dat de renner niet meer over de nodige conditie beschikte en hij eindigde in de achterste gelederen van het peloton. De daaropvolgende nacht besliste hij om, op de leeftijd van eenendertig jaar, onmiddellijk een punt achter zijn wielercarrière te zetten.

Toen Pauwels deze beslissing openbaar maakte, publiceerden de kranten artikels die hem loofden omwille van zijn jarenlange prestaties in het peloton en in het bijzonder tijdens zijn zeven deelnames aan de Ronde van Frankrijk. Ook het plaatselijke Ons Klein-Brabant roemde zijn streekrenner: *“Met de Bornemnaar verdwijnt een der beste na-oorlogse ronderenners, want met Stan Ockers en Jan Adri vormde Pauwels ontegensprekelijk een trio uitblinkers uit de grote Tour der laatste tien jaren. Vergeten we niet dat Pauwels vanaf 1959 onafgebroken aan de Ronde van Frankrijk deelnam, vier ritten won en meerdere keren gele truidrager is geweest. In 1963 won hij de openingsrit en het jaar voordien kreeg hij een auto als bijzondere premie van de strijdlustige renner. Voor Klein-Brabant is het verdwijnen van de rennerslijst van Eddy Pauwels een groot verlies en wie weet of onze streek nog ooit een toerman zal krijgen die Bornem en omstreken... en zelfs gans het land wist te begeisteren met zijn strijdlustig rijden en klimmersgaven.”*²²⁷

Na zijn wielercarrière kon Eddy direct aan de slag als arbeider bij ijzerconstructeur Robert Van Beneden uit Ruisbroek. Tot 1968 bleef hij inactief in de wielersport, maar daarna zou hij terug wedstrijden rijden bij de corporatieven. Later maakte hij nog lange fietstochten en werd lid van de Bornemse wielertoeristenclub *Rayonsclub*, die een lokaal had in zaal Victory (bij Victorrekes).

Fernand Peersman Sint-Amands

° 1950

Fernand Peersman (Collectie Fernand Peersman)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1966-1972)

Nieuwelingen (1966-1967)

Juniors (1968-1969)

Liefhebbers (1970-1972)

Profrenner (1973-1974)

Rokado (1973)

Watney (1974)

Liefhebbers (1975)

Belangrijkste prestaties

Juniors

31/12/1969 - 2de eindklassement Trofee voor juniors Het Laatste Nieuws

Liefhebbers

26/04/1971 - 3de in 2de rit Ronde van België

30/04/1971 - 4de in 5de rit Ronde van België

02/05/1971 - 8ste eindklassement Ronde van België
22/05/1971 - 1ste in 1ste rit en voorlopig leider Ster van Henegouwen
24/05/1971 - 7de eindklassement Ster van Henegouwen
24/05/1971 - 3de bergklassement Ster van Henegouwen
30/05/1971 - 6de Ronde van Vlaanderen
18/07/1971 - 1ste Ronde van het Saarland
25/07/1971 - 11de BK op de weg
13/08/1971 - 9de eindklassement DDR Rundfahrt
16/04/1972 - 2de Kortrijk-Galmaarden
24/04/1972 - 1ste in 1ste rit, A, Ronde van België
24/04/1972 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
25/04/1972 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
26/04/1972 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
27/04/1972 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
10/09/1972 - 2de Schaal Egide Schoeters - Oetingen

Profs

15/04/1973 - 3de E5-prijs - Heverlee

Belangrijkste lokale prestaties

Juniores

04/06/1967 - 10de Oppuurs
21/07/1967 - 13de Ruisbroek
26/07/1967 - 9de Branst
20/08/1967 - 5de Oppuurs
20/04/1968 - 2de Ruisbroek
04/05/1968 - 3de Sint-Amands
18/05/1968 - 1ste Bornem
01/06/1968 - 1ste Bornem
20/07/1968 - 2de Ruisbroek
12/04/1969 - 7de Ruisbroek
28/06/1969 - 1ste Ruisbroek
15/08/1969 - 8ste Breendonk
19/08/1967 - 4de Breendonk
20/08/1967 - 5de Oppuurs
14/09/1969 - 1ste Sint-Amands
27/09/1969 - 1ste Sint-Amands

Liefhebbers

09/05/1970 - 2de Mariekerke
16/05/1970 - 9de Sint-Amands
07/06/1970 - 1ste Oppuurs
05/07/1970 - 2de Puurs
18/07/1970 - 4de Branst
30/08/1970 - 3de Kalfort

26/09/1970 - 8ste Mariekerke
12/04/1971 - 2de Sint-Amands
15/05/1971 - 8ste Mariekerke
03/07/1971 - 1ste Puurs
03/04/1972 - 6de Sint-Amands
13/09/1972 - 1ste Sint-Amands
16/09/1972 - 4de Puurs
23/09/1972 - 10de Mariekerke
03/05/1975 - 1ste Sint-Amands
25/04/1976 - 3de Oppuurs

Een sportieve familie

Gedurende zijn jeugd woonde Fernand samen met zijn ouders, broers en zussen boven het postkantoor in de Kerkstraat te Sint-Amands. Zijn ouders, beiden afkomstig uit Oost-Vlaanderen, kwamen kort na hun huwelijk in deze gemeente wonen. In Sint-Amands kende men vader Felix Peersman niet enkel als postmeester, ook bij de plaatselijke verenigingen was hij als lid of bestuurslid een graag gezien persoon. Toen hij nog in Hamme woonde, speelde Felix bij voetbalclub *Vigor Hamme* en was er lange tijd kapitein van de ploeg. Eens in Sint-Amands gevestigd, sloot hij zich aan bij de plaatselijke biljartclub *Onder Ons* en won enkele keren het biljartkampioenschap van de gemeente. Als lid van duivenbond *Union* behaalde Felix meerdere prijzen, zowel op korte vluchten, Frankrijkvluchten, halve fond en fond.

Broers Jan en Noël traden in het voetspoor van hun vader en sloten zich aan bij de in 1966 gestichte voetbalclub *SK Sint-Amands*. Noël zou later nog voetballen voor *FC Boom* en *SK Bornem*, terwijl zussen Cecile en An dan weer actief waren in de basketbalsport.

Dat ook Fernand sportieve kwaliteiten bezat, bleek al snel toen hij als beginnend renner elke week aan de start kwam in de jeugdcategoryën. “*In Peersman bezit Klein-Brabant in ieder geval een der meest beloftevolle jonge renners, waarop in de eerste plaats St. Amands fier mag zijn!*”, concludeerde Ons Klein-Brabant.²²⁸

De Sint-Amandsenaar reed voornamelijk wedstrijden in eigen streek. Wanneer de familie de zomervakanties doorbracht aan de kust, nam Fernand daar deel aan de koersen. Hier moest hij het opnemen tegen onder anderen Freddy Maertens en Michel Pollentier, die de kwaliteiten van Peersman als renner, namelijk snelle demarrages, niet kenden.

Met vader Felix op de Kaai van Sint-Amands (Collectie Fernand Peersman)

Daardoor won hij tijdens één vakantie aan zee eens vijf opeenvolgende wedstrijden.

Als junior zou Peersman tijdens de seizoenen 1968 en 1969 in totaal vierenveertig keer als winnaar over de eindmeet rijden. Hij behaalde zijn eerste

Winst in de Buisstraat te Sint-Amands (Collectie Fernand Peersman)

overwinning in deze categorie op 22 april 1968 te Buggenhout-Opstal.

Op 18 mei 1968 won Fernand een koers te Bornem die georganiseerd werd ter gelegenheid van Grootheide-kermis. Het wedstrijdverslag in Ons Klein-Brabant luidde als volgt: *“In de laatste ronde viel de beslissing wanneer Peersman vlak voor Branstkerk demarreerde en in de korte bochten aldaar 50 m. voorsprong nam. Al over Luipegem werd het dan een helse achtervolging, waarbij vooral Abelshausen en (Ernie) Roskam zich inspanden. Maar Peersman reed of zijn leven er van af hing, de voorsprong schommelde tussen de 20 en 50 meter, tot aan de bergop aan het Kapelleke de kloof definitief geslagen werd en de achtervolgers het opgaven. Alleen tegen allen zegevierde de Sint-Amandsenaar als sterkste man van het lot.”*²²⁹

De supportersclub

In Sint-Amands volgde men de prestaties van Fernand op de voet en al snel kon de jonge renner rekenen op een uitgebreide en enthousiaste supportersclub.

Vanaf januari 1967 was er een nauwe samenwerking met de supportersclub van Frans Kerremans, de *Kerremansvrienden*, met zaal De Leeuw als lokaal. Door Fernand mee op te nemen in deze club, hoopte men een aantal nieuwe leden te verwelkomen en daarom werd op 28 januari 1967 een infovergadering gehouden tijdens dewelke geïnteresseerden konden aansluiten.

Zowel Fernand als Frans waren lid van de *Dijlespurters* en bijgevolg kon men voor beide renners enkele gezamenlijke activiteiten inrichten. Zo trokken de leden op zondag 26 februari 1967 per bus naar Duffel waar het clubkampioenschap van de *Dijlespurters* gehouden werd. Fernand zou die dag echter moeten opgeven door een valpartij.

Om de clubkas te spijzen, organiseerde de supportersclub vanaf augustus 1967 een Zomer Dansavond. In het najaar vonden er in een aantal Sint-Amandse cafés tritsingen plaats ten voordele van de supportersclub. De eerste prijs was stevast een koppel jonge duiven, geschonken door vader Felix Peersman.

Toen Fernand in juni 1969 aangeduid werd om deel te nemen aan het Belgisch kampioenschap voor junioren te Nandrin, legde de supportersclub een bus

in om hem te gaan aanmoedigen. Geïnteresseerden konden deelnemen voor de prijs van 80 frank.

Bij het begin van het wielerseizoen 1970 zou de supportersclub van Fernand, onder de benaming *Eerlijk duurt het langst*, een eigen lokaal hebben in het café van Aloïs Vincke en Elza Steuns in de Borgstraat. De renner had het vorige seizoen in totaal 31 overwinningen bijeen gereden. Voorzitter van deze nieuwe supportersclub, die al snel meer dan honderd leden telde, was Theofiel Van Hemelrijk. Desiré Van Perre (*t Sneeke*) nam het ondervoorzitterschap waar.

Bij de liefhebbers

Ook bij de liefhebbers toonde de renner uit Sint-Amands vaak zijn capaciteiten. Eind april 1971 ging de Ronde van België voor liefhebbers van start. De Mechelse *Dijlespurters* vaardigden een ploeg af met Fernand Peersman en Ernie Roskam als Klein-Brabantse vertegenwoordigers. Volgens wieljournalist René Van Riet was Peersman de revelatie van deze rittenkoers. Door voortdurend in de aanval te gaan, zorgde hij niet enkel voor het nodige animo, maar zijn demarrages legden de wedstrijd ook vaak in een beslissende plooi.²³⁰

Op de eerste dag van de Ronde van België, 25 april, toonde Fernand al dat hij op dat ogenblik over een zeer goede conditie beschikte. Nog diezelfde dag wonnen de *Dijlespurters* de ploegentijdrit op een plaatselijk parcours te Neerharen. In de tweede etappe tussen Neerharen en Wanfercée-Baulet en in de vijfde etappe tussen Oostende en Ledegem eindigde Peersman respectievelijk als derde en vierde. Pech tijdens enkele andere ritten weerhield hem echter van een ereplaats in het eindklassement. Ook Ons Klein-Brabant bracht uitvoerig verslag uit over het wedervaren van Fernand tijdens de Ronde van België en concludeerde: *“Grote uitblinker... maar ongelukkigste uit Ronde van België. Een achtste plaats in zo'n lastige rittenkoers als de Ronde van België met al de beste renners van het land... zou de meesten al bevredigen, maar in dit geval geenszins de werkelijke belofte uit Sint-Amands, voor wie er alleszins een tweede plaats inzat. Fernand kende geen greintje meeval en deed in de laatste (tijd)rit nog een ernstige val bij wielbreuk, zodat de moedige kerel gekneusd en bloedend toekwam. Peersman heeft toch als grote troost dat zijn prestaties niet onopgemerkt zijn gebleven... en dit betekent heel wat voor een renner die wil doorbreken.”*²³¹

Op 22 mei kwam Peersman aan de start in Wanfercée-Baulet voor de Ster van Henegouwen. Hij won de eerste rit en stond na drie etappes als zevende gerangschikt in het eindklassement en als derde in het klassement voor de bergprijs. Nog in mei finishte hij als zesde in de Ronde van Vlaanderen voor liefhebbers. Twee maanden later, het was dan al midden juli, werd hij de winnaar van de Ronde van het Saarland.

Waarschijnlijk omwille van al deze schitterende prestaties mocht Fernand, samen met onder anderen Gustaaf Van Cauter en Michel Pollentier, tussen 8 en 13 augustus deelnemen aan de Ronde van Oost-Duitsland. Peersman eindigde negende in het eindklassement, op 5 minuten en 8 seconden van de winnaar, de Oost-Duitser Wolfgang Wesemann. Michel Pollentier werd eerste Belg op de derde plaats. De Belgische ploeg eindigde in het ploegenklassement als tweede.

Tijdens een interview met *Gazet van Antwerpen*, begin maart 1972, vertelde Fernand over zijn twijfels. Ondanks zijn schitterende prestaties gedurende het seizoen 1971 was hij er helemaal niet zeker van om het als profrenner te kunnen maken: *“Ik moet toegeven dat ik doodgraag zou slagen als wielrenner, maar doe ik er wel genoeg voor? Als ik in een wedstrijd meen dat ik in een verloren stelling rijd, geef ik op. Ik wil dan geen nutteloze krachten verspillen. Maar niet iedereen ziet dat zo. Lucien Acou heeft me zelfs al gezegd dat ik op die manier mijn loopbaan verknoei...”* Fernand wist toen wel dat hij tot de beste liefhebbers van het ogenblik behoorde, maar twijfelde of dit wel een garantie zou zijn voor een succesvolle profcarrière.²³²

Dat seizoen kreeg Fernand leeftijdsgenoten Freddy Maertens, Michel Pollentier, Ludo Delcroix en Josée De Cauwer als tegenstrevers. Na een zestiende plaats in Gent-Gent, begin maart, werd hij op 12 april 1972 tweede in Kortrijk-Galmaarden. Hier stond onder andere een beklimming van de Muur van Geraardsbergen op het programma. Peersman liet die dag Maertens en Pollentier achter zich toen hij op vijf kilometer van de eindmeet samen met Lucien De Brauwere wegsprong. Hij moest zijn medevluchter echter laten voorgaan in de eindspurt.

Op 24 april startte de Ronde van België met een wegrit van ongeveer 115 kilometer tussen Sint-Truiden en Jambes. Ploegmaat bij de *Dijlespurters* Rudi Reypens had een kleine voorsprong opgebouwd op een achtervolgend groepje waarin zich ook Peersman bevond. Kort voor de eindmeet sloegen zowel Reypens als het merendeel van zijn

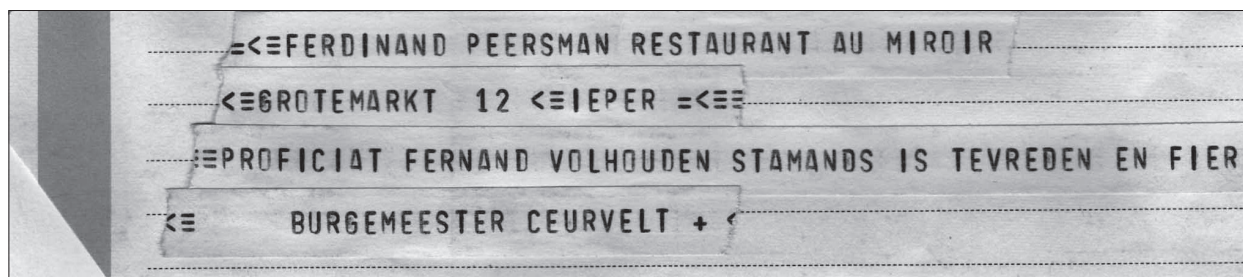

Als leider in de Ronde van België (Collectie Fernand Peersman)

achtervolgers een verkeerde richting in. Fernand, die helemaal achteraan in het groepje reed, kon tijdig afremmen en de juiste weg volgen. Daardoor nam hij een voorsprong van ongeveer tweehonderd meter en mocht als eerste de leiderstrui aantrekken. *“De zege ging dus naar Ferdi Peersman, een Pallieter zoals je er nog maar zelden een zal vinden. Een zeer sympathieke kerel, die echter al eens vergeet wat je als renner allemaal moet doen en laten om er te komen. Met zijn huidige conditie en met Frans Cools als sportbestuurder zien we hem echter wel in staat om een zeer goede ronde te rijden...”*, schreef André Putzeijs in *Gazet van Antwerpen*.²³³

Dankzij een uitstekende conditie kon Peersman zich tijdens de volgende ritten bevestigen als leider. Verder kreeg hij ook voldoende hulp van zijn ploegmaats Frans Van Looy en Gregoor Van Moer om de leiderstrui om zijn schouders te houden. Hij oogstte vooral lof om de manier waarop hij in de derde rit de Kemmelberg opfietste en niemand de kans gaf om weg te glippen. Zelfs Freddy Maertens werd gedwongen om netjes achter de Sint-Amandsenaar te blijven.²³⁴

Felicitaties van de burgemeester (Collectie Fernand Peersman)

Na de vierde rit met aankomst te Oostende leek alles erop dat Peersman de Ronde van België voor liefhebbers, editie 1972, zou winnen. Twee rivalen, Staf Hermans en Michel Pollentier, hadden onderweg de nodige problemen gehad en vormden nog weinig bedreiging. In Sint-Amands was iedereen enthousiast, zeker omdat de Ronde van België, met Peersman in de leiderstrui, de volgende dag door Sint-Amands zou rijden. Velen maakten zich op om ergens langs het parcours voor hun dorpsgenoot te gaan supporteren. Ook burgemeester Ceurvelt deelde in de geestdrift en stuurde een telegram met felicitaties richting Oostende.

In de vijfde rit van Oostende naar Herentals kwam Fernand, samen met Freddy Maertens en nog een twintigtal anderen, in de buurt van Knesselare zwaar ten val, waardoor hij meer dan een minuut achterstand opliep. Ook wanneer de renners in Sint-Amands arriveerden, had Peersman nog een ruime achterstand op het peloton. De volgende dag ging hij nog van start, maar diende onderweg onverrichter zake op te geven. Een eindoverwinning was bijgevolg uitgesloten. Deze eer kwam nu toe aan zijn ploegmaat en helper Gregoor Van Moer.

Die valpartij zou trouwens nog lang blijven nazinderen. De knieblesure die hij hierbij had opgelopen, zorgde voor een verplichte rustperiode. Nadien zou Fernand nog aantreden in de Ronde van Namen en de Waalse Pijl. Het najaar werd ingezet met een tweede plaats, na streekgenoot Karel Rottiers uit Wintam, in de Schaal Egide Schoeters, die doorging op 10 september. Daarna volgde nog winst in kermiskoersen te Sint-Amands en te Puurs.

Op 28 september 1972 behaalden de *Dijlespurters*, met Fernand Peersman, Ludo Delcroix, Paul Van Haudt en Erik Van Lent, een tweede plaats in het Belgisch kampioenschap ploegentijdrit te Doornik. Ze eindigden op slechts dertig seconden achter winnaar *WSC Torhout*, waartoe onder anderen Freddy Maertens en Michel Pollentier behoorden.

Een korte profperiode

Voor het seizoen 1973 kon Fernand aan de slag als beroepsrenner bij *Rokado*, een ploeg onder leiding van Lomme Driessens, Florent Vanvaerenbergh en Rolf Wolfshohl. Hiertoe behoorden onder anderen ook renners als Herman Van Springel, Rik Van Linden, Georges Pintens, Roger Pingeon en Baasrodenaar Eddy Peelman. In het voorjaar nam Fernand deel aan verscheidene rittenwedstrijden, zoals de Ronde van de Levante, waar hij als vijftiende en eerste Belg eindigde. Midden april werd Peersman derde in de E5-prijs te Heverlee. Niet lang daarna kreeg hij van zijn ploegleiding het bericht om deel te nemen aan de Vuelta in dienst van Eddy Peelman, Gerben Karstens en Pieter Nassen.

De Ronde van Spanje ging dat jaar van start op 26 april. Eddy Merckx won het eindklassement en toch mocht Fernand naast hem de ereronde rijden... als rode lantaarn. Het was een vrij zware editie geweest, waardoor veel renners vroegtijdig afhaakten. Uiteindelijk stonden er bij het begin van de laatste etappe slechts 62 volhouders aan de start en na die rit bekleedde Fernand Peersman uit Sint-Amands de 62ste plaats. En toch had hij slechts een uur achterstand op Merckx.

De rest van het seizoen nam Fernand vaak deel aan koersen in eigen streek, zoals te Mariekerke, Willebroek, Baasrode en Niel, waar hij alsnog diverse prijzen wist te veroveren.

Voor het komende seizoen ondertekende Peersman in november 1973 een contract bij *Watney-Maes*, met Willy Jossart en Albert De Kimpe als ploegleiders. Kopman was Frans Verbeeck, die tijdens het Belgisch kampioenschap 1973 te Soumagne als eerste over de eindmeet kwam, voor Eddy Merckx en Willy Planckaert.

De ploeg zou tijdens het seizoen 1974 niet deelnemen aan de grote rittenwedstrijden maar zich eerder concentreren op het kleinere rondewerk, zoals de Ronde van België, de Vierdaagse van Duinkerke,

het Criterium du Dauphiné Libéré en de Midi-Libre. Dat voorjaar had Peersman echter met de nodige pech te kampen en toen hij bovendien terug sukkelde met zijn knie, dacht hij eraan om te stoppen met het profwielrennen. Tijdens zijn deelname aan de Dauphiné doken er weer allerlei problemen op, waardoor Fernand opgaf, zijn ontslag indiende bij *Watney* en begon aan een carrière als postbode.

Terug liefhebber

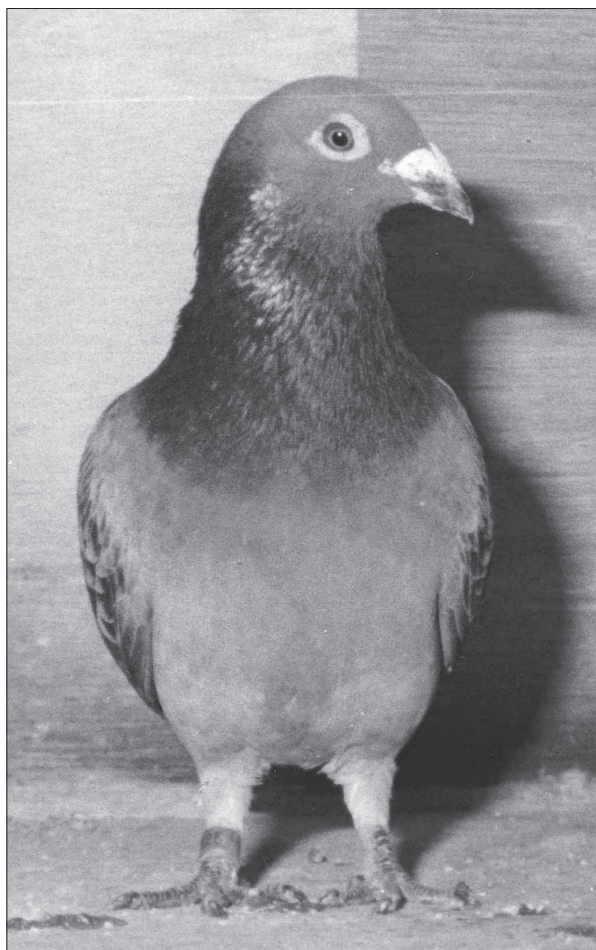
Slechts voor enkele maanden, bij het begin van het seizoen 1975, ging Peersman terug van start als liefhebber. Ondertussen werkte hij al een tijdje als postbode en wielrennen was nu slechts een hobby. Na enkele oefenritten met *Dijlespurters* Fons Cools en Johny Rottiers kon Fernand terug de beoogde resultaten behalen. Bij zijn wederoptreden te Malderen eindigde hij al direct op de zesde plaats. Daarna liet hij in Dworp iedereen achter zich en won de wedstrijd met voorsprong op zijn achtervolgers. Voor deze prestatie kreeg hij vanwege zijn collega's in het postkantoor van Puurs prompt vier dagen speciale vakantie toegewezen.²³⁵ Fernand vervulde zijn zegereeks op 3 mei op de Larendries te Sint-Amands.

Na de wielercarrière

Nadat Fernand uiteindelijk ook als liefhebber stopte met wielrennen, bleef hij evenwel nog actief op sportief vlak. Eerst speelde hij een tijdje voetbal bij *Vigor Hamme* en nadien bij de Sint-Amandse *Romainboys*.

Samen met zijn jongere broer Noël voetbalde hij daarna nog bij de eerste ploeg van *SV Bornem* als linksback. Met deze ploeg klopten ze *Eendracht Aalst* met 0-1 in de achtste finale van de Beker van België. De volgende wedstrijd, de kwartfinale, werd te Bornem onder grote publieke belangstelling gespeeld tegen *Standard Luik*. Fernand, als linksback, stond die dag opgesteld tegen de Hongaar Gyula Visnyei.

Een tijdje later kreeg Fernand de vraag om trainer-speler te worden bij de Oppuurse liefhebbersvoetbalclub *De Tutters*. Deze ploeg zou in 1981 onder voorzitterschap van Willy Van Muyllder uitgroeien tot *FC Oppuurs*. Naast trainer-speler was de oud-wielrenner eveneens stichtend lid en bestuurslid.

De duif die de eerste prijs won van de internationale Barcelonavlucht 1982 (Collectie Fernand Peersman)

Nu is Fernand nog steeds actief in de duivensport. Samen met zijn oudere broer Jan was hij één van de stimulators van het fondspel in Klein-Brabant. De broers hadden het geluk dat ze de duiven van hun vader en deze van een buurman, Pieter De Busschere, konden samen zetten om zo de beste duiven met elkaar te combineren.

Laatste in de koers, eerste met de duiven

In 1982 brachten Jan en Fernand Peersman hun dorp Oppuurs in de belangstelling van de pers toen ze de eerste prijs wonnen van de internationale Barcelonavlucht 1982. Aan deze vlucht namen meer dan 15.000 duiven deel. De vogels werden te Barcelona op 4 juli gelost om 8u10 en de winnaar arriveerde de volgende dag op zijn hok om 8u15 en 54 seconden.²³⁶ Later zouden de broers nog een derde prijs winnen voor een internationale vlucht op Pau.

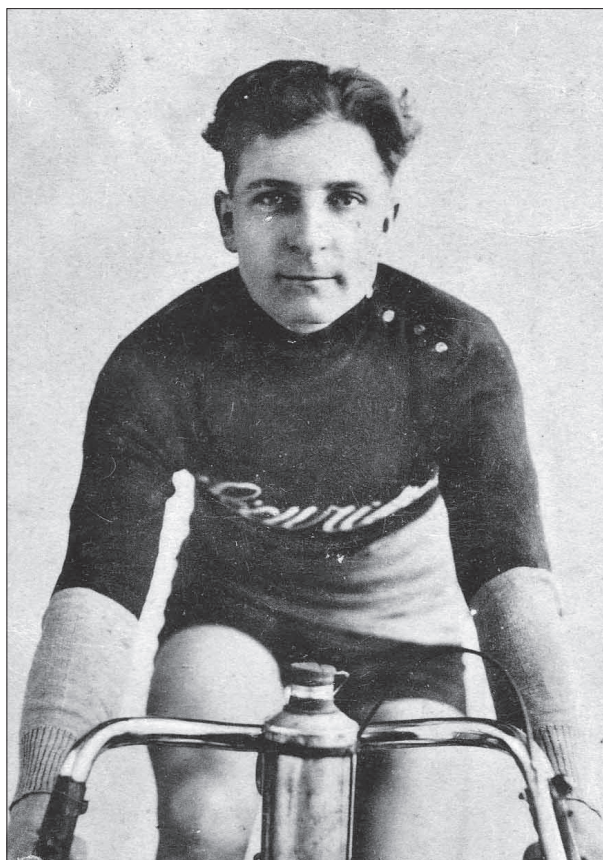
In de voetsporen van zijn vader

Naar het voorbeeld van zijn vader was zoon Gerben Peersman, geboren in 1990, eveneens actief in de wielersport. Van zijn veertiende tot zijn achttiende reed hij enkele prijzen in de jeugdcategoryën. Na zijn studies chemie startte hij terug op zijn drieëntwintigste bij de elite zonder contract bij *Steeds Vooraan Kontich*. Tot zijn beste prestaties behoren onder andere een overwinning in Nieuwkerken-Waas en in de Arden Challenge in 2018 en een vierde plaats in het provinciaal kampioenschap van Antwerpen in 2019. Gerben stopte met wielrennen in 2020.

Louis Rolus Bornem

° *Bornem*, 07/06/1907

+ *Gottem (Deinze)*, 26/05/1940

Louis Rolus (Collectie Marcel Rolus)

Clubs

KWC De Schelde - Antwerpen / Sport
Vermaakt - Antwerpen / Antwerp Wieler- en
Supportersclub - Antwerpen

Jeugdcategoryën (1925-1927)

Nieuwelings (1925)

Juniores (1926-1927)

Onafhankelijken (1928)

Profrenner (1929-1940)

Belangrijkste prestaties

Juniores

22/05/1927 - 1ste in 1ste rit Ster der Juniors

22/05/1927 - 1ste voorlopig klassement Ster der Juniors

26/05/1927 - 3de in 2de rit Ster der Juniors

26/05/1927 - 1ste voorlopig klassement Ster der Juniors

29/05/1927 - 5de eindklassement Ster der Juniors

05/07/1927 - 1ste Grote Dijleprijs - Mechelen

30/08/1927 - 5de Schaal Sels - Merksem

Onafhankelijken

22/04/1928 - 10de Brussel-Luik

15/07/1928 - 4de BK op de weg - Huy

Profs

27/08/1929 - 9de Schaal Sels - Merksem

08/09/1929 - 6de Drie Zustersteden

15/10/1929 - 5de Sluitingsprijs - Putte-Kapellen

06/04/1930 - 2de Den Haag-Brussel

07/05/1930 - 4de in 1ste rit Ronde van België

11/07/1930 - 3de Gulden Sporenprijs - Zottegem

19/08/1930 - 5de in 2de rit Criterium der Arendsjongen

02/09/1930 - 7de Schaal Sels - Merksem

14/10/1930 - 7de Sluitingsprijs - Putte-Kapellen

04/06/1931 - 7de in 1ste rit Ronde van België

01/09/1931 - 8ste Schaal Sels - Merksem

15/08/1933 - 9de Omloop van België

15/08/1934 - 2de Omloop van België

16/10/1934 - 3de Sluitingsprijs - Putte-Kapellen

15/10/1935 - 3de Sluitingsprijs - Putte-Kapellen

08/03/1936 - 7de Antwerpen-Gent-Antwerpen

05/05/1936 - 6de in 1ste rit Ronde van België

09/05/1936 - 1ste in 4de rit Ronde van België

Belangrijkste lokale prestaties

Juniores

12/08/1925 - 3de Oppuurs

30/05/1926 - 10de Mariekerke

14/08/1927 - 4de Bornem

00/00/1927 - 3de Sint-Amands

00/00/1927 - 2de Sint-Amands

Onder de vleugels van grote broer

Louis Rolus startte met wielrennen dankzij zijn oudere broer Karel, die op zijn beurt, aangemoedigd door de Bornemse ex-profrenner en velomaker Kamiel Messelis, vanaf ca. 1920 deelnam aan verscheidene wegkoersen. Op 1 augustus 1920 reed Karel de wedstrijd Brussel-Oostende voor beginnelingen en enkele maanden later, op 4 oktober, werd hij vijfde te Bornem. Hij vertoefde ook vaak op de velodroom te Boom, in het gezelschap van zijn twee jongere broers.

De jongste broer, Louis, zag het levenslicht te Bornem op 7 juni 1907. Het gezin Rolus-Van Riet woonde op dat ogenblik op de Puursesteenweg nummer 57. Vader was mandenmaker van beroep en had graag een andere toekomst voor zijn zoon gezien dan het wielrennen.

De jongeman startte in 1925 als lid van wielierclub *De Schelde* uit Antwerpen, bij de beginnelingen. Hij reed zijn eerste wedstrijd te Grembergen en won meteen in de spurt. In deze categorie kwam hij in totaal twaalf keer als eerste over de eindmeet. Door deze goede resultaten maakte Louis al in 1926 de overstap naar de juniorees en belandde daarmee in dezelfde categorie als zijn broer Karel. Beiden stonden vaak samen genoteerd in deelnemerslijsten en uitslagen van toenmalige wielwedstrijden. In de Trophée Peugeot, die op 6 april 1926 doorging te Antwerpen, werd Karel elfde en Louis veertiende. Toen dat jaar de Grote Prijs Messelis te Bornem werd verreden, gaven de broers forfait wegens “concurrentiestrijd”, wat bij enkele Bornemse wielierliefhebbers voor de nodige commotie zorgde. Nog in 1926, op 4 juli, vormden Karel en Louis een team in een zes-urenkoers voor juniorees op de wielierbaan te Boom.

Jaren van succes

Het wegseizoen 1927 werd een succesvol jaar. In dienst van het fietsenmerk *Safe* schreef de Bornemnaar over het hele seizoen niet minder dan zeventien overwinningen op zijn palmares. Hij zette in mei een schitterend resultaat neer in de Ster der Juniors, een rittenwedstrijd die men toen beschouwde als het Belgisch kampioenschap voor deze categorie. Door een overwinning en een derde

plaats in de eerste twee ritten, vertrok hij op 29 mei als grote favoriet in de derde en laatste etappe. Iedereen zag Rolus al als eindoverwinnaar, maar het lot besliste er anders over. Ongeveer halfweg de wedstrijd reed Louis plat, waardoor hij genoodzaakt was om even te stoppen om dit euvel op te lossen. Dit ging bij zijn concurrenten niet onopgemerkt voorbij en zij zetten de aanval in. Rolus reed de rit nog uit, maar zakte weg naar de vijfde plaats in het eindklassement. In augustus stond hij met 45 punten afgetekend aan de leiding van het Criterium van de Antwerpse Juniors. Maar ook hier verspeelde hij zijn leidersplaats door pech. Later die maand arriveerde hij in de Schaal Sels, weliswaar met tien minuten achterstand op winnaar Oscar Houtman, als vijfde. Op de wielierbanen van Boom en Sint-Gillis Dendermonde reed Rolus regelmatig enkele prijzen. Met Jan Snabels als ploegmaat, won hij te Boom op 8 mei een koppelwedstrijd over honderd kilometer.

Tijdens dit seizoen richtte zijn broer Karel, velomaker en herbergier, een supportersclub op voor Louis. Supportersclub *Bornhem Sportif* organiseerde op 14 augustus de Grote Prijs Rolus. De winnaar, een zekere Van den Eynde uit Tremelo, ging met een gloednieuwe fiets ter waarde van achthonderd frank naar huis. Louis werd pas vierde maar won bijna alle premies.

Begin 1928 sloot Louis zich aan bij wielierclub *Sport Vermaakt* uit Antwerpen, waarmee hij aan tal van interclubs deelnam. Hij reed op 11 maart in Schellebelle zijn eerste wedstrijd bij de onafhankelijken en werd direct zevende. Op 15 juli veroverde Rolus een vierde plaats op het Belgisch kampioenschap voor onafhankelijken te Hoei. Juist één maand later behaalde hij tijdens een wedstrijd in Meerdonk zijn eerste en enige overwinning van dat wielierjaar.

Profrenner zonder ploeg

Enkel omdat er toen meer wedstrijden voor deze categorie ingericht werden, maakte Rolus op 5 juni 1929 de overstap naar de profs. Hij sloot zich niet aan bij een wielerploeg en stond daardoor in deelnemerslijsten als “afzonderlijke” vermeld. Tijdens zijn eerste wedstrijd te Brasschaat-Polygoon reed Louis, samen met Georges Ronsse en Gust Verdyck, geruime tijd aan de leiding. In de zevende ronde veroorzaakte een overstekende vrouw een valpartij bij de drie leiders, waardoor Verdyck genoodzaakt was op te geven. Rolus en Ronsse werden later nog ingelopen, maar de Bornemnaar

haalde alsnog een vijfde plaats in de spurt. Een journalist van Sportwereld becommentarieerde de wedstrijd als volgt: “*Louis Rolus stak te Brasschaet-Poligoon zijne stoute schoenen aan. Geen werk genoeg vindende in zijne categorie, stapte Louis ineens bij de beroepsrenners over en leverde eene buitengewone schoone koers.*”²³⁷ Enkele dagen later werd hij negende in Luithagen. De renner had ook vaak te kampen met technische problemen. Volgens een journalist reed hij toen meer banden plat dan het jaar dagen telde. Op 8 september nam Louis deel aan de Drie Zustersteden en kwam aan de leiding net op het ogenblik dat de renners door Bornem reden. Met een zesde plaats in het eindklassement kreeg hij van de pers de nodige lofbetuigingen. In het najaar sleepte de renner uit Bornem tijdens kermiskoersen nog verscheidene prijzen in de wacht.

Midden december debuteerde Louis in de Wintervelodroom te Brussel tijdens een wedstrijd op eigen kracht, over een afstand van honderd kilometer, tijdens de Trofee der Azen. Het verging Rolus zeker niet slecht, maar toch kwam hij ietwat tekort tegenover de meer ervaren pistiers. Tijdens de eindejaarsdagen volgde een korte rustperiode om daarna, samen met Pol Roosemont uit Oppuurs, van start te gaan met de voorbereiding op het komende wegseizoen.

Op 6 april 1930 eindigde Rolus met een fiets van het merk *Elan* tweede in de wedstrijd Den Haag-Brussel, een koers van om en bij de 200 kilometer waaraan 89 renners deelnamen. De Bornemnaar reed aan de leiding bij het binnenkomen van Brussel, maar verspeelde zijn eerste plaats alsnog door een tactische fout. Rijwielfabrikant *Elan*, gevestigd op de Bergense Steenweg te Brussel, plaatste de uitslag een tijdje als advertentie om de degelijkheid van hun merk te promoten.²³⁸

Op 13 april nam Louis voor de allereerste keer deel aan de Ronde van Vlaanderen. Baasrodenaar Frans Bonduel won deze klassieker, terwijl Rolus met pech te kampen had en tot driemaal toe plat reed. Tijdens Parijs-Brussel moest hij opgeven ten gevolge van een valpartij ergens in het noorden van Frankrijk. Pas in juli mocht Rolus zegevieren in een eindspurt tegen twee andere renners, te Merchtem. “*De winnaar noemt Louis Rolus en ’t doet ons plezier, omdat het een jongen uit de streek is en daar hij steeds op het voorplan stond is ’t hem van harte gejongd*”, aldus het verslag in Sportwereld.²³⁹ Gedurende de zomermaanden eindigde hij onder andere nog als derde in de Gulden Sporenprijs te Zottegem, als vijfde in de tweede rit van het Criterium der Arendsjongen en als zevende in de Schaal Sels te

Merksem. Rolus beëindigde het seizoen 1930 op 14 oktober met een zevende plaats in de Sluitingsprijs te Putte-Kapellen.

Ook op de piste kende Rolus dat jaar succes. Hij was vooral actief op de wielersbaan van Sint-Gillis Dendermonde, waar hij over het hele jaar enkele mooie prijzen wist te bemachtigen. In het Nederlandse Kapellebrug veroverde hij nog een tweede plaats in een koppeltijdrit over vijfhonderd ronden. Te Ruien wonnen hij en Karel Clapdorp een inhaalwedstrijd en een koppeltijdrit van honderd kilometer.

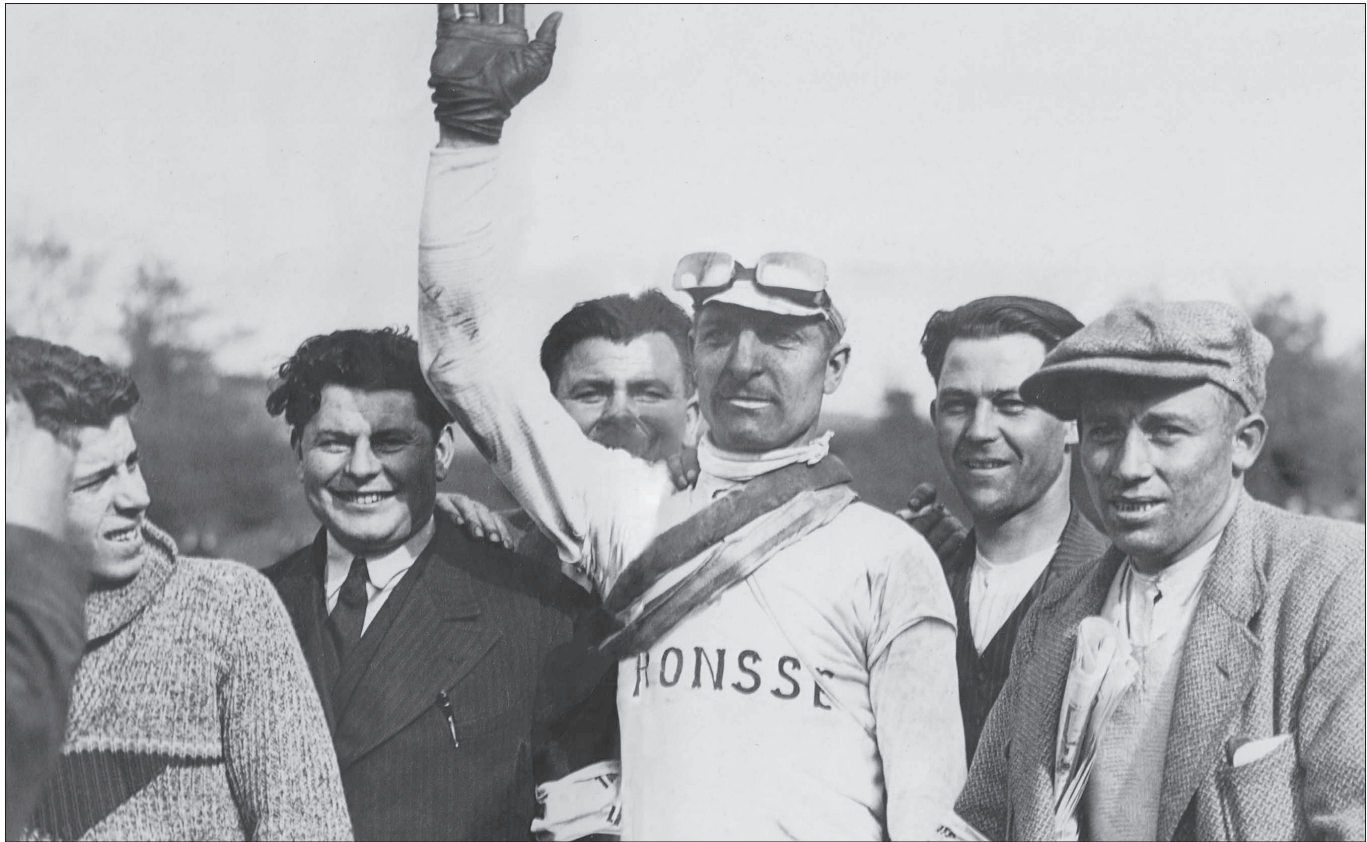
Tijdens het seizoen 1931 nam Louis, net als het voorbije jaar, deel aan tal van wedstrijden en sleepte daarbij meerdere prijzen in de wacht. Overwinningen bleven echter voorlopig uit. Van 3 tot 7 juni ging de Ronde van België van start. In de eerste rit, van Brussel naar Luik, arriveerde Louis ergens in het peloton en kreeg, net als alle achttien andere renners die samen met hem over de eindmeet reden, hierdoor een vijfde plaats toebedeeld in het voorlopig klassement. Na de tweede rit, tussen Luik en Luxemburg, kwam hij ex aequo met negen andere renners op de vierde plaats terecht door die dag als zevende te eindigen. Uiteindelijk zou Rolus veertiende worden in het eindklassement, op exact 51 minuten na winnaar Maurice Dewaele.

Vervolgens werd Louis op 17 juni eerste in het kampioenschap van Antwerpen-West te Zwijndrecht en kreeg voor deze overwinning een zegepalm en een geldbedrag van 1.500 frank. In september eindigde hij te Melsele nogmaals als eerste. Met de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* behaalde hij op 1 september een achtste plaats in de Schaal Sels te Merksem. Zijn club stond, met 52 punten, op de tweede plaats in de ploegenrangschikking.

Bij de rapsten van België

Op 5 januari 1932 trad Louis in het huwelijk met Josephine Siebens uit Blaasveld. Kort daarna, op 21 februari, werd hij tweede in het clubkampioenschap van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub*. Gedurende de volgende jaren nam Louis regelmatig deel aan wedstrijden, voornamelijk kermiskoersen, en behaalde nog geregeld een prijs. Zowel in 1934 als in 1935 werd hij derde in de Sluitingsprijs te Putte-Kapellen. Toch had hij vaak af te rekenen met pech, zowel door technische problemen als door valpartijen. In het winterseizoen vond je hem, samen met zijn vriend en streekgenoot Pol Roosemont, op de wielerpiste, waar ze samen

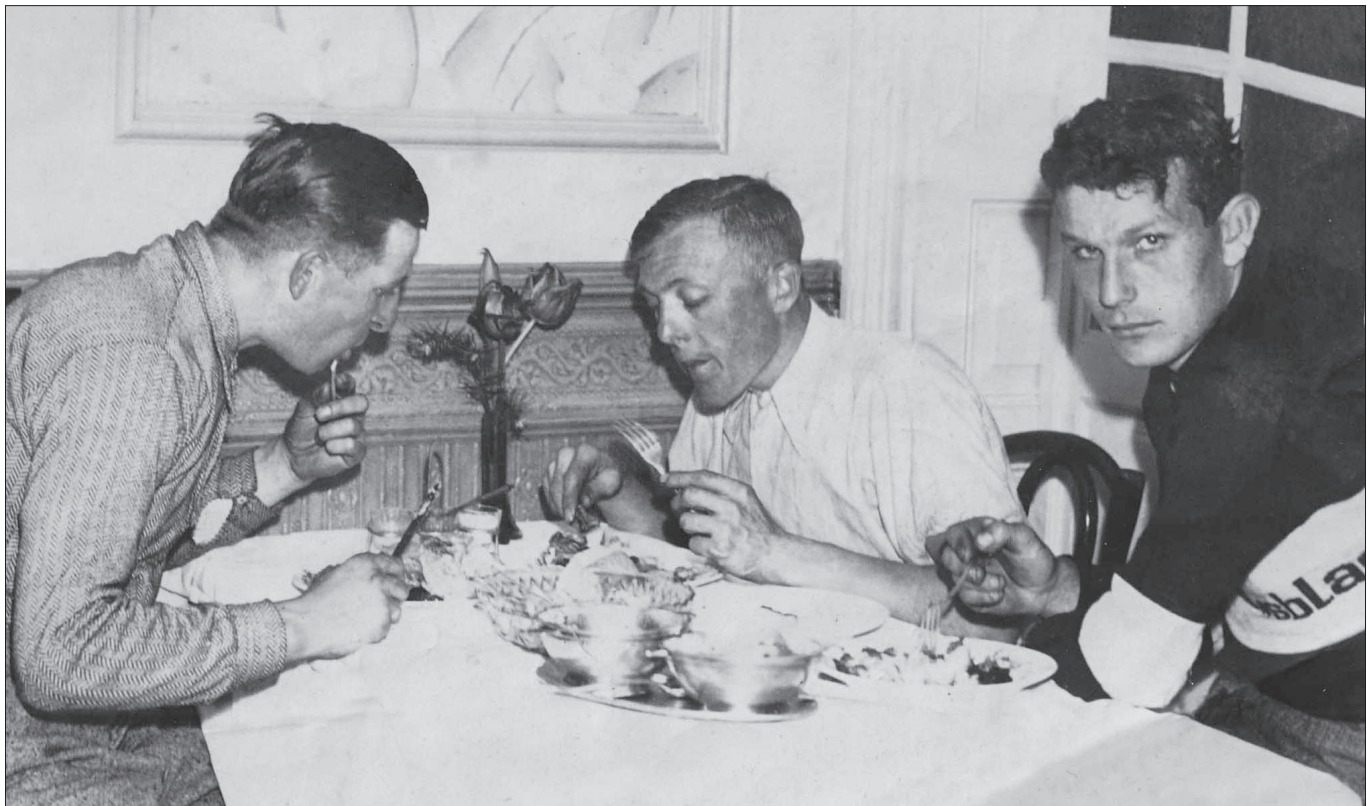

Winnaar van een rit in de Ronde van België in 1936 (Collectie Marcel Rolus)

aan wedstrijden ploegenkoers en achtervolging deelnamen. Zo reden beiden in het najaar van 1935 een tandemkoers in het Antwerpse Sportpaleis. Verder was hij aanwezig op meerdere sportavonden

in de wijde omgeving van zijn woonplaats. In deze periode baatte Louis café Sportwereld uit in Bornem en organiseerde van daaruit verscheidene wedstrijden voor jonge wielrenners.

Aan de maaltijd na de overwinning met van links naar rechts Louis Rolus, Kamiel Van Iseghem en Léon Louyet (Collectie Marcel Rolus)

Pas in 1936 haalde Rolus nog eens hetzelfde niveau van weleer. In de openingsklassieker Antwerpen-Gent-Antwerpen behaalde hij de zevende plaats. Later, in juni, won hij de vierde rit in de Ronde van België. Iedereen was zo opgezet met dit resultaat, dat een reporter van Sportwereld Rolus toen alle lof toeschreef, gevolgd door een welgemeende proficiat: "Dat was werk uit de bovenste schof en het bewijst dat Rolus achter Kaers de rapste renner van België is."²⁴⁰ Het bleef echter niet bij deze ene overwinning. Die zomer, nadat hij van Bornem naar Zemst was verhuisd, behaalde hij nog verscheidene eerste prijzen. Twee jaar later woonde het gezin Rolus te Niel in de Antwerpsestraat, waar ze café Maltana uitbaatten. Dit was vlak bij het atelier van fietsenfabrikant Spagnaerts en toen de Grote Prijs Libertas voor onafhankelijken doorging, vonden de inschrijvingen plaats in het café van Rolus.

De laatste rit

Met de mobilisatie op 1 september 1939 werd Louis opgeroepen om, net als zoveel anderen, zijn eenheid te vervoegen. Hij behoorde tot het 17de Linie, een ontdubbeling van het 5de Linie, een eenheid onder leiding van kolonel Scharff. Louis sneuvelde tijdens de Achttiendaagse Veldtocht te Gottem (Deinze) op 26 mei 1940. Hij werd later begraven op het militaire kerkhof van De Panne, graf F-206.²⁴¹ Toen Frans Bonduel en Sylvain Grysolle het droeve nieuws vernamen, trokken beiden kort daarna naar het graf van hun gesneuvelde collega om hem een laatste groet te brengen. Het Laatste Nieuws bracht in een uitgebreid artikel hulde aan de gesneuvelde renner: "Een buitengewoon renner is Rolus nooit geweest, alhoewel hij er kwaliteiten genoeg voor bezat. Zonder de minste leiding nam Louis het rennersvak aan, hotste, botste, trok en sleurde met zijn brute kracht aan zijn rijwiel, maar snapte nooit de finesse van het beroep. En nochtans, in hem stak een element van waarde. Indien Rolus het geluk had gekregen een bevoegd raadsman en leider te bezitten, dan had hij het voorzeker verder, ja veel verder kunnen brengen."²⁴² Ook in Gazet van Mechelen kregen alle gesneuvelde renners een in memoriam toebedeeld. Dat van Louis eindigde met de woorden: "Met Rolus verdween een knap, sympathiek renner, een joviale jongen, wiens aandenken bij zijn talrijke vrienden in eere zal blijven."²⁴³

Léopold (Pol) Roosemont Oppuurs

° *Puurs*, 15/05/1909

+ *Reet*, 21/02/1963

Pol Roosemont (Collectie Ingrid Roosemont)

Clubs

Antwerp Wieler- en Supportersclub /
Stuyvenbergh Wieler- en Supportersclub

Jeugdcategoryën (1925-1929)

Onderbeginnelingen (1925)
Beginnelingen (1926-1927)
Junioren (1928-1929)
Dilecta (1929)

Onafhankelijken (1930-1931)

Securitas (1930)

Profrenner (1931-1937)

Alcyon-Dunlop (1931-1933)
Onafhankelijk (1934)
Colin-Wolber (1935-1937)

Onafhankelijken (1938)

Belangrijkste prestaties

Juniiores

- 04/03/1928 - 7de BK cyclocross - Brussel
- 24/02/1929 - 4de PK Antwerpen cyclocross
- 11/08/1929 - 5de eindklassement Ronde van België voor onafhankelijken

Onafhankelijken

- 01/03/1931 - 5de BK cyclocross - Brussel
- 12/04/1931 - 7de Ronde van Vlaanderen voor onafhankelijken
- 26/04/1931 - 3de Parijs-Valenciennes
- 17/05/1931 - 5de BK voor onafhankelijken - Dison
- 12/07/1931 - 1ste Criterium van beste onafhankelijke
- 01/09/1931 - 11de Schaal Sels - Merksem

Profes

- 14/02/1932 - 2de PK Antwerpen cyclocross - Brasschaat
- 28/02/1932 - 2de BK cyclocross - Brussel
- 13/03/1932 - 10de Ronde van Vlaanderen
- 05/05/1932 - 2de Luik-Bastenaken-Luik
- 29/05/1932 - 10de eindklassement Ronde van België
- 05/02/1933 - 9de Internationaal Criterium cyclocross - Parijs
- 26/02/1933 - 2de PK Antwerpen cyclocross - Schoten
- 05/03/1933 - 2de BK cyclocross - Brussel
- 01/07/1933 - 7de in 5de rit Tour de France
- 15/08/1933 - 6de Omloop van België
- 15/04/1934 - 9de Omloop der Vlaamse Gewesten
- 09/06/1934 - 3de in 4de rit Ronde van België
- 10/06/1934 - 5de eindklassement Ronde Van België
- 15/09/1934 - 9de Omloop van België
- 03/03/1935 - 8ste BK cyclocross - Brussel
- 14/04/1935 - 6de Ronde van Vlaanderen
- 09/06/1935 - 3de in 9de rit Ronde van Catalonië
- 06/03/1938 - 9de BK cyclocross - Brussel

Belangrijkste lokale prestaties

Onderbeginnelingen

- 16/08/1925 - 11de Oppuurs
- 22/08/1926 - 1ste Oppuurs

Beginnelingen

- 19/09/1926 - 1ste Puurs
- 12/06/1927 - 7de Breendonk
- 10/07/1927 - 1ste Breendonk
- 24/07/1927 - 3de Bornem
- 07/08/1927 - 1ste Liezele
- 21/08/1927 - 1ste Oppuurs

15/09/1927 - 5de Sint-Amands

26/09/1927 - 2de Kalfort

Juniiores

- 24/06/1928 - 4de Antwerpen-Sint-Amands
- 21/07/1929 - 1ste Antwerpen-Sint-Amands

Onafhankelijken

15/09/1929 - 3de Puurs

Profes

- 21/06/1932 - 1ste Bornem
- 10/09/1932 - 9de Sint-Amands
- 22/09/1932 - 4de Puurs

Ontdekking als renner en jeugdcategorieën

Léopold (Pol) Roosemont werd geboren te Puurs op 15 mei 1909. Hij was het zesde kind van landbouwer Joannes Philippus (Filip) Roosemont en Rosalia Maria (Rosalie) Van Evercoren. Het gezin, dat acht kinderen telde, verhuisde in januari 1919 van het Scheeveld in Puurs naar de Meirstraat in Oppuurs. Beide ouders waren afkomstig uit Oppuurs en het gezin raakte bijgevolg snel ingeburgerd in het dorpsleven aldaar. Filip was opgegroeid in een boerderij op de Meir, in het deel dat toen nog Steentjesstraat heette. De ouders van Rosalie baatten in dezelfde buurt een café uit. Voordat ze zich enkele jaren te Puurs vestigden, woonden Filip en Rosalie na hun huwelijk in 1902 nog een tijdje in de Voortstraat. Vader Filip werd bestuurslid van de plaatselijke harmonie en zetelde in het gemeentebestuur. Later verhuisde het gezin Roosemont-Van Evercoren naar de Dorpsstraat 47 om er een café open te houden.

Filip Roosemont was ook een fervent duivenliefhebber. Iedere zondag moest Pol voor hem de uitslagen van de duivenvluchten in Puurs gaan ophalen. Het viel zijn oom Louis Beckers op met welke snelheid de jongeman tussen beide dorpen heen en weer fietste. Nonkel Louis, die op dat ogenblik zijn kost verdiende als metser, was zelf oudrenner en had vroeger nog voor *Pardia*-constructeur Paridaens uit Puurs gereden. Hij en zijn echtgenote Finne waren niet enkel vurige supporters, zij traden ook op als vertrouwenspersonen die Pol naar wedstrijden voerden, hem steunden en met raad en daad bijstonden. Tante Finne noteerde trouwens week na week alle uitslagen die Pol behaalde.

August Coeck, plaatselijk velomaker en verkoper van het fietsenmerk *Anvers*, organiseerde op zondag 16 augustus 1925 een koers voor onderbeginnelingen te Oppuurs. Hij leende Pol Roosemont een fiets, zodat zijn dorpsgenoot voor de allereerste keer kon

deelnemen aan een wedstrijd. Die dag won Gerard Lambrechts uit Waasmunster, terwijl Pol op de elfde plaats eindigde.

De volgende jaren zou de Oppuursenaar, bij beginnelingen en nieuwelingen, meerdere keren als eerste over de eindmeet rijden, vaak met enkele minuten voorsprong op zijn achtervolgers. In 1927 won hij onder meer te Hoboken, Steendorp, Steenhuffel, Schelle, Breendonk, Scherpenheuvel, Liezele, Dendermonde, Oppuurs, Haren en Haasdonk. Datzelfde jaar werd Roosemont nog clubkampioen bij de beginnelingen van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub*. De renner zou praktisch zijn hele wielercarrière lid blijven van deze vereniging. Roosemont reed verder nog voor de Puurse fietsenhandelaar C. Vermeiren, met een fiets van het merk *Libertas*. Later, vanaf 1928, koos hij voor het Mechelse bedrijf dat *Juliana*-fietsen produceerde.

Op 4 maart 1928 behaalde de Oppuursenaar nog een zevende plaats op 222 vertrekkers tijdens het Belgisch kampioenschap cyclocross voor junioren te Brussel. Praktisch het hele seizoen 1928 zou echter verloren gaan. Roosemont had in deze periode niet enkel te kampen met technische problemen en valpartijen. Na een bloedvergiftiging diende hij een lange herstelperiode in acht te nemen. Ook op persoonlijk vlak sloeg het noodlot toe. Op 27 juni overleed vader Filip op de leeftijd van 54 jaar. Het seizoen 1928 was al ver gevorderd wanneer Pol terug aantrad in het wielerpeloton. Bij zijn eerstvolgende overwinning, in september, was men in Oppuurs zo opgelucht dat de plaatselijke fanfare een eerbetoon bracht aan de jonge renner.²⁴⁴

Diezelfde maand, op 12 september, mocht Pol met de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* deelnemen aan het interclubkampioenschap van België, dat doorging op de Tervurenlaan te Brussel. Met wereldkampioen Georges Ronsse in hun gelederen won de club, onder leiding van Flor Raeymaeckers, deze wedstrijd vrij gemakkelijk. Eind 1928 startte de renner uit Oppuurs nog in de derde juniormeeting op de wielerbaan te Brussel. Zijn oom Louis, tante Finne en verzorger Jef Van Acoleyen vergezelden hem naar de wedstrijd. Speciaal voor deze gelegenheid voerde Paridaens uit Puurs, die ondertussen verdeler was geworden van *General Motors*, het hele gezelschap in zijn Chevrolet naar de hoofdstad.

Dat Pol Roosemont eveneens een uitstekend veldrijder was, bewees hij door in februari 1929 een vierde plaats te behalen op het cyclocrosskampioenschap

van de provincie Antwerpen. Hij eindigde na drie profrenners: wereldkampioen Georges Ronsse, Belgisch kampioen Jef Dervaes en de winnaar van de Ronde van Vlaanderen 1928, Jan Mertens. Daarnaast was hij deze winter nog zevende op het Belgisch kampioenschap.

De Ronde van België 1929

In de zomer van 1929 kreeg Roosemont, als junior, de mogelijkheid om met de Franse ploeg *Dilecta* deel te nemen aan de Ronde van België voor onafhankelijken. Omwille van het goede resultaat, een vijfde plaats in de eindrangschikking, stelde men in Oppuurs een feestcomité samen om de thuiskomst van de renner te vieren. Op 25 augustus 1929 werd Pol afgehaald aan het station van Puurs, waarna hij in een open wagen door het centrum van deze gemeente naar Oppuurs gevoerd werd. Bij aankomst aan de gemeentegrens zette de Oppuurse fanfare de Brabançonne in, gevolgd door een welkomstwoord van de heer De Saegher, voorzitter van het feestcomité. Dan ging het in stoet verder naar het gemeentehuis, waar burgemeester Henri Stevens en vertegenwoordigers van verschillende verenigingen uit Oppuurs en omliggende dorpen de renner loofden voor zijn prachtprestatie. Namens de bevolking van Oppuurs overhandigde de burgemeester verder nog een herinneringsschaal. Na een korte receptie trok de stoet verder naar de woning van Roosemont, waar de fanfare als afscheid de Vlaamse Leeuw ten gehore bracht.

Held in eigen dorp

Roosemont startte het seizoen 1930 bij de onafhankelijken. Ondertussen vervulde hij sedert december 1929 zijn militaire dienstplicht, waaraan waarschijnlijk het minder goede seizoen 1930 te wijten was. Pas op 26 april 1931 bereikte de renner uit Oppuurs zijn oude niveau terug, met een derde plaats in Parijs-Valenciennes.

Op het Belgisch kampioenschap voor onafhankelijken, dat op 17 mei 1931 doorging te Dison in de provincie Luik, eindigde Roosemont als vijfde op 1 minuut 45 van winnaar Léon Louyet. In *Gazet van Antwerpen* schreef men met veel lof over de prestatie van de Oppuursenaar: "Roosemont van Oppuurs heeft zich ook prachtig geweeerd te Dison. 't Was bijzonder vanaf den 10den ronde dat hij toonde hoe hij trein kan voeren. Hij eindigde ten andere in de beste voorwaarden en van Roosemont de leider van het criterium der onafhankelijken kan in overweging

genomen worden dat hij zeer rap in de eerste rij der beroepsrenners zal staan.²⁴⁵

Roosemont had zich al het hele voorjaar in de kijker gereden toen hij op 12 april zevende werd in de Ronde van Vlaanderen. Na deze prestatie werd hij leider in het criterium van de beste onafhankelijke. Midden juli, na het kampioenschap van Henegouwen, mocht hij deze leiderstrui definitief in ontvangst nemen, wat bij zijn thuiskomst een onverwachte serenade vanwege de Oppuurse fanfare opleverde. De ganse Oppuurse bevolking en enkele vertegenwoordigers uit Mariekerke en Sint-Amands namen eveneens deel aan het eerbetoon.

En ook de pas opgerichte wielclub *Het Vliegend Wiel* nam deel aan deze hulde. Naar aanleiding van de successen die Roosemont als renner behaalde, hadden enkele supporters en vrienden besloten om deze club op te richten, met lokaal in café Sportwereld, tegenover de kerk in Oppuurs. Dit café werd uitgebaat door de moeder van Pol, die na het overlijden van haar echtgenoot zelf voor het gezinsinkomen diende te zorgen. Het stond op de plaats van de vroegere boerderij van de familie en was eerder dat jaar geopend. Wielclub *Het Vliegend Wiel* zou regelmatig wedstrijden organiseren voor beginnende rennertjes, waarvoor Pol verscheidene keren, ook nog later na zijn wielercarrière, het startschot mocht geven.

Omwille van zijn prestaties zagen wielerkenners Pol Roosemont als een kanshebber om de Ronde van België te winnen, die doorging van 1 tot 9 juli 1931. Na heel wat pech, stopte Pol echter na de vierde rit. Vanaf augustus van dat jaar stond Roosemont weer vaak bovenaan genoteerd in de einduitslagen van allerlei profwedstrijden.

Na de Schaal Sels te Merksem, die doorging op 1 september en waar hij als elfde over de eindmeet kwam, keerde Pol terug naar de velodroom van Brussel. Hij nam onder andere deel aan het criterium der beroepsrenners en de Groote Prijs van den Wapenstilstand, wedstrijden die respectievelijk doorgingen op 12 september en 11 november.

Profcarrière

Voor het seizoen 1932 kreeg de Oppuursenaar een profcontract bij de Franse ploeg *Alcyon-Dunlop*. In februari behaalde Pol in de cyclocross, zowel op het Belgisch kampioenschap als op het kampioenschap van de provincie Antwerpen, een tweede plaats. In de eerste wedstrijd werd hij enkel voorafgegaan door Maurice Synaëve, in de laatste wedstrijd diende hij Georges Ronsse te laten voorgaan. Tijdens dit seizoen werd hij verder nog tiende in de Ronde van Vlaanderen, negentiende in Parijs-Roubaix, zeventiende in de Omloop der Vlaamse Gewesten, achtste in de Omloop van het Vlaamse Land en tiende in het eindklassement van de Ronde

Pol als wielrenner door de fotograaf vereeuwigd op de gevoelige plaat (Collectie Harry Van Lent)

van België. Maar zijn beste resultaat was een tweede plaats op 5 mei 1932 in Luik-Bastenaken-Luik. Ook in minder belangrijke wedstrijden behaalde hij nog diverse prijzen. Zo werd hij op 21 juni de winnaar van de eerste Grote Prijs van Bornhem. Midden augustus kwam Roosemont tijdens het Criterium der Arendjes in botsing met een auto, waarna hij zwaargewond werd overgebracht naar het ziekenhuis te Arras. Gelukkig was hij in september al voldoende hersteld om terug aan wielervedstrijden te kunnen deelnemen.

Begin 1933 duidde de BWB Pol aan om op 5 februari zijn land te vertegenwoordigen op het internationaal criterium van de cyclocross te Parijs, waar hij op de negende plaats eindigde. Ook dit jaar werd hij alweer tweemaal tweede op het provinciaal kampioenschap en op het Belgisch kampioenschap veldrijden, respectievelijk na Georges Ronsse en Jef Demuyssere. Dat voorjaar nam de Oppuursenaar deel aan tal van wedstrijden, maar behaalde niet dezelfde resultaten als het voorbije wielerseizoen. Hij startte in juni als onafhankelijke in de Ronde van Frankrijk, maar hield het na de achtste rit voor bekeken. Het beste resultaat in deze rittenwedstrijd was een zevende plaats in de vijfde etappe, een rit van 293 kilometer tussen Belfort en Evian. Dat seizoen won Roosemont, samen met Louis Rolus en Alfons Corthout, met de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* het ploegenklassement in de Omloop van België, waarin hij individueel zesde werd.

Die winter was Pol vaak terug te vinden in het Sportpaleis te Antwerpen. Zo nam hij op 18 november deel aan het criterium der baanrenners, waar de 27 beste baanrenners van Europa het in verschillende disciplines tegen elkaar opnamen. De voorlaatste dag van het jaar 1933 reed hij er verder nog, samen met Louis Rolus uit Bornem, een wedstrijd achtervolging op tandems.

Op 30 juni 1934 nam Pol, samen met veel andere binnen- en buitenlandse wielrenners, deel aan een liefdadigheidsgala, ingericht door de BWB ten voordele van de getroffen families van de mijnramp te Pâturages van 15 mei 1934.²⁴⁶ Dit internationaal criterium ging door in het park van Laken.²⁴⁷ Een maand later, op 30 juli, huwde Roosemont te Londerzeel met Victorine De Doncker. In eerste instantie vestigde het echtpaar zich te Oppuurs.

Voor het seizoen 1935 ondertekende hij een contract bij *Colin-Wolber*, nadat hij in 1934 als onafhankelijke had gereden. Met deze ploeg, in 1935 voornamelijk bestaande uit Belgen en Fransen, nam hij onder andere deel aan de Ronde van Catalonië. Zijn beste

resultaat was een derde plaats in de negende etappe met aankomst in Barcelona. De renner zou tot eind 1937 voor deze ploeg blijven rijden. Eén van zijn beste vrienden in het wielerpeloton, Frans Spiessens, geboren te Ruisbroek maar inmiddels woonachtig in Mechelen, was er in 1936 zijn ploegmaat.

Fiets aan de haak

Pol verliet in 1937 de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* voor de *Stuyvenbergh Wieler- en Supportersclub*. Hij nam nog wel deel aan de Ronde van Vlaanderen, maar reed vooral kermiskoersen en criteriums, waar hij nog tientallen prijzen behaalde. Dat jaar overleed op 26 juli ook Pols vurigste supporter, zijn tante Finne.

Vier jaar na hun huwelijk verhuisden Pol en Victorine met hun twee dochters Hortense en Bertha naar Londerzeel. Kort daarop, na nog een zware val met ziekenhuisopname tijdens het Antwerps criterium, zegde Roosemont het wielrennen voorgoed vaarwel.²⁴⁸ Na zijn wielercarrière werd Pol chauffeur bij een producent van cementbuizen in Kapelle-op-den-Bos. Later zou hij nog het beroep van schildersgast uitoefenen.

Gazet van Antwerpen blikte bij deze gelegenheid nog eens terug op de wielercarrière van Pol: *“Roosemont was weliswaar geen kampioen, maar hij verrichtte degelijk werk. Het faalde hem nochtans aan een tikje overleg en een lengte sneller spurtvaardigheid. Net als vroeger Raymond Decorte, was Roosemont een apart figuur en buitengewoon volksgeliefd. Tegenover de strijdmakers was hij fair in den vollen zin van het woord. Door tegenslagen overstelpt, meer dan wie ook, behield hij immer zijn gullen lach en had alom gulle kwinkslagen ten beste. Roosemont verwierf een uitstekende faam als baanrijder op den weg.”*²⁴⁹

Edmond Rottiers

Eikevliet / Steenhuffel / Sint-Amands

° *Eikevliet*, 27/10/1929
+ *Bornem*, 17/04/2001

Clubs

WSC Van Verre Malderen / VC Laken

Jeugdcategorieën (1947-1951)

Onderbeginnelingen (1947)

Nieuwelingen (1947-1949)

Liefhebbers (1949-1951)

Onafhankelijken (1951-1952)

Profrenner (1952-1957)

Libertas (1953)

Plume Sport (1955)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

20/05/1951 - 2de PK Brabant

09/06/1951 - 2de in 6de rit Ronde van België

10/06/1951 - 5de in 7de rit Ronde van België

10/06/1951 - 10de eindklassement Ronde van België

08/07/1951 - 11de BK - Zingem

Belangrijkste lokale prestaties

Liefhebbers

24/04/1950 - 9de Liezele

21/08/1950 - 2de Oppuurs

28/08/1950 - 1ste Lippelo

02/09/1950 - 7de Kalfort

11/09/1950 - 8ste Sint-Amands

25/03/1951 - 7de Sint-Amands

05/07/1951 - 2de Ruisbroek

Onafhankelijken

05/07/1952 - 2de Ruisbroek

Mooie prestaties bij de jeugd

Het wielerseizoen 1947 was al een tijdje aan de gang toen de zeventienjarige Edmond (Mon) Rottiers voor de eerste keer aan de start verscheen bij de onderbeginnelingen. Niet lang na die eerste wedstrijd behaalde hij reeds meer dan behoorlijke resultaten en besloot hij zich daarom aan te sluiten bij de BWB. De renner, die op dat ogenblik te Steenhuffel woonde, werd lid van de *Wielers- en Supportersclub Van Verre* uit Malderen. Toenmalig profrenner Petrus Van Verre zag in Rottiers een

belooftevol renner, één die snel kon recupereren na geleverde inspanningen, en stond hem maar al te graag met raad en daad bij. Later zou Rottiers, net als zijn streekgenoot Nest Heyvaert, een lidkaart kopen van *VC Laken*. Tijdens zijn eerste seizoen bij de nieuwelingen werd Mon drie keer eerste, vier keer tweede, vier keer derde en behaalde daarnaast nog verscheidene plaatsen binnen de eerste tien.

In het voorjaar van 1949 stapte de renner over naar de liefhebbers, een categorie waarin hij tal van overwinningen behaalde. Eind mei 1951 behaalde Rottiers bij de liefhebbers een knappe tweede plaats in het kampioenschap van Brabant. In de Ronde van België, die doorging tussen 2 en 10 juni, eindigde hij net binnen de top tien in het eindklassement. Enkele weken later werd hij elfde op het nationaal kampioenschap te Zingem. Met twee overwinningen bij de liefhebbers op zak, vervoegde Rottiers begin augustus 1951 de onafhankelijken. Tijdens zijn eerste wedstrijd, te Welle bij Aalst, eindigde hij direct als zevende. Zijn dorpsgenoot Nest Heyvaert, ook nieuw in deze categorie, won deze wedstrijd.

Het duurde een poosje eer Mon zich volledig aangepast had in deze nieuwe categorie. Op 23 juni 1951 won hij te Oostende, met vijftig meter voorsprong, zijn eerste en enige wedstrijd als indé. Maar begin juli, tijdens de Grote Prijs Adriaensens te Ruisbroek, toonde hij tot welke prestaties hij in staat was. Toen reed Mon, samen met Frans Siroyt, lange tijd op kop. Zij deden al het mogelijke om die voorsprong te behouden, maar het duo werd alsnog bijgehaald door Jozef Hendrickx uit Putte. Mon eindigde, na laatstgenoemde, welverdiend als tweede.

Ook beloftevol bij de profs

In augustus 1952 volgde de logische overstap naar de profs. In zijn eerste wedstrijd bij de beroepsrenners, te Willebroek, eindigde hij ondanks technische problemen op een twaalfde plaats. De rest van het seizoen reed hij nog enkele opmerkelijke wedstrijden, zodat menig kritisch wielersjournalist moest bekennen dat de toekomst van Rottiers als beroepsrenner er zeer beloftevol uitzag.

Voor het begin van het wegseizoen 1953 wijdde *Gazet van Mechelen* eindelijk een uitgebreid artikel aan de neoprof. Naast een overzicht van zijn wielercarrière, loofde men Rottiers om de klasse die hij uitstraalde en om zijn prestaties, die almaar beter werden en nog beter zouden worden.²⁵⁰ In het voorjaar had de renner een zwaar ongeval te Machelen. Hij reed met

Edmond aan de eindmeet in 1951 (Collectie Roger Rottiers)

hoge snelheid tegen een openstaande autodeur en hield daar zware verwondingen aan over. Hij diende gedurende een hele tijd zijn wielactiviteiten stop te zetten voor genezing en revalidatie. Later dat jaar nam hij toch nog deel aan de Ronde van België en werd 22ste. Op 21 november 1953 trad Rottiers in het huwelijk en vestigde zich te Sint-Amands.

Zoon neemt de fakkel over

In 1955 stopte Edmond als actief wielrenner en begon een poelierszaak. Te Sint-Amands zette hij zich, samen met zijn buurman, ex-renner Benito Vergauwen, in voor wielclub *Buisstraatvrienden*, die gedurende enkele jaren hun liefhebberswedstrijd tijdens de septemberkermis omdoopten tot Grote Prijs Vergauwen-Rottiers. Zijn zoon beoefende eveneens de wielersport. Raymond werd begin jaren zeventig nieuweling. Hij won zijn eerste koers op 16 mei 1971 en zou zich, zowel op de weg als op de wielerpiste, onderscheiden met diverse overwinningen en ereplaatsen. De renner had een supportersclub, de *Rottiersvrienden*, met als lokaal café Sportwereld, bij Nest Juchtmans in de Buisstraat.

Karel Rottiers Wintam

° 1953

Karel Rottiers (Collectie VHKB)

Clubs

Geen

Jeugdcategoryën (1968-1973)

Nieuwelingen (1968-1970)

Juniors (1970-1972)

Liefhebbers (1972-1973)

Profrenner (1973-1979)

Molteni (1973-1976)

Fiat (1977)

Zoppas-Zeus (1978)

Ijsboerke (1979)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

06/07/1969 - 1ste BK - Ruddervoorde

Liefhebbers

28/05/1972 - 6de Ronde van Vlaanderen

10/09/1972 - 1ste Schaal Egide Schoeters

14/06/1973 - 5de in 1ste rit Giro

15/06/1973 - 5de in 2de rit Giro

17/06/1973 - 3de in 4de rit Giro

21/06/1973 - 5de in 7de rit Giro

23/06/1973 - 4de eindklassement Giro

14/07/1973 - 6de BK - Yvoir

Profs

13/09/1973 - 8ste Kampioenschap van Vlaanderen

26/03/1974 - 7de in 2de rit Catalaanse Week

27/03/1974 - 3de in 3de rit Catalaanse Week

28/03/1974 - 6de in 4de rit, A, Catalaanse Week

17/04/1974 - 5de in 3de rit Ronde van België

18/04/1974 - 3de in 4de rit Ronde van België

20/05/1974 - 7de in 4de rit Giro

22/05/1974 - 2de in 6de rit Giro

27/06/1975 - 9de in 1ste rit, A, Tour de France

28/06/1975 - 7de in 2de rit Tour de France

29/06/1975 - 1ste in 3de rit, A, Tour de France

29/06/1975 - 7de in 3de rit, B, Tour de France

17/07/1975 - 7de in 19de rit Tour de France

18/07/1975 - 7de in 20ste rit Tour de France

19/07/1975 - 5de in 21ste rit Tour de France

15/03/1976 - 9de in 4de rit Tirreno-Adriatico

12/06/1976 - 10de in 22ste rit, A, Giro

25/03/1977 - 8ste in 5de rit, A, Catalaanse Week

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

21/04/1968 - 3de Ruisbroek

27/04/1968 - 7de Wintam

13/07/1968 - 8ste Wintam

07/09/1968 - 3de Hingene

13/04/1969 - 1ste Ruisbroek

03/05/1969 - 3de Breendonk

14/06/1969 - 1ste Bornem

20/07/1969 - 1ste Wintam

06/09/1969 - 1ste Breendonk

27/09/1969 - 3de Hingene

13/09/1969 - 7de Ruisbroek

04/04/1970 - 1ste Mariekerke

05/04/1970 - 1ste Ruisbroek

Juniors

25/04/1970 - 1ste Wintam

09/05/1970 - 1ste Hingene

20/06/1970 - 2de Bornem

18/07/1970 - 1ste Wintam

15/05/1971 - 1ste Hingene

17/04/1971 - 2de Ruisbroek

15/05/1971 - 1ste Hingene

20/06/1971 - 1ste Eikevliet

26/06/1971 - 1ste Ruisbroek

04/09/1971 - 1ste Hingene

Liefhebbers

21/05/1972 - 3de Sint-Amands

11/07/1972 - 1ste Puurs

18/07/1972 - 6de Wintam

03/09/1972 - 1ste Wintam

23/09/1972 - 9de Mariekerke

11/07/1973 - 1ste Puurs

24/07/1973 - 9de Branst

Profs

08/05/1976 - 10de Sint-Amands

Het zit in de familie

Koers was iets dat er bij de familie Rottiers uit Wintam ingebakken zat. De grootvader, vader en ooms van Johnny en Karel hadden in het verleden immers allemaal hun wedstrijden gereden. Toen zijn oudste zoon, Johnny, interesse kreeg voor het wielrennen, trok vader Jef Rottiers met hem naar de wielerpiste van Walem om hem de kneepjes van het vak aan te leren. Een tijdje later mocht de jongste zoon, Karel, hen vergezellen. Beide broers gingen regelmatig op die piste rijden en wonnen er met gemak de wedstrijdjes die daar gehouden werden.

Toen Johnny in 1967 bij de nieuwelingen debuteerde, moest Karel diens krantenronde op zaterdag overnemen. Juist die dag nam dit alles heel wat van zijn vrije tijd in beslag, aangezien men dan bij de klanten moest aanbellen om het abonnementsgeld in ontvangst te nemen. Om die krantenronde te kunnen ontlopen, besloot Karel het volgende seizoen, 1968, eveneens een licentie bij de Wielerbond aan te vragen. Hij reed op 7 april zijn eerste wedstrijd en haalde direct enkele schitterende resultaten binnen. Een eerste overwinning was al na enkele weken een feit.

De broers wonnen regelmatig koersen en wanneer zij het, om het andere jaar, in dezelfde categorie tegen elkaar moesten opnemen, reden ze ook wel degelijk tégen elkaar. Bij hen telde enkel winnen, met een tweede of derde plaats had je de wedstrijd verloren. Dit leidde soms tot onenigheden thuis en daarom spraken ze met hun vader af dat ze om de beurt mochten winnen. Jef Rottiers overlaadde zijn zonen ook met goede raad die, vooral door Karel, onverwijld opgevolgd werd. De jonge renner was tevens een grote fan van de Nederlander Peter Post. Toen deze laatste in een interview ten berde bracht dat wie goed wilde koersen, zich alle pleziertjes moest onzeggen, volgde Karel deze raad onmiddellijk op. Verder spaarde hij zelf het geld bijeen voor een nieuwe koersfiets, maar tijdens

de eerste koers viel hij tijdens de massasprint en brak zijn stuur. Toen kwam een supporter te hulp, schonk een nieuw koersstuur zodat Rottiers kon blijven koersen. De renner droeg veel zorg voor deze fiets. Zo omwond hij het stuur regelmatig met gloednieuw wit stuurlint, omdat hij vond dat die fiets er steeds proper moest uitzien.

Belgisch kampioen

Karel had dat voorjaar al vijf overwinningen behaald toen hij, net als zijn broer, geselecteerd werd voor het nationaal kampioenschap te Tertre, dat doorging op 7 juli 1968. Johnny werd die dag Belgisch kampioen, een feit dat in Wintam uitbundig gevierd werd. Een jaar later, op 6 juli 1969, mocht Johnny te Ruddervoorde de nationale trui aan zijn jongere broer overdragen. Ook voor Karel werd er thuis een huldiging voorbereid. De plaatselijke muziekmaatschappij en enkele praalwagens leidden de kersverse Belgische kampioen toen door de straten van Eikevliet, Wintam en Hingene naar het gemeentehuis. Hier vond de officiële plechtigheid plaats en 's avonds volgde er nog een gezellig samenzijn in het lokaal van wielclub *Hul Sportif*, dat toen uitgebaat werd door Karels ouders.

Bij de nieuwelingen werd Karel twee jaar na elkaar zegekoning, met 29 zeges in 1968 en 31 in 1969.²⁵¹ Toen hij in april 1970 zonder aanpassingsproblemen overstapte naar de juniors, zette hij ook in deze categorie zijn successenreeks gewoon verder. Op het einde van het jaar won Karel zelfs het eindklassement in de trofee van Het Laatste Nieuws voor juniors. En in het seizoen 1971 kwam hij eveneens een dertigtal keer als eerste over de eindmeet.

Rottiers stapte in april 1972 over naar de liefhebbers en had meteen de mogelijkheid om te Hingene deel te nemen aan een wedstrijd voor deze categorie. Freddy Maertens, die enkele dagen voordien ook al de kermiskoers in Sint-Amands had gewonnen, eindigde hier eveneens als eerste. Karel vierde begin mei zijn eerste overwinning bij de liefhebbers tijdens het provinciaal kampioenschap van Oost-Vlaanderen te Zottegem. De ouders van Karel waren ondertussen naar Lebbeke verhuisd en baatten aldaar aan het station café Derby uit. Bijgevolg mocht hij zich voor één jaar kampioen van Oost-Vlaanderen noemen. Broer Johnny bleef in Wintam wonen, maar niet veel later keerden ook de andere gezinsleden naar Hingene terug. Op 28 mei eindigde Rottiers nog als zesde in de Ronde van Vlaanderen voor liefhebbers en na de zomer, in september, zegevierde hij in de Schaal Egide Schoeters.

Koersen tijdens de legerdienst

Karel werd in 1973 soldaat, maar ondanks verminderde trainingsmogelijkheden had die legerdienst maar weinig invloed op zijn wedstrijduitslagen. Van 14 tot 23 juni nam hij deel aan de *Baby Giro*, de Ronde van Italië voor liefhebbers. Martin Van den Bossche raadde hem af om, net zoals de andere Belgische liefhebbers, per auto naar Italië te rijden. Hij nam bijgevolg het vliegtuig richting Milaan en had vervolgens moeten overstappen op een binnenlandse vlucht. Het toestel dat hem naar startplaats Rimini moest brengen, bleek defect te zijn en dus zat er niets anders op dan een taxi naar deze badstad te nemen. In vier etappes van deze ronde eindigde Rottiers binnen de eerste tien, hij werd vierde in het eindklassement en won zowel het puntenklassement als de *combiné*. *“Tegen al de Italianen was het onbegonnen werk om een rit te winnen. Onze grote belofte ging nochtans met de allerbesten mee op de bergen, maar bleek wel schrik te hebben van de afdalingen. Voor een eerste grote ronde heeft Rottiers alleszins de grote verwachtingen ingelost en eens het soldatenpak afgelegd zal Karel wel een goede plaats vinden bij een sterke merkenploeg”*, merkte men bij Ons Klein-Brabant op.²⁵²

Spijtig genoeg liet de medische en logistieke ondersteuning bij het Belgische team te wensen over. Op voorspraak van Martin Van den Bossche kon Rottiers genieten van de faciliteiten van diens *Jolly Ceramica*-team, dat ook een liefhebbersploeg had afgevaardigd.

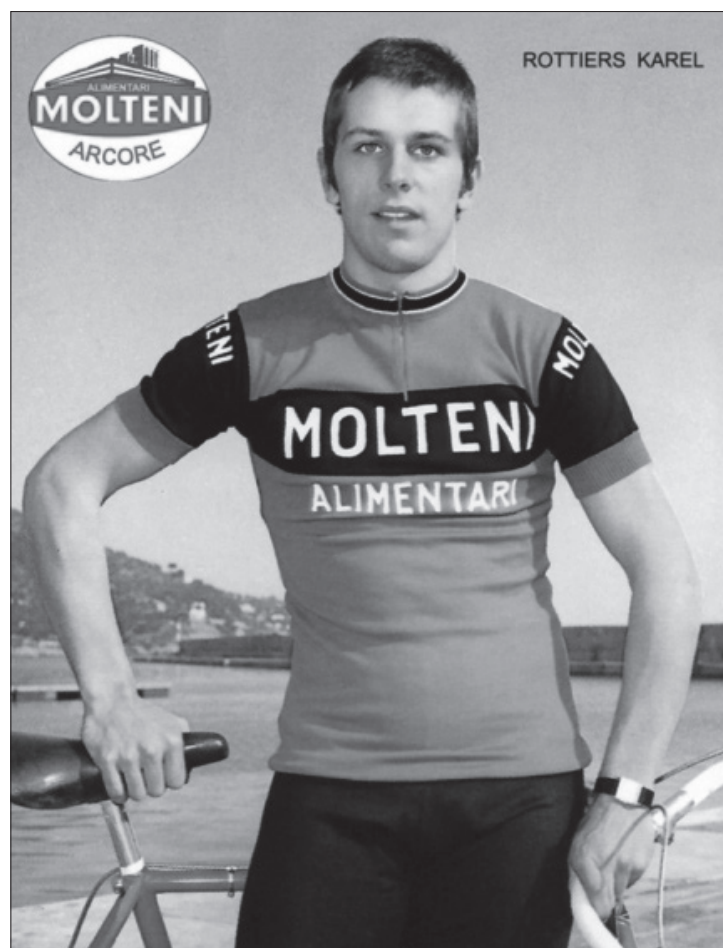
Na de Giro vertrok Karel naar de Ronde van Luxemburg. Hij won er een rit en werd vijftiende in het eindklassement. In juli werd Rottiers zesde tijdens het Belgisch kampioenschap te Yvoir. Na al deze schitterende prestaties in Italië en elders, werd de Hingenaar aangeduid voor het wereldkampioenschap in Barcelona, dat tijdens het laatste weekend van augustus zou plaatsvinden.

Die zomer trok Karel in het gezelschap van zijn vader en van zijn raadsman, Jef Cooremans, naar Jan Van Buggenhout, de manager van het *Molteni*-team. Na enige onderhandelingen ondertekende hij een contract bij de ploeg van Merckx. Twee dagen na het wereldkampioenschap zou Rottiers aantreden als profrenner. Tijdens de Giro had ook *Jolly Ceramica* de kwaliteiten van de renner opgemerkt en daar had men hem eveneens een contract aangeboden, waardoor hij bij *Molteni* betere voorwaarden kon afdwingen. Begin september werd Rottiers dus beroepsrenner en behaalde dat seizoen nog een achtste plaats in het Kampioenschap van

Vlaanderen te Koolskamp en een vijftiende plaats in Parijs-Tours.

In dienst van Merckx

Eind januari 1974 zwaaide Karel af uit het leger. Enkele dagen later, op 4 februari, vertrok hij samen met zijn ploegmaats op oefenkamp naar Italië. Het voorjaar verliep zeer vlotjes. De Hingenaar behaalde enkele ereplaatsen tijdens de Catalaanse Week en de Ronde van België. Eind mei nam hij, als helper van Merckx, deel aan de Ronde van Italië. Hij werd op 22 mei tweede, vlak na Franco Bitossi, in de etappe tussen Taranto en Foggia. En eigenlijk had Rottiers deze rit evengoed kunnen winnen. *“Het verschil tussen de eerste en de tweede plaats is echter een kwestie van ondernemingsgeest geweest en omdat Bitossi vrijuit zijn eigen koers mag rijden kon hij niet alleen zijn eigen initiatief laten gelden, maar eveneens genoegzaam voorsprong nemen om zich buiten de greep van de groep te leggen. Rottiers daarentegen kreeg slechts laattijdig het bevel om zijn kans te gaan en deed zulks opmerkelijk knap. Maar het bevel was een ietsje te laat gekomen om Bitossi nog te kunnen achterhalen en zo kon de man van Bornem wel de*

Karel Rottiers in dienst van Eddy Merckx
(Collectie Cedric Verheyen)

groep achter zich houden voor de tweede plaats, maar zag hij de overwinning voorbijvliegen”, aldus het verslag van de wedstrijd in *Gazet van Antwerpen*.²⁵³ Na de Giro mocht de nog jonge renner het een tijdje rustiger aan doen.

Zijn deelname aan enkele wedstrijden in het voorjaar van 1975 verliep niet altijd vlekkeloos. Tijdens de Ronde van Romandië kwam Karel ten val en brak zijn sleutelbeen. Nog een valpartij, tijdens het Belgisch kampioenschap te Mettet, was er de oorzaak van dat hij kort nadat het startsein gegeven werd al werd uitgeschakeld. Ondanks alle tegenslag mocht Karel dat jaar alsnog zijn Tourdebuut maken. Na Roosemont, Adriaensens, Pauwels en Van den Bossche was Rottiers de volgende Klein-Brabander die deelnam aan deze Franse rittenkoers. Net als zijn voorgangers, deed hij dit zeer voortreffelijk. Hij werd zestigste in het eindklassement, eindigde zeven maal bij de eerste tien en mocht één keer de overwinningsbloemen in ontvangst nemen. *“Het ging razendsnel in die laatste kilometers. Ik zag dat Van Linden geen ploegmaats rond zich had en zich in het wiel van Merckx had geplaatst. Het kon bijna niet anders of hij zou winnen. Dat wilde ik voorkomen. Ik ben langs rechts weggesprongen en hoorde tegelijk hoe Merckx me toeriep om op volle kracht door te gaan. Dat heb ik gedaan. Zo vlug als ik kon”*, aldus Karel kort na zijn ritoverwinning te Versailles.²⁵⁴ Hoe zijn eerste Tour hem beviel, vertelde Karel achteraf aan lokaal wielerverslaggever voor *Gazet van Antwerpen* Jef Paredaens. Hij had het over hoe zwaar de Tour wel was, vergeleken met een Ronde van Italië, en hoe de knechten, de waterdragers, af en aan moesten rijden in dienst van hun kopman. Zelf had hij het soms zwaar gehad, maar over het algemeen genomen was hij zeer tevreden. Niet iedereen kon immers een rit in de Ronde van Frankrijk winnen.²⁵⁵ Na de Tour moesten nog een vijftiental criteriums afgewerkt worden en daarna volgden enkele wedstrijden om het seizoen af te sluiten.

Tijdens het seizoen 1976 bleef Rottiers ook voor *Molteni* rijden en betwistte toen verscheidene wedstrijden. Hij werd onder andere 76ste in de einduitslag van de Giro en enkele dagen later volgde een overwinning tijdens de Memorial Thijssen te Strombeek-Bever.

Voor het seizoen 1977 stapten de *Molteni*-renners, waaronder ook Karel, samen met hun kopman Merckx over naar *Fiat*. Patrick Sercu en nog enkele anderen vervoegden eveneens dit team, dat onder leiding stond van Raf Geminiani en Robert Lelangue. Het seizoen startte met een oefenkamp en het voorjaar bestond onder andere uit de deelname

aan de Grote Prijs van Aix-en-Provence, de Ronde van Corsica, de Catalaanse Week, de Ronde van België en de Dauphiné Libéré. Tijdens de vierde rit van laatstgenoemde wedstrijd diende Rottiers op te geven omdat hij nog steeds hinder ondervond van zijn knie. Tijdens de derde rit van de Ronde van België was Karel namelijk ten val gekomen, met een gescheurde aanhechtingsspier van de knie als gevolg. Karel bleef toen echter verder rijden, maar moest uiteindelijk opgeven tijdens de laatste rit. Dokter Maertens van UZ Leuven (Pellenberg) stelde nadien een ontsteking aan deze spier vast. Aangezien voor herstel de nodige recuperatietijd nodig was, ging het grootste deel van dit wielerseizoen verloren.

Einde van een mooie carrière

Eind 1977 verliet Karel de ploeg van Merckx. Enige tijd later blikte hij in een interview met Ons Klein-Brabant nog een keertje terug op de periode waarin ook hij, als helper van Merckx, succes en roem kende: *“Weinigen kunnen zich indenken wat het voor een jonge renner betekent om in de grootste ploeg van dat ogenblik te worden opgenomen. De voorbije jaren hebben me zowel mooie als bittere herinneringen opgeleverd, doch eerstgenoemde halen ontegensprekelijk de bovenhand. Welke jonge renner kan de eer opeisen een man als Merckx mee naar de grootste triomfen te voeren? Wij waren natuurlijk maar kleine helpertjes, een klein schakeltje in het grote raderwerk, doch zijn succes was toch ook een klein gedeelte het onze. Het rijden van de ereronde op de Italiaanse Vigorellibaan na het winnen van de Ronde van Italië was één van de grootste momenten van mijn leven. Iemand die het niet heeft meegemaakt kan zich niet inbeelden wat het betekent door bijna hysterische tifosi te worden toegejuicht. Ik heb heel wat gekoerst aan de zijde van de grootste aller tijden. In zijn glansperiode dan nog wel. Ik heb een rit gewonnen in de Ronde van Frankrijk en heb steeds degelijk gepresteerd in het rondewerk. Ik heb veel gereisd en de mooiste plekjes van de wereld gezien. Dat alles heb ik toch maar aan Merckx te danken.”*²⁵⁶

Karel zou nog gedurende twee seizoenen bij de profs rijden, in 1978 voor *Zoppas-Zeus* en een jaar later voor *Ijsboerke*. Eens ingelijfd bij deze laatste ploeg, vond Karel de spirit van weleer terug en trainde volop om zich op het wielerseizoen voor te bereiden. Maar tijdens de Omloop Het Volk liep het alweer mis. Na een valpartij moest hij overgebracht worden naar het ziekenhuis, waar de dokter van dienst een hersenschudding vaststelde. Na de nodige rust kon Karel terug deelnemen aan onder andere de Omloop van het Waasland, Luik-Bastenaken-

Luik, Parijs-Roubaix en de Ronde van Romandië. Toen resultaten uitbleven, besloot de renner, in de loop van het jaar 1979, na vijf volledige seizoenen als prof, om te stoppen met wielrennen.

Kevin Seeldraeyers Sint-Amands

° 1986

Kevin Seeldraeyers (Collectie Jozef Hammenecker)

Clubs

De Sprinters Malderen / Balen BC

Jeugdcategorieën (2001-2005)

Nieuwelingen (2001-2002)

Juniors (2003-2004)

Beloften (2005)

Elite zonder contract (2006)

Profrenner (2007-2015)

Quick Step-Innergetic (2007-2008)

Quick Step (2009-2011)

Astana Pro Team (2012-2013)

Wanty-Groupe Gobert (2014)

Torku Sekerspor (2015)

Belangrijkste prestaties

Juniors

08/04/2004 - 10de PK tijdrijden

30/05/2004 - 8ste BK - Essen

08/08/2004 - 6de in 2de rit Luik-La Gleize

08/08/2004 - 8ste eindklassement Luik-La Gleize

00/00/2004 - 2de in 2de rit Tour du Valromey-Ain

00/00/2004 - 1ste in 5de rit Tour du Valromey-Ain

00/00/2004 - 2de eindklassement Tour du Valromey-Ain

Beloften

20/05/2005 - 1ste in 2de rit Ronde de l'Isard d'Ariège

22/05/2005 - 8ste in 5e rit Ronde de l'Isard d'Ariège

22/05/2005 - 2de eindklassement Ronde de l'Isard d'Ariège

Elite zonder contract

09/07/2006 - 3de in 4de rit Arden Challenge

20/07/2006 - 2de in 2de rit Ronde van Luik

23/07/2006 - 2de in 5de rit Ronde van Luik

23/07/2006 - 1ste eindklassement Ronde van Luik

03/08/2006 - 2de in 2de rit Ronde van de Pyreneeën

04/08/2006 - 2de eindklassement Ronde van de Pyreneeën

30/08/2006 - 1ste in 2de rit Giro Val d'Aosta

31/08/2006 - 3de in 3de rit Giro Val d'Aosta

Prof's

18/04/2007 - 5de in 3de rit Ronde van Georgia

22/04/2007 - 5de eindklassement Ronde van Georgia

15/02/2009 - 7de in 1ste rit Ronde van Californië

16/02/2009 - 6de in 2de rit Ronde van Californië

10/03/2009 - 5de in 3de rit Parijs-Nice

15/03/2009 - 7de eindklassement Parijs-Nice

15/03/2009 - 1ste jongerenklassement Parijs-Nice

24/05/2009 - 10de in 15de rit Giro

31/05/2009 - 1ste jongerenklassement Giro

06/07/2009 - 4de in 2de rit Ronde van Oostenrijk

07/07/2009 - 8ste in 3de rit Ronde van Oostenrijk

12/07/2009 - 4de eindklassement Ronde van Oostenrijk

29/08/2009 - 7de Omloop Mandel-Leie-Schelde

27/03/2011 - 10de in 7de rit Ronde van Catalonië
27/03/2011 - 9de eindklassement Ronde van Catalonië
26/05/2011 - 3de in 18de rit Giro
20/03/2012 - 7de in 1ste rit Settimana Internazionale Coppi-Bartali
20/04/2012 - 8ste in 4de rit Giro del Trentino
16/06/2012 - 10de in 3de rit Ronde van Slovenië
02/09/2012 - 7de in 15de rit Vuelta
23/04/2013 - 2de in 3de rit Ronde van Turkije
07/06/2013 - 3de in 6de rit Dauphiné Libéré
09/06/2013 - 2de bergklassement Dauphiné Libéré
30/06/2013 - 1ste in 1ste rit Ronde van Oostenrijk
01/07/2013 - 1ste in 2de rit Ronde van Oostenrijk
04/07/2013 - 9de in 5de rit Ronde van Oostenrijk
07/07/2013 - 3de eindklassement Ronde van Oostenrijk
06/06/2014 - 6de in 1ste rit Boucles de la Mayenne
08/06/2014 - 10de eindklassement Boucles de la Mayenne
12/04/2015 - 10de eindklassement Ronde van Marokko

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

30/06/2002 - 1ste Bornem
18/04/2004 - 1ste Hingene
31/07/2004 - 1ste Weert

Een beloftevolle start

Kevin Seeldraeyers startte in 2001 met wielrennen. In de jeugdcategoryeën wist hij zich al te onderscheiden met zes overwinningen bij de nieuwelingen en vier bij de junioren.

Als tweedejaars junior nam hij in 2004 deel aan het nationaal kampioenschap te Essen, waar hij als achtste eindigde. In de tweedaagse van La Gleize, in augustus, werd hij eveneens achtste in het eindklassement. Net als zijn club, zag ook nationaal juniorenscoach Carlo Bomans dat Kevin het nodige talent bezat om het als wielrenner te maken. De Sint-Amansenaar was een renner die zich te allen tijde voor zijn ploeg kon inzetten en die daarnaast

het nodige klimtalent bezat. Bomans nam de renner daarom in juli mee naar de Tour du Valromey-Ain. Tijdens deze ronde won Kevin de vijfde rit, eentje waarvan het parcours over vier vrij hoge cols ging, en werd bovendien tweede in het eindklassement.

Begin september reed hij, als voorbereiding op het wereldkampioenschap te Verona, met de nationale junioreselectie in de Giro della Lunigiana. Hij sloot dit seizoen af met vier overwinningen, waaronder wedstrijden te Hingene en te Weert.

Begin 2005 debuteerde Seeldraeyers bij de beloften en nam in het voorjaar onder andere deel aan Brussel-Opwijk en Luik-Bastenaken-Luik. Hij zou dit seizoen beëindigen met twee overwinningen. Eén daarvan was de tweede etappe in de Ronde de l'Isard d'Ariège, een rit over een afstand van 148 kilometer tussen Saverdun en Goulieur. Die avond stond hij op de eerste plaats in de rangschikking. Enkele dagen later werd de renner achtste in de vijfde en laatste rit en tweede in het eindklassement.

De weg naar het succes

Nadat hij begin juni 2006 op stage was geweest in de Franse Alpen met *Quick Step-Innergetic*, won Seeldraeyers de Ronde van Luik. In augustus werd hij nog tweede in de Ronde van de Pyreneeën.

Op het einde van dat seizoen ondertekende Kevin, toen nog maar twintig, een contract bij *Quick Step-Innergetic* en mocht zich het volgende seizoen ploegmaat noemen van onder anderen Tom Boonen, Gert Steegmans, Serge Baguet, Bram Tankink en Paolo Bettini. Al snel bleek dat deze jonge renner vooral in rittenwedstrijden zou scoren, terwijl eendagskoersen hem heel wat minder lagen.

In 2007 nam Kevin deel aan de Ronde van Mallorca, de Ronde van Georgia, de Ronde van Catalonië, de Ronde van Oostenrijk en de Ronde van de Ain. Zijn beste resultaat was een vijfde plaats in het eindklassement van de Ronde van Georgia. Van 10 tot 17 juni mocht de Sint-Amansenaar mee naar de Dauphiné Libéré. Hij had wellicht de etappe met aankomst op de Mont Ventoux kunnen winnen, maar zag daar, door de schuld van een gebroken ketting, de Fransman Christophe Moreau zegevieren.

Kevin startte 2008 met de Tour Down Under. Vandaar ging het naar de westkust van Amerika voor de Ronde van Californië. Na de Ronde van Romandië mocht hij, in dienst van zijn kopmannen

Paolo Bettini en Giovanni Visconti, voor de allereerste keer van start gaan in de Giro d'Italia. Voor de aanvang van de Giro voelde Kevin zich ietwat onzeker of hij, als jonge renner, deze wedstrijd wel zou aankunnen, maar eens de wedstrijd in volle gang was, bleek dit alles best mee te vallen. Kevin zou uiteindelijk 73ste worden in het eindklassement en kreeg voor de geleverde inspanningen de nodige lof toegezwaaid.

Stunten tijdens Parijs-Nice en de Giro

Voor de Sint-Amandsenaar werd 2009 een succesvol jaar, dat begon met een elfde plaats in de Ronde van Californië. Van 8 tot 15 maart, in Parijs-Nice, diende hij in eerste instantie zijn kopman Sylvain Chavanel bij te staan. Tijdens de wedstrijd kreeg Kevin vanwege de ploegleiding ook de mogelijkheid om te tonen wat hij zoal in zijn mars had, wat uiteindelijk resulteerde in een zevende plaats. Het was al sedert 2004, met Frank Vandenbroucke, geleden dat een Belgisch renner in de top tien eindigde van de *koers naar de zon*. Seeldraeyers won daarnaast nog de witte trui van het jongerenklassement. Na zijn thuiskomst werd de renner op 20 maart, in het bijzijn van zijn ouders en de bestuursleden van zijn supportersclub, gehuldigd op het gemeentehuis van Sint-Amands.

Twee maanden later stuntte Kevin nog een keertje in de Giro, die doorging van 9 tot 31 mei. Na de vijfde rit, met aankomst op de Seiser Alm in Zuid-Tirol, kwam hij op de vijftiende plaats in het klassement te staan, maar zakte de volgende dagen weer enkele plaatsen. Na de zestiende etappe, de zwaarste rit van deze editie, kwam hij terug op de vijftiende plaats terecht en mocht die dag bovendien de witte trui van beste jongere aantrekken, die hij tot het einde kon behouden. Kevin werd bijgevolg de eerste Belg die na de Giro met de witte trui huiswaarts mocht keren. Terug thuis in Sint-Amands, werd in zijn supporterslokaal, zaal Plaza, volop gefeest tot in de vroege uurtjes. Maar eigenlijk leefde heel Sint-Amands mee met het succes van hun dorpsgenoot en bij meerdere woningen hingen die dag de vlaggen uit. Ook het gemeentebestuur bracht hem toen voor de tweede maal op rij hulde. De zaterdag daarop, op 13 juni, toonde Kevin voor de eerste keer zijn witte trui tijdens het Dernycriterium te Deurne.

Later op het jaar veroverde Seeldraeyers nog de vierde plaats in het eindklassement van de Ronde van Oostenrijk. Na dit topjaar was zijn fanclub, met Roger Rottiers als voorzitter, uitgegroeid tot ruim vierhonderd leden. Ieder jaar stond er rond de

In dienst van Quick Step (Collectie Jozef Hammenecker)

Kevin wordt gehuldigd op het gemeentehuis van Sint-Amands voor zijn prestaties in Parijs-Nice van 2009 (Collectie Jozef Hammenecker)

jaarwisseling een uitgebreide receptie in het bijzijn van Kevin op het programma en maakte men een busreis naar het Belgisch kampioenschap.

Begin 2010 was Kevin helemaal klaar voor de grotere koersen en hij had zich een doel vooropgesteld: deelnemen aan de Ronde van Frankrijk. Tijdens een routinecontrole meende men een hartspierziekte bij de renner vast te stellen, wat later gelukkig loos alarm bleek te zijn. Maar een tijdje minder intensief trainen had wel zijn gevolgen voor de prestaties tijdens het voorjaar. In de slotfase van de tweede rit van de Dauphiné Libéré kwam Seeldraeyers ten val en moest door zijn verwondingen na enkele dagen opgeven. Vervolgens zette hij alles op de Tour, trainde in een windtunnel en ging op hoogtestage naar Spanje. Het Touravontuur eindigde uiteindelijk met een 134ste plaats op de Champs-Élysées te Parijs, waar zijn fanclub klaar stond om hem te verwelkomen. Door enkele gezondheidsproblemen ging de rest van het seizoen verloren.

In 2011, na de Ronde van Mallorca en de Ronde van Algarve, stond Kevin aan de start van de Ronde van Catalonië. Na de laatste rit, op 27 maart, stond hij negende in de eindrangschikking. In mei ging de renner met grote verwachtingen van start in de Giro, maar gehinderd door een val en een infectie op de luchtwegen, kon hij niet voluit presteren. Zijn

enige resultaat binnen de top tien was een derde plaats in de achttiende etappe met aankomst in San Pellegrino.

Met ploegmaats Kevin De Weert, Nikolas Maes, Kristof Vandewalle en Tom Boonen vertrok Seeldraeyers in augustus naar de Vuelta. Na de rit van 28 augustus, tussen Villacastin en La Covatilla, kon Kevin tot de achtste plaats in het klassement opklimmen. Die dag had hij tijdens de slotklim verscheidene demarrages geplaatst, maar er werd hem geen meter gegund. Uiteindelijk arriveerde Kevin op de twaalfde plaats, in het gezelschap van Jurgen Van den Broeck en met slechts negentien seconden achterstand op winnaar Daniel Martin. In de dertiende rit, van Sarria naar Ponferrada, arriveerde hij net buiten de top tien, op de veertiende plaats. Uiteindelijk zou hij te Madrid op de 23ste plaats eindigen.

Tijdens deze Vuelta werden reeds de eerste contacten gelegd met *Astana*. Na vijf seizoenen voor *Quick Step* gereden te hebben, stapte Seeldraeyers bij het begin van het seizoen 2012 over naar die andere ploeg. Naast enkele kleinere wedstrijden, zou Seeldraeyers dit seizoen aantreden in de Giro en de Vuelta als helper van respectievelijk Roman Kreuziger en Fredrik Kessiakoff. In tegenstelling tot de voorgaande seizoenen zou hij nu voornamelijk in

De supportersclub op uitstap (Collectie Jozef Hammenecker)

Aan de slag bij Wanty-Groupe Gobert (Collectie Jozef Hammenecker)

dienst van een kopman rijden. Hij hoopte hierdoor minder stress te hebben en beter te presteren. Toen wist men nog niet dat de gezondheidsproblemen van Kevin een gevolg waren van inspanningsastma. Men had dit probleem misschien wel kunnen verhelpen indien men tijdig de diagnose had gesteld. Dan had het verloop van zijn wielercarrière er mogelijk heel anders uitgezien.

De Ronde van Oostenrijk

Seeldraeyers zou twee jaar voor *Astana* rijden. Zijn belangrijkste prestatie in dienst van deze ploeg werd de Ronde van Oostenrijk in 2013. Op 30 juni won hij de openingsrit, met acht seconden voorsprong op de Oostenrijker Riccardo Zoidl. In zijn gele leiderstrui behaalde hij de volgende dag alweer de overwinning in een rit met aankomst bovenop de 1.996 meter hoge Kitzbüheler Horn, een Alpentop met stijgingspercentages tot 23 procent. In de vierde etappe, een rit over de Grossglockner, reed hij als veertiende over de eindmeet. Toch kon hij die dag zijn leiderspositie tegenover zijn directe concurrenten versterken. Het was pas na de tijdrit op de laatste dag dat Kevin zijn gele trui verloor

aan Zoidl. Hij eindigde als derde in het algemeen klassement, maar won zowel het puntenklassement als het bergklassement.

In het najaar kon Seeldraeyers op zoek naar een nieuwe ploeg voor het seizoen 2014. Dit werd uiteindelijk de gloednieuwe wielerploeg *Wanty-Groupe Gobert*, die onder leiding stond van Hilaire Van der Schueren. Onder zijn ploegmaats bevonden zich onder anderen Björn Leukemans en Ruisbroekenaar Francis De Greef. De ploegleiding rekende vooral op Kevin in het kleinere rondewerk, maar door aanslepende gezondheidsproblemen werd 2014 een rampjaar.

In het seizoen 2015, zijn laatste seizoen als prof, stond Kevin onder contract bij de Turkse ploeg *Torku Sekerspor*. Zijn laatste officiële wedstrijd reed de renner tijdens het Belgisch kampioenschap van 2015. Uiteindelijk besloot Kevin eind 2015 zijn fiets aan de haak te hangen.

Frans Spiessens Ruisbroek

° *Ruisbroek*, 12/08/1911
+ *Mechelen*, 08/05/1953

Frans Spiessens (Collectie Geert Van Moer)

Clubs

Sport Vermaakt Antwerpen / Antwerp Wieler-
en Supportersclub / Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1930-1933)

Nieuweligen (1930-1932)
Juniorens (1933)

Onafhankelijken (1934)

Nordiste-Hutchinson (1934)

Profrenner (1934-1939)

Afzonderlijk (1934)
Alcyon-Dunlop (1934-1935)
Colin-Wolber (1936)
Afzonderlijk (1937)
Helyett-Hutchinson (1938-1939)

Belangrijkste prestaties

Juniorens

25/06/1933 - 2de BK juniorens - Anhée

Onafhankelijken

27/05/1934 - 1ste BK onafhankelijken - Deinze

01/07/1934 - 8ste Omloop van Haspengouw

Prof's

28/08/1934 - 8ste in 3de rit Tour de l'Ouest

30/08/1934 - 9de in 5de rit Tour de l'Ouest

17/03/1935 - 4de Antwerpen-Gent-Antwerpen

28/04/1935 - 6de Parijs-Brussel

02/06/1935 - 7de Parijs-Belfort

05/05/1936 - 9de in 1ste rit Ronde van België

16/09/1937 - 4de Kampioenschap van
Vlaanderen

13/03/1938 - 4de Ronde van Limburg

03/04/1938 - 4de Omloop der Vlaamse
Gewesten

21/05/1938 - 9de in 4de rit, B, Ronde van
België

15/08/1938 - 4de Drie Zustersteden

30/08/1938 - 1ste Schaal Sels - Merksem

12/03/1939 - 1ste Ronde van Limburg

02/04/1939 - 6de Ronde van Vlaanderen

01/06/1939 - 7de in 1ste rit Ronde van
Duitsland

03/06/1939 - 2de in 3de rit Ronde van
Duitsland

07/06/1939 - 1ste in 6de rit Ronde van
Duitsland

09/06/1939 - 2de in 8ste rit Ronde van
Duitsland

11/06/1939 - 8ste in 9de rit Ronde van
Duitsland

12/06/1939 - 1ste in 10de rit Ronde van
Duitsland

16/06/1939 - 6de in 13de rit Ronde van
Duitsland

17/06/1939 - 5de in 14de rit Ronde van
Duitsland

21/06/1939 - 8ste in 17de rit, A, Ronde van
Duitsland

22/06/1939 - 4de in 18de rit Ronde van
Duitsland

24/06/1939 - 7de in 20ste rit Ronde van
Duitsland

24/06/1939 - 10de eindklassement Ronde van
Duitsland

24/06/1939 - 2de puntenklassement Ronde
van Duitsland

Belangrijkste lokale prestaties

Beginnelingen

16/08/1931 - 1ste Kalfort

24/05/1932 - 9de Ruisbroek

Juniors

05/03/1933 - 2de Ruisbroek

20/06/1933 - 2de Bornem

15/09/1933 - 1ste Sint-Amunds

16/09/1933 - 9de Puurs

Zien koersen doet koersen

Philémon Frans (Frans) Spiessens werd te Ruisbroek geboren op 12 augustus 1911. Zijn vader Petrus Judocus Spiessens was afkomstig uit Breendonk, terwijl moeder Maria Augusta Coene het levenslicht zag in het West-Vlaamse Sijsele. Het echtpaar kreeg drie zonen en twee dochters, waarvan Frans de tweede oudste was.

In 1930 gingen Frans en zijn oudere broer Henri naar Wilrijk om er de Grote Prijs bij te wonen. Hier zag hij renners als Georges Ronsse en Frans Bonduel aan het werk en hij besloot ook te gaan koersen. Tijdens zijn eerste wedstrijd, een straatkoers te Breendonk in september van dat jaar, had hij weinig succes aangezien hij betrokken raakte bij een valpartij. Maar tegen het einde van dat seizoen wist hij toch twee keer de bloementuil naar huis te brengen.

Toen Frans in die periode als nieuweling aan zijn wielercarrière begon, woonde het gezin Spiessens-Coene te Heindonk, op de Hamerdijk. Zijn vader had daar toen een handel in hooi en stro. Frans hielp zijn vader vaak in de zaak en tijdens de winter 1930-1931 kwetste hij zijn hand, waardoor hij pas vanaf mei terug aan koersen kon denken.

De jonge renner werd tijdens het seizoen 1931 opgemerkt door de wielers. Gesteund door zijn moeder en oudere broer Henri, die hem vaak naar wedstrijden vergezelden, nam hij toen deel aan 63 nieuwelingenkoersen, waarvan hij er maar liefst 17 won, onder andere te Walem, Willebroek, Kapelle-op-den-Bos, Oppuurs, Rumst, Kalfort, Heindonk, Wetteren, Blaasveld, Hamme, Mechelen, Zele en Tremelo. Verder eindigde hij elf keer als tweede, zes keer als derde en viel slechts twee keer buiten de eerste tien. Vele van zijn dorpsgenoten zagen in Spiessens al een opvolger van een andere Heindonkenaar, Jef Van Dam, die nog cyclocrosskampioen was en in 1926, na drie ritoverwinningen, een twaalfde plaats wist te behalen in de Ronde van Frankrijk.

Frans kreeg van fietshandelaar René Van der Heyden uit Willebroek een koersfiets van het merk Roco, waarmee hij zijn wedstrijden kon betwisten. Hoewel hij in 1932 zijn legerdienst vervulde, won Frans dat seizoen toch nog een tiental wedstrijden.

Van bij het begin van het seizoen 1933 startte Spiessens een categorie hoger, bij de juniors. In het voorjaar werd hij geselecteerd voor het nationaal juniorskampioenschap, dat doorging op 25 juni. Vierendertig supporters trokken, onder leiding van René Van der Heyden, naar Anhée en zagen hun favoriete renner daar tweede worden, na Marcel Kint.

Een coureur die respect afdwingt

Met de kermiskoers van de *Buisstraatvrienden*, op 13 september te Sint-Amunds, mocht deze renner voor de veertiende keer dat jaar de zegepalm in ontvangst nemen. *“Deze stoere knaap is een pracht van een renner die in stilte, maar vastberaden zijn weg maakt. Hij gaat eenvoudig en zonder veel gedruisch door de sportbeweging. Maar waar Spiessens zich aan het startpunt vertoont kijken de mededingers eens op, want ze weten hoe gevaarlijk die reuzenkerel is”*, besloot een journalist van Het Laatste Nieuws.²⁵⁷ Toen werd hij al getipt als onafhankelijke voor het volgende seizoen.

Bij de aanvang van het seizoen 1934 ging Frans inderdaad aan de slag bij de onafhankelijken. Hij sloot zich aan bij de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* en liet zich sponsoren door het fietsmerk *Nordiste-Hutchinson*. Door gezondheidsproblemen zou het nog tot eind april duren vooraleer Spiessens in de Omloop van de Kempen voor de eerste keer zou zegevieren. Een maand later beleefde Frans zijn grootste triomf door op 27 mei te Deinze het nationaal kampioenschap voor onafhankelijken te winnen. Aan Emiel Voet, die de kersverse kampioen persoonlijk aan huis kwam feliciteren, vertelde de renner zijn wedervaren van de laatste 400 meter: *“Kint sprong eerst weg, maar ‘k was niet verrast en wipte op het wiel van Cyriel Van den Berghe. Mijn inspanning, geleidelijk vermeerderende, kwam ik nevens Van den Berghe, verhoogde de allure, zoodat we snee en snee over Kint heentrokken, welke echter geheel rechts van de straat zat en van dan af reeds geslagen was. Daarna kwam Camiel Vandendriessche nog van links aanvallen, maar ‘k hield de tramen stevig vast en won onbedreigd. ‘k Zat zoo frisch als nen bliek; alles wat ik als eten nam, ging naar binnen als koek, en ‘k heb zeer weinig gedronken.”*²⁵⁸ De kampioentitel van Frans werd

Frans Spiessens, centraal op de foto, met onder anderen Karel Tersago voor de herberg van ex-profrenner Léon Martin te Roeselare (Collectie Luc Schokkaert)

op 17 juni uitbundig gevierd te Heindonk en enkele dagen later volgde nog een huldiging bij de *Antwerp Wiel- en Supportersclub*.

Geplaagd door een gezwollen knie, opgelopen tijdens een val in de Ronde van België, trok Frans eind augustus als profrenner richting Frankrijk voor deelname aan de Tour de l'Ouest. Na een moeilijk begin werd hij achtste in de derde etappe, een rit van om en bij de 170 kilometer tussen Alençon en Angers. Op 30 augustus werd de renner te Lorient nog negende, ex aequo met de rest van het peloton. Tot grote tevredenheid van zijn sportdirecteur, die hem "*le meilleur des jeunes*" noemde, deed Spiessens enorm zijn best om de conditie van Deinze te evenaren.

In het seizoen 1935 startte Spiessens in Belgische en Franse klassiekers. Hij presteerde goed en won verscheidene prijzen, maar overwinningen bleven in eerste instantie uit. Gefnuikt door allerlei technische problemen bewees Frans hier dat een renner, om een wedstrijd te winnen, naast talent vaak ook wat geluk aan zijn zijde moet hebben. Frans begon met goede moed aan het nationaal kampioenschap te Floreffe en werd er negentiende.

De zomer ging voorbij en het wielerseizoen liep stilaan ten einde. Op 10 september reed hij Parijs-Brasschaat en behaalde een dertiende plaats. Deze wedstrijd werd vanaf Mons achter motoren gereden. Zijn dorpsgenoot Stafke Goossens fungeerde die dag als gangmaker voor Spiessens. Voor het seizoen officieel stopte, boekte hij nog twee overwinningen, te Diegem en te Lede.

Mindere prestaties door technische problemen

De volgende seizoenen verliepen quasi op dezelfde manier. Hoewel hij al vroeg op het jaar startte met de nodige voorbereidingen, bleven resultaten echter uit door allerlei mankementen aan zijn fiets.

Frans had op het einde van het seizoen 1935 misschien wel de fout gemaakt om *Alcyon* te verlaten voor *Colin-Wolber*. Hij had in 1936 graag van start gegaan in Parijs-Nice, maar werd door zijn nieuwe ploeg niet geselecteerd. Hij besloot dan maar om zich in te schrijven als afzonderlijk renner, doch diende de wedstrijd vroegtijdig te verlaten omwille van technische problemen. De Ronde van Vlaanderen, Parijs-Roubaix en Parijs-Brussel, Frans

nam deel aan al die voorjaarsklassiekers, maar kon geen enkele ervan uitrijden. Pas eind mei wist hij te Ertvelde een overwinning aan zijn palmares toe te voegen. Alles verliep nu beter en hij kon regelmatig met een prijs huiswaarts keren, tot Spiessens eind juni ziek thuis kwam uit de Ronde van Catalonië. De zware verkoudheid die hij hieraan overhield, bleef maar aanslepen en uiteindelijk besloot Frans zijn wielersjaar vroegtijdig af te sluiten.

Ook in 1937 bleef Spiessens kampen met tegenslagen, voornamelijk te wijten aan technische defecten. Pas in de zomer volgde de kentering. Frans won zijn eerste wedstrijd van het seizoen op 15 juli te Gistel en enkele weken later werd hij nogmaals eerste te Herent. De volgende weken en maanden zou hij nog verscheidene keren binnen de eerste tien eindigen, waaronder een vierde plaats tijdens het Kampioenschap van Vlaanderen te Nokere.

Die zomer vestigden Frans en zijn echtgenote Germaine zich te Ruisbroek, het geboortedorp van de renner. Ze baatten er café Sportief uit, gelegen nabij het station, en raakten op deze manier al snel ingeburgerd.

Vanaf 1938 werd Frans, net als zijn vriend Karel Tersago, lid van de *Dijlespurters*. De Mechelse club had er immers een succesrijke wervingscampagne opzitten en kon rekenen op bijna driehonderd leden. In de hoop op een beter seizoen kreeg de Ruisbroekenaar een nieuwe werkgever, namelijk *Helyett-Hutchinson*.

Nog meer pech

De lange trainingsritten in het voorseizoen zorgden blijkbaar voor het gewenste resultaat, want tijdens de eerste wedstrijd van het jaar, de Ronde van Limburg op 13 maart, eindigde Frans al op de vierde plaats. Op 3 april eindigde hij alweer vierde in de Omloop der Vlaamse Gewesten. Hierdoor kwam hij voor enkele weken helemaal bovenaan te staan in het regelmatigheids criterium Rijwielen Van Hauwaert-Sportwereld 1938. De vreugde duurde echter niet lang. Tijdens Parijs-Roubaix kwam Frans zwaar ten val en moest op doktersadvies het wielrennen een tijdje staken. Eind april startte de renner terug met trainen op de rollen, maar kon pas eind mei deelnemen aan de Ronde van België. Hij eindigde daar uiteindelijk vijftiende in het eindklassement. Spiessens moest hierdoor wel zijn deelname aan de wedstrijd Bordeaux-Parijs laten varen, die hij dat jaar zo graag gereden zou hebben.

Op 15 augustus 1938 toonde Frans Spiessens nog een keer zijn kunnen in de Drie Zustersteden. Hij demarreerde in de buurt van Tielt en zou helemaal alleen op kop blijven tot hij voorbij Baasrode, bij het binnenrijden van zijn eigen streek, werd bijgehaald en zich uiteindelijk met een vierde plaats tevreden moest stellen.

Eind augustus won de renner nog de Schaal Sels te Merksem in een eindsprint met 46 renners. Frans kon zich in de laatste meters uit deze groep losmaken en met enkele lengten voorsprong over de eindmeet rijden. In de Acht van Brasschaat, een wedstrijd achter derny's, moest hij opgeven wegens bandbreuk. Na Nokere Koerse op 15 september stond Frans, omwille van de geleverde prestaties dit seizoen, na Maurits Croon als tweede in de eindstand van bovengenoemd regelmatigheids criterium en ontving hiervoor 3.000 frank aan prijzengeld.

Trainen en nog eens trainen

Frans trainde in de winter 1938-1939 heel intensief. Hij stond 's morgens zeer vroeg op, maakte een boswandeling en deed daar een aantal lichaams oefeningen. Dan jogde hij terug naar huis, om vervolgens per fiets nog een dertigtal kilometer in sneltempo af te werken. In februari startte hij, samen met onder anderen Maurice Clautier, met lange oefentochten richting Kust of Vlaamse Ardennen. Hij nam ook deel aan de jaarlijkse oefenwedstrijden van de *Dijlespurters*, waarvan hij er zelfs eentje won.

Het seizoen 1939 ging van start met winst in de Ronde van Limburg en Frans kwam daardoor direct aan de leiding van het regelmatigheids criterium Van Hauwaert te staan. Na nog een zesde plaats in de Ronde van Vlaanderen bleef hij de leiding behouden tot na de Omloop der Vlaamse Gewesten eind april, toen hij een fietsband kapot reed op een nagel.

Van 1 tot 24 juni vertoefde Spiessens, in dienst van de Belgische ploeg, in Duitsland. Samen met Frans Bonduel, Sylvain Grysolle, Robert Wierinckx en Jef Moerenhout nam Frans, zo kort voor het begin van WO II, deel aan de Ronde van Duitsland. Deze wedstrijd telde twintig etappes doorheen het Duitse Rijk.²⁵⁹ In elf wedstrijden, voor het merendeel met een afstand van meer dan tweehonderd kilometer, arriveerde Frans binnen de eerste tien en hij kon twee overwinningen toevoegen aan zijn palmares. De eerste overwinning verkreeg hij nadat latere rondewinnaar Georg Umbenhauer

gediskwalificeerd werd wegens “truitje-trek” bij de Ruisbroekenaar. Op 12 juni won hij de tiende rit, tussen Graz en Salzburg, in een spurt met zes. Zijn prestaties resulteerden in een tiende plaats in de eindrangschikking en een tweede plaats in het puntenklassement.

Feest in Ruisbroek

Bij zijn thuiskomst op 27 juni was de kermis te Ruisbroek in volle gang. Toen zijn dorpsgenoten Frans uit de auto zagen stappen, ontstond er een spontaan volksfeest op het plein voor het station. Harmonie *De Ware Vrienden* bracht een serenade ten gehore. “*Er werd gezongen en geklonken vooraf, zoodat op Schobbegaar de derde kermisdag op waardige wijze besloten werd.*”²⁶⁰ Na enkele lovende woorden en het overhandigen van een ruiker bloemen, bedankte Frans iedereen voor deze spontane hulde. Later mocht Spiessens te Mechelen nogmaals lofbetuigingen in ontvangst nemen vanwege de *Dijlespurters*.

Die zomer reed Frans nog verscheidene kermiskoersen en criteriums. In september kreeg hij, net zoals zoveel andere beroepsrenners, een oproepingsbrief om zijn eenheid in het leger te vervoegen. Normaal gezien zou hij, met Maurice Clautier als ploegmaat, tijdens de winter op diverse wielervedbanen vertoeven, maar hij verbleef daarentegen in een kazerne temidden van zijn legermakkers.

Begin maart 1940 was Frans te gast op een sportavond te Aarschot. Hij nam deel aan enkele oefenwedstrijden van de *Dijlespurters*. Daarna reed hij, met Maurice Croon als ploegmakker, de Zesdaagse in het Brusselse Sportpaleis.

In het voorjaar gingen een aantal van de reguliere voorjaarsklassiekers en kermiskoersen terug van start, maar Spiessens behaalde daarin geen noemenswaardige resultaten.

Na de profcarrière

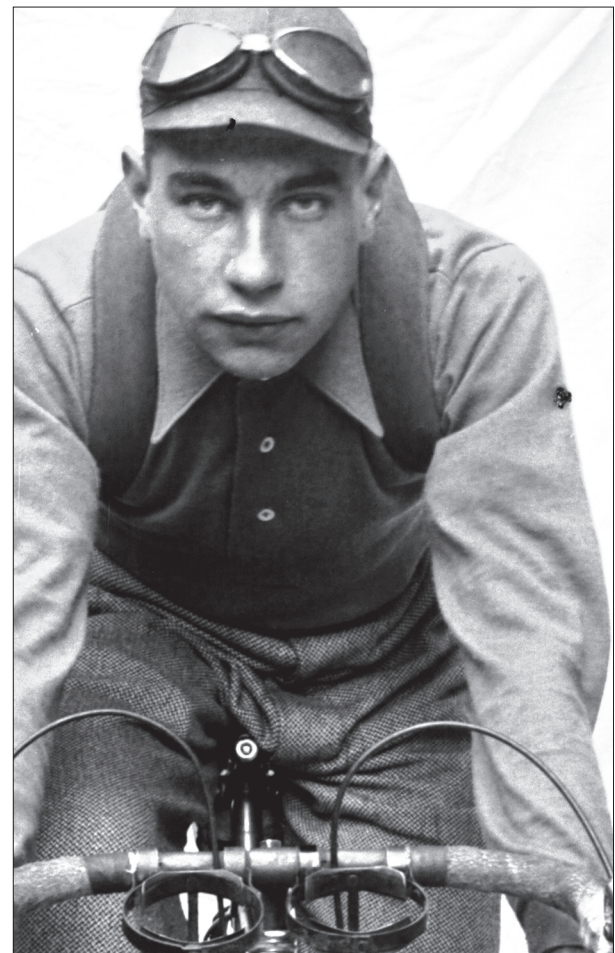
De Tweede Wereldoorlog betekende het einde van de wielercarrière van Frans. In diezelfde periode verhuisde hij met zijn gezin van Ruisbroek naar Mechelen, waar hij een zaak opstartte. Na zijn profcarrière trad Spiessens toe tot de bestuursploeg van de *Dijlespurters*.

Op zijn initiatief startten de *Dijlespurters* vanaf januari 1947 met lichaamsoefeningen tijdens het wielerseizoen. Op de jaarvergadering van 5 januari 1947 hield Frans, als ploegleider, een uiteenzetting over de lichamelijke oefeningen ter voorbereiding op het volgende seizoen die hij vanaf dan zou geven aan de leden. Deze gingen elke zondagvoormiddag door in het Vrijbroekpark te Mechelen en alle actieve leden waren verplicht hieraan deel te nemen. Naast puur lichamelijke oefeningen hield men ook oefenwedstrijden.

Frans Spiessens overleed op 41-jarige leeftijd te Mechelen op 8 mei 1953. Zijn begrafenis in de Sint-Gummaruskerk te Mechelen werd druk bijgewoond door bestuursleden en renners van de *Dijlespurters*. “*Hij was als renner een voorbeeld van moed, sportiviteit en wilskracht*”, schreef *Gazet van Mechelen* in een in memoriam aan de renner.²⁶¹

Karel Tersago Kalfort

° *Kalfort*, 16/08/1915
+ *Roeselare*, 26/11/1974

Karel Tersago (Collectie Michel Tersago)

Clubs

VC Bergklimmers Hoboken / Antwerp
Wieler- en Supportersclub / Dijlespurters
Mechelen / SV Deerlijk / VN Roeselare

Jeugdcategorieën (1931-1934)

Beginnelingen (1931-1933)
Juniore (1933-1934)

Onafhankelijken (1935)

Profrenner (1935-1940)

Securitas (1935)
La Française-Dunlop-Diamant (1936)
Alcyon-Dunlop (1937)
Labor-Dunlop (1937-1938)
Helyett-Hutchinson (1939)
Labor-Dunlop (1940)

Onafhankelijken (1940-1945)

Belangrijkste prestaties

Beginnelingen

15/08/1932 - 1ste GP Stuyvenbergh WC

Onafhankelijken

28/08/1934 - 13de Schaal Sels - Merksem
31/03/1935 - 8ste Ronde van de provincie Luik
07/04/1935 - 7de Brussel-Attenhoven
12/05/1935 - 6de Brussel-Luik
26/05/1935 - 2de Nationale Trofee Saint-Michel
04/06/1935 - 3de Omloop der Vlaamse Gewesten
30/06/1935 - 2de BK op de weg - Deinze
14/07/1935 - 14de Ronde van Vlaanderen voor onafhankelijken

Profs

15/08/1936 - 1ste Ronde van Zeeuws-Vlaanderen
11/04/1937 - 19de Luik-Bastenaken-Luik
25/04/1937 - 1ste Omloop der Vlaamse Gewesten
06/05/1937 - 14de Omloop van Parijs
17/05/1937 - 5de in 2de rit Parijs-Saint-Etienne
12/06/1937 - 8ste BK op de weg - Sint-Kruis Brugge
20/06/1937 - 1ste GP van Wallonië
11/07/1937 - 5de in 1ste rit Toulouse-Parijs
12/07/1937 - 8ste in 2de rit Toulouse-Parijs
10/08/1937 - 7de Drie Zustersteden
21/08/1937 - 1ste in 1ste rit Circuit de l'Ouest
21/08/1937 - 1ste voorlopig klassement Circuit de l'Ouest
22/08/1937 - 5de in 2de rit Circuit de l'Ouest
22/08/1937 - 2de voorlopig klassement Circuit de l'Ouest
23/08/1937 - 8ste in 3de rit Circuit de l'Ouest

23/08/1937 - 2de voorlopig klassement Circuit de l'Ouest

26/08/1937 - 8ste in 5de rit Circuit de l'Ouest

27/08/1937 - 9de in 6de rit Circuit de l'Ouest

29/08/1937 - 4de eindklassement Circuit de l'Ouest

26/05/1938 - 4de Omloop van de Somme

06/08/1938 - 2de in 1ste rit Tour du Nord

07/08/1938 - 1ste in 2de rit Tour du Nord

07/08/1938 - 1ste voorlopig klassement Tour du Nord

08/08/1938 - 1ste in 3de rit Tour du Nord

08/08/1938 - 1ste voorlopig klassement Tour du Nord

10/08/1938 - 1ste voorlopig klassement Tour du Nord

15/08/1938 - 8ste Drie Zustersteden

05/08/1939 - 4de in 1ste rit Tour du Nord

03/08/1939 - 3de in 2de rit Tour du Nord

03/08/1939 - 3de voorlopig klassement Tour du Nord

Belangrijkste lokale prestaties

Beginnelingen/Nieuwelingen

30/06/1931 - 6de Ruisbroek
05/07/1931 - 9de Breendonk
17/08/1931 - 6de Oppuurs
20/09/1931 - 10de Puurs
16/05/1932 - 5de Sint-Amands
05/06/1932 - 3de Oppuurs
03/07/1932 - 5de Puurs
04/07/1932 - 3de Bornem
31/07/1932 - 3de Kalfort
28/08/1932 - 2de Sint-Amands

Juniore

20/06/1933 - 3de Bornem
16/09/1933 - 14de Puurs
21/09/1933 - 6de Puurs
15/07/1934 - 3de Sint-Amands

Jeugd in Kalfort

Karel Tersago groeide op in de Coolhemstraat te Kalfort. Zijn vader, Joseph Bernardus Tersago, in Kalfort bekend als Jef *van den Boemer*, huwde met Catharina (Kato) Op 't Roodt, afkomstig uit het Nederlandse Weert. Uit dit huwelijk kwamen drie kinderen voort: Maria Joanna (Jeanne), Frederik Petrus Hendrik (Frits) en Albert Karel (Karel).

Karel raakte gepassioneerd door de wielersport dankzij zijn vriend Jan Wauters, die reeds actief was als renner. Thuis was men in eerste instantie niet

Met de kameraden op training (Collectie Luc Schokkaert)

enthousiast over de nieuwe hobby van de jongste zoon. Koersen, met een geleende fiets van Jan Wauters, was dus enkel weggelegd voor 's zondags. Door de week werkte Karel als paswerker bij de firma Vertongen uit Kalfort en 's avonds ging hij naar de avondschoon te Puurs.²⁶²

Aan de slag als wielrenner

Als beginnening en junior wist Tersago tal van ereplaatsen te veroveren. Hij was vaak aanwezig wanneer de wedstrijd in een beslissende fase raakte, maar kwam telkens tekort in de sprint, wat resulteerde in weinig overwinningen. Dit was natuurlijk ook de wiefanalisten van toen opgevallen: *“Eenigen tijd geleden hebben we een speciaal woord van lof geschreven en toegestuurd aan Tersago voor zijn regelmatigheid in al de koersen die hij betwist. Veel koersen heeft de regelmatige Tersago nog niet gewonnen; maar indien men de uitslagen moest nagaan hoe dikwijls hij in de vijf eersten geëindigd heeft, men zou er waarlijk van verstomd staan.”*²⁶³

In de jeugdcategoryën reed Karel vooral wedstrijden in Klein-Brabant en omgeving. Hij arriveerde dikwijls binnen de eerste tien. Tijdens

het kampioenschap van Brabant voor beginnelingen onder zestien jaar bemachtigde hij alle uitgeschreven premies, maar eindigde pas op de zesde plaats.

Bij het begin van het seizoen 1932 stond Karel, als lid van de *Veloclub Bergklimmers* uit Hoboken, ingeschreven voor de Grote Openingsprijs aldaar, die doorging op 13 maart. Hij nam eveneens deel aan het kampioenschap van België voor beginnelingen te Anhé en arriveerde in het peloton ex aequo als achtste.

Midden augustus 1932 bracht Karel, na zijn overwinning in de Grote Koers van *Stuyvenbergh Wielerclub* uit Antwerpen-Dam, een eerste bloementuil naar huis. Zijn club, de *Bergklimmers*, won daarenboven nog de beker van Het Laatste Nieuws, uitgereikt aan de club met de vier beste renners. De overwinningspalm werd nadien geschonken aan Onze-Lieve-Vrouw ten Traan, de patrones van Kalfort, en zou nog jarenlang meegedragen worden in de befaamde processie.

Bij aanvang van het seizoen 1933 startte Karel nog bij de beginnelingen. Als lid van de *Antwerp Wieler- en Supportersclub* won hij onder andere te Kapellen, Brasschaat en Wilrijk. Dat jaar zou er te Puurs trouwens een onderafdeling van deze

wielerclub gesticht worden, die op haar beurt enkele wedstrijden organiseerde.

Zelfs vooraleer hij de leeftijd bereikt had om officieel een overstap naar de junioren te maken, reed Karel al vanaf midden mei wedstrijden in deze categorie. “*Uit Tersago groeit gewis een allerbeste renner*”, besloot men toen bij Sportwereld.²⁶⁴ Bij zijn debuut te Lier werd Tersago derde. Hij zou in deze categorie het seizoen afsluiten met twee zeges, naast verscheidene ereplaatsen.

Tot augustus 1934 reed Karel nog bij de junioren en wist alsnog enkele ereplaatsen te veroveren. Op 14 juli verdedigde hij de kleuren van de provincie Antwerpen tijdens de Vierkamp der Juniors te Brasschaat, maar stapte kort daarna over naar de onafhankelijken. Hij nam deel aan de Ronde van België voor onafhankelijken, die op 3 augustus van start ging, maar diende jammer genoeg op te geven na de vijfde rit. Met als beste resultaat een achttiende plaats bij aankomst te Ath op 5 augustus, wist Karel goed zijn mannetje te staan tussen al die nieuwe collega's.

Na zijn prestaties als onafhankelijke in de Schaal Sels te Merksem, schreef wielersjournalist Reynaert in een krantenartikel Karel alle eer toe: “*De jonge Karel Tersago wist zich in dit hoog gezelschap puik te gedragen en in den hoofdgroep op de 13de plaats te eindigen. Hij bracht hier voor dit jaar in de Schaal Sels de verrassing. Immer was er te Merksem een jong element, dat ter gelegenheid der koers van Jul. Babilon alleman verraste. Dit jaar was het de jonge Kalfortenaar Tersago.*”²⁶⁵ Begin september behaalde hij te Ternat zijn eerste erepalm bij de indés, een feit dat fietsenconstructeur *Securitas* nog een tijdje zou adverteren in de kranten.

Tijdens de wintermaanden vertoefde Karel op de wielerbaan. Daar raakte hij in november 1934 betrokken bij een zware valpartij tijdens een wedstrijd met tandems. Hij tekende nadien present op sportavonden en nam deel aan enkele veldritten.

Het seizoen 1935 startte Tersago als onafhankelijke bij het merk *Securitas* van Karel Houtmeyers. Die winter had hij vanaf januari intensief getraind met Frans Spiessens, wat resulteerde in verscheidene overwinningen en ereplaatsen van bij de seizoensstart. In Marcel Kint had Karel een geducht tegenstander, maar begin juni wist hij hem toch de roze leiderstrui van beste onafhankelijke te ontfutselen. Op 30 juni werd de Kalfortenaar tweede op het Belgisch kampioenschap voor onafhankelijken, dat in 1935 doorging te Deinze.

Tersago had Kint in het vizier, en omgekeerd, maar het was uiteindelijk Kamiel Muls uit Evere die de nummers één en twee in de sprint wist te kloppen.

Die zomer reed Tersago al wedstrijden bij de profs. Hij werd meteen vijfde bij zijn eerste wedstrijd op 12 augustus te Wilrijk. De rest van het seizoen nam hij deel aan diverse kermiskoersen en criteriums en wist daar nog enkele prijzen te bemachtigen.

Voor 1936 ondertekende Karel een profcontract bij *La Française*. Vanaf 14 februari moest de jongeman onder de wapens. Hij was geleverd bij de spoorwegtroepen te Borgerhout en had niet de gelegenheid om regelmatig te trainen. Hij haalde nog wel enkele prijzen, maar moest belangrijke wedstrijden als de Ronde van Vlaanderen en Parijs-Brussel aan zich laten voorbijgaan. Op 15 augustus wist de Kalfortenaar te Oostburg alsnog een overwinning te behalen in de Ronde van Zeeuws-

Karel Tersago in het shirt van Labor (Collectie Luc Schokkaert)

Deelname aan Parijs-Nice in 1937 (Collectie Luc Schokkaert)

Vlaanderen. In december vertoefde Karel dikwijls op de piste van de Wintervelodroom te Brussel en nam daar deel aan verschillende wedstrijden, waarbij hij voor sommige koersen gekoppeld werd aan Maurice Cocqueriaux uit Lennik.

Tersago, die een contract ondertekende bij *Alcyon*, startte begin 1937 al vrij snel met trainen voor zijn deelname aan Parijs-Nice. Tijdens deze rittenkoers gaf hij op in het eerste deel van de vijfde rit tussen Marseille en Cannes.

Door zijn 24ste plaats in de Ronde van Vlaanderen en zijn 19de plaats in Luik-Bastenaken-Luik waren wiewerjournalisten het erover eens dat de Kalfortenaar eindelijk zijn "forme" van twee jaar geleden teruggevonden had, toen hij een van de beste onafhankelijken was en zich, zeker tijdens laatstgenoemde wedstrijd, als een goede klimmer toonde.²⁶⁶

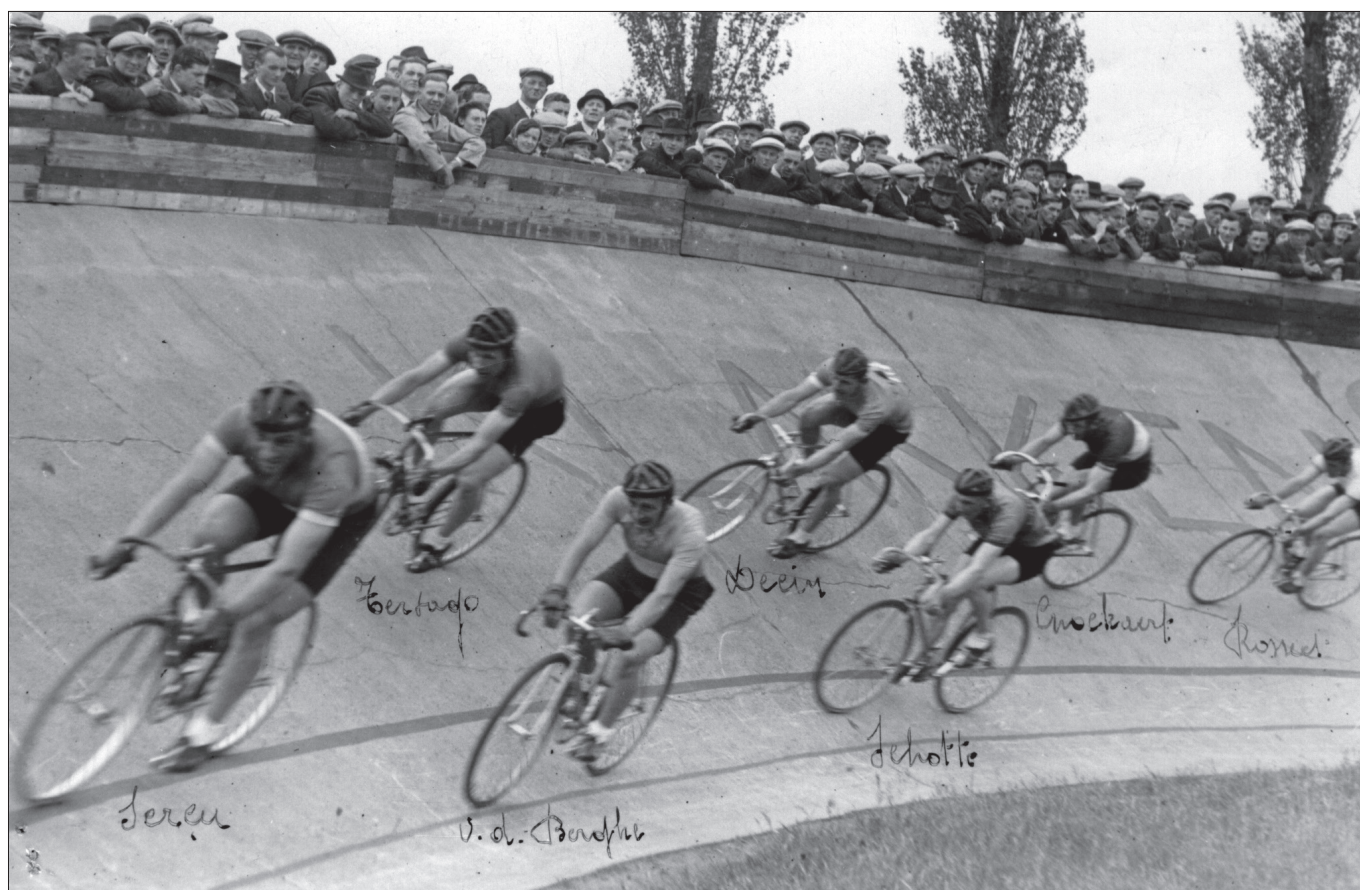
Niet lang daarna, op 25 april, won Tersago de ruim 240 kilometer lange Omloop der Vlaamse Gewesten. Tijdens de hele wedstrijd reed hij samen met enkele andere renners constant voorop. Hij racete met een tiental meter voorsprong op Kint en Desmet het Antwerpse Sportpaleis binnen en bleef deze voorsprong tot het einde behouden. In

Gazet van Antwerpen sprak men met veel achting over deze prachtprestatie: "t Is niet van vandaag of gisteren, dat Tersago klas vertoont, maar, nu hij zich een klassieker op zijn actief heeft genomen, zullen de heeren selectionneurs wel eens aan hem denken."²⁶⁷

"Karel Tersago heeft deze zege met de macht veroverd. Kerels die bekend staan als vlugger dan hij zelf, heeft hij in moordende spurt berg-op dood gereden. ... Zoo reed Tersago twee jaar geleden en zoo heeft hij Zondag gereden... en Kint overwonnen. Dit is voor den Rupelzoon het begin van een zeer hoge vlucht, want die brengt het ver, zeer ver. Hij heeft thans zijn legerdienst achter den rug en mag met gerust gemoed aan de groote klassiekers gaan denken. Zoo'n krachten moeten we uit de kermiskoersen halen en naar een Ronde van Parijs en andere groote internationale wegwedstrijden zenden", waren de lovende woorden in Het Laatste Nieuws.²⁶⁸

Ook het Nieuwsblad van 't Kanton Puers wijdde een uitgebreid artikel aan de topprestatie van de Kalfortse renner. Tijdens een huldiging op 3 mei werd de wedstrijd, in het bijzijn van Karel, nogmaals vertoond op het grote scherm van cinema Coliseum.²⁶⁹

Op de wielervebaan van Rumbek in 1941 (Collectie Luc Schokkaert)

Sedert deze prestatie selecteerde men Karel af en toe voor wedstrijden in het buitenland. Hij leverde daar schitterend werk, wat resulteerde in tal van ereplaatsen. Maar ook in eigen land, zelfs tijdens gewone kermiskoersen, wist Tersago zich in de kijker te rijden. Het beste resultaat behaalde hij met zijn eerste plaats in de Grote Prijs van Wallonië. Geen wonder dat op het einde van het wielerseizoen zijn contract bij *Alcyon* verlengd werd. Toen ruilde Karel ook de *Antwerp Wiel- en Supportersclub* in voor de *Mechelse Dijlespurters*.

Het jaar 1938 werd gekenmerkt door pech. Achteraf bekeken vond Tersago dit seizoen het tot dan toe slechtste, juist omwille van al die tegenslagen. Pas op 12 juni boekte hij te Mechelen de eerste overwinning van het jaar. In augustus schitterde de Kalfortenaar in de *Tour du Nord*, of de *Omloop van Noord-Frankrijk*. Hij won twee wedstrijden en mocht enkele dagen na elkaar de leiderstrui omgorden. Maar in de vijfde rit sloeg het noodlot alweer toe. Na twee bandbreuken en een gebrek aan reservemateriaal diende de leider noodgedwongen op te geven. Nadien behaalde hij diezelfde zomer nog een achtste plaats in de *Drie Zustersteden*. Met nog een wedstrijd op rollen, die op 20 november doorging in zaal *De Roos* te Mariekerke, nam Karel Tersago afscheid van Klein-Brabant.

Huwelijk en verhuis naar Roeselare

Op 8 december 1938 trad Karel immers in het huwelijk met Rachel Pauwels en vestigde zich in Roeselare, de geboortestad van zijn echtgenote. Vanaf 31 december zou hij daar in de *Motestraat* een café uitbaten.²⁷⁰

Samen met onder anderen Frans Spiessens en Stan Lauwers stond Tersago in 1939 bij *Helyett* op de loonlijst. Vanaf eind januari maakte hij, als voorbereiding op het nieuwe wielerseizoen, lange oefenritten met enkele West-Vlaamse renners. Ondanks al deze inspanningen prijkte Karels naam nog amper in de hoogste regionen van de klassementen. In de maand augustus wist hij nog wel een vierde en een derde plaats te behalen tijdens de eerste twee ritten van de *Tour du Nord*.

En toen kwam ook voor Tersago de mobilisatie. Na de *Achttiendaagse Veldtocht* keerde hij pas eind juni 1940 naar huis terug. Te Roeselare aangekomen, moest hij echter vaststellen dat zijn huis, gelegen op wandelafstand van de Grote Markt, veel schade had geleden bij bombardementen.

Karel bleef gedurende de Duitse bezetting actief in het wielrennen als beroepsrenner A. Hij schreef

zich in voor zowel grote profwedstrijden als voor kermiskoersen en criteriums. Samen met zijn vriend Albert Sercu, die tijdens WO I te Bornem geboren werd, reed hij dikwijls op de wielervebaan van Rumbek. Als lid van wielerverclubs *SV Deerlijk* en *VN Roeselare* nam Karel deel aan verscheidene West-Vlaamse interclubkampioenschappen. Veldrijden was aan Tersago minder besteed. Terwijl Sercu regelmatig cyclocrossen won, had Tersago daarin geen succes. In de wintermaanden ging hij te Roeselare aan de slag als metser om op deze manier een centje bij te verdienen.

Ook na WO II zette Tersago zijn wielerveractiviteiten verder, voornamelijk in West-Vlaanderen. Daar hij geen noemenswaardige prestaties meer behaalde, besloot hij later de zuivelhandel van zijn schoonouders over te nemen.

In 1963 richtte Karel samen met Roger Decock, Lucien Vlaemyck en Marcel Vanhoutte de *Vriendenkring van de West-Vlaamse Oud-Renners* op. Elk jaar op de derde zondag van oktober werden er bijeenkomsten gehouden in café De Wildeman te Izegem. Deze vereniging bestaat ondertussen al meer dan 50 jaar en mag zich sedert 2017 koninklijk noemen.²⁷¹ Verder trad hij op als raadgever van jonge West-Vlaamse wielrenners, zoals Jempie Monseré.

Martin Van den Bossche Hingene

° 1941

Martin Van den Bossche (Collectie VHKB)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1958-1962)

Nieuwelingen (1958-1959)

Liefhebbers (1960-1962)

Onafhankelijken (1962-1963)

Solo-Terrot (1963)

Profrenner (1963-1974)

Wiel's-Groene Leeuw (1963-1965)

Romeo-Smiths (1966-1967)

Faema (1968-1969)

Molteni (1970-1973)

Jolij Ceramica (1974)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

12/07/1959 - 1ste BK - Helchteren

Liefhebbers

16/04/1961 - 3de Gent-Wevelgem

12/06/1961 - 1ste Omloop XII Kantons -
Luxemburg

17/06/1961 - 3de in 1ste rit Ronde van
Oostenrijk

19/06/1961 - 10de in 3de rit Ronde van
Oostenrijk

20/06/1961 - 4de in 4de rit Ronde van
Oostenrijk

22/06/1961 - 1ste in 6de rit Ronde van
Oostenrijk

24/06/1961 - 9de in 8ste rit, B, Ronde van
Oostenrijk

24/06/1961 - 2de eindklassement Ronde van
Oostenrijk

24/06/1961 - 1ste bergklassement Ronde van
Oostenrijk

01/08/1961 - 9de PK Antwerpen

17/08/1961 - 1ste in 3de rit 5-daagse van het
Noorden

27/08/1961 - 8ste Trophee San Pellegrino

02/09/1961 - 10de WK - Bern

29/04/1962 - 1ste in 2de rit Ronde van België

01/05/1962 - 2de in 4de rit Ronde van België

03/05/1962 - 4de in 6de rit Ronde van België

05/05/1962 - 4de in 7de rit, A, Ronde van
België

05/05/1962 - 1ste in 7de rit, B, Ronde van
België

10/06/1962 - 2de Brussel-Luik

22/06/1962 - 3de Manx International - Isle of
Man

Onafhankelijken

08/06/1963 - 2de Brussel-Luik

01/09/1963 - 5de Brussel-Verviers

Profs

03/05/1964 - 5de Luik-Bastenaken-Luik

01/09/1964 - 1ste Schaal Sels

20/09/1964 - 4de Grote Landenprijs

02/05/1965 - 3de Luik-Bastenaken-Luik

27/07/1965 - 4de PK Antwerpen

08/08/1965 - 8ste GP van België

10/06/1966 - 7de in 1ste rit Ronde van
Luxemburg

11/06/1966 - 4de in 2de rit, A, Ronde van
Luxemburg

11/06/1966 - 8ste in 2de rit, B, Ronde van
Luxemburg

24/06/1966 - 5de in 4de rit Ronde van
Frankrijk

10/07/1966 - 5de in 18de rit Ronde van
Frankrijk

14/07/1966 - 10de eindklassement Ronde van
Frankrijk

28/08/1966 - 10de WK - Nürburgring
Duitsland

18/03/1967 - 1ste Omloop van het Waasland

05/04/1967 - 5de in 2de rit, A, Ronde van
België

05/04/1967 - 3de in 2de rit, B, Ronde van
België (ploegentijdrit)

18/04/1967 - 3de GP Stad Vilvoorde

04/07/1967 - 1ste in 5de rit, B, Ronde van
Frankrijk (ploegentijdrit)

26/03/1968 - 1ste in 1ste rit Catalaanse Week

29/03/1968 - 7de in 5de rit Catalaanse Week

30/03/1968 - 3de in 6de rit Catalaanse Week

31/03/1968 - 4de eindklassement Catalaanse
Week

26/04/1968 - 3de in 2de rit Vuelta

30/04/1968 - 5de in 6de rit Vuelta

24/05/1968 - 8ste in 4de rit Giro

28/05/1968 - 8ste in 8ste rit Giro

10/08/1968 - 5de Ronde van de Drie Valleien

09/10/1968 - 2de Coppa Agostoni

12/10/1968 - 5de Ronde van Lombardije

09/03/1969 - 2de Milaan-Turijn

11/03/1969 - 2de in 1ste rit Tirreno-Adriatico

15/03/1969 - 7de in 5de rit, B, Tirreno-
Adriatico

27/03/1969 - 7de in 4de rit Catalaanse Week

28/03/1969 - 1ste in 5de rit Catalaanse Week

02/04/1969 - 3de in 3de rit Ronde van
Mallorca

29/06/1969 - 1ste in 1ste rit, B, Ronde van
Frankrijk

18/07/1969 - 4de in 20ste rit Ronde van
Frankrijk

11/10/1969 - 4de Ronde van Lombardije

12/10/1969 - 4de in 1ste rit A travers Lausanne

13/10/1969 - 2de in 2de rit A travers Lausanne

13/10/1969 - 2de eindklassement A travers
Lausanne

27/02/1970 - 9de eindklassement Ronde van
Sardinië

15/03/1970 - 3de in 7de rit, A, Parijs-Nice

15/03/1970 - 3de in 7de rit, B, Parijs-Nice

16/03/1970 - 8ste in 8ste rit, B, Parijs-Nice

16/03/1970 - 8ste eindklassement Parijs-Nice

09/05/1970 - 3de in 3de rit Ronde van
Romandië

19/05/1970 - 5de in 2de rit Giro

20/05/1970 - 7de in 3de rit Giro

23/05/1970 - 3de in 6de rit Giro

24/05/1970 - 2de in 7de rit Giro

28/05/1970 - 4de in 10de rit Giro
29/05/1970 - 5de in 11de rit Giro
30/05/1970 - 5de in 12de rit Giro
01/06/1970 - 2de in 14de rit Giro
04/06/1970 - 2de in 17de rit Giro
05/06/1970 - 3de in 18de rit Giro
06/06/1970 - 3de in 19de rit Giro
07/06/1970 - 3de eindklassement Giro
07/06/1970 - 1ste bergklassement Giro
02/09/1972 - 1ste Giro del Lazio

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

26/05/1958 - 4de Bornem
01/06/1958 - 3de Oppuurs
13/09/1958 - 1ste Hingene
10/05/1959 - 3de Hingene
17/08/1959 - 2de Oppuurs

Liefhebbers

16/05/1960 - 1ste Hingene
30/05/1960 - 1ste Oppuurs
03/04/1961 - 5de Sint-Amunds
13/05/1961 - 1ste Hingene
22/04/1962 - 1ste Sint-Amunds
23/04/1962 - 5de Kalfort

Onafhankelijken

09/09/1963 - 3de Sint-Amunds

Profs

16/09/1964 - 1ste Sint-Amunds
03/10/1964 - 3de Bornem
24/09/1966 - 3de Puurs
02/10/1965 - 8ste Bornem
10/10/1965 - 5de Breendonk
23/09/1967 - 1ste Puurs
21/09/1968 - 1ste Puurs
20/09/1969 - 7de Puurs

Belgisch kampioen bij de nieuwelingen

Martin Van den Bossche uit Hingene maakte zijn debuut bij de nieuwelingen in 1958. Toen dat jaar de Ronde van Frankrijk op 26 juni van Brussel richting Gent reed, gaf zijn toenmalige werkgever, Boomse Metaalwerken, de arbeiders vrijaf zodat ze dit wielersportief konden bijwonen. Martin profiteerde van deze gelegenheid om zelf een wedstrijd te rijden in Oudergem. Hij kwam jammer genoeg ten val en was daardoor tot groot ongenoegen van zijn baas een tijdje werkonbekwaam. De jongeman moest een keuze maken tussen blijven werken of wielrennen, waarbij hij resoluut dat laatste verkoos.²⁷²

Van den Bossche had in het voorjaar van 1959 al acht overwinningen behaald, toen hij op 12 juli van start mocht gaan in het Belgisch nieuwelingenkampioenschap te Helchteren. Hij demarreerde tijdens de voorlaatste ronde en kon zich uiteindelijk met een twintigtal seconden voorsprong de nationale titel toe-eigenen. Op 26 juli werd de nieuwe Belgische kampioen op passende wijze gehuldigd in zijn thuisgemeente. Die dag werd hij aan zijn woning in de Louis Segersstraat afgehaald en naar het gemeentehuis gebracht. In naam van het gemeentebestuur en de inwoners van Hingene feliciteerde de burgemeester de nieuwe kampioen met zijn titel. Daarna nam Adhemar Spiessens van wielersportclub *Willen is Kunnen* het woord, gevolgd door de voorzitter van de Mechelse *Dijlespurters* en een afgevaardigde van de BWB. Na het ondertekenen van het Gulden Boek en een receptie, verscheen Martin op het balkon van het gemeentehuis, waar alle Hingenaars hun kampioen konden toejuichen.

Het wielersportjaar 1960 werd ingezet met een overwinning te Kapelle-op-den-Bos. Enkele journalisten zagen toen al dat deze renner, mits de nodige inspanningen, het ver zou brengen in de wielersport: *“Het is geenszins overdreven wanneer we schrijven dat ons gewest en ons land in de jeugdige Hingenaar een element met toekomst bezit die, zo hij de goede raadgevingen van zijn leiders getrouw wil navolgen en zich de vele ontberingen die de wielersport met zich meebrengt kan getroosten, beslist de voetsporen van zijn andere collega's als Adriaensens en E. Pauwels kan volgen.”*²⁷³

Op 5 april werd Martin liefhebber en sloot zich aan bij *Libertas-Eura Drinks*, een ploeg gesponsord door de firma's Spagnaerts uit Niel en Moortgat uit Breendonk. Verder bleef hij de *Dijlespurters* trouw en in april triomfeerde hij met drie clubgenoten tijdens het interclubkampioenschap van Antwerpen bij de jongeren. Door inzet en volharding won de Hingenaar op 16 mei zijn eerste liefhebberswedstrijd voor eigen supporters te Hingene. Daarna volgden onder andere nog overwinningen te Oppuurs, Temse, Vichte en Buggenhout. Met de *Dijlespurters* trok Martin midden juni naar Keulen om er de plaatselijke Grote Prijs te betwisten en voegde deze wedstrijd eveneens toe aan zijn palmares.

De Ronde van Oostenrijk

Na een zware val tijdens het clubkampioenschap van de *Dijlespurters* editie 1961 kon Van den Bossche bij het begin van dat wielersportseizoen niet direct van start

gaan. Hij werd gedwongen het een tijdje wat kalmer aan te doen. Pas eind april volgde te Elversele de eerste overwinning van het seizoen. Nadat hij in Luxemburg de Ronde van de Twaalf Kantons won, mocht hij verder nog deelnemen aan de Ronde van Oostenrijk, die doorging van 17 tot 24 juni. Deze wedstrijd, die toen als één der zwaarste rittenkoersen voor liefhebbers gold, werd een succes voor Van den Bossche. Hij bevestigde eens te meer dat dit soort wedstrijden hem enorm goed lag. Tijdens de koninginnenrit, op 22 juni, kwam hij als eerste boven op de Grossglockner. Zo'n 110 kilometer verder, in Innsbruck, won hij de etappe in de spurt tegen drie Oostenrijkers. Aangezien Martin tijdens vier andere etappes eveneens binnen de eerste tien eindigde, werd hij tweede in het eindklassement, na de Oostenrijker Stefan Mascha, en won hij tevens het bergklassement.

Terug thuis, eindigde hij als negende in het provinciaal kampioenschap van Antwerpen en selecteerde men hem voor het nationaal kampioenschap op 13 augustus 1961 te Sint-Genesius-Rode. Gezien zijn geleverde prestaties in het lopende seizoen, werd hij tot de kanshebbers op deze titel gerekend. Hij diende evenwel al vrij vroeg in de wedstrijd op te geven wegens stuurbreuk. Gelukkig kwam zijn selectie voor het wereldkampioenschap te Bern, op 2 september, hierdoor niet in gevaar. Zijn deelname zou Martin daar een tiende plaats opleveren, als derde Belg na Frans Melckenbeek en Alfons Hellemans.

Van den Bossche sloot het seizoen 1961 af in Italië. Wielerkenners begonnen zich af te vragen wanneer Martin de onafhankelijken zou vervoegen. Hoewel enkele binnen- en buitenlandse ploegen te kennen gaven dat zij de renner graag zouden aanwerven, bleef hijzelf liever nog een tijdje bij de liefhebbers rijden. Ondertussen had men bij de *Dijlespurters* immers een liefhebbersploeg uitgebouwd, onder leiding van Jef Van der Elst en met Van den Bossche als kopman.

In de Ronde van België, die doorging van 28 april tot 5 mei 1962, won hij de tweede rit, tussen Sint-Truiden en Oetingen, alsook de tijdrif op 5 mei. Uiteindelijk stond hij als dertiende genoteerd in het eindklassement en als derde in het puntenklassement.

Kort daarna werd de renner door de BWB aangeduid om deel te nemen aan de Manx International of de Ronde van het eiland Man. Het verbaasde vele wielerkenners dat Martin niet, zoals verwacht, eind mei de onafhankelijken zou vervoegen. Vanuit de

BWB werd hem immers gevraagd om deze overstap met een maand uit te stellen. Men garandeerde wel zijn deelname aan de Ronde van de Toekomst, die begin juli van start zou gaan. Ondertussen kreeg de Hingenaar de uitzonderlijke toestemming om deel te nemen aan Brussel-Luik, een wedstrijd voor onafhankelijke renners, en behaalde een welverdiende tweede plaats.

Van den Bossche werd uiteindelijk toch indé. Tot hij in augustus 1963 naar de profs zou overstappen, reed hij in die categorie een vijftigtal wedstrijden. Hij behaalde verscheidene ereplaatsen, waaronder ook vier overwinningen te Grimbergen, Roux, Destelbergen en Haasdonk. Hij eindigde als zesde in de Ronde van België, als tweede in Brussel-Luik en als zesde in het Belgisch kampioenschap. Tijdens de zomer van 1963 nam de renner uit Hingene al enkele keren deel aan wedstrijden voor beroepsrenners en behaalde meer dan bevredigende resultaten. In augustus volgde dan de definitieve overstap naar de hoogste categorie. Na op 19 augustus te Haasdonk zijn laatste wedstrijd bij de onafhankelijken gewonnen te hebben, eindigde hij op 21 augustus te Mere, in zijn eerste wedstrijd bij de profs, eveneens als eerste. Martin sloot het seizoen 1963 af met een schitterende overwinning in het kampioenschap van Oost-Vlaanderen.

Bij Groene Leeuw

Begin 1964 verliet de Hingenaar het team *Solo-Terrot*, waar hij sedert augustus deel van uitmaakte, en sloot zich aan bij *Wiel's-Groene Leeuw* van Berten De Kimpe. Samen met Jan Van Gompel verbleef Martin een tijdje in Italië om daar het nieuwe seizoen voor te bereiden en aan enkele wedstrijden deel te nemen. Op het clubkampioenschap van de *Dijlespurters* werd hij in een massaspurt derde na Breendonkenaars Ludo Goossens en Jan Van Gompel.

Tijdens het voorjaar had de Hingenaar met de nodige pech af te rekenen. Zo kwam hij tijdens Gent-Wevelgem ten val op de helling van de Zwarte Berg, raakte hierdoor achterop en moest uiteindelijk opgeven. Pas op 3 mei, met Luik-Bastenaken-Luik, eindigde hij als vijfde op een ereplaats in een belangrijke wedstrijd. In augustus, met het Belgisch kampioenschap, werd hij eveneens vijfde, na Ward Sels, Willy Bocklant, Frans Melckenbeek en Benoni Behey.

De eerste dag van september won Martin Van den Bossche de Schaal Sels te Merksem met een kleine

voorsprong op zijn achtervolgers. Gedurende de hele wedstrijd had hij al enkele vluchtpogingen ondernomen, maar pas met zicht op de eindmeet demarreerde Van den Bossche, zodat hij met een dertigtal meter voorsprong deze wedstrijd won. Zijn club, de *Dijlespurters*, won die dag het ploegenklassement. Op 20 september werd Martin vierde in de Grote Landenprijs, een tijdrutklassieker in Frankrijk, in 1964 gewonnen door de Belg Walter Boucquet.

In oktober sloten de renners van *Wiel's-Groene Leeuw* het seizoen af met de Ronde van Lombardije. Ook tijdens het volgende seizoen zou de renner voor dezelfde ploeg rijden, met in de rangen onder anderen Benoni Beheyt en Bornemnaar Eddy Pauwels.

Op 2 januari 1965 nam Martin deel aan de jaarlijkse cyclocross van de *KAJ* te Bornem. Vervolgens reisden enkele *Groene Leeuwen*, waaronder Van den Bossche, af naar het zuiden van Frankrijk om in de buurt van de Col de Port deel te nemen aan een oefenkamp. Begin maart, met de clubkampioenschappen van de *Dijlespurters*, vertoefde Martin terug in eigen land. Hij behaalde een tweede plaats in de gemengde categorie, na Henri Omloop.

Eén van zijn betere prestaties dat seizoen was een derde plaats in Luik-Bastenaken-Luik. Zelfs na een leuke band, op zo'n twintig kilometer voor de aankomst, wist hij de kopgroep bij te benen, waagde enkele ontsnappingspogingen en deed zijn uiterste best om de wedstrijd alsnog te winnen. Tijdens Parijs-Brussel, een week voordien, had hij eveneens kans gehad als eerste de eindmeet te overschrijden, was hij niet op een 700-tal meter van de eindstreep ten val gebracht door een motor.

Pas op 28 mei won Van den Bossche zijn eerste wedstrijd. Hij schonk deze keer zijn zegebloemen aan zijn trouwste supporter, Leo Derkinderen, die kort daarvoor in het huwelijk was getreden.

Zijn eerste Tour

Vanaf 1966 maakte de Hingenaar deel uit van een nieuwe wielerploeg, *Romeo-Smiths*, onder leiding van Lomme Driessens. Pas tijdens de Ronde van Luxemburg, waarin hij veertiende werd, kreeg Martin eindelijk de bevestiging dat hij dit jaar geselecteerd was voor de Ronde van Frankrijk, als knecht voor zijn teamgenoten Willy Planckaert en Guido Reybrouck.

Dat jaar vertrok de Tour op 21 juni te Nancy en eindigde op 14 juli te Parijs. Van den Bossche reed tweemaal als vijfde over de eindmeet: op 24 juni, tussen Duinkerke en Dieppe, en op 10 juli, tussen Ivrea en Chamonix. Uiteindelijk zou hij bij aankomst te Parijs zowel in het eindklassement als in het puntenklassement op de tiende plaats staan. Verder werd hij nog zevende, ex aequo met de Spanjaard Gregorio San Miguel, in de bergprijs. “*Martin heeft getoond dat er met hem in de toekomst nog zal dienen afgerekend en zijn klimmersgaven kwamen meer dan eens tot uiting*”, aldus een journalist van Ons Klein-Brabant.²⁷⁴ Ook in Hingene was men meer dan tevreden over de geleverde prestaties van hun dorpsgenoot en men besloot deze bij zijn thuiskomst op gepaste wijze te verwelkomen. De huldiging vond plaats op zaterdag 23 juli tijdens een plechtigheid op het gemeentehuis. 's Avonds was het “*bal populaire*”, waarop alle inwoners uitgenodigd waren.

Omwille van zijn prestaties in de Tour mocht Martin naar het wereldkampioenschap. Dit werd op 28 augustus verreden op de Nürburgring. Heel Hingene leefde mee met hun kampioen. De supportersclub plande een busreis naar Duitsland om Martin ter plaatse aan te moedigen. Om hun spelers en thuisgebleven supporters de mogelijkheid te geven de rit op televisie te volgen, speelden voetbalclubs *Hingene* en *Klein-Brabant* hun oefenwedstrijd in de voormiddag. Uiteindelijk zou Martin als tweede Belg eindigen op de tiende plaats.

Trainingsritten in de winterperiode leverden begin 1967 de gewenste resultaten op. Bij aanvang van het seizoen, op 18 maart, won Martin de Omloop van het Waasland, na een vlijmscherpe spurt tegen vijftien andere renners.

Na de Ronde van Vlaanderen, op 2 april, volgde de Ronde van België. Dit jaar eindigde hij daar als achtste in het eindklassement. Zijn beste resultaat was een vijfde plaats, in de tweede rit. Diezelfde dag werd de ploeg van Lomme Driessens nog derde in een ploegentijdrit. Tijdens Parijs-Roubaix raakte Martin betrokken bij een valpartij, bezeerde zijn hielpees en bleef daar nog lange tijd problemen van ondervinden. In mei gingen de voorbereidingen voor de Ronde van Frankrijk van start. Na die rittenkoers verscheen de Hingenaar pas eind augustus terug aan de start van wedstrijden.

Eind oktober raakte bekend dat Martin voor het volgende seizoen een contract kreeg bij *Faema*, een Italiaanse ploeg die verscheidene Belgen, waaronder ook Eddy Merckx, in haar gelederen telde. Tijdens

Johnny Rottiers, François Aerts, Martin Van den Bossche, Jos Vergult en Karel Rottiers poseren op de dijk (Collectie François Aerts)

de eerste dagen van 1968 vertrokken Martin en zijn Belgische teamgenoten richting Italië voor een medisch onderzoek, de ploegvoorstelling in Milaan en de deelname aan enkele wedstrijden.

De allerbeste helper van Merckx

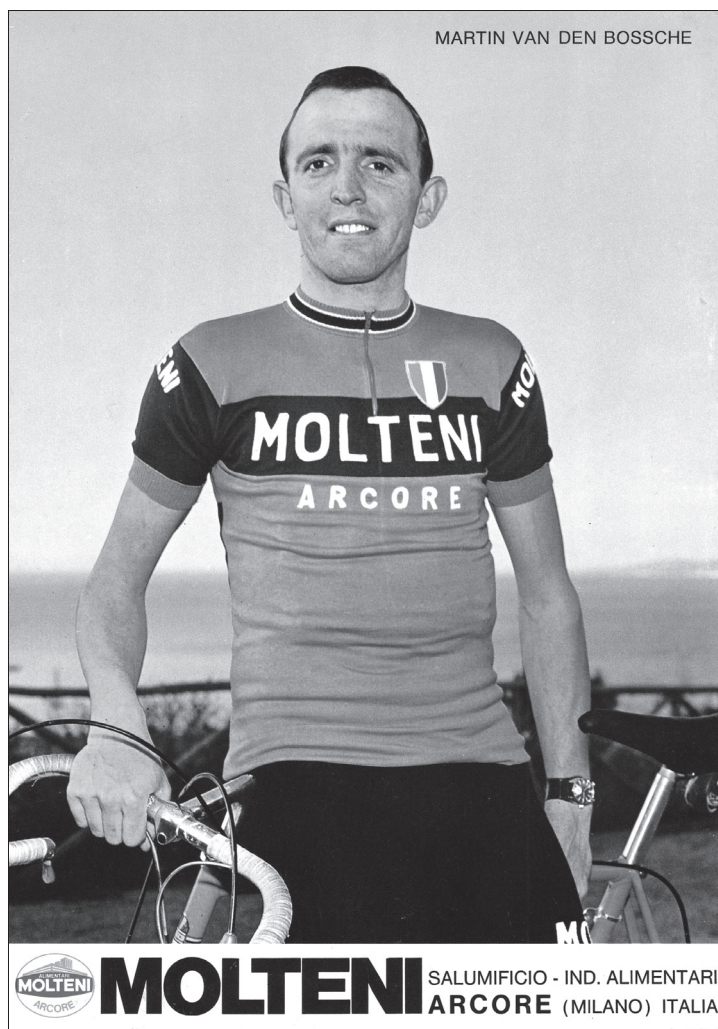
Het zou echter nog enkele maanden duren eer zijn contract definitief bevestigd werd. Omdat de verhouding tussen Belgische en Italiaanse renners in de ploeg niet evenredig was, bestond de mogelijkheid dat Martin Van den Bossche of Robert Lelangue alsnog niet in de ploeg opgenomen zouden worden. Uiteindelijk besliste manager Vincenzo Giacotto dat Martin bij de ploeg mocht blijven.

Vanaf het ogenblik dat hij het rood-witte team vervoegde, stelde Van den Bossche zich honderd procent in dienst van Eddy Merckx. Ondanks het feit dat zijn contract maar niet in orde kwam, nam hij deel aan de Catalaanse Week. Hij won de eerste rit, een wegrit van 160 kilometer tussen Barcelona en Gerona, voor zijn kopman, die als tweede arriveerde. Verder eindigde hij nog zevende en derde, in de vijfde en zesde rit, met op 31 maart een vierde plaats in het eindklassement als resultaat, als enig overgebleven Belg. De rest was intussen

huiswaarts vertrokken om deel te nemen aan de Ronde van Vlaanderen.

Alweer in dienst van Merckx nam Van den Bossche dat jaar deel aan de Vuelta en de Giro. In Spanje eindigde hij pas op de 38ste plaats in het eindklassement. Vanuit Spanje ging het dan regelrecht richting Italië. Van bij de start van de Giro toonde hij zich een waardig helper van Merckx: *“Martin deed er al onmiddellijk van zich spreken en was de man om Merckx aan te sporen de eerste rit te winnen.”* Toen Merckx verkoos om niet deel te nemen aan de sprint, die hij iets te risicovol vond, spoorde Martin hem aan om alsnog door te zetten, bood zijn wiel aan om vervolgens zijn kopman op de juiste plaats in de groep te brengen. *“En zo kwam het dat Martin Van den Bossche de stunt van het jaar uithaalde en met Eddy Merckx voor het ingaan van de verscheidene bochten aan de leiding van de groep ging rijden. Probeer het nu zelf maar, riep hij schalks onder zijn schouders heen, en pardaf, daar demarreerde Merckx en nam een vijftigtal meters. Niemand had zulks verwacht en zat wat suf na die lange snelle wandeling waarin toch niets kon gebeuren. Merckx keek op zijn beurt achterom en zag dat Martin Van den Bossche in de eerste bocht de groep netjes een paar luttele seconden ophield en daardoor aan zijn kopman de gelegenheid schonk om het onverwacht*

MARTIN VAN DEN BOSSCHE

In het shirt van Molteni (Collectie Robert Glorieux)

genomen voordeel verder uit te werken”, luidde het verslag in Ons Klein-Brabant.²⁷⁵ Op 10 juni, één van de laatste dagen van de Giro, moest Van den Bossche echter onverwijd opgeven nadat hij al enkele dagen met gezondheidsproblemen kampte.

Van den Bossche werd geselecteerd om, samen met Eddy Merckx, op 1 september deel te nemen aan het wereldkampioenschap te Imola, Italië. Laatstgenoemde eindigde op de achtste plaats, terwijl hun ploeggenoot bij Faema, de Italiaan Vittorio Adorni, de regenboogtrui mocht aantrekken.

Het seizoen werd afgerond met enkele wedstrijden in Italië. In de Coppa Agostoni te Lissone, waarbij 105 renners aan de start verschenen, was Martin de grote animator. Hij leverde immense inspanningen en won uiteindelijk de spurt om de tweede plaats. Enkele dagen later werd hij nog vijfde in de Ronde van Lombardije.

Het seizoen 1969 ging van start in Italië met de Ronde van Sardinië. Dan volgden nog de Ronde van Piemonte, Milaan-Turijn en uiteindelijk de Tirreno-Adriatico, waarin Martin schitterend presteerde. Voor zijn eerste zege diende hij echter nog tot 28 maart te wachten. In de vijfde etappe van de Catalaanse Week, de Trofeo Torres- Serdán, tussen Figueras en Sabadell, won de Hingenaar in de spurt tegen zijn medevluchter, de Spanjaard Carlos Echeverria Zudaire.

Tijdens de Ronde van Italië werd kopman Eddy Merckx, op dat ogenblik in de roze leiderstrui, wegens vermeend dopinggebruik uitgesloten. Bijgevolg trok de hele ploeg zich uit de wedstrijd terug. Omdat hun kopman in eerste instantie voor een maand geschorst werd, hadden de Belgische renners van Faema niet verwacht dat ze nog van start konden gaan in de Tour. Gelukkig werd die schorsing later terug opgeheven, zodat ook Martin op 28 juni te Roubaix alsnog aan de start stond. De Hingenaar beëindigde deze Tour pas als 23ste in het eindklassement, maar betekende alweer een grote hulp voor Eddy Merckx, die dat jaar zijn eerste Tour won. Vooral tijdens de etappe die over de Tourmalet ging, leverde hij een schitterende prestatie door in dienst van Merckx de ganse beklimming op kop te rijden. Over Van den Bossche plaatste Gazet van Antwerpen toen de volgende nabeschouwing: “Martin Van den Bossche heeft het nuttigste werk opgeknapt, vooral dan in de Alpen en de Pyreneeën, waar hij Merckx stevig terzijde stond. Zijn naam blijft voor alle volgers verbonden aan de indrukwekkende tocht over de Tourmalet, ter voorbereiding van Eddy’s magistrale stunt over de Aubisque.”²⁷⁶

In augustus werd bekend dat Martin het volgende seizoen niet meer voor Faema zou rijden. Voordat hij officieel afscheid nam van het Faema-team, behaalde hij nog enkele goede resultaten in de Ronde van Lombardije en in A travers Lausanne.

Om zijn tijd bij Faema in alle schoonheid af te ronden, werd op 15 november 1969 op de terreinen van Excelsior Puurs een voetbalmatch georganiseerd tussen bovengenoemd team en een gemengde ploeg van wielrenners met onder anderen Walter Godefroot, Herman Van Springel en Jempie Monseré. Onder het motto “Voetbalwedstrijd tussen de Rest van de Wereld en Faema” nam Martin Van den Bossche op waardige wijze afscheid van de wielerploeg waarmee hij gedurende twee jaar lief en leed had gedeeld. De opbrengsten van deze voetbalmatch gingen naar het goede doel.

Overstap naar Molteni

Martin koos vanaf 1970 voor de Italiaanse ploeg *Molteni*, met ex-renner Giorgio Albani als sportdirecteur. Samen met de Luxemburger Edy Schütz was Van den Bossche de enige buitenlander in een door Italianen gedomineerde ploeg. Eind januari vertrok hij op trainingskamp richting Italië om bij de start van het nieuwe wielerseizoen in de beste vorm te verkeren. In de Ronde van Sardinië werd hij meteen negende. Daarna volgde de rittenkoers Parijs-Nice, waar hij net één plaatsje hoger eindigde.

Na een val in volle sprint op de Via Roma tijdens Milaan-San Remo raakte de renner gekwetst aan de pols. Er volgde een lange herstelperiode, waardoor er niet deelgenomen kon worden aan enkele voorjaarsklassiekers. Hij zou pas eind april heroptreden tijdens een wedstrijd in Vilvoorde.

Later dat voorjaar reed Van den Bossche een schitterende Ronde van Italië. Hoewel hij deze wedstrijd in dienst reed van zijn ploegmaat Michele Dancelli werd de Hingenaar bergkoning en, na Eddy Merckx en Felice Gimondi, derde in het eindklassement. Eén van de meest originele gewonnen prijzen was een gitaar, die Martin na terugkomst schonk aan het opvangtehuis voor jongeren Home Kennedy te Eikevliet.

Tussen de Giro en de Tour vertoefde Van den Bossche even in België om zich voor te bereiden op het nationaal kampioenschap te Yvoir, waar hij na een valpartij en enkele technische problemen uiteindelijk nog als zevende arriveerde.

Net als in de Giro, kreeg hij in de Tour eveneens de functie van eerste luitenant toebedeeld, maar de Belgische pers zag hem meer als knecht van de Italiaan Davide Boifava. *“Toch zou het ons niet verwonderen dat de huidige Van den Bossche er zou in slagen, zelfs ongewild, de “k” van “knecht” te vervangen door die van “kopman” in de Ronde. We hebben de indruk dat Martin nog beter rijdt dan in 1969. Die indruk werd trouwens nog versterkt tijdens het wegkampioenschap te Yvoir, waar hij tot de laatste ronde mee was met de allerbesten en de allersterksten, en dat nadat hij geremd door een valpartij, schitterend was teruggekomen. Van den Bossche heeft heel wat pijlen op de boog. Eerlijk gezegd zien we hem méér in staat een drie weken lange tocht door Frankrijk, met alle moeilijkheden daaraan verbonden, met bijval te verteren dan Boifava, die voor de eerste keer met het aureool van kopman deelneemt aan een grote ronde.*

Lang zal het niet duren vooraleer we zekerheid hebben van het een of het ander”, aldus Louis Van Craen in Gazet van Antwerpen.²⁷⁷

Ook in die Ronde van Frankrijk volgden enkele hoogtepunten, met een vierde plaats als eindresultaat. De Hingenaar kwam tweemaal als tweede over de eindmeet. In de veertiende rit, die startte te Gap en eindigde op de Mont Ventoux, moest hij zijn meerdere erkennen in zijn voormalige kopman Eddy Merckx. Vier dagen later kwam hij 49 seconden na Bernard Thévenet over de eindmeet gereden in de rit tussen Saint-Gaudens en La Mongie. Zijn Italiaanse kopman had intussen de Tour al verlaten.

Eind augustus sijpelde het nieuws door dat Eddy Merckx en de andere Belgische renners bij *Faemino* geen contractverlenging meer kregen. Er werd besloten om samen over te stappen naar *Molteni*. Laatstgenoemde ploeg zou dan, in tegenstelling tot het seizoen 1970, overwegend uit Belgische renners bestaan: veertien Belgische, zes Italiaanse en één Nederlandse renner stonden onder de deskundige leiding van Lomme Driessens. Op die manier werd Martin opnieuw ploegmaat van Merckx.

In 1971 had de renner uit Hingene, die na zijn huwelijk in november 1970 voornamelijk in Italië resideerde, te kampen met diverse gezondheidsproblemen, zodat hij minder actief was in de wielersport. Dat jaar nam Van den Bossche dan ook niet deel aan de Giro en de Tour.

Zowel in 1972 als in 1973 behoorde Martin nog steeds tot het *Molteni*-team, waar hij Merckx in belangrijke wedstrijden terzijde stond. Zo verkreeg hij tijdens de Ronde van Frankrijk 1972 de titel van “voorbeeldigste” helper. Datzelfde jaar won Van den Bossche begin september de Ronde van Lazio.

Het laatste jaar van zijn wielercarrière, 1974, reed Van den Bossche voor *Jolly Ceramica*. Door een val in de Waalse Pijl raakte hij ernstig gewond en werd in eerste instantie naar de kliniek van Verviers gebracht. Omdat hij op dat ogenblik niet in het bezit was van zijn identiteitskaart en ziekenboekje en de vereiste borgsom van 25.000 frank niet kon neertellen, werd hij doorgevoerd naar Tongeren, waar de eerste zorg wel toegediend werd.

Enkele weken later, op 9 mei, liep hij tijdens de Ronde van Romandië alweer een verwonding op waarvoor een operatie nodig was. Hierdoor miste hij spijtig genoeg ook het Belgisch kampioenschap, dat dit jaar te Bornem werd gereden. Het feit dat hij

gedurende een lange periode niet meer kon fietsen, deed hem uiteindelijk besluiten om te stoppen met wielrennen. Hij startte enige tijd later een tegelbedrijf op Klein-Mechelen in Bornem.

Arthur (Tuur) Van De Vijver Breendonk / Mariekerke

° *Breendonk*, 29/02/1948

+ *Bornem*, 09/03/1992

Tuur Van De Vijver (Collectie Robert Glorieux)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1964-1969)

Nieuwelingen (1964-1965)

Juniore (1965-1966)

Liefhebbers (1966-1969)

Profrenner (1970-1979)

Faema (1970)

Afzonderlijk (1971)

Van Cauter-Magniflex-de Gribaldy (1972)

Flandria-Carpenter (1973-1975)

Flandria-Velda-Latina (1976-1977)

Ijsboerke-Gios (1978)

Mini Flat-VDB (1979)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

27/07/1967 - 7de Omloop Zuid-Brabant

19/05/1968 - 9de Rijsel-Meulebeke

22/05/1968 - 2de in 1ste rit Ronde van Neder-Oostenrijk

24/05/1968 - 7de in 3de rit Ronde van Neder-Oostenrijk

07/06/1968 - 5de in 1ste rit Ronde van Limburg

10/06/1968 - 4de in 4de rit Ronde van Limburg

10/06/1968 - 10de eindklassement Ronde van Limburg

29/07/1968 - 3de PK Antwerpen

23/08/1968 - 9de in 3de rit Ronde van Namen

25/08/1968 - 8ste in 5de rit Ronde van Namen

14/05/1969 - 7de in 3de rit Vredeskoers - Polen

18/05/1969 - 8ste in 7de rit Vredeskoers - Polen

23/05/1969 - 1ste in 11de rit Vredeskoers - Polen

22/07/1969 - 2de Schaal Egide Schoeters

15/09/1969 - 7de in 4de rit Ronde van de Toekomst

Prof's

04/06/1970 - 3de in 2de rit Midi-Libre

11/05/1972 - 1ste Omloop der 3 Provincies

30/07/1972 - 3de GP kanton Aargau - Gippingen Zwitserland

12/08/1972 - 3de in 2de rit, A, Ronde van Portugal

04/06/1974 - 10de in 1ste rit, A, Dauphiné Libéré

06/06/1974 - 8ste in 3de rit Dauphiné Libéré

10/06/1974 - 9de in 7de rit Dauphiné Libéré

14/06/1975 - 9de in 4de rit Ronde van Luxemburg

14/05/1976 - 1ste in 17de rit Vuelta

16/05/1976 - 10de in 19de rit, B, Vuelta

21/09/1976 - 3de Textielprijs - Vichte

20/09/1977 - 1ste Textielprijs - Vichte

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

12/04/1964 - 2de Liezele

18/04/1964 - 1ste Puurs

19/04/1964 - 1ste Puurs

23/08/1964 - 1ste Breendonk

Juniore

01/05/1965 - 9de Sint-Amands

20/07/1965 - 2de Wintam

08/08/1965 - 1ste Breendonk-Tisselt

29/08/1965 - 2de Kalfort
Liefhebbers
26/07/1966 - 9de Branst
31/07/1966 - 6de Bornem
04/09/1966 - 2de Breendonk
01/07/1967 - 7de Puurs
20/08/1967 - 8ste Breendonk
27/08/1967 - 2de Oppuurs
29/06/1968 - 5de Puurs
15/08/1968 - 10de Breendonk
01/06/1969 - 4de Oppuurs

Beloftevol jeugdrenner

In de jeugdcategory reed Tuur Van De Vijver uit Breendonk zeker niet slecht. Na een wedstrijd ging hij regelmatig met een prijs huiswaarts en eindigde verscheidene keren als eerste. Toen hij in juli 1966 debuteerde bij de liefhebbers tijdens een wedstrijd te Puurs, arriveerde hij als vijftiende. Ondanks weinig trainingsmogelijkheden gedurende zijn legerdienst, die hij in 1967 diende te vervullen, behaalde hij nog steeds degelijke resultaten, met overwinningen te Kontich en te Honsem-Willebringen. Op 11 juli 1967 werd hij elfde in het kampioenschap van de Luchtmacht te Gavere, waar Pierre Robberecht uit Weert als derde eindigde. Later die maand werd de Breendonkenaar nog zevende in de Omloop van Zuid-Brabant.

Vanaf eind 1967 reed Van De Vijver tijdens de winterperiode jaarlijks enkele wedstrijden op de piste. Zo werd hij op 7 januari 1968 tweede tijdens de medaillekoersen snelheid in het Antwerpse Sportpaleis. Later zou hij als profrenner in de winter van 1971 voor de eerste keer deelnemen aan de Zesdaagse van Antwerpen.

Actief in het buitenland

Toen het wegseizoen 1968 van start ging, werd Tuur als liefhebber vaak geselecteerd voor grote nationale en internationale wedstrijden, waar hij enkele goede resultaten behaalde. Zo nam hij in mei 1968 deel aan de Ronde van Neder-Oostenrijk, een internationale liefhebberskoers waar naast Belgen ook Tsjechen, Duitsers, Italianen, Polen, Russen en Hongaren aan de start kwamen. In de eerste etappe, tussen Wenen en Retz, eindigde de Breendonkenaar als tweede. Daarna volgde nog een zevende plaats in de derde rit, zodat hij vierde werd in de voorlopige rangschikking. Uiteindelijk zou Van De Vijver op 26 mei op de dertiende plaats in het klassement

eindigen. Kort daarna vertrok hij richting Berlijn voor de Vierdaagse aldaar, waar hij in de laatste etappe nog zesde werd.

Samen met Henri Cop, Jos Sneyers en Henri Fischer zorgde Tuur op 19 mei 1968 voor een overwinning van de *Dijlespurters* in de wedstrijd Rijsel-Meulebeke. Hijzelf kwam als negende over de eindmeet. Die zomer eindigde hij als tiende in de Ronde van Limburg, terwijl hij na de Ronde van de provincie Namen net buiten die top tien geklasseerd stond.

Na de Ronde van België 1969 nodigde Lucien Acou de Breendonkenaar in laatste instantie uit voor deelname aan de Vredeskoers, die op 12 mei van start zou gaan in Warschau. Tuur was zeer tevreden met deze selectie en ging maar al te graag op dit aanbod in.

De Vredeskoers, een 13-daagse rittenkoers doorheen Polen, Oost-Duitsland en Tsjecho-Slowakije, werd in de jaren zestig gereden door liefhebbers. Tijdens de eerste wedstrijdweek eindigde Van De Vijver al een keertje als zevende en als achtste. Op 23 mei won hij de elfde rit, tussen Dresden en Gera. Deze rit, 168 kilometer lang, ging over een heuvelachtig parcours met als hoogtepunt de *Steile Wand* van Meerane. De 340 meter lange, gekasseide Bergstrasse te Meerane heeft een stijgingspercentage van ruim 12 procent en werd sedert 1952 vaak tijdens de Vredeskoers beklommen. Na een half uurtje koers sprong Tuur weg met als doel een premie te bemachtigen en werd enkel achterna gezeten door een Hongaarse renner. Nadat hij de Hongaar had kunnen afschudden, volgde een lange solotocht naar de finish. Dankzij een goede samenwerking van het hele Belgische team kon de voorsprong, die op een gegeven ogenblik tot zeven minuten was opgelopen, bewaard blijven.

Datzelfde jaar, in september, werd hij nog zestiende in Ronde van de Toekomst. Zijn enige plaats binnen de top tien in deze rittenkoers was in de derde etappe, van Cherbourg naar Saint-Hilaire-du-Harcouët, waar Van De Vijver als achtste eindigde.

In dienst van de kopman

Midden oktober 1969 maakte Tuur bekend dat hij het volgende seizoen als beroepsrenner zou aantreden. Doordat hij tijdens de Vredeskoers en de Ronde van de Toekomst goed presteerde, kreeg hij een kans als helper bij *Faemino*, een ploeg die opgebouwd was rond kopman Eddy Merckx. Een

eerste ontmoeting met zijn kersverse ploegmaats vond plaats op het Autosalon te Brussel, aan de stand van de fietsenfabriek van Merckx.

Gedurende zijn hele profcarrière zou Van De Vijver, telkens als helper van zijn achtereenvolgende kopmannen, deelnemen aan tal van klassiekers en af en toe wist hij wel een ereplaats of overwinning te verzilveren. Meer succes had hij in de kermiskoersen, die in deze periode overal te lande nog veelvuldig ingericht werden.

De Breendonkenaar werd bij het begin van het seizoen 1971 opgenomen bij *Goldor*. Tot deze ploeg behoorden ook de broers Willy en Walter Planckaert. Edgard De Maere en Firmin Verhelst waren ploegleiders. Dat voorjaar huwde hij met Theresia De Nijn en verhuisde van Breendonk naar Mariekerke. De vader van Theresia, Flor, baatte in de Paardenstraat een gekend café en duivenlokaal uit. De Mariekerkenaars verwelkomden de renner met open armen en richtten een supportersclub op, die haar lokaal had in het café van zijn schoonvader.

In 1972 vond hij onderdak bij *Van Cauter-Magniflex-de Gribaldy* van Lomme Driessens en Jean de Gribaldy. Op 11 mei won hij zijn eerste wedstrijd bij de profs, de Omloop der 3 Provincies te Avelgem. Op 4 juni was hij de grote animator in de finale van de Omloop van Midden-België. Tuur reed in de plaatselijke, kleine ronden een hele tijd voorop, maar werd alsnog ingelopen. Later op het jaar mocht hij nog eens zegevieren in de Omloop der Wase Scheldeboorden te Bazel.

Ter voorbereiding op het nationaal kampioenschap, dat op 25 juni te Bornem gehouden werd, organiseerde wielclub *Scheldevrienden* uit Mariekerke een wedstrijd voor beroepsrenners. Het parcours volgde gedeeltelijk dat van het kampioenschap en op deze manier konden de deelnemers onder andere de *Hel van Luipegem* al een keertje uittesten. Tijdens de wedstrijd te Mariekerke werd Van De Vijver slechts twintigste. Op het nationaal kampioenschap te Bornem eindigde hij als eerste streekrenner op de 22ste plaats.

Tijdens de zomer van 1972 stonden enkele buitenlandse wedstrijden op het programma. In de Grote Prijs van het kanton Aargau te Gippingen, op 30 juli, hielp Tuur zijn landgenoot Georges Pintens aan de overwinning en werd hij zelf derde. Tijdens de Ronde van Portugal eindigde hij in de etappe tussen Vila do Conde en Braga eveneens als derde.

Tuur tekende in 1973 een contract bij het *Flandria*-team, dat onder leiding stond van wielerlegende Briek Schotte. Hij bleef gedurende vijf jaar bij deze ploeg, die eerst een medesponsor vond in *Carpenter* en nadien in *Velda*. Hij werd aangeworven als knecht voor Walter Godefroot en Freddy Maertens. Enkele jaren later, tijdens een interview voor Ons Klein-Brabant over zijn rol als helper bij deze ploeg, uitte Tuur zijn waardering voor ploegleider Schotte: “*Bij Schotte is dat anders. De knechten worden daar voor hun werk beloond. De prijzen worden eerlijk verdeeld. Schotte is een eerlijke mens, den eerlijkste die er bij de sportbestuurders rondloopt, geloof ik. In dat geval is knecht zijn niet meer zo’n ondankbare job. Je verdient soms zoveel als je baas en wij zijn toch profs. Het zijn de centen die een jaar goed of slecht maken.*”²⁷⁸

Tijdens het najaar won Tuur de Textielprijs te Vichte. Nog in 1973 werd hij elfde in het eindklassement van de W.D. & H.O. Wills Grand Prix, een vijfdaagse rittenkoers in het zuiden van Engeland.

Van De Vijver mocht in juni 1974 voor de eerste keer van start gaan in de Dauphiné Libéré. Hoewel hij pas als 49ste eindigde, leverde hij goed werk en mocht daardoor eind juni deelnemen aan de Ronde van Frankrijk. Bij aankomst in Parijs stond hij op de 96ste plaats geklasseerd.

De Ronde van Catalonië en de Ronde van Luxemburg waren slechts twee van de rittenkoersen die op het programma stonden in 1975. Toch nam Tuur tijdens dit seizoen voornamelijk deel aan kermiskoersen en behaalde te Gistel zijn enige overwinning.

In mei 1976 nam Van De Vijver deel aan de Ronde van Spanje. Met negen seconden voorsprong op de nummer twee, de Spanjaard Andrés Gandarias, won hij de etappe tussen Reinosa en Bilbao. Dat een geschil tussen de drie andere leiders aan de basis lag van deze overwinning, “*clowneske herrie*” volgens *Gazet van Antwerpen*, zal voor Tuur Van De Vijver zeker geen probleem geweest zijn.²⁷⁹ Verder eindigde Tuur in die wedstrijd nog eens op een elfde en op een tiende plaats. Hij zou uiteindelijk 41ste worden in het eindklassement.

Tuur sloot zich in 1978 aan bij *Ijsboerke-Gios* en verrichtte heel wat werk in dienst van zijn kopman, de Duitser Didi Thurau. Deze ploeg had verder nog Walter Godefroot, Ludo Delcroix, Ludo Peeters en Rudy Pevenage in haar gelederen.

Even sportdirecteur

In 1979, zijn laatste jaar als profrenner, ging Van De Vijver voor *Mini Flat-VDB* rijden. Hij besloot op het einde van dit seizoen zijn wielercarrière stop te zetten en ging solliciteren voor een job als vertegenwoordiger. Hij kwam terecht bij de firma Masta, een producent van zeepproducten uit Sint-Niklaas. Toen hij daar enthousiast over zijn tijd als profrenner vertelde, kwam de bedrijfsleider, een zeker Jamart, op het idee om via een wielerploeg voor wat extra publiciteit te zorgen tijdens de Belgische klassiekers en kermiskoersen. Jamart ging hiervoor in zee met fietsenhandelaar Henk Kokke uit het Nederlandse Sint-Willebrord.

Van De Vijver werd sportbestuurder van *Masta-Cornelo-Olmo* en mocht enkele wielrenners selecteren om een ploeg samen te stellen. De eerste die een contract ondertekende, was Johnny De Nul. Later volgden nog Leo Arnouts, Ronald Bouckaert, Hendrik Caethoven, Cees de Brouwer, Marc De Smet, Ludo Engelen, Marc Goossens, Wilfried Van den Broeck, Marcel Van der Slagmolen, Jean Van der Stappen, Hugo Van Gastel, Maurice Van Heer, Albert Van Vlierberghe en Etienne Vandernickt. De voorstelling van deze nieuwe wielerploeg ging door op 25 februari 1980 in restaurant 't Waterputteke te Hingene. Het volgende seizoen, 1981, werd Van De Vijver als sportdirecteur al vervangen door Albert Van Vlierberghe, geassisteerd door Willy Notebaert.

Frank Van De Vijver Bornem

° 1962

Frank Van De Vijver (© Wim Dingemans, Cycling Archives)

Clubs

WAC Hoboken

Jeugdcategoryën (1979-1985)

Nieuwelingen (1979)
Junioren (1980-1981)
Liefhebbers (1982-1985)

Profrenner (1986-1989)

Lotto (1986-1989)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

18/08/1983 - 1ste in 2de rit Ronde van Namen
21/08/1983 - 8ste eindklassement Ronde van Namen
00/03/1984 - 2de Brussel-Opwijk
27/06/1984 - 3de in 3de rit Ronde van België
28/06/1984 - 3de in 4de rit, A, Ronde van België
28/06/1984 - 6de in 4de rit, B, Ronde van België

30/06/1984 - 8ste in 6de rit, A, Ronde van België
30/06/1984 - 3de in 6de rit, B, Ronde van België
01/07/1984 - 3de eindklassement Ronde van België
25/10/1984 - 1ste in 2de rit Ronde van Chili
04/05/1985 - 2de Omloop der Vlaamse Gewesten
18/05/1985 - 3de Ronde van Vlaanderen
24/05/1985 - 3de in 1ste rit Ronde van Limburg
26/05/1985 - 8ste in 3de rit Ronde van Limburg
28/05/1985 - 4de eindklassement Ronde van Limburg
28/05/1985 - 2de puntenklassement Ronde van Limburg
16/06/1985 - 4de Ardeense Pijl
14/07/1985 - 2de BK - Roosdaal
21/08/1985 - 1ste in 1ste rit Ronde van Namen
22/08/1985 - 8ste in 2de rit Ronde van Namen
23/08/1985 - 1ste in 3de rit, A, Ronde van Namen
31/08/1985 - 3de WK - Giavera del Montello

Profs

07/02/1986 - 8ste in 1ste rit Ster van Bessèges
18/02/1986 - 5de in 5de rit, B, Ronde van de Middellandse Zee
02/03/1986 - 3de Ronde van Limburg
07/06/1986 - 7de in 7de rit, B, Ronde van Luxemburg
10/08/1986 - 1ste GP Stad Antwerpen
20/08/1986 - 3de in 2de rit Ronde van Nederland
11/09/1986 - 1ste Kampioenschap van Vlaanderen
31/03/1987 - 2de in 1ste rit, A, Driedaagse De Panne
18/02/1988 - 7de in 2de rit Ronde van de Middellandse Zee
20/02/1988 - 3de in 4de rit Ronde van de Middellandse Zee
09/06/1988 - 5de in 2de rit Ronde van Luxemburg
16/06/1988 - 10de in 3de rit Ronde van Zwitserland
14/06/1989 - 9de Brussel-Ingooigem

Belangrijkste lokale prestaties

Juniors

15/07/1980 - 3de Eikevliet
19/07/1980 - 10de Wintam
26/07/1980 - 5de Wintam

09/08/1980 - 6de Bornem
24/08/1980 - 10de Kalfort
07/09/1980 - 7de Hingene
14/03/1981 - 5de Oppuurs
10/05/1981 - 2de Mariekerke
23/05/1981 - 8ste Breendonk
29/05/1981 - 2de Bornem
30/05/1981 - 2de Bornem
01/06/1981 - 7de Oppuurs
08/06/1981 - 5de Kalfort
27/06/1981 - 2de Sint-Amands
17/07/1981 - 2de Bornem
23/07/1981 - 10de Branst
15/08/1981 - 10de Kalfort
27/08/1981 - 5de Kalfort
06/09/1981 - 3de Branst
19/09/1981 - 6de Sint-Amands

Liefhebbers

05/06/1982 - 5de Oppuurs
15/07/1982 - 1ste Eikevliet
22/07/1982 - 4de Wintam
16/08/1982 - 8ste Oppuurs
25/09/1982 - 2de Mariekerke
04/04/1983 - 2de Sint-Amands
07/05/1983 - 3de Mariekerke
04/07/1983 - 10de Puurs
27/07/1983 - 2de Branst
14/09/1983 - 1ste Sint-Amands
02/10/1983 - 2de Liezele
02/09/1984 - 2de Breendonk
22/09/1984 - 1ste Mariekerke
08/04/1985 - 4de Sint-Amands
17/06/1985 - 7de Bornem

Koersen en studeren

Frank Van De Vijver debuteerde bij de nieuwelingen op het einde van het seizoen 1979. Het volgende jaar werd hij junior. Hij won verscheidene keren en eindigde vaak binnen de eerste tien.

In 1982 werd Frank liefhebber. Dat jaar eindigde hij twintig maal binnen de top vijf en won wedstrijden te Temse, Eikevliet en Ninove. In 1983 volgden nog vijf overwinningen, waaronder op 18 augustus de tweede rit in de Ronde van de provincie Namen.

Eens afgestudeerd, kon hij zich in 1984 volledig toelagen op de wielersport. De extra trainingen resulteerden in een lang verwachte doorbraak als wielrenner. In maart eindigde Frank als tweede in Brussel-Opwijk. Dat seizoen werd de renner enkele keren geselecteerd om deel te nemen aan internationale wedstrijden. Zo vertrok hij op 4 april,

Overwinning te Mariekerke (Collectie Eddy Van Ranst)

samen met BWB-afgevaardigde Ferdinand Bracke en vijf ploegmaats, naar het Circuit des Ardennes in Frankrijk (Omloop der Franse Ardennen), een rittenwedstrijd voor liefhebbers. Met Carlo Bomans, Patrick Verplancke, Frank Verleyen, Patrick Verschuere en Willem Wijnant nam hij in april deel aan de Giro delle Regioni te Campagnano. Hij en zijn makkers zetten daar prompt de proloog, een ploegentijdrit op de weg over een afstand van vijf kilometer, op hun naam.

Tussen 25 juni en 1 juli was er de Ronde van België, die Frank een derde plaats in de eindstand en een vijfde plaats in het puntenklassement opleverde.

Eind oktober selecteerde de BWB Frank Van De Vijver, Johan Capiot, Ronny Vlassaks en Benjamin Van Itterbeek voor de Ronde van Chili. De Bornemnaar kon de tweede etappe van deze veertiendaagse rittenwedstrijd, 108 kilometer tussen Osorno en Valdivia, aan zijn palmares toevoegen. Van De Vijver sloot 1984 af met niet minder dan twaalf overwinningen en een vijfde plaats in het clubkampioenschap van WAC Hoboken. Met deze plaats veroverde Frank niet de titel van clubkampioen in zijn categorie, omdat liefhebber Roger Ilegems deze wedstrijd toen won.

Een topjaar

Het jaar 1985 was voor Van De Vijver een topjaar. Hij behaalde verscheidene overwinningen en ereplaatsen. Omwille van al deze prestaties, voerde Frank dat jaar het klassement van de beste klassieke liefhebber aan.

Zo eindigde hij te Kampenhout in de Omloop der Vlaamse Gewesten, na Marc Sprangers, op de tweede plaats. Hij werd vervolgens derde in de Ronde van Vlaanderen. *“Had het winnen des te mooier geweest, ik ben niet ontgoocheld. Ik heb in de Ronde niet alleen de bevestiging van Kampenhout gebracht klaar te staan voor Parijs-Roubaix. Misschien had er meer ingezet als ik na de bevoorrading die ontsnapping niet had gemist. Na de Kasteelstraat in Geraardsbergen heb ik mij echt moeten forceren om terug te komen”*, aldus Frank aan Ons Klein-Brabant.²⁸⁰ Uiteindelijk zou de Bornemnaar niet deelnemen aan de helleklassieker, maar in plaats daarvan toonde hij zijn kunnen in de veertiende editie van de Ronde van Limburg, waar hij vierde in de eindstand en tweede in het puntenklassement werd.

Na midden juni nog als vierde te arriveren in de Ardeense Pijl, naderde het Belgisch kampioenschap met rasse schreden. Op 14 juli 1985 won Frank

zilver te Roosdaal. Die dag was hij steeds vooraan aanwezig in het peloton, maar miste de ultieme vluchtpoging van de latere winnaar, Geert Vandewalle. Omwille van deze tweede plaats, werd de Bornemnaar geselecteerd om later op het jaar deel te nemen aan de wereldkampioenschappen in het Italiaanse Giavera del Montello. In de zomer volgde nog een overwinning in de Internatie Reningelst, in de gelijknamige West-Vlaamse gemeente.

Tijdens de Ronde van de provincie Namen won Van De Vijver de eerste etappe, tussen Jemeppe-sur-Sambre en Falisolle, en werd de volgende dag achtste in Seilles-Doische. Eventjes droeg Frank zelfs de leiderstrui, maar raakte deze kort daarna weer kwijt nadat hij tijdens de derde rit, samen met enkele andere koplopers, de verkeerde weg werd opgewezen.

Op de vooravond van het wereldkampioenschap deelde Frank aan een journalist van Ons Klein-Brabant zijn intenties mee: *“Dat hangt in grote mate af van de conditie die dag zelf. En ook van het geluk dat altijd aan je kant moet staan. Spelen deze factoren in gunstige zin mee, dan acht ik een bevredigend resultaat best mogelijk. Met een plaats bij de eerste tien zou ik best tevreden zijn.”*²⁸¹

De wedstrijd voor liefhebbers werd gehouden op 31 augustus 1985. Enkele dagen later keerde Frank met een bronzen medaille terug naar Luipegem. In Bornem aangekomen, wachtte hem een verrassing. De burens hadden hun woningen bevlagd en stonden opeengepakt om hun lokale renner te feliciteren met zijn schitterende resultaat. Niet lang daarna vertrok de Bornemnaar naar de Ronde van de Toekomst en eindigde tijdens twee ritten in de top tien. Voor zijn goede resultaten werd hij in oktober gehuldigd door de Antwerpse afdeling van de BWB en te Bornem door zijn club *WAC Sport en Steun* in hun lokaal Luxhuis. Op het einde van dat seizoen kwam hij aan negen overwinningen.

Overstap naar de profs

Door zijn goede prestaties tijdens het voorbije seizoen kon Frank vanaf 1 januari 1986 aan de slag als prof bij *Lotto-Eddy Merckx*, een ploeg onder de deskundige leiding van Walter Godefroot en zijn assistent Patrick Lefevere. Onder anderen Carlo Bomans, Paul Haghedooren, Roger Ilegems en Marc Sergeant werden zijn ploegmakers. Van De Vijver zou zijn hele profcarrière voor hetzelfde team rijden.

Hij debuteerde in enkele Franse rittenwedstrijden en presteerde daar meer dan behoorlijk. Hijzelf had meer aanpassingsproblemen verwacht, maar dankzij de deskundige opvang en begeleiding vanwege de ploegleiding verliep de overgang van amateur naar profrenner optimaal.²⁸² Op een eerste overwinning was het nog enkele maanden wachten. Op 10 augustus won hij tijdens de Grote Prijs van de Stad Antwerpen de eindspurt tegen vier andere renners. Midden september won Van De Vijver ook nog het Kampioenschap van Vlaanderen te Koolskamp.

In februari 1987 nam Frank, net als het vorige jaar, deel aan enkele zuidoostelijke rittenkoersen. Daarna volgde de Omloop Het Volk op 28 februari, waar hij twintigste werd. Deze prestatie ontlokte bij ploegleider Walter Godefroot de volgende woorden: *“Ik had niet verwacht dat hij al zo ver stond.”*²⁸³ In de E3-prijs te Harelbeke eindigde Frank op de zestiende plaats. Dan volgde de Driedaagse van De Panne. In het tweede deel van de eerste etappe, een rit van 128 kilometer van Tienen naar Herzele, arriveerde Frank als tweede.

Val leidt tot opgave in de Ronde van Frankrijk

Verder nam hij dat jaar nog deel aan tal van wedstrijden. Hij werd door zijn ploeg geselecteerd voor deelname aan de Ronde van Frankrijk, die op 1 juli van start ging op de Kurfürstendamm in West-Berlijn. Frank reed zich tijdens de zevende rit, van Epinal naar Troyes, in de kijker door in de laatste kilometers enkele keren, alleen of met anderen, een vluchtpoging te ondernemen. De volgende dag maakte hij zeker kans op een ereplaats, maar kwam hij spijtig genoeg ten val toen hij op enkele meters van de aankomst te Epinay-sous-Sénart over de voet van een reclamebord reed en een agent raakte. *“Ik reed dicht tegen de balustrade aan toen ik plots een kwak kreeg van ik weet niet welk obstakel, een agent beweren sommigen, ik raakte de afsluiting, maakte een salto en kwam met het hoofd onzacht tegen de weg terecht. Heel even was ik buiten westen, maar toch kon ik aan de streep nog net bij de staart van de groep aansluiten. Ik hoop maar dat dit geen hersenschudding is en mijn verdere deelneming hier niet in het gedrang komt”*, aldus Frank na de aankomst.²⁸⁴ Enkele dagen later moest hij alsnog opgeven ten gevolge van de opgelopen verwondingen.

*Chris Blommaert, Frank Van De Vijver, koerscommissaris "meester" Van der Plas en Patrick Heymans te Oppuurs
(Collectie Paul Winckelmans)*

Laatste prestaties als prof

Het wieljaar 1988 startte met de Ronde van de Middellandse Zee. Op 19 februari werd de Bornemnaar zevende in de tweede rit, 99 kilometer tussen Beaucaire en Marignane. De volgende dag arriveerde hij na 110 kilometer als derde te Hyères. In het voorjaar volgden enkele klassiekers en kleinere koersen. Pas met de Ronde van Luxemburg eindigde Van De Vijver met een achtste plaats nog eens binnen de eerste tien, tijdens de etappe tussen de stad Luxemburg en Dippach.

In juni eindigde Frank als 82ste in het eindklassement van de Ronde van Zwitserland. Tijdens de derde rit, op 16 juni, werd hij tiende en kaapte die dag voor 50.000 frank aan prijzen en premies weg. Op 26 juni volgde het Belgisch kampioenschap te Doornik. Hij en Claude Criquelion reden tot op twee kilometer van de eindmeet nog een vijftigtal meter voorop toen de latere winnaar Etienne De Wilde, met in zijn kielzog een grote groep achtervolgers, beide renners voorbij flitste. Ontgoocheld reed Frank pas als zeventigste over de eindmeet.

In 1989 startte Van De Vijver in de Ster van Bessèges, maar door een valpartij begon hij slecht aan dat nieuwe seizoen. Hij reed vooral kleinere wedstrijden en stopte uiteindelijk als profrenner.

Heidi Van De Vijver Bornem

° 1969

Heidi Van De Vijver (Collectie Paul Van De Vijver)

Clubs

WAC Hoboken / Klein-Brabant Rupelstreek /
WAC Sport en Steun Bornem

Jeugdcategoryën (1986-1994)

Dames-Kadetten (1986)
Dames-Nieuweligen (1987-1988)
Dames-Internationales (1989-1994)

Profrenner (1995-2004)

Vlaanderen 2002-Vosschemie (1995)
Afzonderlijk (1996)
Ebly (1997-1998)
Vlaanderen 2002 Ladies Team (1999-2000)
Vlaanderen-T-Interim (2001-2003)
Keukens Redant (2004)

Belangrijkste prestaties

Dames-Kadetten

08/06/1986 - 10de BK - Hennuyères

Dames-Nieuweligen

21/07/1987 - 3de BK - Izenberge

29/05/1988 - 1ste BK - Izenberge

Dames-Internationales

03/09/1989 - 5de GP Eddy Merckx

18/08/1990 - 1ste in 4de rit Parijs-Bourges

18/08/1990 - 3de eindklassement Parijs-
Bourges

14/09/1990 - 10 eindklassement EG-ronde

03/05/1991 - 9de in 1ste rit Tour de l'Aude

11/05/1991 - 7de in 8ste rit Tour de l'Aude

12/05/1991 - 5de eindklassement Tour de
l'Aude

22/07/1991 - 1ste PK tijdrijden - Bevel

28/07/1991 - 2de BK - Halanzy

24/08/1991 - 10de WK op de weg - Stuttgart

07/09/1991 - 3de in 4de rit EG-ronde

08/09/1991 - 9de in 5de rit EG-ronde

12/09/1991 - 4de in 8ste rit EG-ronde

09/07/1992 - 9de proloog Ronde van België

10/07/1992 - 9de in 1ste rit Ronde van België

11/07/1992 - 1ste in 2de rit Ronde van België

12/07/1992 - 1ste in 3de rit, A, Ronde van
België

12/07/1992 - 1ste eindklassement Ronde van
België

17/08/1992 - 3de in 3de rit Tour Féminin

23/08/1992 - 3de eindklassement Tour
Féminin

08/09/1992 - 7de proloog EG-ronde

09/09/1992 - 2de in 1ste rit EG-ronde

10/09/1992 - 6de in 2de rit EG-ronde

14/09/1992 - 5de in 5de rit EG-ronde

15/09/1992 - 5de in 6de rit EG-ronde

16/09/1992 - 9de in 7de rit EG-ronde

17/09/1992 - 2de in 8ste rit EG-ronde

18/09/1992 - 6de in 9de rit EG-ronde

18/09/1992 - 2de in eindklassement EG-ronde

14/05/1993 - 1ste in 8ste rit Tour de l'Aude

16/05/1993 - 5de eindklassement Tour de
l'Aude

08/08/1993 - 3de eindklassement Tour
Féminin

02/09/1993 - 1ste in 1ste rit EG-ronde

11/09/1993 - 1ste eindklassement EG-ronde

10/04/1994 - 1ste in 4de rit Trois Jours de
Vendée

17/07/1994 - 1ste BK op de weg dames elite -
Binche

04/09/1994 - 4de Masters Féminin

Profs

26/03/1995 - 1ste Kampioenschap van Vlaanderen
09/04/1995 - 1ste eindklassement Trois Jours de Vendée
23/04/1995 - 2de PK - Wortel
11/08/1995 - 6de eindklassement Tour Féminin
23/03/1996 - 9de Kampioenschap van Vlaanderen
12/05/1996 - 7de eindklassement Tour de l'Aude
31/07/1996 - 1ste PK tijdrijden - Tielens
25/08/1996 - 8ste eindklassement Tour Féminin
08/09/1996 - 3de Masters Féminin
13/04/1997 - 8ste eindklassement Trois Jours de Vendée
04/05/1997 - 5de eindklassement Ronde van Mallorca
18/05/1997 - 3de eindklassement Tour de l'Aude
06/09/1997 - 2de Trophée d'Or Féminin
07/06/1998 - 10de Liberty Classic - USA
13/06/1998 - 10de GP Montreal
26/07/1998 - 1ste BK - Halle
29/07/1998 - 6de proloog Ronde van Thüringen
30/07/1998 - 4de in 1ste rit Ronde van Thüringen
02/08/1998 - 7de in 4de rit Ronde van Thüringen
03/08/1998 - 6de eindklassement Ronde van Thüringen
16/08/1998 - 2de in 6de rit Tour Féminin
15/09/1998 - 6de proloog Holland Ladies Tour
16/09/1998 - 7de in 2de rit Holland Ladies Tour
17/09/1998 - 4de in 3de rit Holland Ladies Tour
18/09/1998 - 5de in 4de rit Holland Ladies Tour
19/09/1998 - 3de in 5de rit Holland Ladies Tour
20/09/1998 - 4de eindklassement Holland Ladies Tour
20/03/1999 - 7de Primavera Rosa
08/05/1999 - 3de in 1ste rit Tour de l'Aude
09/05/1999 - 3de in 2de rit Tour de l'Aude
10/05/1999 - 4de in 3de rit Tour de l'Aude
11/05/1999 - 7de in 4de rit Tour de l'Aude
12/05/1999 - 10de in 5de rit Tour de l'Aude
13/05/1999 - 5de in 6de rit, A, Tour de l'Aude
13/05/1999 - 9de in 6de rit, B, Tour de l'Aude
15/05/1999 - 1ste in 8ste rit, A, Tour de l'Aude

16/05/1999 - 3de eindklassement Tour de l'Aude
30/05/1999 - 7de GP Montreal
13/06/1999 - 1ste PK - Oostmalle
12/07/1999 - 6de eindklassement Giro d'Italia
13/07/1999 - 1ste PK tijdrijden - Tielens
05/09/1999 - 8ste in 1ste rit Holland Ladies Tour
08/09/1999 - 6de in 4de rit Holland Ladies Tour
10/09/1999 - 10de in 6de rit Holland Ladies Tour
11/09/1999 - 9de eindklassement Holland Ladies Tour
12/09/1999 - 1ste BK tijdrijden - Sint-Niklaas
26/09/1999 - 9de GP Zwitserland
12/03/2000 - 1ste Ronde van Straelen - Duitsland
18/03/2000 - 7de Primavera Rosa
19/03/2000 - 2de Giro dei Sei Comuni - Mendrisio
07/05/2000 - 4de in 2de rit, A, Tour de l'Aude
07/05/2000 - 4de in 2de rit, B, Tour de l'Aude
08/05/2000 - 10de in 3de rit Tour de l'Aude
10/05/2000 - 10de in 5de rit Tour de l'Aude
14/05/2000 - 4de eindklassement Tour de l'Aude
28/05/2000 - 9de GP Montreal
23/07/2000 - 7de BK - Frasnes-lez-Anvaing
13/08/2000 - 1ste BK tijdrijden - Sint-Niklaas
05/09/2000 - 8ste in 1ste rit Holland Ladies Tour
06/09/2000 - 10de in 2de rit Holland Ladies Tour
08/09/2000 - 8ste in 4de rit Holland Ladies Tour
09/09/2000 - 9de in 5de rit, A, Holland Ladies Tour
09/09/2000 - 9de in 5de rit, B, Holland Ladies Tour
09/09/2000 - 5de eindklassement Holland Ladies Tour
26/09/2000 - 8ste Olympische Spelen - Sydney
18/03/2001 - 7de Giro dei Sei Comuni - Mendrisio
24/03/2001 - 6de Primavera Rosa
18/04/2001 - 6de Waalse Pijl
01/05/2001 - 3de eindklassement Ronde van Mallorca
10/06/2001 - 8ste Liberty Classic - USA
30/07/2001 - 9de eindklassement Ronde van Thüringen
03/08/2001 - 10de Trophée International
12/08/2001 - 1ste BK tijdrijden - Torhout

02/09/2001 - 8ste in 1ste rit Holland Ladies Tour
 04/09/2001 - 9de in 3de rit Holland Ladies Tour
 05/09/2001 - 9de in 4de rit Holland Ladies Tour
 06/09/2001 - 10de in 5de rit Holland Ladies Tour
 25/04/2002 - 7de in 3de rit Ronde van Castilla y Leon
 17/05/2002 - 7de in 1ste rit Tour de l'Aude
 20/05/2002 - 5de in 4de rit Tour de l'Aude
 24/05/2002 - 6de in 8ste rit Tour de l'Aude
 26/05/2002 - 5de in 10de rit Tour de l'Aude
 07/08/2002 - 7de in 4de rit Tour Féminin
 12/04/2003 - 10de in 2de rit Ronde van Drenthe
 27/07/2003 - 8ste BK - Hoogstraten

Belangrijkste lokale prestaties

Dames-Nieuwelingen

19/04/1987 - 4de Bornem
 10/04/1988 - 3de Bornem

Dames-Internationales

13/07/1989 - 4de Eikevliet
 30/09/1989 - 1ste Bornem
 12/07/1990 - 4de Eikevliet
 18/07/1990 - 5de Wintam
 25/05/1991 - 4de Bornem
 11/07/1991 - 1ste Eikevliet
 16/07/1992 - 1ste Eikevliet
 10/04/1993 - 1ste Bornem
 16/04/1994 - 8ste Bornem
 14/07/1994 - 5de Eikevliet
 19/08/1994 - 2de Bornem
 25/05/1997 - 1ste Bornem
 16/07/1998 - 2de Eikevliet
 15/07/1999 - 5de Eikevliet

Een sportieve dame

Heidi Van De Vijver, dochter van ex-profrenner Paul, startte haar wielercarrière begin 1986. Op sportief vlak was ze altijd al zeer actief geweest. Als kind en tiener ging ze naar de plaatselijke turnkring, deed ze aan atletiek bij *Sparta Bornem* en voetbalde ze bij de damesploeg van het *Clementstraatje*. Uiteindelijk kreeg ze een koersfiets en sloot ze zich, net als haar neef Frank, aan bij *WAC Hoboken*. Tijdens haar derde wedstrijd brak ze haar pols en kon bijgevolg pas begin juni weer aan de start verschijnen. Ze werd dat jaar weliswaar knap tiende in het nationaal kampioenschap, dat doorging op

8 juni te Hennuyères. Enkele weken later mocht ze zich voor de eerste keer provinciaal kampioene noemen, een titel die deze renster de komende jaren verscheidene keren zou hernieuwen.

Bij de dames-nieuwelingen werd Heidi steeds beter. In 1987 won ze nog brons tijdens het Belgisch kampioenschap, na Lydia Vandebosch en Kristel Werckx. Eén jaar later, op 29 mei 1988, eindigde ze te Izenberge als eerste, door vanaf de tweede ronde te demarreren en vervolgens een dertigtal kilometer alleen voorop te rijden. *“Aanvallen was voor mij de enige mogelijkheid om enig resultaat te boeken. Op deze gemakkelijke omloop was de kans op een spurt vrij groot en daarin maak ik geen enkele kans. Daarom ging ik snel voorop rijden in de hoop wat steun te zullen krijgen. Toen die toch niet meteen kwam heb ik wel even gevreesd dat ik dit niet zou kunnen volhouden maar die vijfde overwinning is er dan toch gekomen. Vorig jaar brons, nu goud, da's niet slecht he?”*, aldus Heidi aan een journalist van *Gazet van Antwerpen*.²⁸⁵

Voor deze schitterende prestatie werd Heidi, in het bijzijn van familie en afgevaardigden van de drie plaatselijke wielclubs, door burgemeester Van Eetvelt uitgenodigd op het gemeentehuis van Bornem voor een huldiging. Naast haar overwinning in het Belgisch kampioenschap, werd de renster dat jaar nog tien maal eerste, acht maal tweede en drie maal derde. Vaak diende zij strijd te leveren tegen Kristel Werckx, een strijd die meestal in het voordeel van haar bijna onoverwinbare concurrente beslecht werd.

Koersen in binnen- en buitenland

Begin 1989 reed Heidi haar eerste wedstrijden bij de dames-internationales. Ze werd dit jaar pas veertiende op het nationaal kampioenschap te Herenthout en zou nogmaals veertiende, en eerste Belg, worden in de *Trois Jours de Vendée*. In het najaar was er nog een vijfde plaats in de *Grote Prijs Eddy Merckx*, een wedstrijd die toen als nationaal kampioenschap tijdrijden beschouwd werd. Men selecteerde Van De Vijver dit jaar verder nog voor deelname aan de wereldkampioenschappen te Chambéry, waar ze in de wegrit als 48ste eindigde. Die winter probeerde Heidi haar conditie op peil te houden op de wielerpiste te Gent en behaalde daar enkele goede resultaten.

Van 3 tot 5 mei 1990 nam Van De Vijver met de Belgische damesploeg deel aan de *Ronde van de Aude*. Ze eindigde hier twintigste, als eerste Belg,

in het algemeen klassement. Door een sleutelbeenbreuk, opgelopen tijdens een wedstrijd te Sint-Martens-Bodegem, kon ze dit jaar niet deelnemen aan het Belgisch kampioenschap. Men vermoedde dat de renster een lange recuperatieperiode tegemoet ging, maar Heidi herstelde sneller dan verwacht. Na haar selectie voor het wereldkampioenschap in het Japanse Utsunomiya in september, nam ze met de rest van de Belgische ploeg deel aan de rittenkoers Parijs-Bourges. Ze won de slotetappe en werd derde in het eindklassement. Voor deze prestatie volgde in oktober een huldinging door de provinciale afdeling van de BWB. De renster zou nog op de tiende plaats eindigen in de eindrangschikking van de Ronde van de EG, die doorging van 6 tot 14 september. Ze werd, net als het voorgaande jaar, clubkampioene bij WAC Hoboken en behoorde vanaf nu tot de vaste kern van het Belgische nationale vrouwenteam.

Er staat geen maat op

In juli 1991 won Van De Vijver zilver op het Belgisch kampioenschap te Halanzy. De week voordien eindigde zij nog als eerste op het provinciaal kampioenschap tijdrijden en dit tegen een gemiddelde snelheid van 40,49 kilometer per uur. Een journalist concludeerde: *“Bij de vrouwen stond er zoals verwacht geen maat op het meesterschap van Heidi Van De Vijver. Zij kan een stukje hardrijden. Haar vijf overwinningen dit seizoen werden alle met voorsprong behaald...”*²⁸⁶ Op het wereldkampioenschap te Stuttgart behaalde Heidi nog een tiende plaats. Van 3 tot 14 september ging de Ronde van de EG door. Hieraan namen dit jaar niet minder dan vijftien landenteams, telkens bestaande uit zes rensters, deel. In drie ritten eindigde Heidi binnen de eerste tien.

Door haar prestatie op het wereldkampioenschap mocht Heidi stilaan gaan dromen over deelname aan de Olympische Spelen te Barcelona, die in de zomer van 1992 gehouden werden. In de preolympische wegrit, eind september 1991 gereden in het Spaanse Sant Sadurni d'Anoia, eindigde ze als elfde. Later zou ze het bericht krijgen alsnog niet geselecteerd te zijn voor deze Spelen.

Bij de aanvang van het wielerseizoen 1992 verliet Heidi WAC Hoboken voor de pas opgerichte wielersportclub *Klein-Brabant Rupelstreek*, die van start ging met een uitgebreid damesteam. Deze club organiseerde van 8 tot 12 juli de eerste Ronde van België voor dames-internationalen. Zowel tijdens de proloog als tijdens de eerste etappe arriveerde Heidi als negende. Met haar overwinning te Remincourt

Heidi in het geel na haar eindwinst in 1993 in de Ronde van de EG
(Collectie Heidi Van De Vijver)

op dag twee pakte ze meteen de leiderstrui, die ze tot het einde wist te behouden. Ook op de laatste dag, met een tijdrit in thuisbasis Bornem, schreeuwde het massaal opgekomen publiek hun dorpsgenote naar de overwinning.

Krachtmeting met de groten

In augustus trok Heidi naar de Tour Féminin, de Ronde van Frankrijk voor dames, die doorging van 13 tot 23 augustus. Vooral in de Pyreneeënrit van Jurançon naar het wintersportgebied Luz Ardiden stond ze haar mannetje tegen de alles overheersende Leontien van Moorsel. Heidi eindigde in die rit op de derde plaats, op 43 seconden van de winnares. Uiteindelijk zou ze als derde eindigen in het eindklassement, na Leontien en Jeannie Longo. Van 8 tot 18 september was er verder nog de Ronde van de EG voor dames en ook hier moest ze, als tweede in het eindklassement, Leontien van Moorsel laten voorgaan. Op 16 oktober 1992 werd Heidi, samen met roeister Elke Seps, gehuldigd als sportlaureate in de gemeente Bornem. Zij won dit jaar, met maar liefst 890 punten, eveneens het regelmatigheids criterium van wielersportclub *Klein-Brabant Rupelstreek* en haalde tevens, met elf overwinningen, het meeste aantal eindzeges binnen.

Ook in 1993 nam Heidi deel aan de Ronde van de Aude. Tijdens de achtste rit versloeg ze te Limoux het allesoverheersende duo Jeannie Longo en Leontien van Moorsel in de spurt, behaalde daarnaast nog enkele ereplaatsen en eindigde als vijfde in het eindklassement. Ze werd nogmaals vijfde in de eindrangschikking van de Trois Jours de Vendée. Ten gevolge van een valpartij tijdens een wedstrijd te Hannover, kon Heidi dit jaar niet deelnemen aan de tweede editie van de Ronde van België, die op 8 juli van start zou gaan.

Na een overwinning op het provinciaal kampioenschap tijdrijden te Herentals, tekende de Bornemse eind juli present voor de Ronde van Frankrijk voor dames en werd uiteindelijk derde in de definitieve rangschikking. Op het wereldkampioenschap te Oslo behaalde Heidi een elfde plaats tijdens een massaspurt. Van 1 tot 11 september volgde weer de Ronde van de EG. Op de tweede dag won Heidi de eerste rit op een plaatselijk circuit in het Engelse Rochester-upon-Medway. Ze slaagde erin om maar liefst zestig kilometer aan de leiding te rijden en met 2 minuten 47 voorsprong te eindigen op haar eerste achtervolgers. Vanaf die dag gaf ze de leiderstrui niet meer uit handen. Eind november, tijdens de uitreiking van de Kristallen Fiets, kreeg de renster uit Bornem een speciale onderscheiding voor de geleverde prestaties. Door haar schitterende resultaten tijdens de Tour Féminin en de Ronde van de EG werd Heidi eveneens uitgeroepen tot sportvrouw van de provincie Antwerpen 1993. Nationaal strandde zij voor deze titel op de derde plaats, na judoka Gella Vandecaveye en zwemster Brigitte Becue.

Belgisch kampioene

Bij het begin van het seizoen 1994 verliet Heidi wielierclub *Klein-Brabant Rupelstreek* voor *Vlaanderen 2002*. Naast Heidi, bestond dit team uit Patsy Maegerman, Deborah Geentjens en Anne-Marie Cooreman.

Op 17 juli werd Heidi Belgisch kampioene te Binche. Zij haalde het met meer dan twee minuten voorsprong op haar achtervolgers en teamgenoten Anne-Marie Cooreman en Patsy Maegerman. *“Ik was vandaag niet super, maar goed. De wedstrijd begon op het einde wel door te wegen en toch vond ik het parcours niet erg lastig. De wedstrijd bedroeg tenslotte toch maar 77 kilometer, daar waar een afstand van 100 kilometer toegelaten was. Vandaar dat ik ook veel geduld moest oefenen. Ik mocht niet panikeren, maar afwachten tot de wedstrijd*

zou openbreken. Toen we dan met zijn drieën vooraan reden, ben ik mijn kans gegaan”, aldus de kersverse kampioene aan *Gazet van Antwerpen*.²⁸⁷ Op 23 juli reisden de Belgische dames af richting Frankrijk voor de start van de Tour Féminin, waarin Heidi een zevende plaats behaalde in het eindklassement. Na een ietwat mindere prestatie in het wereldkampioenschap, werd de Bornemse op 4 september vierde in de Masters Féminin, de opvolger van de EG-ronde. Heidi beëindigde het seizoen 1994 met zes overwinningen.

Lid van de eerste Belgische profploeg voor dames

Voor het eerst in de geschiedenis kon men tijdens het seizoen 1995 een Belgische professionele damesploeg aan het werk zien. Deze ploeg, *Vlaanderen 2002-Vosschemie*, bestond naast Heidi Van De Vijver uit Patsy Maegerman en Anne-Marie Cooreman, eventueel aangevuld met enkele gastrensters. Bondscoach Christel Herremans nam de leiding op zich. De rensters kregen hun loon uitbetaald door het Vlaams Ministerie van Tewerkstelling. Sedert 1994 was er al een mannenploeg, *Vlaanderen 2002*, in het leven geroepen die aan dezelfde voorwaarden werkte. Hoofdsponsor *Vosschemie* betaalde de werkingskosten van de ploeg.

Op 26 maart won Van De Vijver het eerste Kampioenschap van Vlaanderen te Sint-Lievens-Houtem. Van 6 tot 9 april was het damesteam aan het werk in de Vendée. Heidi eindigde als eerste in deze rittenkoers, nadat ze er op de voorlaatste dag een solovlucht van ruim twintig kilometer op had zitten. Dan volgde op 23 april nog een tweede plaats op het provinciaal kampioenschap te Wortel, voordat Heidi van start ging in de Ronde van de Aude. Achteraf bleek dat zij na een valpartij deze wedstrijd uitgereden had met een driedubbele ribbenbreuk. Met al zes overwinningen op zak, trok Heidi naar Gits, waar ze haar nationale titel diende te verdedigen. Uiteindelijk werd Els Decottenier de nieuwe Belgische kampioene, terwijl de renster uit Bornem op de vijftiende plaats eindigde. Tijdens de Tour Féminin verzamelde Heidi verscheidene ereplaatsen en eindigde tot slot op de zesde plaats.

Eind 1995 vertrok Heidi bij *Vlaanderen 2002*. Zij en Vanja Vonckx, die wielierclub *Klein-Brabant Rupelstreek* verliet, sloten zich aan bij *WAC Sport en Steun* uit Bornem, zochten zelf de nodige sponsoring en gingen vanaf 1996 aan de slag als individuele rensters.

Een olympisch avontuur

Na twee overwinningen, een negende plaats in het Kampioenschap van Vlaanderen en een zevende plaats in het eindklassement van de Ronde van de Aude, maakte het BOIC bekend dat Heidi deze keer wel geselecteerd was voor deelname aan de Olympische Spelen in Atlanta. Om zich terdege voor te bereiden, nam de renster deel aan de PowerBar Women's Challenge, een rittenkoers langs de Amerikaanse westkust, en werd er 23ste. Tijdens de olympische wegrit eindigde ze dan weer op de twintigste plaats. Terug thuis, voegde ze nog het provinciaal kampioenschap tijdrijden toe aan haar palmares.

Op 13 augustus ging de Tour Féminin van start en hier eindigde de Bornemse op de achtste plaats in het eindklassement. Begin september werd ze derde in de Masters, na een overwinning met ruime voorsprong in de eerste etappe. Het wieljaar werd afgesloten met een vijftiende plaats op het wereldkampioenschap te Lugano.

Een val met zware gevolgen

Het nieuwe jaar begon voor Van De Vijver zeer slecht. In januari 1997 kwam ze zwaar ten val tijdens een trainingsrit op de wielersbaan van Gent. Buiten bewustzijn, met een hersenschudding en enkele breuken, werd ze vervolgens overgebracht naar het universitair ziekenhuis. Het zou heel wat tijd vergen eer ze na dit ongeval volledig gerecupereerd zou zijn.

Ook dit jaar vormde Heidi een duo met Vanja Vonckx, maar verder behoorde ze eveneens tot de vaste kern van de Franse *Ebly*-ploeg. Ze nam deel aan enkele rittenkoersen en in de eindklasseringen werd zij achtste in de Trois Jours de Vendée, vijfde in de Ronde van Mallorca en derde in de Ronde van de Aude. Vervolgens was er van 16 tot 20 juli de Grote Prijs van het kanton Zürich. Met het oog op de Tour, was deze toch vrij zware rittenkoers ideaal om zich voor te bereiden in het hooggebergte.

Het Belgisch kampioenschap voor vrouwen ging dit jaar door op 26 juli te Willebroek, maar Van De Vijver eindigde slechts op de tweeëntwintigste plaats. Voor de start van de Tour volgde nog de deelname aan de vijfdaagse Thüringen Rundfahrt en daar werd ze na afloop pas zeventiende. Ondertussen begon Heidi te twijfelen over haar deelname aan de Tour. Ze had immers nog altijd te kampen met problemen, te wijten aan die val in het Gentse Kuipke. Na een

gepaste behandeling kon ze alsnog starten in de Tour, waarin ze deze keer een team vormde met onder anderen de Franse Jeannie Longo. Na enkele dagen diende Heidi toch op te geven na alweer een valpartij, met drie gebroken ribben als gevolg. Enkele weken later was de renster terug actief en kon ze deelnemen aan het wereldkampioenschap te San Sebastian, waar ze zich als veertiende wist te plaatsen.

Nogmaals Belgisch kampioene

Het seizoen 1998 startte met een tweede plaats in de Tour d'Aquitaine. Daarna volgden nog een derde plaats in de Trois Jours de Vendée en een dertiende plaats in de Ronde van Mallorca. De daaropvolgende weken vertoefde Heidi in Canada en de Verenigde Staten, waar zij enkele wereldbekerwedstrijden en de Hewlett Packard International Women's Challenge reed. Terug thuis, veroverde zij voor de tweede keer de nationale titel bij de dames. *“De zege van de opluchting. De jongste weken ging het ongelofelijk goed, maar de resultaten waren er niet naar. Nu wel en net in de enige koers die in België telt. Maar het is vooral een beloning voor die jaren van hard werken, waarin het niet altijd even vlot ging. Dit is daarom mijn mooiste titel, omdat het allicht de moeilijkste was. Maar de beste in België zijn volstaat voor mij niet. Ook op internationaal vlak wil ik er staan”*, vertelde de kersverse Belgische kampioene aan Gazet van Antwerpen.²⁸⁸

Dan volgde de Ronde van Thüringen, met een zesde plaats in het eindklassement. Tijdens deze rittenkoers reed ze maar liefst drie keer bij de eerste tien en drie keer bij de eerste vijftien over de eindmeet. Vervolgens nam Van De Vijver als enige Belgische deel aan de Tour Féminin, waar de wereldtop van het dameswielrennen aanwezig was. In het najaar werd ze nog vierde in de eerste editie van de Holland Ladies Tour. Deze Ronde van Nederland voor dames was een goede training voor het komend wereldkampioenschap te Valkenburg, waarbij Heidi zowel aan het tijdrijden als aan de wegwedstrijd deelnam.

Uiteindelijk keerde Heidi eind 1998 terug naar het *Vlaanderen 2002 Ladies Team*, waar Christel Herremans nog steeds ploegleidster was. Er werd overeengekomen om tijdens het seizoen 1999 een internationaal programma af te werken als voorbereiding voor de Olympische Spelen, die in 2000 te Sydney zouden doorgaan.

Een succesjaar

Met haar nieuwe ploeg nam Heidi op 20 maart 1999 deel aan de eerste Primavera Rosa, Milaan-San Remo voor dames, en finishte daar als zevende in de kopgroep. Vervolgens werd ze dertiende in de Waalse Pijl. In de Ronde van de Aude eindigde ze zowat in alle ritten in de top tien en beëindigde deze rittenkoers op 16 mei als derde in de eindrangschikking. Door deze prestaties steeg Heidi op enkele maanden tijd van de 38ste naar de 21ste plaats op de wereldranglijst. Op 1 juni, na enkele wereldbekerwedstrijden in Montreal en Philadelphia, stond ze voor even op de twaalfde plaats. Nog moe van haar Amerikaans avontuur won de Bornemse de provinciale titel te Oostmalle en later dat jaar zowel het provinciaal als het nationaal kampioenschap tijdrijden. Dit succesjaar werd afgesloten met nog meer schitterende resultaten in de Holland Ladies Tour en de Grote Prijs van Zwitserland.

In maart 2000, bij de voorstelling van het *Vlaanderen 2002 Ladies Team*, verklaarde de ploegleiding aan de verzamelde pers dat dit jaar alles op alles gezet werd om Heidi Van De Vijver naar de Olympische Spelen in Sydney te loodsen.

Kort daarna won de renster uit Bornem de Ronde van Straelen in Duitsland door acht kilometer voor de eindmeet weg te springen uit een kopgroep van twaalf en vervolgens met veertig seconden voorsprong over de eindmeet te rijden. Vanuit Duitsland ging het richting Italië. De Primavera Rosa was goed voor een zevende plaats en de volgende dag, op 19 maart, werd ze tweede in de Giro dei Sei Comuni te Mendrisio. Door haar prestaties in deze manches voor de wereldbeker stond Van De Vijver op een zucht van de kwalificatie voor de Olympische Spelen. Om definitief haar selectie af te dwingen, diende zij op 12 april binnen de eerste tien te eindigen tijdens de Waalse Pijl, maar ze werd pas elfde en zakte bijgevolg terug weg naar de veertiende plaats op de wereldranglijst.

Na onder andere de Ronde van Mallorca vertrok de ploeg naar Montreal voor alweer enkele kwalificatiewedstrijden. Ter plaatse aangekomen, merkten de rensters van *Vlaanderen 2002* dat een deel van de bagage, waaronder de fietsen, op een verkeerde vlucht gezet waren. Een plaatselijk fietsenhandelaar schoot de dames te hulp en bezorgde het nodige materiaal. Met een geleende fiets werd Heidi alsnog negende en kwam in de top tien van de wereldranglijst te staan. Na nog een

vierde prijs in een criterium, had Van De Vijver eindelijk haar ticket voor Sydney beet.

Terug in eigen land, werd Heidi zevende op het Belgisch kampioenschap te Frasnes-lez-Anvaing, tweede in een dernycriterium te Maastricht, eerste in het Belgisch kampioenschap tijdrijden te Sint-Niklaas en vijfde in het eindklassement van de Holland Ladies Tour.

Een olympisch diploma als kroon op het werk

Net als haar teamgenoten Vanja Vonckx en Cindy Pieters, nam Heidi op 26 september deel aan de olympische wegrit te Sydney en kreeg voor haar mooie achtste plaats een olympisch diploma uitgereikt. Ondertussen reed de Bornemse al elf jaar ononderbroken wedstrijden op het hoogste niveau en dacht ze er aan om haar wielercarrière stop te zetten. Bij de start van het wielerseizoen 2001 zou ze echter terugkomen op deze beslissing. Inmiddels had ze reeds een aanbod gekregen om als coach van het Belgische vrouwenteam aan de slag te gaan, maar ze bleef uiteindelijk toch liever zelf actief als wielrenster.

Van 2001 tot 2004 zette Heidi zo haar carrière verder, tot ze uiteindelijk moest stoppen omwille van gezondheidsproblemen. Gedurende deze vijf jaar kon men haar nog zien presteren tijdens verscheidene rittenkoersen. Ze kon ook nog enkele overwinningen aan haar palmares toevoegen, zoals het Belgisch kampioenschap tijdrijden in de zomer van 2001. De afgelopen jaren begeleidde ze, als ploegleidster, verscheidene damesteams en ze is in 2022 aan de slag bij *Plantur-Pura* van de gebroeders Roodhooft.

Paul Van De Vijver Bornem

° 1941

Paul Van De Vijver (Collectie Willy De Clercq)

Clubs

Willebroek Bicycle Club / Dijlespurters
Mechelen

Jeugdcategorieën (1959-1965)

Nieuwelingen (1959-1960)
Liefhebbers (1960-1965)

Onafhankelijken (1965)

Liefhebbers (1966)

Profrenner (1966-1967)

Dr. Mann-Grundig (1966-1967)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

20/07/1960 - 1ste in 3de rit Ster der
Nieuwelingen
23/07/1960 - 1ste in 5de rit Ster der
Nieuwelingen

Liefhebbers

21/08/1963 - 3de in 1ste rit Tour de Namur

24/08/1963 - 8ste in 4de rit Tour de Namur

25/08/1963 - 9de in 5de rit Tour de Namur

25/08/1963 - 8ste eindklassement Tour de
Namur

01/03/1964 - 6de Gent-Gent

02/03/1964 - 2de Brussel-Opwijk

21/03/1964 - 1ste GP Jempy Kaiser -
Dommeldange

26/04/1964 - 2de in 2de rit Ronde van België

28/04/1964 - 6de in 4de rit Ronde van België

30/04/1964 - 8ste in 5de rit Ronde van België

01/05/1964 - 6de in 6de rit, A, Ronde van België

03/05/1964 - 6de eindklassement Ronde van
België

20/03/1965 - 4de GP Jempy Kaiser -
Dommeldange

Profs

08/09/1966 - 1ste in 2de rit Tour du Nord

08/09/1966 - 1ste voorlopig klassement Tour du
Nord

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen

15/08/1959 - 4de Breendonk

17/08/1959 - 5de Oppuurs

02/05/1960 - 8ste Branst

08/05/1960 - 1ste Bornem

14/05/1960 - 1ste Wintam

20/06/1960 - 8ste Bornem

03/07/1960 - 1ste Bornem

Liefhebbers

10/09/1960 - 10de Sint-Amands

14/05/1961 - 4de Hingene

17/06/1961 - 10de Bornem

22/04/1962 - 7de Sint-Amands

15/07/1962 - 3de Ruisbroek

21/07/1962 - 8ste Branst

07/09/1963 - 1ste Sint-Amands

20/07/1963 - 3de Branst

19/04/1964 - 1ste Branst

07/06/1964 - 1ste Breendonk

22/06/1964 - 1ste Bornem

18/07/1964 - 5de Branst

18/04/1965 - 3de Kalfort

02/07/1966 - 3de Puurs

17/07/1966 - 3de Bornem

31/07/1966 - 1ste Bornem

Profs

14/09/1966 - 3de Sint-Amands

Bij de jeugdcategorieën

In de zomer van 1959 reed Paul Van De Vijver zijn eerste wedstrijden bij de nieuwelingen en wist vrij snel enkele prijzen te bemachtigen. Jos Waumans en Maurice Van Achter, die net als de renner op de Boskant te Bornem woonden, richtten een supportersclub op die ieder jaar enkele wedstrijden organiseerde in samenwerking met *WAC Hoboken*.

Het volgende seizoen, in april 1960, werd Paul zeventiende in de Ronde van Vlaanderen voor nieuwelingen. Diezelfde maand won hij verder nog een tweedaagse te Baasrode en een wegwedstrijd te Sint-Niklaas. Iedereen was het erover eens dat de renner weldra zou overstappen naar de liefhebbers. Met zijn capaciteiten had hij, volgens sommige wielerkenners, bij de nieuwelingen immers niets meer te leren. Paul besloot echter nieuweling te blijven tot na het Belgisch kampioenschap te Rotheux op 10 juli. Tijdens een selectiewedstrijd voor dit kampioenschap kwam Van De Vijver

zwaar ten val, met als gevolg een sleutelbeenbreuk en enkele weken verplichte rust. Op 20 juli, tijdens de derde rit van de Ster der Nieuweligen met aankomst te Baasrode, eindigde Paul als eerste, met een twintigtal seconden voorsprong op zijn achtervolgers. Hij won eveneens de vijfde rit, tussen Oudegem en Hoboken. In augustus stapte hij uiteindelijk over naar de liefhebbers, zodat hij in deze nieuwe categorie toch nog enkele wedstrijden kon rijden voordat het seizoen ten einde liep.

Paul vervulde zijn dienstplicht tot oktober 1961. Lange trainingsritten werden door zijn oversten niet toegelaten, zodat hij zich tevreden moest stellen met enkele fietstochten in de buurt van de kazerne. Ook het aantal wedstrijden bleef noodzakelijkerwijze beperkt, tot zijn legerdienst ten einde was. De eerste koers die hij dit jaar, én als liefhebber, won, was deze op 18 augustus 1961 te Schelle.

Eens de legerdienst achter de rug was, kon de Bornemnaar zich terug volop concentreren op het

*Kermiskoers te Sint-Amands op 7 september 1963
(Collectie Paul Van De Vijver)*

*Overwinning in de Ster der Nieuweligen
(Collectie Paul Van De Vijver)*

Alweer gewonnen... (Collectie Paul Van De Vijver)

wielrennen. Voor de start van het seizoen 1962 maakte hij, samen met zijn clubgenoot Henri Schaerlaeckens, lange trainingstochten om de nodige conditie op te bouwen. Hij werd tweede in het clubkampioenschap van de *Willebroek Bicycle Club*, na Breendonkenaar François Kerremans. Het hele wielerseizoen door toonde Paul zijn kunnen en men beschouwde hem toen als de revelatie onder de streekrenners, al kwam hij vaak net iets te kort in de sprint om een wedstrijd te kunnen winnen.

Toch wist hij in 1963 enkele keren als eerste te eindigen. Op 28 juli versloeg Van De Vijver de nationale liefhebbersploeg van Italië op de kasseien van de Bosstraat te Boom. Zij waren, enkele weken voordat het wereldkampioenschap te Ronse zou plaatsvinden, al in het land voor een stage. Flaviano Vicentini, die op 10 augustus wereldkampioen zou worden, eindigde te Boom als vijfde. Belangrijk was ook zijn deelname aan de Ronde van Namen in augustus, die voor Paul eindigde met een achtste plaats in het eindklassement.

Het volgende seizoen werd de Bornemnaar op 1 maart 1964 zesde in Gent-Gent. De volgende dag kwam hij in Brussel-Opwijk als tweede over de eindmeet, omdat hij in de spurt geklopt werd door niemand minder dan Eddy Merckx. Verder won Paul

de tweede editie van de internationale Kaiserprijs te Dommeldange in het Groothertogdom Luxemburg. Zijn streekgenoot Ludo Goossens uit Breendonk werd er derde.

Voor de *Dijlespurters* nam Paul vanaf 25 april deel aan de Ronde van België en werd zesde in het eindklassement. Zijn beste resultaat, een tweede plaats, behaalde hij op de tweede dag, toen de zes koplopers bij aankomst te Breendonk moesten spurten voor de overwinning. Midden mei vertrok de Bornemnaar samen met nog andere Belgische renners richting Zweden om daar enkele wedstrijden te betwisten en telkens wist hij zich binnen de eerste tien te klasseren. Begin juni volgde nog een eerste prijs in de wedstrijd Brussel-Tienen-Brussel.

Samen met zeven andere Belgische renners werd Paul vervolgens geselecteerd voor de Ronde van de Toekomst, die op 1 juli van start zou gaan te Antibes. Hier eindigde hij, weliswaar als tweede Belg, slechts op de 32ste plaats in het eindklassement. Nog in juli kwam hij ten val tijdens het nationaal kampioenschap te Pulle, maar eindigde diezelfde week nog als derde in een vijftig kilometer lange tijdrit op de Omloop van Zolder. Wegens gezondheidsproblemen was Van De Vijver in augustus een tijdje inactief om te herstellen. Bij zijn heroptreden tijdens een

liefhebberskoers in Bornem op 30 augustus werd hij twaalfde. Twee weken later eindigde hij als tweede te Puurs.

Tussen de grote jongens

Begin 1965 kreeg Paul een contract aangeboden bij *Lamot-Libertas*, geleid door Willy Riem, en bereidde zijn seizoen voor tijdens de oefenwedstrijden van de *Dijlespurters*. Alvorens hij begin mei de onafhankelijken ging vervoegen, wist Van De Vijver bij de liefhebbers nog enkele ereplaatsen te bemachtigen. Door in de etappes respectievelijk als eerste en vierde te arriveren, won hij het eindklassement van de tweedaagse *Wieze-Lot*. Verder werd hij nog tweede in Brussel-Opwijk, tweede in Brussel-Oetingen en vierde in de Kaiserprijs te Dommeldange. Bij de onafhankelijken behaalde Van De Vijver al direct enkele resultaten binnen de eerste tien. In het weekend van 1 en 2 mei eindigde hij immers als negende te Oostakker en als vierde te Bossuit. Op 14 juli 1965 raakte Paul betrokken bij een valpartij tijdens een koers te Temse en werd met een sleutelbeenbreuk afgevoerd naar het Sint-Jozefziekenhuis van Bornem.

In 1966 reed Paul terug bij de liefhebbers en behaalde daar talrijke prijzen, waaronder een vijftiental overwinningen. De categorie van de onafhankelijken had intussen immers opgehouden te bestaan en bijgevolg moesten de renners die hiertoe behoorden een keuze maken tussen de liefhebbers of de profs. Op aandringen van zijn supporters en familie volgde voor Paul in augustus alsnog de overstap naar de beroepsrenners. Hij kwam terecht bij het team *Dr. Mann-Grundig* onder leiding van François Cools, met onder anderen Herman Van Springel, Willy Vannitsen, Louis Proost en Jos Hoevenaars. Bij zijn eerste profwedstrijd, op 18 augustus in Heusden (bij Gent), werd hij al vijftiende. Later die maand eindigde hij als tweede te Lede. Van 7 tot 11 september nam Van De Vijver in Frankrijk deel aan de *Tour du Nord*. Hij won de tweede rit tussen Calais en Bruay-en-Artois door in de spurt zijn medevluchters Klaus Bugdahl, Georges Chappe en Raymond Lebreton te verslaan. Die dag veroverde hij trouwens voor één dag de leiderstrui. Terug thuis, reed hij onder andere nog een derde plaats in de *Omloop van Klein-Brabant* te Sint-Amands, na Herman Van Springel en Alfons De Bal.

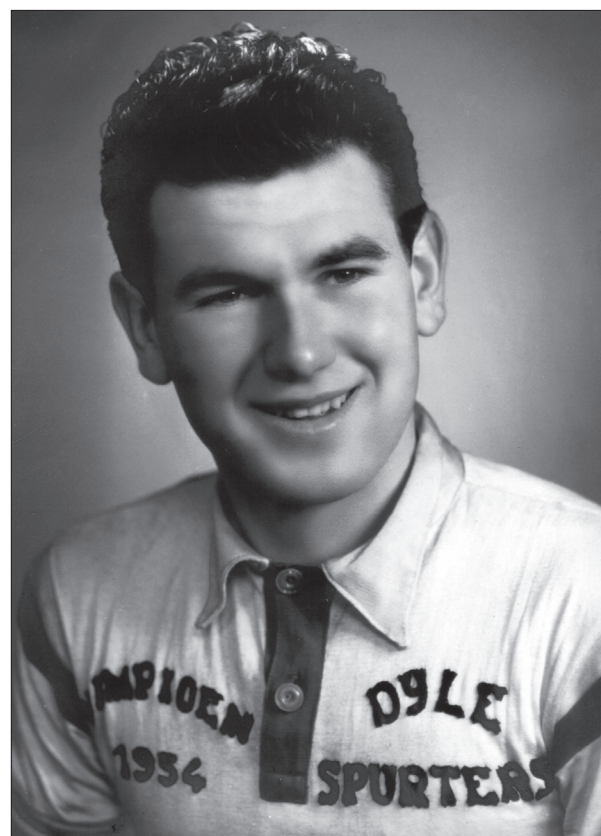
Voor het seizoen 1967 behield de renner zijn contract bij de ploeg van Cools. Na een slecht seizoensbegin werd hij eind april tweede in Templeuve, na Eddy Merckx. Onder zeer barre weersomstandigheden,

waarbij vele renners opgaven, eindigde Paul de volgende week nog als tweeëntwintigste in Luik-Bastenaken-Luik. Hij had die dag beslist een betere plaats kunnen rijden, maar technische problemen verhinderden hem aansluiting te vinden bij de kopgroep met daarin onder anderen Eddy Merckx en Walter Godefroot. Nadien reed Van De Vijver nog sporadisch wedstrijden, wegens gezondheidsproblemen. Na opgave in de *Ronde van Zwitserland*, die in juni doorging, stopte hij definitief met wielrennen. Hij startte vervolgens met een drankcentrale. Om promotie te maken voor het biermerk dat hij verhandelde, vroeg de ex-renner in 1968 nogmaals een vergunning aan als profrenner, maar hij zou niet meer deelnemen aan een wielervedstrijd.

Jan Van Gompel Breendonk

° *Breendonk*, 25/01/1933

+ *Breendonk*, 10/05/2010

Jan Van Gompel (Collectie familie Verlinden-Van Gompel)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategorieën (1948-1952)

Nieuweligen (1948-1950)

Liefhebbers (1950-1952)

Onafhankelijken (1952-1955)

Profrenner (1955-1965)

Libertas-Girardengo (1955-1957)

Faema-Guerra-Clément (1958)

Libertas-Eura Drinks (1959-1960)

Solo-Van Steenberghe (1961-1962)

GBC-Libertas (1963)

Lamot-Libertas (1964)

Dossche Sport (1965)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

20/09/1951 - 10de Wielercriterium van Mortsel

20/04/1952 - 9de eindklassement Ronde van West-Vlaanderen

04/05/1952 - 10de Omloop der Vlaamse Gewesten

24/05/1952 - 9de in 4de rit Ronde van België

Onafhankelijken

14/03/1954 - 7de Leuven-Gent

04/04/1954 - 6de Ronde van Vlaanderen

13/06/1954 - 8ste Brussel-Luik

18/07/1954 - 5de BK - Grand Leez

24/07/1954 - 2de PK Antwerpen

04/08/1954 - 1ste in 1ste rit Ronde van België

07/08/1954 - 6de in 4de rit Ronde van België

12/08/1954 - 2de in 8ste rit Ronde van België

28/08/1954 - 6de Omloop der Noorderkempen

Profs

30/08/1955 - 7de Schaal Sels

09/10/1955 - 6de Parijs-Tours

25/03/1956 - 5de Gent-Wevelgem

29/04/1956 - 7de Ronde van Picardië

28/07/1956 - 3de Ronde van Limburg

28/08/1956 - 5de Schaal Sels

10/03/1957 - 4de Ronde van Limburg

02/06/1957 - 1ste Schelde-Leie-Dender

30/06/1957 - 3de Omloop van Midden-België

31/07/1957 - 3de Scheldeprijs - Schoten

16/03/1958 - 5de Ronde van Haspengouw

23/03/1958 - 7de Dwars door België

07/05/1958 - 2de in 1ste rit Ronde van Spanje

12/05/1958 - 7de in 13de rit, B, Ronde van Spanje

24/08/1958 - 2de Ronde van Brabant

15/03/1959 - 3de Elfstedenronde

10/05/1960 - 7de in 1ste rit Ronde van Nederland

15/05/1960 - 10de in 6de rit Ronde van Nederland

07/08/1960 - 5de Drie Zustersteden

16/08/1961 - 2de Ronde van Brabant

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuweligen

04/10/1948 - 8ste Liezele

30/05/1949 - 7de Oppuurs

12/06/1949 - 9de Breendonk

31/07/1949 - 3de Breendonk

01/08/1949 - 4de Breendonk

22/08/1949 - 3de Breendonk

17/10/1949 - 5de Puurs

30/04/1950 - 8ste Lippelo

11/07/1950 - 3de Breendonk

31/07/1950 - 3de Breendonk

03/10/1950 - 1ste Bornem

09/10/1950 - 3de Breendonk

Liefhebbers

02/07/1951 - 9de Breendonk

09/07/1951 - 5de Breendonk

24/09/1951 - 2de Mariekerke

15/08/1951 - 6de Breendonk

20/08/1951 - 2de Oppuurs

24/09/1951 - 2de Mariekerke

08/06/1952 - 1ste Breendonk

Onafhankelijken

07/10/1952 - 7de Bornem

12/07/1954 - 9de Breendonk

19/09/1954 - 3de Puurs

Profs

26/06/1956 - 8ste Ruisbroek

20/07/1956 - 9de Tervuren-Breendonk

24/07/1957 - 3de Ruisbroek

22/08/1957 - 4de Oppuurs

15/09/1957 - 3de Puurs

12/10/1957 - 8ste Breendonk

21/08/1958 - 7de Oppuurs

15/09/1958 - 4de Sint-Amands

11/10/1958 - 10de Niel-Breendonk

18/06/1959 - 3de Ruisbroek

20/08/1959 - 1ste Oppuurs

22/06/1960 - 5de Ruisbroek

26/07/1960 - 7de Ruisbroek

25/08/1960 - 8ste Oppuurs

24/08/1961 - 9de Oppuurs

11/09/1961 - 8ste Sint-Amands

23/09/1961 - 8ste Puurs

18/06/1962 - 8ste Bornem

11/09/1962 - 3de Sint-Amands

18/06/1962 - 8ste Bornem

06/09/1964 - 7de Breendonk

16/09/1964 - 8ste Sint-Amands

26/09/1964 - 1ste Puurs

10/10/1965 - 9de Breendonk

Talent voor rittenkoersen

Breendonkenaar Jan Van Gompel debuteerde in het najaar van 1948 bij de nieuwelingen. Hij sloot zich aan bij de *Dijlespurters* uit Mechelen, een club die hij zijn ganse wielercarrière trouw zou blijven. Tijdens zijn eerste volledige wegseizoen nam Jan deel aan wedstrijden in de wijde omgeving van Breendonk en behaalde daar verscheidene ereplaatsen. Pas in 1950 volgden de eerste overwinningen. Dat najaar, in september, reed Van Gompel de Ronde van Oost-Vlaanderen voor nieuwelingen. In maar liefst drie etappes van deze rittenkoers eindigde hij binnen de eerste vijf. Eén van zijn tegenstrevers was een toen nog onbekende Henri (Rik) Van Looy uit Grobbendonk, die twee ritten won.

Vanaf het seizoen 1951 ging Van Gompel van start bij de liefhebbers. De overstap naar die hogere categorie bleek voor de Breendonkenaar helemaal geen probleem te zijn, want al snel volgden drie overwinningen: te Kapelle-op-den-Bos, te Halle en te Boom. In september nam hij met enkele collega-*Dijlespurters* deel aan het wielercriterium van Mortsel en werd er derde in een spurt met drie.

Begin 1952 werd Van Gompel voor de eerste keer clubkampioen bij de *Dijlespurters*. Enkele weken later behaalde de liefhebber zijn eerste overwinning van het jaar, in de spurt tegen een vijftiwintigtal andere renners, te Chaumont-Gistoux. Dan volgde de deelname aan de Ronde van West-Vlaanderen, waar hij tweemaal bij de eerste tien eindigde en uiteindelijk negende werd. *“De Ronde van West-Vlaanderen kreeg zijn beslag en daar prijkte Van Gompel op een zeer flinke 9de plaats in de eindklassering. Meteen bewees hij uit het goede hout te zijn gesneden voor rittenkoersen, en dit is een taak welke hem nog vele lauweren kan bijbrengen”*, was het oordeel in *Gazet van Mechelen*.²⁸⁹

Als liefhebber maakte Jan al deel uit van *Libertas*, een ploeg die naast profs en onafhankelijken ook liefhebbers in haar gelederen had. Als kopman van deze ploeg nam hij van 18 tot 25 mei 1952 deel aan de Ronde van België en klasseerde zich uiteindelijk als zestiende. Met reeds vier overwinningen bij de liefhebbers op zak, werd Van Gompel midden juli onafhankelijke. Bijgevolg kon hij dat jaar voor de tweede keer de Ronde van België rijden, al was het dan in een andere categorie. In deze periode trok Jan vaak op met zijn dorpsgenoot Fiel De Pauw, die net als hij naar de onafhankelijken overstapte, maar door gezondheidsproblemen het wielrennen veel te vroeg moest staken.

Ook voor het wielerseizoen 1953 werd Van Gompel aangeworven bij *Libertas*. Tijdens zijn legerdienst, die tot begin 1954 zou duren, kreeg hij van zijn oversten maar weinig tijd om te trainen. De Breendonkenaar bleef desondanks goed presteren. Door zijn diensplicht kon Jan in 1953 aan twee nationale kampioenschappen deelnemen. Tijdens het nationaal kampioenschap voor onafhankelijken werd hij negentiende, terwijl hij tijdens dat van de militairen als twaalfde over de eindmeet reed. Hij nam verder nog deel aan de Ronde van België voor onafhankelijken, maar diende deze na technische problemen vroegtijdig te verlaten.

Van Gompel startte het seizoen 1954 als clubkampioen bij de *Dijlespurters*. Tijdens het voorjaar werd de renner zevende in Leuven-Gent, de Omloop Het Volk voor onafhankelijken, en zesde in de Ronde van Vlaanderen. Op 9 mei mocht hij zegevieren tijdens de wedstrijd Brussel-Neerheylissem. Jan verkeerde dat jaar blijkbaar in zeer goede conditie, want in praktisch elke wedstrijd die hij reed, eindigde hij op een ereplaats. Later op het jaar zou hij daardoor met 484 punten het regelmatigheids criterium van de *Dijlespurters* winnen.

Nadat hij een achtste plaats had behaald in Brussel-Luik volgde het Belgisch kampioenschap, dat dit jaar doorging te Grand-Leez, in de provincie Namen. Tijdens dit nationaal kampioenschap was Van Gompel één van de toonaangevende renners. Het ontbrak hem in de eindspurt jammer genoeg aan een beetje geluk, zodat Jan zich tevreden moest stellen met een vijfde plaats. Enkele dagen later, op 24 juli, werd Van Gompel te Mortsel provinciaal kampioen van Antwerpen.

Van 4 tot 12 augustus vond de Ronde van België voor onafhankelijken plaats. In de eerste rit mocht Van Gompel zegevieren. *“Mijn dérailleur sloeg nogal eens over en uit schrik voor de spurt, heb ik enkele kilometer van de meet gedemarreerd; alleen Roger Callewaert kon mijn wiel pakken, maar in de spurt heb ik tamelijk gemakkelijk gewonnen”*, was het commentaar van Jan na zijn overwinning te Oostende.²⁹⁰ Naast deze ene overwinning, eindigde hij verder nog in twee ritten binnen de eerste tien en werd hij achttiende in het eindklassement.

Zeer regelmatig renner

Eigenlijk had Van Gompel bij het begin van het seizoen 1955 kunnen debuten als prof. Een gebroken elleboog en vier weken verplichte rust resulteerden evenwel in enkele extra maanden bij de

onafhankelijken. Uiteindelijk mocht Jan pas in juli een overstap maken naar de hoogste categorie. Tot spijt van de inrichters kon hij bijgevolg niet meer deelnemen aan de wedstrijden voor onafhankelijken te Sint-Amands en te Puurs. Bij de profs werd hij dat seizoen nog zevende in de Schaal Sels en zestiende in Parijs-Tours.

Een artikel in Gazet van Mechelen van 7 juni 1956 beschreef Jan Van Gompel als een zeer regelmatig renner, die ofwel bij de eersten, ofwel helemaal niet eindigde. Tijdens de wedstrijden waaraan hij deelnam, lokte hij beslissende fases uit of neutraliseerde hij ontsnappingen van andere renners. Deenigereden waarom Van Gompel moeilijk een wedstrijd won, was omdat hij steeds tekortkwam in de eindspurt.²⁹¹ En eigenlijk kenmerkte dit Jan gedurende zijn hele profwielercarrière. Hij was een zeer regelmatig renner, werkte hard en zijn naam stond doorheen de jaren vaak bovenaan in de klassemten van diverse regelmatigheids criteriums genoteerd. Jan nam niet zo vaak deel aan grote wedstrijden, maar kon toch een lange erelijst voorleggen met ieder jaar één of meerdere overwinningen. In 1957 mocht hij zelfs zeven keer met de zegebloemen huiswaarts keren. Dat jaar won hij ook te Aalst op 20 juni de elfde editie van de Omloop van Schelde-Leie-Dender. Door aan te treden in kleinere wedstrijden en in kermiskoersen, stond hij als prof nog vaak aan de startlijn in Breendonk, Sint-Amands, Bornem en Puurs.

Vanaf de winter 1956-1957 was de Breendonkenaar ook bedrijvig op de piste. Enerzijds wilde hij, in het vooruitzicht van alweer een nieuw wegseizoen, zijn conditie en gewicht behouden. Maar anderzijds hoopte hij op de piste technieken aan te leren die ook wel eens van nut konden zijn op de weg.

Trouw aan Libertas

Van Gompel bleef praktisch zijn hele wielercarrière voor *Libertas* rijden. Slechts enkele keren konden andere ploegen hem overtuigen om bij hen een contract te ondertekenen. In 1958 koos hij voor *Faema*. Met zijn nieuwe wielerploeg mocht hij toen naar de Ronde van Spanje, die doorging van 30 april tot 15 mei. Na de vierde rit kwam Jan samen met Roger Verplaetse buiten tijd toe. Gelukkig mochten beide renners de volgende dag terug aan de startlijn verschijnen, want tijdens de etappe van 7 mei, een parcours van om en bij de tweehonderd kilometer tussen Cuenca en Toledo, miste de Breendonkenaar ei zo na de overwinning. Hij wachtte te lang af toen Jean Stablinski net voor de laatste beklimming demarreerde, van de kopgroep wegreed en aldus

Overwinning te Willebroek in augustus 1958
(Collectie familie Verlinden-Van Gompel)

de overwinning opeiste. Jan werd zevende in het eindklassement van deze rittenkoers. Midden juni nam hij deel aan de Ronde van Luxemburg. Hij belandde er na een valpartij in het ziekenhuis van Ettelbruck, maar kon na enkele dagen recuperatie terug aan wielervedstrijden deelnemen.

Op het einde van het jaar keerde Van Gompel terug naar *Libertas*. Zijn ploegmaats bij aanvang van het seizoen 1959 waren onder anderen Willy Lauwers, Paul Depaepe, Jan Zagers, Jos Hinsen, Jean Vliegen, Nest Heyvaert, Jos Mariën, Marcel Buys en Staf Van Vaerenbergh. In april ging *Libertas* in zee met *Eura Drinks* met als doel een degelijke ploeg uit te bouwen die zich in belangrijke wedstrijden zou kunnen tonen. Stan Lauwers werd ploegleider. Niet lang daarna, op 12 april, verongelukte diens zoon Willy op de wielerpiste van Palma de Mallorca.

In 1961 en 1962 stond Jan voor twee jaar onder contract bij *Solo-Van Steenbergen*, om vervolgens terug te keren naar *Libertas*, dat toen onder leiding stond van Jean Spagnaerts en Willy Riem.

In navolging van Jan Adriaensens en Eddy Pauwels vertrok Jan Van Gompel, meestal met enkele andere renners, jaarlijks naar het zuiden ter voorbereiding

van het komende wielerseizoen. De eerste keer trok hij richting Massat, een klein dorpje in het zuiden van Frankrijk. De volgende jaren verkoos hij Italië, met het Gardameer of de streek rond San Remo, boven Frankrijk.

De start van het wielerseizoen 1963 was er één om snel te vergeten. Zoals gewoonlijk trok Jan naar Italië op trainingskamp, dit keer in het gezelschap van twee jonge renners, Ludo Goossens en Daniel De Hertogh. Door de slechte weersomstandigheden in het gebied aan de Middellandse Zee keerde het trio sneller dan verwacht naar huis terug. Vervolgens moest Jan aan de eerste wedstrijden van het seizoen verzaken wegens ziekte. Eens genezen, duurde het een tijdje eer de renner terug de nodige conditie bezat om zich tijdens de koersen te laten gelden. Uiteindelijk vond hij zijn regelmaat terug en midden juli won de Breendonkenaar te Temse zijn eerste wedstrijd van het jaar.

De seizoenen 1964 en 1965 verliepen zoals gewoonlijk. In 1965 werd hij 32 jaar en was toen al tien jaar beroepsrenner. Journalisten noemden hem nog steeds een van de regelmatigste renners in het peloton.

Vanaf 1966 nam hij nog maar sporadisch deel aan wedstrijden en hij stopte definitief op het einde van dat jaar. Hij bleef café Sint-Sebastiaan te Breendonk uitbaten, dat later het supporterslokaal werd van veldrijder Jan Teugels. In de jaren tachtig trad hij nog op als persoonlijk trainer-adviseur van de Breendonkse liefhebber Francis Jansegers, die in deze periode bijzonder goed presteerde.

Jan (Amedé) Van Steen Mariekerke

° **Mariekerke, 03/12/1920**
+ **Brussel, 20/11/1964**

Clubs

Stuivenberg Wieler- en Supportersclub /
Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategoryën (1931-1941)

Nieuwelingen zonder vergunning (1931-1937)
Nieuwelingen met vergunning (1938-1939)
Juniors (1939-1941)

Profrenner (1941-1950)

Garin-Wolber (1948)
Dilecta (1949)
Mervil-Dunlop (1950)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen zonder vergunning

01/10/1936 - 1ste BK beginnelingen onder 17
jaar - Mariekerke

Juniors

00/00/1939 - 3de Mechelen-Gent-Mechelen
06/07/1941 - 1ste Wieler criterium van
Mechelen

Profs

13/09/1941 - 4de Grote Prijs der Vlaamse
Ardennen
19/04/1942 - 7de Omloop der Vlaamse
Gewesten
03/05/1942 - 2de Baancriterium voor
profrenners A en B - Sint-Gillis
Dendermonde
18/04/1943 - 9de Ronde van Vlaanderen
18/07/1943 - 6de GP van Wallonië
15/08/1943 - 5de Drie Zustersteden
30/07/1946 - 5de Grote Scheldeprijs - Schoten
06/06/1948 - 1ste in 4de rit, A, Ronde van
Luxemburg
06/06/1948 - 15de eindklassement Ronde van
Luxemburg
13/06/1948 - 10de Omloop Schelde-Leie-
Dender
00/07/1948 - 3de Internationaal Criterium -
Antwerpen
18/04/1949 - 7de Elfstedentocht - Brugge
08/05/1949 - 3de GP van Wallonië
22/05/1949 - 7de Omloop Schelde-Leie-
Dender
25/05/1949 - 10de in 1ste rit Ronde van
Luxemburg
23/05/1950 - 14de eindklassement Ronde van
België
26/08/1950 - 2de Dernycriterium -
Dendermonde

Belangrijkste lokale prestaties

Nieuwelingen zonder vergunning

28/09/1931 - 7de Mariekerke-Heikant
29/09/1931 - 5de Mariekerke
15/06/1932 - 5de Sint-Amands
14/05/1933 - 1ste Mariekerke
30/09/1933 - 2de Mariekerke
25/09/1935 - 2de Mariekerke
20/04/1936 - 1ste Mariekerke
01/06/1936 - 1ste Sint-Amands
15/06/1936 - 6de Sint-Amands
29/06/1936 - 1ste Mariekerke
16/08/1936 - 9de Wintam
12/09/1936 - 3de Sint-Amands
13/04/1937 - 9de Liezele

25/04/1937 - 7de Wintam
03/05/1937 - 4de Sint-Amunds
29/06/1937 - 2de Mariekerke
22/07/1937 - 1ste Wintam
29/07/1937 - 1ste Hingene
15/09/1937 - 7de Sint-Amunds
21/09/1937 - 7de Puurs

Nieuweligen met vergunning

14/09/1938 - 1ste Sint-Amunds
15/09/1938 - 10de Sint-Amunds
27/09/1938 - 1ste Mariekerke
10/04/1939 - 9de Sint-Amunds

Profs

31/08/1946 - 9de Sint-Amunds

Een opvolger voor Petrus Stevens

Jan (Amedé) Van Steen was de jongste zoon van een palingventer uit de Paardenstraat in Mariekerke. Zijn vader, Frans, bracht zijn vis tot ver in Oost-Vlaanderen aan de man, terwijl moeder Maria Ludovica Marevoet thuis voor de kinderen, drie jongens en een meisje, zorgde.

Gedurende de dertiger jaren nam Jan samen met zijn oudere broers deel aan straatkoersen en al snel bleek dat hij het nodige talent bezat om het in de wielersport te maken. In eerste instantie reed hij wedstrijden te Mariekerke, Sint-Amunds en Wintam, maar later zou Jan in heel Klein-Brabant zijn kunnen tonen.

Op 1 oktober 1936 stonden te Mariekerke twintig jonge rennertjes aan de start van het nationaal kampioenschap beginnelingen jonger dan zeventien. In het korte artikel dat men in *Gazet van Mechelen* aan deze wedstrijd wijdde, kreeg overwinnaar Jan Van Steen het nodige eerbetoon toebedeeld: *“Onze Mariekerksche renner, Jan Van Steen, liet van in het begin zien dat hij niet aan zijn proefstuk was. Onder groote belangstelling bolde onze toekomstige ster glorieus over de eindmeet met meer dan twee lengten voorsprong. Bij gejuich van de toeschouwers werd hem de Belgische trui aangetrokken.”*²⁹² Van Steen sloot dit wielersjaar dus op schitterende wijze af.

Het volgende seizoen, 1937, bracht Jan niet minder dan twaalf overwinningpalmen naar Mariekerke. Ook dit jaar zou hij het nationaal kampioenschap voor beginnelingen onder zeventien gewonnen hebben, dat deze keer doorging te Zoutleeuw.

In 1938 vroeg Van Steen uiteindelijk een vergunning aan bij de Belgische Wielerbond. Dat seizoen won hij in totaal dertien wedstrijden: tweemaal te Sint-Amunds en verder te Wijgmaal, Hemiksem, Reet, Wilrijk, Moorseele, Aartselaar, Antwerpen, Baasrode, Moerzeke, Hamme en Mariekerke. Daarnaast arriveerde hij nog 26 keer binnen de eerste vijf en 37 keer binnen de eerste twaalf. Door deze prestaties wijdde *Gazet van Mechelen* een kort maar lovend artikel aan de wielersbelofte uit Mariekerke: *“Van jongsaf werd onze toekomstige ster door de sportieve bevolking van het noeste visschersdorp aangemoedigd om zijne taaie wilskracht, zijn minzaam karakter en zijn goede inborst. We mogen oprecht zeggen, dat Jan een jongen is met tal van hoedanigheden begaafd. Door zijn alzijdige gaven, door zijn kracht en zijn kunnen en door zijn stevige gezondheidstoestand is hij geroepen om flink in het rennerskorps te presteren.”*²⁹³

De jongeman uit Mariekerke bleef gedurende zijn eerste seizoen als beginneling bij de BWB niet gespaard van de nodige pech. Tijdens een wedstrijd te Berlaar op 23 mei kwam hij zwaar ten val op nog geen vijftig meter voor de aankomstlijn. Door de schouderbreuk die hij hierdoor opliep, bleef hij tot 17 juli noodgedwongen aan de kant.

In februari 1939 werd Jan Van Steen uitgenodigd om deel te nemen aan een sportavond in zaal Marie-Louise te Sint-Amunds. Hij werd daar samen met enkele andere renners ondervraagd door Emiel Reynaert, de lokale reporter van *Sportwereld*. Het wielersseizoen 1939 startte problematisch. Een zware griep vergde immers een lange herstelperiode. Uiteindelijk zou Jan op 10 april deelnemen aan een wedstrijd te Sint-Amunds en werd er negende. Pas eind mei voelde hij zich eindelijk fit genoeg, wat resulteerde in een eerste overwinning te Hemiksem. Kort voor zijn overstap naar een hogere categorie nam de Mariekerkenaar op 25 juni nog deel aan het Belgisch kampioenschap voor beginnelingen te Harelbeke, waar hij ergens in het peloton arriveerde. Tijdens een wedstrijd ter gelegenheid van Opdorp jaarmarkt, begin juli, reed Van Steen al een tiende prijs bij de junioren. Later volgden nog verscheidene veelbelovende resultaten, zoals een derde prijs in de wedstrijd Mechelen-Gent-Mechelen. Vele inwoners van Mariekerke erkenden dat deze jonge, blonde dorpsgenoot eindelijk de waardige opvolger zou worden van Petrus Stevens, die tot voor enkele jaren het wielersgebeuren in dit dorp beheerste.

Bij het begin van de Duitse bezetting bleef Jan Van Steen geruime tijd afwezig in het wielerspeloton. Hij verscheen pas terug ten tonele op het ogenblik dat de *Dijlespurters* hun jaarlijkse oefenritten hervatten voor de aanvang van het seizoen 1941. Later, bij het

kampioenschap van deze wielclub, behaalde Jan een tweede plaats na Jan Tourné uit Liezele. Op 6 juli 1941 won hij voor een massaal opgekomen publiek met een twintigtal meter voorsprong het Criterium van Mechelen. Aanvankelijk bleef de Mariekerkenaar nog wedstrijden betwisten bij de junioren, maar midden augustus reed hij zesde in een koers voor beroepsrenners te Waregem: *“Van Steen uit Mariekerke nog een junioren, die voor het eerst strijd leverde bij de beroepsrenners, behaalde een puike 6e plaats. Jan was er uiterst tevreden om. Dit moet voor den knaap een stuwkracht zijn voor de komende wedstrijden.”*²⁹⁴ Pas op het einde van die maand sloot Van Steen zich uiteindelijk definitief aan bij de beroepsrenners B.

Tijdens de oorlogsjaren

Een overwinning liet niet lang op zich wachten. Op 7 september 1941 arriveerde Jan met een voorsprong van bijna twee minuten als eerste tijdens de Grote Prijs van Ganshoren, die ingericht werd ten bate van Winterhulp. *“Op overtuigende wijze werd de overwinning afgedwongen door Jan Van Steen, den jeugdigen renner uit Mariekerke, die gisteren nog door velen onbekend, door zijn schoone prestatie, plaats neemt onder de vooraanstaande figuren van ons wielerven. Want de zege van Van Steen is niet het werk van het toeval. Hij heeft voor die overwinning moeten vechten, met al de kracht die in hem was, omdat hij te doen had tegen een groep van tegenstanders, die in aantal en kwaliteit zoo sterk scheen, dat een ontvluchting bijna hopeloos en alleszins roekeloos kon blijken. Maar Van Steen voelde in zijn gemoed de verteerende vlam der overwinningsbegeerte zoo sterk oplaaien, dat hij als het ware vooruit werd gedreven door den vastberaden wil om te toonen, dat hij voor de sterksten niet bevreesd hoefde te zijn”*, schreef de journalist van de organiserende krant.²⁹⁵ Na Ganshoren volgde, naast een aantal ereprijzen, nog een overwinning te Drogenbos. Voor deze laatste prestaties kreeg Jan op de jaarvergadering van de *Dijlespurters* in februari 1942 een daverend applaus vanwege alle aanwezige leden.

Met enthousiasme aanvaardde Jan in januari 1942 de mogelijkheid om over te stappen naar de beroepsrenners A, oftewel de seniors. Hij reed dat jaar meerdere grote wedstrijden, zoals Antwerpen-Gent-Antwerpen, de Ronde van Vlaanderen, de Omloop van België, de Omloop der Vlaamse Gewesten, het Bergcriterium van Vlaanderen, de Scheldeprijs te Schoten en de Drie Zustersteden. Jan was eveneens actief op de piste. Tijdens

het Groot Criterium van de Wegduivels voor beroepsrenners A en B, op de zomerpiste van Sint-Gillis bij Dendermonde, werd hij tweede, vlak na Baasrodenaar Frans Bonduel. Tijdens dit criterium over een afstand van 78 kilometer, of 120 ronden, hielden de renners zes tussenspurten waarbij telkens een aantal punten verzameld konden worden.

Ook tijdens de seizoenen 1943 en 1944 presteerde Jan in de hoogste categorie, waarvoor hij in de wielerverslagen vaak lofbetuigingen kreeg. In de zomer van 1944 had te Mariekerke, de thuishaven van Jan Van Steen, een wedstrijd voor seniors plaats. De 28 deelnemers bezorgden de Mariekerkenaren een onvergetelijke dag in deze moeilijke tijden. Zelfs Karel Tersago was speciaal vanuit Roeselare naar Klein-Brabant afgezakt om aan de wedstrijd deel te nemen. Frans Bonduel, die de 120 kilometer aflegde in 3 uur 18 minuten, overschreed als eerste de eindmeet. Van Steen werd uiteindelijk vijftiende en Tersago achttiende.²⁹⁶ En daarna verdween Jan terug een tijdje uit het wielerpeloton.

De plaatselijke supportersclub *Jef Rottiersvrienden* uit Wintam had in de zomer van 1945 de eer het heroptreden van Jan Van Steen aan te kondigen tijdens een profwedstrijd aldaar, op 26 juli. Deze wedstrijd werd gewonnen door Ernest Sterckx, die enkele dagen voordien ook in Bornem gewonnen had. Van Jan Van Steen was echter geen spoor terug te vinden in het klassement. Vanaf het voorjaar 1946 duikt Van Steen weer regelmatig op in de klassementen van wedstrijden voor beroepsrenners. Pas in juli won hij een eerste wedstrijd te Denderwindeke, door eerst een leidend groepje in te halen en vervolgens tijdens de laatste ronde de vlucht te nemen. Enkele dagen later nam hij deel aan de Grote Scheldeprijs te Schoten en werd er vijfde, op slechts een honderdtal meter afstand van winnaar Stan Ockers.

Dezelfde trend zette zich ook het volgende wielersjaar door. In eerste instantie stond de renner uit Mariekerke regelmatig binnen de eerste twintig geklasseerd. Pas later, in augustus, bemachtigde hij een vijfde en een zesde plaats, respectievelijk te Borsbeek en te Sint-Niklaas. In juli 1947, bij de opmaak van het bilan over de Klein-Brabantse renners, schreef een reporter het volgende: *“We noemden U ook Jan Van Steen. Over de man uit Mariekerke wensen we de volgende stelling op te trekken. Jan kende reeds meer tegenslagen dan wie ook, maar bleef volharden. Door zijn moed en zijn wilskracht staat hij trappen hoger dan sommigen onder onze andere renners. Welnu, het duurt lang alvorens hij er weer geheel door is. Men begint te*

twijfelen. Goed. Wij niet, we blijven bij onze mening. Wat we Jan deze week zagen verrichten, daar vonden we betekenisvolle flitsen in, met het oog op de strijd der eerstkomende weken."²⁹⁷

De koning der pechvogels

Voor het wielerseizoen 1948 maakte Jan, net als Stan Ockers, deel uit van de Franse ploeg *Garin-Wolber*. Hij hoopte dit jaar met de Belgische ploeg aan te zetten in de Ronde van Spanje, maar wist dat dit afhankelijk zou zijn van zijn prestaties in het voorjaar. De problemen volgden elkaar echter op, in die mate dat *Gazet van Antwerpen* hem uitriep tot de koning der pechvogels van het voorjaar.²⁹⁸ Dit werd geschreven nadat Jan op 6 juni het eerste gedeelte van de vierde rit in de Ronde van Luxemburg won. Voor deze overwinning en voor zijn vijftiende plaats in het eindklassement hingen de *Dijlespurters* hun rood-gele vlag uit het raam van hun lokaal, café Trianon, te Mechelen. Van Steen bleef hierna ook goed presteren en behaalde regelmatig zijn prijzen, maar men was in het verleden natuurlijk beter gewend van deze renner.

In het najaar van 1948, op 19 oktober, trad Jan in het huwelijk met zijn dorpsgenote Philomena Hammenecker. Het jonge paar verliet Mariekerke voor Willebroek, waar ze in de Floridastraat nummer 71 een sportcafé openden. Jan en Philomena bleven daar niet lang wonen. Na de geboorte van hun eerste kind vestigden ze zich in 1949 terug in hun geboortedorp, waar ze eveneens een "doening" uitbaatten, waarvan de officiële opening plaatsvond met Sint-Jobkermis 1949. In beide cafés trad Van Steen op als gastheer voor één van de jaarlijkse oefenwedstrijden van de Mechelse *Dijlespurters*.

Dat jaar reed Jan voor *Dilecta* van ploegleider Léon Veron. Begin mei was er de Grote Prijs van Wallonië, waar Van Steen derde werd. Door het goede werk dat hij tijdens het Criterium du Polymultipliée van Chanteloup leverde, wierf het fietsenmerk *Helyett* de Mariekerkenaar aan voor een deelname aan Parijs-Tours op 15 mei. Hier eindigde Van Steen zevende, ex aequo met de rest van het peloton. Op het einde van deze maand schitterde Van Steen in de Omloop Schelde, Leie en Dender. Kort daarna ging de Ronde van Luxemburg van start, maar Jan diende na de eerste rit de strijd te staken wegens een zware valpartij. Nadat hij met een auto naar Luxemburgstad gevoerd werd, moest hij, nog zwaar gehavend, op eigen kracht terug huiswaarts keren. Hij nam de trein richting Antwerpen en stapte daar over naar Sint-Amands. De laatste kilometers tot Mariekerke

legde hij nog per fiets af. Veroordeeld tot enkele weken rust, moest de pechvogel dat jaar verzaken aan het nationaal kampioenschap.

Het was al januari 1950 toen Jan een contract ondertekende met *Mervil*. De ploeg van Paul Maye bestond vooral uit Fransen, tezamen met vier Belgen en één Italiaan. Oud-renner Georges Ronsse onderhandelde in naam van Maye de contracten van de Belgen. Op 14 februari kwam het team voor de eerste keer samen te Rijsel, waar men de nieuwe kledij en fietsen aan de renners overhandigde en waar de laatste afspraken voor het komende seizoen gemaakt werden. De ploegleiding selecteerde Van Steen voor tal van wedstrijden, waarin hij verscheidene prijzen wist te behalen. Vanwege Ons Klein-Brabant kreeg hij de nodige eerbetuigingen voor zijn veertiende plaats in het eindklassement van de Ronde van België: "*Jan was de regelmatigheid in persoon en bleef ook niet van tegenslagen gespaard. In de derde rit kon hij zijn kans niet verdedigen wegens freinbreuk. En in de laatste rit deed onze Mariekerkenaar een val te Leuven. Aller ogen waren daar natuurlijk op Schotte gericht... en over Van Steen repte niemand een woord. Jan zou dan met Briek samen te Brussel toekomen.*"²⁹⁹

Op 9 juni was Jan per fiets op weg naar het Franse Saint-Etienne, de startplaats van de Coupe Marcel Vergeat, die twee dagen later zou doorgaan. Ter hoogte van de Groendreef in Brussel werd hij omvergereden door een auto. Hij kwam hierbij zwaar ten val en werd met verwondingen aan hoofd en benen overgebracht naar het ziekenhuis. Veel recuperatietijd had Van Steen niet nodig, want al snel prijkte zijn naam terug in de uitslagen van diverse koersen. Op 26 augustus nam hij nog deel aan het jaarlijkse dernycriterium te Dendermonde. Niettegenstaande dit voor hem een totaal nieuwe discipline was, eindigde hij toch tweede in het algemeen klassement.

Ook in het jaar 1951 zou Jan Van Steen nog koersen. Op 10 februari won hij de oefenrit die de *Dijlespurters* aan zijn café te Mariekerke organiseerden. Het hele wielerseizoen door nam hij nog deel aan wielervedstrijden in de categorie van de beroepsrenners. Vanaf het seizoen 1952 is over hem geen informatie meer terug te vinden. Hij overleed te Brussel op 20 november 1964.

Benito Vergauwen Bornem

° 1936

Benito Vergauwen (Collectie Rita De Winter)

Clubs

Royal Antwerp Bicycle Club

Jeugdcategoryën (1954-1958)

Beginnelingen (1954)

Nieuwelingen (1955)

Liefhebbers (1955-1958)

Onafhankelijken (1958-1960)

Libertas-Dr. Mann (1958)

Libertas-Eura Drinks (1959-1960)

Belangrijkste prestaties

Nieuwelingen

06/08/1955 - 6de Criterium voor nieuwelingen
- Antwerpen

Liefhebbers

30/07/1957 - 7de PK Antwerpen - Schoten

Onafhankelijken

07/05/1959 - 6de in 2de rit Ronde van
Marokko

14/05/1959 - 1ste in 8ste rit Ronde van
Marokko

16/05/1959 - 9de in 10de rit Ronde van
Marokko

17/05/1959 - 8ste eindklassement Ronde van
Marokko

08/06/1959 - 9de eindklassement Driedaagse
van West-Vlaanderen

19/06/1959 - 5de in 4de rit Ronde van België

20/06/1959 - 19de eindklassement Ronde van
België

Belangrijkste lokale prestaties

Onderbeginnelingen/Ambachten

22/08/1954 - 1ste Hingene

Beginnelingen/Nieuwelingen

29/08/1954 - 1ste Bornem

20/06/1955 - 3de Bornem

Liefhebbers

05/09/1955 - 5de Kalfort

22/08/1955 - 9de Oppuurs

12/09/1955 - 4de Sint-Amands

01/04/1956 - 6de Sint-Amands

23/07/1956 - 6de Bornem

22/04/1957 - 6de Sint-Amands

04/05/1957 - 1ste Sint-Amands

12/05/1957 - 2de Sint-Amands

13/05/1957 - 6de Hingene

23/06/1957 - 3de Sint-Amands

29/06/1957 - 5de Ruisbroek

10/08/1957 - 5de Bornem

19/08/1957 - 2de Oppuurs

07/09/1957 - 5de Sint-Amands

24/05/1958 - 2de Sint-Amands

Onafhankelijken

31/05/1958 - 9de Bornem

20/08/1959 - 2de Oppuurs

Talent ontdekt op vakantie

In de zomer van 1954 maakte Benito, samen met zijn nonkel Rik Van Straeten en een vriend, een fietstocht richting de Duitse Moezelstreek en Luxemburg. De heenreis gebeurde in verschillende etappes en men diende elke avond onderdak te zoeken in één van de boerderijen waar men langs fietste. Na de vakantie keerden de reizigers vanuit Luxemburg in slechts één enkele rit terug naar Bornem, zodat ze geen overnachtingsplaats meer hoefden te zoeken.

Thuis aangekomen, was men zo onder de indruk van zijn uithoudingsvermogen dat familie en burens Benito probeerden te overtuigen om deel te nemen aan een van de vele straatkoersen. Vooral zijn buurman Benny Raes drong er op aan om

Overwinning bij de jeugd (Collectie Benito Vergauwen)

zeker eens van start te gaan in zo een wedstrijd. De jongeman bezat echter geen koersfiets en vond dat het onmogelijk was om met een gewone herenfiets tegen beter uitgeruste renners te rijden. Dit euvel werd echter snel opgelost. Renner Hubert Van De Vijver, die kort daarvoor op de Bornemse Boskant was komen wonen, leende hem immers een koersfiets.

Op 22 augustus 1954 reed Benito zijn allereerste wedstrijd te Hingene, eentje in de toenmalige categorie van de ambachten. Kort voor de eindmeet wist hij zijn twee veel oudere en meer ervaren medevluchters te verschalken en won met kleine voorsprong. Kort daarna, op 29 augustus, was Benito alweer de winnaar bij een wedstrijd voor niet-aangesloten renners te Bornem en arriveerde er voor zijn dorpsgenoot Henri Eeraerts.

In 1955 startte Benito bij de nieuwelingen van de BWB. Op 6 augustus werd hij zesde in het criterium voor nieuwelingen, dat doorging in het stadspark te Antwerpen. Kort daarna maakte hij al de overstap naar de liefhebbers.

Tijdens zijn hele wielercarrière, die slechts zes jaar duurde, behaalde de Bornemnaar een dertigtal overwinningen, met daarnaast nog talrijke

ereplaatsen. Als liefhebber had hij de mogelijkheid om tot drie wedstrijden per week te rijden. Telkens wanneer hij deelnam aan een koers in de wijde omgeving van zijn geboortedorp, ging hij daar per fiets naartoe. Voor wedstrijden verder weg kon Vergauwen rekenen op de hulp van één van zijn supporters, een zekere De Smet, die hem maar al te graag met de auto voerde.

Zijn legerdienst duurde achttien maanden, eerst in Turnhout en vervolgens in Evere. Benito had in deze periode minder mogelijkheden om te trainen en wedstrijden te rijden, maar toch behaalde hij toen nog twee overwinningen.

Hij had op 26 juni 1957 ook een liefhebberswedstrijd te Ruisbroek kunnen winnen, indien drie motorrijders de renners in de spurt niet gehinderd hadden door gewoon voor hen uit te blijven rijden. Rik De Boeck, koersleider van dienst, kon door dit incident maar vier renners klasseren, waardoor Ludo De Bruyne als winnaar uitgeroepen werd. Drie Bornemnaars, Benito Vergauwen, Eddy Pauwels en Ben Rousseau, werden samen met Sint-Amandsenaar Maurice Caluwaerts allen ex aequo als vijfde geplaatst.

Samen met zijn clubmaat Vic Torbeyns werd Benito door *WAC Hoboken* gevraagd om als gastrenner van 13 tot 21 juli 1957 deel te nemen aan de Ronde van Oost-Duitsland. Het beste resultaat, een twaalfde plaats, behaalde hij in de derde etappe tussen Schwerin en Maagdenburg. Na negen ritten stond Vergauwen eenendertigste genoteerd in het eindklassement. Dorpsgenoot Eddy Pauwels beëindigde de wedstrijd als overwinnaar en Bornem maakte zich op om de renner bij zijn thuiskomst te huldigen. Benito, die zijn taak als helper met verve had vervuld, werd eveneens bij deze huldiging betrokken. Toen beide renners met een auto door de straten van Bornem van het station richting gemeentehuis gereden werden, stond daar een mensenmassa die hen uitbundig begroette. Het leek wel alsof Eddy het wereldkampioenschap gewonnen had, vertelde Benito achteraf.

Ongeveer één maand later nam hij te Boom deel aan de wedstrijd Omnium van de Weg. Slechts zeventien renners waren komen opdagen om kans te maken op een deel van de 15.000 frank aan prijzen. Hij won de rit in lijn over honderd kilometer in de spurt en werd tweemaal derde in de twee tijdritten, een over twee kilometer en een over elf kilometer. Ludo De Bruyne kwam uiteindelijk op de eerste plaats in het eindklassement terecht, terwijl Benito als derde eindigde.

Op avontuur in Marokko

Eind mei 1958 startte Vergauwen als onafhankelijke bij het team *Libertas-Dr. Mann*, onder leiding van Jean Spagnaerts en Frans Theugels. Tijdens dit wielerseizoen waren onder anderen Eddy Pauwels, Willy (*Rupske*) Lauwers, Jan Van Gompel, Aimé Van Avermaet en Briek Schotte zijn ploegmakkers. De daaropvolgende seizoenen zou Benito voor *Libertas*, toen in samenwerking met *Eura Drinks*, blijven rijden. Vergauwen boekte een eerste overwinning bij de onafhankelijken in een spurt met vijf te Moerbeke-Waas, op 1 juni.

Op maandag 4 mei 1959 vertrokken Benito Vergauwen, André Bar, Maurice Joosen, Daniel Patteuw en een zekere Simons richting Casablanca om er deel te nemen aan de Ronde van Marokko, die doorging van 6 tot 17 mei. Ondanks de verzengende hitte en een minimum aan bevoorrading, leverde de Belgische ploeg een prachtprestatie die het resultaat was van een uitstekende teamgeest binnen de ploeg. Benito werd achtste in het eindklassement en derde Belg, na eindoverwinnaar André Bar en Maurice Joosen. De renner uit Bornem won de achtste etappe, 168 kilometer tussen Larache en Tanger. Groot was zijn verbazing toen hij na zijn overwinning plots omringd werd door een dertigtal Belgen, die daar toevallig met vakantie waren. Ook na de tweede en

Benito ontvangt de bloemen na ritwinst in de Ronde van Marokko (Collectie Benito Vergauwen)

tiende rit eindigde Vergauwen binnen de eerste tien, respectievelijk op de zesde en de negende plaats. Terug thuis, deelde Vergauwen zijn wedervaren mee aan een reporter van Ons Klein-Brabant: "Vergauwen verklaarde nooit in moeilijkheden te hebben verkeerd en uiterst gemakkelijk te hebben gereden... steeds in ploegverband. Hij had het genoeg een bergrit te winnen... eindigde 8e in de stand op 60 deelnemers en hoopt zich vanaf 1 juni te onderscheiden in de Dauphiné Libéré... waar Eddy Pauwels vorig jaar de aandacht op zich trok. Vergeten we niet dat Vergauwen nog onafhankelijke is... en flink in de voetstappen te volgen onzer ronderenners Adri en Pauwels."³⁰⁰

Kort daarop bevestigde *Libertas-Eura Drinks* inderdaad zijn deelname aan het Criterium du Dauphiné Libéré, waarin Benito vroegtijdig uitgeschakeld werd door technische problemen. Daarna volgden nog de Driedaagse van West-Vlaanderen, de Ronde van België voor onafhankelijken en de kampioenschappen van Brabant en Antwerpen. Eind augustus behaalde hij een overwinning te Merendree in een spurt met zeven.

Nog datzelfde jaar 1959 reed Benito mee in Parijs-Tours. Voor Briek Schotte, in het verleden tweemaal winnaar, was dit zijn laatste wedstrijd. Rik Van Looy zou die dag als eerste eindigen.

Hoewel Benito voor 1960 nog bijgetekend had bij de ploeg *Libertas-Eura Drinks*, stopte hij bij het begin van dit seizoen met wielrennen. Ondertussen was hij gehuwd en verhuisd naar Sint-Amands, waar hij de handelszaak in steenkool van zijn nonkel Rik kon overnemen. Hij bleef steeds geïnteresseerd in het wielrennen en werd een van de drijvende krachten achter wielclub *Buisstraatvrienden*.

Marcel Verhoeven Liezele / Breendonk

° **Liezele, 31/05/1928**
+ **Puurs, 14/01/2009**

Marcel Verhoeven (Collectie Harry Van Lent)

Clubs

Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategorieën (1947-1951)

Nieuwelingen (1947-1948)

Juniores (1949)

Liefhebbers (1950-1951)

Onafhankelijken (1951-1952)

Profrenner (1952-1954)

Libertas (1952-1953)

Plume Sport-Simplex (1954)

Belangrijkste prestaties

Liefhebbers

06/03/1949 - 1ste clubkampioenschap

Dijlespurters

14/05/1951 - 3de in 3de rit Ster der

Liefhebbers

15/05/1951 - 6de in 4de rit Ster der

Liefhebbers

15/05/1951 - 2de eindklassement Ster der Liefhebbers
Onafhankelijken
 28/07/1951 - 6de in 1ste rit Ronde van België
 29/07/1951 - 2de in 2de rit, A, Ronde van België (ploegentijdrit)
 29/07/1951 - 2de voorlopig klassement Ronde van België
 30/07/1951 - 4de in 3de rit Ronde van België
 30/07/1951 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
 31/07/1951 - 1ste voorlopig klassement Ronde van België
 01/08/1951 - 10de in 5de rit Ronde van België
 01/08/1951 - 2de voorlopig klassement Ronde van België
 05/08/1951 - 4e eindklassement Ronde van België
 11/08/1951 - 4de PK Antwerpen
 28/08/1951 - 5de Schaal Sels
 05/05/1952 - 7de in 2de rit Route de France
 15/05/1952 - 3de in 11de rit Route de France

Belangrijkste lokale prestaties

Liefhebbers

21/02/1949 - 4de Breendonk
 16/05/1949 - 4de Liezele
 24/04/1950 - 4de Liezele
 08/05/1950 - 3de Breendonk
 21/08/1950 - 1ste Oppuurs
 02/09/1950 - 1ste Kalfort
 20/05/1951 - 1ste Hingene
 19/06/1951 - 1ste Bornem
 02/07/1951 - 3de Breendonk-Rijweg
 09/07/1951 - 2de Breendonk

Onafhankelijken

30/08/1951 - 3de Lippelo

Met vallen en opstaan in de jeugd categorieën

We schrijven 1947 wanneer Marcel (Celle) Verhoeven uit Liezele zich als nieuweling aansloot bij de BWB. Hij stond voor de eerste keer, met een spiksplinternieuwe koersfiets, aan de start bij een wedstrijd te Heverlee en behaalde daar direct de achtste prijs. Op zijn eerste overwinning moest hij nog wat wachten, maar enkele weken later, in Londerzeel, was het dan eindelijk zover. Vanaf de tweede ronde liet Verhoeven de rest van de renners achter zich en kwam uiteindelijk met een voorsprong van vier minuten over de eindmeet gereden. Naast slechts twee overwinningen, arriveerde de renner

uit Liezele tijdens zijn eerste seizoen nog meer dan dertig keer binnen de eerste vijf.

Als lid van de Mechelse *Dijlespurters* nam Verhoeven begin 1948 deel aan het clubkampioenschap. Een wielersjournalist merkte de renner, nog net geen 20, op en stond zo versteld van diens capaciteiten dat hij het volgende noteerde: “*Kan me dat ventje van een Verhoeven rijden, zeg! Zich stilhouden was hem onmogelijk, en hoe dikwijls hij demarreerde, en zijn zeven makkers een honderdtal meter vooraf reed, hebben wij niet opgetekend.*”³⁰¹ Maar Marcel reed die dag plat, net als Jan Dielis uit Kalfort, die het jaar daarvoor clubkampioen geworden was. Beiden moesten dit jaar de overwinning aan zich laten voorbijgaan ten voordele van hun clubgenoot Bob Vercammen. Het volgende jaar zou Marcel meer geluk hebben. Net nadat hij naar de junioren overstapte, werd hij te Mechelen op 6 maart 1949 immers algemeen clubkampioen van de *Dijlespurters*.

Twee sleutelbeenbreuken, ten gevolge van evenveel zware valpartijen, waren de oorzaak dat voor Marcel een groot deel van het wielersjaar 1948 verloren ging.

Verhoeven was eveneens actief op de wielerpiste. Eens het wegseizoen 1948 ten einde, maakte hij zijn debuut in het Brusselse Sportpaleis. Zijn eerste aantreden daar was direct een voltreffer. In de finale van het nummer “*op eigen kracht*” behaalde Celle immers een zevende plaats. Ook in andere disciplines leverde hij regelmatig goede prestaties en wielersjournalisten wijdden lovende artikels aan de nog jonge renner. Niet enkel in de winter keerde Marcel ieder jaar terug naar de wielersbaan, ook tijdens het wegseizoen vertoefde hij vaak op de piste van Walem.

Naast het pistewerk en zijn job als beenhouwer, nam Verhoeven tijdens de wintermaanden deel aan diverse sportavonden in Klein-Brabant, Willebroek en het Mechelse, waar men wedstrijden op rollen organiseerde. Ook zijn eigen supportersclub, de *Marcel Verhoevenvrienden*, organiseerde op 18 december 1948 zo’n sportfilmavond in zaal Jan Breydel te Liezele. Na een filmvoorstelling over diverse sporten, stonden enkele koersen op rollen op het programma. De twee wedstrijden voor liefhebbers, “*vliegende start*” en “*staand vertrek*”, telkens over een afstand van 500 meter, werden gewonnen door de gastheer. Naderhand namen nog enkele Klein-Brabantse nieuwelingen zoals Jos Van Schel (Rijweg), Alfred Piessens (Liezele), Raymond Van Gucht (Hingene) en Marcel Leroy (Lippelo) het tegen elkaar op. Ter afsluiting van de avond was er nog een bokswedstrijd.³⁰²

Tijdens het winterseizoen zorgde Marcel voor de nodige lichaamsbeweging door dagelijkse looptrainingen met ploegmaat Marcel Leroy en door deel te nemen aan de turnoefeningen en voetbalmatches van de *Dijlespurters*. Daarnaast speelde hij eveneens enkele matches met voetbalclub *Oranje Boven* uit Breendonk.

Bij de *Dijlespurters* kondigde het nieuwe wielerseizoen 1949 zich aan met enkele oefenkoersen. Tijdens één van deze wedstrijden, te Breendonk op 1 februari, behaalde Marcel een vierde plaats. Een goede maand later werd hij algemeen clubkampioen en bijgevolg ook kampioen in zijn eigen categorie, de junioren. Na alweer een valpartij, maakte hij op 2 mei een heroptreden tijdens zijn eigen Grote Prijs te Liezele, waar hij als derde arriveerde na winnaar Gerard Lettens (Londerzeel-Sneppelaar) en Fons Ielegems (Hingene). Tijdens dit seizoen volgden alsnog verscheidene overwinningen, onder meer te Wilrijk, Boortmeerbeek, Ruisbroek, Hoboken, Vilvoorde en Temse.

Ook het seizoen 1950, bij de liefhebbers, verliep quasi op dezelfde manier, met een aantal overwinningen en middenin het seizoen nogmaals een sleutelbeenbreuk. Ondertussen was te Breendonk een onderafdeling van de *Dijlespurters* opgericht, waar Marcel Verhoeven samen met Breendonkenaar Jan Van Gompel deel van uitmaakte. Deze wielersclub bezat een aantal enthousiaste supporters die hun renners overal volgden. Zij waren eveneens in groten getale aanwezig tijdens de jaarvergadering van de *Dijlespurters* te Mechelen, die doorging op 9 januari 1951.

Bij de onafhankelijken

In mei 1951 behaalde Marcel een tweede plaats in het eindklassement van de Ster der Liefhebbers, een criterium verreden in vier ritten. Tijdens de eerste etappe, in de wijde omgeving van Tollembeek, wist Verhoeven zich voortdurend in de kijker te rijden. Zonder succes echter, want de wedstrijd werd uiteindelijk beslecht in een massasprint waarbij de renner uit Liezele pas als negende over de eindmeet reed. Na de tweede rit, met aankomst in Genk, kwam Verhoeven op de tweede plaats in het voorlopig klassement terecht. Toen hij de volgende dag te Antwerpen als derde arriveerde, zou Marcel deze tweede plaats tot het einde behouden. Het gevecht om de eindoverwinning van de Ster der Liefhebbers duurde tot de laatste plaatselijke ronde in de straten van Deerlijk. Marcel en zijn concurrent Fons Voordeckers, de eindwinnaar, gaven elkaar geen

duimbreed toe, zodat die dag vijf andere renners de kans kregen om de nummers één en twee in het klassement achter zich te laten.

Ook tijdens kermiskoersen boekte Marcel goede resultaten en 1951 was voor hem dan ook een topjaar. Voordat hij midden juli een overstap waagde naar de onafhankelijken, had Verhoeven al acht overwinningen beet bij de liefhebbers. Zijn zevende overwinning, een criterium van zestig ronden te Sint-Niklaas op 8 juni, behaalde hij nadat hij alle andere deelnemers gedubbeld had. Door onder andere deze prestaties legde Marcel beslag op de eerste plaats in het regelmatigheids criterium van de *Dijlespurters*.

Als onafhankelijke werd Verhoeven ingelijfd bij de *Libertas*-ploeg en behaalde hij te Kerksken (Aalst) al meteen de eerste en, voor dit jaar, enige overwinning in deze categorie.

Ronde van België 1951

Zijn overstap kwam juist op tijd om van 28 juli tot 5 augustus te kunnen deelnemen aan de Ronde van België voor onafhankelijken. In de eerste rit, tussen Brussel en Moeskroen, werd de neo-indé al zesde. Het eerste deel van de tweede etappe, een ploegentijdrit over 83 kilometer tussen Moeskroen en Blankenberge, werd gewonnen door de *Libertas*-ploeg. Diezelfde dag volgde nog een rit in lijn van Blankenberge naar Kalken. Hoewel hij daar pas als 33ste eindigde, kwam Marcel, dankzij zijn goede prestaties tijdens de voorafgaande etappes, op de tweede plaats in het voorlopig klassement te staan, vlak na zijn ploegmaat Eduard De Smedt uit Schelle. Op 30 juli veroverde Verhoeven te Ronse de roze leiderstrui en kon deze behouden tot Maurits Neyt op 1 augustus, na een gedenkwaardige solovlucht tijdens de koninginnenrit Herstal-Remouchamps, deze van hem overnam. Verhoeven zou de volgende dagen nog wat verder wegzakken naar de vierde plaats in het eindklassement, maar de Klein-Brabantse wielersfans waren bijzonder opgetogen omwille van deze prestatie. Zelfs voor deze rittenkoers ten einde liep, verzekerde een reporter in *Ons Klein-Brabant* dat de renner van Liezele-Wolf hierdoor de ogen van menig groot sportbestuurder op zich gevestigd had.³⁰³ En ook vele wielersliefhebbers geloofden dat met Marcel eindelijk een waardig opvolger gevonden was voor de Klein-Brabantse streekrenners van weleer, zoals Tersago, Roosemont en Rolus.

Na de Ronde van België werd hij nog vierde in het kampioenschap van de provincie Antwerpen en tweede in de Ronde van Haspengouw. Samen met enkele andere *Dijlespurters*, waaronder streekgenoten Jan Van Steen en Marcel Leroy, won Verhoeven op 28 augustus 1951 het interclubkampioenschap van de Schaal Sels te Merksem. Zijn topseizoen eindigde met een trofee als winnaar in het regelmatigheids criterium van de *Dijlespurters*.

Tijdens het wieljaar 1952 had de *Libertas*-ploeg een aantal jonge profrenners uit Klein-Brabant en de Rupelstreek in zijn gelederen, waaronder Jan Adriaensens, Eduard De Smedt en Marcel Verhoeven. Ondertussen baatte Marcel, samen met zijn broer Frans, een café uit in Boom. De *Dijlespurters* organiseerden daar op 17 februari 1952 één van hun jaarlijkse oefenwedstrijden, die vervolgens gewonnen werd door de plaatselijke lokaalhouder in een eindspurt met Mechelaar René Janssens.

Route de France

Op 4 mei startten maar liefst twee Klein-Brabantse renners in de tweede editie van de Route de France, de Ronde van Frankrijk voor onafhankelijken, namelijk Jan Adriaensens en Marcel Verhoeven. De eerste dag van deze rittenkoers ontgoochelde de hele Belgische ploeg. Na de volgende etappe, een vlakke rit tussen Caen en Dinan, arriveerden zowel Verhoeven als Adriaensens bij de eerste tien. Verhoeven zou enkele dagen later schitteren in de bergen. De elfde rit ging van Tarascon-sur-Ariège over Lavelanet naar Le Boulou, waarbij het peloton drie kleinere cols in de oostelijke Pyreneeën diende te bedwingen: Col du Portel (601 meter), Col Campérié (511 meter) en Col du Fourtou (646 meter). Marcel kwam die dag als derde over de eindmeet gereden, na de Deen Andresen en de Fransman Gay, die de overwinning deelden. Op 18 mei werd Marcel uiteindelijk zeventiende in het eindklassement. Zijn vriend en streekgenoot Jan Adriaensens daarentegen veroverde een derde plaats.

Carrière als prof

Hoewel Verhoeven in eerste instantie de geruchten over een overstap ontkende, debuteerde hij eind mei 1952 te Mechelen bij de beroepsrenners. Grote successen kwamen er niet meteen, maar toch wist Marcel, zowel op de weg als op de piste, regelmatig

zijn capaciteiten als renner te tonen. Door een zware verkoudheid met aanslepende complicaties ging echter alweer een deel van het seizoen verloren.

Ook tijdens het vervolg van dat wielerseizoen had Verhoeven de nodige pech, waardoor overwinningen spijtig genoeg uitbleven. Zo reed hij op 15 augustus tijdens de Drie Zustersteden, na een premie aan Den Haan weggekaapt te hebben, helemaal aan de leiding Sint-Amands binnen. Eens in Mariekerke, eindigde de wedstrijd voor hem door een gebroken ketting. Op 13 september 1952 trad Marcel in het huwelijk met Josée Troch uit Kapelle-op-den-Bos. Het jonge paar verhuisde in november van Boom naar Breendonk-Rijweg, waar ze langs de Dendermondsesteenweg (nummer 128) een sportcafé openden.

In 1953 startte Marcel nog als beroepsrenner bij de *Libertas*-ploeg, onder de deskundige leiding van Jules Spagnaerts. Tot deze ploeg behoorden een vijftiental profs en indés uit Klein-Brabant en de Rupelstreek, waaronder Jan Adriaensens, Marcel Verhoeven, Nest Heyvaert, Theophiel De Pauw, Jan Van Gompel en Marcel Leroy. Van de ploegleiding kreeg Marcel voldoende mogelijkheden om in enkele belangrijke wedstrijden aan te treden, maar het zat allemaal wat tegen. Na nog een zesde prijs in de wedstrijd Brussel-Bost, midden juni, moest Verhoeven op doktersbevel dit wielerseizoen vroegtijdig afsluiten. Begin 1954 maakte Verhoeven deel uit van het *Plume Sport-Simplex* team, maar ook na intensieve trainingen kon hij het wielrennen op professioneel niveau niet meer aan en verdween stilaan op de achtergrond.

Frans Vinck Ruisbroek

° *Puurs*, 11/11/1910
+ *Onbekend*

Frans Vinck (Ons Klein-Brabant, 22 juni 1979)

Clubs

Antwerp Wieler- en Supportersclub /
Dijlespurters Mechelen

Jeugdcategorieën (1929-1935)

Onderbeginnelingen (1929-1930)
Nieuweligen (1931-1932)
Juniorees (1933)
Inactief (1934)
Niet aangesloten (1935)

Onafhankelijken (1935-1936)

Profrenner (1936-1939)

Belangrijkste prestaties

Onafhankelijken

13/09/1935 - 2de Grote Tunnelprijs -
Antwerpen
17/06/1936 - 9de kampioenschap van
Antwerpen-West

Belangrijkste lokale prestaties

Onderbeginnelingen

00/00/1929 - 6de Ruisbroek
00/00/1929 - 5de Ruisbroek
20/09/1929 - 1ste Ruisbroek
22/09/1929 - 1ste Eikevliet
00/00/1929 - 6de Kalfort
00/00/1929 - 6de Wintam
00/00/1929 - 3de Breendonk
27/10/1929 - 8ste Breendonk
02/03/1930 - 9de Puurs
28/04/1930 - 1ste Ruisbroek
05/05/1930 - 3de Liezele
12/05/1930 - 3de Hingene
25/05/1930 - 5de Breendonk
15/06/1930 - 10de Ruisbroek
06/07/1930 - 1ste Ruisbroek
17/09/1930 - 3de Liezele
17/09/1930 - 4de Sint-Amands

Nieuweligen

13/04/1931 - 7de Breendonk
07/07/1931 - 2de Ruisbroek
26/07/1931 - 4de Wintam

Juniorees

23/04/1933 - 1ste Sint-Amands

Niet aangesloten

06/05/1935 - 2de Breendonk
07/05/1935 - 1ste Liezele
14/05/1935 - 2de Hingene
21/05/1935 - 2de Breendonk

Aansluiting bij de BWB blijft lang uit

Op 18-jarige leeftijd, in de zomer van 1929, reed Frans Vinck een eerste straatkoers te Ruisbroek. Een echte koersfiets had hij toen nog niet, maar met een gewone herenfiets waarop een koersstuur gemonteerd stond, wist de jongeman toch een aantal goede resultaten te behalen. Uiteindelijk kreeg hij alsnog een koersfiets, eentje van plaatselijk velomaker Albert Thijs. Thijs had een fietsenhandel annex café, gevestigd op de hoek van de Kerkstraat en de Sauvegardestraat te Ruisbroek, en was agent voor het fietsenmerk *Van Hauwaert*. Thijs wist dat zijn jonge dorpsgenoot het nodige talent bezat om het als wielrenner te maken en nam hem onder zijn hoede. Op 21 september 1929 won Frans in zijn eigen dorp een wedstrijd met 1 minuut 12 seconden voorsprong op zijn achtervolgers en enkele dagen later stunte hij weer te Eikevliet. In dezelfde periode was er nog een overwinning te Puurs, die fabrikant Van Hauwaert nadien vermeldde in een krantenadvertentie. Het eerste, zij het dan korte, seizoen werd zo afgesloten met

verscheidene ereplaatsen, waaronder ook een aantal overwinningen.

Journalist Emiel Reynaert, die voor Sportwereld het lokale wielernieuws in de Rupelstreek en Klein-Brabant versloeg, erkende de capaciteiten van Vinck. Voor de start van het wielerseizoen 1930 wijdde hij een artikeltje aan de jonge Ruisbroekenaar en drukte de hoop uit dat de renner snel een vergunning zou aanvragen bij de BWB, zodat hij eveneens kon deelnemen aan de door de Wielerbond georganiseerde wedstrijden: *“Een hoop druk ik uit en dat is dat Vinck van die kermiskoerskens zal wegblijven, waar de renners aan groote gevaren zijn blootgesteld en door geen verzekering gedekt zijn als bij den BWB. Als hij wil, zorg ik voor een goede club, want daarin ligt de opwerking van Vinck besloten om als renner onze kleuren in de officiële wedstrijden hoog te houden den degelijk man te worden.”*³⁰⁴

Frans Vinck zou echter nog geruime tijd als niet-aangesloten renner rijden en behaalde talrijke overwinningen in deze categorie. Uiteindelijk zou hij toch een vergunning bij de BWB aanvragen en toetreden tot de nieuwelingen in 1931 en nadien, in 1933, tot de junioren. Dat jaar nam hij deel aan de eerste proef van het Criterium van Oost-Vlaanderen voor junioren en behaalde daar een mooie zestiende prijs. Tijdens een wedstrijd te Lebbeke begin juni domineerde Vinck, samen met zijn vriend Karel Tersago, de koers door bijna de hele tijd afgescheiden aan de leiding te rijden. Pas tijdens één van de laatste kleinere rondes werd het duo bijgehaald. Tersago hield het voor bekeken, terwijl Vinck samen met de anderen het offensief voortzette. Uiteindelijk zou De Meersman winnen, terwijl Vinck vierde werd. Tersago eindigde zevende.³⁰⁵ In het najaar van 1933 stopte Vinck voor een tijdje met koersen.

Terug van weggeweest

Na een jaar van inactiviteit verscheen Frans Vinck bij het begin van het wielerseizoen 1935 terug aan de startlijn van wedstrijden voor niet-aangesloten renners, om vervolgens begin augustus een overstap te maken naar de onafhankelijken. Zijn eerste wedstrijd in deze categorie, de Grote Prijs van Strombeek, was direct een voltreffer. Hij arriveerde als derde op zeven minuten van winnaar Hamelryckx: *“Frans Vinck uit Sauvegarde is nu ook tot zijn oude liefde teruggekeerd, en legde te Strombeek zijn exaam af bij de onafhankelijken. Hij deed zulks met onderscheiding, want hij behaalde reeds de 3de plaats.”*³⁰⁶ Vanwege meerdere wielersjournalisten kreeg hij de nodige lofbetuigingen toen hij enkele

dagen later te Bierset, ondanks een valpartij in de laatste ronde, als overwinnaar over de eindmeet reed. Dat seizoen werd de Ruisbroekenaar nog tweede te Hombeek, Antwerpen en Strombeek en derde te Lokeren, Aartrijke en Schelle.

Na zijn tweede plaats in de Grote Tunnelprijs te Antwerpen, schreef Het Laatste Nieuws: *“Is me dat een zonderlinge kerel. Voor een maand haalt deze renner uit de Rupelstreek zijn fiets terug te voorschijn, hij wint een wedstrijd, veroverd tal van eereplaatsen en eindigt nu Zondag weer op de 2de plaats. Zijn leger van aanhangers, dat voortdurend aangroeit, was nogmaals verrukt over zijn prachtige prestatie.”*³⁰⁷

Vallen en opstaan bij de beroepsrenners

Het wielerseizoen 1936 startte met een koers op rollen bij velomaker Doore Van Eeckhout te Kalfort. Hier nam Vinck het op tegen onder anderen Frans Spiessens, Louis Rolus, Pol Roosemont, Maurice Clautier en Frans De Laet. Vele van deze renners zouden later op het seizoen zijn tegenstrevers worden, want in mei ging Frans over naar de beroepsrenners. In deze categorie duurde het aanpassen een poosje, maar uiteindelijk wist hij toch enkele bevredigende resultaten te behalen.

Tijdens de doortocht van de Drie Zustersteden te Sint-Niklaas, op 11 augustus, was Frans samen met een aantal renners betrokken bij een zware valpartij. De Ruisbroekenaar werd met een hoofdwonde bewusteloos naar het ziekenhuis gevoerd. Vinck stond op 30 augustus al weer terug aan de start van een wedstrijd te Hombeek en werd meteen achtste. Constant Huys uit Heffen was er slechter aan toe en zou met een schedelbreuk voor langere tijd uit het wielerpeloton verdwijnen.

Toch vooral kermiscoureur

Het jaar 1937 werd een seizoen zonder overwinningen, maar wel met heel wat ereprijzen tijdens kermiskoersen. Na een tijdje merkten de wielersjournalisten op dat Frans vooral furore maakte tijdens die kermiskoersen en minder in de klassiekers. Hij schreef zich vaak in voor grote wedstrijden, maar kwam zeer zelden aan de start. Meestal begon hij ook later te trainen dan het merendeel van zijn streekgenoten en had daardoor later dan de rest de nodige conditie opgebouwd.

Maar toch startte hij het jaar 1938 met een vingerwijzing. Aan een reporter van Het Laatste

Nieuws verklaarde Vinck dat hij als jonge renner onvoldoende begeleiding gekregen had. Moest hij die toen wel gekregen hebben, dan zou hij, net als zijn vriend Tersago, veel verder gestaan hebben.³⁰⁸ In tegenstelling tot de voorgaande jaren begon Frans zijn oefenritten al in februari. Later maakte hij zeer lange oefenritten, want samen met Frans Coppens uit Kapelle-op-den-Bos reed hij af en toe naar Roeselare om er zijn kameraad Karel Tersago te bezoeken. Na zijn huwelijk was de Kalfortenaar naar daar verhuisd en hield er een café open. Wanneer Coppens en Vinck in Roeselare waren, liet Karel de uitbating van het café aan zijn vrouw over en trokken ze er samen op uit op training. Frans zou nog deelnemen aan enkele grote koersen, zoals de Ronde van Vlaanderen, Parijs-Brussel, de Omloop der Vlaamse Gewesten en zo meer. Maar het eerste deel van dat seizoen stond in het teken van de pech. Platte banden waren er regelmatig, maar ook een rembreuk of een val in de tramrails tijdens de 1 mei-prijs te Hoboken. Later op het seizoen zou hij alsnog een aantal prijzen bijeen rijden. Zo was hij negende in een wedstrijd voor beroepsrenners op het Kiel te Antwerpen eind juni en kort daarna vierde in Londerzeel.

Met het begin van de oorlog viel het wielerveven even stil. Frans werd gemobiliseerd in september 1939, maar trad begin 1940 nog aan bij de *Dijlespurters*. Nadat het Duitse leger België bezet had, keerden de Klein-Brabantse renners terug naar huis. Zij hervatten hun trainingen en probeerden zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de heropstart van het wielerseizoen. Frans Vinck was begin juli echter nog steeds niet thuis en bleef een tijdje spoorloos. Nochtans had een reporter van Het Laatste Nieuws hem kort voor de capitulatie nog gezien te Brugge. De oorlog betekende echter het einde van de wielercarrière van Frans Vinck.

Eindnoten

- 1 Het Handelsblad van Antwerpen (HHA), 25ste jg., nr. 109, d.d. 12/05/1869, p. 2
- 2 Bulletin des Lois du Royaume de France contenant les lois et ordonnances rendues pendant le premier semestre de l'année 1818, n° 192 à 222, 7° série, tome sixième, (Imprimerie Royale), Paris, 1818, p. 279
- 3 Journal de Paris, nr. 95, d.d. 05/04/1818, p. 329
- 4 s.a., *Twee eeuwen op de fiets. Een tweehonderdjarige die actiever is dan ooit*, in: *Touring Magazine*, (Touring), Brussel, maart-april 2019, p. 43
- 5 Bredasche Courant, nr. 39, d.d. 30/09/1826, p. 2
- 6 den Hollander, M., *Sport in 't Stad Antwerpen 1830-1914*, (Universitaire Pers), Leuven, 2006, p. 195
- 7 De Vauxhall was een openluchttheater of kiosk, gelegen in het Koninklijk Park van Brussel aan de achterzijde van het Koninklijk Parktheater.
- 8 Journal de la Belgique. Pièces officielles. Nouvelles Diverses, tome LV, nr. 258, d.d. 15/09/1827, p. 3 en nr. 276, d.d. 08/10/1827, p. 2
- 9 L'Indépendance Belge, 2de jg., nr. 274, d.d. 30/09/1832
- 10 Journal de la Belgique. Pièces officielles. Nouvelles Diverses, tome LV, nr. 247, d.d. 04/09/1827, p. 3
- 11 HHA, 25ste jg., nr. 71, d.d. 26/03/1869, p. 2
- 12 www.britannica.com/technology/bicycle
- 13 L'Indépendance Belge, 16de jg., nr. 321, d.d. 17/11/1846, p. 2
- 14 L'Indépendance Belge, 17de jg., nr. 128, d.d. 08/05/1847, p. 3
- 15 Journal de Bruxelles. Edition du soir, 38° année, n° 333, d.d. 29/11/1858, p. 2
- 16 Les frères Olivier, premiers promoteurs de la petite reine, in: *Le Petit Braquet, le vélo passionément, chronique* nr. 48
- 17 Les frères Olivier, premiers promoteurs de la petite reine, in: *Le Petit Braquet, le vélo passionément, chronique* nr. 48
- 18 Patent 80 637 in Frankrijk
- 19 Tolmann, Lynne, *Lallement recognized as inventor of bicycle*, in: *Telegramm & Gazette*, (The Chronicle Publishing Company), Worcester-Massachusetts, d.d. 05/09/1993, p. 1
- 20 Patent nr. 59,915 bij de Washington Office of Inventions
- 21 HHA, 25ste jg., nr. 109, d.d. 12/05/1869, p. 2
- 22 www.parisvelocipedia.fr
- 23 De taal- en letterkundige congressen, 32 in totaal, vonden afwisselend in Nederland en België plaats tussen 1849 en 1912. HHA, 25ste jg., nr. 198, d.d. 26/08/1869, p. 2
- 24 Nieuwe Amsterdamsche Courant. Algemeen Handelsblad, nr. 11753, d.d. 02/09/1869, s.p.
- 25 Utrechts Provinciaal en Stedelijk Dagblad, nr. 227, d.d. 12/09/1869, p. 3
- 26 www.lepetitbraquet.fr/chron48_freres-olivier.html
- 27 HHA, 25ste jg., nr. 155, d.d. 06/07/1869, p. 2
- 28 HHA, 41ste jg., nr. 224, d.d. 23/09/1885, p. 2
- 29 HHA, 45ste jg., nr. 17, d.d. 20/01/1889, p. 2
- 30 HHA, 25ste jg., nr. 181, d.d. 05/08/1869, p. 2
- 31 www.parisvelocipedia.fr/index.php/histoire/les-premieres-courses
- 32 Het Parc St. Cloud ligt vijf kilometer ten westen van Parijs. In 1868 behoorde dit park nog tot het kasteel van St. Cloud, waar Napoleon III en zijn echtgenote, keizerin Eugénie, tijdens de lente en de herfst graag verbleven. Hij liet er zich op 1 december 1852 zelfs tot keizer kronen. Op 19 juli 1870 verklaarde Napoleon III vanuit dit kasteel de oorlog aan Pruisen. De Pruisen vielen Frankrijk binnen en belegerden Parijs vanaf de heuvel waarop ook het kasteel van St. Cloud stond. Vanaf dit punt bestookten zij de Franse hoofdstad. Op 13 oktober 1870 werd het kasteel geraakt tijdens het terugvuren van de Fransen. Doordat de brand omwille van de oorlogsomstandigheden niet direct geblust kon worden, brandde het kasteel volledig uit. Enkel de muren stonden nog overeind. Deze werden enkele jaren later gesloopt en daarna restte alleen nog het parkgedeelte.
- 33 Vermeille of vermeil is zilver met daarover een goudlaagje.
- 34 Olivier, Brigitte, *Mai 1868: la révolution des vélocipèdes. Les courses du Pré Catelan et du Parc de Saint-Cloud*, in: *Recherches historiques*, (Paris Velocipedia), Paris, 2018, p. 5-7
- 35 La Meuse. Journal de Liège et de la Province, 40ste jg., d.d. 11/11/1869, p. 2 -www.sport.infonu.nl/geschiedenis/57523-wielrennen-net-zo-oud-als-de-fiets.html
- 36 Olivier, Brigitte, *op. cit.*, p. 2
- 37 Patent nr. 68.705
- 38 Bezoekersgids "Koers" Roeselare.
- 39 www.bicyclehistory.net/bicycle-inventor/john-kemp-starley/
- 40 Moeyaert, Bert, *Van wielerveen tot ... "Velodroom". De geschiedenis van het baanrennen in België van 1890 tot 2000*, (s.e.), Leuven, 2003, bijlage 14
- 41 HHA, 51ste jg., nr. 100, d.d. 27/04/1895, p. 2
- 42 *Gazet van Antwerpen (GVA)*, 5de jg., nr. 163, d.d. 12/07/1896, p. 8 en *GVA*, 5de jg., nr. 192, d.d. 17/08/1896, p. 4
- 43 *Het Laatste Nieuws (HLN)*, 8ste jg., nr. 205, d.d. 24/07/1895, p. 1
- 44 *Journal de Bruxelles*, 62ste jg., nr. 240, d.d. 06/12/1882, p. 1
- 45 HHA, 47ste jg., nr. 235, d.d. 07/10/1891, p. 2
- 46 HHA, 53ste jg., nr. 40, d.d. 17/02/1897, p. 2
- 47 *GVA*, 5de jg., nr. 181, d.d. 02/08/1896, p. 7
- 48 *Vooruit. Socialistisch dagblad*, 4de jg., nr. 274, d.d. 26/11/1887, p. 2
- 49 *Gazet van Mechelen (GVM)*, 2de jg., nr. 202, d.d. 03/09/1897, p. 2
- 50 HHA, 50ste jg., nr. 221, d.d. 21/09/1894, p. 2
- 51 *Ons Klein-Brabant (OKB)*, 39ste jg., nr. 2, d.d. 09/01/1987, p. 6
- 52 *HLN*, 11de jg. nr. 58, d.d. 27/02/1898, p. 7
- 53 HHA, 50ste jg., nr. 254, d.d. 31/10/1894, p. 2 - *HLN*, 7de jg., nr. 322, d.d. 18/11/1894, p. 3
- 54 HHA, 50ste jg., nr. 289, d.d. 12/12/1894, p. 2
- 55 HHA, 49ste jg., nr. 175, d.d. 27/07/1893, p. 1
- 56 *HLN*, 8ste jg., nr. 278, d.d. 05/10/1895, p. 2
- 57 *Nieuwsblad van 't Kanton Puers (NKP)*, 43ste jg., nr. 6, d.d. 9/02/1902, p. 1
- 58 *HLN*, 8ste jg., nr. 333, d.d. 29/11/1895, p. 1
- 59 www.etymologiebank.nl/
- 60 www.destandaard.be/cat/dmf20120221_174
- 61 HHA, 25ste jg., nr. 71, d.d. 26/03/1869, p. 2
- 62 Vandenbak, A., *1882-1982. Een eeuw wielerveen*, (KBWB), Brussel, 1982, p. 38
- 63 *L'Echo du parlement Belge*, 12de jg., nr. 199, d.d. 18/07/1869, p. 1 en *L'Indépendance Belge*, 39ste jg., nr. 68, d.d. 19/07/1869, p. 1
- 64 *Journal de Bruxelles*, 49ste jg., nr. 211, d.d. 30/07/1869, p. 2

- 65 www.wielerverhaal.com/2019/03/26/1e-wielerwedstrijd-ooit-werd-verreden-tussen-deze-2-vlaamse-badsteden/
- 66 NKP, 39ste jg., nr. 24, d.d. 12/06/1898, p. 3
- 67 HHA, 47ste jg., nr. 251, d.d. 25/10/1891, p. 2
- 68 den Hollander, M., *op. cit.*, p. 201
- 69 Scratch en handicap gingen, al dan niet met gangmaking, over een lange afstand.
- 70 NKP, 35ste jg., nr. 36, d.d. 09/09/1894, p. 3
- 71 NKP, 38ste jg., nr. 24, d.d. 13/06/1897, p. 3
- 72 GVA, 19de jg., nr. 186, d.d. 08/08/1909, p. 9
- 73 s.a., *Twee eeuwen op de fiets. Een tweehonderdjarige die actiever is dan ooit.* in: *Touring Magazine*, (Touring), Brussel, maart-april 2019, p. 45
- 74 HLN, 8ste jg., nr. 242, d.d. 30/08/1895, p. 2
- 75 den Hollander, M., *op. cit.*, p. 200
- 76 Het Warandepark werd na WO I omgedoopt tot Koning Albertpark. De wedstrijd van 7 juni werd gereden op de Mechelsesteenweg en de Mosselmanlaan tussen de Molenstraat en de Warandestraat. De Mosselmanlaan maakt momenteel deel uit van de Mechelsesteenweg, tussen de Gournodlaan en de Belgiëlei. De Warandestraat is nu het traject Koningin Elisabethlei en Karel Oomsstraat. Met dank aan het Felixarchief Antwerpen voor de informatie.
- 77 GVA, 4de jg., nr. 32, d.d. 07/02/1894, p. 1
- 78 den Hollander, M., *op. cit.*, p. 206
- 79 HHA, 50ste jg., nr. 188, d.d. 12/08/1894, p. 1
- 80 GVA, 7de jg., nr. 113, d.d. 16/05/1897, p. 2
- 81 Aanwezig waren: *Antwerp Bicycle Club, Cyclist Club Brussel, Véloce Club Brussel, Véloce Club Leuven, Véloce Club Bergen* en de *Union Vélocipédique Belge*. Enkel de wielerclub uit Verviers ontbrak op het appel.
- 82 s.a., *Bij de 80ste Verjaring van K.B.W.B.* in: *Cyclosprint. Maandelijks tijdschrift van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond*, (KBWK), Brussel, jaargang 8, nr. 6, juni 1982, p. 22-23
- 83 Geldhof, P. & Vanysacker, D., *En de broodrenner, hij fietste verder. Het wielrennen in België tijdens WO II*, (Acco), Leuven, 2005, p. 16
- 84 NKP, 41ste jg., nr. 14, d.d. 08/04/1900, p. 3
- 85 NKP, 42ste jg., nr. 13, d.d. 24/03/1901, p. 3
- 86 NKP, 41ste jg., nr. 25, d.d. 24/06/1900, p. 3
- 87 NKP, 48ste jg., nr. 26, d.d. 30/06/1907, p. 3
- 88 NKP, 41ste jg., nr. 24, d.d. 17/06/1900, p. 2 en NKP, 41ste jg., nr. 36, d.d. 09/09/1900, p. 2
- 89 NKP, 41ste jg., nr. 34, d.d. 26/08/1900, p. 2
- 90 NKP, 48ste jg., nr. 23, d.d. 23/06/1907, p. 3
- 91 NKP, 48ste jg., nr. 30, d.d. 28/07/1907, p. 3 en NKP, 48ste jg., nr. 32, d.d. 11/08/1907, p. 3
- 92 www.renners-in-de-grote-oorlog.fandom.com/nl/wiki/België
- 93 Tot dit consortium behoorden de wielerfabrikanten *Alcyon, Armor, Clément, La Française, Gladiator, Griffor, Hurtu, Labor, Liberator, Peugeot* en *Thomann*.
- 94 Le Petit Journal, 57e année, n° 90.575, d.d. 27/04/1919, p. 2
- 95 Sportwereld (SW), 8ste jg., nr. 93, d.d. 21/08/1920, p. 1
- 96 GVM, 42ste jg., nr. 202, d.d. 23/07/1937, p. 11 en GVA, 47ste jg., nr. 203, d.d. 24/07/1937, p. 10
- 97 Hermans, Jef, *Baasrode. Zijn kleine en grote sporters*, (Heemkring Baceroth), Baasrode, 2012, p. 304
- 98 SW, 8ste jg., nr. 49, d.d. 19/05/1920, p. 1
- 99 NKP, 63ste jg., nr. 20, d.d. 14/05/1922, p. 3
- 100 NKP, 63ste jg., nr. 4, d.d. 22/01/1922, p. 4
- 101 NKP, 63ste jg., nr. 28, d.d. 09/07/1922, p. 3
- 102 NKP, 75ste jg., nr. 30, d.d. 22/07/1934, p. 3
- 103 NKP, 71ste jg., nr. 7, d.d. 16/02/1930, p. 3
- 104 SW, 7de jg., nr. 58, d.d. 30/06/1919, p. 3
- 105 SW, 27ste jg., nr. 120, d.d. 30/04/1938, p. 4
- 106 GVA, 41ste jg., nr. 115, d.d. 13/05/1936, p. 7
- 107 SW, 15de jg., nr. 1788, d.d. 06/07/1928, p. 3
- 108 SW, 27ste jg., nr. 135, d.d. 14/05/1938, p. 2
- 109 SW, 9de jg., nr. 98, d.d. 25/07/1921, p. 3
- 110 NKP, 61ste jg., nr. 12, d.d. 21/03/1920, p. 4
- 111 Ibidem
- 112 NKP, 61ste jg., nr. 44, d.d. 31/10/1920, p. 3
- 113 NKP, 63ste jg., nr. 28, d.d. 09/07/1922, p. 2
- 114 De tweede rit van de Ster der Beginnelingen ging van Brussel naar Hamme-Zogge en passeerde Sint-Amands langs de Provinciale Baan.
- 115 Bevolkingsregister Sint-Amands 1921-1930, deel 1, p. 232 - overlijdensakte 13/1947 Sint-Amands
- 116 SW, 13de jg., nr. 1147, d.d. 28/06/1926, p. 2
- 117 Naar het verhaal van Jules Messelis over zijn vader en oom, Brandheide 83, Bornem, tel. 03/889.55.49
- 118 *Lion des Flandres of Leeuw van Vlaanderen* was de bijnaam die Cyriel Van Hauwaert verwierf tijdens zijn profcarrière.
- 119 SW, 14de jg., nr. 1521, d.d. 30/08/1927, p. 2
- 120 SW, 13de jg., nr. 1149, d.d. 30/06/1926, p. 2
- 121 SW, 13de jg., nr. 1108, d.d. 13/05/1926, p. 2
- 122 GVA, 42ste jg., nr. 145, d.d. 18/06/1932, p. 10
- 123 HLN, 45ste jg., nr. 174, d.d. 22/06/1932, p. 6
- 124 GVA, 42ste jg., nr. 148, d.d. 22/06/1932, p. 1
- 125 SW, 19de jg., nr. 3312, d.d. 10/09/1932, p. 1
- 126 GVA, 44ste jg., nr. 216, d.d. 15/05/1934, p. 7
- 127 Er wordt ook nog een Miel De Wachter genoemd in SW.
- 128 SW, 26ste jg., nr. 49, d.d. 08/05/1937, p. 5
- 129 SW, 19de jg., nr. 3144, d.d. 26/03/1932, p. 2
- 130 SW, 18de jg., nr. 2430, d.d. 09/05/1930, p. 2
- 131 NKP, 62ste jg., nr. 29, d.d. 24/07/1921, p. 2
- 132 SW, 22ste jg., nr. 3798, d.d. 11/01/1934, p. 5
- 133 SW, 22ste jg., nr. 3825, d.d. 07/02/1934, p. 2
- 134 GVA, 46ste jg., nr. 53, d.d. 03/03/1936, p. 8
- 135 GVA, 48ste jg., nr. 319, d.d. 17/11/1938, p. 9
- 136 GVA, 49ste jg., nr. 262, d.d. 22/09/1939, p. 8
- 137 Het Volk, 49ste jg., nr. 196, d.d. 29/06/1940, p. 9
- 138 HLN, 54ste jg., nr. 4, d.d. 04/01/1941, p. 7
- 139 Het Volk, 49ste jg., nr. 196, d.d. 29/06/1940, p. 9
- 140 HLN, 53ste jg., nr. 238, d.d. 04/10/1940, p. 4
- 141 Frans Hotag, geboren te Stabroek op 23 maart 1920, trad in 1942 toe tot het verzet. Enkele maanden na zijn overwinning te Bornem werd hij opgepakt en naar Duitsland gevoerd. Hij overleed op 6 februari 1945 in het concentratiekamp van Ellrich. Naderhand zou de sluitingsprijs van Putte-Kapellen ook de Grote Prijs Frans Hotag genoemd worden.
- 142 GVM, 49ste jg., nr. 147, d.d. 21/06/1944, p. 2
- 143 Voor 1948 waren deze wielerklassiekers: de Ronde van Vlaanderen, Parijs-Brussel, de Waalse Pijl, Milaan-San Remo, de Ronde van Italië, De Ronde van Lombardije, de Ronde van Frankrijk, Parijs-Roubaix en Parijs-Tours. Later voegde men daar nog de Ronde van Zwitserland (1949), Luik-Bastenaken-Luik (1951) en de Ronde van Spanje (1958) aan toe.
- 144 Le Monde Illustré. Journal Hebdomadaire. 12de jg., nr. 506, d.d. 21/11/1868
- 145 HLN, 9de jg., nr. 224, d.d. 11/08/1896, p. 2
- 146 OKB, 10de jg., nr. 16, d.d. 20/04/1957, p. 11
- 147 GVM, 59ste jg., nr. 149, d.d. 23/06/1954, p. 7
- 148 OKB, 9de jg., nr. 41, d.d. 06/10/1956, p. 1
- 149 GVA, jg. 1958, nr. 201, d.d. 22/08/1958, p. 10
- 150 OKB, 8ste jg., nr. 14, d.d. 02/04/1955, p. 1
- 151 GVA, jg. 1958, nr. 153, d.d. 27/06/1958, p. 10

- 152 GVA, jg. 1958, nr. 153, d.d. 27/06/1958, p. 10
- 153 *Cyclo Sprint. Maandelijks tijdschrift van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond*, (KBWB), Brussel, jaargang 5, nr. 1, augustus 1959, p. 1
- 154 OKB, 2de jg., nr. 2, d.d. 17/09/1949, p. 2
- 155 Tussen 1926 en 1946 bestond er reeds een juniorescategorie voor renners van 19 tot 22 jaar. Vanaf 1947 hoorde deze leeftijdsgroep bij de liefhebbers en dit zou zo blijven tot 1964.
- 156 Dit interview zou verschenen zijn in het Amerikaanse tijdschrift *On the Weel*, waarvan verdere gegevens evenwel ontbreken op de Wikipedia-pagina van Tony Hewson.
- 157 OKB, 1ste jg., nr. 50, d.d. 20/08/1949, p. 2
- 158 GVM, 57ste jg, nr. 207, d.d. 28/08/1952, p. 10
- 159 GVM, 59ste jg., nr. 35, d.d. 10/02/1954, p. 10
- 160 GVM, 54ste jg., nr. 115, d.d. 14/05/1949, p. 9
- 161 GVA, jg. 1972, nr. 144, d.d. 22/06/1972, p. 23
- 162 GVA, jg. 1972, nr. 146, d.d. 24/06/1972, p. 31
- 163 OKB, 24ste jg., nr. 25, d.d. 24/06/1972, p. 3
- 164 GVA, jg. 1974, nr. 141, d.d. 19/07/1974, p. 19
- 165 De Tourkaravaan bestond uit 350 publiciteitswagens met daarnaast nog de volwagens van pers, organisatoren en sportdirecteurs.
- 166 OKB, 28ste jg., nr. 27, d.d. 02/07/1976, p. 1
- 167 GVA, jg. 1956, nr. 194, d.d. 14/08/1956, p. 12
- 168 GVM, jg. 1956, nr. 218, d.d. 11/09/1956, p. 8
- 169 GVA, jg. 1960, nr. 213, d.d. 05/09/1960, p. 16
- 170 GVA, jg. 1966, nr. 304, d.d. 24/12/1966, p. 29
- 171 GVA, jg. 1965, nr. 261, d.d. 03/11/1965, p. 16
- 172 OKB, 32ste jg., nr. 22, d.d. 30/05/1980, p. 12
- 173 OKB, 40ste jg., nr. 16, d.d. 22/04/1988, p. 17
- 174 GVA, jg. 1966, nr. 2, d.d. 03/01/1966, p. 15
- 175 GVA, jg. 1970, nr. 189, d.d. 14/08/1970, p. 34
- 176 OKB, 40ste jg., nr. 17, d.d. 29/04/1988, p. 1
- 177 OKB, 2de jg., nr. 31, d.d. 08/04/1950, p. 2
- 178 OKB, 34ste jg., nr. 26, d.d. 02/07/1982, p. 20
- 179 GVM, jg. 1961, nr. 58, d.d. 09/03/1961, p. 13
- 180 Ibidem
- 181 OKB, 12de jg., nr. 35, d.d. 29/08/1959, p. 2
- 182 OKB, 41ste jg., nr. 24, d.d. 16/06/1989, p. 18
- 183 GVM, 55ste jg., nr. 50, d.d. 28/02/1950, p. 10
- 184 GVM, 56ste jg., nr. 256, d.d. 25/10/1951, p. 7
- 185 OKB, 4de jg., nr. 37, d.d. 24/05/1952, p. 1
- 186 OKB, 4de jg., nr. 49, d.d. 23/08/1952, p. 1
- 187 OKB, 6de jg., nr. 20, d.d. 16/05/1953, p. 4-5
- 188 OKB, 6de jg., nr. 27, d.d. 04/07/1953, p. 4
- 189 GVA, jg. 1955, nr. 99, d.d. 26/04/1955, p. 8
- 190 GVA, jg. 1956, nr. 113, d.d. 14/05/1956, p. 8
- 191 OKB, 9de jg., nr. 28, d.d. 07/07/1956, p. 4
- 192 OKB, 49ste jg., nr. 26, d.d. 26/06/1996, p. 26-27 - Jan werd ook wel *de lemme* genoemd omdat zijn vader afkomstig was van de wijk Lemmeken in Malderen.
- 193 OKB, 9de jg., nr. 31, d.d. 28/07/1956, p. 4
- 194 OKB, 49ste jg., nr. 26, d.d. 26/06/1996, p. 26-27
- 195 GVA, jg. 1956, nr. 187, d.d. 06/08/1956, p. 11
- 196 NKP, 11de jg., nr. 26, d.d. 28/06/1958, p. 3
- 197 GVA, jg. 1986, nr. 176, d.d. 31/07/1986, p. 18
- 198 HLN, 44ste jg., nr. 385, d.d. 01/12/1931, p. 5
- 199 HLN, 46ste jg., nr. 354, d.d. 20/12/1933, p. 6
- 200 GVA, 46ste jg., nr. 70, d.d. 21/03/1936, p. 12
- 201 GVA, jg. 1979, nr. 112, d.d. 14/05/1979, p. 13
- 202 OKB, 33ste jg., nr. 6, d.d. 13/02/1981, p. 18
- 203 GVA, jg. 1981, nr. 69, d.d. 23/03/1981, p. 24
- 204 GVA, jg. 1982, nr. 84, d.d. 13/04/1982, p. 20
- 205 GVA, jg. 1983, nr. 55, d.d. 07/03/1983, p. 21
- 206 HLN, 53ste jg., nr. 161, d.d. 13/07/1940, p. 5
- 207 GVA, 51ste jg., nr. 36, d.d. 17/10/1944, p. 2
- 208 Het Nieuwsblad, 14de jg., nr. 334-335, d.d. 01/12/1945, p. 6
- 209 GVA, jg. 1964, nr. 198, d.d. 20/08/1964, p. 16
- 210 GVA, jg. 1966, nr. 195, d.d. 18/08/1966, p. 15
- 211 GVM, jg. 1955, nr. 107, d.d. 05/05/1955, p. 11
- 212 OKB, 16de jg., nr. 17, d.d. 27/04/1963, p. 6
- 213 OKB, 9de jg., nr. 37, d.d. 08/09/1956, p. 9
- 214 GVA, jg. 1958, nr. 36, d.d. 11/02/1958, p. 2
- 215 GVA, jg. 1958, nr. 137, d.d. 09/06/1958, p. 7
- 216 GVA, jg. 1959, nr. 111, d.d. 09/05/1959, p. 17
- 217 OKB, 39ste jg., nr. 31, d.d. 14/08/1987, p. 12
- 218 OKB, 12de jg., nr. 27, d.d. 04/07/1959, p. 3
- 219 Achiël Van den Broeck, *Hulde aan ronderenner Eddy Pauwels te Bornem*, in: *Cyclo Sprint. Maandelijks tijdschrift van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond*, (KBWB), Brussel, jaargang 5, nr. 8, augustus 1959, p. 15
- 220 GVA, jg. 1960, nr. 183, d.d. 03/06/1960, p. 15
- 221 GVA, jg. 1961, nr. 158, d.d. 04/07/1961, p. 9
- 222 GVA, jg. 1961, nr. 163, d.d. 10/07/1961, p. 11
- 223 Ibidem
- 224 GVA, jg. 1962, nr. 160, d.d. 05/07/1962, p. 11
- 225 Ibidem
- 226 GVA, jg. 1962, nr. 166, d.d. 12/07/1962, p. 15
- 227 OKB, 19de jg., nr. 19, d.d. 07/05/1966, p. 1
- 228 OKB, 20ste jg., nr. 36, d.d. 14/09/1968, p. 4
- 229 OKB, 20ste jg., nr. 21, d.d. 25/05/1968, p. 9
- 230 GVA, jg. 1971, nr. 101, d.d. 03/05/1971, p. 19
- 231 OKB, 23ste jg., nr. 19, d.d. 08/05/1971, p. 5
- 232 GVA, jg. 1972, nr. 52, d.d. 02/03/1972, p. 20
- 233 GVA, jg. 1972, nr. 97, d.d. 25/04/1972, p. 21
- 234 GVA, jg. 1972, nr. 99, d.d. 27/04/1972, p. 21
- 235 GVA, jg. 1975, nr. 75, d.d. 23/04/1975, p. 21
- 236 OKB, 34ste jg., nr. 27, d.d. 09/07/1982, p. 1
- 237 SW, 17de jg., nr. 2130, d.d. 14/06/1929, p. 2
- 238 SW, 18de jg., nr. 2458, d.d. 07/05/1930, p. 2
- 239 SW, 18de jg., nr. 2541, d.d. 29/07/1930, p. 5
- 240 SW, 24ste jg., nr. 172, d.d. 20/06/1936, p. 5
- 241 www.wardeadregister.be/nl/deadperson?idPersonne=59294
- 242 HLN, 53ste jg., nr. 153, d.d. 06/07/1940, p. 5
- 243 GVM, 46ste jg., nr. 1, d.d. 02/01/1941, p. 8
- 244 SW, 15de jg., nr. 1859, d.d. 15/09/1928, p. 2
- 245 GVA, 41ste jg., nr. 119, d.d. 20/05/1931, p. 6
- 246 In de mijn van het Henegouwse dorpje Pâturages vond op 15 mei 1934 een ontploffing plaats, waarbij een veertigtal mijnwerkers om het leven kwamen. Twee dagen later volgde nog een ontploffing, die slachtoffers maakte bij het reddingsteam.
- 247 GVA, 44ste jg., nr. 148, d.d. 21/06/1934, p. 8
- 248 GVM, 43ste jg., nr. 178, d.d. 29/06/1938, p. 9
- 249 GVA, 48ste jg., nr. 338, d.d. 06/12/1938, p. 10
- 250 GVM, 58ste jg., nr. 32, d.d. 12/02/1953, p. 10
- 251 Info Nieuws, jg. 1996, s.n., d.d. 11/07/1996, p. 20
- 252 OKB, 25ste jg., nr. 26, d.d. 29/06/1973, p. 4
- 253 GVA, jg. 1974, nr. 120, d.d. 24/05/1974, p. 18
- 254 GVA, jg. 1975, nr. 150, d.d. 30/06/1975, p. 17
- 255 GVA, jg. 1975, nr. 168, d.d. 23/07/1975, p. 15
- 256 OKB, 30ste jg., nr. 6, d.d. 17/02/1978, p. 14
- 257 HLN, 46ste jg., nr. 304, d.d. 31/10/1933, p. 6
- 258 SW, 22ste jg., nr. 3938, d.d. 31/05/1934, p. 2
- 259 Het Duitse Rijk omvatte toen het huidige Duitsland en ook Oostenrijk.
- 260 SW, 28ste jg., nr. 179, d.d. 28/06/1939, p. 2
- 261 GVM, 58ste jg., nr. 144, d.d. 13/05/1953, p. 5
- 262 GVA, 48ste jg., nr. 63, d.d. 05/03/1938, p. 11
- 263 Sportwereld en het Algemeen Dagblad, 22ste jg., nr. 388,

- d.d. 20/07/1934, p. 5
- 264 SW, 22ste jg., nr. 3625, d.d. 21/07/1933, p. 6
- 265 Sportwereld en het Algemeen Dagblad, 22ste jg., nr. 4030, d.d. 31/08/1934, p. 5
- 266 GVA, 47ste jg., nr. 103, d.d. 15/04/1937, p. 8
- 267 GVA, 47ste jg., nr. 118, d.d. 30/04/1937, p. 9
- 268 HLN, 50ste jg., nr. 117, d.d. 27/04/1937, p. 5
- 269 NKP, 78ste jg., nr. 18, d.d. 02/05/1937, p. 2
- 270 GVA, 48ste jg., nr. 338, d.d. 06/12/1938, p. 10
- 271 www.hln.be/tielt/oud-renners-gekroond-tot-koninklijke-vereniging~aae89826/
- 272 s.a., *Martin Van den Bossche vierde onlangs zijn tachtigste verjaardag*, in: *Publinieuws*, jg. 2021, week 16, d.d. 21/04/2021, p. 14
- 273 GVM, jg. 1960, nr. 59, d.d. 09/03/1960, p. 11
- 274 OKB, 19de jg., nr. 29, d.d. 16/07/1966, p. 4
- 275 OKB, 20ste jg., nr. 21, d.d. 25/05/1968, p. 4
- 276 GVA, jg. 1969, nr. 168, d.d. 22/07/1969, p. 21
- 277 GVA, jg. 1970, nr. 147, d.d. 25/06/1970, p. 22
- 278 OKB, 27ste jg., nr. 5, d.d. 31/01/1975, p. 9
- 279 GVA, jg. 1976, nr. 114, d.d. 15/05/1976, p. 22
- 280 OKB, 37ste jg., nr. 21, d.d. 24/05/1985, p. 21
- 281 OKB, 37ste jg., nr. 33, d.d. 30/08/1985, p. 21
- 282 GVA, jg., 1986, nr. 66, d.d. 19/03/1986, p. 17
- 283 OKB, 39ste jg., nr. 10, d.d. 06/03/1987, p. 19
- 284 GVA, jg. 1987, nr. 158, d.d. 09/07/1987, p. 19
- 285 GVA, jg. 1988, nr. 125, d.d. 30/05/1988, p. 19
- 286 GVA, jg. 1991, nr. 170, d.d. 23/07/1991, p. 18
- 287 GVA, jg. 1994, nr. 166, d.d. 18/07/1994, p. 14
- 288 GVA, jg. 1998, nr. 172, d.d. 27/07/1998, p. 23
- 289 GVM, 57ste jg., nr. 9, d.d. 24/04/1952, p. 8
- 290 GVM, 59ste jg., nr. 186, d.d. 05/08/1954, p. 9
- 291 GVM, jg. 1956, nr. 136, d.d. 07/06/1956, p. 9
- 292 GVM, 41ste jg., nr. 238, d.d. 03/10/1936, p. 10
- 293 GVM, 43ste jg., nr. 349, d.d. 17/12/1938, p. 6
- 294 HLN, 54ste jg., nr. 199, d.d. 19/08/1941, p. 5
- 295 HLN, 54ste jg., nr. 217, d.d. 09/09/1941, p. 5
- 296 HLN, 56ste jg., nr. 205, d.d. 29/08/1943, p. 2
- 297 GVA, 54ste jg., nr. 179, d.d. 30/07/1947, p. 6
- 298 GVA, 55ste jg., nr. 137, d.d. 09/06/1948, p. 6
- 299 OKB, 2de jg., nr. 38, d.d. 27/05/1950, p. 5
- 300 OKB, 12de jg., nr. 21, 23/05/1959, p. 3
- 301 GVM, 53ste jg., nr. 59, d.d. 10/03/1948, p. 5
- 302 GVM, 53ste jg., nr. 305, d.d. 23/12/1948, p. 7
- 303 OKB, 3de jg., nr. 47, d.d. 04/08/1951, p. 4
- 304 SW, 18de jg., nr. 2373, d.d. 11/02/1930, p. 2
- 305 GVM, 38ste jg., nr. 134, d.d. 06/06/1933, p. 3
- 306 SW, 23ste jg., nr. 229, d.d. 17/08/1935, p. 5
- 307 HLN, 48ste jg., nr. 256, d.d. 13/09/1935, p. 5
- 308 HLN, 51ste jg., nr. 25, d.d. 25/01/1938, p. 7

Bibliografie en Bronnen

Boeken

Callaert, L., *Werk aan de winkel. Ambachten, handel en kleinnijverheid tijdens de 20ste eeuw in Puurs en Kalfort*, (L. Callaert), Puurs, 2014.

Cornelis, D. & Stroobants, A., *Het wielerpeloton van Baasrode*, (Stedelijke Musea-Stadsarchief Dendermonde), Dendermonde, 2003.

Cornillie, P. & Vansevenant, J., *De mannen achter Merckx. Het verhaal van Faema en Molteni*, (De Eecloonaar), Eeklo, 2006.

den Hollander, M., *Sport in 't Stad Antwerpen 1830-1914*, (Universitaire Pers), Leuven, 2006.

Geldhof, P. & Vanysacker, D., *En de broodrenner, hij fietste verder. Het wielrennen in België tijdens WO II*, (Acco), Leuven, 2005.

Hermans, Jef, *Baasrode. Zijn kleine en grote sporters*, (Heemkring Baceroth), Baasrode, 2012.

Laihem, H. & Hamels, J., *1882-2007. De tricolore trui. 125 jaar Belgische kampioenschappen*, (Lannoo), Tielt, 2007.

Polfliet, D., *Leven in de brouwerij. Historiek van een biercultuur in Hingene, Wintam, Eikevliet, Klein-Mechelen, Eikse Amer*, (VHKB), Bornem, 2019.

Sys, J., *Top 1000 van de Belgische wielrenners*, (Lannoo), Tielt, 2018.

Vandenbak, A., *1882-1982. Een eeuw wielerven*, (KBWB), Brussel, 1982.

Kranten en tijdschriften

s.a., *Twee eeuwen op de fiets. Een tweehonderdjarige die actiever is dan ooit*, in: *Touring Magazine*, (Touring), Brussel, maart-april 2019, p. 42-45.

s.a., *Martin Van den Bossche vierde onlangs zijn tachtigste verjaardag*, in: *Publinieuws*, (Baeté), Puurs, jg. 2021, week 16, d.d. 21/04/2021, p. 14.

Cyclo Sprint. Maandelijks tijdschrift van de Koninklijke Belgische Wielerbond, (KBWB), Brussel, 1955-1965.

Cyclo Sprint. Sport en Toerisme. Wekelijks officieel orgaan van de Belgische Wielrijdersbond, (KBWB), Brussel, 1966-1970.

Cyclo Sprint Special, (NV Concentra), Hasselt, 1998-2000.

Capon, Michel, *Het eerste officiële Belgische kampioenschap wielrennen 1884 in Oostende*, in: *De Plate*, (Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring), Oostende, 2009, jg. 38, nr. 2, p. 43-47.

Heijl, Marko, *De brave renners van Klein-Brabant. Met wijlen Jan Wauters op cyclo-heemkundige zoektocht langs de renners van zijn streek*, in: *Sporta Magazine*, (Sporta), oktober 2011, p. 36-39.

Olivier, Brigitte, *Mai 1868: la révolution des vélocipèdes. Les courses du Pré Catelan et du Parc de Saint-Cloud*, in: *Recherches historiques*, (Paris Velocipedia), Paris, 2018.

Reynaert, Emiel, *Henri Lauwers. Klein van naam, maar groot van verdienste*, in: *Sportwereld en Algemeen Nieuwsdagblad*, 26ste jaar, nr. 8, p. 2.

Tolmann, Lynne, *Lallement recognized as inventor of bicycle*, in: *Telegramm & Gazette*, (The Chronicle Publishing Company), Worcester-Massachusetts, d.d. 05/09/1993.

Scripties

Moeyaert, Bert, *Van wielerbaan tot ... "Velodroom". De geschiedenis van het baanrennen in België van 1890 tot 2000*, (s.e.), Leuven, 2003.

Andere

Bulletin des Lois du Royaume de France contenant les lois et ordonnances rendues pendant le premier semestre de l'année 1818, n° 192 à 222, 7° série, tome sixième, (Imprimerie Royale), Paris, 1818.

Internet

www.dewielersite.net
www.procyclingstats.com
www.archief.gva.be
www.belgicapress.be
www.delpher.nl
www.gallica.bnf.fr
www.destandaard.be

www.lepetitbraquet.fr/chron24_Michaux.html
www.parisvelocipedia.fr/
www.precatelansaintcloud2018.files.wordpress.com/2018/03/pre-catelan-recherches-historiques-20180321.pdf
www.wielerverhaal.com
www.wardeadregister.be/nl/dead-person?id=Personne=59294
www.hln.be/tielt/oud-renners-gekroond-tot-koninklijke-vereniging~aae89826/
www.britannica.com/technology/bicycle
www.lepetitbraquet.fr/chron48_freres-olivier.html
www.parisvelocipedia.fr/index.php/histoire/les-premieres-courses
www.sport.infonu.nl/geschiedenis/57523-wielrennen-net-zo-oud-als-de-fiets.html
www.bicyclehistory.net/bicycle-inventor/john-kemp-starley/
www.etymologiebank.nl/
www.wielerverhaal.com/2019/03/26/1e-wielervedstrijd-ooit-werd-verreden-tussen-deze-2-vlaamse-badsteden/
www.renners-in-de-grote-oorlog.fandom.com/nl/wiki/België

Archieven

Bevolkingsregisters en aktes van de burgerlijke stand Sint-Amands, Oppuurs, Lippelo en Bornem
Nieuwsblad van 't Kanton Puers
Ons Klein-Brabant
Klein-Brabant Vaartland
Ons Klein-Brabant Vaartland

Met dank aan

Walter Rosiers

Achiel Calus
Benny Croket
Steve De Maeyer
Martine Van Keer

Carla Aerts - François Aerts - Johan Buelens - Louis Callaert - Luc Caluwaerts - Richard Caluwaerts - Rudy Cleemput - Bjorn Coomans - Brigitte Daelemans - Willy De Clercq - Hugo De Cock - Rudy De Cock - Marc de Paradé - Frida De Velder - Jochen De Wachter - Rita De Winter - Dominique De Wolf - Marleen Dielis - Yvette Feys - Robert Glorieux - Eric Goossens - Jozef Hammenecker - Marc Heymans - Els Heyvaert - Johan Hofmans - Paul Ielegems - Annick Kerremans - Jan Lauwereyns - Martine Lejon - Marleen Maes - Tjen Mampaey - Jurgen Moens - Fons Moeyersons - Willy Muyshondt - Sven Pauwels - Fernand Peersman - Danny Polfliet - Alex Robberecht - Gino Robberecht - Ilse Robberecht - Pierre Robberecht - Marcel Rolus - Ingrid Rosemont - Dieter Rosiers - Edwin Roskam - Johnny Rottiers - Karel Rottiers - Roger Rottiers - Luc Schokkaert - Fabio Sinoy - René Sinoy - Michel Tersago - Etienne Van Borm - Patrick Van Buggenhout - Mieke Van Cauwenbergh - Ronny Van Damme - Guy van den Kieboom - Davy Van De Vijver - Heidi Van De Vijver - Paul Van De Vijver - Chris Vandyck - Niels Vandyck - Jo Van Eetvelt - Bert Van Gucht - Harry Van Lent - Geert Van Moer - Eddy Van Ranst - Willy Verbruggen - Benito Vergauwen - Suske Verhaegen - Louis Verhoeven - Familie Verlinden-Van Gompel - Benno Wauters - Joos Wauters - Jos Winckelmans - Paul Winckelmans

François Kerremans uit Breendonk en een jonge Eddy Merckx (Collectie Annick Kerremans)